Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བོད་བལ་ཚིག་མཛོད།

तिब्बती नेपाली शब्दकोश

(बौद्ध धर्म सम्बन्धी शब्दहरुको अर्थहरु)

अनुवादक
मुकेश लामा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

तिब्बती नेपाली शब्दकोश

(बौद्ध धर्म सम्बन्धी शब्दहरूको अर्थहरू)

अनुवादक
मुकेश लामा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

तिब्बती नेपाली शब्दकोश

(बौद्ध धर्म सम्बन्धी शब्दहरूको अर्थहरू)

अनुवादक तथा प्रकाशक	:	मुकेश लामा
मुद्रक	:	महालक्ष्मी अफसेट, बिजुलीवजार
नेपाली कम्प्युटर टाईप तथा सेटिङ	:	मुकेश लामा
मुल्य	:	रु ६००/
प्रथम संस्करण	:	फेब्रुअरी; २०१७
पुनर् मुद्रण (५०० प्रति)		मार्च २०२४

@सर्वाधिकारहरू	:	अनुवादकमा सुरक्षित

पत्राचार	:	पोष्ट बक्स १३७७९ काठमाण्डौऽ नेपाल
ईमेल	:	mukeshlama@gmaill.com
मोबाईल		९८४१४९१६३० ९८०८७८७१५६

Tibetan Nepali Dictionary
Translated and Published by Mukesh Lama

ISBN 978-9937-0-2174-6

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

अनुवादकको भनाइ

हिमाल, पहाड, तराइ क्षेत्रमा माहायानी बौद्ध धर्मावलम्बीहरूको घर घरमा तिब्बती भाषामा लेखिएको धर्मग्रन्थहरू पढ्ने पढाउने परम्परा सयौ वर्ष देखि चलेर आएको छ। तिब्बती भाषामा लेखिएको बुद्ध धर्मको ग्रन्थहरू पढ्दा पढाउँदा कतिपय शब्दहरूको अर्थ थाहा नहुने हुँदा एउटा तिब्बती नेपाली शब्दकोशको आवश्यकता रहेको थियो । यही आवश्यकतालाई पुरा गर्ने प्रयास स्वरूप यो तिब्बती नेपाली शब्दकोशलाई अङ्ग्रेजी भाषाबाट नेपाली भाषामा अनुवाद गरेर तयार गर्ने प्रयास गरेको छु। यसबाट बुद्ध धर्मलाई अझ गहिराइमा बुझ्नमा सहयोग हुने आशा लिएको छु। प्रणीधानहरूको राजा मानिएको भद्रचरी प्रणीधानमा "मेरो पुण्यको प्रभावले देवताको भाषाले, नाग, यक्ष, कुष्माण्ड तथा मनुष्यका भाषाहरू र जगतका जति भएका सबै भाषाहरूमा मैले धर्म देशना गर्न सकुँ" भनेर प्रणीधान गर्ने गरिन्छ। यस पुस्तकले त्यस्तो प्रणीधानलाई पुरा गर्नमा केही मात्रामा भए पनि पुरा गर्नमा सहयोग पुर्याउने आशा लिएको छु।

सबैको मङ्गल होस्।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ་གང་བློ་མ་བཞུགས་སོ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཛྙཱ་ཪྻ་ན་ཕ་ལ་ནཱ་མསྟུ་ཏེ།

བོད་སྐད་དུ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

གང་གི་བློ་གྲོས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྲིན་བྲལ་ཉི་ལྟར་རྣམ་དག་རབ་གསལ་བས། །

ཇི་སྙེད་དོན་ཀུན་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཕྱིར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་གླེགས་བམ་འཛིན། །

གང་དག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་མ་རིག་མུན་འཐུམས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བའི། །

འགྲོ་ཚོགས་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བརྩེ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ལྡན་གསུང་། །

འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྒྲོག་ཉོན་མོངས་གཉིད་སློང་ལས་ཀྱི་ལྕགས་སྒྲོག་འགྲོལ་མཛད་ཅིང་། །

མ་རིག་མུན་སེལ་སྡུག་བསྔལ་མྱུ་གུ་ཇི་སྙེད་གཅོད་མཛད་རལ་གྲི་བསྣམས། །

གདོད་ནས་དག་ཅིང་ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ལུས་རྫོགས་རྒྱལ་སྲས་ཐུ་བོའི་སྐུ། །

བཅུ་ཕྲག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་སྤྲས་བདག་བློའི་མུན་སེལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་

འདུད། །

ཨོཾ་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱི།

བརྩེ་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར་གྱིས།།

བདག་བློའི་གཏི་མུག་མུན་པ་རབ་བསལ་ནས།།

བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡི།།

བློ་གྲོས་སྤོབས་པའི་སྣང་བ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ།།

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

गुरु मञ्जुश्री नाथमा वन्दना गर्छु

जसको मति बादल रूपी दुई आवरणबाट मुक्त विशुद्ध सूर्य झैँ प्रकाशित भएकोले र जति भएका अर्थ सबै त्यसरी नै जान्ने भएकाले उहाँको हृदयमा पुस्तक (धारण गर्नु भएको) छ

जो अविद्या रूपी अन्धकारमय सांसारिक कारागारमा दुखले पीडित प्राणी जगतलाई एक्लो छोरालाई झैँ प्यारो गरी ६० प्रकारको स्वरले युक्त वाणी गरुड झै गर्जन गरि क्लेश रूपी निन्द्राबाट ब्यूँझाइ कर्मको फलामे साङ्लो फुकाइदिने अविद्याको अन्धकार हटाइ जति भएको दुखको विरुवा काटिदिने तरबार लिनुभएको

अनादि काल देखी शुद्ध दस भूमि पार गर्नु भएको समस्त गुणले सम्पन्न ज्येष्ठ जिन पुत्रको कायमा एकसय बाह्रवटा अलङ्कारले सुशोभित मेरो मनको अन्धकार हटाइदिने मञ्जुश्रीमा विनम्र वन्दना गर्छु

ओं आ रा पा चा ना दी

दया युक्त हजुरको ज्ञान ज्योतिले मेरो मनको अन्धकारको मोह नष्ट गरि बुद्ध वाणी र शास्त्रको ग्रन्थहरू बोध गर्ने मति प्रतिभाको आभास प्रदान गर्नुहोस्

केसर फूलको वर्ण वाला एक मुख दुई हात भएको कमलको फूलमा यी प्रज्ञा रूपी तरबार र पुस्तक धारण गर्नु भएको धर्म स्वामी मञ्जुश्री नाथमा वन्दना गर्छु।

(प्राचीन निङमाको धर्मचर्या पुस्तकबाट साभार गरिएको)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀ

ཀ་འཁོར་བ་ -वर्णमालाको सुरुवात; सुरुवातविहिन चक्रिय अस्तित्व भव; सुरुवात देखि चक्रिय; वर्णमालाको पहिलो अक्षरबाट चक्रिय हुने

ཀ་དག། ཀ་ནས་དག་པ་- खम्बा र भाँडा;

ཀ་བ་-खम्बा; स्तम्भ

ཀ་བུམ། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་-खम्बा र कलश

ཀ་བུམ་གཉིས-दुई खम्बा र कलश

ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ-'कमलशील

ཀཱ་ཡ་- काय

ཀཱ་ལ་ཙ་ཀྲ་ -कालचक्र

ཀའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་- उपक्लेश

ཀར་ཤ་པ་ཎ་ -करसपन सिक्का

ཀས་གདུགས་ -छाता

ཀུན་ -सर्व; अखिल; समग्र

ཀུན་དཀྲིས། དཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ན -पर्यावस्थान

ཀུན་མཁྱེན་-सर्वकारज्ञान

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་-सर्वज्ञानत्व

ཀུན་མཁྱེན་བུ་རམ་ཤིང་པ་-ईच्वकु

ཀུན་གྱི་དོན་འགྲུབ་བྱེད་-सर्वार्थ सिद्धि

ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ -आनन्दगर्भ

ཀུན་དགའ་ར་བ་ -आराम

ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ -आराम सम्पद

ཀུན་དགའི་སྒྲ་-आनन्द शब्द

ཀུན་འགྲོ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ - सर्वत्रज्ञ

ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ -पन्च सर्वत्रज्ञ

ཀུན་འགྲོ་བདག་ཉིད་ -सर्वगत्मिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ -सर्वत्रज्ञ हेतु

ཀུན་ཆུབ་པར་བྱ་བ་ -सबै बुझ्ने

ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་ -सबै बुझ्ने

ཀུན་བརྗོད་པའི་ཚོ་འཁྲུལ་ -अन्तर्यामी

ཀུན་ཉོན་མོངས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་- संक्लेश

ཀུན་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་ -संक्लेश व्यावधान

ཀུན་ཏུ་ -समन्त सर्वत्र

ཀུན་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ -सम्वर्द्धन गर्ने

ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་བ་ -संवेग

ཀུན་ཏུ་སྐྲག་ -संत्रास

ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ -समुत्पाद

ཀུན་ཏུ་བསྐྱོད་-पुरै चल्नु; पुरै जाने गर्नु

ཀུན་ཏུ་ཁེབས་པར་མཛད་ནས་- संछद्य

ཀུན་ཏུ་འཁྲུགས་པ་ -सक्षुब्ध

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་སྟེ་-चल्नु; भौंतारिनु; जानु

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བ་-फिरन्ता; चल्ने; भौतारिने व्यक्ति

ཀུན་ཏུ་དངང་བར་འགྱུར་བ་ -संत्रासित

ཀུན་ཏུ་བཅོམ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ -समुद्गतित शुक्लधर्म

ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ -समुचिन्नकुशलमुल

ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་- समुद्गत

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ པ་- परिकल्पना

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་ -परिकल्पना मात्र

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་- परिकल्पनाबाट उत्पन्न

ཀུན་ཏུ་རྟོགས་པ་ -संकल्प

ཀུན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་-यसलाई पूर्ण सिद्धि गरिनु पर्छ

ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་- समदर्शन

ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ -आदर्शयती

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་ཏུ་འདྲེན་པ་- आकर्षण

ཀུན་ཏུ་འདྲེས་པ་ -अकिर्ण पूर्ण रूमा मिश्रित

ཀུན་ཏུ་སྡུད་པ་- संग्रह

ཀུན་ཏུ་སྣང་- समदर्शन गर्छ

ཀུན་ཏུ་སྣང་བ་ -समन्त आलोके

ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་གྱུར་ནས་ -सर्वत्र देखा परेर

ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ -परिचर्यति

ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ། ཀུན་སྤྱོད་-आनन्द प्रयोग व्यवहार जीवन शैली

ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ -असमुदकर

ཀུན་ཏུ་འབྱིན་-जारी गर्नु

ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ། ཀུན་འབྱུང་- समुदय

ཀུན་ཏུ་སྦྱར་ - समायोजन

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ -समायोजन

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ -समायोजन गर्छ

ཀུན་ཏུ་མི་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ -समायोजन गर्छ

ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ། ཀུན་རྨོངས། ཀུན་རྨོངས་པ -सम्मोह

ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་ས་བོན་- सम्मोह बिज

ཀུན་ཏུ་བཙལ་ -पूर्ण रूपमा खोज्नु जाँच्नु विश्लेषण गर्नु

ཀུན་ཏུ་ཚིམ་པ་སྐྱེ་-पूर्ण सन्तुष्टि उत्पन्न गर्नु

ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་- पूर्ण रूपले लालषा गर्नु; बोध

ཀུན་ཏུ་ཞུམ་- पूर्ण रूपले शिथिल हुनु; कमजोर हुनु; डरपोक हुनु

ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་- पूर्ण रूपले शिथिल हुनु; क़मजोर हुनु; डरपोक हुनु

ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པར་འགྱུར་-पूर्ण रूपले शिथिल हुनु; कमजोर हुनु; डरपोक हुनु

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ཀུན་བཟང་-समन्तभद्र

ཀུན་ཏུ་བཟོད་-क्षान्ति सर्वत्र

ཀུན་ཏུ་འོད་ -समन्त प्रभा

ཀུན་ཏུ་ཤེས་ - संज्ञानता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་ - संज्ञानता

ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ -आज्ञेया

ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་- आज्ञापनीया

ཀུན་ཏུ་སོང་། ཀུན་སོང་། ཀུན་ ཏུ་སོང་བ -सर्वज्ञ

ཀུན་ཏུ་གསོག་ -संग्रह

ཀུན་ཏུ་གསོགས་ -संग्रह

ཀུན་ཏུ་བསག་ -संग्रह

ཀུན་ཏུ་བསགས་- संग्रह

ཀུན་ཏུ་བསགས་པ་ -संग्रह

ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱེད་པ་ -आरक्ष

ཀུན་གཏོང་ -संत्याज्य

ཀུན་གཏོང་བ་ -सर्वस्ती दान

ཀུན་བཏགས་ -परिकल्पित

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ -परिकल्पित स्वभाव

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ -परिकल्पित लक्षण

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ -परिकल्पित स्वभाव

ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོས་ -परिकल्पित धर्म

ཀུན་བཏགས་པའི་མ་རིག་པ་- परिकल्पित विद्या

ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་-परिकल्पित लक्षण

ཀུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ -परिकल्पित स्वभाव

ཀུན་བཏུས་- समुच्चय

ཀུན་རྟོགས་པ་ अविध्यते

ཀུན་བརྟགས་ परिकल्पना

ཀུན་བརྟགས་པ་ -परिकल्पित

ཀུན་བརྟགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ -त्रि परिकल्पित अधिस्वभाव

ཀུན་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པ་ -परिकल्पित पुद्गल अभाव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ -परिकल्पित स्वभाव
ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ -परिकल्पित सर्व धर्म
ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་མེད་པ་ -परिकल्पित धर्म अभाव
ཀུན་བརྟགས་པའི་བདག་མེད་ -परिकल्पित आत्म नास्ति
ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ -परिकल्पित लक्षण
ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ -परिकल्पित लक्षणआश्रय
ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ -परिकल्पित रूप
ཀུན་ད་- चमेली
ཀུན་དུ་ -जे होस्
ཀུན་འདུས་ -मिश्रित संयुक्त
ཀུན་འདྲི་- संप्रश्न
ཀུན་བསྡུམས་པ་ -रिझाउनु एकसाथ ल्याउनु
ཀུན་བསྡུས་པ་ -संग्रह
ཀུན་ནས་- पूर्ण रूपले
ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ། ཀུན་དཀྲིས་ -झञ्झट; टन्टा
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ -हण्डर; सकस
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་- हण्डर; सकसयुक्त घटना
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་-संक्लेश आलम्बन
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ -संक्लिष्ट
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ་ -संक्लेश प्रतिपक्षिक
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་- संक्लेशिक धर्म
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ -संक्लिष्ट; संक्लिष्टत्व
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་ -संक्लेश अनुरक्षण
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྟན་པ་ -संक्लेश निर्देश
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་-
संक्लेश विशुद्धि अर्थ
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་-

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

संक्लेश व्यवधान पर्येस्ती

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་ལྟ་བ་-

संक्लेश व्यवधान दर्शन

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་-

संक्लेश व्यवधान समादेशता

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་-

संक्लेश व्यवधान

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་-

संक्लेश व्यवधान लक्षण

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དག་-

संक्लेश व्यवधान पक्ष

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐ་དད་པར་ང་རྒྱལ་མེད་པ་-संक्लेश व्यवधान भेदे निर्माणह

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ -संक्लेशं भव त्याग

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ -संक्लेश वर्जित

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ -असंक्लेश

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ -असंक्लिष्ट; असंक्लेश

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག- असंक्लेशसंघ

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མེད་ - नसंक्लेश

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལྡོག་པས་ -असंक्लेश निर्वतितह

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་ -क्लेश पासम

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ -संक्लेश हेतु

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ -क्लिष्ट धर्म

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ -क्लेश व्याधि परिपक्षत्व

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ -संक्लेश पक्ष

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པ་ -संक्लेश पक्ष निरोध

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ -संक्लेश लक्षण

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་པ་ -संक्लेशित हुनेछ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་རྣམ་དག་ -निसंक्लेशं विशुद्धित

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ -पूर्ण संक्लेशित भव अ़वधारणा

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་ -सुविमोक्षय संक्लेश

ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ -पर्युत्थान

ཀུན་ནས་མནར་ -आगत

ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་ -आगत चित्त

ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བྱེད་དེ་ -हानी गर्ने नियत

ཀུན་ནས་སྣང་བ་ -समदर्श्यते

ཀུན་ནས་བྱུང་བ་མ་མཆིས་པ་ -असमुत्थान

ཀུན་ནས་མི་ལྡང་བ་ -असमुत्थान

ཀུན་ནས་མཛེས་པ་ -समन्त प्रसादिक

ཀུན་ནས་ཡངས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ -समुत्थित

ཀུན་ནས་སློང་ -उत्प्रेरित गर्छ

ཀུན་ནས་སློང་བ། ཀུན་སློང་ -उत्प्रेरित गर्छ

ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ -असमुत्थान योग

ཀུན་ནས་སློང་བ་པོ་ -समुत्थापक

ཀུན་ནས་སློང་བ་མེད་པ་གཏོགས་པ་ .-असमुत्थान पर्यापण

ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཐབས་ -समुत्थान उपाय

ཀུན་ནས་སློང་བར་མི་བགྱིད་པ་ -असमुत्थापिक

ཀུན་ནས་བསླང་བ་ -समुत्थापित

ཀུན་སྐྱོད་ -संस्कार

ཀུན་འབྱུང་ -समुदय

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ -समुदय सत्य

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ -समुदय सत्य

ཀུན་འབྱུང་བ། ཀུན་འབྱུང་ -समुदय

ཀུན་འབྱུང་བའི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་ त्रिविद समुदय अर्थ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ -समुदय सत्य

ཀུན་སྦྱོང་བ་ -समशुद्धि

ཀུན་སྦྱོར་ समायोजन

ཀུན་མ་སྡུད་པ་ -असंग्रह

ཀུན་ཚོལ་བ་ -पर्येशण

ཀུན་འཛིན་ -समपरीग्रह

ཀུན་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ -परीग्रह हेतु

ཀུན་རྫོགས་ -सम्पूर्ण

ཀུན་རྫོབ -परम्परागत

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ་ -परम्परागत अवधारणा

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་ -सम्भर्ति सत्यत्व

ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ -सम्भर्ति सत्यता

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ -सम्भर्त्य

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྗོད་ -परम्परागत रूपमा अभिव्यक्त गरिएको

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ -परम्परागत रूपमा अस्तित्वमा रहेको

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ -सम्भर्ति परमार्थ

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་- सम्भर्ति सत्य (ता)

ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཅན་ -परम्परागत विषयहरू

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ -सम्भर्ति वोधिचित्त

ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ -सम्भर्ति मात्र

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ -सम्भर्ति चित्तोत्पाद

ཀུན་གཞི་ -आलय

ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ -आलय विज्ञान

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་- आलय विज्ञान

ཀུན་བཟང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ -समन्तभद्र

ཀུན་ལ་- आलय सर्वत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀུན་ལས་ -सबै विधिमा

ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ -समुच्चय

ཀུན་ཤེས། ཀུན་ཤེས་པ་ -आज्ञ

ཀུན་ཤེས་པ། ཀུན་ཤེས་ -परिज्ञान

ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ -परिज्ञानत्ववीन

ཀུན་ཤེས་པ་རིག་པའི་དབང་པོ་- पुरै बुझेको मानिसको प्रधान क्षमता

ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་-ज्ञानेन्द्रिय

ཀུན་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་-मैले पुरै बुझ्नु पर्ने छ

ཀུན་ཤེས་ཤིང་-सूचित

ཀུན་སོང་། ཀུན་ཏུ་སོང་། ཀུན་ཏུ་སོང་བ- सर्वागत

ཀུན་སློང་ -समुत्थान

ཀུན་སློང་བ་དང་བཅས་པའི་ངག་གིས་ -समुत्थानय वाचा

ཀེང་རུས་-संकलिक, सारांश

ཀེང་རུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་-सारांशको छवी मनमा लिनु

ཀོ་གྲུ་ - छालाको नाउ

ཀོང་སྤྲུལ་པོལ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ - विश्वकोशका लेखक

ཀྱང་ -यद्यपि

ཀྱང་ཅི་ -कति

ཀྱི་ -को ले मा अनि तर

ཀྱིས་ -अनि तर

ཀྱེ་ -हे

ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་- हे विजेता बाल बालिका यो यस्तो हो

ཀྱེ་མ་- आह, हाय

ཀྱེ་མའོ་- आह, हाय

ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ -हेबज्रतन्त्रराजा

ཀྲི་ཡཱ། ཀྲི་ཡ་ -क्रिया

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀླ་ཀློ་ -क्रिया

ཀླ་ཀློ་སྐྱེ་བོ་ -म्लेच्छ जन

ཀླག་པ་བྱ་བ་ -वाचन गर्छ

ཀླག་པར་བྱ་བ་ -लेख्छ

ཀླད་པ་ -मष्तिस्क

ཀླན་ཀ་ -दोष आपत्ति

ཀླན་ཀ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ -आपत्ति परिसोधन

ཀླན་ཀའི་སྐབས་མཆིས་པ་-दोष मूल्याङ्कन गर्ने एउटा अवसर दिन्छ

ཀླུ་ -नाग

ཀླུ་སྒྲུབ-' नागार्जुन

ཀླུ་བདག་ -नाग पति

ཀླུ་བདུད་ -नाग राक्षस

ཀླུ་དབང་ -भुजंगेन्द्र नागराजा

ཀླུ་བཙན་ -नागराजा

ཀླུ་ཡི་བདག་པོ་ -भुजगदिप

ཀླུ་སྲིན་. -नाग आत्मा

ཀླུང་ -नदि

ཀླུང་གི་རྒྱུན-' नदि धार

ཀླུང་ལ་རྣག་ -पिपको नदि

ཀླུབས་པ་ -लगाउनु

ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ -नागराज सागर प्रश्न सुत्र

ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ -नागराज अनाभतप्त प्रश्न सुत्र

ཀླུའི་དབང་པོའི་སྒྲ་ -नागेन्द्र गर्जन

ཀློག་ -ठूलो स्वरमा वाचन गर्नु

ཀློག་ཏུ་གཞུག་པར་ -वाचन गर्छ

ཀློག་པ་ -वाचन गर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཀློང་ -बिस्तार; मण्डल

ཀློང་ཆེན་- महान् बिस्तार; महान् मण्डल

ཀློང་ཆེན་པ། ཀློང་ཆེན་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ -लोङ्छेनपा निङ्मा विद्वान योगी

དཀའ་ -कठीन

དཀའ་འགྲེལ་ -पञ्जिक

བཀའ་གདམས་པ་ -कदम्पा सम्प्रदाय

དཀའ་སྤྱད། དཀའ་བ་སྤྱད། དཀའ་བ་སྤྱད་པ། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ-
तपस्या

དཀའ་སྤྱོད། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ། དཀའ་སྤྱད། དཀའ་བ་སྤྱད་པ-
दुस्कर चर्या

དཀའ་བ -दुस्कर दुख

དཀའ་བ་བགྱིད་པ་ -दुस्कर कर्ता

དཀའ་བ་སྤྱད་པ། དཀའ་སྤྱད། དཀའ་སྤྱོད། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ-
तपस्या दुस्कर

དཀའ་བ་སྤྱོད་པ། དཀའ་སྤྱོད། དཀའ་སྤྱད། དཀའ་བ་སྤྱད་པ-
दुस्कर चर्या दुस्कर व्यायाम

དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་-दुस्कर कर्ता

དཀའ་བ་ཡིན་-दुस्कर

དཀའ་བ་ཕུན་རིང་པོས་མི་སྐྱོ་བ་ -दुस्कर लामो तपस्याबाट हतोत्साहित नहुने

དཀའ་ས་ -कठीन मोड

དཀར། དཀར་པོ་ शुक्ल उज्वल

དཀར་སྐྱ་ सेतो सेतो

དཀར་ཁུང་ -झ्याल, चिम्नी, प्यासेज

དཀར་ཆག་ - विषय सूची

དཀར་ནག་གི་ལས་ -कुशल अकुशल कर्म

དཀར་པོ་ -सेतो

དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ -शुक्ल विदर्शन भूमि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དཀར་པོའི་ཆོས་ -शुक्ल धर्म

དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བརྩམ་ -समुद्घटित शुक्ल धर्म

དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ -शुक्ल पक्ष

དཀར་ཡོལ་ -कप

དཀུ་ -कम्मर माथिको शरीरको भाग

དཀོན། དཀོན་པོ་ -दुर्लभ

དཀོན་མཆོག་- रत्न

དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་-कोन्छोग जिग्मे वाङपो (१७२८-१७९१)

དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། གུང་ཐང་-कोन्छोग तन्पइ डोनमे गुङथाङ

དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ -रत्नमेघ सुत्र

དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ -रत्नकुट

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ -त्रिरत्न

དཀོན་པ་ -दुर्लभ

དཀོན་པོ་ -दुर्लभ

དཀྱིལ་ -केन्द्र सार मध्यम

དཀྱིལ་འཁོར་ मण्डल

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁྱམས་ན་- शिखरयुक्त छाना भएको मण्डल

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག། དཀྱིལ་ཆོག་- मण्डलविधि

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ -मण्डल विधि

དཀྱིལ་ཆོག། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ -मण्डल विधि

དཀྱིལ་སྨད་ -तल्लो आधा

དཀྲི་ -लपेट्नु

དཀྲིས་ लपेट्नु

དཀྲིས་སམ་བཅིངས་ཏེ་- वाँधु वा सीमा लगाउनु

དཀྲུག: -विचलित पार्नु

དཀྲུག་པར་བྱ་- विक्षेपित गर्नु

དཀྲུགས་ -विचलित पार्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དཀྲུགས་ནས་ -विचलित भएको
དཀྲུགས་པ་- क्षुब्ध
དཀྲོལ་བ་ -बजाउनु
བཀག་ -रोकिनु नकारात्मक सीमा
བཀག་པ་-निसिद्ध, निषेध
བཀག་སྤྲུལ་-प्रतिस्थापन, बदलामा
བཀང་ -प्रपूर्ण
བཀང་བ་ -परिपूर्ण
བཀན་ -माथि तर्फ फर्कनु
བཀན་ཏེ་བཞག་ -माथि तर्फ फर्केको मुहार
བཀནད་ -माथि तर्फ फर्कनु
བཀའ་ वचन बुद्ध वचन
བཀའ་བསྒོ་བ་ -आदेश
བཀའ་རྒྱུད་ -शब्द प्रसारण
བཀའ་བརྒྱུད་ -काग्यु परम्परा
བཀའ་མཆིད་ -कथा सम्बाद
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ -बुद्ध वचन र व्यवस्था
བཀའ་དྲིན་ - दया
བཀའ་གདམས་ -कदम, परम्परा, सल्लाह, निर्देशन
བཀའ་བཅུ་བཞི་པ་-डोल्पोपा शेराब ग्याल्छेन
བཀའ་བབ་ -बुद्ध वचन प्रसारण; उच्चारण; व्याख्या
བཀའ་སྩལ་ -वचन, उच्चारण, उपदेश, आज्ञा
བཀའ་སྩལ་བདུན་-सात मतहरू
བཀའ་སྩལ་བ་ -वचन, उच्चारण, उपदेश, आज्ञा

བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་ -सत्य वचनको वैद्यता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཀར་ -अलग पार्नु छुट्याउनु एक्ल्याउनु

བཀར་བཏགས་ - बुद्ध वचनको रूपमा खुट्ट्याउनु

བཀར་བ་ -अलग पार्नु छुट्याउनु एक्ल्याउनु

བཀུག་ནས་ -आह्वान गर्नु बोलाउनु झिकाउनु

བཀུར། བཀུར་སྟི་ -आदर सेवा

བཀུར་སྟི་ -सत्कार सेवा सतक्रिया सम्मान

བཀུར་སྟིར་བགྱིས་པར་འགྱུར་ -सत्कार गर्छ

བཀུར་སྟིར་བྱ་བ་ -पर्युपासना

བཀུར་སྟིར་བྱེད་ -सत्कार गर्छ

བཀུར་བསྟི་ - गौरव

བཀུར་བ་ -गौरव

བཀོད་ -प्रतिष्थापन गर्छ

བཀོད་པ་ -प्रतिष्थापन गर्छ

བཀོད་མའི་ཆུ་ - फोहरा

བཀོར་བདག་རྒྱལ་པོ་ -सम्पत्ति संरक्षक

བཀྲ་བ་ -चम्किलो सुन्दर

བཀྲ་ཤིས་ -शुभ स्वस्तिक

བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ -आम्दो प्रदेशको गुम्बा

བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ -अष्ट मङ्गल

བཀྲ་ཤིས་ཡིན་པ་ -मङ्गलत्व

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ -पेन्छेन लामाको गुम्बा

བཀྲལ་བ་- टिका टिप्पणी

བཀྲལ་བ་ལ་རྟོས་མེད་དུ་ -टिकामाथि भर न परिकन

བཀྲི་བར་མི་བཏུབ་ -अनेयता (गुमराहमा पार्न नसकिने)

མཁྲིས་པ་- धुनु; सफा गर्नु; नुहाउनु

བཀྲུ་ -धुनु; सफा गर्नु; नुहाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཀྲུ་བ་ -धुनु; सफा गर्नु; नुहाउनु

བཀྲེས་ -भोक; भोको

བཀྲེས་པ་ -भोक; भोको

བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་བཟློག་པ་ -भोक र तिर्खालाई पराजित गर्नु

བཀྲོལ་བ་ प्रतिमोक्षण

བཀླག་ -ठूलो स्वरमा वाचन गर्नु

བཀླགས་ -ठूलो स्वरमा वाचन गर्नु

བཀླགས་པས་ -वाचन गरिएको

རྐང་མགྱོགས་ -तिव्र गतिमा हिड्न सक्ने व्यक्ति

རྐང་པ་ -पद, कविताको एक हरफ

རྐང་པ་སྐྱུད་པ་དང་བྲལ་བ་-अपागत पद म्रक्षण

རྐང་པ་སྐོང་ཚེ་ཡི་འཐོབ་པོ་- कविता भन्दा बीचमा थप थप आवाज

རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་ - दुई खुट्टाको पैताला

རྐང་པའི་མཐར་ལ་ -कविताको एक हरफको अन्त्यमा

རྐང་པའི་མཐིལ་ -खुट्टाको पैताला

རྐང་པའི་འོག་ན་གནས་པ་- पाद तल पालना

རྐུན་པོ་ -चोर, डाका

རྐུན་མ་ -चोर, डाका

རྐུབ་ -मलद्वार

རྐུབ་ཀྱག་ -कुर्सी

རྐྱང་ -बन गधा

རྐྱང་པ་ -एक्लो केवल

རྐྱང་མ་ -बायाँ नाडी

རྐྱེན་ -प्रत्यय

རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་-अवस्थाहरूको बलद्वारा कार्य गर्नु

རྐྱེན་འགྱུར་གྱི་རིགས་ -विकासगत परम्परा

རྐྱེན་རྐྱལ་ -एकल बुद्ध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྐྱེན་བརྟན་པ་ -प्रत्यय समदर्शन

རྐྱེན་དང་ཕྲད་ -प्रत्यय गम

རྐྱེན་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པ་-प्रत्यय अभिगम अभिलाषा

རྐྱེན་དུ་མ་ཡིན་པ་- अप्रत्यय

རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ དག་འབྱུང་ངོ

རྐྱེན་འདི་པ་ཙམ་ཉིད་-अ यी प्रत्ययहरू मात्र हुनु

རྐྱེན་རྣམས་གྲུབ་པ་ -प्रत्यय सिद्धि

རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་ནས་ -जम्मा पारिएको; प्रत्यय

རྐྱེན་དབང་གིས་འཇུག་པ་ -प्रत्ययहरूको बलद्वारा कार्य गर्ने

རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ -प्रत्यय अपूर्णता

རྐྱེན་མི་ཟད་པ་ -प्रत्यय अक्षय

རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ -प्रत्ययमाथि भर पर्नु

རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་ -प्रत्ययहरूमा भरोसा

རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བ་ -प्रत्ययशहरूबाट उत्पन्न

རྐྱོང་ -प्रसारित

རྐྱོངས་ -प्रसारित

སླུག་པ་ -जड मूर्ख लाटा

སྒྲིབ་ -अस्पष्ट धमिलो

སྒྲིབ་གྱུར་ -परोक्ष

སྒྲིབ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་ -अपरोक्ष धर्म

སྒྲིབ་ན་མོ་- गुप्त

སྒྲིབ་མ་ -घाँटी

སྐྲ་བ་ -टर्रो

སྐད་- आवाज भाषा बोली

སྐད་ཅིག་ -क्षण

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ -क्षण क्षण

སྐད་ཅིག་གཅིག་ एक क्षण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་རྟོགས་པ་ -एक क्षण अववोध

མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་-एक क्षणमाअवबोध

སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ -एक क्षणमा संयुक्त

སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་- अविभाज्य क्षण

སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ -अन्तिम क्षण

སྐད་ཅིག་མ་ -क्षणिक

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ -एक क्षण

སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ -क्षणिकत्व

སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ལ་ -अन्तिम क्षण

སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ -पहिलो क्षणदेखि अभिन्न

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ -अक्षणिक

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་འབྱུང་བར་ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ -अक्षणिकबाट क्षणिक उत्पन्न हुनु, असुहाउँदो

སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ -क्षणिकत्व

སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ -प्रत्येक अक्ष; पल पल

སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ -क्षणिक हेतुत्व

སྐད་ཅིག་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ -क्षणिक फलत्व

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ -क्षणिक प्रयोग

སྐད་ཅིག་ཙམ་ क्षण मात्र

སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ एक क्षण समेत

སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ -प्रतिक्षण

སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱུང་བ་ -प्रतिक्षणोपाद

སྐད་ཅིག་ལ་འཇིག་པའི་དོན་ -क्षण भंग्रता

སྐད་དོད་ - सो सरह पदावली; अनुवाद

སྐད་ཤེས་ - रुतज्ञता, वोलीको ज्ञान

སྐད་སོར་བཞག་ཏུ་བཞག་ -तत्सम

སྐད་གསར་བཅད་ -नयाँ भाषा; शब्दकोष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐབས་ -अवसर

སྐབས་མཆིས་པ་ -एक अवसर खर्च गर्नु

སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ -पहिलो अध्यायको सामान्य अर्थ

སྐབས་འདིར་ -यस अवसरमा

སྐབས་འདིར་བསྟན་ -यस अवसरमा सङ्केत गरिएको

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡིད་མངོན་ -यस अवसरमा सङ्केत गरिएको कुरा सोझो बोध

སྐབས་ཕྱིན་ -मिहिन

སྐབས་མ་མཆིས་ -खण्डनको लागि एउटा अवसर खर्च गर्दैन

སྐབས་མི་འབྱེད་ -अवसर खुला नहुनु

སྐབས་ཤེས་པ་ -अवसर ज्ञानता

སྐབས་སུ་བབ་པ། སྐབས་སུ་བབས་པ་ -उपयुक्त

སྐབས་སུ་བབས་པ། སྐབས་སུ་བབ་པ་ -उपयुक्त

སྐམ་ -सुक्नु ओइलाउनु

སྐར་མདའ་ -उल्कापात

སྐར་མདའ་ལྷུང་བ་ -उल्कापात

སྐར་མ་ -तारा

སྐར་མ་ལྟ་བུའི་བསྐལ་པ་तारा जस्तै कल्प तथागत सुवर्ण पुष्पको काल

སྐར་མའི་ཚོགས་ -तारा गण

སྐལ་ -धेरै; साझेदारी गर्नु; भाग्य

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་- सभाग हेतु

སྐལ་མཉམ་པ་ -सभाग; सभागता

སྐལ་དོན་ -सर्वोच्च चेतना भव

སྐལ་ལྡན་ -सौभाग्यशाली

སྐལ་ཀྱ་ -[illegible]

སྐལ་པ་ཅན་ -भाग्य

སྐལ་བ་ -असल वा खराब भाग्यको भाग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་ -यथा भव्यम

སྐལ་བ་མཉམ་པ་ -सभागता

སྐལ་བ་མེད་པ་ -अभाव्य अभाग्य

སྐུ་ -काय; मूर्ति; आश्रय; शरीर

སྐུ་ཁམས་ -स्वास्थ्य (आदरार्थि); संविधान

སྐུ་ཁྲུས་ -स्नान

སྐུ་ཆས་ -सर सामान

སྐུ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ་- उसको शारीरीक ढाँचा सोझो छ

སྐུ་མཆེད་ -सहोदर दाजुभाइ

སྐུ་ཉིད་ -शरीर; अङ्ग

སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་སྤྲུལ་པ་ -काय; वाक; चित्त निर्माण

སྐུ་དམ་པར་ -सत्काय

སྐུ་གདུང་ -मृत शरीर; मानिसको अवशेष

སྐུ་མདུན་ -परम उपश्थिति (महामहिम दलाई लामा)

སྐུ་མདོག་- शरीरको रङ

སྐུ་འདྲ་ -धार्मिक छवि

སྐུ་དཔུང་ -काँध (आदरार्थि)

སྐུ་མེད་པ་ -अकाय

སྐུ་ཚེ་རིང་བ་ -दिर्घायूमान (आदरार्थि)

སྐུ་ཟླ་ -जोईपोइ (आदरार्थि)

སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ -मण्डल पर्यन्त

སྐུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ -परिपूर्ण काय

སྐུ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཉིད་ -काय विभुत्व

སྐུ་གསུམ་- त्रिकाय

སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་- कायत्रयस्त्रोत

སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་- काय अचिन्त्य

སྐུའི་ཁྱད་པར་- काय विशेष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐུའི་ཕྲིན་ལས་- काय कर्म

སྐུར་- विरुद्ध अनुरोध गर्नु; विरुद्ध इच्छा वा वेमञ्जूरी प्रकट गर्नु

སྐུར་བཏབས་-विरुद्ध अनुरोध गर्नु; विरुद्ध इच्छा वा बेमञ्जूरी प्रकट गर्नु

སྐུར་འདེབས་'- अपवाद अव्याख्यान

སྐུར་པ་- अपवाद

སྐུར་པ་བཏབ་བྱུས་- अपोदय

སྐུར་པ་འདེབས་- अपवाद

སྐུར་པ་འདེབས་པ་-अपवाद

སྐུར་བ་ अपवाद

སྐུར་བ་འདེབས་ अपवाद

སྐུར་བ་འདེབས་པ་ अपवाद

སྐུར་བར་འགྱུར་- निन्दा गर्नु

སྐུལ་ - जोर गर्नु, उक्साउनु

སྐུལ་ཅིང་- चेतावनी दिनु; अभियोग लगाउनु

སྐུལ་བར་བྱེད་ཅིང་- नसिहत दिनु; आग्रह गर्नु; प्रोत्साहित गर्नु

སྐེམ་ཤེང་- सुक्नु

སྐེམས་པར་བྱེད་ཅིང་- सुक्नु

སྐོང་- पुरा गर्नु; भर्नु

སྐོངས་- पुरा गर्नु; भर्नु

སྐོམ་- तिर्खालु

སྐོམ་པ་- तिर्खा

སྐོམ་པས་གདུངས་པ་ - तिर्खाले सताएको

སྐོམ་པོ་- धेरै दुध दिने विकासे गाई

སྐོར་- परिक्रमा; सरोकार भएको; घुमाउनु क्रिया

སྐོར་བ་- परिक्रमा

སྐོར་བ་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་ཏེ་- परिक्रमा गरेर आदर गर्न योग्य

སྐྱུ་ག་- झक्की, गफाडी

སྐྱུ་བ་- नाउ खियाउनु; दण्ड दिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱུ་བས་ལེགས་བསྲུབས་- चप्पुद्वारा राम्रो गरेर मन्थन भएको

སྐྱུ་བོ་- फुस्रो

སྐྱབས་- शरण

སྐྱབས་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པ་- शरणत्वअनुत्तर्य

སྐྱབས་མེད་- अशरण

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་- शरण गमन

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་- शरण गमनको अवसर

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་- शरण प्रतिपत्ति विशेषण

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་ངེས་པ་- शरणमा जाने निश्चितता

སྐྱབས་སུ་རབ་ཏུ་སླུ་བ་- शरण गमनको अर्थमा धोकापाएको

སྐྱབས་གསུམ་- त्रि शरण

སྐྱུར་མོ་- बकुला

སྐྱིད་- क्षेम कुशल

སྐྱིད་པ་- सौख्य

སྐྱིལ་ཀྲུང་། སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་- पद्मासन

སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་- पद्मासन

སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་- पद्मासन ध्यानो एक थुन

སྐྱུ་རུ་ར་- अमला

སྐྱུག་ཅིང་- आउँछ; समिप गमन

སྐྱུག་ལོག་པ་- वाकवाकी रिगटा

སྐྱུང་ཀ་- रातो चुच्चो भएको कालो चरा

སྐྱུར་བ་- अमिलो

སྐྱེ་- जन्मनु; उत्पादन गर्नु; उत्पत्ती हुनु

སྐྱེ་དགག་གནས་གསུམ་- उत्पन्न, स्थायी र सम्पन्न यी तीन

སྐྱེ་དགག་གནས་གསུམ་མི་རུང་བའི་ཆོས་- उत्पन्न, स्थायी र सम्पन्न यी तीन सम्भव नभएको घटना

སྐྱེ་དགག་གནས་གསུམ་རུང་བའི་ཆོས་- उत्पन्न, स्थायी र सम्पन्न यी तीन सम्भव नभएको घटना

སྐྱེ་དགུ་ -सबै प्राणी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེ་དགུའི་དོན་- सबै प्राणीहरूको भलाईको लागि
སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་རྣམས་- सप्रजापतिम देव
སྐྱེ་འགྱུར་- उत्पन्न हुन्छ, स्थापित हुन्छ
སྐྱེ་ཀ་ན་འཆི་- जन्म; बुढ्यौली; रोग; मृत्यु
སྐྱེ་མཆེད་-आयतन; चेतना मण्डल
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་- षडायतन
སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་-आयतन कौशल्य
སྐྱེ་མཆོག་- पुरुषोत्तम
སྐྱེ་དང་འཆི་- जन्म मरण
སྐྱེ་གནས་- योनी; जुनी
སྐྱེ་བ་- जन्म; उत्पत्ति; उद्पाद; उदय;
སྐྱེ་བ་དཀར་པོ་- शुक्ल जन्म
སྐྱེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས་- विशेष जन्म लिएर; पाएर
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་- स्व उत्पादनको प्रकृति
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་-उत्पत्ति निस्भवता
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ -उत्पत्ति निस्भवता
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ -उत्पत्ति निस्भवता
སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་-एकजटि प्रतिवद्ध
སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ -(बुद्धत्व प्राप्तिको लागि) एक जन्म टाढा रहेको बोधिसत्त्व
སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་--उत्पाद निरोध
སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་- उत्पत्ति अनुकुल
སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་- उद्देश्य बिहिन उत्पादन
སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་པོ་- चौध प्रकारको जन्म
སྐྱེ་བ་པོ་- जन्तु
སྐྱེ་བ་འཕོངས་ཤིང་= मृत्यु भए पछि
སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བགྱིད་པ- अनुत्पादबारे जानकार रहेको; कहिले पनि जन्म न लिइकन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་- अनुत्पत्ति
སྐྱེ་བ་མེད་- जन्म नभएको; अजन्म
སྐྱེ་བ་མེད་དང་སྐྱེ་བ་-अनुत्पादन तथा उत्पादन
སྐྱེ་བ་མེད་པ་-असमुत्पाद; अनुत्पाद
སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་- अनुत्पादन इत्यादि; अजन्म इत्यादि
སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པ་- अज्ञ अर्को जन्म लिन नपर्ने ज्ञान
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་- अजन्मको सिद्धान्तको सम्बन्धमा धैर्यता; सहिष्णुता; सहनशीलता
སྐྱེ་བ་དམན་ལ་བརྟེན་-न्यून जन्ममा भर पर्नु
སྐྱེ་བ་ཙམ་- केवल उत्पादन मात्र
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་- अर्को जन्ममा; अर्को जीवनकालमा
སྐྱེ་བ་ཟད་པ་- जन्म क्षय
སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་- शुभ जन्म
སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་- न उत्पाद न जन्म
སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་- पूर्ण रूपले जन्म लिनु
སྐྱེ་བ་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་- जन्मने; पुनर्जन्म लिने निश्चित
སྐྱེ་བ་ལ་དོན་མེད་པ་- उद्देश्य विहिन उत्पादन; व्यर्थको उत्पादन
སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་-जन्म संक्लेश
སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་- पहिलो जम्मको क्षण देखि
སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་- उत्पाद हेतु
སྐྱེ་བའི་སྒོ་- उत्पादनको द्वार; जन्मद्वार
སྐྱེ་བའི་སྒོ་བཅོམ་པ་- सम्भाव्यता नष्ट गर्नु
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་- उत्पाद धर्मी
སྐྱེ་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་- निर्माणकायको निर्माण
སྐྱེ་བའི་ལུས་བོར་ཏེ་སྤྲུལ་པའི་ལུས་འཛིན་པ་- जन्मकाय त्याग गरेर; निर्माणकाय लिएर
སྐྱེ་བར་- उत्पाद
སྐྱེ་བར་འགྱུར་- जन्मेको छ; उत्पादन गर्छ
མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་- उच्च स्तर जीवनकालको जन्म लिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེ་བོ་- प्राणी; सत्त्व; मानिसहरू

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་- दुर्जन

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དང་འགྲོགས་པ་- खराव प्राणीहरूसँगको संगत

སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བ་- क्लिष्ट जन अनुकम्पा

སྐྱེ་བོ་སྡང་བ་དང་འགྲོགས་པ་- धृणायोग्य प्राणीहरूको संगत

སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་- जन; जनावरहरू

སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་- आम जनता; ठूलो संख्याका मानिसहरू

སྐྱེ་བོ་བླུན་པ་- मूर्ख जन

སྐྱེ་བོ་མང་པོ་- बहुजन

སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དགའ་བ་- बहुजन सुप्रिय

སྐྱེ་བོ་རྨོངས་པ་- बिमूढ जन

སྐྱེ་བོ་མཛའ་བ་ལ་བྱམས་པ་- प्रियजन प्रेम

སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་- जनपद; मानिसहरूको समूह

སྐྱེ་མེད་- अजन्म; उत्पाद नगरिएको; जन्म विहि़न

སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་- अनुत्पादको अवस्थामा

སྐྱེ་མེད་བློ་ལྡན་- अनुत्पादमा उसको विचार

སྐྱེ་ཚུལ་- उत्पादको विधि

སྐྱེ་ཞིང་- जयते; जन्म लिएको छ; उत्पाद गरिएको छ

སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་- उत्पाद भङ्ग

སྐྱེ་ཞིང་འཕྲི་- उदय व्यय

སྐྱེ་སྲིད་- जन्मको अवस्था

སྐྱེད་- उत्पादन गर्नु; उत्पाद गर्नु; पैदा गर्नु

སྐྱེད་ཅིང་- फैलाउनु

སྐྱེད་པ་ -उत्पादन गर्नु; उत्पाद गर्नु; पैदा गर्नु

སྐྱེད་པར་བྱེད་ -उत्पादन गर्नु; उत्पाद गर्नु; पैदा गर्नु

སྐྱེད་པར་མཛད་པ་, -उत्पादन कर्ता; उत्पादनको उपाय

སྐྱེད་བྱེད་- जनक उत्पादक; पैदा कर्ता

སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་- उत्पन्न गर्नु; स्थापना गर्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེད་བྱེད་པ་- वृद्धि गराउँछ

སྐྱེད་མོས་ཚལ་- उद्यान; पार्क

སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་ས་- उद्यान भूमि; स्थल

སྐྱེད་ཚུལ་- उद्पाद; उत्पादनको विधि

སྐྱེན་པ་- चाँडो; छिटो छिटो

སྐྱེའོ་- पुनर् जन्म लिनु; पुनर् जन्म पाउनु

སྐྱེལ་- अनुगमन

སྐྱེལ་བ་- संचालन गर्नु; साथ दिनु

སྐྱེལ་བ་- लानु; पठाउनु; प्रयोग गर्नु; रोजगारी दिनु

སྐྱེས་- जन्मनु; उत्पादन हुनु

སྐྱེས་མཆོག་ཀ་ལོ་སྒྱུར་བ་- नायक; अभिनेता

སྐྱེས་ན་- जब उत्पाद हुन्छ; यदि उत्पादित भए

སྐྱེས་ནས་- जन्म लिएर; उत्पादित भएर

སྐྱེས་པ་- सृजना गरिएको घटना; सृजित; मानिस

སྐྱེས་པ་བུད་མེད་- नारी पुरुष

སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་- केवल उत्पन्न मात्र भएर त्यो नष्ट नभएकोले

སྐྱེས་པའི་རབས་- जातक वा जन्म कथा

སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་- जातक वा जन्म कथा

སྐྱེས་བུ་- पुरुष; प्राणी; व्यक्ति

སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་- व्यक्ति

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་- न्यून क्षमता भएको व्यक्ति

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ཁྱད་པར་ཅན་ -न्यून क्षमता भएको विशेष प्राणी

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ -न्यून क्षमता भएको विशेष प्राणीको पथ

སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ -न्यून क्षमता भएकाहरूको साझा पथ

སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་-महान् र मध्यम क्षमता भएका प्राणीहरूको साझा पथ

སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་-महान् क्षमता भएका प्राणीहरू

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་- महापुरुष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་- महापुरुषको लक्षण

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་- महापुरुषको पथ

སྐྱེས་བུ་གཏི་མུག་ཅན་- मोह पुरुष

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་- सत्पुरुष

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ -सत्पुरुषको आश्रय

སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ལས་བྱེད་པ་- सत्पुरुषको कार्य सम्पादन

སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་- सत्पुरुष कर फल

སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་- मोह पुरुष मूर्ख

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་- मध्यम पुरुष

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་- मध्यम क्षमता भएको प्राणीको पथ

སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་- वैद्य पुरुष; प्राणी

སྐྱེས་བུ་གསུམ་- तीनवटा क्षमता भएका पुरुषहरू

སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟུལ་དུ་གྲུབ་པ་- स्वत स्थापित र प्राणिमा निरन्तरतामा समावेश भएको

སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་རྟུལ་དུ་གྲུབ་པ་-
स्वत स्थापित र प्राणिमा निरन्तरतामा समावेश नभएको

སྐྱེས་བུའི་མཐུ་- पुरुषार्थ

སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་འབྲེལ་བ་-केवल वक्ताको अभिप्रायद्वारा स्थापना भएको सम्बन्ध

སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་- प्राणीको मानसिक निरन्तरता

སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ -प्राणीको मानसिक निरन्तरतामा समावेश भएको रूप

སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ -प्राणीको मानसिक निरन्त्ररतामा समावेश नभएंको रूप

སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་བསྡུས་པ་ -प्राणीको मानसिक निरन्तरतामा समावेश भएको; रहेको रूप

སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་མ་བསྡུས་པ་ –प्राणीको मानसिक निरन्तरतामा सम्ावेश नभएको; नरहेको रूप

སྐྱེས་བུས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་- व्यक्तिगत रूपमा असर बनाएको

སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་- जन्मनासाथ; उत्पादन हुना साथ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱེས་ཟིན་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ - जे उत्पन्न भएको छ त्यो फेरि उत्पन्न नहुने
སྐྱེས་རབས་ - जातक
སྐྱོ་ - दुख; चिन्ता; दरिद्र; तुच्छ
སྐྱོ་བཅས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་ - दुखी प्राणीहरूलाई परिवक्व बनाउनु
སྐྱོ་བ་ - उद्वेग; खेद; परिखेद; संवेग; निरुत्साह; दुख; चिन्ता
སྐྱོ་བ་ཅན་ - निरुत्साहित; खिन्न
སྐྱོ་བ་དང་ལྡན་པ་ -निरुत्साहित; खिन्न
སྐྱོ་བ་སྤངས་པ་ - त्यागिएको; अनास्था गरिएको
སྐྱོ་བ་མེད་པ་ - अनिरुत्साह
སྐྱོ་བ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ - निरुत्साह ग्लानि अनुपस्थिति मनमा लिनु
སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་ - निरुत्साहित; ग्लानि हुनु
སྐྱོ་བར་འདུ་ཤེས་པས་ -
སྐྱོ་བར་བྱེད་ - निरुत्साहित हुनु; द्वेष विकास गर्नु; द्वेषी हुनु
སྐྱོ་བར་བྱེད་པ་ - अनास्था विकास गर्नु; अरुचि विकास गर्नु
སྐྱོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་ - अरुचि भएको बखत
སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ - अरुचि;निरुत्साहित नहुनु
སྐྱོ་མེད་ - अरुचि;निरुत्साह बिना
སྐྱོང་ - राख्नु;दिगो;कायम; रक्षा
སྐྱོངས་ -राख्नु;दिगो;कायम; रक्षा
སྐྱོད་པ་ - उत्तेजित हुनु; विचलित हुनु;
སྐྱོན་ - दोष;हानी
སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ - गुण दोष
སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག་དབྱེ་བ་ - लाभ हानी; गुण दोष
སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ - गुण दोष; लाभ हानीबारे पूर्ण ज्ञान
སྐྱོན་དུ་མི་བྱེར་ - दोष;खोट;हानीको रूमा नलिनु
སྐྱོན་འཕེན་པ་ - समालोचक
སྐྱོན་མ་མཆིས་པ་ - निर्दोष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྱོན་མི་འབྱུང་- दोष उत्पन्न हुने छैन

སྐྱོན་མེད་- निश्चित रूपमा; परिपक्वहुनु; निर्दोष

སྐྱོན་མེད་པ་- अक्षिद्र; निश्चित रूपमा; स्थापित

སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་ཉེད་- निर्दोषतामा प्रवेश

སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ- स्थापना प्राप्तिद्वारा निर्दोषितामा प्रवेश

སྐྱོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་- दोष परिज्ञान

སྐྱོན་ཡོན་- गुण दोष; लाभ हानी

སྐྱོན་སེལ་མི་ནུས་པ་ -...को दोषलाई हटाउन अक्षम

སྐྱོབ་ཅིང་- सुरक्षा दिनु

སྐྱོབ་པ་- सुरक्षा दिनु; आश्रय दिनु; संरक्षक

སྐྱོབ་པ་པོ་- सुरक्षक अभिभावक संरक्षण

སྐྱོབ་པར་བྱེད་ཅིང: सुरक्षा गर्नु; आश्रय दिनु

སྐྱོར་- वाचन गर्नु;दोहोर्याउनु; टेवा दिनु; उचाल्नु

སྐྲ་- केस; कपाल

སྐྲ་ཁང་- कपाल काट्ने पसल

སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་ལ་སོགས་པ་- केस; भमरा इत्यादि

སྐྲ་བྲེགས་- मुण्डन गरिएको शिर

སྐྲ་ཟླ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་- अस्तित्वमा नरहेको केस; चन्द्र आदि

སྐྲ་ལ་ཕོག་པར་- केस चिरा पार्नु

སྐྲ་བཤད་འཛོངས་པ་- केस जाल

སྐྲག་ भय; त्रास

སྐྲག་ཅིང་- त्रसित हुनु

སྐྲག་སྟེ་- त्रसित हुन्छ

སྐྲག་དང་དངང་- डर; त्रास

སྐྲག་པ་- त्रसित; भयभित

སྐྲག་པ་དགག་པ་- त्रास प्रतिशेध

སྐྲག་པ་མེད་པ་- अभय

སྐྲག་པའི་རྒྱུ་- त्रासको कारण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྐྲག་པའི་གནས་- डर त्रासको अवस्था

སྐྲག་པའི་གཞིའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་- डर त्रासको जग होइन

སྐྲག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་- त्रास मानस

སྐྲག་པར་འདུ་ཤེས་པས་- बोध कर्ता

སྐྲག་པར་བྱ་- भयभित हुनु

སྐྲག་པར་བྱ་བ་- भयभित हुनु पर्ने भव

སྐྲག་པར་བྱེད་- डर त्रास उत्पन्न गर्नु; भयभित बनाउनु

སྐྲད་- निकाल्नु

སྐྲན་- ग्रन्थि

སྐྲའི་རྩེ་མོ་- कपालको टुप्पो

སྐྲུན་- बनाउनु; उत्पादन गर्नु

བརྐམ་པ་- लिप्सा; लोभ

བརྐྱང་-विस्तार गर्नु

བརྐྱང་མ་- ललन वायाँ नाडी

བརྐྱངས་- विस्तार गर्नु

བསྐ་བ་ -तितो

བསྐང་- भर्नु;पुरा गर्नु

བསྐངས་- भर्नु; पुरा गर्नु

བསྐམ་- सुक्नु; ओइलाउनु

བསྐལ་མཆོག་- उत्तम कल्प

བསྐལ་དོན་- सर्वोच्च चेतनाको भव

བསྐལ་པ་- कल्प

བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་- गङ्गा नदिको बालुवाको कण समान कल्पहरू

བསྐལ་པ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་- असङ्ख्य कल्प

བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་-गन्न नसकिने कल्प

བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་འདའ་བ་ -गन्न नसिकने कल्पको पथ

བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་- गन्न नसिकने कल्पहरूको तीनवटा अवधिहरू

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་- महाकल्प

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་- कैयन् हजार कल्पहरू

བསྐལ་པ་དཔག་མེད་- गन्न नसकिने कल्पहरू

བསྐལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་- हजार अरब कल्पहरू

སྐལ་པ་མང་པོ་- कैयन् कल्पहरू

བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བ་- कल्पोध्धह

བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་- सातौ दलाइ लामा

བསྐུམ་- खिच्नु; झिक्नु; वङ्ग्याउनु

བསྐུམས་- खिच्नु; झिक्नु; बङ्ग्याउनु

བསྐུར་- अभिषेक गर्नु; बोकाउनु; पठाउनु

བསྐུར་བ་- मार्गदर्शन गरिनु पर्ने

བསྐུར་བྱས་- आदर गरेर

བསྐུལ་- उत्तेजित गर्नु; जोर गर्नु

བསྐུལ་ཅེང་- उत्तेजित गर्नु; जोर गर्नु;चेतावनी दिनु

བསྐུལ་ན་- प्रेसित; उत्तेजित गर्नु; जोर गर्नु;चेतावनी दिनु

བསྐུལ་བ་- प्रेरित उचाल्नु

བསྐུལ་བར་བྱེད་ -प्रेसित; उत्तेजित गर्नु; जोर गर्नु;चेतावनी दिनु

བསྐུལ་མ་ -प्रेसित; उत्तेजित गर्नु; जोर गर्नु;चेतावनी दिनु

བསྐུལ་མ་མཛད་པ་བཞིན་- जोड गरे; उत्तेजित गरे वमोजिम

བསྐོ་བ་- आदेश

བསྐོར་- परिक्रमा गर्नु

བསྐོར་པ་ -परिक्रमा गर्नु

བསྐོར་བ་ -व्याख्या; पुस्तक भाग; घुम्ने

བསྐོར་བ་བྱས་ནས་ -परिक्रमा गरेर; घुमाएर

བསྐོར་བར་བྱ་- परिक्रमा गर्नु

བསྐོར་བྱས་ནས་ -परिक्रमा गरेर

བསྐྱང་ -राख्नु; दिगो वनाउनु; कायम राख्नु; सुरक्षा गर्नु

བསྐྱངས་- राख्नु; दिगो बनाउनु; कायम राख्नु; सुरक्षा गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྐྱབ་- रक्षित

བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཡལ་བར་དོར་- रक्षा गर्नु पर्ने प्राणीहरूलाई त्याग्नु ; वेवास्ता गर्नु

བསྐྱུད་པ་- हराउनु; बिर्सिने बानी; भ्रमित

བསྐྱེད་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་ཅིང་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་- उत्पाद गरेर पूर्ण रूपले समर्पण गर्नु

བསྐྱེད་དེ་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་ནས་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་པ་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་- उत्पाद गरिएका असरहरू

བསྐྱེད་པར་བགྱིད་ -उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ -उत्पन्न यर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་-त्यो जो उत्पन्न गर्नु;उत्पाद गर्नु;उत्पादन गर्नुपर्ने हो

བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ -त्यो जो उत्पन्न गर्नु;उत्पाद गर्नु;उत्पादन गर्नुपर्ने हो

བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ་- उत्पन्न गर्नु; उत्पाद गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་- वृद्धि गर्नु; बलियो बनाउनु

བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་- उत्पन्न कर्ता; उत्पादक; स्रजक

བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་- उत्पन्न कर्ता; उत्पादक; श्रृजना गर्ता

བསྐྱེད་བྱ་- उत्पन्न गरिएको भव; उत्पादन गरिएको भव

བསྐྱེད་བྱེད་- उत्पादक; निर्माता

བསྐྱེད་འབྲས་- उत्पादन; निर्माणको असर

བསྐྱེད་རིམ་- उत्पन्न कार्यको चरण; उत्पन्न क्रम

བསྐྱོད་- उत्तेजित गर्नु; हलचल ल्याउनु; चलाउनु;जाने गराउनु

བསྐྱོད་ན་- विकृत पारिएको

བསྐྱོད་པ་- उत्तेजित ; क्रोधित; भनिएको; हल्लाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྐྱོད་པར་མི་ནུས་ -चलाउन नसकिने; हल्लाउन नसकिने

བསྐྱོད་མི་ནུས་སོ་- चलाउन नसकिने; हल्लाउन नसकिने

བསྐྲད་- निकाल्नु; बाहिर हटाउनु

བསྐྲུན་- वनाउनु; निर्माण गर्नु; उत्पादन गर्नु

བསྐྲུན་པ་- बनाउनु; निर्माण गर्नु; उत्पादन गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཁ}

ཁ་- मुख; ढोका: अद्भुत शक्ति

ཁ་སྐོང་བ་- भर्नु

ཁ་ཅིག་- कोही ; केही; निश्चितं (व्यक्ति)

ཁ་ཅིག་ཏུ་ - केही मा

ཁ་ཅིག་ན་རེ་- कोही ; केही; निश्चित (व्यक्ति)

ཁ་ཆེ་- कस्मीर

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་- कास्मीरी वैभाषिक

ཁ་ཏོན་དུ་- वाचनमा

ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་- वाचन गर्नु

ཁ་ཏོན་དུའང་བྱེད་- वाचनमा पनि गर्नु

ཁ་ཏོན་བྱང་བར་བྱས་- विद्वान वाचन

ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་- वाचन गर्ने कार्य सम्पादन गर्नु

ཁ་འཐོར་བ་- छरपष्ट भएको

ཁ་དོག་- वर्ण; रङ

ཁ་དོག་ཁོ་རང་- यसैमा रङ लगाउनु

ཁ་དོག་གི་གཟུགས་- रङ रूप

ཁ་དོག་སྔོན་པོ་- निलो वर्ण

ཁ་དོག་གཅིག་ཏུ་- एकै वर्ण; एकै रङमा; एकै वर्णको

ཁ་དོག་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་- रङ; गन्ध; स्वाद र देखिने वस्तु

ཁ་དོག་དུ་མ་- अनेक वर्ण

ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་- नाना रङ्गी

ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- वर्ण सम्पन्न

ཁ་དོག་ཡིན་ན་- यदि (कुनै कुरा) रङ हो भने; रङ जेसुकै भए पनि

ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་-रङ इत्यादिमा परिवर्तन

ཁ་དོག་སེར་པོ་- पहेँलो रङ

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་- अनौचित्य; दोष; कलंक; आरोप

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་- अनौचित्य समावेश भएको; दोषी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་ཙམ་- केही अंश अनौचित्य: दोष मात्र; समेत

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མངའ་བ་- अनौचित्य: दोष रहित

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་- अनौचित्य; दोष रहित

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པ་ -अनौचित्य: दोष रहित क्रियाकलाप भएको

ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཡུལ་- अनौचित्य; दोष रहित भव; क्षेत्र

ཁ་ནང་-अन्तर मुख; भित्र तर्फ; आन्तरिक; भित्र

ཁ་ནང་ལྟའི་ཚ་-भित्र तर्फ उन्मूख कारक

ཁ་ནང་ལྟས་ཀྱི་འགྲོས་ -भित्र तर्फ उन्मूख प्रकार

ཁ་ནང་བསྟན་- भित्र तर्फ उन्मूख भित्र तर्फ निर्देशित

ཁ་ནང་དུ་བསྟན་པ་ -भित्र तर्फ उन्मूख भित्र तर्फ निर्देशित

ཁ་ཕྱོས་-अपितु; अम्ल; झनसारो

ཁ་ཕྱིར་བསྟན་- बाहिर तर्फ फर्केको; बाहिर तर्फ निर्देशित

ཁ་ཕྱུར་-जण्ड; टिमुरिएको

ཁ་ཕྱིར་ -बाहिर तर्फ; बाहिर तर्फ निर्देशित

ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཚ་- बाहिर तर्फ निर्देशित कारक

ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཀྱི་འགྲོས་ -बाहिर तर्फ निर्देशित प्रकार

ཁ་ཕྱིར་བསྟན་པ་ -बाहिर तर्फ फर्केको; बाहिर तर्फ निर्देशित

ཁ་བ་- तितो

ཁ་བའི་རོ་- तितो स्वाद

ཁ་བྱེ་- फक्रिनु

ཁ་བྱེ་བ་ -फक्रिनु

ཁ་འབུས་པ་- उसको फूलहरू खोल्नु

ཁ་འབྱེ་ -फक्रिनु

ཁ་འབྱེད་-' फक्रिनु; फुल्नु

ཁ་འབྱེས་- फक्रिनु; फुल्नु

ཁ་སྦྱོར་- यौन क्रिडामा मुख मुख जोडिएको

ཁ་སྦྱོར་གྱི་ལུས་ (देव देवीको शरीरहरू) (यौन क्रिडामा) मुख मुख जोडिएको -

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁ་མ་-(केही गर्नै) लागेको व्यक्ति

ཁ་ཚོན་གཅོད་- एउटा निर्णय गर्नु; सीमा

ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་བས་དཔྱོད་པའི་སྙོ་ཙམ་བགོད་དོ་- एउटा निर्णय गर्नु कठिन भएको कारणले

ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་- सिमित; निर्णित

ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་པ་ -मुख र हृदयको बेमेल

ཁ་ཟས་- भोजन ; भोज्य

ཁ་ཟས་ཆུང་ངུ་འཚོལ་བར་འགྱུར་- अल्प अहारा

ཁ་ཟས་ཞིམ་དོ་- स्वादिष्ट भोजन

ཁ་ལག་- खाने कुरा

ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་- सारथी

ཁ་ཤ་- थोप्ले मृग

ཁ་ཤགས་- विवाद; वाद विवाद; खस्रो भाषा प्रयोग गर्ने

ཁ་ས་- हिजो

ཁྭ་ཏ་- एक प्रकारको परेवाको जात

ཁང་- घर; भवन; निवास; संरचना; महल; संस्थान

ཁང་ཁྱིམ་- घर; आवास

ཁང་པ་- घर; भवन; निवास; संरचना; महल; संस्थान

ཁམ་གྱི་ཟས་-सामान्य खाना

ཁམས་- धातु; लोक

ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་-कोट राजन

ཁམས་གོང་མ་- उच्च लोक

ཁམས་རྒྱས་པ་- धातु पुष्टि

ཁམས་གཉིས་རྟས་པ་- स्वास्थ्य सुधार गर्नु

ཁམས་རྟས་པ་- धातु पुष्टि

ཁམས་རྟས་པར་བྱེད་པ་ -धातु पुष्टि

ཁམས་བརྟས་པ་ -धातु पुष्टि

ཁམས་བརྟས་བྱེད་ -धातु पुष्टि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁམས་ཐ་དད་པ་- धातु नानात्व

ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་- धातु आयतन

ཁམས་དུ་མ་- धातु अनेकत्व

ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་ -धातु नानात्व

ཁམས་གཞན་- अर्को धातु

ཁམས་ལ་མཁས་- धातु कौशल्य

ཁམས་གསུམ་- त्रिलोक धातु; काम धातुख रूप धातु; अरूप धातु

ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་- त्रिलोकका मालिक

ཁམས་གསུམ་དག་ལ་- तीनवटा लोकहरूमा

ཁམས་གསུམ་འདུས་བྱས་- त्रीधातु कत्म संस्कार

ཁམས་གསུམ་པ་པོ་- त्रिधातुक

ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་- त्रीधातु क्लेश त्याग

ཁམས་གསུམ་པོ་- सबै तीनवटा लोकहरू

ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་- तीनवटा लोकहरूको सम्पूर्णतावाट

ཁམས་གསུམ་ལ་བཅིངས་པར་གྱུར་པ་- तीन लोकहरूमा बाँधिएको

ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་- तीन लोक र नौ स्तर; भूमिहरू

ཁར་གཅོད་པ་ལ་- निग्रह; खण्डन

ཁས་འཆེ་བ་- प्रतिज्ञा

ཁས་བླང་ -[मुखले लिनु] किटान गर्नु; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

ཁས་བླང་བར་བྱ་བ- त्यो जसलाई प्रतिज्ञा; स्विकार गरिनु पर्छ

ཁས་བླངས་ -[मुखले लिनु] किटान गर्नु; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་- विचारमा अन्तरविरोध

ཁས་བླངས་པ་ -[मुखले लिनु] किटान गर्नु; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

ཁས་མི་ལེན་-[मुखले नतलिनु] किटान नगर्नु; स्वीकार नगर्नु; वचन नदिनु

ཁས་མི་ལེན་པ་-[मुखले नतलिनु] किटान नगर्नु; स्वीकार नगर्नु; वचन नदिनु

ཁས་ལེན་ -[मुखले लिनु] किटान गर्नु; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

ཁས་ལེན་པ་-[मुखले लिनु] किटान गर्नु; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁས་ལེན་པ་མེད་ཅིང་ -किटान ; स्वीकार ; वचन विना

ཁས་ལེན་བྱེད་- किटान ; स्वीकार गर्नु; वचन दिनु

ཁུ་ཁྲག་- रस रक्त

ཁུ་བ་- रस; शुक्र

ཁུ་བྱུག་- कोइली

ཁུ་ཚུར་- मुठी

ཁུག་རྣ་- कुहिरो

ཁུང་- तमस; अध्यारोपन; धमिलोपन

ཁུང་བུ་ -दुलो सानो

ཁུངས་'- स्रोत; स्रोत उत्ती

ཁུམ་– सुन्नु; बुझ्नु; महसुस; गर्नु

ཁུམས་- सुन्नु; बुझ्नु; महसुस; गर्नु

ཁུར་- बोझ; भारी

ཁུར་ཁྱེར་བ་- भारी बोक्नु

ཁུར་འདོར་བ་- भारी त्याग्नु

ཁུར་བོར་བ་- भारी फ्याँक्नु

ཁུར་མང་- टुकी फूल

ཁུར་མི་ཁྱེར་བ་- भारी नबोक्नु

ཁེགས་- बदर गर्नु; नकार्नु; रोक्नु; वन्द गर्नु

ཁེགས་པ་ -बदर गर्नु; नकार्नु; रोक्नु; बन्द गर्नु

ཁེང་པོ་ -(गेङपो) वासी (खानेकुरा इत्यादि)

ཁེངས་པ་- दम्भ; उद्दण्डता

ཁེངས་པ་དང་བྲལ་བ་- दम्भबाट मुक्त; उद्दण्डताबाट मुक्त

ཁེངས་པ་མེད་པ་ -दम्भ विना; उद्दण्डता विना

ཁེབས་- ओढ्ने; गोता; हण्डर

ཁེབས་པ་- ओढ्ने; गोता; हण्डर; उपक्लेश

ཁེམ་པ་- एउटा छोटो समय अवधि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁེམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་མིན་ཏེ་- यो एउटा छोटो समयं अवधि भन्दा बढी नभएको मामिला होइन ।

ཁོ་- उ ; तिनी

ཁོ་ཅག་- हामी

ཁོ་ན་- एक मात्र; मात्र; केवल

ཁོ་ན་རེ་་ཟེར་ན་- यदि कसैले भनेर भन्छ भने

ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་- विशेष; खास

ཁོ་བོ་- यिनीहरूलाई

ཁོ་བོས་བྲིས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ -मेरो आफ्नै लेखाइबाट; द्वारा जानिनु पर्छ ।

ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་- म व्याख्या गर्नेछु (यसलाई)

ཁོག་པ་ - शरीर; भाँडो

ཁོང་- उहाँ (आदरार्थी)

ཁོང་ཁྲོ་ - रीस; क्रोध

ཁོང་ཁྲོ་དང་ཡལ་བར་འདོར་དང་ང་རྒྱལ་- रीस;उपेक्षा र घमण्ड

ཁོང་ཁྲོ་བ་ -रीस; क्रोध

ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་- अक्रोध; रीस रहित; क्रोध रहित

ཁོང་ཁྲོ་བར་འགྱུར་- रीसाउनु

ཁོང་དུ་ཆུད་- बुझ्नु; महसुस गर्नु; पुरै बुझ्नु

ཁོང་དུ་ཆུད་ཅེང་- बुझ्नु; महसुस गर्नु; पुरै बुझ्नु

ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ -बुझ्नु; महसुस गर्नु; पुरै बुझ्नु

ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ -नबुझ्न; महसुस नगर्न; पुरै नबुझ्न

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་བ་ -बुझ्न गाह्रो;महसुस गर्न गाह्रो; पुरै बुझ्न गाह्रो

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བགྱི་བ་ -बुझ्नु; महसुस गर्नु; पुरै बुझ्नु

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ -बुझ्नु; महसुस गर्नु; पुरै बुझ्नु

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པ་-बुझ्ने; छिचोल्ने चाहना; अभिलाषा

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ་- त्यो जुन बुझ्नु पर्ने; छिचोल्नु पर्ने हो

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ -त्यो जुन बुझ्नु पर्ने; छिचोल्नु पर्ने हो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ- यसलाई बुझ्नु पर्छ; छिचोल्नु पर्छ ।

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་- बुझ्नु; महसुस गर्नु; बुझ्ने उपाय

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ལ་- बुझाउनु; बोध गराउनु

ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ -नबुझ्नु; महसुस नगर्नु; नछिचोल्नु

ཁོང་དུ་འཛིན་- पूर्वाग्रह राख्नु

ཁོང་དུ་བཟུང་ནས་འདུག་ན་- एउटा आधारमा बाँधिएर रहन्छ

ཁོང་དུ་སོང་བ་- पेट भित्र गएको

ཁོང་ན་འཛིན་པར་བྱེད་- भित्र राख्नु

ཁོང་ནས་- भित्र बाट

ཁོངས་སུ་- बिचमा भित्र

ཁོངས་སུ་གཏོགས་- भित्र समावेश गरिएको

ཁོན་- वैर भाव; दुश्मनी

ཁོན་མེད་- वैर भाव नभएको; दुश्मनी नभएको

ཁོམ་- फर्सद ; वसिबियाँलो

ཁོམ་པ་ -फर्सद ; बसिवियाँलो

ཁོམས་- चिर परिचित ; अनुकुल ; परिचित गराउनु

ཁོམས་པའི་ལམ་ -चिर परिचित गराउने पथ

ཁོར་ཡུག་- वरिपरिको क्षेत्र ; छिमेक ; परिधि

ཁོར་ཡུག་ཏུ་- वरिपरिको क्षेत्रमा ; छिमेकमा ; परिधिमा

ཁོལ་ཕྱུང་- सारांश

ཁྱད་- विशेष अभिलक्षण

ཁྱད་ཆོས་ -विशेष अभिलक्षण

ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་ -अनुपम विशेष अभिलक्षण

ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་- गुणधर्म अभिव्यक्त गर्ने पदावली

ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་- विशिष्ट; विख्यात

ཁྱད་དུ་གསོད་པ་- तुच्छ ठान्नु; हेला गर्नु; दुत्कार्नु

ཁྱད་དུ་བསད་– तुच्छ ठान्नु; हेला गर्नु; दुत्कार्नु ; वास्ता नगर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྱད་པར་- विशेष; विशिष्ट; भिन्नता

ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་- विशेष आनन्द

ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུ་མེད་པ་- विशेष कारण अभाव

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་- गुण धर्म; योग्यता; भेद छुट्याउने गुणधर्म

ཁྱད་པར་གྱི་ཚུལ་ཅན་- विशेष भागिय

ཁྱད་པར་འགྲོ་- उच्च पार्नु; विशेष हुनु; विशिष्ट हुनु

ཁྱད་པར་ཅན་- विशिष्ट; विशेष; वैशेषिक्यं

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱང་བས་- विशेष उद्भवको उपाय द्वारा

ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་- विशेष भागिय

ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་- विशेष अधिगम

ཁྱད་པར་ལྡོས་པ་པ་- एउटा योग्यता समावेश भएको

ཁྱད་པར་ལྡོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་- एउटा योग्यता समावेश भएको सही प्रकृति संकेत

ཁྱད་པར་དགག་པ་པ་- योग्यता मुक्त

ཁྱད་པར་དགག་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་- योग्यता मुक्त सही प्रकृतिको संकेत

ཁྱད་པར་དུ་- विशेष गरेर

ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་- विशेष हुनु

ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་- उच्च पार्नु; विशेष हुनु

ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ -उच्च पार्नु; विशेष हुनु

ཁྱད་པར་དུ་རྟོགས་པ་- विशेष सिद्धि

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་- उच्च; उत्कृष्ट; परम

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་- योग्य; उच्च

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་- गुण धर्मको उपाधिको पूर्ण अनुशन्धान; जाँच

ཁྱད་པར་གདགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -गुणधर्मको चिन्हको गहन अनुशन्धान; जाँच

ཁྱད་པར་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -गुणधर्मको चिन्हको गहन अनुशन्धान; जाँच

ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་- उत्तरोत्तर विशेष; भिन्नता

ཁྱད་པར་འཕགས་- विशिष्टता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྱད་པར་འཕགས་པ་- उदाग्र; महान्; विशिष्ट

ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་- एउटा योग्यता जोड्नु

ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཕྱེ་- विभिन्न विषेशताहरूलाई पहिचान गर्नु

ཁྱད་པར་མེད་- कुनै भिन्नतां विना ; कुनैभेद विना

ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་- अविशिष्टता

ཁྱད་པར་མེད་པར་ -निर्विशिष्टता

ཁྱད་པར་གཞན་སྤོངས་- अविशेषण

ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- विशेष विकल्प

ཁྱད་འཕགས་- विशिष्ट

ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་-
गुणधर्मको दोषारोपण भएको खास प्रकारको दोषारोपण

ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་
गुणधर्मको दोषारोपण भएको मात्र अस्तित्वको दोषारोपण

ཁྱད་མེད་- अविशिष्ट

ཁྱད་ཞུགས་- विशिष्ट; वढी विशिष्ट

ཁྱད་ཞུགས་པར་བྱེད་པ་- उच्च बनाउनु; अझ वढी विशिष्ट वनाउनु

ཁྱད་གཞི་- गुणहरुको आधार; अनुमान

ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བ་- सहयोगी जग तथा गुणधर्म

ཁྱད་གཞི་བརྗོད་པའི་སྒྲ་- तल्लो स्तर अभिव्यक्त गर्ने पदावली

ཁྱབ་- व्यापी; व्यापन; आलिङ्ग

ཁྱབ་ཆུངས་པ་ -अव्याप्ति; अपर्याप्त

ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ -ठूलो वा सानो

ཁྱབ་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ -वढ़ि विस्तृत व्याप्त भएको मिथ्या हेतु

ཁྱབ་ཆེས་པ་ -अति फराकिलो; अति समावेशी

ཁྱབ་འཇུག་- विष्णु

ཁྱབ་འཇུག་པ་- वैष्णव

ཁྱབ་སྟེ་- फैलाव छ [किनभने]

ཁྱབ་མཐའ་- फैलावको घेरा; सिमाना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྱབ་བདག་- बिस्तार भएक सार्वभौम

ཁྱབ་པ་- व्याप्ति; व्यापन; व्यापि; परिस्फुट; स्फुरण

ཁྱབ་པ་ཁས་- स्फुरण दावा गरिएको छ

ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་རེད་ -स्फुरण दावा गरिएको छ

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་-संस्कार दुखता

ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་ - स्वस्थ्य, व्याप्ति

ཁྱབ་པ་མ་བྱུང་- व्याप्त हुँदैन

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་- व्याप्यालम्बन

ཁྱབ་པར་- व्यापी; परिस्फुट

ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་- व्याप्त भएर

ཁྱབ་པར་བྱེད་-- व्याप्त हुनु

ཁྱབ་བྱ་- त्यो जुन व्याप्त भएको छ

ཁྱབ་བྱེད་- व्याप्तकर्ता

ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུང་- व्यापक ह्रावा

ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་- व्याप्तकर्तासँग अन्तरविरोधि प्रकृति

ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་-

ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་- व्यापक अनुपलब्धि

ཁྱབ་འབྲེལ་- सम्वन्धित रहेको व्याप्ति

ཁྱམས་- आगन; कक्ष

ཁྱི་- कुकुर

ཁྱི་མ་- मुटुमा रहेको पश्चिमी नाडी

ཁྱིམ་- घर

ཁྱིམ་སྟོང་དུ་- खाली घर

ཁྱིམ་ཐབ་མེད་པ་- श्रीमान् नभएको

ཁྱིམ་དུ་- घरमा

ཁྱིམ་འདྲིས་བྱེད་ལྡན་ཞེང་- परिवारहरूसँग परिचित हुने अभिप्राय

ཁྱིམ་པ་- गृहस्त

ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་- गृहस्ती र गृह त्यागेकाहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྱིམ་པར་གྱུར་- गृहस्थी हुनु

ཁྱིམ་བྱ་- घर पालुवा चरा

ཁྱིམ་མེད་པ་- घरबार विहीन

ཁྱུ་མཆོག་- सर्वोच्च साँढे; महापुरुष

ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ -सर्वोच्च साँढे; पुरुषत्व

ཁྱེད་-तपाई (आदरार्थी)

ཁྱེད་རང་- तपाई (आदरार्थी)

ཁྱེད་རང་ཚོ་- तपाईहरू(आदरार्थी)

ཁྱེའུ་ मानव; शिष्य; बालबच्चाहरू

ཁྱེར་འཁོས་- सहन सक्ने क्षमता; त्यसो गर्न सक्ने क्षमता

ཁྱེར་བ་- वाहन गर्नु; ल्याउनु

ཁྱེར་བར་གྱུར་པ་- साथै जन्म लिएको

ཁྱོད་- तिमी; यो

ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པ་- यो हुनुको अस्तित्व छैन

ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་-

ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པ་- यो हुनुको अस्तित्व छ

ཁྱོད་ཀྱིས་- तिमीले; तिमी

ཁྱོད་ཆོས་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་དེ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་དགོས་-(१) यो घटना भन्दा फरक छ र (२)यो त्यस समाप्तिको शक्तिद्वारा समाप्त हुनु पर्छ

ཁྱོད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་- शाब्दिक रीतिथितिको बल द्वारा स्थानमा नराखिकन तिनीहरूको आफ्नै चरित्रको विधिद्वारा स्थापना गरिएका कुराहरू हुन

ཁྱོད་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན།་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་-
त्यस्तो घटना जुन (१) फरक र (२) एउटा साझा अक्ष असंभव छ

ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་་ཁྱོད་དེ་ལས་བྱུང་ བ་-यो त्यसबाट त्यसभन्दा भिन्न छ र यो त्यसबाट उत्पन्न भएबको हो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ -यो त्यसवाट भिन्न छ र एक हुनुको दृष्टिकोणवाट सम्वन्ध स्थापित भएको छ

ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་-यो अन्तिम हो र घटनाको अनात्मद्वारा यो पुरै भिन्न छ

ཁྱོད་སྤོབས་པར་གྱིས་ཤིག་-प्रतिभाती

ཁྱོད་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་- तिनीहरू नाम र पदावलीवाट मात्र राखिएको छ र तिनीहरूको आफ्नै गुणको विधिले स्थापित छैनन

ཁྲ་- भगेरा शिकार गर्ने वाज

ཁྲ་བོ་- चित्रित; विचित्र

ཁྲ་མ་- जौ

ཁྲག་- रक्त

ཁྲག་གྲེས་- गन्न नसकिने

ཁྲག་འཐུང་- रक्त पिपासु

ཁྲག་དང་ཁུ་བ་དང་རླུང་- रक्त; विर्य र वायुं

ཁྲག་ལྦ་-रक्त गलगाँड

ཁྲི་- आसन; दश हजार

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་- तिब्वती राज ठिसोङ देउचन

ཁྲིད་- नेतृत्व; नेता; निर्देशन

ཁྲིད་པ་ -नेतृत्व; नेता; निर्देशन

ཁྲིད་ཡིག་- सन्चालनबारेको निर्देशन पुस्तिका

ཁྲིམས་- कानुन; नियम; नैतिकता

ཁྲིམས་འཆལ་- अनैतिक

ཁྲིམས་ལྡན་- शीलवती; शीलवान

ཁྲུང་ཁྲུང་-सारस

ཁྲུས་- अभिषेक; नुहाउनु; चोखिनु

ཁྲུས་བྱེད་པ་- अभिषेक दिनु; चोख्राइ दिनु; नुहाइ दिनु

ཁྲེགས་- कडापन

ཁྲེགས་ཆོད་ -क्रम भंग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཁྲེལ་- लाज; शरम; लज्जा; शंकोच

ཁྲེལ་དང་ལྡན་- लाज शरम मान्ने; लज्जावती

ཁྲེལ་མེད་- लाज शरम पचेको; लज्जाहिन

ཁྲེལ་མེད་པ་- क्रोध लाज शरम पचेको; लज्जाहिन

ཁྲེལ་ཡོད་པ་- क्रोधन

ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ངོ་ཚ་- लाज र शरमको चेतना

ཁྲོ་- क्रोधन

ཁྲོ་གཉེར་- भृकुटी; आँखा तर्नु

ཁྲོ་བ་- क्रोध

ཁྲོ་བ་ཅན་- क्रोधन

ཁྲོ་བ་ཞིལ་གནོན་- क्रुद्धतालाई वशमा ल्याउनु

ཁྲོ་བ་བཟོད་པ་ -युद्धस्थिति सहन गर्नु; धैर्य गर्नु

ཁྲོ་བར་བྱེད་- अपमान; गाली गलौज

ཁྲོ་བོ་-- क्रोध

ཁྲོམ་- बजार खुला (क्षेत्रमा)

ཁྲོས་པ་- रुष्ट; कोप

ཁྲོས་མ་ནག་མོ་ -काली माता

མཁན་- कर

མཁན་པོ་- उपाध्याय; मठाधिश; विद्वान; उपदेशक

མཁན་པོ་འདྲ་བ་ -उपाध्याय; मठाधिश; विद्वान जस्तो

མཁའ་- आकाश

མཁའ་འགྲོ་- डाक

མཁའ་འགྲོ་མ་ -डाकिनी

མཁའ་ལ་- आकाशमा

མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་- कोट राजा

མཁས་- कौशल; कौशल्य; नायक

མཁས་གྲུབ་- गादेन गुम्बाको तेस्रो मठाधीश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཁས་པ་- पण्डित; कुशल; कौशल; कौशल्य; विज्ञ

མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་- कौशल्य युक्त

མཁས་པ་དང་འཛངས་པས་རིག་པར་བགྱི་བ་- विद्वान र कुशाग्रबुद्धि भएकोले मात्र अनुभव गरिनु पर्ने

མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་- कौशल; ज्ञानको दसवटा पक्षहरू

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམ་གསུམ་པོ་- कौशलवानको क्रियाकलापहरूको तीनवटा पक्षहरू

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན་- जब विद्वानले सही ढङ्गले विश्लेषण गर्छ

མཁས་པ་ལ་འབྱུང་བའི་དོགས་པའི་གནས་-विद्वानहरू बीच उठान हुने शंकाको शिर्षक

མཁས་པ་ཤེས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་- लोक विदुष

མཁས་པའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ -

མཁས་པའི་དམིགས་པ། མཁས་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ -कौशल्यालम्वन

མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་- पण्डित जातिय; विद्वान

མཁས་པར་- कुशलतासाथ

མཁས་པར་ལྡན་- कौशल्य युक्त

མཁས་པར་བྱ་བ་- कौशल्य (छाबवृत्ती;कौशल्यको भव;शिर्षक)

མཁས་པར་བྱས་ནས་- कुशल; प्रविण भएर

མཁས་པར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་- कुशल बनाउने भव

མཁས་རིག་པ་- विद्वान; अनुभवी

མཁས་ཤིང་ཐབས་ཤེས་པ་ཡིན་- विद्वान;कुशल र विधि; प्रविधि जानेको

མཁུར་ཚོས་- गालाहरू

མཁོ་བ་- आवश्यक; महत्वपूर्ण

མཁྱུད་- मुठी राख्नु; उचाल्नु; लुकाउनु

མཁྱེན་- ज्ञान बुद्ध

མཁྱེན་ནས་- महसुस; ज्ञान; जानकारी भएर (बुद्धत्व)

མཁྱེན་པ་ -ज्ञान भएको; बोध भएको; बोध गर्छ

མཁྱེན་པའི་གཏེར་- उत्कृष्ट ज्ञानको निधि

མཁྱེན་བཞིན་དུ་- यद्यपि उसले यसको उत्तर जानेको छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཁྲིས་- पित्त

མཁྲིས་ལྷ་- पित्त गाँड

མཁྲེགས་པོ་- कडा (वस्तु)

འཁུ་བ་ - द्रोह

འཁུ་བ་ལྔ་སོགས་- पाँच गलत विचार इत्यादि

འཁུམས་- सुन्नु; बुझ्नु; महसुस गर्नु

འཁུར་- उत्तरदायित्व; बोझ; बोक्नु; भार लिनु

འཁོད་- बस्नु; स्थिर हुनु

འཁོད་པ་ -बस्नु; स्थिर हुनु

འཁོད་པར་འཕགས་- विशिष्ट

འཁོན་- अप्रसन्नता; द्वेष; क्रोध

འཁོན་འཛིན་ अप्रसन्नता; द्वेष; क्रोध

འཁོར་- जन्म मृत्युमा भौतारिनु; मण्डल; लावा लस्कर

འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་- सभा मण्डल; लावा लस्करको सभा

འཁོར་གྱི་སྐྱེ་བོ་- लावालस्कर; परिजनमा भएको प्राणी

འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ परिजन भित्र

འཁོར་འཁྱུར་- परिक्रमा

འཁོར་འཁྱུར་བ་- भौतारिएर हिँड्ने (जन्म र मृत्युमा)

འཁོར་ཀྱུ་མཚོ་མི་འཁྲུགས་པ་ -समुद्र जस्तै गहन तगा शान्त सभालाई

འཁོར་སྒྱུར་- चक्रवर्ती

འཁོར་ཉེ་བ་དང་རིང་བས་མཚུངས་པར་ཐོས་- नजिक वा टाढा रहेको परिजनले त्यस्तै गरेर सुन्नेछ

འཁོར་དང་བཅས་པ་- स परिवार

འཁོར་དང་ལྷུང་བ་- सभा कक्ष

འཁོར་འདས་- चक्रिय अस्तित्व र निर्वाण

འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- उत्किष्ट; सही परिजन

འཁོར་བ་ -संसार; संसारता; संवृत्ति ; चक्रिय अस्तित्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཁོར་བ་ཁས་ལེན་པ་ -चक्रिय अस्तित्वलाई विश्वास र निश्चय गर्नु
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་-चक्रिय अस्तित्व रहेसम्म
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་- यावत संसार
འཁོར་བ་གཏོང་བ་མེད་ཉིད་- संसार अत्याग्य
འཁོར་བ་བསྟེན་པ་ -**संसारमा भाग** लिनु; लहसिनु
འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་- सुरुवात र अन्त्य विहिन संसार
འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་- चक्रिय अस्तित्वमा रहेकाहरूको लागि पुर्ण रूपमा समर्पण गर्नु
འཁོར་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་- चक्रिय अस्तित्व (संसार) अनुकुलता
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་- संसार निर्वाण
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ་ཉིད་- अप्रतिष्ठित संसार निर्वाण
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ་- संसार निर्वाण अप्रतिष्ठित
འཁོར་བ་དང་ཞི་བ་རོ་གཅིག་པ་- संसार शान्ति एक रस
འཁོར་བ་ན་རྒྱུ་བ་- संसारमा भौँतारिनु
འཁོར་བ་ན་གནས་པ་- संसारमा वास गर्नु
འཁོར་བ་ན་རྙོད་པ་- संसारको पछाडि दौडनु (सिकारी कुकुर जस्तै)
འཁོར་བ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ -संसारको अन्त्य नभए सम्मको लागि
འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་- संसारलाई पूर्ण रूपले त्याग गर्नु
འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་- संसारलाई पूर्ण रूपले त्याग नगर्नु
འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་- संसार परिज्ञान
ཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ངེས་འབྱུང་-संसारबाट निश्चित रूपमा बाहिर निस्कनु; मोक्ष पाउनु
འཁོར་བ་ལེན་པ་དང་སྤོང་བ་- संसारलाई धारण गर्नु र त्याग गर्नु
འཁོར་བའི་ - भव
འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་- संसार चक्र
འཁོར་བའི་རྒྱུན་-संसारको निरन्तरता
འཁོར་བའི་མཐོན་མཐོ་- संसार चक्रमा उच्च स्थान
འཁོར་བའི་ཆོས་ཅན་= संसार धर्मी
འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་- संसारको दुख

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཁོར་བའི་རྩ་བ་- संसारको जरा; मूल

འཁོར་བའི་ཟག་པ་- संसारको निरन्तरता

འཁོར་བའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་- संसारिक अस्तित्वको दूषित घटनाहरू सँगै

འཁོར་བར་འཁོར་ནས་- संसारमा भौतारिएर

འཁོར་བར་འགྲུར་བ་- संसारको चक्र; यात्रा

འཁོར་བར་མངོན་མཐོ་བྱེད་- संसारमा उच्च स्थानको कारण;प्राप्ति

འཁོར་བར་གཏོགས་པ་- संसारगत

འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་- संसारको अस्तित्वमा पूर्ण रूपले समर्पित

འཁོར་བས་འཇིགས་པ་- संसारवाट त्रसित

འཁོར་ཞི་རོ་གཅིག་པ་- संसार शान्ति एक रस

འཁོར་ལུར་བྱེད་པར་- सामुदायिक जीवनलाई प्राथमिकता दिने व्यक्ति

འཁོར་ལོ་- चक्र

འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བ་- चक्रवर्ती

འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་- एउटा चक्रको पक्ष धारण गरेको चित्त

འཁོར་ལོ་བར་པ་- मध्यम चक्र [उपदेशको प्रज्ञा सुत्रहरूको]

འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ་-सहस्रचक्र; हजार डण्डी भएको चक्र

འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་- अमूल्य चक्र

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ -अमूल्य चक्र

འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་- चक्रादि सप्त रत्न

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་- चक्रवर्ती

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ -चक्रवर्ती राजा

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ -चक्रवर्ती राजा

འཁོར་ལོས་མཚན་- चक्राङ्क

འཁོར་གསུམ་- त्रि मण्डल

འཁོར་གསུམ་གྱིས་དག་པ་- त्रिमण्डलको [अवधारणा] विहीन

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་ -त्रिमण्डल विशुद्धता

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ -त्रिमण्डलको [अवधारणा] विहीनता

འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་-त्रिमण्डल परिशुद्धि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཁྱམ་- भौतारिनु

འཁྱམས་ -भौतारिनु

འཁྱམས་ཤིང་ -भौतारिनु

འཁྱིལ་བ་- घुमेको बटारिएको एक साथ संग्रह गर्नु

འཁྱུད་པ་- आलिङ्गन गर्नु

འཁྱེར་- बोक्नु; सहनु; ल्याउनु

འཁྱེར་འཁོས་- सहने क्षमता; त्यसो गर्न सक्ने क्षमता

འཁྲི་ཤིང་- लहरा

འཁྲིགས་- जम्मा पार्नु; जम्मा हुनु

འཁྲིད་- नेतृत्व गर्नु; मार्गदर्शन गर्नु; नेता; निर्देशन

འཁྲིད་པ་ -नेतृत्व गर्नु; मार्गदर्शन गर्नु; नेता; निर्देशन

འཁྲིལ་བག་ཆགས་- गोलो

འཁྲིས་- नजिक; अर्को सँगै

འཁྲུག་- विचलित हुनु; रिसाउनु; जुध्नु

འཁྲུག་པ་བྱེད་པ་ -विचलित तुल्याइनु; रिस उठाउनु; जुध्नु

འཁྲུག་པ་མེད་ཅེང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་པ་- आनन्द नहुनु; आनन्द उत्पन्न नहुनु

འཁྲུག་པ་མེད་པ་- अविचलितता:अक्रोध; क्रोध विहीन; अविचलित

འཁྲུག་པའི་སེམས་- विचलनताको चित्त; विचलित;क्रोधित चित्त

འཁྲུག་པའི་སེམས་འགའ་ཙམ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་- कुनै मानसिक विचलन;क्षोभ समेत उत्पन्न गर्दैन

འཁྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་- विचलित; क्रोधित; क्षोभित हुनु

འཁྲུག་པར་བྱ་བ་- हानी पुर्याउनु;विचलित बनाउनु; क्षोभित बनाउनु

འཁྲུག་པར་བྱེད་ -विचलित बनाउनु; क्षोभित बनाउनु

འཁྲུགས་ -विचलित हुनु; क्षोभित हुनु

འཁྲུགས་པ་- विचलित; क्षोभित; निराश; सकस

འཁྲུགས་པར་འགྱུར་བ་ -विचलित; क्रोधित; क्षोभित हुनु

འཁྲུང་- हुनु; जन्म लिनु; वृद्धि हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཁྲུངས་ -हुनु; जन्म लिनु; वृद्धि हुनु; प्रशस्त

འཁྲུད་- स्नान; अभिषेक;

འཁྲུད་ - स्नान; अभिषेक; स्नान गर्नु

འཁྲུལ་- भ्रान्ति

འཁྲུལ་འཁོར་- यन्त्र

འཁྲུལ་འཁོར་སྦྱར་བ་- यन्त्र युक्त

འཁྲུལ་རྒྱུ་- भुल;गल्तीको कारण

འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ -भुल;गल्तीको कारण हुनु

འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་- जगमा भुल;गल्तीको कारण हुनु

འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་- तात्कालिन पूर्वगत अवस्थामा भुल;गल्तीको कारण हुनु

འཁྲུལ་རྒྱུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་- अधिष्ठानमा भुल;गल्तीको कारण हुनु

འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་- बस्तुमा भुल;गल्तीको कारण हुनु

འཁྲུལ་སྣང་ཡོད་མཁན་- त्यो जुन[यसको वस्तुको] रूपको संम्बन्धमा भ्रमित भएको

འཁྲུལ་པ་- स्खलित; भ्रान्त; भ्रान्तत्व; भ्रान्ति

འཁྲུལ་པ་མི་མངའ་- अभ्रमित; अभ्रमता

འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ -अभ्रमित; अभ्रमता

འཁྲུལ་པ་ཙམ་- भ्रान्ति मात्र

འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་- गल्ती; भुलको कारण

འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ -गल्ती; भुलको कारण

འཁྲུལ་པའི་རྟེན་ -गल्ती; भुलको आधार

འཁྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ भ्रान्ति लक्षण

འཁྲུལ་པའི་སེམས་ -भ्रान्ति; चित्त

འཁྲུལ་པར་བྱེད་པ་- त्यो जसले भ्रान्त गराउँछ

འཁྲུལ་བ་- भ्रान्तता; भ्रान्ति

འཁྲུལ་བ་དགག་པ་-भ्रान्त दृष्टिकोणको खण्डन

འཁྲུལ་བ་རྟོག་པ་- भ्रान्त अवधारणात्मक चेतना; अवधारणा

འཁྲུལ་མེད་- अभ्रान्ति; भ्रान्ति विना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཁྲུལ་ཤེས་- भ्रान्त चेतना

འཁྲེན་པ་-मात्सर्य; लोभ; ईर्ष्या

འཁྲོ་བ་- क्रोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ག}

ག་ -प्रश्नवाचक सामान्य प्रत्यय सवै [निश्चित सङ्ख्याको] आश्चर्यजनक शक्ति

ག་དུས་- कहिले ?; कति बजे ?

ག་ན་-कहाँ?

ག་ནས་- कहाँबाट ?; कहिले देखि?

ག་པར་- कहाँ?

ག་བུར་- कपुर

ག་ཚད་- कतिवटा ?; कति ?

ག་ཚོད་ -कतिवटा ?; कति ?

ག་རེ་- के?

ག་ལ་- कसरी ?; कहाँ?

ག་ལ་ཡོད་- त्यहाँ कसरी हुन सक्छ ? कहाँ छ?

ག་ལས་འཇིགས་མེད་- अकुटोभय [टिकाको शिर्षक]

ག་ལེར་- विस्तारै; भद्रतापूर्वक

གག་པོ་- कठिन; गाह्रो

དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་པ་- प्रतिवाद खण्डन गर्नको लागि बढि नै विस्तृत वस्तु

གང་ -संवन्ध बोधक र प्रश्नवाचक सर्वनाम के; को; कुन

གང་གཱའི་ཀླུང་-गंगा नदी.

གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་- गंगा नदीको बालुवाको उपमा

གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་འདི་སྙེད་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་- गंगा नदीको बालुवा समान बुद्ध

གང་གཱའི་ཀླུང་མཉམ་- गंगा नदीको बालुवा समान

གང་གི་ -संबन्ध बोधक र प्रश्नवाचक सर्वनाम यसको

གང་གི་དོན་དུ་- जसको अर्थमा

གང་གི་ཕྱིར་- किनभने; त्यस कारणले; त्यसको लागि; किन ?

གང་གི་ཚེ་- कहिले ? कति बजे ?

གང་གི་ཚེ་དེའི་ཚེ་ -अन्योन्याश्रयी पद योजना: कहिले ?

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གང་གི་ཡང་-कुनै पनि; कुनै पनि को

གང་གི་སླད་དུ་- के कारणको लागि?; केको लागि ?;कुनको लागि?

གང་གིས་ -प्रश्नवाचक वा अन्योन्याश्रयीसामान्य प्रत्यय केले?; कसले ?; कुनले?

གང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་- उ जसले शुन्यतावारे जानेको छ

གང་གིས་དང་གང་དུ་སྒྲུབ་པ་- कसले र कहाँ हासिल गरेको

གང་ཅེ་- कुन ? किन ?

གང་ཅེའང་རུང་- कुनै पनि र सबै

གང་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་དཔྱད་པར་བྱའོ་- कस्तो प्रकारको दाबी गर्ने भनेर विश्लेषण गरिनु पर्छ ।

གང་ལྟར་ཡང་- कुनै पनि हालतमा

གང་དག་- के ? कुन ?को ? केही

གང་དུ་- केमा ? कहाँ ? कुन जस्तो?

གང་དུ་འདོད་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ་བ་- आफूले चाहेको शुद्धभूमिमा जानु

གང་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་- आगम दिइएको मण्डल

གང་དུ་ཡང་མ་སོང་བ་- कतै पनि नगएको

གང་དྲན་དྲན་- तपाईंले जे सोचेको भए पनि; जे कल्पना गरिए पनि

གང་ཕྱིར་-(गङछिर) किनभने; त्यस कारणकोलागि; किन?

གང་བ་-(गङ्व) पूर्णत्व

གང་བ་མེད་པ་-अपरिपूर्ण

གང་བར་འགྱུར་- पुरा गर्ने छ

གང་མེད་-(गङमे) अपूर्णत्व

གང་ཚུན་- गाँठी कुरा सम्म

གང་ཚེ་- कहिले ? कति बजे?

གང་ཚེ་ཚེ་- -(गङछेछे) कहिले ?

གང་ཞིག་- को लागि; जोसुकै; कुन ?

གང་ཞེ་ན་- यदि "किन?" [भनेर कसैले सोध्छ] भने; यदि "कुन?" [भनेर कसैले सोध्छ भने]

གང་ཟག་- पुद्गल; पुरुष; व्यक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གང་ཟག། སྐྱེས་བུ་ -पुद्गल; पुरुष; व्यक्ति

གང་ཟག་གང་གིས་ཡིད་གཏད་པས་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་དང་འདི་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གི་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་-

གང་ཟག་གི་བདག་-पुद्गल आत्म

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་- पुद्गल नैरात्म्य

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་- व्यक्तिको अनात्मता सिद्धि गर्ने योगिक भूमि

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་- व्यक्तिको सूक्ष्म अनात्मता

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ -व्यक्तिको अपरिष्कृ अनात्मता

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་པའི་བློ་- व्यक्तिहरूको आत्मबारे बोध गर्ने चेतना

གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་- पुद्गल भेद

གང་ཟག་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་- एक व्यक्तिको उपयोगबारे अभिप्राय

གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་- एक व्यक्तिको मनोवृत्तिवारे सोच्नु; सोचविचार गर्नु

གང་ཟག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་- व्यक्तिको सिद्धि प्रकट गर्नु

གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བ་ -एक व्यक्ति प्रतिपाद गर्नु

གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་- पुद्गल ग्राह्

གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་- एक व्यक्ति स्थायी; एकांकी र स्वशासित हुनुको शून्यता

གང་ཟག་དང་ཆོས་དག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་- व्यक्ति र [अन्य] घटनालाई बोध नगर्नाको कारणले

གང་ཟག་དང་ཆོས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་-व्यक्ति र [अन्य] घटनाको अस्तित्व विहीनताको प्रकृति

གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་--व्यक्ति र [अन्य] घटनाको अनात्मता

གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་-व्यक्ति र [अन्य] घटनाको अनात्मतालाई पूर्णरूपमा वुझ्नको लागि

གང་ཟག་དམ་པ་- उत्कृष्ट; पवित्र व्यक्ति

གང་ཟག་གདགས་པ་- व्यक्तिको दोषारोपण

གང་ཟག་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་- व्यक्तिहरू कहिंले पनि अस्तित्वमा नरहेका होइनन् (कदाचित पुद्गलो नास्ति)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞིག་པ་-व्यक्तिको छिन्नभिन्नता;सर्वनाश

གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པ་- पुद्गल व्यवस्थान

གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་- अपुद्गल-विपर्युक्त- संस्कार

གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ -अपुद्गल-विपर्युक्त- संस्कार

གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་- व्यक्तिहरू अनित्यमात्र हुन्छ भनेर यसले [निरर्थक रूपमा] बुझ्नेछ

གང་ཟག་མེད་པ་ -व्यक्तिको अस्तित्व विहिनता; निस्पुद्गलत्व

གང་ཟག་སྨྲ་བ་- व्यक्तिवादी

གང་ཟག་ཙམ་- व्यक्तिमात्र

གང་ཟག་ཟླ་མེད་པ་- तुलना विहीन व्यक्ति

གང་ཟག་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད- असंवद्ध संयोजात्मक तत्व जुन एक व्यक्ति हो

གང་ཟག་ཡོད་པར་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་- व्यक्तिहरूलाई अस्तित्वमा रहेको भनेर ठोकुवा गरेर भन्नु पर्दैन

གང་ཟག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་- व्यक्तिवादी

གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་-स्वावलम्वी हुनुको अर्थमा ठोस रूपमा अस्तित्वमा हुनुको शून्यता

གང་ཡང་-काचित्

གང་ཡང་རུང་བ་- कुनै पनि; केही; वा अर्को

གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཚང་བ་- कुनै पनि अपूरो

གང་ཡང་རུང་བའི་- कुनैको पनि

གང་ཡིན་- के हो ? कुन हो ?

གང་ཡིན་པ་-कुन हो; जुनसुकै हो

གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་- जेसुकै भए पनि सबै

གང་རུང་-जुन सुहाउँदो छ त्यही

གང་ལ་- कुनको सम्बन्धमा; केको; कहाँ; कुनको; केमा; कसमा

གང་ལ་གང་- जुन भए पनि; जेसुकै भए पनि

གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་-कुनै कुराको कुनैं कुरामा अनस्तित्व त्यसको शून्यता हो

གང་ལ་དགོངས་ནས་- जसको बारेमा सोच्दै

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu .

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གང་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་-कुनको सम्वन्धमा अनवधारणा; कुनै पनि कुराको सम्वन्धमा अनवधारणा

གང་ལས་- केवाट ? कहिले किन ?

གང་ལས་བསྐྱོད་པར་བགྱིད་ལགས་- त्यसबाट आफैलाई मुक्त गर्नु

གང་ཤར་ཐམས་ཅད་- जे देखा पर्छ त्यो सबै

གང་སུ་དག་- तिनीहरू मध्येको जुनसुकै

གངས་- हिउँ

གངས་ཅན་- हिमाच्छादित भूमि

གངས་ཅན་མཁས་པ་- हिमाच्छँदित भूमि (तिव्वत) को विद्वान

གངས་པ་སེའུ་-ज्ञान पद्दति शास्त्रबारे एक गादम्पा लेखक

གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ -त्यस्तो इन्द्रिय चेतना जसमा हिमाल निलो देखा पर्छ ।

གངས་རི་བ་- हिमालको मानिस

གད་མོ་- हाँसो ; हाँस्नु

གད་མོ་དགོད་- हासो; मुस्कान; हसाउनु; मुस्कुराउने बनाउनु

གབ་ཚེ་- डालो

གམ་- अथवा; र; प्रश्नवाचक जनाउने सामान्य प्रत्यय; निफट

གར་--[किलाई];कहाँ; नृत्यरत; नृत्य

གར་འདོད་པ་-जहाँ चाहे पनि

གར་ཡང་ཁྱབ་པ་ནི་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུའོ་-पानीको चन्द्रमा जस्तै सर्वव्यापि

གལ་ཏེ་- यदि कथं कदाचित

གལ་ཏེ་གྱུར་- यदि त्यस्तो भएमा

གལ་ན་- यदि

གས་དང་སླུ་ཚིག་དང་སྒྲུང་- नाटक इतिहास

གི་ -(सम्बन्धकारक प्रत्ययको रूपमा)को; ले; मा;कुन;

(अ विभक्ति प्रत्ययको रूपमा)र; तर

གིས་ -(सहायक प्रत्ययको रूपमा) द्वारा; उपायद्वारा;सँग किनभने

གུ་ཎ་མ་ཏི་-गुणमती (वोधिसत्त्वको नाम)

CC-0: Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གུ་ཎ་ཤྲཱི་ -गुणश्री

གུ་རུ་- गुरु; शिक्षक

གུང་བསྒྲིགས་- मिलाएर राख्नु; व्यवस्थित बनाउनु

གུང་བྲན་-साम्यवादी

གུང་མོ-माझी औंला

གུད་དུ་- छुट्टै; अलग

གུད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཅིག་- प्रस्थान गर्न सक्छ

གུད་དུ་སོང་བར་གྱུར་- टाढा जानु; प्रस्थान गर्छ

གུད་ན་མེད་- अलग छुट्याउन नसकिने

གུར་ཁྱིམ་- निवास

གུར་གུམ་- केसर; कुंकुम

གུས་པ-आदर जनाउनु

གུས་པ་བསྐྱེད་པ་- आदर उत्पादन

གུས་པར་བྱ་ -आदर गर्नु

གུས་པར་བྱ་བ་ -त्यो जसलाई आदर गरिनु पर्छ

གུས་པར་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- मनमा आदर गरिनु पर्ने वस्तु लिनु

གུས་པར་བྱེད་པ་- आदर गर्नु

གུས་པར་མི་བྱེད་པ་- अनादर

གུས་བྱས་- आदर गरेर

གུས་སྦྱོར་- गहन प्रार्थना;परिश्रम;भोग;प्रायोज्यता

གེགས་- विघ्न; बाधा

གེགས་བྱེད་- प्रतिबन्ध; अड्चन; अवरोध

གེགས་སུ་གྱུར་པ་ -प्रतिबन्ध; अड्चन; अवरोध

གེལ་པ་- गुल्म

གོ་- अवसर ; क्रियाको रूपमा: बुझ्नु

གོ་སྐབས་- अवसर

གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་- अवसर उपलब्ध नगराउनु.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གོ་སྐབས་མ་མཆིས་པ་- अवसर विहीनता; यो हुन सक्दैन; असंभव

གོ་གྱོན་ཏེ་- कवच लगाउनु

གོ་གྱོན་པ་ -कवच लगाउनु

གོ་བགོས་པ་ -कवच लगाउनु

གོ་སྒྲུབ་- कवच प्राप्त गर्नु

གོ་གཅིག་- उही स्थान

གོ་ཆ་- कवच

གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ་- अनिवार्य कवच लगाउनु पर्छ।

གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་ -कवच लगाउनु

གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་སོ་ -महान् कवच लगाउनु

གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ -कवच प्राप्त गर्नु

གོ་ཆོད་- भूमिका निर्वाह गर्नु; यसको अर्थ जे हो त्यो भर्नु; कार्य सम्पादन गर्नु

གོ་བདེ་བར་བརྗོད་- सरल रूपमा बुझिने गरेर अभिव्यक्त गर्नु

གོ་འཕང་- उपाधि; दर्जा; अवस्था

གོ་འཕང་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर; अद्वितीय सर्वोच्च पद; उपाधि;दर्जा

གོ་བ་- बोध; बुझाई

གོ་བར་བྱེད་པ་-बुझाईको कारण; सञ्चारित गर्नु; बुझ्ने कारण बन्नु; बुझ्ने उपाय

གོ་བར་ཟད་-बुझाईको रूपमा क्षीण बनाउनु; कमजोर बनाउनु

གོ་བར་སླ་- बुझ्नको लागि सहज; सुवोध

གོ་བྱེད་- बुझ्ने उपाय; त्यो जसले बुझ्ने गराउँछ; सञ्चार माध्यम

གོ་མི་ཆོད་- भूमिका निर्वाह गर्दैन; अर्थ पुरा गर्दैन; त्यसको रूपमा कार्य गर्दैन

གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་- गोरम्पा सोनामसेङ्गे (नाम)

གོ་རིམ་-क्रम; अनुक्रम; अनुपूर्वी

གོ་རིམ་པ་- अनुक्रम

གོ་རིམ་བཞིན་- यथा क्रम

གོ་ས་- स्थान; दर्जा; क्षेत्र

གོ་ས་གནོན་ནུས་པ་- क्षेत्र ओगट्ने क्षमता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གོ་སླ་- वुझ्नको लागि सहज

གོང་- उच्च; माथिल्लो; मूल्य; वहुमूल्यता

གོང་ཆེན་-महान् सर्वोच्च

གོང་དུ་-माथि; पहिला; माथितर्फ; उर्द्धगामी

གོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་-उर्ध्वगामी प्रगति हासिल गरेको हुनाले

གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་- माथि व्याख्या गरि सकिएको

གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་- यही माथि व्याख्या गरि सकिएको

གོང་ན་- माथि; पहिला; उच्च

གོང་ན་མ་མཆིས་པ་-(गोङनमछिप) निरुत्तर; अद्वितिय -

གོང་ན་མེད་པ་- निरुत्तर; अद्वितिय

གོང་ནས་གོང་དུ་- उच्चबाट झन उच्च तर्फ; प्रगतिशील उच्च

གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ -प्रगतिशील उच्च (अवस्था) प्राप्त गर्नु

གོང་བུ་-पिण्ड; आयतन; थुप्रो

གོང་མ་- माथिल्लो; सर्वोच्च; उर्ध्व सम्राट

གོང་མ་ས་- उच्च भूमि

གོང་མོ་- गनगन गर्नु

གོང་ཞེད་- भावशुन्य ; हतास हुनु; निराशा

དགོངས་པ་བཞི་- चारवटा विचारहरू

གོམ་སྙོམས་པ་- समक्रमत्व

གོམ་པ་གཅིག་པོར་བས་- केवल एक पाइला साथ

གོམས་- अभ्यास; परिचित गर्नु; अभ्यस्त हुनु; अनुकुल हुनु

གོམས་འདྲི་ -अभ्यास; परिचित गर्नु; अभ्यस्त हुनु; अनुकुल हुनु

གོམས་པ་ -अभ्यास; परिचित गर्नु; अभ्यस्त हुनु; अनुकुल हुनु

གོམས་པ་ཅན་ -अभ्यासवत्

གོམས་པའི་ལམ་- अभ्यास मार्ग

གོམས་པར་བྱས་པས་- अभ्यास गरेर

གོམས་བྱ་ཡོན་ཏན་- अभ्यास गुण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གོར་གོར་- वृत्त

གོར་མ་ཆག་པར་- कुनै शंका विना

གོལ་བ་-पथभ्रष्ट

གོལ་ས་- गलत हुन सकिने स्थान; संभाव्य गल्तीको स्थान

གོས་- चिवर; वस्त्र

གོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་-वस्त्र विशेष

གོས་དག་འཕྱར་ཞིང་- वस्त्र फरफराउनु

གོས་པ་- लेप; निर्लेप; लेपिनु;ढाकिनु; कलङ्कित

གོས་པ་མ་མཆིས་པ་- निष्कलङ्क; अलेप; नलेपिनु; नढाकिनु; नओढनु

གོས་པ་མེད་ཅིང་- निष्कलङ्क

གོས་པ་མེད་པ་ -निष्कलङ्क

གོས་པར་འགྱུར་- कलङ्कित हुनु

གོས་མེད་ -निष्कलंङ्क

གོས་དམར་བ་- रातो वस्त्र

གོས་ལ་སོགས་- चिवर आदि

གོས་ལ་སོགས་པ་'ཚོལ་བ་- चिवर इत्यादि अन्वेपण

གོས་སོགས་ -चिवर आदि

གྱ་གྱུ་མེད་པ་- अकुटिल; अधूर्त

གྱ་ནོམ་སྣང་- शुभ; विशिष्ट रूप

གྱ་ནོམ་སྣང་བ་- उत्कृष्ट रूप

གྱ་ནོམ་པ་- शुभ; विशिष्ट रूप

གྱ་ནོམས་པ་ -शुभ

གྱ་ཚོམ་དུ་- साहस

གྱི་ -(सम्बन्धकारक सामान्य प्रत्यय)को; ले; मा;कुन

(अ विभक्ति सम्बन्धकारक सामान्य प्रत्यय) र; तर

གྱིས་ -(सहायक सामान्य प्रत्ययको रूपमा)ले उपायले; सँग; किनकि

གྱིས་ཤིག་-(आज्ञार्थक रूप) गर्नु

གྱུར་- हुनु; परिवर्तन गर्नु; आमूल परिवर्तन हुनु; उत्पन्न हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu .

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

(आज्ञार्थक क्रिया) हुन दिनु हुनु; परिवर्तन गर्नु; आमूल परिवर्तन हुनु; उत्पन्न हुनु

ཀྱུར་ཅིག་-(आज्ञार्थक क्रिया) हुन दिनु हुनु; परिवर्तन गर्नु; आमूल परिवर्तन हुनु; उत्पन्न हुनु

ཀྱུར་ཅིང་- आउनु; जानु; लैजानु; पराजित हुनु; जागरण नहुनु

ཀྱུར་པ་ -हुनु; परिवर्तन गर्नु; परिणत हुनु; उत्पन्न हुनु

ཀྱུར་བ་ -हुनु; परिवर्तन गर्नु; परिणत हुनु; उत्पन्न हुनु

ཀྱུར་ལ་་ཡང་འགྱུར་- हुनु अनि फेरि हुनु; भएर; यो फेरि हुन्छ

ཀྱེན་- माथितर्फ

ཀྱེན་རྒྱུ་- उर्ध्वगामी

ཀྱེན་རྒྱུའི་རླུང་- उर्ध्वगामी वायु

ཀྱེན་དུ་-उर्ध्व

ཀྱེན་དུ་བཏེག་ཅིང་- माथि उचालिएर

ཀྱེན་དུ་འདྲེན་པ- माथि तर्फ तान्नु

ཀྱེན་དུ་ཕྱོགས་ -उर्ध्वगामी मुहार

ཀྱེས་- फैलाउनु विस्तार गर्नु

ཀྱོ་-माया; छल

ཀྱོ་དུམ་-माटोको भाँडोको फुटेको टुक्रा; चिनी

ཀྱོ་མོ་- रोडा ढुङ्गा

ཀྱོན་ - पहिरनु, वस्त्र आदि

ཀྱོན་ཀྱོན་པ་- लगाउनु

ཀྱོན་བྱེད་ -लगाउनु; बस्त्र पहिरनु

གྲྭ་ཚང་- गुम्वाको कलेज

གྲྭ་ས་བཞི་- चार गुम्वाको कलेजहरू

གྲྭ་ས་གསུམ་- तीन गेलुक्पा गुम्वाका कलेजहरू(सेरा;डिवुङ;गान्देन)

གྲགས་- प्रसिद्धि; यश; ख्याति;सुकीर्ति

གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་-प्रख्यात अठार ग्रन्थ

གྲགས་ཆེན་ལྡན་- महा प्रसिद्ध

གྲགས་མཆོ་-सर्वोच्च ख्याति; सर्वोच्च प्रसिद्धि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གྲགས་ཐོབ་- प्रसिद्ध; प्राप्त गरेको प्रसिद्धि

གྲགས་པ་ -प्रसिद्ध;किर्ति;सर्वसम्मति; हासिल गरिएको; आभूषित

གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེན་- विशालकीर्ति

གྲགས་པ་ཅན་ -प्रसिद्ध; लोकप्रिय

གྲགས་པ་ཐོབ་པ་ -प्रसिद्ध; प्राप्त गरेको प्रसिद्धि

གྲགས་པ་ཙམ་- केवल प्रसिद्ध

གྲགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ -प्रसिद्ध; लोकप्रियताको कारण

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་- प्रसिद्धिद्वारा निष्कर्ष

གྲང་-शीत

གྲང་ངེས་-विधिपूर्वक

གྲང་བ་ -चिसो

གྲང་བ་དང་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་-जाडो; गर्मी इत्यादिको दुख

གྲང་དམྱལ་བ་- चिसो नरकको प्राणीहरू

གྲང་སྲོང་- तेजपात द्रष्टा

གྲངས་- सङ्ख्या; हिसाब

གྲངས་ཀྱིས་མི་ཚོད་པ་- असीमित सङ्ख्या; असङ्ख्य; गन्न नसकिने

གྲངས་འགྲོ་- गणना गर्नु; को रूपमा चिनिन्छ

གྲངས་ངེས་ -निश्चित; सीमित सङ्ख्या; व्यापक

གྲངས་ཅན་ -सङ्ख्या

གྲངས་ཅན་པ་ -सङ्ख्या

གྲངས་པ་- गणना

གྲངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ -गणनाको ध्यानमग्न स्थिरिकरण

གྲངས་མ་མཆིས་-असङ्ख्येय

གྲངས་མེད་ -असङ्ख्येय

གྲངས་མེད་གཉིས་ནི་རྫོགས་པ་ -द्वय असङ्ख्येय समाप्ति

གྲངས་མེད་པ་ -असङ्ख्येय

གྲངས་བཞིན་-गणना बमोजिम

གྲངས་སུ་- गणना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གྲངས་སུ་བགྲང་བར་གཏོགས་པ་ -सङ्ख्या गणना प्रविष्ट

གྲངས་སུ་འགྲོ་- गणना हुनु

གྲངས་སུ་འགྲོ་འགྱུར་རོ་- परिसङ्ख्यता

གྲངས་སུ་མཆིའོ་- गणना हुन्छ

གྲམ་ས་-शुष्क

གྲིབ་- कलंक; फोहर; धव्वा; प्रदूषण

གྲིབ་པ་-छायाँ

གྲིབ་པ་མེད་པར་- अनावरण; निष्कलंक ; अप्रदूषित

གྲིབ་མ་-छायाँ

གྲུ་-नाउ

གྲུ་ཞིག་-जहाज ध्वंस

གྲུ་བཞི་- वर्गाकार चौकोस

གྲུ་གཟིངས་- नाउ

གྲུབ་- सिद्ध सिद्धि; अस्तित्वमा छ; हासिल गर्नु

གྲུབ་འཇུག་གི་བློ་- पूर्ण वचनवद्धताको चेतना; चित्त

གྲུབ་ཐབས་- साधना

གྲུབ་མཐའ་- सिद्धान्त

གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ནས་མཐའ་བྲལ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་- असल व्यमख्याको सागर अनुवंधहरूको व्याख्या सबै अनुवन्धहरूको बुझाइ द्वारा चरमहरूबाट मुक्तिको स्थापना दाव्साङ शेराव रिन्छेन कृत

གྲུབ་མཐའ་དོར་བ་ -सिद्धान्त परित्याग

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་- सिद्धान्त प्रस्ताव

གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ -सिद्धान्तबारे मूल ग्रन्थ (जाम्याङ सेवा कृत)

གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོའི་གླུ་དབྱངས་ -सिद्धान्तहरूको चार प्रणालीहरूबारे परम्परागत र अन्तिम व्याख्या असल व्याख्याहरूको वसंत ऋतुको कोइलीको गीत (ङवाङ पाल्देन कृत)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་-सिद्धान्तहरूको अमूल्य माला (कुन्चोक जिग्मे वाङपो कृत)

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་- सिद्धान्त व्यवस्थापन

གྲུབ་མཐས་བརྟད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ -कार्मिक सिद्धांतबाट हुने असरमाथि भर नपरिकन

གྲུབ་དུས་- सिद्धि गर्ने;प्राप्त गर्ने; स्थापना गर्ने समय

གྲུབ་བདེ་གཅིག-' एक स्थापना र पालना

གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ -स्थापना र पालनाको एक ठोस निकाय

གྲུབ་པ་- सिद्ध; सिद्धि; स्थापित हुनु; प्राप्त गर्नु;स्थापना

གྲུབ་པ་ཀུན་ཕྲོབ་པར་འགྱུར་- कुशलता; यौगिक कर्म सिद्धि गर्नेछ

གྲུབ་པ་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་པ་: सिद्धि पूर्वमगाम मङ्गलत्व

གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་- योग क्षेम; स्थापना र पालना

གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་མེད་པ་- अयोग क्षेम; अस्थापना र अपालनान

གྲུབ་པ་དུས་མཉམ། གནས་པ་དུས་མཉམ། འཇིག་པ་དུས་མཉམ།- एकसाथ थापित; एकसाथ पालना र एकसाथ विघटित हुनु

གྲུབ་པའི་མཐའ་- कार्मिक सिद्धान्त; स्थापित निष्कर्ष; कार्मिक सिद्धान्तको प्रणाली

གྲུབ་པ་ -स्थापित; सिद्ध; पुरा गरेको

གྲུབ་པར་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ -सिद्धि गरेको;प्राप्त गरेको; स्थापना गरेको महसुस गर्नु

གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ -सिद्धि गर्नु; प्राप्त गर्नु; स्थापना गर्नु

གྲུབ་པར་བྱ་བ་ त्यो जसलाई सिद्धि गर्नुछ; प्राप्त गर्नुछ; स्थापना गर्नुछ

གྲུབ་པར་མཛད་ -स्थापित;सिद्धि गरेको; प्राप्त गरेको; स्थापना गरेको रूपमा व्यवहार गरिएको; लिइएको

གྲུམ་པ་- उत्सुकता लिएर पछि लाग्नु

གྲུམ་པོ་- लङ्गडा

གྲུར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་- एउटा नाउमा रहँदाको निर्भरतामा

གྲུར་ཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་- इन्द्रियको चेतनशीलता जसमा एउटा नाउमा प्रवेश गरेपछिको निर्भरतामा रूखहरू हिँडिरहेको देखा पर्छ ।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གྲི་པོ་གཉན་- हानिकारक प्रेतात्मा

གྲི་མོ་ -प्रेतात्मा

གྲོ་ག་- भोज वृक्षको काठ

གྲོག་སྦུ་- कमिला

གྲོགས་ -मित्र; सहचर; सहायक

གྲོགས་གི་རིམ་གྲོ་བྱས་པས་- जीवित प्राणीलाई अंनुग्रह गर्नु

གྲོགས་ངན་- कुमित्र

གྲོགས་མཆོག་ सुमित्रता

གྲོགས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་ཙེང་-महान् करूणाको असर पर्नु जुन यसको सहचर हो

གྲོགས་སྟོབས་- मित्र वल

གྲོགས་པ་ -मित्र; सहचर; सहायक

གྲོགས་པ་ལ་དད་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་-संभाषशील

གྲོགས་པོ་- मित्र; सहचर; सहायक

གྲོགས་པོ་འདྲ་བ་- मित्र कल्प

གྲོགས་པོ་དམན་པ་དག་གིས་ཡོངས་བསྐོར་བ་- न्यून मित्रहरू; सहचरहरूद्वारा पुरै घेरिएको

གྲོགས་པོ་ལས་བླངས་པ་- मित्रबाट लिइएको

གྲོགས་པོར་ངན་པ་- खराब; गलत मित्र

གྲོགས་བྱ་བ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པ་-साथ दिनु; सहयोगगर्नमा कुनै हतोत्साह बिना

གྲོགས་བྱས་- साथ दिइएको;सहयोग गरिएको; सहयोग गरिएको

གྲོགས་བྱེད་- त्यो जसले सहयोगीको रूपमा कार्य गर्छ

གྲོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡ་བ་མཐུན་པ་-सुसंगत नैतिकता दृष्टिकोण बमोजिमको मित्र;सहचर

གྲོགས་བཟང་པོ་- असल मित्र; सहचर

གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་- मित्रता; मित्र हुनु

གྲོང་- ग्राम (क्रियाको रूपमा मृत्यु हुनु;मृतक)

གྲོང་ཁྱེར་ -नगर; पुर

གྲོང་ཁྱེར་བ་- नगरबासी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གྲོང་གི་ནང་- नगर भित्र

གྲོང་འཇུག་གི་རྣལ་འབྱོར་- परकाय प्रवेश योग

གྲོང་འཇོམས་- सहर नष्टकर्ता शिवको एक नाम

གྲོང་འདབ་ན་གནས་པ་- एउटा गाउँ निकट बासी

གྲོང་རྡལ་- सहर वजार

གྲོང་ཚོགས་- सहर गाउँ

གྲོང་གསེབ་པ་- गाउँले

གྲོལ་- मुक्त; विमुक्त; विमुकुक्ति; विमोक्ष

གྲོལ་ནས་- मुक्त गरेर

གྲོལ་བ་- मुक्त; निर्मुक्त; मुक्ति; विमुक्ति

གྲོལ་བ་ཉིད་- मुक्तता

གྲོལ་བ་པོ་- मुक्तिदाता

གྲོལ་བར་འགྱུར་- मुक्त गर्नेछ

གྲོལ་བར་བྱེད་- मुक्त गर्छ; विमोचन

གླ་བ་- कस्तुरी मृत

གླགས་- अवसर; संभावना

གླགས་རྙེད་འགྱུར་- मौका खोज्नु; अवसर पाउनु

གླང་- गोरु

གླང་ཆེན་''- हात्ती

གླང་ཐང་པ་- कहिले पनि नहाँस्ने घेसे लङ्थङ्प

གླང་པོ་-- हात्ती

གླང་པོ་ཆེ་-हात्ती

གླང་པོ་ཆེ་འཁྲུལ་པ་- भ्रान्त हात्ती

གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟའི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་- हात्ती र घोडा इत्यादिको झुण्ड जस्तै

གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་- हात्ती इत्यादि

གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་མེད་པ་- हात्ती इत्यादि बिना

གླང་པོ་ཆེན་པོ་- महानाग

གླང་པོ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་- हात्तीको हेराइ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྐད་- हात्तीको आवाज

གླང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་- हात्तीको आकृति

གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་- बहुमुल्य हात्ती

གླང་པོའི་རྗེས་- हात्तीको पाइला

གླང་པོའི་གཟུག-ས་- हात्तीको आकृति

གླངས་- लिनु; पाउनु; समाउनु; प्राप्त गर्नु ·

གླལ་བ་- हाइ काड्नु

གླིང་- द्विप; टापु

གླིང་ཁ་- उद्यान

གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་- आठ उप महाद्विप (परम्परागत बौद्ध ब्रह्माण्डविज्ञानको)

གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཀྱི་མི་ -आठ उप महाद्विपका मानिसहरू

གླིང་བཞི་ -चार द्विप (परम्परागत बौद्ध ब्रह्माण्डविज्ञानको)

གླིང་བཞི་པ་ -चार महाद्विपको ब्रह्माण्ड प्रणाली

གླིང་བཞིའི་མི་ -चार महाद्विपका मानिसहरू

གླུ་- गीत

གླུ་གྲུན་- उपद्रो गर्ने नाग

གླུ་དབྱངས་- गीत

གླུ་བསེན་མོ་- अशुभ नागिनी

གླེགས་- पुस्तक

གླེགས་བམ་- पुस्तक; भाग

གླེགས་བམ་དུ་ཆུད་པར་- पुस्तकमा समावेश गरिएको

གླེགས་བམ་དུ་བྲིས་ནས་- पुस्तकमा लेखिएको

གླེགས་བུ་- पृष्ठ; सूचक पत्र

གླེང་བརྗོད་- परिचय; खास उपदेश; निदान

གླེང་གཞི་ -परिचय

གླེང་གཞིའི་སྡེ་ -परिचय; खास उपदेश; निदान

གླེངས་- बातचित गर्नु; भन्नु; चर्चा गर्नु; अभिव्यक्त गर्नु; प्रस्तुत गर्नु

གླེངས་པ་ -वातचित गर्नु; भन्नु; चर्चा गर्नु; अभिव्यक्त गर्नु; प्रस्तुत गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གླེན་པ་- जड; मूर्ख

གློ་- निकटता; पक्ष

གློ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་-लोखेनछेनसोनामल्हुण्डुप

གློ་བ་དགའ་- खुशी हुनु

གློ་བུར་- आगन्तुक आगन्तुकत्व आकस्मिक

གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་- आकस्मिक कलंक; धव्वा

གློ་བུར་དུ་- आगन्तुक; अचानक; अस्थायी रूपमा

གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་- आकस्मिक; अचानक उदय भएको

གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆ་- आकस्मिक कलंकवाट विमुक्तिको कारक

གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་- आकस्मिक शुद्धताको कारक

གློ་བུར་བ་- आकस्मिक; अचानक; अस्थायी

གློ་བུར་བྱུང་བ་-' आकस्मिक; अचानक उदय भएको

གློག་- विद्युत; विजुली चम्कनु

གློག་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་-विद्युत जस्तै ध्यानमग्न स्थिरीकरण

གློད་པ་- खुकुलो पार्नु; आराम गर्नु; मुक्त पार्नु छोडी दिनु

དགག་- नकार्नु; निषेध गर्नु; प्रतिशेध गर्नु; सीमित पार्नु

དགག་སྒྲུབ་གཉིས་- दुई नकारात्मक र सकारात्मक (घटनाहरू)

དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ -निराकरण र स्थापना; निरस्करण र प्रमाण

དགག་པ་- नकार; प्रतिशेध; नकारात्मक (घटना) निवारण

དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་-एउटा नकारात्मक घटनालाई महसुस गरेर स्पष्ट रूमा सोझो बोध

དགག་པའི་སྒྲ་- नकारात्मक शब्द; पद्रावली

དགག་པར་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै पृथक प्रकारको नकारात्मक घटना

དགག་བྱ་- प्रतिशेध्य; निषेध्य

དགག་བྱ་བཀག་པ་- नकारिएको वस्तुको नकारात्मक

དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟོག་པ་- नकार गरिएको वस्तुलाई प्रतिशेध गर्ने अवधारणात्मक चेतना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་- प्रतिशेध गरिने वस्तु पहिचान गर्नु

དགག་བྱའི་ཆོས་- प्रतिशेध्य धर्म

དགག་གཞི་- प्रतिशेधको आधार

དགག་གཞི་ཅན་གྱི་ཆོས་ -प्रतिशेधको आधार भएको घटना

དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་- प्रविशेध गर्ने [अरूको प्रणालीहरू]; स्थापना गर्नु [हाम्रो आफ्नै प्रणालीहरू] र हटाउनु [हाम्रो आफ्नै प्रणालीहरूको सम्बन्धमा असहमतिहरू] यी तीन

དགབ་- ओगटनु; ढाक्नु

དགའ་- प्रिति; सुख; खुशी; आनन्द

དགའ་བགྱིད་- स्फुरण हुन्छ

དགའ་མགུར་- स्वेच्छाचारी रूपले

དགའ་སྟོན་- उत्सव; भोज

དགའ་དང་ལྡན་པ་- आनन्द खुसी युक्त

དགའ་ལྡན་- तुषित तुषित देव

དགའ་ལྡན་འབྲི་པ་- गेलुगपा परम्परा प्रमुख

དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ -तुषित भुवन वासी जस्तो प्रादुर्भावको निश्चित प्रदर्शन

དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ -तुषित भुवन वास

དགའ་ལྡན་གནས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ - तुषित भुवन इत्यादिमा पूर्ण रूपले जन्म प्रदर्शन

དགའ་བ་- खुसी; आनन्द; मन पराउनु; प्राथमिकता दिनु

དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་- प्रिति उत्पाद

དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ -सुख अनुभव गर्नु

དགའ་བ་འཐོབ་པ་- प्रिति लाभ

དགའ་བ་དང་བདེ་བ་- प्रिति सुख

དགའ་བ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་- प्रिति उत्पाद गर्नु; पैदा गर्नु

དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་མྱོང་བ་- आनन्दमय; खुसी पूर्ण रूपमा अनुभव गर्नु

དགའ་བ་དང་ལྡན་ -आनन्दमय; खुसी

དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་- आनन्दमय; खुसी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགའ་བ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ་ -आनन्द सुखबाट अलग नहेको

དགའ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་- खुसीसँग एकै प्रकारको संगत हुनु

དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་སྐྱེ་བ་ -आनन्द र मानसिक परमानन्द उत्पाद गर्नु; पैदा गर्नु

དགའ་བ་སྤྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་-आनन्द निर्लिपतावारे मानसिक सोचविचार

དགའ་བ་ནི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་-आनन्दको खुसीबाट अलग नहुने पक्ष रहेको छ।

དགའ་བ་སྤོང་བ་- सुख; आनन्द त्याग गर्नु

དགའ་བ་བྱེད་པ་- मुदितायता

དགའ་བ་མེད་- असुख; सुख विहीन; सुख;आनन्द बिना

དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- आमोद प्रमोद; मनमा खुसी लिनु

དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- सुख परिपाक

དགའ་བའི་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པ་- तुष्टि विशेष उत्पादन

དགའ་བའི་རྒྱུ་- सुख आनन्दको कारण

དགའ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ -सुख आनन्दको कारण

དགའ་བའི་མཆོག་- सुख आनन्दहरूको सर्वोच्च;परमानन्द

དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་- प्रिय रूप सत रूप

དགའ་བའི་རོ་- प्रिति रस

དགའ་བའི་བསམ་པ་- मुदित आशय

དགའ་བར་- खुसी; सुखी

དགའ་བར་འགྱུར་རོ་- आनन्दित हुनु

དགའ་བར་བྱེད་པ་- रमाउनु

དགའ་བར་མི་བྱ་བ་- आनन्दित हुँदैन

དགའ་བར་མི་བྱེད་- आनन्दित नहुनु

དགའ་བར་ཚིམ་པར་བྱེད་-सन्तुष्ट पार्नु; आनन्द पूर्वक सन्तुष्ट पार्नु

དགའ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་- आनन्दित पार्ने तवरले

དགའ་བས་གནས་པའི་ཕྱིར་- आनन्द पालना गरेको कारणले आनन्दपूर्वक पालना गरेको कारणले

དགའ་བྱེད་- खुसी बनाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགའ་བྱེད་པ་ -खुसी बनाउनु

དགའ་ཚལ་- रम्य वन वाटिका

དགའ་ཞིང་ -रमाउनु मन पराउनु

དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་- मायाको राक्षसी प्रभु

དགུ་- नौ; सबै; पेट

དགུ་པ་- नवौं

དགུ་པོ་- त्यो नौ; सबै नौ

དགུང་ -(१) आकाश (२) मध्यम (विचको)

དགུང་ནམ་ -आकाश मध्य आकाश

དགུང་སེང་- विदा; छुट्टी

དགེ་- शुभ; कुशल; कल्याण

དགེ་རྒན་- शिक्षक

དགེ་རྒྱས་པ་-शुभकर्तस्त्र (देव)

དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་-दस कुशल कर्म पथ

དགེ་ཆོས་- कुशल धर्म

དགེ་བསྙེན་- उपासक

དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་བསྙེན་མ་གཉིས་- प्रतिज्ञा गरेका उपासक र उपासिका दुई

དགེ་བསྙེན་མ་- उपासिका

དགེ་དང་མི་དགེ་བསྐྱེད་- कुशल र अकुशल उत्पाद गर्नु

དགེ་འདུན་- संघ; आध्यात्मिक समुदाय; सभा

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ -आध्यात्मिक समुदाय रत्न

དགེ་འདུན་གྲུབ་- गेदुन डुप; पहिलो दलाई लामा (१३९१- १४७४)

དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་- गेदुन ग्यात्सो; दोस्रो दलाई लामा(१४७६- १५४२)

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མདོ་- आध्यात्मिक समुदायको वीस सदस्यमा सूत्र

དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ་- महासंघिक

དགེ་བ་- पुण्य; कुशल

དགེ་བ་གོམས་པ་- शुभ अभ्यास; कुशल अभ्यास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགེ་བ་སྒོམ་པ་ -शुभ;कुशल भावना; ध्यान

དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་- पुण्य संग्रह गर्नु; पुण्य कमाउनु

དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་ -पुण्य संग्रह गर्ने पक्ष; निमित्त

དགེ་བ་་མངོན་པར་དགའ་- प्रवट रूपले पुण्य मन पराउनु

དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་- दस कुशल कर्म पथ

དགེ་བ་ཆོས་- कुशल धर्म

དགེ་བ་འདུག་འདོད་- पुण्यमा संबद्ध हुने आशय

དགེ་བ་གཉིས་- शुभ द्वय

དགེ་བ་དག་ནི་སྒོམ་པ་- ध्यानपूर्वक पुण्य वढाउनु

དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་- पुण्यात्मा; पुण्यवान वा पुण्यवती

དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་- कुशल अकुशल कर्महरू

དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་སྣ་-ཚོགས་ཤེས་པ་- कुशल अकुशल कर्मपथ तत् फल वैचित्र्य ज्ञान

དགེ་བ་འདོད་པ་- कुशल रुचि

དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས- अपरिमित पुण्यको स्रोत

དགེ་བ་འཕེལ་བ་- शुभ वृद्धि

དགེ་བ་བྱ་བ་- कल्याण; सहयोगी;असल; प्यारो

དགེ་བ་བླ་ན་མེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་-अनुत्तर पुण्य अवरुद्ध पार्नु

དགེ་བ་མ་ཡིན་- अकुशल; पाप

དགེ་བ་མ་བསགས་པ་- पुण्य असंग्रह

དགེ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་- उत्पन्न नभएको पुण्य

དགེ་བ་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར་- पुण्य नष्ट नगर्नको लागि

དགེ་བ་ཞན་པ་- शुभ द्रौबल्य

དགེ་བ་ཡང་དག་ལེན་དུ་འདུག་- शुद्ध पुण्य ग्रहण गर्ने कारणहरू

དགེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་- शुभ मानस्कर

དགེ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་- कुशल प्रयोग

དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་- कुशल प्रतिस्थापन

དགེ་བ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་- कुशल कार्यमा व्यस्त हुन चाहनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་- कुशल कार्यमा व्यस्त हुनको लागि

དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་- पुण्यको तालिम लिनु; पुण्यको लागि परिश्रम

དགེ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པ་- कुशल कार्यमा व्यस्त नभएको

དགེ་བ་ལ་གཞོལ་བ་- कुशल तर्फ प्रवृत्त हुनु; परिश्रम गर्नु

དགེ་བ་བསགས་པ་- पुण्य संग्रह गरिएको

དགེ་བ་བསགས་པས་རབ་གང་- संग्रहित पुण्यद्वारा भरिएको

དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ -कल्याण मित्र;आध्यात्मिक मार्गदर्शक

དགེ་བའི་ཆོས་- कुशल धर्म; कुशल मूल

དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་- कुशल धर्म प्रधान्य

དགེ་བའི་ཆོས་སྒོམ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་བརྩོན་པ་- कुशल भावना निरन्तरअभियोज

དགེ་བའི་ཆོས་ཅན་- कल्याण धर्मी

དགེ་བའི་ཆོས་འཐོབ་པོ་- कुशल धर्म लाभ

དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- कुशल धर्म संग्रहक शील

དགེ་བའི་ཆོས་སྤེལ་བ་-कुशल धर्म सम्वर्धन

དགེ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་- कुशल धर्म वृद्धि गमन

དགེ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་- कुशल धर्म अभिवृद्धि

དགེ་བའི་ཆོས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་- कुशल धर्म अभ्यस्त

དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་- कुशल धर्म योजन

དགེ་བའི་ཆོས་སུ་སྣང་བ་-कुशल धर्म आभाष

དགེ་བའི་ཕྱོགས་- कुशल धर्म पक्ष

དགེ་བའི་མེ་ཏོག་རྒྱས་སྙིང་གསལ་བ་- शुभ पुष्पित शुद्धि

དགེ་བའི་རྩ་བ་- कुशल मूल; कुशल धर्म

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་- समुच्छिन्न कुशल मूल

དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་- अवरोपित कुशल मूल

དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ -कुशलको गहन मूल

དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་- कुशल मूल समुच्छेदन

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉམ་ཆུང་བ་- कुशल मूल दौर्वल्य

དགེ་བའི་རྩ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་-कुशलको अपरिमित जराको स्रोत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགེ་བའི་རྩ་བ་དམན་པ་- हिन कुशल मूल
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་- अपरिपक्क कुशल मूल
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- परिपक्क कुशल मूल
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- परिपक्क कुशल मूल
དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་- संग्रहित कुशल मूल
དགེ་བའི་ཚོགས་- कुशल संग्रह
དགེ་བའི་ཡོན་ཏན་-- गुण शुभ
དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་-शुभ कर्म सम्पादन
དགེ་བའི་ལས་ལམ་--कुशल कर्म पथ
དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་- कुशल मूलको बाली उठाउनु
དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྐྱེས་པ་འཇོམས་པ་-उत्पन्न भएको कुशल मूलको बालीलाई विध्वंश गर्नु.
དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་རྒྱུ་མཚན་ -कुशल मूलको बाली उठाएको सङ्केतहरू
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་- कल्याण मित्र
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ལྡན་-'कल्याण मित्र सहित
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མི་ལྡན་པ་-कल्याण मित्र नहुनु
དགེ་བའི་བཤེས་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་- कल्याण मित्रमा आश्रित
དགེ་བའི་བསམ་པ་- कल्याण आशय
དགེ་བར་བྱ་བ་- कल्याण
དགེ་བས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ -पुण्यद्वारा वृद्धि हुनु
དགེ་བྱེད་པ་- शुभकर
དགེ་སྦྱོང་- श्रमण
དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ -अश्रमण
དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་- तटस्थ कुशल अकुशल भनेर सङ्केत नगरिएको
དགེ་རྩ་- कुशल मूल
དགེ་ཚུལ་ -- श्रमणेर
དགེ་ལ་བག་ཡོད་- कुशलको सम्बन्धमा विवेकी
དགེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོ་བ་ -उत्साह कुशले सम्यक्
དགེ་ལུགས་- गेलुक
དགེ་ལུགས་པ་ -चोङ्खापाद्वारा स्थापित तिब्बती परम्परा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགེ་ལེགས་-पुण्य तथा असल

དགེ་བཤེས་-कलुयाण मित्र

དགེ་སོགས་གསུམ་- तीन पुण्य इत्यादि

དགེ་སློང་-भिक्षु

དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་- भिक्षु संवर

དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ -भिक्षु भिक्षुणी

དགེ་སློང་དུ་ཞེས་པ་- श्रमण्यता

དགེ་སློང་མ་ -भिक्षुणी

དགེ་སློང་མ་ཡིན་- अभिक्षु

དགེ་སློབ་- श्रमण

དགེ་སློབ་མ་- श्रमण महिला

དགོ་བ་- मृग

དགོངས་- अभिप्राय; गुह्य अर्थ

དགོངས་འགྲེལ། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་-संधिनिर्मोचन सूत्र

དགོངས་ཏེ་- सोच्नु; विचार गर्नु

དགོངས་པ་- अभिप्राय; आशय

དགོངས་པ་བཀྲོལ་བ་- विचार प्रकट गर्नु

དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ -संधिनिर्मोचन सूत्र

དགོངས་པ་ཅན་- अभिप्रायिक

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་དོན་-अभिप्रायिकर्थ

དགོངས་པ་རྫོགས་པ་- अभिसन्धि प्रवेश

དགོངས་པ་མཛད་དེ་- सोचविचार गर्नु

དགོངས་པ་རབ་གསལ་- चन्द्रकिर्तिकोखमध्यमकावतारमा चोङ्खापाको टिका

དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་- धेरै गहन विचार

དགོངས་པར་- सोच्नु; मनमा राख्नु; मनमा लिनु

དགོངས་པར་འགྱུར་ -सोच्नु; मनमा राख्नु; मनमा लिनु

དགོངས་པར་སྣང་བ་- त्यो विचार भएको देखा पर्छ

དགོངས་པར་མཛད་ -सोच्नु; मनमा राख्नु; मनमा लिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགོངས་གཞི་- बुद्धको विचारमा आधार

དགོངས་གཞི་དང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ -बुद्धको विचारमा आधार अनि स्पष्ट तवरले सिकाइएको कुरामा हानी

དགོངས་སུ་གསོལ་- कृपया ध्यान दिनुहोस्

དགོད་- एउटा रेकर्ड; स्थान बनाउनु;दर्ता गर्नु; स्थापना गर्नु; हास्नु; मुस्कुराउनु; हस्ताक्षर

དགོད་པ་ -एउटा रेकर्ड; स्थान बनाउनु;दर्ता गर्नु; स्थापना गर्नु; सजाउनु; जोड्नु; हास्नु; मुस्कुराउनु; हस्ताक्षर

དགོད་པར་བྱ་ -एउटा रेकर्ड; स्थान बनाउनु;दर्ता गर्नु; स्थापना गर्नु; सजाउनु; जोड्नु; हास्नु; मुस्कुराउनु; हस्ताक्षर

དགོད་པར་བྱ་ -एउटा रेकर्ड; स्थान बनाउनु;दर्ता गर्नु; स्थापना गर्नु; सजाउनु; जोड्नु; हास्नु; मुस्कुराउनु; हंस्ताक्षर

དགོད་པར་བྱའོ་ -एउटा रेकर्ड; स्थान बनाउनु;दर्ता गर्नु; स्थापना गर्नु; सजाउनु; जोड्नु; हास्नु; मुस्कुराउनु; हस्ताक्षर

དགོན་པ་- गुम्बा; वन; आश्रम

དགོན་པ་དང་ནགས་འདབ་- आरण्य- वनप्रस्थ

དགོན་པ་ནགས་ཁྲོད་ཆེན་པོ་ -आरण्य महावन- वनप्रस्थ

དགོན་པ་པ་- वनबासी

དགོན་པ་ལ་གནས་པ་ -वनबासी

དགོན་པ་ལྷུར་བྱེད་ཅིང་ -आरण्य परम

དགོན་པའི་ལམ་ - कन्तरा मार्गी

དགོན་དབེན་སྤྱོད་པ- दुर्गम वनको एकान्तमा विचरण गर्ने

དགོས་- कार्य; प्रयोजन; आवश्यक

དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་- संप्रदान [उद्देश्य वा लाभको संदर्भ सूची]

དགོས་པ་ -कार्य; प्रयोजन; आवश्यक; उद्देश्य; अनिवार्य;अभिप्राय

དགོས་པ་སྨོས་པའི་གྲངས་ངེས་-उद्देश्यको सम्बन्धमा निश्चित सङ्ख्या

དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་- सर्व कार्य कारण

དགོས་པ་བྱེད་དོ་- कार्य गर्छ; यसको उद्देश्य पुरा गर्छ

དགོས་པ་བྱེད་ནུས་པ་- यसको उद्देश्य सम्पादन गर्न सक्षम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དགོས་པ་མེད་པ་- उद्देश्य विहीन; आवश्यकता विना

དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- सम्पूर्ण उद्देश्य प्रप्ति; आफ्नो उद्देश्य पूर्ण रूपले प्राप्त गर्नु

དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་- सुपरिप्राप्तकार्य

དགོས་པའི་དབང་- आवश्यकताको शक्तिद्वारा;ले

དགྱེས་པ་- अनुमोदित आनन्दित हुनु (आदरार्थी)

དགྲ་ - शत्रु

དགྲ་བཅོམ་- अर्हत्; शत्रु नाशक

དགྲ་བཅོམ་རྒྱན་མེད་- असुशोभित शत्रु नाशक

དགྲ་བཅོམ་དང་རང་རྒྱལ་- शत्रु नाशक र एक्लो विजेता

དགྲ་བཅོམ་པ་ -अर्हत्; शत्रु नाशक

དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་- शत्रु नश कर्ताको परम ज्ञाता

དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ -शत्रुनाशक फल अनुपालक

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་- अर्हत प्रतिपन्न

དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་- शत्रु नाशक र एकान्तवासी सिद्ध

དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ཐེག་པ་- श्रावक र एकान्तवासी सिद्धको यान

དགྲ་རྣམས་- शत्रुहरू

དགྲ་བོ་- शत्रु; वैरी शक्ति

དགྲ་བོའི་འདུ་ཤེས་ -[कोही]एक शत्रु दुश्मन भएकोमा विभेद

དགྲ་བོའི་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་-[कोही]एक शत्रु दुश्मन भएकोमा विभेद

དགྲ་བྱེད་- शत्रु जस्तै नक्कल गर्ने व्यक्ति;शत्रु दुश्मन

དགྲ་བྱེད་མང་བ་ -कैयन् वैरी शक्तिहरूले भरिएको; शत्रुहरू हुनु

དགྲ་མང་བ་ཡིན་ཏེ་- धेरै बैरभाव जगाउनु;धेरै बैरभावले घेरिएको

དགྲམ་པ་- मिलाउनु; फैलाउनु

དགྲའི་དབང་དུ་སོང་བ་-शत्रुको शक्तिमा पर्नु

དགྲོལ་-खुकुलो पार्नु;छाड्नु; मुक्त पार्नु

དགྲོལ་བ་ -खुकुलो पार्नु;छाड्नु; मुक्त पार्नु

དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་ -खुकुलो पार्न;छाड्नको लागि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བགད་- हाँसो; मुस्कुराहट; हसाउँनु वा मुस्कुराउने वनाउनु

བགེགས་- वाधा; विघ्न; वाधा पुर्याउने शक्ति; वाधा पुर्याउने निकाय.

བགེགས་བྱེད་པ་- एक वाधाको रूमा काम गर्नु वा सेवा गर्नु

བགེགས་མ་མཆིས་པ་- निर्वाध; विना अवरोध;विना वाधा अड्चन

བགེགས་མེད་པ་ -निर्बाध; विना अवरोध;विना बाधा अड्चन

བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་- भागमा रमाउनु; व्यक्त गर्नु

བགོ་སྡེ་- साझेदारी गर्नु; भाग लगाउनु

བགོ་བ་- वस्त्र (भिक्षुको माथिल्लो वस्त्र)

བགོ་གཞི་-सम्मिश्रणको आधार

བགྱི་- गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; वनाउनु; अभिनय गर्नु

བགྱི་བ་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱི་བ་མ་མཆིས་པ་- अकरणीय

བགྱིད་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; वनाउनु; अभिनय गर्नु

བགྱིད་པ་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱིས་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; वनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱིས་པར་འགྱུར་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; वनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྲང་- गणना; सङ्ख्या; हिसाव गर्नु

བགྲང་བ་ -गणना; सङ्ख्या; हिसाव गर्नु

བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་- गणना; समातिक्रमता

བགྲང་བར་འདོད་པས་- गन्न चाहनु

བགྲང་ཡས་- असङ्ख्य; गन्न नसकिने; आँक्न नसकिने; अपरिमित

བགྲངས་ -गणना; सङ्ख्या; हिसाब गर्नु

བགྲངས་པ་དང་གཞལ་བ་དང་བརྟགས་པ་- गन्नु र नाप्नु; बुझ्नु र विश्लेषण गर्नु

བགྲོ་བ་- संगीति

བགྲོ་བར་བྱེད་པ་- लयवद्ध मन्त्रोच्चारण; गायन

བགྲོད་- प्रगति; अगाडि बढ्नु; यात्रा गर्नु; जानु; यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྒྲོད་དཀའ་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་པ་-पार गर्न कठिन पथमा प्रवेश गर्नु

བསྒྲོད་ཐུབ་པ་- उन्नती गर्न; मेलजोल गर्न; प्रगति गर्न; अगाडि वढ्न सक्छ

བསྒྲོད་པ་ -उन्नती गर्नु; मेलजोल गर्नु; प्रगति गर्नु; अगाडि वढ्नु;जानु

བསྒྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་- एकयान पथ;एकयान मार्ग

བསྒྲོད་པར་བྱ་བ་- पार गर्नुपर्ने;उन्नति गर्नुपर्ने;अगाडि बढिनुपर्ने केही कुरा

བསྒྲུས་པ་- मन्त्रित; मन्त्रोच्चारण

མགུ་- आनन्दित वनाउनु; खुसी वनाउनु

མགུ་བ་ -आनन्दित वनाउनु; खुसी वनाउनु

མགུ་བར་འགྱུར་བ་ -आनन्दित वनाउनेछ; खुसी वनाउनेछ

མགུ་བར་བྱས་ཏེ་འཇུད་དོ་- आनन्दित; खुसी भएर प्रवेश गर्नु

མགུ་བར་བྱས་པ་- खुसी;आनन्दित तुल्याएर

མགུ་བར་བྱེད་པ་- आनन्दित वनाउनु;खुसी वनाउनु

མགུ་བྱ་- त्यो जसलाई खुसी वनाउनु पर्छ

མགུར་-घाँटी

མགོ་-टाउको; शिखर; सुरुवात

མགོ་གཅིག་ཏུ་- निश्चिंत रूपमा

མགོ་གཅོད་པ་- शिरच्छेदन

མགོ་མཇུག་- सुरु र अन्त्य

མགོ་དང་རྐང་ལག་- टाउको खुट्टा र पाखुरीहरू

མགོ་ནག་ -[कालो टाउके] सामान्य मानिस

མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ།' མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་མ་ཡིན་པ་-

མགོ་རྩུགས་- मुख्य वुँदा चर्चा गर्नासाग वुझ्ने

མགོན་- नाथ; रक्षक

མགོན་བགྱིད་པ་- रक्षकको काम गर्ने

མགོན་བཅས་པ་- सनाथ

མགོན་པོ་-नाथ

མགོན་པོར་འགྱུར་བ་- नाथ कारक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བགད་- हाँसो; मुस्कुराहट; हसाउँनु वा मुस्कुराउने बनाउनु

བགེགས་- बाधा; विघ्न; बाधा पुर्याउने शक्ति; बाधा पुर्याउने निकाय

བགེགས་བྱེད་པ་- एक बाधाको रूमा काम गर्नु वा सेवा गर्नु

བགེགས་མ་མཆིས་པ་- निर्बाध; बिना अवरोध;बिना बाधा अड्चन

བགེགས་མེད་པ་ -निर्बाध; बिना अवरोध;बिना बाधा अड्चन

བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་- भागमा रमाउनु; व्यक्त गर्नु

བགོ་སྡེ་- साझेदारी गर्नु; भाग लगाउनु

བགོ་བ་- वस्त्र (भिक्षुको माथिल्लो वस्त्र)

བགོ་གཞི་-सम्मिश्रणको आधार

བགྱི་- गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु

བགྱི་བ་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱི་བ་མ་མཆིས་པ་- अकरणीय

བགྱིད་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु

བགྱིད་པ་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱིས་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྱིས་པར་འགྱུར་ -गर्नु;कार्य सम्पादन गर्नु; बनाउनु; अभिनय गर्नु; निर्माण

བགྲང་- गणना; सङ्ख्या; हिसाब गर्नु

བགྲང་བ་ -गणना; सङ्ख्या; हिसाब गर्नु

བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་- गणना; समातिक्रमता

བགྲང་བར་འདོད་པས་- गन्न चाहनु

བགྲང་ཡས་- असङ्ख्य; गन्न नसकिने; आँक्न नसकिने; अपरिमित

བགྲངས་ -गणना; सङ्ख्या; हिसाब गर्नु

བགྲངས་པ་དང་གཞལ་བ་དང་བརྟགས་པ་- गन्नु र नाप्नु; बुझ्नु र विश्लेषण गर्नु

བགྲོ་བ་- संगीति

བགྲོ་བར་བྱེད་པ་- लयबद्ध मन्त्रोच्चारण; गायन

བགྲོད་- प्रगति; अगाडि बढ्नु; यात्रा गर्नु; जानु; यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འགུལ་བ་- कम्पन हुनु; चल्नु

འགེངས་- भर्नु; पुरा गर्नु; संतृप्त गर्नु

འགེངས་པ་ -भर्नु; पुरा गर्नु; संतृप्त गर्नु

འགོ་- टाउको; शिखर; सुरुवात

འགོ་བ་ -प्रधान;टाउको; शिखर; सुरुवात

འགོ་བའི་ནད་- उपसर्ग

འགོ་རྩོམ་ -सुरु गर्नु;प्रारम्भ;पहल; आगम

འགོ་ལོག་- आम्दोको एउटा क्षेत्र

འགོག་- निरोध

འགོག་རྒྱུ་- त्यो जसलाई रोकिनु पर्छ;खण्डन गरिनु पर्छ; खण्डन गरिएको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु

འགོག་ཅིང་སྤོང་འདོད་འབྱུང་- रोक्ने र त्याग्ने चाहना यो उदय हुन्छ

འགོག་སྙོམས་- निरोधसमापत्ती

འགོག་བདེན་- निरोध सत्य

འགོག་པ་- निरोध; निरोधी; निरोधिक; निषेध

འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་- निरोध मार्ग सत्य

འགོག་པ་མེད་པ་- अनिरुद्ध

འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་- निरोध समापत्ती

འགོག་པའི་བདེན་པ་- निरोध सत्य

འགོག་པའི་ནུས་པ་ -रोक्ने; समाप्त गर्ने क्षमता

འགོག་པར་བྱེད་- रोकिन्छ; समाप्त हुन्छ; खण्डन गर्छ

གོང་བར་འགྱུར། འགོང་བར་མི་འགྱུར་-अभित्रस्त हुनु

འགོད་- स्थापना; मिलाउनु; दर्ता गर्नु; राख्नु (गद्दीमा); श्रृंखला;जोड्नु

འགོད་པ་- स्थापना; मिलाउनु; दर्ता गर्नु; राख्नु (गद्दीमा); श्रृंखला;जोड्नु

འགོད་པར་བྱེད་- स्थापना; मिलाउनु; दर्ता गर्नु; राख्नु (गद्दीमा); श्रृंखला;जोड्नु

འགོད་ཚུལ་-वक्तव्यको विधि

འགྱིང་- उच्च तथा शक्तिशाली

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འགྱུར་- परिवर्तन गर्नु; उत्परिवर्तन हुनु;;वृद्धि हुनु; अनुवाद
འགྱུར་ཁྱད་- अनुवादमा भिन्नता; भिन्न अनुवाद
འགྱུར་དེ་- तर्फ डोर्याउने छ
འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་- विपरिणाम दुखता
འགྱུར་བ་ -परिवर्तन गर्नु; उत्परिवर्तन हुनु;;वृद्धि हुनु; अनुवाद
འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པ་-अवैवर्तिक; अकारक; अपरिवर्तनीय
འགྱུར་བ་མི་སླུ་བ་མོད་ཀྱི་- पछि हट्नु; प्रतिज्ञा भङ्ग गर्नु
འགྱུར་བ་མེད་པ་ -अवैवर्तिक; अकारक; अपरिवर्तनीय
འགྱུར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་- निर्विकार सम
འགྱུར་བ་འོས་པ་མ་ཡིན་- परिवर्तन हुनको लागि असुहाउँदो
འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་- विपरिणम धर्मी; परिवर्तनको गुण हुनु
འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ -विपरिणाम दुखता
འགྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་- आमूल परिवर्तनको प्रकार; उदाहरण
འགྱུར་ཚུལ་- यो कसरी हुन आउँछ
འགྱུར་ཞིང་- आगम; आउनु;लागू हुनु; सहनु; स्विकार गर्नु
འགྱེད་པ་- विवाद
འགྱེད་པར་-प्रेरित हुनु
འགྱེད་པར་བྱེད་- झगडा गर्नु
འགྱེལ་བ་- पतन
འགྱོགས་པ་- द्रुतता; वेग
འགྱོད་པ་- पछुतो; दुखी हुनु; पश्चाताप
འགྱོད་པ་མེད་པ་ -पछुतोको कमी; दुखी हुनुको कमी; पश्चातापको कमी
འགྱོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་ -पछुतो; दुखी हुनु; पश्चातापको क्रम
འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ -पछुतो; दुखी हुनु; पश्चाताप विनाको मृत्युको घडिबाट धैर्यसाथ सामना गर्नु
འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ -पछुतो; दुखी हुनु; पश्चातापको दोष;कलंक
འགྱོད་པར་བྱེད་ -पछुतो; दुखी हुनु; पश्चाताप गर्ने कारण हुनु.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འགྲམ་- नदी किनार; नदीको तिर

འགྲམ་པ་- वङ्गारा; च्यापु

འགྲས་པ་- कृतापराधी

འགྲིག་པ་- एकठाउँ राख्नु; एक ठाउँ मिलाउनु

འགྲིབ་- हानी; हार्नु; असफलता; घट्नु

འགྲིབ་པ་- हानी; ह्रास; घट्नु

འགྲིབ་པ་མེད་ -हानी नहुनु; ह्रास नहुनु; नघट्नु

འགྲིབ་པ་མེད་པ་ -हानी नहुनु; ह्रास नहुनु; नघट्नु

འགྲིབ་པར་བགྱིད་པ་- हरिक; ह्रास;ह्रास गर्नु

འགྲིབ་པར་མ་གྱུས་པ་- अपरिहानी

འགྲིབ་མེད་-अहानी

འགྲིམ་- भौंतारिनु; टहल्नु; हिँड्नु

འགྲིམས་པ་ -भौंतारिनु; टहल्नु; हिँड्नु

འགྲིས་- चीनको लिङ वंश

འགྲུབ་- सिद्धि; स्थापना गर्नु; हासिल गर्नु; प्राप्त गर्नु; अस्तित्वमा हुनु

འགྲུབ་པ་ -सिद्धि; स्थापना गर्नु; हासिल गर्नु; प्राप्त गर्नु; अस्तित्वमा हुनु

འགྲུབ་པ་དམ་པ་- सर्वोच्च; उत्कृष्ट; पवित्र उपलब्धि .

འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་-सिद्धि; स्थापना गर्नु; हासिल गर्नु; प्राप्त गर्नु; अस्तित्वमा हुनु

འགྲུབ་པར་འདོད་-चाहनु; पुरा गर्न चाहनु; प्राप्त गर्नु; स्थापना गर्नु

འགྲུབ་པར་བྱ་བ་-त्यो जसलाई पुरा; स्थापना; हासिल गरिनु पर्छ

འགྲུབ་པར་བྱེད་- त्यो जसले पुरा गर्छ; पुरा गर्नु; प्राप्त गर्ने; स्थापना र्ने; कारण बन्नु

འགྲུབ་པས་ཐོབ་པ་ -उपलब्धि; अभ्यासद्वारा प्राप्त गरिएको

འགྲུབ་བྱེད་- साधक; सिद्धि कर्ता; पुरा गर्ने प्राप्त गर्ने स्थापना गर्ने उपाय

འགྲུས་ -उत्साह; व्यग्रता परिश्रम

འགྲེ་- प्रदान गर्नु; लागू गर्नु

འགྲེམས་- मिलाउनु; आयोजन गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འགྲེལ་- टिका टिप्पणी गर्नु; दोभासेको काम गर्नु; व्याख्या गर्नु

འགྲེལ་རྐང་ -टिका टिप्पणी; दोभासेको काम; व्याख्याको आधार

འགྲེལ་པ་ -टिका टिप्पणी; व्याख्या; वर्णन

གྲེལ་པ་དོན་གསལ། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་-

འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ་ -टिका टिप्पणीमा यो भनिएको छ

འགྲེལ་བྱེད་-टिका टिप्पणीकर्ता; व्याख्याकार

འགྲེལ་བཤད་--[अरूकसैको]टिका टिप्पणीको व्याख्या; टिकात्मक व्याख्या; व्याख्यात्मक टिप्पणी; उप व्याख्या

འགྲེས་རྐང་- विस्तृतिकरणको आधार; व्याख्याको आधार

འགྲོ་ -(क्रिया) जानु; हुनु;कार्य गर्नु; संक्रमण गर्नु (संज्ञा) पुनर्जन्म लिने; जाने काम गर्ने

འགྲོ་ཤིད་- त्यस तर्फ अगाडि बढ्नु

འགྲོ་དོན་ -प्राणीहरूलाई देहान्तर प्राप्ति गराउने कल्याण; लक्ष्य

འགྲོ་དོན་རབ་ཏུ་འདོད་པ་ -प्राणीहरूलाई देहान्तर प्राप्ति गराउने कल्याण; लक्ष्यको गहन चाहना गर्नु

འགྲོ་དོན་ -प्राणीहरूलाई देहान्तर प्राप्ति गराउने कल्याण; लक्ष्य

འགྲོ་ན་- कार्य; अगाडि बढ्नु; जानु

འགྲོ་ཕན་ -देहान्तर गर्ने प्राणीहरूलाई मद्दत गर्नु

འགྲོ་བ་- देहान्तर [पुनर् जन्मको अवस्था]; देहान्तर कर्ता; जानु

འགྲོ་བ་ཀུན་-देहान्तर गर्ने सबै प्राणीहरू; सबै ब्रह्माण्ड

འགྲོ་བ་ལྔར་འཁོར་བ་ -पाँच देहान्तरहरूमा चक्कर लागाउने;यात्रा गर्ने

འགྲོ་བ་དྲུག་- छ वटा देहान्तरहरू

འགྲོ་བ་པོ་- जाने प्राणी; देहान्तर कर्ता; गमन कर्ता

འགྲོ་བ་མ་མཆིས་པ་- अगमन; अदेहान्तर; नजानु

འགྲོ་བ་མེད་དོ་-- अगमन; अदेहान्तर; नजानु

འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་ -देहान्तर कर्ता प्राणीहरूको कुशलको बाली उठाउनु; ब्रहमाण्डको कुशलको बाली उठाउनु

འགྲོ་བའི་དོན་-देहान्तर कर्ता प्राणीहरूको कल्याण; भलाई;उद्देश्यहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ -देहान्तर कर्ता प्राणीहरूको लागि

འགྲོ་བའི་དོན་ -देहान्तर कर्ता प्राणीहरूको कल्याण; भलाई;उद्देश्यहरू

འགྲོ་བར་ -गमन

འགྲོ་བར་བགྱིད་པ་ -निर्गमिक; जसले जाने गराउँछ

འགྲོ་བར་འགྱུར་- सँगै जानु; यात्रा गर्नु; हिँड्नु; हुत्याउनु; फ्याँक्नु

འགྲོ་བར་འདུ་ཤེས་པས་- जान्छु भन्ने निरन्तरको सोच

འགྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་- जानको लागि प्रस्थान गर्नको लागि

འགྲོ་བར་བྱེད་པ་-जानु; जाने;प्रस्थान गर्ने गराउनु

འགྲོ་མེད་- अनिर्गमन; अगति

འགྲོ་ཚུལ་- जाने; प्रस्थान गर्ने विधि

འགྲོ་ཞིང་- लामो समयसम्म रहनु; पछि लाग्नु; पालना गर्नु; नक्कल गर्नु;आउनु; सँग जानु; त्यस्तै गरेर जानु

འགྲོ་འོང་- जानु र आउनु

འགྲོ་ལ་སྙིང་བརྩེར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་-देहान्तर कर्ता प्राणीहरूको लागि करुणायुक्त भएको हुनाले

འགྲོགས་པ་མ་ཡིན་- सङ्गत नगर्ने; सम्पर्कमा नभएको

འགྲོང་- मर्नु; स्थापित हुनु; स्थिर भएर उभिनु; पालना गर्नु; स्थापित अवशेष ; निरन्तर

འགྲོངས་- मर्नु

འགྲོན་བུ་- कौडी

འགྲོལ་བ་- छोड्नु; मुक्त पार्नु; खुकुलो पार्नु

འགྲོས་- प्रकार; व्याप्ति

འགྲོས་གསུམ་པར་སྐྱེ་བ་- तीनवटा प्रकारहरूमा उत्पादन

རྒ་- जरा; बुढो हुनु; उमेर;जर्जर हुनु; गल्नु

རྒ་རྒ་ -बुढो हुनु; उमेर;जर्जर हुनु; गल्नु

རྒ་ཆེན་པོ་- उदात्त;आत्मविभोर

རྒ་འཆི་- जरा मरण; बुढो हुनु र मर्नु

རྒ་ཤི་ -जरा मरण; बुढो हुनु र मर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཁན་- पाको; शिक्षक

མཁན་པ་ -पाको

མཁན་པ་བརྡ་ལ་བྱང་བ་ -पारिभाषिक शब्द; भाषामा तालिम लिएको परिपक्क व्यक्ति

མཁན་པོ་- पाको व्यक्ति

མཁལ་- पार गर्नु

མཁས་ཤིང་- जीर्ण

མཁྱུད་- समस्या

འཁོད་- जंगली; उत्तेजना; अभिलाषी उत्तेजना; उत्तेजित

འཁོད་ཅིང་- उदात्त; फूलिएको

འཁོད་པ་ -अभिलापी उत्तेजना; जंगलीपना

འཁོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ -अभिलाषी उत्तेजना र पश्चाताप

འཁོད་པར་.- अस्थिर

འཁོལ་- वादविवाद; तर्क; विरोध गर्नु

འཁོལ་བ་- प्रतिवाद; वादविवाद; तर्क; विंरोध गर्नु

འཁོལ་བ་དང་བཅས་པ་-विवाद स्विकार गर्ने; ग्रहणशील

འཁོལ་བ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀའི་སྐབས་མཆིས་- एक प्रतिपक्षीद्वारा निन्दाको लागि एउटा अवसर;दाउ सहन गर्न सक्नु

འཁོལ་བར་བྱེད་པ་- तर्क वितर्क; वादविवाद; भनाभन

འཁོལ྄་- पार गर्नु; विरोध; वादविवाद

རྒྱ་- गहन; विस्तृत; मुद्रा

རྒྱ་ཆེ་ -वैपुल्य; विपुल; गहन; विस्तृत; मुद्रा

རྒྱ་ཆེ་བ་ -वैपुल्य; विपुल; गहन; विस्तृत; मुद्रा [करुणाको अभ्यास]

རྒྱ་ཆེན་ -उदार; गहन; विस्तृत;

རྒྱ་ཆེན་པོ་ -उदार; गहन; विस्तृत;

རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ -धेरै उदार; धेरै गहन; धेरै विस्तृत;

རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अप्रमाण विस्तिर्ण

རྒྱ་ཆེར་- विपुल; गहन; विस्तृत;

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱ་ཆེར་བ་ -विपुल; गहन; विस्तृत;

རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་- उत्पन्न हुनु; देखा पर्नु; विस्तृत रूपमा हुनु

རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་- ललित विस्तार सूत्र

རྒྱ་རྗེ་འགྲིམ་- चीनको लिङ वंश

རྒྱ་རྗེ་ཐང་ -चीनको ताङ वंश

རྒྱ་རྗེ་ཆེན་ -चीनको चेन वंश

རྒྱ་རྗེ་སོང་- चीनको ल्यु सुङ वंश

རྒྱ་གདན་- भारत

རྒྱ་ནག་- चीन

རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན། རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་-चिनीया महान् टीका; विचार खुलासाबारेको सुत्रबारे विस्तृत टीका

རྒྱ་བ་ - ठूलो बनाउनु; विस्तार गर्नु; फराकिलो बनाउनु

རྒྱ་མི་- चिनीयाँ नागरिक

རྒྱ་མིའི་ཟ་ཁང་- चिनीयाँ रेष्टुरेन्ट

རྒྱ་མཚོ་- समुद्र; सागर

རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བ་- महासागर

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ -महासागर

རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་- समुद्र; सागर जस्तै

རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བ་ -समुद्र; सागर जस्तै

རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་- सागर मेघ

རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་- सागर जल

རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་- समुद्रपार जानु

རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ -समुद्रपार जानु

རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པ་- समुद्रीय

རྒྱ་ཡན་པ་- छरपस्ट; छिन्न भिन्न भएको

རྒྱ་སྲན་- चिनीयाँ सिमी

རྒྱགས་པ་- अहंकार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱགས་པ་དང་བྲལ་བ་- रहित; अहंकारबाट अलग

རྒྱང་ཆད་- टाढा हुनु र काट्नु

རྒྱང་ཕན་པ་- शून्यवादी; भौतिकवादी

རྒྱང་འཕེན་པ་ -शून्यवादी; भौतिकवादी

རྒྱང་མ་ནས་- टाढाबाट

རྒྱང་རིང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་- टाढा हुनु

རྒྱང་རིང་པོ་- टाढा

རྒྱང་རིང་པོ་ན་ -टाढा

རྒྱངས་བཅད་པར་- टाढा हुनु र सम्पर्क विच्छेद गर्नु

རྒྱངས་ཆད་ -टाढा हुनु र सम्पर्क विच्छेद गर्नु

རྒྱན་- अलंकार; आभूषण

རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་- गण्डव्युह सूत्र

རྒྱན་སྡུད་ -अलंकार; समुच्चय बोधक सामान्य प्रत्यय

རྒྱན་སྤྲས་- अलङ्कृत; आभूषित

རྒྱན་བྱེད་པ་- बाजी लगाउने

རྒྱབ་- पछाडि; पछिल्लो भाग

རྒྱལ་- विजय

རྒྱལ་ཁམས་- राज्य

རྒྱལ་ཁྲིམས་- धर्मनिरपेक्ष कानुन; राज्यको कानुन

རྒྱལ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་- चतुर (चार) महाराजाहरू

རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་-चतुर (चार) महाराजाका देवपुत्रहरू

རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ -चतुर (चार) महाराजाहरूका देवहरू

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་- चार महान् राजकिय परम्परा

རྒྱལ་ཆེན་རིས་ -चतुर (चार) महाराजाका देवपुत्रहरू

རྒྱལ་མཆོག་- सर्वोच्च विजेता

རྒྱལ་ནས་- विजय गरेर; पराजित गरेर

རྒྱལ་པོ་- राजा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་ཡིན་ཞིང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་མ་ཡིན་པ་- राजकुमार सिद्धार्थ जो कि ब्राह्मण वंशका हुन वा क्षेत्री वंशका हुन र ब्राह्मण होइनन्

རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་- राजा विम्बिसार

རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ -[नागार्जुनकृत] राजा परिकथारत्नावली

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་- राजग्रह (नगरको नाम)

རྒྱལ་པོའི་མཐུས་- राजाको शक्ति;बल; प्रताप द्वारा; सँग

རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་ -राजधानी

རྒྱལ་པོའི་བུ་ཞིག་- राजकुमारं (राजपुत्र)

རྒྱལ་བ་- विजेता; जिन (बुद्धको उपाधि)

རྒྱལ་བ་པ་- जैन (धर्मावलम्वी)

རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་- बहुमूल्य विजेता (अर्थात दलाई लामा)

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག་-विजेताको सर्वोच्च उपदेश

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་- जिन क्रियाकलाप; विजेताकोक्रियाकलाप

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་-जिन; विजेताकी माता

རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་-जिन; विजेताको गुणहरू

རྒྱལ་བའི་རིང་བསྲེལ་- जिन धातु; विजेता धातु

རྒྱལ་བའི་སྲས་- जिन् पुत्र; विजेताको पुत्र

རྒྱལ་ཚབ་ -युवराज

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་ -त्रोङ्खापाको दुई मुख्य चेलाहरू मध्येको एक

རྒྱལ་མཚན་-ध्वजा; विजय पताका

རྒྱལ་མཚན་དཔལ་-- महान् विजय पताका; ध्वजा

རྒྱལ་རབས་- शासन; वंश

རྒྱལ་རིགས་- राजकिय वंश; लडाकु एवं शासक वर्ग

རྒྱལ་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་-महान् तथा उच्च कुल; वंश;जाति

རྒྱལ་སྲས་- जिनपुत्र विजयपुत्र (अर्थात् बोधिसत्त्व)

རྒྱལ་སྲས་མ་ -जिनपुत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱལ་སྲིད་-राज्य; सरकार; राजनैतिक प्राधिकरण

རྒྱལ་སྲིད་གནས་ནས་- एउटा राज्यको शासकको रूपमा स्थापित

རྒྱས་ -(क्रिया) विस्तार गर्नु भर्नु फैलाउनु वृद्धि गर्नु (विशेषण) विस्तृत; फराकिलो; पुरा

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་- विकासगत वंश

རྒྱས་བཏབ་པ་ལྟ་བུར་- मुद्रित

རྒྱས་བསྟན་པ་- गहन संकेत; उपदेश

རྒྱས་འདེབས་- मोहर लगाउनु

རྒྱས་པ་-(क्रिया) विस्तार गर्नु भर्नु फैलाउनु वृद्धि गर्नु (विशेषण) विस्तृत

རྒྱས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་- बलियो बनाउँछ

རྒྱས་པའི་- बढेको

རྒྱས་པར་- विस्तृत रूपमा; सविस्तार

རྒྱས་པར་བཀང་- स्फुरण हुन्छ; चम्कन्छ

རྒྱས་པར་དགང་བར་ -स्फुरण हुन्छ; चम्कन्छ

རྒྱས་པར་འགེངས་པ་ -स्फुरण; चम्काइ

རྒྱས་པར་སྤྲོ་ན་- यदि कसैले विस्तृत रूपमा वर्णन गर्छ भने

རྒྱས་པར་བཤད་པ་-विस्तृत रूपमा व

རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བ་-वृद्धि गर्नु; विस्तार गर्नु

རྒྱས་བཤད་- गहन व्याख्या

རྒྱུ་-कारण बन्नु (क्रियाको रूपमा) भौतारिनु चल्नु (जानु क्रिया पछि) गरिनु पर्ने

རྒྱུ་རྐྱེན་- हेतु प्रत्यय

རྒྱུ་དངོས་- वास्तविक कारण

རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་-हेतु गुणको निष्कर्ष

རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་- कारणसमापत्ति

རྒྱུ་མཐུན་- नतिजा; परिणाम

རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་- नतिजा फल

རྒྱུ་མཐུན་པ་ -नतिजा; परिणाम

རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ -नतिजा फल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་- नतिजा परिणाम प्रयोग
རྒྱུ་དང་རྐྱེན་- हेतु प्रत्यय
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་- हेतु फल
རྒྱུ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་- दुई उद्देश्यको लागि
རྒྱུ་སྤྱི་-सामान्य कारण
རྒྱུ་ཕྱིར་- निदान
རྒྱུ་བ་-चल्नु; गति
རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་བའི་རྣམ་བཞག་- कार्य कारणको वृहत प्रस्तुति
རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་-सात कार्य कारण सार निर्देशनहरू
རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་- एउटा कारण पर्यवेक्षण नहुनु
རྒྱུ་མེད་པ་- अकारण; कारण विना
རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་- अकारण उत्पादित
རྒྱུ་ཚོགས་- पूर्व शर्त
རྒྱུ་ཚོགས་པ་- कारणहरूको संग्रह
རྒྱུ་མཚན་- निमित्त; तिमित्तत्व; हेतु; तथ्य; प्रमाण
རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་- पूर्ण रूपले योग्य कारण; आवश्यक सवै गुणहरू भएकव कारण
རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་- छद्म कारणमाथि भर परेको सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་མཚན་དང་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱོད་- एउटा कारण अन्तर्विरोधी सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་མཚན་མ་གྲུབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་- कारण स्थापना नभएको सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་- कारण सुनिश्चित नभएको सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་- कारणको कमी भएको सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ - शब्दको अनिमित्तहरू
རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ -सही कारण
རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་- कारण भएको तर त्यो सुनिश्चित नगरिएको सही पूर्वानुमान
རྒྱུ་ཞིང་སོང་- भौंतारिनु अनि जानु
རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་- कारण विरुद्ध वेमञ्जुरी प्रकट गर्नु
རྒྱུ་ལ་སྒྲིབ་པ་- कारणलाई अवरुद्ध गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པ་- कारणमाथि भर पर्नु

རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་- एउटा कारणवाट उत्पादन गर्नु

རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་- कारणवाट उत्पन्न भएको

རྒྱུག་- त्यस तर्फ वग्छ; रगड्नु

རྒྱུད་- तन्त्र; निरन्तरता; जीवनको निरन्तरता;जन्म; प्रकार; वंश

རྒྱུད་འགལ་-परोक्ष रूपमा अन्तरविरोधी; परम्परा विरोधी

རྒྱུད་ཐ་དད་པ་- फरक; व्यक्तिगत अविच्छिन्नक

རྒྱུད་དྲུག་- छ देहान्तर; तन्त्र; अविच्छिन्नक

རྒྱུད་སྡེ་- तन्त्र पिटक

རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་- तीन तल्लो तन्त्र पिटकहरू

རྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བྱེད་- अप्रत्यक्ष उत्पादक

རྒྱུད་པ་- निरन्तरता; परम्परा; वंश परम्परा

རྒྱུད་པར་ཀྲོལ་- विवाद र वार्ता

རྒྱུད་བླ་- उत्तरतन्त्र; महायानोत्तरतन्त्रशास्त्र

རྒྱུད་བླ་ཊཱིཀ་ཆེན་ -ग्याल्सावको महान् टिका

རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པ་- महायानोत्तरतन्त्रशास्त्रयक्ष

རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་- तल्लो ल्हासाको तान्त्रिक कलेज

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ -धर्मकिर्तिको अन्य सातत्यहरूको प्रमाण

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ -धर्मकिर्तिको अन्य सातत्यहरूको प्रमाण

རྒྱུད་བཞི་- चार मेडिकल तन्त्रहरू

རྒྱུད་ལེགས་པར་འབྲེལ་- तन्काएर बुनिएको

རྒྱུན་- निरन्तरता; मानसिक निरन्तरता; जीवन निरन्तरता; प्रवाह

རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་- निरन्तर रूपमा जाने चल्ने

རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་- निरेन्तरको संवद्धता

རྒྱུན་གཅོད་- अवरोध; निरन्तरतालाई विच्छेद गर्नु

རྒྱུན་བཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་-

རྒྱུན་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་- निरन्तरतायुक्त भव

རྒྱུན་ཆགས་- प्रवन्धन; निरन्तर; सतता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱུན་ཆགས་མེད་པ་- अप्रबन्धन; अनिरन्तर; असतता
རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པ་- प्रवन्धिकत्व;निरन्तर
རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་- निरन्तरता विच्छेद
རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་- निर्वाध; निरन्तररूपले
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་- स्रोत आपन्न
རྒྱུན་མཐའ་- एउटा निरन्तरताको समाप्ति; सीमितता
རྒྱུན་མཐའ་ཕོ་ནར་སྐྱེ་བ་ -एउटा निरन्तरताको अन्त्यमा मात्र उत्पादन .
རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བ་ -एउटा निरन्तरताको अन्त्यमा उत्पादन
རྒྱུན་དུ་- निरन्तर; निरन्तर रूपले
རྒྱུན་དུ་སྒྲོག་པ་- निरन्तर रूपले दावी गर्नु
རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་ -निरन्तर रूपले संस्थापन गर्नु
རྒྱུན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अवरोध नगर्नुको कारणले
རྒྱུན་མ་ཆད་པ་- अविच्छिन्न रूपले; विना अवरोध
རྒྱུན་མི་གཅོད་ -अविच्छिन्न रूपले; बिना अवरोध
རྒྱུན་མི་གཅོད་པ་ -अविच्छिन्न रूपले; विना अवरोध
རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ -अविच्छिन्न रूपले; विना अवरोध
རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར་- अविच्छिन्न हुनाको कारणले; अवरोध नगर्नको लागि
རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱ་བ་ -अविच्छिन्न रूपले; बिना अवरोध
རྒྱུན་མི་འཆད་- अविच्छिन्न; अविच्छेद; अविच्छिन्न रूपले; विना अवरोध
རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ -अविच्छिन्न रूपले; विना अवरोध
རྒྱུན་ཞུགས་- स्रोतापन्न
རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ -स्रोतापन्नफल पालक
རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་-स्रोतापन्न समित गमन
རྒྱུའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་- हेतु शंक्लेष; संताप
རྒྱུའི་ཀུན་སློང་- हेतु उत्प्रेरणा
རྒྱུའི་ཐེག་པ་- हेतुयान
རྒྱུའི་ཚོགས་- पूर्व शर्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱུས་- परिचित; जोडिएको; जग; किनभने; परिणाम स्वरूप

རྒྱུས་མེད་- ज्ञान नभएर; परिचित नभएर

རྒྱུས་ཤེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་- परिचित; अवगत हुनको लागि

སྒ་- अदुवा

སྒང་ལ་- शिरमा

སྒུར་པོ་- कुप्रो

སྒེག་རྡོར་- विलाष बज्र; लिला वज्र

སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེ་ -विलाष वज्र; लिला वज्र

སྒེག་མོ་ -[वज्र] लास्य; अर्पण गर्ने नृत्यकी देवी

སྒེག་མོ་མ་-[वज्र] लास्य; अर्पण गर्ने नृत्यकी देवी

སྒེགས་- अवरोधक

སྒེའུ་ཁུང་- झ्याल

སྒོ་- मुख; द्वार; पुट

སྒོ་ང་- अण्डा

སྒོ་ང་ནས་སྐྱེ་བ་- अण्डाबाट जन्मेको

སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ་ -

སྒོ་ནས་- दृष्टिकोणबाट; विधिले; उपागमबाट

སྒོ་བ་ - परि भु; भरि दिनु; मनमा राखि दिनु

སྒོ་མང་ -कैयन् द्वारहरू कलेज [ड्रीवुङ गुम्बा कलेजको]

སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་- गोमङ कलेज[ड्रीवुङ गुम्बा कलेजको]

སྒོག་སྐྱ་- सेतो लसुन

སྒོག་སྔོན་- नीलो लसुन

སྒོམ་- भावना; ध्यान; विश्लेषणात्मक ध्यान

སྒོམ་པ་ -भावना; ध्यान; ध्यान गर्ने कारण बन्नु

སྒྲོམ་པ་བསྒྲིད་- भावना; ध्यान; ध्यान गर्ने कारण बन्नु

སྒོམ་པ་མེད་ -अभावना; अध्यान

སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ -भावना; ध्यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒོམ་པའི་རིམ་པ་- भावना क्रम; ध्यानको क्रम

སྒོམ་སྤང་- भावनाको पथद्वारा त्यागको वस्तु

སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་-भावनाको पथद्वारा त्याग गरिएको वास्तविक अस्तित्वको अवधारणा

སྒོམ་བྱ་- भावना; ध्यानको वस्तु

སྒོམ་བྱ་གཙོ་བོ་- ध्यान; भावनाको मुख्य वस्तु

སྒོམ་བྱུང་- भवनामयी; ध्यानमयी ध्यानबाट उत्पन्न भएको

སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་- भावनाबाट उत्पन्न भएको सिद्धिको अवस्था

སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་- भावनामयी प्रज्ञा

སྒོམ་རིམ་- भावनाक्रम

སྒོམ་རིམ་བར་པ་- भावनाक्रमबारे मध्यम तीन कार्यहरू

སྒོམ་ལམ་- भावना मार्ग; भावना पथ

སྒོམ་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་- भावना पथमा एकको उत्कृष्ट ज्ञाता

སྒོམས་- भावना ध्यान

སྒོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་- भावना प्रज्ञा ज्ञान स्त्री

སྒོས་ -परि भु; भरि दिनु; मनमा राखि दिनु

སྒྱིད་ལུགས་པའི་ལེ་ལོ་- अपर्याप्तताको आलस्य

སྒྱུ་- माया; छल; कलाकारीता

སྒྱུ་འཕྲུལ་- जादुई निर्गम; मायावत् निर्गम

སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་ -जादुई निर्गम जाल; मायावत् निर्गम जाल

སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བ་ -जादुई निर्गम जाल; मायावत् निर्गम जाल

སྒྱུ་མ་- माया; कृतिम; जादुगरको छल

སྒྱུ་མ་མཁན་- जादुगर

སྒྱུ་མ་སྒྲུབ་ཤེལ་སྒྱུ་མ་འདྲར་- माया विधि ज्ञान परमो

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་- मायावी; जादुगरको छल जस्तो

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་- मायोपमाद्वयवादी

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་-मायोपमा समाधि

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་- मायावत अविर्भाव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་- मायाज्य; माया जस्तै

སྒྱུ་མ་ལྟར་- मायोपमा; मायावत्

སྒྱུ་མ་མཐོང་བ་- माया दर्शन

སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་- एउटा माया र निर्गम जस्तै

སྒྱུ་མ་འདྲར་- मायोपमा

སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་མཁན་པ་ -जादुगर

སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་- जादुगरको छल जस्तै माया; तुल्य

སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་- कारण स्थापित जादुगर

སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་- जादुई रूपमा सृजना गरिएको व्यक्ति

སྒྱུ་མའི་རྒྱུས་མེད་པའི་ལྟད་མོ་བ་- जादुसँग अपिचित दर्शक सङ्ख्या

སྒྱུ་མའི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ན་-यदि; जब मायावत अन्तिम प्रकृति; वास्तविकता वोध हुन्छ

སྒྱུ་མའི་རྡེའུ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་མེད་- जादुई प्रदर्शनको ढुङ्गा र लठ्ठी हात्ती र घोडाको रूपमा अस्तित्वमा रहँदैन

སྒྱུ་རྩལ་ཚོ་ག་ཤེས་- कैयन् कलाहरूमा निर्देशित गरिएको

སྒྱུ་ལུས་- मायावत् शरीर

སྒྱུར་- परिवर्तन; आमूल परिवर्तन; असर; नियन्त्रण

སྒྱུར་བ་- परिणति; परिवर्तन; आमूल परिवर्तन; असर; नियन्त्रण

སྒྲ་- शव्द; स्वर; आवाज; गर्जन

སྒྲ་སྒྲོགས་པ་- घोषणा ; गर्जन

སྒྲ་སྒྲོགས་པར་ -घोषणा गर्नु; गर्जन गर्नु

སྒྲ་གཅན་- राहु (ग्रह)

སྒྲ་གཅན་གཟའ་འབྲལ་ - राहु ग्रह मुक्त

སྒྲ་ཇི་བཞིན་-यथा शव्द; शाब्दिक अर्थ

སྒྲ་ཇི་བཞིན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ -शाब्दिक अर्थ पछि

སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ -यथा शब्द; शाब्दिक

སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ -यथा शब्द

སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་བཤད་པ་ -गह्र यथा शब्द निर्धारित गरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཞེན་པ་ - दृढ रहनु यथा... शब्द
སྒྲ་འཇུག་- पदावलीको प्रयोग; पदावली जोड्नु
སྒྲ་ལྡིང་- आवाज
སྒྲ་སྙན་- आनन्दोक्ति
སྒྲ་བརྙན་- प्रतिध्वनी
སྒྲ་རྟག་གམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ -"आवाज स्थायी हो?" भनेर सोच्ने शंकालु चेतना
སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ –"आवाज स्थायी कि अस्थायी?" भनेर सोच्ने शंकालु चेतना
སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ -आवाजलाई स्थायी रूपमा बुझ्ने अवधारणात्मक चेतना
སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་- आवाजको अन्त्यमा विमुक्ति
སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་ -आवाजको अन्त्यमा विमुक्ति प्रदान गर्ने ध्यानको एकाग्रता
སྒྲ་དོག་འཇུག་- पदावलीको कठोर प्रयोग
སྒྲ་དོན་- एउटा पदावलीको अर्थ
སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་- शब्दार्थ संसर्ग योग्यतो ग्रहण
སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་– शब्दार्थ संसर्ग योग्यतो ग्रहण
སྒྲ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་- आवाजको पालना गर्न एकाग्रता
སྒྲ་སྤྱི་- शब्द सामान्यता; आवाज सामान्यता
སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་- एउटा अर्थको सामान्यतालाईमात्र बोध गर्ने अवधारणात्मक चेतना
སྒྲ་ཕྱུང་བ་- उच्चारण
སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་- कुनै वस्तुलाई कुनै पनि नामले बोलाउनको लागि पारिभाषिक अनुकुलता
སྒྲ་དབྱངས་- मधुर गीत
སྒྲ་མི་སྙན་- कर्कश आवाज
སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་བུ་- कौरव
སྒྲ་མི་རྟག་གམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་-"आवाज स्थायी कि अस्थायी?" भनेर सोच्ने शंकालु चेतना
སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་- आवाज अनित्य हो भन्ने महसुस गराउने निष्कर्ष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་ -आवाज अनित्य हो भन्ने महसुस गराउने एउटा निष्कर्षको दोस्रो क्षण

སྒྲ་མི་རྟག་པ་- अनित्य आवाज; आवाजको अनित्यता

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་- आवाज अनित्यहो भन्ने बताउने सङ्केत; कारण

སྒྲ་མེད་- अशब्द

སྒྲ་འཛིན་དབང་མངོན་- आवाजलाई अनुभव गर्ने चेतना सोझो बोध

སྒྲ་རིག་པ་- शब्द विद्या

སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་'- मौखिक प्रमाण

སྒྲ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་- शब्द ज्ञान कौशल्य

སྒྲ་བཤད་- शब्द उद्गम शास्त्र

སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་- शब्द आयतन

སྒྲའི་ཁམས་- शब्द धातु

སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་ཐོད་བྱ་ -शब्द बोध गर्ने सीप

སྒྲའི་འཇུག་གཞི་- पदावलीको संवद्धताको आधार

སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་- एउटा पदावलीले अभिव्यक्त गरेको वस्तु

སྒྲའི་སྙན་པ་- शब्द प्रिय

སྒྲའི་མི་རྟག་པ་- आवाजको अनित्यता

སྒྲའི་གཞན་སེལ་- मौखिक वहिष्करण

སྒྲའི་གཞི་-पदावलीको आधार

སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་- भाषाद्वारा सोझै अर्थ वताउन योग्य होइन

སྒྲའི་ཤུགས་- पदावली; शब्दको बल; स्वर वेग

སྒྲའི་ལྷ་- आवाजको देवता

སྒྲས་བརྗོད་པ་ཙམ་- केवल पदावली द्वारा अभिव्यक्त गरिएको

སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་- परिभाषाजन्य विभाजन

སྒྲས་ཟིན་- शाब्दिक वाचन

སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ན་- यदि शाब्दिक रूपमा लिइएमा

སྒྲས་ཟིན་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཚོན་པ་- शब्दहरूद्वारा स्पष्ट रूपमा जनाइएको

སྒྲིན་- प्रतियोगिता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྲིབ་- विध्न हाल्नु; दूषित पार्नु; अँध्यारोपन

སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་མཐར་ཕྱུག་གི་མཁྱེན་པ་- दुई अस्पष्टताहरूलाई विस्तृत रूपमा त्याग गरेको अवस्था समावेश भएको अन्तिम परम ज्ञाता

སྒྲིབ་པ་ -विघ्न हाल्नु; दूषित पार्नु; अँध्यारोपन

སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་- अष्ट विघ्न प्रतिपक्ष

སྒྲིབ་པ་ཉོན་མོངས་- आवरण क्लेश

སྒྲིབ་པ་གཉིས་- विघ्न बाधा द्वय

སྒྲིབ་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་- ती जसको विघ्न बाधा आन्तरिक हो

སྒྲིབ་པ་ནང་ན་ཡོད་པའི་ཡི་དྭགས་- अन्तरिक विघ्न बाधायुक्त भोको प्रेत

སྒྲིབ་པ་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ -ती जसको विघ्न बाधा वाह्य हो

སྒྲིབ་པ་ཕྱི་ན་ཡོད་པའི་ཡི་དྭགས་ -वाह्य विघ्न बाधायुक्त भोको प्रेत

སྒྲིབ་པ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ -ती जसको विघ्न बाधा आन्तरिक र वाह्य दुवै हो

སྒྲིབ་པ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཡི་དྭགས་ -वाह्य र अंन्तरिक विघ्न बाधायुक्त भोको प्रेत

སྒྲིབ་པ་ཕྲ་ - शूक्ष्म विघ्न बाधा

སྒྲིབ་པ་སྦྱུང་བ་ -विघ्न बाधाहरू शुद्धीकरण

སྒྲིབ་པ་མེད་- निर्वाध; शुद्ध

སྒྲིབ་པ་མེད་པ་- निर्वाध; शुद्ध; निवारण

སྒྲིབ་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་- आवरण निर्मुक्त

སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་པ་- आवरण निर्मोक्ष

སྒྲིབ་བྱེད་- अवरोधक त्यो जसले बाधा पुर्याउँछ

སྒྲིབས་- अवरोध; अशुद्धि; दूषित पार्नु

སྒྲིམ་སྟེ་འདུག་པ་- बलपूर्वक संवद्ध हुनु

སྒྲུབ་- सिद्धि; सम्पन्न गर्नु; अभ्यास

སྒྲུབ་ངག་- प्रमाण वक्तव्य

སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་- सहि प्रमाण वक्तव्य

སྒྲུབ་འདུག་- सामूहिक; पूरा; संवद्धता; संवद्धकर्ता

སྒྲུབ་འདུག་གི་གང་ཟག་ -सामूहिक; पूरा संबद्धकर्ता व्यक्ति

སྒྲུབ་འདུག་གི་བློ་ -सामूहिक; पूरा संबद्धकर्ता ज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་- सकारात्मक घटनाको सही सङ्केत

བསྒྲུབ་ཐབས་- साधना; उपलब्धिको उपाय

བསྒྲུབ་པ་- विधि; सिद्धि; प्रतिपाद; सकारात्मक घटना; उपलब्धि; प्रमाण; सकारात्मक अभ्यास

བསྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་- उपलब्धिको महानता

བསྒྲུབ་པ་དོན་དམ་- अभ्यास परम

བསྒྲུབ་པ་པོ་- प्राप्तकर्ता; अभ्यासकर्ता; हासिलकर्ता; साध्यकर्ता

བསྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་- आफूले गरेको दावीहरू सिद्ध गर्न सक्षम

བསྒྲུབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर सिद्धि

བསྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་- सिद्धिको अभिलक्षण

བསྒྲུབ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་- सिद्धिको महानता

བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་- अभ्यासको सिद्धान्त; अभ्यास; सकारात्मक घटना

བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་- सिद्धिको लक्षण

བསྒྲུབ་པར་- साधना

བསྒྲུབ་པར་དཀའ་- दुसाध्य

བསྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै पृथक प्रकारको सकारात्मक घटना

བསྒྲུབ་པར་བགྱིད་- सिद्ध गर्नु; स्थापना गर्नु

བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ -सिद्ध गर्नु; स्थापना गर्नु

བསྒྲུབ་པར་བྱེད་- साधना; साधक; प्रतिपाद; सिद्ध गर्नु; स्थापना गर्नु

བསྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི་- दिन्छ; अनुमति

བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་- साधना; साधक; प्रमाण; स्थापना गर्नु; हासिल गर्नु

བསྒྲུབ་པར་མཛད་ -प्रमाण; स्थापना गर्नु; हासिल गर्नु

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་-साध्यधर्म

བསྒྲུབ་བྱེད་- साधक सिद्ध साधना

བསྒྲུབ་བྱེད་དམ་པ་- साधक मत

བསྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་- एउटा प्रमाण सङ्केत गर्ने सही परिणाम

བསྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་- एउटा प्रमाण सङ्केत नगर्ने सही परिणाम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་- प्रमाणको कमी भएको एक शोध पत्र मात्रको रूपमा सारहीन

སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་-सम्यक साधना

སྒྲུབ་ཚུལ་- प्रमाणको विधि

སྒྲུབས་- हासिल गर्नु; प्राप्त गर्नु; सिद्धि गर्नु; प्रमाणित गर्नु; पुरा गर्नु

སྒྲེང་- उदय हुनु

སྒྲེངས- उदय हुनु

སྒྲོ་སྐུར་-आरोप र अवमूल्यन

སྒྲོ་བཏགས་- रमारोप आरोप आरोपित

སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ་གཞན་བཀག་ནས་ -अन्य आरोपहरूलाई खण्डन गरेर

སྒྲོ་བཏགས་པ་-समारोप्य; वढाइ चढाइ

སྒྲོ་འདོགས་-समारोप; आरोप; आरोपित; वढाइ चढाइ

སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ -आरोप र अवमूल्यन

སྒྲོ་བ་- वादविवाद; शास्त्रार्थ

སྒྲོ་མ་བརྟགས་པའི་ཡུལ་- मूर्त रूप नदिइएको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु

སྒྲོག་- घोषणा; प्रकाश;

སྒྲོག་བཞིན་ -निरन्तरको गर्जन

སྒྲོགས་–घोषणा गर्नु; प्रकाश पार्नु;

སྒྲོགས་པ་ घोषणा; प्रकाश;

སྒྲོགས་པར་བྱེད་ -घोषणा; प्रकाश;

སྒྲོན་མ་- दिप; प्रदिप; उल्का

སྒྲོན་མེ་ -दिप; प्रदिप; उल्का

སྒྲོན་གསལ་- चन्द्रकिर्ति कृत उज्ज्वल दिपक विस्तृत टीका

སྒྲོལ་- मुक्त पार्नु; बचाउनु; छोडिदिनु

སྒྲོལ་བ་ -मुक्त पार्नु; बचाउनु; छोडिदिनु

སྒྲོལ་མ་- तारा

སྒྲོལ་མཛད་ -मुक्त पार्नु; बचाउनु; छोडिदिनु कर्ता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྒྲོཞི་-मुक्त पार्नु; वचाउनु; छोडिदि

བརྒལ་- पार गर्नु; विरोध; विवाद;

བརྒལ་དཀའ་བའི་ཟམ་པ་- पार गर्न कठिन पुल; पुग्न नसकिने ठाउँमा पुर्याउने पुल

བརྒལ་ནས་ -पार गरेर; विरोध गरेर; विवाद गरेर;

བརྒལ་བ་ -पार गर्नु; विरोध; विवाद;

བརྒལ་བ་དང་ལན་- विरोध र उत्तरहरू

བརྒལ་ལན་ -विरोध र उत्तरहरू

བརྒྱ་- शत; सय

བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པ་ཡིན་པས་- यो सयगुणा ठूलो भएकोले

བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་- वाह्र सय

བརྒྱ་བྱིན་ -शक्र; देवराज इन्द्र

བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་- शक्र इत्यादि

བརྒྱད་ -आठ

བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་-प्रज्ञापामितापिण्डार्थ

བརྒྱད་པ་- आठौं

བརྒྱད་པ་ས་- आठौं भूमि

བརྒྱད་པའི་ས་- आठौं भूमि; आठौं स्तर

བརྒྱན་པ་-अलङ्कार

བརྒྱར་བཞགས་པ་-सतध भिन्न

བརྒྱལ་བ་-मूर्च्छा

བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ -मूर्च्छा इत्यादिको समय अवसर

བརྒྱལ་བར་འགྱུར་-खस्नु; पतन हुनु

བརྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་- अप्रत्यक्ष ठोस कर्ता

བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་- अप्रत्यक्ष सहकारी अवस्था

བརྒྱུད་ཀྱིས་དག་པ་- शुद्ध नक्षको

བརྒྱུད་འགལ་- अप्रत्यक्ष अन्तरविरोध

བརྒྱུད་རྒྱུ་- अप्रत्यक्ष कारण

བརྒྱུད་ལྡན་- वंश परम्परा वाहक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྒྱུད་ལྡན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་བརྟེན་-प्रसारणवाहक विद्वान टोलीनेतामाथि भर पर्दै

བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་བྱེད་- अप्रत्यक्ष उत्पादक; निर्माता

བརྒྱུད་པ་- अप्रत्यक्ष परम्परायुक्त

བརྒྱུད་འབྲས་- अप्रत्यक्ष असर

བརྒྱུད་མར་- अप्रत्यक्ष पररम्परायुक्त क्रमागत

བསྒོ་- मनमा राखिदिनु; निक्षेप; आज्ञा

བསྒོ་བར་ -मनमा राखिदिनु; निक्षेप; आज्ञा

བསྒོ་བར་བྱེད་ -मनमा राखिदिनु; निक्षेप; आज्ञा इत्यादि

བསྒོ་གཞི་ -मनमा राखिदिनु; निक्षेपको आधार

བསྒོམ་- भावना; ध्यान

བསྒོམ་པ་ -भावना; ध्यान

བསྒོམ་པ་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་- उपाय माथि भर परेको भावना; ध्यान

བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་- भावना; ध्यानबाट उदय भएको; भावनामयी

བསྒོམ་པའི་ལམ་- भावना मार्ग; ध्यान मार्ग

བསྒོམ་པར་རྣམ་པ་འཇིག་པ་-विभावना; स्पष्ट बुझाइ; अविकास

བསྒོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་-ध्यानमा आवाद नगरिनु

བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་- त्यो जसलाई ध्यानद्वारा त्यागिनु पर्छ

བསྒོམས་- ध्यान गर्नु ध्यानद्वारा आवाद गर्नु

བསྒོམས་པ་ -ध्यान गर्नु ध्यानद्वारा आवाद गर्नु

བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་- भावनामय भावनाबाट उत्पन्न भएको

བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་- भवनामयी प्रज्ञा

བསྒོམས་པའི་ཉམས་ཡིད་ལ་འཆར་བ་-भावनामय अनुभवतर्फ एक उदयमान चित्त

བསྒོམས་པའི་སྟོབས་- भावना; ध्यानको बल; आवाद गरेको बल

བསྒོམས་པར་བྱ་- ध्यान गरिनु पर्ने; आवाद गरिनु पर्ने

བསྒོམས་པས་ཐོབ་པའི་ལམ་- ध्यानद्वारा सिद्धि गरिएको पथ

བསྒོས་- मनमा भरिदिनु; निक्षेप; आज्ञा

བསྒོས་པ་ -मनमा भरिदिनु; निक्षेप; आज्ञा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྒྱུར་- परिवर्तन; आमूल परिवर्तन; असर; नियन्त्रण; रूप

བསྒྱུར་བ་- परिणामना परिवर्तन; आमूल परिवर्तन; असर; नियन्त्रण;रूप

བསྒྲག་ -घोषणा गर्नु; प्रकाशन

བསྒྲགས་- घोषणा गर्नु; प्रकाशन

བསྒྲགས་པ་ -घोषणा गर्नु; प्रकाशन

བསྒྲལ་- मुक्त पार्नु वचाउनु खुला छोडिदिनु

བསྒྲལ་བ་ -मुक्त पार्नु वचाउनु खुला छोडिदिनु

བསྒྲལ་བ་བྱ་བ་ -मुक्त पार्नु बचाउनु खुला छोडिदिनु

བསྒྲལ་བར་བྱའོ་ -मुक्त पार्नेछ वचाउनेट खुला छोडिदिनेछ

བསྒྲིབ་- अवरोध; अशुद्धता; दूषित गर्नु

བསྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ་-अवरोध; अशुद्ध; दूषित गर्नेछ

བསྒྲིབས་-अवरोध; अशुद्धता; दूषित

བསྒྲིབས་ན་- यदि;जहिले अवरोध; अशुद्ध भएपछि

བསྒྲིབས་པ་ -अवरोध; अशुद्धता; दूषित

བསྒྲུན་- प्रतिष्पर्धा गर्नु

བསྒྲུབ་- साध्य: सिद्धि; प्रमाणित गर्नु; पुरा गर्नु

བསྒྲུབ་ཅིང་ -साध्य; सिद्धि; प्रमाणित गर्नु; पुरा गर्नु

བསྒྲུབ་ནས་ -साध्य; सिद्धि; प्रमाणित; पुरा गरेर

བསྒྲུབ་པ་ -साध्य; सिद्धि; प्रमाणित गर्नु; पुरा गर्नु

བསྒྲུབ་པའི་ས་ -सिद्धि; प्रमाणित गर्नु; पुरा गर्नुको भूमि

བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ -सिद्धि; प्रमाणित; पुरा गर्नेछ

བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ -सिद्धि प्राप्त गर्नेछ;गर्नु पर्नेछ

བསྒྲུབ་བྱ་- साध्य

བསྒྲུབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ལ་- उपलब्धिको अन्तिम उद्देश्य प्राप्त गर्नको लागि

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་- साध्य धर्म

བསྒྲུབས་- हासिल गर्नु;सिद्धि गर्नु;प्रमाणित गर्नु;पुरा गर्नु;सम्पादित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྒྲུབས་ནས་ -हासिल गरेर;सिद्धि गरेर;प्रमाणित गरेर;पुरा गरेर

བསྒྲུབས་པ་ -हासिल गर्नु;सिद्धि गर्नु;प्रमाणित गर्नु;पुरा गर्नु

བསྒྲུབས་བྱས་ཞེང་- खरिद गर्नु

བསྒྲེང་- उदय हुनु

བསྒྲེངས་- उदय हुनु

བསྒྲོལ་ཏེ་- मुक्त गर्नु;.बचाउनु; बचाइनु पर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ང}

ང་-म

ང་རྒྱལ་- अभिमान; अहंकार

ང་རྒྱལ་གྱི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཅིང་- मिथ्याभिमान अहंकारको गुंजनले आजित भएको

ང་རྒྱལ་ཅན་- मिथ्याभिमानी; अहंकारी

ང་རྒྱལ་བཅག་པའི་- अहंकार नष्ट गरेको व्यक्ति

ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ -मिथ्याभिमानी; अहंकारी

ང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ -मिथ्याभिमानी; अहंकारी

ང་རྒྱལ་ཕྲ་བ་- सूक्ष्म अहंकार

ང་རྒྱལ་མེད་པ་ -अहंकार विहीन

ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ -अहंकार भन्दा परको अहंकार

ང་དང་ངའི་ཞེས་བྱ་བ་- म र मेरो

ང་ཙམ་- केवल म मात्र

ང་ཚོ་- हामी

ང་ཡི་བ་- मेरो

ང་ཡིར་འཛིན་པ་- मेरो भनेर वोध गर्नु; वुझ्नु

ང་རང་གཉིས་- हामी दुई

ང་རོ་- गर्जनु

ངག་- वाक

ངག་ཀྱལ་- अर्थहीन प्रलाप; वार्ता

ངག་གི་དངོས་པོ་- केवल नाम मात्रको निकाय

ངག་གི་ཐ་སྙད་- एउटा वस्तुमा लागू गरिएको शाब्दिक नियुक्ति

ངག་གི་ལམ་དང་སྒྲ་- वाक पथ घोष

ངག་འཆལ་- अर्थहीन गफ

ངག་སྙན་པ་- आनन्ददायी भाषण; कुराकानी; दयालु शब्दहरू

ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་- ङवाङ छोडाक (लेखकको नाम)

ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་- ङ्वाङ पाल्देन (लेखकको नाम)

ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་- ङवाङ लोसाङ ग्याछो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངག་དབེན་- शब्द पृगकिकरण

ངག་སྒྲ་- बोल्नु

ངག་ཚད་མ་- वैद्य बोली

ངང་- प्रकृती; अवस्था; मण्डल

ངང་སྐྱ་- खैरो हाँस

ངང་གིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཡང་- यो प्राकृतिक रूपमा भएको भए पनि

ངང་ནས་- भित्र बाटै

ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་- हाँसको राजा

ངང་པའི་སྟབས་སུ་བཞུད་པ་ཡིན་- हंश विक्रान्त गामी

ངང་ཚུལ་- अवस्था; प्राकृतिक अवस्थाँ; भित्री रीति

ངད་- कडा वास्ना

ངན་- खराब

ངན་འགྲོ་- दुर्गति

ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་- एक दुर्गतिको जन्म समाप्त हुने अविश्लेषणात्मक समाप्ति

ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་- दुर्गति गमन

ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་- दुर्गतिमा खस्नु

ངན་ངོན་-इतरेतर; सानो; निर्बल; तुच्छ; अधम; दयालाग्दो; एक अर्का

ངན་བརྗོད་- आक्रामक; आक्रामक शब्द

ངན་དུ་བརྗོད་པ་- दुर्वाच्य शब्द

ངན་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་- निन्दा गर्नु

ངན་དུ་སྨྲས་པ་ -आक्रामक; आक्रामक शब्द

ངན་དུ་ཟེར་བ་- अपमानजनक; अपमानजनक शब्द

ངན་བདུད་- अशुभ राक्षस

ངན་པ་- दुष्ट; खराब; गोबर

ངན་པའི་ཝ་སྐྱེས་- खराब फ्याउरो

ངན་སོང་- दुर्गति

ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་- दुर्गतिमां जन्म लिनेछ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངན་སོང་དུ་ལྷུང་- दुर्गतिमा खस्नु

ངན་སོང་པ་- दुर्गति दुर्गतिमा परेको प्राणी

ངན་སོང་གསུམ་- तीन दुर्गतिहरू

ངམ་- वा; तथा; प्रश्न सूचक सामान्य प्रत्यय

ངམས་འགྱུར་འོང་ཞེས་- हानी; असफलता; घट्नु; घट्दो

ངའི་ཕྲུག་པ་ལ་- बराबर भाग

ངའི་- मेरो

ངའི་མིག་- मेरो आँखा

ངའོ་སྙམ་པ་ -"म" भन्ने सोचाइ

ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ -"म" भन्ने सोचाइको अहंकार

ངར་- तिव्रता; मलाई

ངར་འཛིན་- स्वार्थीपन; लालची

ངར་འཛིན་གྱི་གཞི་ -"म" को अवधारणा; बुझाइको आधार

ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ –[वास्तवमा अस्तित्वमा रहेको] "म" को अवधारणा; बुझाइको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु

ངར་འཛིན་པ་ –"म" को अवधारणा; बुझाइ

ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ –"म" को अवधारणा; बुझाइ र "मेरो" को अवधारणा; बुझाइ

ངལ་- थकान; शिथिलता

ངལ་བ་ -थकान; शिथिलता

ངལ་བ་མང་ -धेरै थकान; शिथिलताका साथ

ངས་- मैले

ངས་ཡོངས་སུ་གཏད་གྱིས་- प्रसारण गर्नु विश्वास गर्नु विश्वास जित्नु

ངས་ཡོངས་སུ་གཏོད་- प्रसारण गर्नु विश्वास गर्नु विश्वास जित्नु

ངུ་འབོད་- रौरव; रून्नु पर्ने नर्क

ངུར་པ་- हाँस

ངུར་སྨྲིག་- केशर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངེས་- निश्चय गर्नु; निरूपण गर्नु; निश्चित

ངེས་ངོ་- निरूपणको कारकको लागि

ངེས་ངོར་ -निरूपणको कारक

ངེས་བཅོམ་སྡེ་ -

ངེས་ཆ་ -निरूपणको कारक

ངེས་རྟོགས་- निहानीत्वण

ངེས་དོན་ -नितार्थ; निर्णायक अर्थ; निर्णायक विषय

ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ -निर्णायक अर्थको सूत्र

ངེས་པ་ -(क्रिया) सुनिश्चित गर्नु; निश्चय गर्नु; सीमित गर्नु (संज्ञा) अन्वेषण; निश्चितता (विशेषण) दृढ संकल्प; सीमित निश्चित

ངེས་པ་ཉིད་ -निश्चिततत्व

ངེས་པ་སྐྱེད་པ་- अन्वेषण; निश्चितता प्राप्त गर्नु; भेट्नु

ངེས་པ་དྲང་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་- अन्वेषण लगायतद्वारा व्यवहारिक सांसारमा लागू गर्नु

ངེས་པ་འདྲེན་པ་ -अन्वेषण; निश्चितता उत्पन्न गराइनु

ངེས་པ་མེད་- अनियम; अनिषेध; अअन्वेषण; अनिश्चितता

ངེས་ཚིག་- सृजनशील शब्दको उद्गम शास्त्र; प्रासंगिक शब्दको उद्गम शास्त्र

ངེས་པ་ཞུགས་པ་- अभिप्रष्ठित; निर्दिष्ट गरिएको

ངེས་པའི་- निश्चय नै; अवश्य नै

ངེས་པའི་དོན་- नितार्थ; निर्णायक अर्थ; निर्णायक विषय

ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་མ་ཐོས་པ་- निर्णायक अर्थको सूत्र नसुन्नु

ངེས་པར་འབྱུང་བ། ངེས་འབྱུང་- निश्चित अविर्भाव [चक्रिय अस्तित्वबाट] त्याग; भाग्नु; दोषहरूबाट स्वतन्त्रता

ངེས་པའི་ཚིག་ -सृजनशील शब्दको उद्गम शास्त्र; प्रासंगिक शब्दको उद्गम शास्त्र

ངེས་པའི་ཚིག་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་- भाषाको व्याख्यान

ངེས་པར་- निश्चित रूपमा; निश्चय; अवश्य

ངེས་པར་སྐྱེས་པ་- निश्चित रूपमा उत्पादित

ངེས་པར་འགྱུར་བ་- निश्चित हुनु; अवश्य हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངེས་པར་འགྲེལ་པ་- निर्मोचन; निर्मोक्ष; टिका; स्पष्टीकरण; व्याख्या

ངེས་པར་འདུག་པར་བྱེད་པ་- निश्चित रूपमा संबद्ध हुनु

ངེས་པར་བརྗོད་ -निश्चित रूपमा अभिव्यक्त गर्नु; शब्दमा अभिव्यक्त गर्नु

ངེས་པར་རྟོགས་པ་ -निश्चित रूपमा सिद्ध गर्नु; निश्चित सिद्धि

ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ -निश्चित रूपमा सिद्ध गर्नेछ; गर्नुपर्छ

ངེས་པར་རྟོགས་བྱ་ --निश्चित रूपमा सिद्ध गर्नु; त्यो जुन निश्चित रूपमा सिद्ध गरिएको छ

ངེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ -निश्चित रूपमा सिकाउनु; संकेत गर्नु

ངེས་པར་བསྟེན་ -निश्चित रूपमा भर पर्नु; प्रयोग गर्नु; समिप रहनु; त्यस बमोजिम चल्नु

ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ -निश्चित रूपमा प्राप्त गर्नु; हासिल गर्नु; सिद्धि गर्नु; सिद्धिको निश्चित उपाय

ངེས་པར་འཐོབ་པ་ -निश्चित रूपमा प्राप्त गर्नु; हासिल गर्नु; सिद्धि गर्नु

ངེས་པར་བྱུང་ -निश्चित रूपमा उदय हुनु; देखा पर्नु

ངེས་པར་བྱུང་བ་ -निश्चित रूपमा उदय हुनु; देखा पर्नु

ངེས་པར་བྱེད་- सुनिश्चित गर्नु; निर्धारित गर्नु; सुनिश्चित गर्ने; निर्धारित गर्ने उपाय

ངེས་པར་བྱེད་པ་- सुनिश्चित गर्नु; निर्धारित गर्नु; सुनिश्चित गर्ने; निर्धारित गर्ने उपाय

ངེས་པར་འབྱིན་པ་ -अवधारणा; छुटकारा

ངེས་པར་འབྱུང་ -निश्चित रूपमा उदय हुनु; देखा पर्नु

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ निश्चित उदय; देखा पराइ [चक्रिय अस्तित्वबाट] त्याग

ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ - -त्यागको साथ साथै; निश्चित उदय; देखा पराइको साथ साथै

ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ -अत्याग; अउदय; सहयोग बिना

ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ -निश्चित रूपमा उदय हुनेछ;देखा पर्नेछ

ངེས་པར་འབྱེད་པ་- निर्भेद्य; निश्चित विशिष्टीकरण

ངེས་པར་འབྱེད་པ་འགྲོ་བ་ -निश्चित विशिष्टीकरणमा जानु

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་-निश्चित विशिष्टीकरणको उत्कृष्ट प्रज्ञा

ངེས་པར་སྦྱོར་ -निश्चित योग; विनियोग; परिश्रम

ངེས་པར་མི་འབྱུང་- अत्यागं; निरुत्थान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངེས་པར་འཛིན་ -निश्चित रूपमा बोध गर्नु; बुझ्नु; विचार गर्नु

ངེས་པར་འཛིན་པ་ -निश्चित रूपमा वोध गर्नु; बुझ्नु; विचार गर्नु

ངེས་པར་གཞོལ་བ་ -निश्चित रूपमा प्रवाह भइ रहेको

ངེས་པར་གཟུང་བ་ -निश्चित रूपमा वोध गर्नु; बुझ्नु; विचार गर्नु

ངེས་པར་ལེགས་པ་ -निश्चित रूपमा असलता निश्चित रूपमा असल

ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་ -निश्चित रूपमा सुनिश्चित गर्नेछ; गर्नुपर्छ

ངེས་པར་སེམས་པ་- भावना; ध्यान; शान्ति स्थापना

ངེས་དཔང་གིས་འཇུག- अन्वेषण को वलद्वारा आवद्ध भएको

ངེས་འབྱིན་- विमुक्ति; मोक्ष; छुटकारा

ངེས་འབྱུང་- त्याग; जान्छ; गृह त्याग; निश्चित रूपमा जाने विचार

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་- नश्चित प्रकट प्राप्त गर्नु

ངེས་འབྱུང་བློ་- जाने ईच्छा प्रकट गर्ने प्रवृत्ति [चक्रिय अस्तित्वबाट]

ངེས་འབྱུང་མེད་- अप्रकट; अत्याग

ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག- निश्चित प्रकटको शाखा

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་-२९०८ निश्चित विशिष्टीकरण;विभेदीकरणसँग आंशिक सामन्ज्यस्यता;निश्चित विशिष्टीकरण;विभेदीकरणसँग सामन्ज्यस्यता

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག-निश्चित विशिष्टीकरण;विभेदीकरणका (चार)अवयवहरू;निश्चित विशिष्टीकरण;विभेदीकरणका शाखाहरू

ངེས་ཚིག- प्रासंगिक शब्दको उद्गम शास्त्र;सृजनशील शब्दको उद्गम शास्त्र

ངེས་འཛིན་- निश्चित रूपले वोध गर्नु; वुझ्नु

ངེས་གཟུང་བ་ -निश्चित रूपले बोध गर्नु; वुझ्नु

ངེས་བཟུང་- जोड

ངེས་ལེགས་ -निश्चित रूपले असलपन [चक्रिय अस्तित्व र; अथवा सर्वज्ञताबाट विमुक्तिको]; निश्चित रूपले असल

ངེས་ཤེས་ -निरूपण गर्ने चेतना; निश्चयबोधक चेतना

ངོ་- मुहार; परिप्रेक्ष

ངོ་སྐལ་- संगत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངོ་མཉམ་- समानता; निकायको समानता

ངོ་དེར་ཡོད་ན་- यदि परिप्रेक्षमा [केहीकुरा] अस्तित्वमा;को लागि रहन्छ भने

ངོ་གནོང་ -मुहार लजाउनु; लजाउनु

ངོ་སྤྲད་- पहिचान गर्नु;परिचय; दिनु खुव्याउनु

ངོ་སྤྲོད་ -पहिचान गर्नु;परिचय; दिनु खुव्याउनु

ངོ་བོ་- निकाय; प्रकृति

ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་ -[यसको] निकाय कारण र अवस्थाहरूद्वारा उत्पादन गरिएको होइन।

ངོ་བོ་ངེས་པ་ -निश्चित प्रकृति; निकाय

ངོ་བོ་གཅིག་- एक निकाय; एकै निकाय

ངོ་བོ་གཅིག་ལྡོག་པ་ཐ་དད། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་- एकै निकाय र;तर भिन्न समाधानहरू

ངོ་བོ་གཅིག་པ་- एकै निकाय

ངོ་བོ་ཉིད་- स्वभाव; स्वभावता;स्वभाविक़त्व;निहित अस्तित्व;निकाय

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་- स्वभाभिक काय [बुद्धको]

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་ -निकायहरूको सबै पक्षहरू पूर्ण रूपले जानेको छ

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་- निकायहरूको स्वभाव; स्वभाव लक्षण

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་- स्वभाभिक रूपमा; मूलभूत तरिकाले

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ -मूलभूत तरिकाले उत्पादन; यसको आफ्नै निकायको विधिले उत्पादन

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་- मूलभूत अस्तित्व;स्थापना; अन्तर्निहित अस्तित्व;स्थापना

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་པ་ -अन्तर्निहित स्वभावको शून्यता; नैज अस्तित्वको शून्यता

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་- स्वभाव काय [बुद्धको] स्वभाव सत्य काय

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་- अन्तर्निहित गल्तीद्वारा अन्योलमा परेको

ངོ་བོ་ཉིད་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་- स्वभाव शुद्ध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངོ་བོ་ཉིད་དང་གྲོགས་དང་དམིགས་པ་དང་ལས་ལྷུན་སུམ་ཚོགས་པ་- निकाय; साथीहरूको उत्कृष्टता; अन्वेषण र क्रियाकलापहरूको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; मुर; लख; उद्देश्य; हेतु

ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ -अन्तर्निहित अस्तित्व भएर

ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་- निकाय र कार्यको दृष्टिकोणबाट

ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ -अन्तर्निहित अस्तित्व बिना

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ -अन्तर्निहित अस्तित्व बिना; अन्तर्निहित अस्तित्वको अनुपस्थिति

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད་ -अन्तर्निहित अस्तित्वको अनुपस्थिति

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་- निस्वभावता; निस्वभाव

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་ -निस्वभावता मात्र

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ -तीन निस्वभावता;अस्वभावता

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ -निस्वभावताको सिद्धान्तको चक्र

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་- निस्वभावभावादि

ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་- स्वभाव त्रय

ངོ་བོ་མཉམ་པ་- समानता

ངོ་བོ་ཐ་དད་- भिन्न सत्वहरू; सत्वको भिन्नता; फरक सत्व

ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ -भिन्न सत्वहरू; फरक सत्वहरू

ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་- सत्व र गुण

ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་ -सत्व र गुणका अभियोग भएका अभियोगहरू

ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་- सत्व र गुणको स्वभावमा अभियोग लागेका तत्वहरूको शून्यता

ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་- छुट्याउन नसकिने सत्व

ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་- सत्वको अमिश्रणता; कारणीयता

ངོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་- निकायको अभियोग रहेको विशेषको अभियोग

ངོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་- निकायको अभियोग रहेको निकाय मात्रको अभियोग

ངོ་ཚ་- लज्जा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ངོ་ཚ་བ་- लज्जा
ངོ་ཚ་མེད་པ་- लज्जाहीन
ངོ་ཚ་ཤེས་པ་- लज्जा
ངོ་མཚར་- अचम्मको; दुष्कर
ངོ་མཚར་ཆེ་- महान् आश्चर्यजनक
ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ -महान् आश्चर्यजनक
ངོ་མཚར་བ་ -आश्चर्यजनक
ངོ་མཚར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་འཚར་ -आश्चर्यजनक भन्दा पनि आश्चर्यजनक
ངོ་མཚར་སྣང་དུ་རུང་ -आश्चर्यजनक
ངོགས་-गडतीर; द्वार; वन्दरगाह
སྔོན་འགྲོའི་སྦྱོར་བ་- तैयारी तालिम
ངོམས་པ་- सन्तुष्टि; सन्तुष्ट हुनु; तृप्ति
ངོམས་པ་མེད་པ་ -असन्तुष्टि; असन्तुष्ट हुनु
ངོམས་ཤེས་པ་- तृप्त
ངོར་- आदरसाथ मुखमा
ངོས་- छेउ; सतह
ངོས་སྐལ་- अनुकूल
ངོས་མཉམ་པ་- मिलेको सतह
ངོས་ནས་- छेउबाट; दृष्टिकोणले; विधिले
གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་- ओहदाको आधारको छेउबाट स्थापित; स्थापना
ངོས་འཛིན་- पहिचान गर्नु; पहिचान; देखाउनु
ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ -पहिचान गर्नु; पहिचान; देखाउनु
ངོས་གཟུང་ -पहिचान गर्नु; पहिचान
ངོས་བཟུང་བ་ -पहिचान गर्नु; पहिचान
དངང་- त्रसित हुनु; डर; भय
དངང་བ་- काम्नु; डराउनु
དངང་བ་འགྱུར་ -काम्नु; डराउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དངུལ་- चाँदी; पैसा

དངུལ་ཁང་- वैंक

དངོས་- साक्षात्; वास्तविक; प्रकट

དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་- अनुमोदनको सुस्पष्ट उपदेश

དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་- सुस्पष्ट विषय अभिव्यक्त गरियो

དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་-सुस्पष्ट विषय शब्दमा अभिव्यक्त गरियो र शब्दमा अभिव्यक्तिको उपाय

དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་- प्रत्यक्ष ठोस कारण

དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་-वास्तविक अस्पष्ट कारण

དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་- प्रत्यक्ष सहयोगात्मक अवस्था

དངོས་གྲུབ་- सिद्धि

དངོས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་- सिद्धि कसरी प्राप्त गर्ने

དངོས་འགལ་- सोझो विरोध

དངོས་རྒྱུ་- साक्षात कारण

དངོས་གཉེན་- प्रत्यक्ष प्रतिविष; वास्तविक प्रतिविष

དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་- प्रत्यक्ष प्रतिविष रहेको अविच्छिन्न पथ

དངོས་སྟོབས་ - त्यस वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतुको शक्ति; तथ्यको शक्ति

དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་- वस्तुबल अनुमान

དངོས་བསྟན་-सुस्पष्ट उपदेश; वास्तविक उपदेश

དངོས་གནས་- वास्तविक; वास्तवमा

དངོས་པོ་- वस्तु; भव; द्रव्य; मूल; उपाधि; पदार्थ; निकाय; वर्ग

དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་- वस्तुबलप्रवर्तनुमान

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་- औपाधिक

དངོས་པོ་མཐའ་- वास्तव अन्त;अन्तिम निकाय;घटनाको सीमितता

དངོས་པོ་དང་གཅིག་- वस्तुसँग एक

དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ -वस्तुसँग एक भएको बस्तु

དངོས་པོ་དང་བཅས་པར་- यो एक निकाय भए जस्तो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དངོས་པོ་སྣང་བ་བསྟན་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་- आफै देखा पर्ने भवको शक्तिद्वारा सम्बद्ध हुनु ।

དངོས་པོ་འཕངས་- वस्तु प्रेम; सम्पत्ती प्रेम

དངོས་པོ་མ་མཆིས་- अभाव

དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་- अभाव;एउटा अनुकूल निकाय विना

དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་-अभावबाट उल्टा

དངོས་པོ་མེད་- अनुपस्थिति; अस्तित्व विहीनता; नकारात्मकता

དངོས་པོ་མེད་པ་ -अभव; अनिकाय; अस्तित्व बिहीनताको अवस्था

དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- अनिकायहरूको शून्यता

དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་- अभव स्वभाव; अनिकायहरूको स्वभाव

དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ -शून्यता जो अनिकायहरूको स्वभाव हो

དངོས་པོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་- अरू कुराहरूसँग अमिश्रित

དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- वस्तुबाट उल्टा

དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྨྲ་བ་-वस्तुमत् पदार्थवादी

དངོས་པོ་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་-यसको आफ्नै ठोस निकायको निरन्तरताको रूपमा एउटा भवको मुख्य निर्माता

དངོས་པོ་རང་དབང་བ་- भव स्वतन्त्र

དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་- भव प्रतिष्टित; भवमा अस्तित्व रहेको

དངོས་པོ་ལ་ལྷར་མ་སོང་ཡང་- वास्तवमा एक देव नबनेको हुँदा हुँदै पनि

དངོས་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་གི་ཡང་མཚན་ཉིད་མི་བྱེད་པ་- भव बाहेक अर्को कुनै घटनाको परिभाषाको काम गर्दैन

དངོས་པོའི་སྐྱེད་བྱེད་- एउटा भवको निर्माता

དངོས་པོའི་བསྐྱེད་བྱ་- भवको निर्मित उद्देश्य; त्यो जुन भवबाट निर्मित छ

དངོས་པོའི་རྒྱུ་- भवको कारण; कार्य गर्ने भवको प्रत्यक्ष कारण

དངོས་པོའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་- भवको कारण बनेको एक व्यक्ति

དངོས་པོའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་- भवको अप्रत्यक्ष असर

དངོས་པོའི་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་བྱ་- अप्रत्यक्ष रूपमा उत्पादित भवको उद्देश्य

དངོས་པོའི་བརྒྱུད་འབྲས་ - भवको अप्रत्यक्ष असर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དངོས་པོའི་དངོས་རྒྱུ་ - भवको प्रत्यक्ष कारण

དངོས་པོའི་དངོས་འབྲས་- भवको प्रत्यक्ष असर

དངོས་པོའི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱ་ -प्रत्यक्ष रूपमा उत्पादित भवको

དངོས་པོའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་- भवको पहिलाको उदय

དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་- भवको ठोस कारण

དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་བ་- भवको शक्तिले सन्चालित हुने सम्बन्ध

དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ་- घटनाको सीमिततालाई अवलोकन गर्नु

དངོས་པོའི་དོན་ལྡོག་- भवको अर्थ पृथक्करण

དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་- भवको पृथकता; भव सरलकारक

དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་- भवसँग पारस्परिक समावेशी

དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་- भव (अस्तित्वमा) रहने विधि

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་- भव (अस्तित्वमा) रहने विधि

དངོས་པོའི་རྣམ་པ་- भवहरूको पक्ष;अभिमुखता;अवस्थाहरू

དངོས་པོའི་སྤྱི་ལྡོག་- सामान्यपन पृथक

དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་- भवहरूको अनुवर्ती उदय

དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་- भवको दृष्टांत; भवको विशिष्टता

དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་- भवको असर

དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་- भव लक्षण

དངོས་པོའི་མཚན་གཞི་- भवको चित्रण; दृष्टांत

དངོས་པོའི་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་- भवको तीन गुणा योग्य ठोस अस्तित्व

དངོས་པོའི་གཞི་ལྡོག་- भवको चित्रण पृथकता; चित्रण सरलकर्ता

དངོས་པོའི་རང་ལྡོག་- भवको आत्म पृथकता

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་- भवहरूको अन्तर्निहित अस्तित्व

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མཁས་- भव स्वभाव कौशल

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བྲལ་བས་- भव स्वभाव विहीनता

དངོས་པོའི་གཞིས་- भवको आधारभूत अवयव

དངོས་པོའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་- भवको सहकारी अवस्था

དངོས་པོར་འགྱུར་བ་- हुन्छ; घटित हुन्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དངོས་པོར་སྨྲ་བ་- वस्तुसत पदार्थवादी

དངོས་པོར་ལྷུང་བ་- वास्तविक अस्तित्वम [को अवधारणा] मा पतन भएको

དངོས་བྲལ་- अस्तित्ववाट मुक्त

དངོས་དབང་གིས་འབྲུག་པ་-.वस्तुको शक्तिद्वारा सम्वद्ध हुन्छ

དངོས་འབྲས་- साक्षात फल

དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་- साक्षात कार्य अनुपलव्धि

དངོས་མིང་- वासत्विक नाम

དངོས་མེད་- अभव; अवस्तु; त्यो जुन एक वस्तु होइन

དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་- अभव धर्म; अवस्तु धर्म

དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་- अभव स्वभाव

དངོས་སྨྲ་བ་- वस्तुसत पदार्थवादी

དངོས་གཞི་- वास्तविंक आधार

དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་-वास्तविक तल्लिनता; वास्तविक ध्यान तल्लिनता

དངོས་ཡིན་པ་- वास्तविक हो; वास्तवमा उपस्थित

དངོས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་- तिनीहरू वास्तविक हुनु आवश्यक नभएकोले

དངོས་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་- वस्तु ममता

དངོས་ལ་གནས་པ་- तथ्यमा अडेको

དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་- स्पष्ट [उपदेशलाई] हानी; स्पष्ट [उपदेशलाई] निराकरण

དངོས་ལས་- साक्षात्

དངོས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་- सुस्पष्ट र निर्विवाद सिद्धि

དངོས་སུ་- वस्तुत:; साक्षात्; सुस्पष्ट

དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་- प्रत्यक्ष निर्माता

དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་- वास्तवमा हेरचाह गरिएको

དངོས་སུ་རྗོད་- प्रत्यक्ष अभिव्यक्त; शब्दमा अभिव्यक्त

དངོས་སུ་བརྗོད་- प्रत्यक्ष अभिव्यक्त; शब्दमा अभिव्यक्त

དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ -सुस्पष्ट सिद्धि

དངོས་སུ་བསྟན་པ་ -सुस्पष्ट उपदेश दिनु; सङ्केत गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དངོས་སུ་སྤོང་བྱེད་- प्रत्यक्ष त्याग गर्ने;हटाउने उपाय प्रत्यक्ष त्यागकर्ता

དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་མི་གནས་- प्रत्यक्ष आपसी समावेशी

དངོས་སུ་སྦྱར་བ་- सुस्पष्ट रूपमा जोडिएको

དངོས་སུ་མཛད་པ་ -सुस्पष्ट रूपमा प्रयोग गर्नु; गर्नु

དངོས་སུ་རིག་ -सुस्पष्ट रूपमा जान्नु ; बोध हुनु

མངའ་ཆེན་པོ་- आधिपत्य

མངའ་ཐང་-शक्ति; नियन्त्रण

མངའ་བདག་- प्रभु ; सम्प्रभु; मालिक; आधिपत्य

མངའ་བ་- वशित; स्वामित्व; नियन्त्रण हुनु; हुनु

མངར་བ་- अधुर; मिठो

མངལ་- गर्भ

མངལ་ལྕི་བར་གྱུར་པ་- गुरु गर्भ

མངལ་དུ་འགྲོ་བ་- गर्भमा जानु; ओर्लनु

མངལ་དུ་འཇུག་པ་ -गर्भ प्रवेश; ओर्लनु

མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་- गर्भवाट जन्म लिनु

མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་-जरायु ज गर्भबट जन्मेको

མངོན་- साक्षात्कार हुनु; प्रकट हुनु

མངོན་གྱུར་- प्रत्यक्ष; अभिमुख

མངོན་དགའ་- परम आनन्द

མངོན་དགའ་ཞིང་- अभिनन्दमनो;प्रकट रूपमा खुशी हुनु

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་- शाब्दिक अभिव्यक्तिको प्रवृत्ति

མངོན་རྟོགས་- सुस्पष्ट सिद्धि; सिद्ध

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་-अभिसमयलंकार

མངོན་མཐོ་- अभ्युदय; उच्च प्रकार

མངོན་དུ་- अभिमुख; वास्तविक; सम्मुखी

མངོན་དུ་གྱུར་པ་- अभिमुखी; अभिमुख

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་- अभिमुखी तवरले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་དུ་བགྱིད་པ་- साक्षात्कार

མངོན་དུ་འགྲུབ་པར་གཏོགས་པར་བསྟན་པ་- वास्तविक सृवनायुक्त व्याख्यान

མངོན་དུ་བསྙེན་པ་བྱེད་པ་- पूर्व समिपता सम्पादन

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་- अभिमुख; अभिमुखी; छैटौं वोधिसत्वभूमिको नाम

མངོན་དུ་བྱ་བ་- साक्षात्कार; साक्षात क्रिया

མངོན་དུ་བྱས་ནས་- सिद्ध गरेर

མངོན་དུ་བྱས་པ་- साक्षात्कार

མངོན་དུ་མཛད་- साक्षात्कार गर्नु

མངོན་དུ་ཞེན་- आसक्ति

མངོན་འདོད་- अभिकांक्षी; आसक्ति

མངོན་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་- चिताउने भावना

མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་- चिताएको कुरामाथिको विश्वास

མངོན་པ་- अभिधर्म; महान्; पूर्णतया; त्रुटिविहीन

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་-अभिधर्मसमुच्चय

མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་- ती दुई न्यून र उच्च प्रकट ज्ञानहरू

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་- अभिमान

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་- अभिमानिक

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་ལྷུང་བར་- अभिमान पतित

མངོན་པའི་ཆོས་-अभिधर्म

མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ -अभिधर्म पिटक

མངོན་པའི་མཚན་མ་སྔར་- पूर्व निमित्त; सङ्केत

མངོན་པར་དགའ་བ་- अभिधर्म; परम आनन्द; आनन्द; स्वागत

མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अभिनन्द मानस्कर

མངོན་པར་དགའ་བའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་- अभिरती महात्म्य

མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -अभिनन्द मानस्कर

མངོན་པར་དགའ་བར་འགྱུར་-आनन्दित हुनु

མངོན་པར་འགྲུབ་-पुनर जन्म; पुनर सृजना; वास्तविक सृजना

མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མ་མཆིས་པ་- यो आफैले उत्पादन गर्दैन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་པར་འགྲོ་བྱ་འོས་- अभिगमनीय

མངོན་པར་སྒྲུབ་- प्राप्त गर्छ; स्थापना गर्छ

མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་- अभिलाषा गर्छ; हासिल गर्छ

མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པ་ -अभिलाषा गर्ने; हासिल गर्ने कुशलता

མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་- यो आफै पुनर उत्पादन गर्छ

མངོན་པར་བསྒྲུབ་ཅིང་- प्रकट रूपमा स्थापित गर्नु; हासिल गर्नु

མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ -प्रकट रूपमा स्थापित गर्नु; हासिल गर्नु

མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་- प्रकट रूपमा स्थापित गर्नु पर्छ; गर्नेछ

མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་- प्रकट रूपमा स्थापित गर्नु

མངོན་པར་ཆགས་པ་- प्रकट आशिक्ति

མངོན་པར་འཆར་བའི་ཚེ་- प्रकट रूपमा देखा पर्ने/ उदय हुने समय

མངོན་པར་བརྗོད་-प्रकट रूपमा अभिव्यक्त गर्नु

མངོན་པར་བརྗོད་པ་- प्रकट रूपमा अभिव्यक्त गर्नु

མངོན་པར་གཏོར་ - छरपस्ट पार्नु; फैलाउनु

མངོན་པར་གཏོར་བ་ -छरपस्ट पार्नु; फैलाउनु

མངོན་པར་རྟོག་པ་- प्रकट अवधारणांता; अवधारणात्मक चेतना

མངོན་པར་རྟོགས་པ་- स्पष्ट सिद्धि

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་- मैत्रेयको स्पष्ट सिंद्धि अलङ्कार

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་- स्पष्ट सिद्धिको समय

མངོན་པར་སྟོན་- प्रकट रूपमा सङ्केत गर्नु/सिकाउनु/देखाउनु/

མངོན་པར་སྟོན་པ་ -प्रकट रूपमा सङ्केत गर्नु/सिकाउंनु/देखाउनु

མངོན་པར་བསྟོད་-प्रकट रूपमा दृढतासाथ पूर्ण रूपले प्रशंसा गर्नु

མངོན་པར་བསྟོད་པ་ -प्रकट रूपमा दृढतासाथ पूर्ण रूपले प्रशंसा गर्नु

མངོན་པར་ཐོབ་བྱེད་- प्रकट रूपमा सिद्धि प्राप्त गर्नु/ प्राप्त गर्नु

མངོན་པར་མཐོ་བ་- अभ्युदय (उच्च स्तर भव भित्र)

མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་-अभिसंस्करण

མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་- अनाभिसंस्करण

མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་- अनाभिसंस्करण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་ -अनाभिसंस्करणमा संलग्न हुनु
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ - अभिसंस्कार
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ -अभिसंस्कार
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་- अनाभिसंस्करण
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་- अनाभिसंस्करण लक्षण
མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་- अनाभिसंस्करण
མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་ -अभिसंस्कार; प्रत्यक्ष हुनु; प्रकट हुनु
མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་མི་མངའ་བ་- अनाभिसंस्कार; अप्रत्यक्ष हुनु; अप्रकट हुनु
མངོན་པར་འདུས་པར་བྱས་པ་- अभिसंस्कृत
མངོན་པར་འདུས་པ་- अभिसंक्षेप; एकठाउँमा ल्याइएको; सारांश
མངོན་པར་སྤེལ་ཞིང་- अभिवर्द्धन
མངོན་པར་སྤྲུལ་- अभिनिर्मित
མངོན་པར་སྤྲུལ་པ་- निर्मित
མངོན་པར་སྤྲོ་ཤིང་སྐྱོ་བར་མེད་པ་- अत्युत्साहनता अपरिखेद
མངོན་པར་འཕགས་ཏེ་- उच्च; उपल्लो; उदय भएको
མངོན་པར་འཕགས་པ་ -उच्च; उपल्लो; उदय भएको
མངོན་པར་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ -उच्च; उपल्लो; उदय भएको हुनु
མངོན་པར་བྱེད་པ་- अभिमुखिकरण; प्रकट; साक्षात्कार
མངོན་པར་འབྱུང་- प्रकट उदय; प्रकट रूपमा देखा पर्नु
མངོན་པར་འབྱུང་བ་ -प्रकट उदय; प्रकट रूपमा देखा पर्नु
མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ -प्रकट उदय; प्रकट रूपमा देखा पर्नु
མངོན་པར་མ་གྲུབ་པར་- प्रकट रूपमा स्थापित होइन
མངོན་པར་མ་ཆགས་པ་- अनाशक्त; अनाशक्ति; प्रकट रूपमा अनाशक्त
མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་- अनावधारणा; अनावलम्बन; अनाशक्त
མངོན་པར་མི་བརྩོན་ཞིང་ -परिश्रम नगर्ने; प्रयास नगर्ने
མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་- अनविज्ञ; बिज्ञता बिना
མངོན་པར་དམིགས་པ་མེད་-པ་- अनानुपालना अबोधन
མངོན་པར་བརྩོན་- प्रकट प्रयास; परिश्रम; प्रकट परिश्रम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་པར་བརྩོན་གྱུར་ -प्रकट प्रयास; परिश्रम; प्रकट परिश्रम

མངོན་པར་བརྩོན་པ་ -प्रकट प्रयास; परिश्रम; प्रकट परिश्रम

མངོན་པར་བརྩོན་བྱེད་ -प्रकट प्रयास गर्नु

མངོན་པར་རྫོགས་པ་- सिद्ध पूर्ण प्रकट रूपमा पुर्ण/सिद्ध

མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་-उत्कृष्ट/पूर्ण सिद्धि

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་--उत्कृष्ट/पूर्ण सम्यक् सम्वोधि

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་- अभि सम्वोधि

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་- अभिसम्वोधि महापरिनिर्वाण समदर्शन

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་- अभिसम्वोधि निर्वाण दर्शन

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟོན་པར་འཇུག་པ་ अभिसम्वोधि परिनिर्वाण दर्शन वृत्ति

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་-- अभिसम्वोध

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་- अभिसम्बुद्ध

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ -अभिसम्वुद्ध

མངོན་པར་ཞུགས་- अभिप्रस्थित

མངོན་པར་ཞེན་པ་- अभिनिवेष; अभिनिभिष्ट

མངོན་པར་གཞོལ་བར་བྱས་སོ་-अभिनिर्णमय़ती

མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་ལ་ལྷ་མཆེས་ལགས་སམ་ -प्रकट रूपमा विश्वास गर्नु; दृढ विश्वास गर्नु

མངོན་པར་རབ་ཏུ་གཏོར་- फैलाउनु; छरपस्ट पार्नु; छर्कनु

མངོན་པར་ཤེས་- अभिज्ञान; दूरदर्शिता

མངོན་པར་ཤེས་པ་- अभिज्ञान; दूरदर्शिता

མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་- छवटा अभिज्ञानहरू

མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་- अभिज्ञा आदि गुण

མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་- तीन अवशिष्ट अभिज्ञाहरू

མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་- अभिज्ञा चर्या

མངོན་པར་ཤེས་པར་གྱུར་པས་- अभिज्ञानी हुनु वाट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་བརྩེ་བ་- अभिज्ञासँग क्रिडा गर्नु

མངོན་པར་བཤད་པ་- व्याख्या गर्नु; प्रकट रूपमा व्याख्या गर्नु

མངོན་པར་བསགས་པ་- संग्रहित

མངོན་སྤྱོད་- हिंस्रक क्रियाकलापहरू; हिसात्मक क्रियाकलापहरू

མངོན་ཕྱོགས་- अभिमुख; उपागम

མངོན་བྱང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་- अभिसम्वोधि

མངོན་བྱང་ལྔ་- पाँच अभिसम्बोधिहरू

མངོན་ཞེན་- वढाइ चढाइ गरिएको निष्ठा; दृढ निष्ठा

མངོན་ཤེས་- अभिज्ञा.

མངོན་སུམ་- प्रत्यक्ष वोधक

མངོན་སུམ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་- गल्तीको कारण भएको प्रत्यक्ष वोध

མངོན་སུམ་གྱི་ངེས་ངོར་- प्रत्यक्ष वोधको अन्वेषणको लागि/ तर्फ

མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ -प्रत्यक्ष वोधको देखा पर्ने वस्तु

མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ -प्रत्यक्ष वोधको मण्डल

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ -प्रत्यक्ष प्रमाण

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་-प्रत्यक्ष वोधकर्ताद्धारा अनुभूतिको सुस्पष्ट वस्तु

མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ -प्रत्यक्ष वोधद्धारा सिद्धि गर्नु

མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ -प्रत्यक्ष बोधद्धारा स्मरण गर्ने अवधारणात्मक ठोस ज्ञातकर्ता

མངོན་སུམ་གྱིས་འདྲེན་པའི་ངེས་ཤེས་-

མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ -प्रत्यक्ष परिच्छिन्न बोधकर्ता

མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཅན་- प्रत्यक्ष परिच्छिन्न ज्ञान

མངོན་སུམ་རྟོགས་མེད་ -निर्विकल्प प्रत्यक्ष

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་- प्रत्यक्ष आभाष

མངོན་སུམ་དང་པོ་བ –प्रत्यक्ष बोधक।र्ता आरम्भ

མངོན་སུམ་དུ་- साक्षात्; प्रत्यक्ष

མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་- सम्मुक्ति भुत; प्रकट

མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ -सम्मुक्ति भुत; प्रकट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མངོན་སུམ་དུ་བགྱིད་- साक्षात्कार

མངོན་སུམ་དུ་བགྱིད་པ་- साक्षात्कार गर्नु; प्रकट गर्नु

མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྡན་གཉིས་ཀ་- प्रकट रूपमा प्रवेश र सिद्धि दुवै गर्नु

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་- प्रत्यक्ष सिद्धि; प्रत्यक्ष वोध

མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ -सम्मुक्ति भुत; प्रकट

མངོན་སུམེ་དུ་བྱས་ནས་- साक्षात गर्नु; प्रकट गर्नु

མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ -साक्षात गर्नु; प्रकट गर्नु

མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིང་- प्रत्यक्षकारी; वास्तविक

མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་- साक्षात्कार; वास्तविक

མངོན་སུམ་དུ་མ་མཛད་པ་- साक्षात्कार; सिद्धि

མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་- असाक्षात्कार; अवास्तविक

མངོན་སུམ་བྱ་བ་- साक्षात्करण

མངོན་སུམ་བྱས་ནས་- साक्षात गरेर; प्रकट गरेर

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་- अनामुख; अप्रत्यक्ष; असमक्ष

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་- अप्रत्यक्ष घटना

མངོན་སུམ་མི་བྱེད་- असाक्षातक्रिया; अवास्तविक

མངོན་སུམ་མཛད་- प्रकट

མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད་- मनलाई सोझै उद्देश्य नगर्ने

མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག་སོ་སོར་མི་སྣང་བ་- प्रत्यक्ष वोधमा देखा पर्नु; अलग रूपमा देखा नपर्नु

མངོར་བ་- गुलियो

རྔ་- ढ्याङ्ग्रो

རྔ་བོ་ཆེ་ -ढ्याङ्ग्रो

རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་-महाभेरीहरक परिवर्त

རྔ་མོ་- उँट

རྔན་ཅན་བྱེད་པར་འགྱུར་-ओठ लेब्र्याउनु

རྔན་པ་- पुण्य

རྔའི་སྒྲ་- दुन्दुभी स्वर

རྔུབ་- श्वास भित्र तान्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྫོན་པ་- लुब्धक
ལྔ་- पाँच
ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་-बुद्धका पाँच चेलाहरू
ལྔ་པ་- पञ्चक; पञ्चमी; पञ्च
ལྔ་པོ་- पञ्च
སྔ་- पूर्व; आदि
སྔ་རྒོལ་- पूर्व वादी
སྔ་ལྟས་- पूर्व निमित्त; पूर्व सङ्केत
སྔ་དྲོ་- पूर्वान्ह
སྔ་ན་མེད་ཕྱིར་- प्राग अभवत
སྔ་ནས་བསགས་པ་- पूर्व संग्रहित
སྔ་ཕྱི་- पहिले अनि पछि
སྔ་ཕྱི་བའི་རྟེན་-अस्थायी आधार
སྔ་ཕྱི་མེད་པ་- अपूर्व
སྔ་ཕྱི་མེད་པར་- अनुपूर्व
སྔ་ཕྱིར་- पहिलाको अनि पछिल्लो
སྔ་མ་- पूर्व; पहिलेको; अघिल्लो
སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་མེད་- अघिल्लो र पछिल्लोमा केही भिन्नता छैन
སྔ་མའི་ལས་ཉོན་- पहिलेको कार्य र हंडर
སྔ་རབས་པ་- पहिला निर्मित पहिलेका [विचारकहरू]
སྔ་རོལ་གྱི་ཡང་ཆེས་སྔ་རོལ་ -टाढा अनि झन टाढा
སྔ་རོལ་དུ་- पहिलेको; अघि; पूर्व
སྔ་ལུགས་སུ་ -पहिलेको; अघि; पूर्व
སྔ་ཡོགས་སུ་བྱུང་བ་- उदय अनु अघि; पहिले
སྔགས་- मन्त्र
སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་- मन्त्रयान
སྔགས་ཀྱི་རིགས་- जप्य
སྔགས་མཐུས་- मन्त्रबलले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྔགས་པ་བསྒྲུབ་པ- मन्त्र साधना

སྔགས་རིམ་- गोप्य मन्त्रको महान् व्याख्यान

སྔང་བ་- प्रादुर्भाव; रूप; उज्यालो; चम्किलो

སྔར་- पहिला; भूतपूर्व

སྔར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིས་རྣམ་པར་བྱང- पहिला हण्डर खाएको पछि शुद्ध भएको

སྔར་གྱི་གནས་ཆ་འཛིག་པ་- पहिला प्राप्त गरेको स्थायित्वको कारक छरपस्ट हुन्छ

སྔར་གྱི་མཚན་མ་- पूर्व सङ्केत

སྔར་ཀྱོལ་- पूर्व पक्ष

སྔར་གདའ་བའི་- देखिएको; देखा परेको; देखेको

སྔར་ནས་ཡོད་པས་- उसँग पहिला देखि भएकोले

སྔར་ལུང་མ་བསྟན་- ग्रन्थमा पहिला न दर्शाइएको

སྔར་་ལ་མཐོང་མ་སྐྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་་ལའི་ཁ་དོག་འཛིན-པའི་དབང་མངོན་- व्यक्तिको निरन्तरतामा चेतना साक्षात बोध

སྔོ་- समर्पण; परिणामना

སྔོ་སྐྱ་- हल्का नीलो रङ

སྔོ་ནག་- निलो कालो

སྔོ་འཛིན་- नीलो बोध हुने

སྔོན་- पूर्व;पहिला; सर्वप्रथम; अहिलेसम्म; विगतको

སྔོན་གོམས་པར་བྱས་པ་- पहिले आवाद गरिएको

སྔོན་གྱི་- अग्रज

སྔོན་གྱི་སྐྱེ་མཆོག་གེས་- म भन्दा पहिला जो गयो उवाट

སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་དག་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པར་- पहिलेका जिनहरूको मातहतमा आफ्नो कर्तब्य पुरा गर्ने व्यक्ति

སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་ལྷག་པར་བྱས་ཤེང་ -पहिलेका जिनहरूको मातहतमा आफ्नो कर्तब्य पुरा गर्ने व्यक्ति

སྔོན་གྱི་མཐའ་- विगतमा; पहिला; सुरूवातमा

སྔོན་གྱི་དུས་- पूर्वकाल

སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་- पहिलेको प्रार्थना; चाहनाहरू

སྔོན་གྱི་ལས་- पूर्व कर्महरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྔོན་འགྲོ་- पूर्वागम

སྔོན་འགྲོ་ཙམ་ཡིན་པས་ -[तिनीहरू] पूर्व प्राथमिक भएकोले

སྔོན་ཆད་- अलब्ध पूर्व

སྔོན་ཆད་པར་- जव उसले विगतमा सेवा गर्यो

སྔོན་ཆད་སྤྱད་པར་ जव उसले विगतमा सेवा गर्यो

སྔོན་ཆད་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ -जव उसले विगतमा सेवा गर्यो

སྔོན་ཆད་མ་- पूर्व अलाभ

སྔོན་འཇུག་- उपसर्ग

སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་- पूर्वागम

སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་- श्रेष्ठतालाई विजय गर्न चाहन्छ

སྔོན་དུ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་- पूर्वागम ज्ञान

སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་- पूर्वानुमान

སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་བྱེད་པ་ -पूर्वानुमान

སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ -..द्वारा नउछिंनिकन

སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་- पूर्व अवस्था [दोस्रो क्षण देखि मृत्य नभएसम्म]

སྔོན་པོ་- नीलो

སྔོན་སྤྱོད་ཚེ་ན་- विगतमा तिनीहरूको सेवा गरेर

སྔོན་མ་- भूतपूर्व

སྔོན་མེད་པ་- अपूर्व

སྔོན་མེད་པ་སྐྱེ་- अपूर्वोत्पत्ति

སྔོན་འཛིན་- नीलो बोध गर्नु

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ -नीलो बोध गर्ने प्रत्यक्ष ज्ञान पश्चात तत्कालको पूर्वगत अवस्था

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་རྐྱེན་ -नीलो वोध गर्ने प्रत्यक्ष ज्ञान सशक्तिकरण; स्वामित्व सम्वन्धिको अवस्था

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་ -नीलोको अवस्था नीलो भएर नीलो वोध गर्ने मुख्य प्रत्यक्ष निर्माता

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་- नीलो पक्षयुक्त नीलो बोध गर्ने प्रत्यक्ष बोधको मुख्य प्रत्यक्ष उत्पादक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་ཙམ་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ -नीलोलाई चम्किलो देख्रे र अनुभवात्मक सत्वलाई बोध गर्ने प्रत्यक्ष बोधको मुख्य प्रत्यक्ष उत्पादक रहेको ज्ञाता

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ -नीलोलाई यसको परिप्रेक्ष युक्त बोध गर्ने प्रत्यक्ष बोधको मुख्य प्रत्यक्ष उत्पादक

སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་དབང་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་- नीलोलाई यसको आफ्नै शक्ति अन्तर्गत बोध गंर्ने प्रत्यक्ष बोधको मुख्य प्रत्यक्ष उत्पादक

སྔོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ཤེས་དོན་མཐུན་- नीलोलाई चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ताबाट प्रेरित नीलोको चेतनालाई निश्चय गर्ने तथ्य रूपमा अनुकूल

སྔོན་རོལ་- आदि; पूर्व; प्राग

སྔོན་སོང་- पूर्ववर्ती; पूर्वगामी; पूर्वगत

སྔོས་- समर्पण गर्नु

བསྔགས་- प्रशंसा गर्नु

བསྔགས་པ་- प्रशंसा

བསྔགས་པ་བརྗོད་-प्रशंसा गरेर बोल्नु

བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་- प्रशंसा गर्ने व्यक्ति

བསྔགས་པ་མི་སྙན་ཧེ་ -प्रशंसा गर्छ

བསྔགས་པ་འང་བརྗོད་ལ་- प्रशंसामा बोल्नु

བསྔགས་པ་གསུང་གེས་- प्रशंसा गर्ने व्यक्ति

བསྔོ་- समर्पण गर्नु

བསྔོ་བགྲང་-समीक्षा

བསྔོ་བ་- परिणामना

བསྔོ་བ་ཡིན་ -परिणामना

བསྔོ་ཡིན་ -परिणामना

བསྔོས་ -परिणामना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཅ་ལག་- सर सामानहरू

ཅག་- वहुवाचक

ཅང་- जसरी भए पनि; बिलकुल; जुन सुकै

ཅང་མི་སྨྲ་བར་འདུག་- आफ्नो समयम मौनता विताउँछ

ཅང་ཤེས་པ་- विवेकी; असल जन्म

ཅན་- स्वामित्वमा भएको; अधिनमा

ཅི་-के जेसुकै भए पनि; जसरी सुकै भए पनि ; को

ཅི་དགོས་- के? किन? को? अझ कति ?

ཅི་བརྗོད་ -जे भनिएको छ त्यो

ཅི་སྟེ་- अथवा; तर यदि; तर यद्यपि; वा तैपनि

ཅི་ཐུབ་- कसैले जे गर्न सक्छ; सके जति

ཅི་ཐོད་ཐོད་སྨྲ་བ་- मनमा जे आउँछ त्यो वकवक गर्नु

ཅི་འདྲ་- जे जस्तो; जे सुकै होस; के जस्तो ?

ཅི་འདྲ་བ་- तर; यदि;यद्यपि; तर जव

ཅི་ནས་ཀྱང་- जुनसुकै हालतमा; जसरी भए पनि

ཅི་ནུས་- जति सक्दो; जति सक्दो धेरै

ཅིའི་ཕྱིར་- किन ? केको लागि ?

ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་- के कारणकोलागि?

ཅི་བར་མ་དོར་- यस बीच; अन्तरभवको अवस्था

ཅི་མ་རུང་- यो कति राम्रो हुन्थ्यो होला; यो कसरी ठीक हुँदैन?

ཅི་ཞིག་ -के

ཅི་འང་མེད་པ་-अकिंचनता; परम अस्तित्व विहीनता

ཅི་འང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་-अकिंचन आयतन; परम अस्तित्व विहीनताको चेतना क्षेत्र

ཅི་ཡང་- जेसुकै; जसरी भए पनि; बिलकुल

ཅི་ཡང་མེད་-अकिंचय

ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་- अकिंचय आयतन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཅི་ཡོད་- के छ ? के हो? जे सुकै होस्

ཅི་རིགས་པ་- के प्रकार ? जुन सुकै; अनि जुन भए पनि

ཅི་རིགས་སྦྱར་- जे जोडिए पनि

ཅི་ལ་- के को ?

ཅི་ལ་དགོངས་ནས་- के सोचेको ?

ཅི་ལ་བརྟེན་ཏེ་- के माथि भर परेर ? के आधारर भएर?

ཅི་ལ་གནས་ -के आधारर भएर?

ཅི་སླད་དུ་- के कारणको लागि ?

ཅི་སླད་ཞེ་ན་ -के कारणको लागि ?

ཅིག་ -"एउटा" जनानउने सामान्य प्रत्यय वा अनतिक्रमणीय

ཅིག་སྒྲ་- त्यो आवाज

ཅིག་ཅར་- एकसाथ; सँगसँगै; समकालीन

ཅིག་ཅར་ -एकसाथ; सँगसँगै; समकालीन

ཅིག་ཅར་དུ་ -एकसाथ; सँगसँगै; समकालीन

ཅིག་ཅར་བ་.-एकसाथ; सँगसँगै; समकालीन

ཅིག་ཆར་དུ་ -एकसाथ; सँगसँगै; समकालीन

ཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་- मुहुर्त; मिनेट; सेकेण्ड

ཅིང་-अनि; सर्वनाम सूचक; वर्तमान र भूत कृदन्त सूचक

ཅིའི་ཕྱིར་- किन; के कारणको लागि ?

ཅིའི་སླད་དུ་- के प्रयोजनको लागि? किन?

ཅིས་- द्वारा कुनै पनि

ཅིས་ཀྱང་- कुनै पनि हालतमा; कुनै पनि उपायले

ཅུང་ཟད་- किंचित; अल्प मात्र; अणु

ཅུང་ཟད་ཀྱང་ -किंचित

ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ -किंचित परोक्ष घटना

ཅུང་ཟད་ལྐོག་ཡུར་ -किंचित परोक्ष घटना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་ -किंचित विस्तृत

ཅུང་ཟད་མི་ -किंचित; थोरै; अल्प मात्र; केही कुरा; कोही

ཅུང་ཟད་ཙམ་ -किंचित; थोरै; अल्प मात्र; केही कुरा; कोही

ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ -किंचित; थोरै; अल्प मात्र; केही कुरा; कोही

ཅེ་ན་- इति; यदि यो सोधिएमा

ཅེས་- यस प्रकारले

ཅེས་བརྗོད་ -यसो भनिएको छ

ཅེས་པ་- इति

ཅེས་བྱ་ -यसो भनिएको छ; नाम शब्द शब्द मात्र

ཅེས་བྱ་བ་ -यसो भनिएको छ

ཅོ་- केस

ཅོག་བུ་པ་- निन्द्रामा समेत वसेको अवस्थामा हुने व्यक्ति

ཅོག་ཙེ་- टेवल

ཅོག་རོ་ལོ་ཆེན་- महान् अनुवादक चोक्रोलोछेन

ཅོད་པན་- मुकुट

གཅགས་པ་- माया; सँग आगम लिएको हुनु; वुझ्नु

གཅད་- काट्नु; निर्णित; हटाउनु; न्याय गर्नु; निन्दा गर्नु

གཅད་དུ་མེད་- अविछिन्न; अनिर्णित; नहटाइएको

གཅད་པ་ -अविछिन्न; अनिर्णित; नहटाइएको

གཅན་གཟན་- व्याधा; मांसाहारी जनावर

གཅན་གཟན་གྱི་དགོན་པ་ -हिस्रक मांसाहारी जनावरयुक्त स्थान

གཅན་གཟན་གྱི་དགོན་པའི་ནང་དུ་སོང་ན་-मांसाहारी जनावरहरू बीचको स्थानमा जानु

གཅན་གཟན་དང་རི་དྭགས་- मांसाहारी जनावरहरू र हरिण

གཅན་གཟན་གདུག་པ་ -मांसाहारी जनावरहरू र हरिण

གཅི་- पिसाब; पिसाब फेर्नु

གཅིག་- एक; एकत्व; अभिन्न; एकिक; एकल; एकल; घटना

གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་- एकत्व नकारिएको एक भिन्नता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཅིག་གི་རྒྱུ་ལས་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ -अन्योन्य हेतुक

གཅིག་གི་'གཅིག་- साझा; उस्तै; आपसी

གཅིག་ཅར་- एक साथ; साथ साथै

གཅིག་ཅར་དུ་ -एक साथ; साथ साथै

གཅིག་ཅིག་- एक निश्चित समयमा

གཅིག་ཆར་བ་- एकसाथ [अघि बढ्ने] व्यक्ति

གཅིག་ཉིད་- एकत्व; एक मात्र

གཅིག་ཏུ་- केवल; एकान्त

གཅིག་ཏུ་བགྱིད་པ་མ་ལགས་པ་-अनेकत्व उदारिक

གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་- एकान्तिक

གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གཏན་དུ་- एक परम आश्वासन

གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་- एक उदगार

གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་- केवल

གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་- एक व्युह

གཅིག་ཏུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་- एक वा अनेक इत्याद्रि विहीनताको कारण

གཅིག་དུ་- यसको अर्थ हुन सक्छ एक वा अनेक

གཅིག་དྲིལ་- लपेट्नु ; एकठाउँमा जम्मा पार्नु

གཅིག་པ- एकत्व; एक्लो

གཅིག་པ་བཀག་པ་- केवल एक मात्र होइन

གཅིག་པུ་-एक; एक्लै

གཅིག་པུ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་- एकान्त प्रियता

གཅིག་བུ་-एकम

གཅིག་ཙམ་དུ་ནི་ཡོད་ལ་- एक मानस

གཅིག་ལ་གཅིག་- अन्योन्य; आपसी; एकअर्का

གཅིན་- मूत्र

གཅེར་བུ་- नाङ्गै भुतुङ्गै

གཅེར་བུ་པ་- निर्ग्रन्थ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཅེས་པ་- प्रिय; अमूल्य; नेता; सर्वभन्दा मूल्यवान

གཅེས་སྤྲས་- मूल्यवान ठान्नु

གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པ་ཡིན་- वाहुकर (उपलब्धि धेरै गर्ने)

གཅེས་སྤྲོས་ -मूल्य; मान्यता; वृद्धि गर्नु

གཅེས་འཛིན་- आफै कदर गर्ने

གཅོད་- काट्नु;निर्णय गर्नु;न्याय गर्नु;निन्दा गर्नु;घटाउनु;उन्नति माचिक लाब्देरोनमाद्वार सुरु गरिएको तान्त्रिक ध्यान पद्दती; परिच्छेद

གཅོད་པ་ -काट्नु;निर्णय गर्नु;न्याय गर्नु;निन्दा गर्नु;घटाउनु

གཅོད་བྱེད་- नामेटकर्ता

གཅོད་བྱེད་པ་- छिनाल्छ

བཅག་འཁྱོ་- एउटा अंश; टुक्रा

བཅངས་-समाउनु; राख्नु; हाल्नु

བཅད་- काट्नु;नष्ट गर्नु;निर्णय गर्नु; न्याय गर्नु; निन्दा गर्नु

བཅད་ཅིང་གཏུབས་ཏེ་- वन्द गरेर

བཅད་དུ་མེད་པ་- अछिन्नता

བཅད་དོན་མ་ཐོབ་པ་-३५१४

བཅད་ནས་- छिन्नु

བཅད་པ་- छिन्छ; निर्णित; हटाइएको; न्याय गरिएको; निन्दा गरिएको

བཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་- निकाली दिनु

བཅད་ཤེས་ -परिच्छिन्न ज्ञान

བཅད་ཤེས། དཔྱད་ཤེས་- परिच्छिन्न ज्ञान

བཅའ་- बनाउनु [मुद्रा] मिलाउनु

བཅའ་སྣ་- सुठो ; सुकेको अदुवा

བཅས་ -बनाउनु [मुद्रा] मिलाउनु

བཅས་- स [जस्तै सपरिवार]; हुनु [स्वामित्व]

བཅས་པ་ -स [सपरिवार] हुनु

བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་ -समुत्पाद ; उत्पादन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཅས་ཤེས་- सास्रवज्ञान

བཅིང་- वन्धन

བཅིངས་- वन्धु ; बन्धन

བཅིངས་པ་- बन्ध ; वद्ध ; बन्धन ; वाध्य

བཅིལ་བ་- त्याग गर्नु ; अधीन गर्नु

བཅུ་- दस

བཅུ་གཅིག་- एघार

བཅུ་གཅིག་པ་-एघारौं

བཅུ་གཉིས་- वाह्र

བཅུ་གཉིས་པོ་- बाह्रौ

བཅུ་པ་- दसौ दस

བཅུ་པོ་- दसौ दस

བཅུ་བཞི་- चौध

བཅུག་-कारण वाचक संरचनाको संकेत; प्रवेश गर्नु; आवद्ध हुनु; लागू गर्नु; स्थान देखाउनु

བཅུགས་པ་-घनिष्ट हुनु; माया प्रेम

བཅུད་- रस; सार; अमृत; प्राणीहरू; भाँडोमा के छ

བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་-संसारका प्राणीहरू

བཅུད་ལེན་ -रसायन; सार निकाल्नु

བཅུས་- दस; बटारिएको

བཅུས་པ་ -वटारिएको

བཅོ་- दस

བཅོ་བརྒྱད་- अठार

བཅོམ་- नष्ट गर्नु; पराजित गर्नु; घाइते वनाउनु; दबाउनु हानी

བཅོམ་ལྡན་- विजेता; भगवत्

བཅོམ་ལྡན་འདས་- भगवान; भगवत्; बुद्ध; विजेता

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་- समदर्शित बुद्धेन

བཅོམ་ནས་- विजय प्राप्त गरेर ; नष्ट गरेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཅོམ་པ་- नष्ट गर्नु; पराजित गर्नु; श्रेष्ठ सावित हुनु

བཅོམ་པའམ་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་- जब यो भाँचिएको वा मानसिक रूपमा टुक्रा टुक्रामा विभाजित हुन्छ

བཅོམ་ཤིང་ -नष्ट गर्नु; पराजित गर्नु; श्रेष्ठ सावित हुनु

བཅོམ་ཤིང་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་- उसको ढाड भाँचिएको छ

བཅོམ་ཤིང་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ -उसको ढाड भाँचिएको छ

བཅོམ་ཤིང་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་མི་འགྱུར་ -उसको ढाड भाँचिएको छ

བཅོས་- नक्कली; कृत्रिम

བཅོས་པ་ -नक्कली; कृत्रिम

བཅོས་བུ་ -नक्कली; कृत्रिम

བཅོས་མ་ -नक्कली; कृत्रिम

བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ --सक्कली; अकृत्रिम

བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་མྱོང་བ་ -अकृत्रिम अनुभव

བཅོས་མ་ཡིན་པ་ --अकृत्रिम अनुभव

བཅོས་མིན་- अकृत्रिम अनुभव

བཅོས་མིན་གྱི་མྱོང་བ་- सहज अनुभव

ལྕ་བ་- जावा भनिन एक पात

ལྕག་- चावुक

ལྕགས་- फलाम

ལྕགས་ཀྱི་རི་- फलामको पर्वत

ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལ་- फलामे नर्क वृक्ष

ལྕགས་ཀྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་- फलामे कोन्याँसो

ལྕགས་སྒྲོག་- बेड़ी; तुरुङ

ལྕགས་མདའ་ལྕགས་གཞུ་- स्पातको धनुस काँड

ལྕགས་རི་- तार जाली

ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་- सफल मंगोलीयन गेलुगपा विद्वान

ལྕང་མ་- रूख; वृक्ष

ལྕམ་པ་-- ठूलो रातो फुल फुल्ने विरुवा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྕེ་བ་- गुरु; गुरुत्व; गह्रौ

ལྕེད་ -गह्रौ ལྕེ་ -जिब्रो

ལྕེ་ཤེས་- जिह्व विज्ञान; स्वाद चेतना

ལྕེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོང་བྱ་- स्वाद चेतनाको वस्तुलाई वोध गर्नु

ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་-' जिंह्व विज्ञान; स्वाद चेतना

ལྕེའི་རྣམ་ཤེས- जिह्व विज्ञान; स्वाद चेतना

ལྕེའི་དབང་པོ་ -जिह्व विज्ञान; स्वाद चेतना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཆ}

ཆ་- अंश; भाग; स्थान; देस; वर्षा;ठीक हुने; उचित; उपयुक्त

ཆ་- अंश

ཆ་ཅན་- सम्पूर्ण

ཆ་གཅིག་- एकांश; एक भाग

ཆ་བཅས་- अंशको स्वामी

ཆ་མཉམ་- वराबर

ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་- बराबर शंका

ཆ་མཐུན་- आंशिक सामान्जस्य

ཆ་དང་མཐུན་- पक्ष; सामन्जस्य; अवयव; पखेटा

ཆ་དང་མཐུན་པ་- अनुकूल; सामन्जस्यपूर्ण

ཆ་དང་ལྡན་པ་ -अनुकूल; सामन्जस्यपूर्ण

ཆ་ནས་བཞག་པ་- द्वारा योग्य; को दृष्टिकोणवाट मान्नु

ཆ་བྱད་- रूप; वाहाना; भेष

ཆ་བྱད་དུ་ -रूप; वाहाना; भेष

ཆ་བྱད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ -रूप; वाहाना ; भेषमा

ཆ་བྱད་དུ་བཅོས་པར་ -रूप; वाहाना; भेषमा

ཆ་མེད་- अंश विहीन; अनिश्चित

ཆ་ཚང་- भाग सम्पूर्ण; सम्पूर्ण

ཆ་ཡིས་- देखा पर्छ

ཆ་ལུགས་- शैली; रूप; चाल

ཆ་ཤས་- अवयव; भाग; अंश; कारक

ཆ་ཤས་ཅན་- अवयवी; सम्पूर्ण अंशहरू;स्वामित्वमा भएको

ཆ་ཤས་མེད་པ་- निर अवयव; अंश विहीन

ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་- अंशहरूमा विभाजित

ཆག་- भाँच्नु; फुटाउनु; घटाउनु

ཆག་གྱུར་ལ་- जब यो फुट्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆག་ཆག་- छर्कनु; धुनु

ཆག་མེད་- अभङ्ग

ཆགས་- राग; लोभ गर्नु; हुनु;बनाउनु

ཆགས་བཅས་- सराग; लालषायुक्त हुनु

ཆགས་པ་- राग; आसक्त; आसक्ति; भक्त; संगत

ཆགས་པ་གཅོད་བྱེད་- लालषा छेदन गर्ने व्यक्ति

ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་-सबै खाले अनुरागहरूबाट मुक्त

ཆགས་པ་མི་མངའ་བ་- अनुराग विना; अनुराग रहित

ཆགས་པ་མེད་ -अनुराग विना; अनुराग रहित; असंग

ཆགས་པ་མེད་ -अनुराग बिना; अनुराग रहित; असंग

ཆགས་པ་མེད་པ་ -अनुराग विना; अनुराग रहित; असंग

ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་- असंगता

ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པ་- पथमा अभिलाषा प्रयोग गर्नु

ཆགས་པའི་མཐའ་- अनुरागको चरमता

ཆགས་པའི་ཡིད་- सक्त मानस; अनुरक्त चित्त

ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ་- आसक्त हुनु; अनुरक्त हुनु; आसक्ति

ཆགས་པར་འགྱུར་ -आसक्त हुनु; अनुरक्त हुनु

ཆགས་པར་འགྱུར་བཞིན་ -आसक्त हुनु; अनुरक्त हुनु; आसक्ति

ཆགས་པར་བྱའོ་- अनुरक्त हुनु पर्छ

ཆགས་པར་བྱེད་པ་ -अनुरक्ति; आसक्ति

ཆགས་སྤངས་ -अनुरक्ति; आसक्ति बाट मुक्त

ཆགས་བྲལ་ -अनुरक्ति; आसक्ति बाट अलग; आसक्ति बाट अलगता

ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་ -[देख्रे पथवाट पहिला नै केही] अनुरक्ति त्याग गर्नु

ཆགས་མེད་ -असंगत; धब्बा विहीन; निष्कलंक

ཆགས་མེད་གྱུར་ -असंगतता

ཆགས་ཞེན་- अनुरक्त हुनु

ཆགས་སེམས་- अनुरक्त चित्त; अनुरक्तिको चित्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆང་- जाँड

ཆང་ཁང་- भट्टी पसल; जाँड पसल

ཆང་པ་སྟོང་པ་- रित्तो मुठ्ठी

ཆད་- उच्छेद (क्रिया) काट्नु अलग पार्नु (संज्ञा) उन्मुलन; निराकरण

ཆད་ལྟ་སྤོང་ -उच्छेदवादको दृष्टिकोण त्याग गरियो

ཆད་ལྟ་སྨྲ་བ་- उच्छेदवादको सिद्धान्त

ཆད་མཐའ་- उच्छेदन्त

ཆད་པ་- उच्छेद उन्मुलन; निराकरण

ཆད་པ་མེད་- निरुच्छेद; अनिराकरण

ཆད་པའི་མཐའ་ -उच्छेदन्त

ཆད་པར་བགྱིད་པ་- काट्नु; उन्मुलन गर्नु

ཆད་པར་འགྱུར་བ་ -काट्नु; उन्मुलन गर्नु

ཆད་པར་ལྟ་བ་ -उच्छेद दर्शन

ཆད་པར་སྨྲ་བ་- उच्छेदवादको सिद्धान्त

ཆབ་- पानी

ཆབ་རྙོག་པ་- धमिलो पानी

ཆབ་རྙོག་པ་ཅན་མཆིས་པའི་སྣོད་ -धमिलो पानीले भरिएको भाँडो

ཆབ་མ་- घ्यु

ཆབ་སྲིད་- अधिराज्य; आधिपत्य; क्षेत्र

ཆར་- प्रतिरूप; ठीक हुने; सही; उचित

ཆར་- वर्षा; एक साथ; सबै एकसाथ

ཆར་རྒྱས་པར་- फराकिलो रूपमा विस्तार भएको

ཆར་གཅོད་- दबाउनु; संयम राख्नु; अवरुद्ध गर्नु; हिचकिचाउनु

ཆར་དག་- वर्षा

ཆར་པ་- वर्षा

ཆར་སྤྲིན་-वर्षाको बादल

ཆར་ཕབ་- वर्षा हुनु; पानी पर्नु

ཆར་མི་ཕྱོད་- अति सूक्ष्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆར་ཡང་ཕབ་པོ་ -वर्षा हुनु; पानी पर्नु

ཆལ་བ་-दोषपूर्ण; अशुद्ध; दोषयुक्त; अपराधी

ཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- दोषी नीतिशास्त्र

ཆས་- कारकद्वारा

ཆེངས་- संरचना

ཆུ་- पानी; आर्दता; चिसो पानीको प्रवाह

ཆུ་ཀླུང་- पतनञ्जली; नदी

ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་- महानदी

ཆུ་བཙུ་བར་བྱ- पानी हाल्नेछ कि

ཆུ་ལྟར་- पानी जस्तै ; पानी समान

ཆུ་བུར་- पानीको फोका; उमाल्नु

ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ཅན་- फोका उठ्ने (नरकको)

ཆུ་བོ་- नदी ; खोला

ཆུ་ཕྲན་- सानो नदी

ཆུ་དབུས་- पानी

ཆུ་འབབ་- झरना

ཆུ་མིག་- फोहरा

ཆུ་ཚོད་- घण्टा; नाडीघडी; घडी; समय

ཆུ་ཞེང་- परिधि; चौडाइ

ཆུ་ཞེང་གབ་- मण्डल; परिधि जस्तै

ཆུ་ཟླ་- पानीमा चन्द्रमाको छायाँ; परावर्तन

ཆུ་ཟླའི་གཟུགས་- पानीमा चन्द्रमाको रूप; विम्ब

ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་- जल स्कन्ध

ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་-पानीको थोपा

ཆུ་ལོ་- चरी अमिलोको पत्ता

ཆུ་ཤིང་- केराको बोट

ཆུ་ཤིང་གི་སྙིང་པོ་- केराको वोटको गुभो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆུ་ཤེལ་ -चन्द्रकान्त; चन्द्रमाको किरण

ཆུང་- अल्प; सानो; नरम; कमजोर; न्यून; बुद्धु; कोमल

ཆུང་ངུ་ -सानो; नरम; कमजोर; न्यून; तर; मात्र

ཆུང་ངུ་སྐོར་- न्यून चक्र

ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་- सानो ठूलो

ཆུང་ངུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- न्यून मानस्कर

ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་- सानो भन्दा सानो

ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ་- सानो मध्येको ठूलो

ཆུང་ངུའི་འབྲིང་- सानोको मध्यम

ཆུང་ངུའི་སེམས་- हिन चित्त; सानो चित्तको

ཆུང་ངུས་ཆོག་ཤེས་པ་- अल्प मात्र सन्तुष्ट

ཆུང་ཆུང་- सानो; धेरै सानो

ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་-घट्नु

ཆུང་ན་-यद्यपि; पहिलो; तर; मात्र

ཆུང་བ་- अल्प; सानो; थोरै; सीमित

ཆུང་བའི་- अपर्याप्तता

ཆུང་བར་- नरम; धमिलो; कोमल

ཆུང་མ་-भार्या; मुख्य पत्नी

ཆུང་མར་བཅས་པ་-उसको छोराछोरीहरूसँग

ཆུད་- अन्तर गत; समावेश गरिएको

ཆུད་པ་- प्रवेश

ཆུད་པར་འགྱུར་- प्रवेश गर्नेछ

ཆུད་མ་ཟོས་པར་གྱིས་ཤིག་- विर्सने छैन

ཆུད་མི་ཟ་-अत़ष्ट; अनष्टता

ཆུད་མི་ཟ་བ་- खेर नफाल्नु; नहराउनु; नविर्सनु

ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་- खेर नफ़ाल्नुको कारण बन्नु

ཆུད་མི་གཟན་ཕྱིར་- खेर नाफालेको कारणले ता कि तिनीहरू अराएर नजाओस्

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆུད་མི་གཟོམ་- खेर फाल्ने कारण बन्नु; विर्सनु; हराउनु

ཆུད་ཟ་- खेर फाल्नु

ཆུད་ཟ་བ་ -खेर फाल्नु

ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ་ -खेरो फाल्नु; खेरो फाल्नेछ; विर्सन्छ

ཆུད་ཟོས་པ་ -खेर फाल्नु

ཆུད་ཟོས་པར་གྱིས་ཤིག་- खेर फाल्नु हुँदै हुदैन; खेर फाल्नु हुँदैन

ཆུད་གཟན་- खेरो फाल्नु; विर्सन्छ; विर्सनु; हराउनु

ཆུད་གཟན་ཅིང་ -खेरो फाल्नु; खेरो फालेर; विर्सनेछ.

ཆུད་གཟན་པར་གྱུར་ན་- यदि खेरो फाल्छ भने; खेर फाल्नु

ཆུད་གཟོན་ -खेरो फाल्नु; विर्सन्छ

ཆུབ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་- सबै आधारहरू

ཆུབ་བྱེད་པ་- अध्ययन

ཆུའི་ཀླུང་- नदी

ཆུའི་སྐྱེ་པོ་- जल जन्तु

ཆུའི་ཆུ་བུར་- पानीको फोका

ཆུའི་ཕུང་པོ་- जल स्कन्ध

ཆུས་- पानी; आर्दता; चिसो पानीको प्रवाह

ཆུས་བརྟན་ཏེ་- पानी हाल्नेछ

ཆེ་- महान्; ठूलो; अग्लो

ཆེ་གེ་- यस्तो मानिस; यस्तो व्यक्ति

ཆེ་གེ་མོ་ -यस्तो मानिस; यस्तो व्यक्ति

ཆེ་བ་ -महान्; ठूलो; वृहत; गहन; प्रचुर

ཆེ་བ་ཉིད་- महात्म्य; महानता

ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་- महानताको घमण्ड; अहंकार; शेखी

ཆེ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་- महान् विशेष विचार; महान् असामान्य विचार

ཆེ་འབྲིང་ཆུང་-सानो मध्यम र महान्

ཆེ་ཡུན་རིང་- एउटा लामो समयको लागि; यति लामो समयसम्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆེད་- अधिकार; आधिपत्य; निमित्त

ཆེད་དུ་- को उद्देश्यको लागि; लागि; लाभ

ཆེད་དུ་ཅི་ཕྱིར་- के उद्देश्यको ? लागि के को लागि ?

ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ -उक्ति; सारांश; उद्देश्यपूर्ण अभिव्यक्ति

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ར་མཛད་པ་-खुशीले कराउनु;विजयोल्लासमा तिनीहरू रोए; हर्षित हुनु

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་- उक्ति

ཆེད་དུ་བྱ་- प्रशिक्षण दिनु;प्रशिक्षार्थी; कार्यक्रम; अधिकार-

ཆེད་དུ་བྱ་བ་- विशेष लक्षित प्रशिक्षार्थी [जसको लागि तन्त्र वा उपदेश सिकाइएको थियो]

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འདུལ་བྱ་ -विशेष प्रशिक्षार्थी; अभीष्ट प्रशिक्षार्थी

ཆེད་དུ་བྱེད་འདུལ་བྱ་- विशेष प्रशिक्षार्थी; अभीष्ट प्रशिक्षार्थी

ཆེད་དུ་བསམས་- जानाजान; स्वेच्छाले

ཆེད་བཞིན་- तालिम वमोजिम; कार्यक्रम वमोजिम

ཆེན་ -उच्च; दीर्घ; महत; महान्; ठूलो; स्थुल

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཆེན་- महायान भएर; महायान परम्परा

ཆེན་པོ་ -उच्च; दीर्घ; महत; महान्; ठूलो; स्थुल

ཆེན་པོ་སྐོར་- महानतम् चक्र

ཆེན་པོ་ཉིད་- महानता

ཆེན་པོ་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་- महानताको सात पक्षहरू; सात महानता

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་- महा शून्यता

ཆེན་པོ་ཡི་ཆེན་པོ་- महानहरूको पनि महान

ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་ -महानको सानो

ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ -महानहरूको पनि.महान

ཆེན་པོའི་འབྲིང་ -महानहरूको मध्यम

ཆེན་པོར་གྱུར་པ་- महान् बन्नु; हुनु

ཆེན་པོར་བགྱིད་- महान् बनाउनु

ཆེན་པོར་མི་བགྱིད་- महान् बनाउँछ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆེར་གྱུར་པ་ -महान्; महान् बन्नु

ཆེར་གཅད་པ་- खण्डन

ཆེས་-धेरै; ठूलो; महान्; महानतासाथ

ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་- वरिष्ठ; उच्चतर

ཆེས་མཆོག་- महानतम; सर्वोच्च; अन्य; अर्को; विदेशी; भन्दा पर

ཆོ་ག་- विधि; नियम; ज्ञान; रीति

ཆོ་ངེ་-खेद योग्य; शोक जनक

ཆོ་འཕྲུལ་- प्रतिहार्य; चमत्कार; जादुई प्रदर्शन

ཆོ་འབྲང་- गोत्र; वंश; परम्परा

ཆོ་རིགས་- पिताको वंश परम्परा

ཆོག་པ་- संतुष्टि; अनुमतियोग्य; अनुमति दिएको

ཆོག་པ་འཛིན་པ་-संतुष्ट

ཆོག་པ་ཤེས་པ་ -संतुष्ट मन; मनमा संतुष्टि

ཆོག་པར་འཛིན་པ་ -संतुष्ट; तृप्त

ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་- संतुष्टि प्रतिपक्ष मनस्कर भावना

ཆོག་མ་ཤེས་པའི་བརྩོན་གྲུས་- संतुष्ट गर्न नसकिने परिश्रम

ཆོག་མི་ཤེས་- अतृप्त; असन्तुष्ट मन; अतृप्त मन

ཆོག་མི་ཤེས་པ་ -अतृप्त; असन्तुष्ट मन; अतृप्त मन

ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ -असन्तुष्ट रहेकाको प्रयास

ཆོག་འཛིན་-सन्तुष्टि

ཆོག་ཤེས་ -[यथेष्ट ज्ञान] सन्तुष्ट हुनु; सन्तुष्टि

ཆོག་ཤེས་པ་ -सन्तुष्ट; सन्तुष्टि सहजै; सन्तुष्ट हुने

ཆོད་ -[सम्पर्क] विच्छेद भएर रहनु

ཆོད་པར་-[सम्पर्क] विच्छेद हुनु

ཆོམ་རྐུན་-चोर; डाका

ཆོམ་རྐུན་གྱི་གནས་དགོན་པའི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་ -[डाकाहरू भएको जंगलमा] अवस्थित; बिचमा हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོམ་པོ་ཡིད་ལ་བཀྲིད་པ་- डाकाहरूबाट चिन्तित हुनु

ཆོམས་པ་– निर्मूल गर्नु

ཆོམས་པར་གྱུར་པ་ -निर्मूल गर्नु

ཆོས་- धर्म;धर्मता;घटना;सम्पत्ति;गुण;सिद्धान्त;अभ्यास;शिर्षक

ཆོས་ཀུན་- सर्व धर्म; सम्पूर्ण घटनाहरू

ཆོས་ཀྱི་- धार्मिक; यथोचित; विधिसम्मत

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་- धर्मकाय; सत्यकाय; वास्तविक काय

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་- धर्म आयतन; घटना स्रोत; घटना चेतना मण्डल

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་- मानसिक चेतनाको रूप; धर्मायतनरूप

ཆོས་ཀྱི་ཁམས་- धर्मधातु ; घटना अवयव

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་-धर्मचक्र

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་- धर्मचक्र प्रवर्तन

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་-धर्मकिर्ति [भारतीय दार्शनिक]

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ -धर्मराजा

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ -धर्मराजा

ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་- धर्म स्रोत

ཆོས་ཀྱི་སྒོ་- धर्म द्वार

ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་-धर्मलोक

ཆོས་ཀྱི་རྔ་བརྡུང་བ་- धर्मको ढोलक वजाउनु

ཆོས་ཀྱི་ཆར་- धर्म वर्षा

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་- धर्मोत्तम

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་- अग्र धर्म; सर्वोच्च धर्म

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ -अग्र धर्म; सर्वोच्च धर्म

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྡུད་པ་ - उत्तम धर्म संग्रह

ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་- धर्म अनुपासी

ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་- धर्म अनुरूपको धर्म धर्म र यसको तार्किक क्रम

ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་- धर्म गर्भ

ཆོས་ཀྱི་གཏན་- धर्मको बयान गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་-धर्म तत्त्व
ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ -धर्म तत्त्व
ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་- धर्म तथता विशुद्धि लक्षण
ཆོས་ཀྱི་དོན་- धर्मको अर्थ
ཆོས་ཀྱི་བདག་-धर्मात्म
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་- धर्मात्मग्राह
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་- धर्म नैरात्म्य
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་- धर्मको सूक्ष्म निःस्वार्थ भाव
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ -धर्मको अपरिष्कृत निःस्वार्थ भाव
ཆོས་ཀྱི་མདོ་- धर्मको सूत्र
ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་-धर्म पर्याय
ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་- धर्मको प्रकटन
ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་- धर्म चक्षु
ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་- धर्ममेघ
ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པ་- धर्मको पहुँचलाई केही वाधाहरूले अवरोध पुर्याउँछ
–ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་- धर्मधातु
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་བ་- धर्मी हुन्छ
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་- धर्मदान
ཆོས་ཀྱི་མིག་- धर्मचक्षु
ཆོས་ཀྱི་མིག་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་- निष्कलंक धर्मचक्षु
ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ -निष्कलंक र निर्दोष धर्मचक्षु
ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་-धर्मावलम्वन
ཆོས་ཀྱི་ཚིག་- धर्मपद [धम्मपद]
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་]-तिनीहरूको परम वास्तविकतामा] धर्मबारे सोच्ने विधि
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་-धर्म लक्षण
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ -अविपरित धर्म लक्षण
ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་-धर्म निमित्त
ཆོས་ཀྱི་མཛོད་-धर्मकोश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་ཀྱི་འོད་- धर्मप्रकाश

ཆོས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་- आत्म उन्मत्तता

ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་- धर्ममाया; धर्मको सारभूत मौलिक प्रकृति

ཆོས་ཀྱི་རོ་-धर्मरस

ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་-धर्म सम्भोग

ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པ་- अविच्छिन्न धर्म संभोग प्रवर्तन

ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་- धर्मवेग

ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་བ་- धर्मसंग्रह

ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པ་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་- धर्मबाट प्रेरित हुनको लागि अनुकूल

ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་ -धर्मबाट प्रेरित

ཆོས་ཀྱིས་འཕགས་པ་- उच्च गुणहरू; धर्मबाट गौरवान्वित; उच्च धर्म; वोधिसत्त्वको नाम

ཆོས་དཀར་- शुक्ल धर्म; शुद्ध धर्म

ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་- धर्मरत्न

ཆོས་སྐད་- धर्मभाषा

ཆོས་སྐུ་- धर्मकाय

ཆོས་སྐྱོན་-धर्मपाल

ཆོས་ཁྲིམས་- धर्मकानुन

ཆོས་གོས་-चिवर

ཆོས་གོས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་-चिवर परिभोग; चिवरको स्रोतहरू

ཆོས་གོས་གསུམ་པ་- तीनवटा चिवर वाहेक केही पनि नभएको व्यक्ति

ཆོས་གྲྭ་-धर्म विद्यालय

ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་-छोडाक ग्याछो वाह्रौ कर्मापा

ཆོས་རྒྱལ་–धर्मराजा

ཆོས་རྒྱལ་པོ་ -धर्मराजा

ཆོས་རྒྱུན་-धर्मस्रोत

ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་-स्रोतनुगतसमाधी

ཆོས་བསྒྱུར་དཀར་ཆག་-अनुदित धर्मको क्याटलग

ཆོས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་- घटनाहरू प्रकृति विहीन छ भनेर सिकाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་མངོན་-अभिधर्म

ཆོས་མངོན་རྟོགས་- धर्मको स्पष्ट सिद्ध; धर्मको स्पष्ट सिद्धि;साक्षात्कार

ཆོས་མངོན་པ་-अभिधर्म

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་-अभिधर्मकोश

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚི-ག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན། མཆིམས་མཛོད་ -"प्रकट ज्ञानको निधी"बारे जाम्पाल याङको टीका

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ -अभिधर्मकोश चरित ज्ञानको नीधिवारे वसुवन्धुको श्लोक

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་ -अभिधर्मकोष भाष्य

ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཆོས་མངོན་རྟོགས་ -धर्मको स्पष्ट सिद्ध; साक्षात्कार कर्ता

ཆོས་ཅན་ -धर्मी; विषय; योग्यता; गुणवान; तार्किक विषय; घटना

ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ -योग्यता अभिव्यक्त गर्ने परिभाषाहरू

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ -साझा रूपमा देखापर्ने विषयहरू

ཆོས་ཅན་ནུས་མེད་ -शक्ति विहीन विषय

ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ -मात्र प्रतिपादन गरिएको विषय; नितान्त विषय

ཆོས་མཆོག་ -धर्मोत्तर; अग्रधर्म; सर्वोच्च धर्म; सर्वोच्च लौकिक गुण

ཆོས་མཆོག་གི་རྩེ་སྦྱོར་ -लौकिक अग्रधर्म मुद्रा प्रयोग

ཆོས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ -धर्मोत्तर; अग्रधर्म; सर्वोच्च धर्म; सर्वोच्च लौकिक गुण

ཆོས་མཆོག་སྡུད་པ་ -उत्तम धर्म संग्रह

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ -निर्दिष्ट अभिव्यक्ति

ཆོས་ཉན་པ་ -धर्म श्रवणिक

ཆོས་ཉན་པ་རང་བཞིན་- धर्म श्रवणिक

ཆོས་ཉིད་-धर्मता;वास्तविकता;गुण;वास्तविक प्रकृति

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་- वास्तविकताको विधि

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ -वास्तविकताको रूप

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ-धर्मता युक्ति; प्रकृतिको विश्लेषण

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་- चित्त तथता;धर्मता चित्त;वास्तविकताको मन

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ངེས་པ་-वास्तविकताको विधिद्वारा निश्चित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་ཉིད་སྐྱོན་མེད་- दोष रहित वास्तविकता
ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་- धर्मता प्रतिलम्भ गुणहरू;वास्तविकता प्राप्त गर्नु
ཆོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད་-वास्तविकतासँग परस्परविरोधी होइन
ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ -वास्तविकतासँग परस्परविरोधी होइन
ཆོས་ཉིད་དེ་ཚད་མར་བྱེད་- वास्तविकताको संवन्धमा वैद्य
ཆོས་ཉིད་པ་-धर्मता; वास्तविकता; गुण
ཆོས་ཉིད་ཕྱིར་- धर्मतामा; वास्तविकतामा
ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་-गम्भीर वास्तविकता;धर्म
ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་- तात्त्विक
ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མཐོང་ཚུལ་- शुद्ध प्रकृतिलाई हेर्ने विधि
ཆོས་མཉམ་ཉིད་-धर्म समता
ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་- धर्म समता
ཆོས་བཏགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དམིགས་པ་-धर्म प्रज्ञाप्ति
ཆོས་རྟེན་-चैत्य
ཆོས་སྟོན་པ་- धर्म देशना
ཆོས་བསྟན་པ་ -धर्म देशना
ཆོས་བསྟན་པ་གཅིག་- एक धर्म देशना
ཆོས་ཐམས་ཅད་- सर्वधर्म
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་- सर्वधर्म समता प्रतिष्ठित
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་-धर्मको परम प्रकृति
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངའ་བརྙེས་པར་གྱུར་- सर्वधर्म विषय अनुप्राप्त
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་- सर्मधर्म निष्भावभत्पोदेश
ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་- सर्व धर्म समता
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་- सर्वधर्म शून्य र स्व:अस्तित्व विहीन छन्।
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ -सर्वधर्म स्व: अस्तित्व विहीन छन्।
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ -सर्व धर्म अनात्म
ཆོས་ཐམས་ཅད་གློ་གཏོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ -सबै घटनाहरू एउटा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

दोष विहीन मनको लागि देखा पर्ने शक्तिबाट मन्जुर नभइकन तिनीहरूको निर्वाहको आफ्नै असामान्य उद्देश्यात्मक विधिको पक्षबाट स्थापित हुनबाट शून्य छन्

ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་- सर्वधर्म अस्तित्व विहीन छन्

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཏུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་- सर्वधर्म आत्म अस्तित्वयुक्त भन्ने ठान्ने गलत बोझाइ ।

ཆོས་ཐོས་པ་- सुन्ने धर्म

ཆོས་མཐུན་པ་- गुणात्मक एकरूपता

ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་-सद्धर्म प्रयोग साधना वाक्य

ཆོས་དང་གང་ཟག་-धर्म पुदगल; व्यक्ति

ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ -धर्म धर्मता विभङ्ग

ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ཞིང་- धर्म अनुधर्म प्रतिपन्न

ཆོས་དང་མཐུན་- सह धार्मिक

ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་- धर्मानुधर्म प्रतिपन्न

ཆོས་དང་དོན་- धर्मार्थ

ཆོས་དང་བདེན་པ་དང་རིགས་པ་དང་ཐེག་པ་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་-धर्म सत्य युक्ति यान प्रज्ञाप्ति व्यवस्थान

ཆོས་དང་ལྡན་-...धार्मिक

ཆོས་དང་ལྡན་པ་ -...धर्म

ཆོས་དུང་-धार्मिक शंख

ཆོས་དེ་དང་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ -त्यस घटनाबाट भिन्न ठोस निकाय हुनुको पक्षबाट त्यस घटनाको एउटा असर भएको एउटा वर्गमा अनुपालन गर्नु

ཆོས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བསྔ་བ་- गुणहरुको प्रशंसा

ཆོས་དྲན་པ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་-धर्म मनस्करमा स्थापना

ཆོས་གདགས་པ་- अध्यारोपित गुणहरू; परम्परागत धर्महरू; धर्मको अवधारणा

ཆོས་གདགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ -धर्म प्रज्ञाप्ति व्यवस्थान

ཆོས་བདག་མེད་པ་- धर्म नैरात्म्य घटनाको स्वः अस्तित्व विहीनता

ཆོས་འདུལ་བ་-धर्म विनय; अनुशासनगत सिद्धान्त

ཆོས་འདོད་- धर्म काम; धर्मलाई माया गर्ने व्यक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་འདོད་པ་-धर्म कामता; धर्ममा आनन्द
ཆོས་འདོད་པར་བྱའོ་- धर्मलाई मन पराउने हुनु पर्छ
ཆོས་སྡིངས་- दोडिङ आश्रम
ཆོས་གནས་པར་བྱ་བ་-धर्म अनुपालना
ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་- धर्मको अनुशन्धान
ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་- धर्म व्यवस्थान
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་- धर्म अभाव
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་- धर्मको धर्मता
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་- धर्म शून्यता
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་- धर्ममा आफ्नो प्रकृति
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཆོག་ཡིན་- सर्वोच्च गुण; धर्म
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ་- मुख्य गुण; धर्म
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་- सर्व धर्म
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་- सर्वधर्म अनात्म
ཆོས་རྣམས་དང་ནི་གང་ཟག་- धर्म पुदगल
ཆོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་- विविध धर्म
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་- धर्म प्रकृति
ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་-धर्मसु समचित्तता
ཆོས་རྣམས་སོ་སོའི་མིང་ནི་སྦྱུ་མ་སྟེ་- प्रतिधर्म
ཆོས་པ་- धार्मिक अभ्यासकर्ता (वौद्ध)
ཆོས་སྤོང་- सिद्धान्त त्याग; धर्म त्याग
ཆོས་སྤོང་བ་ -धर्म त्याग गर्नु; सिद्धान्त त्याग गर्नु
ཆོས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ -धर्म त्याग गर्नु; सिद्धान्त त्याग गर्नु
ཆོས་སྤྱོད་- धर्म अभ्यास; धार्मिक अभ्यास
ཆོས་སྤྱོད་པ་ -धर्म अभ्यास कर्ता; धार्मिक अभ्यास कर्ता
ཆོས་སྤྱོད་པ་བཅུ་- दस धार्मिक अभ्यास
ཆོས་ཕྱིར་- धर्म अर्थ
ཆོས་འཕགས་- धर्मोद्गत; धर्ममा ज्ञानी; विवेकी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་དབྱིང་- धर्म धातु ; घटनाको प्रकृति

ཆོས་དབྱིངས་ -धर्मधातु;गुणहरूको तत्त्व;वास्तविकताको मण्डल; घटनाको प्रकृति; गुणहरूको आधारभूत तत्त्व

ཆོས་དབྱིངས་སྟོད་པ་- धर्मधातुसत्त्व (नागार्जुन कृत)

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་-धर्मधातुज्ञान

ཆོས་མ་བསྟན་- धर्म नसिकाउनु

ཆོས་མ་མོས་པ་- धर्म आराम(ता)

ཆོས་མ་ཡིན་པ་-अधर्म

ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་- वैधर्म प्रयोग साधना वाक्य

ཆོས་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་-धर्मवाट उल्टो नफर्केको सङ्केत

ཆོས་མིང་- धर्म नाम

ཆོས་མིན་- अधर्म

ཆོས་མིན་བྱ་བ་- अधर्म कार्य

ཆོས་མེད་པ་- अधर्मभव

ཆོས་དམིགས་པ་- धर्म उपलब्धि

ཆོས་སྨོས་- धर्म सूचना

ཆོས་སྨྲ་- धर्म उपदेशक

ཆོས་སྨྲ་བ་ -धर्म उपदेशक; धर्मवादी

ཆོས་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་ཞིང་འཛིན་པ་- धर्म पर्येषण धारणा

ཆོས་ཚིག་- धर्मपद

ཆོས་ཚུལ་- धर्म नेत्री; धर्म नय; धर्म मार्गदर्शक

ཆོས་ཚོལ་བ་- धर्म मार्गदर्शक; धर्मको अनुसन्धान; जाँच

ཆོས་མཛོད་-धर्मकोष

ཆོས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་- धर्म सम्भोग

ཆོས་བཟོད་-धर्म सहिष्णुता

ཆོས་བཟོད་ཤེས་ -धर्म ज्ञान सहिष्णुता

ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་- धर्म संगीति सूत्र

ཆོས་ཡིན་པ་- धर्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -धर्मको अनुसन्धान; जाँच

ཆོས་ར་- वाद विवाद गर्ने आगन

ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་- धार्मिक भेदभाव

ཆོས་རབ་སྟོན་- पूर्ण रूपले धर्म सिकाउनु

ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྒྲིབ་- धर्मको सन्दर्भमा क्रोधमा अवरोध

ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སྒྲིབ་པ་- धर्म गौरव

ཆོས་ལ་གུས་པ་- धर्म रत; धर्ममा आनन्द

ཆོས་ལ་དགའ་ -धर्म रती; धर्म सुख

ཆོས་ལ་དགའ་བ་ -धर्म रती; धर्म सुख

ཆོས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་- धर्मको सम्वन्धमा अतिशयोक्ति

ཆོས་ལ་ང་རྒྱལ་སྤངས་པ་ -धर्म;गुणको सम्बन्धमा घमण्ड त्याग

ཆོས་ལ་ངེས་རྟོགས་ཀྱི་བཟོད་པ་- धर्मको निश्चित सिद्धिमा सहनशीलता

ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་- एकान्त धर्म निरता; धर्ममा मात्र रमाउने

ཆོས་ལ་གཅིག་ཏུ་དགའ་ཞིང་- धर्ममाथि भर परेर

ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་- धर्म नैरात्म्य धर्मको स्व:अस्तित्व विहिनता

ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ -निर्विकल्प धर्म नैरात्म्य ज्ञान

ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་-

ཆོས་ལ་བག་ཡོད་པ་- धर्मको सम्वन्धमा अंतर्विवेकशीलता

ཆོས་ལ་དབང་བ་ -धर्मको सम्वन्धमा शक्ति

ཆོས་ལ་མི་དགའ་- धर्ममा नरमाउने

ཆོས་ལ་མི་མོས་པ་- धर्ममा अविश्वास; अनस्था; अरूचि; निरुत्साह

ཆོས་ལ་མི་གཡོ་ -धर्मको सम्बन्धमा रोकिएको; अचल

ཆོས་ལ་མུན་པ་མེད་- धर्म निरन्धकार

ཆོས་ལ་མོས་ -धर्ममा विश्वास; आस्था; रूचि; उत्साह

ཆོས་ལ་མོས་པ་ -धर्ममा विश्वास; आस्था; रूचि; उत्साह

ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་- धर्ममा विश्वासको योगमा परिश्रम

ཆོས་ལ་མོས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་ -धर्ममा विश्वासको योगमा परिश्रम गर्नु पर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཆོས་ལ་མོས་པར་བྱེད་ -धर्ममा विश्वास; आस्था; रूचि; उत्साह
ཆོས་ལ་མོས་པའི་ས་བོན་- धर्ममा विश्वास; आस्था; रूचि; उत्साहको विज
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་- धर्मावलम्वन
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ -धर्मावलम्वन करुणा
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ -धर्मावलम्बन मैत्री
ཆོས་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -धर्म अनुकूल मानसिक आवद्धता
ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ -धर्म प्रवेश
ཆོས་ལ་བཟོད་པ་- धर्मरत्न संज्ञा
ཆོས་ལ་རིན་པོ་ཆེར་འདུ་ཤེས་- धर्म संभोग
ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ -धर्म संभोग
ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ -धर्म संभोग
ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ -धर्म संभोग विच्छेद
ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ -धर्म संभोग गर्छ
ཆོས་ལ་སུན་འབྱིན་པ་- दुषक; निन्दक
ཆོས་ལ་སེར་སྣ་མེད་པ་ -धर्मको सम्वन्धमा अति लोभी नभएको
ཆོས་ལས་ཆོས་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་- घटनाहरू वास्तविकता भन्दा भिन्न छन्
ཆོས་ལས་མི་གཡོ་- धर्मवाट अचल
ཆོས་ལུགས་- सुव्यवस्था
ཆོས་ཤེས་-धर्म ज्ञान
ཆོས་ཤེས་པ་ -धर्म ज्ञान
ཆོས་བཤད་པ་-धर्म देशना
ཆོས་སྲེད་པ་- धर्म अनुरक्ति
ཆོས་གསུམ་- तीन अभ्यासहरू
མཆན་བུ་- टिप्पणहरू
མཆི་- जानु; आउनु
མཆི་བ་ -जानु; आउनु
མཆི་མ་- आँशु; वाष्प
མཆི་མ་ཟད་པ་- उसको आँशु सुक्यो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཆི་མའི་ཐལ་བ་- थुक; र्याल; खकार

མཆིན་བུ་ -(अप्रामाणिक) सिसा

མཆིམས་ཕྲོ་ཆག་ -चिम अनुवादक टो र अनुवादक छाक

མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་- वसुवन्धुको टीका गर्ने व्यक्ति

མཆིལ་- थुक

མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་- थुक

མཆིས་- हुनु; त्यहाँ हुनु; अस्तित्व; जानु; आउनु

མཆིས་པ་ -हुनु; त्यहाँ हुनु; अस्तित्व; जानु; आउनु

མཆིས་པ་མ་ལགས་པ་- नहुनु; अस्तित्वमा नहुनु

མཆིས་པའི་ཚེ་- जव यो थियो

མཆིས་ཞེས་བགྱི་བ་- अस्तित्व; हुनुता; त्यहाँ छ; यो हो

མཆུ་- ओठहरू

མཆེ་བ་- दंष्ट्रा; बंगारो

མཆེད་པ་- वृद्धि प्राप्त

མཆེད་པ་དམར་ལམ་པའི་སེམས་- चम्किलो रातो वृद्धिको चित्त

མཆེར་པ་-प्लीहा; गुल्म; फियो

མཆོག་- उत्तम; अग्र; अग्रता;उत्कर्ष; परम; श्रेष्ठ; सर्वोच्च

མཆོག་གི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་- अग्र धर्म प्रवेश

མཆོག་གི་དག་པར་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་- अग्र शुद्धि परामर्शन

མཆོག་གི་དོན་-अग्रअर्थ

མཆོག་གི་དོན་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་- परम तत्त्व धर्म; नैरात्म्य

མཆོག་གི་འདྲ་བ་- एक उत्कृष्ट गाईको जस्तै

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་- परम निरुमाणकाय

མཆོག་གི་སེམས་ཅན་- सर्वोच्च सत्त्व

མཆོག་གིས་- चित्त बुझ्ने गरी

མཆོག་གྱུར་- सर्वोच्च; सर्वश्रेष्ठ; सर्वोत्कृष्ट

མཆོག་གྱུར་པ་ -सर्वोच्च; सर्वश्रेष्ठ; सर्वोत्कृष्ट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཆོག་གྱུར་ལུས་- अग्र जन्मता; सर्वोत्कृष्ट काय

མཆོག་དགའ་- परमानन्द

མཆོག་འགྲུབ་ -सर्वोच्चता प्राप्ति (बुद्धत्व)

མཆོག་ཉིད་-अग्रता; अग्रत्व; परमत्व; सर्वोच्च; उचाइ

མཆོག་ཏུ་- सर्वोत्तम; महानतासाथ; पूर्णतया

མཆོག་ཏུ་གྱུར་-सर्वोच्च

མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་- प्रमोद्य; सर्वोच्च खुसी

མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་- सर्वोच्च (सिद्धिको संभाव्य उच्चतम उपाधि)

མཆོག་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ -सर्वोच्चतासाथ स्थिर; धेरै शक्तिशाली

མཆོག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་ -निष्कलंक; अमूर्त

མཆོག་ཏུ་རྨད་བྱུང་- परम आश्चर्यजनक

མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་- परामर्श; न्याय; सम्झनु;अनर्थ; सोचविचार

མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་- अनर्थ; बमोजिम चल्नु; संचालन गर्नु

མཆོག་ཏུ་བཟུང་- धेरै अनुरक्त

མཆོག་དང་ལྡན་པ་- सर्वोच्चद्वारा सम्पन्न

མཆོག་དང་པོ་དམ་པ --परम; सर्वोच्च; सर्वश्रेष्ठ; सर्वोत्कृष्ट

མཆོག་འཕགས་བདེ་བ་བྱེད་- परम आर्य सौख्य क्रिया

མཆོག་དམན་- मूल्य; सर्वोच्चता र हिनता

མཆོག་འཛིན་བྱེད་ -अनर्थ; बमोजिम चल्नु; संचालन गर्नु

མཆོག་རབ་ -परम; सर्वोच्च; सर्वश्रेष्ठ; सर्वोत्कृष्ट

མཆོག་ལ་ -परम; सर्वोच्च; सर्वश्रेष्ठ; सर्वोत्कृष्ट

མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ -सर्वोच्चमा शरण गमन

མཆོང་- उफ्रनु

མཆོང་བར་བྱེད་ཅིང་- उफ्रनेछ

མཆོངས་ -उफ्रनु

མཆོད་-पूजा; पूजन; अर्पण

མཆོད་བརྗོད་- पूजा; उपासनाको अभिव्यक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཆོད་བརྗོད་པ་ -पूजा; उपासनाको अभिव्यक्ति
མཆོད་ཉིད་- पूजायता; श्रेष्ठता; अर्पण; उत्कृष्ट;उपासना गर्न योग्य
མཆོད་རྟེན་- स्तूप; पूजा उपासनाको आधार
མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་བྱས་པ་- चैत्य वास्तविक पूजा स्थल
མཆོད་པ་- पूजा; पूजन; अर्पण; आदर; अर्पणद्वारा आनन्दित तुल्याउनु
མཆོད་པ་སྔོན་དུ་བྱས་ཏེ་-पहिला अर्पण गरिएको; पूजा गरिएको
མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པའི་སྔོད་- सर्व पूजा विधि विस्तार भजन
མཆོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་-पूजोपासंहित महायान धर्म
མཆོད་པ་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་- पूज्यनीय
མཆོད་པ་བྱེད་པ་- पूजा गर्छ
མཆོད་པ་དབུལ་བ་-अर्पण अर्पण गर्नु; पूजा अर्पण गर्नु
མཆོད་པ་ཡང་བྱེད་- पूजा गर्नु; सम्मान गर्नु
མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྙེད་- पूजादी लाभ
མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཤམས་- अर्पणको विन्यास
མཆོད་པའི་ཆོ་ག་- पूजा विधि
མཆོད་པར་བགྱིས་པར་འགྱུར་- पूजित
མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ངག་- पूजा अभिव्यक्त गर्ने भाषणको वक्तव्य
མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ -पूजा अभिव्यक्तिको वस्तु
མཆོད་པར་བྱ་བ་- पूजित
མཆོད་པར་བྱེད་པ་- पूजा गर्नु; अर्पण गर्नु
མཆོད་བྱེད་ -पूजा गर्नु; अर्पण गर्नु; आदर गर्नु
མཆོད་སྦྱིན་- यज्ञ; यज्ञदत्त
མཆོད་འོས་-योग्य अर्हत जैन धर्म संस्थापक
འཆག་- संक्रमण; हिडिरहेको; आइरहेको
འཆག་པ་ -संक्रमण; हिडिरहेको; आइरहेको
འཆག་པ་ལ་དད་ཆེར་མི་འགྱུར་- एक महान् व्यवहारवारे हिँड्दैन
འཆགས་ -[अकुशल कर्मलाई] स्वीकार गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཆགས་པ་ --[अकुशल कर्मलाई] स्वीकार गर्नु

འཆགས་པའི་དུས་ -स्वीकार गरेको समय

འཆགས་པར་བྱེད་པ་-[अकुशल कर्मलाई] स्वीकार गर्नु

འཆང་བ་- मनमा राख्नु

འཆད་- उपदेश दिन्छ; व्याख्या गर्छ; बोल्छ; घोषणा गर्छ; सङ्केत गर्छ

འཆད་འགྱུར་ཕྱིར་-व्याख्या गरिने भएकोले

འཆད་པ་ -उपदेश दिन्छ; व्याख्या गर्छ; बोल्छ; घोषणा गर्छ; सङ्केत गर्छ

འཆད་པའི་ཚེ་- व्याख्यान गर्दा; स्थापना गर्दा

འཆད་པར་བྱེད་ -व्याख्यान गर्नु; स्थापना गर्नु

འཆད་བྱེད་- व्याख्याता; टिकाकार

འཆད་ཚེ་- व्याख्यान गर्दा; स्थापना गर्दा

འཆད་རིགས་པ་ -व्याख्यान गर्न; स्थापना गर्न योग्य

འཆབ་པ་- दपोट; संवृति; आश्रय

འཆའ་- बनाउनु [मुद्रा] मिलाउनु [ध्यानमा खुट्टा]

འཆའ་བར་མཛད་པ་-बनाउनु

འཆར་- देखा पर्नु; उदय; चम्कनु; परावर्तन; प्रकट हुनु

འཆར་བ་ -देखा पर्नु; उदय; चम्कनु; प्रकट हुनु

འཆར་ཚུལ་ -देखा पर्ने विधि

འཆལ་པ་- अशुद्ध; दोषपूर्ण

འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ -दोषपूर्ण नैतिक सिद्धान्त

འཆལ་པའི་ཤེས་རབ་ -दोषपूर्ण प्रज्ञा

འཆལ་བ་ -अशुद्ध; दोषपूर्ण

འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ -दोषपूर्ण नैतिक सिद्धान्त

འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ -दोषपूर्ण प्रज्ञा

འཆལ་ཚུལ་རྫོམ་པའི་དྲི་བྲལ་ --दोषपूर्ण नैतिक सिद्धान्तको कलङ्कबाट मुक्त

འཆི་-मर्नु ; मृत्यु

འཆི་ཁ་མ་- मर्न लागेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཆི་འཕོ་- देहान्तरण; मृत्यु; मर्नु; मृतक

འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ -देहान्तरण अनि उदय; देहान्तरण अनि पुनर् जन्म

འཆི་འཕོ་བ་ -देहान्तरण गर्नु

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ -देहान्तरण अनि पुनर् जन्मको अउदय

འཆི་འཕོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་- पुनर् अजन्म अमृत्यु

འཆི་བ་- मरण; मृत्यु; मर्छ

འཆི་བ་ངེས་པ་- मृत्युको निश्चितता

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་- मृत्युको अनित्यता मृत्युको समुपस्थिति; सन्निकटता

འཆི་བ་མེད་པའི་སྒོ་- अमरत्वको द्वार

འཆི་བའི་དུས་བྱས་པ་- काल गत; मरेको; मरेपछि

འཆི་བའི་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ན་ -काल गत; मरेको; मरेपछि

འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་དུ་- मरण अवस्था; मृत्यु नभएसम्म

འཆི་བའི་ཚེ་- मरण काल; मर्ने समय

འཆི་མེད་- अमर

འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་- मृत्युको चरणमा जस्तै

འཆི་སྲིད་- मृत्युको अवस्था

འཆིང་གྲོལ་- बन्धन र मुक्ति

འཆིང་བ་- वन्धन

འཆིང་བར་འགྱུར་- बन्धनमा परेको छ

འཆིངས་- बाँधेर राख्नु; संरचना

འཆེལ་བ་-निग्रहण; सनक; भूत; हाउ; लत; भ्रम; स्थिरीकरण

འཆོལ་བ་- अन्योल ग्रस्त; गोलमालमा परेको

འཆོས་-बनाउनु; निर्माण गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཇ}

ཇ་- चिया

ཇི་- के ; कसरी

ཇི་སྐད་བསྟན་པ་- निर्देशन दिइए बमोजिम

ཇི་སྐད་དུ་- यस्तो भनिएको छ कि

ཇི་སྐད་དུ་སྨྲས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་- जें बोल्छ त्यही गर्छ

ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་བཤད་པ་ -यस्तो भनिएको छ कि

ཇི་སྐད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ-' यस्तो भनिएको छ कि

ཇི་སྐད་སྨྲས་- यथावादी

ཇི་སྐད་བཤད་པ་- व्याख्या गरिए बमोजिम

ཇི་སྙེད་- यावत; जति सक्दो बढी

ཇི་སྙེད་པ་- विभिन्नता; विविधता; किसिम; थरी; प्रकार; जात

ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་- परम्परागत सत्यता जान्ने सबै पक्षहरूको परम ज्ञाता

ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་- विविध घटनाहरू सिद्ध गर्ने परम ज्ञान

ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་- विभिन्नताको परम ज्ञाता

ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཡིད་- यावत; जति सक्दो बढी

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་- यथा यथा तथा तथा

ཇི་ལྟ་བ་- यथा; विधि; नियम; कसरी, परम सत्य; विधि [अस्तित्वको]

ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ -परम सत्य जान्ने सबै पक्षहरूको परम ज्ञाता

ཇི་ལྟ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་- यथावत; त्यसै गरेर; यो जस्तो छ त्यस्तै

ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་- घटनाको विधि सिद्धि गर्ने परम ज्ञान

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ -यथावत; त्यसै गरेर; यो जस्तो छ त्यस्तै

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་- यथावत(ता); यो वास्तवमा जस्तो छ त्यस्तै

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ -यथावत(ता); यो वास्तवमा जस्तो छ त्यस्तै

ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་- विधिको परम ज्ञाता

ཇི་ལྟ་བར་- यथा; विधि; नियम; कसरी; परम सत्य; विधि [अस्तित्वको]

ཇི་ལྟ་བུ་ - के जस्तो, कसरी, के

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཇི་ལྟ་བུར་གྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་-यो कसरी स्थापित छ (परम प्रज्ञाज्ञानद्वारा)
ཇི་ལྟ་ཞེ་ན་ -कसरी भनेर जब कसैले सोध्छ भने
ཇི་ལྟར་ -यदा [के जस्तो] कसरी; त्यसरी नै; के
ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་མེད་-त्यस्तो छैन जस्तो परिकल्पना गरिन्छ
ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་- अनुपादय; अज्ञ लिप्सा विना
ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་-अथा अधिगम धर्म व्यवस्था
ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་མེད་- कल्पना गरिएको विधमा यो अस्तित्वमा रहँदैन
ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་- यथा दृष्ट्रि
ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ -यर्था दृष्ट्रि
ཇི་ལྟར་འདི་ལྟར་ -कथं यस्मत
ཇི་ལྟར་འདི་ལྟར་ –कथं यस्मत
ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་- यथेष्ट
ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་- जहाँ चाह्यो त्यहि बस्ने
ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་- आफ्नो चाहना अनुसार जन्म लिने
ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་- यथेष्ट; आफूले चाहे अनुसार
ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་བསྟན་- आफूले चाहे अनुसार उपदेश दिने
ཇི་ལྟར་ན་- कसरी ?; त्यस्तै
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་- यो देखा परे अनुसार
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འབྱུང་བ་- यो देखा परे अनुसार घटित् हुन्छ
ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་- इतिहास
ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་-यथेष्ट; आफूले चाहे बमोजिम
ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་- आफूले चाहे बमोजिम
ཇི་ལྟར་བསགས་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་- तिनीहरूको कर्म बमोजिम
ཇི་སྟེ་- तर; यद्यपि; अपितु; झन् सारो
ཇི་མ་ཇི་བཞིན་པའི་- जुन त्यो जस्तै छ
ཇི་ཙམ་ -[के मात्र] जतिसुकै बढी; जति सक्दो धेरै; त्यो जति नै महान्
ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་- के कारणको लागि ?; त्यो कसरी?
ཇི་ཙམ་དུ་ -के कारणको लागि ?; त्यो कसरी ?

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཇི་ཙམ་ཞིག་- कतिवटा ?

ཇི་བཞིན་ --[कसरी ?के जस्तो?] त्यो जस्तै; जस्तै

ཇི་བཞིན་གྱི་- वास्तविक प्रकृति

ཇི་བཞིན་ཉིད་-तथता

ཇི་བཞིན་དུ་- त्यो जस्तै; जस्तै

ཇི་བཞིན་མིན་པ་- अयथा; जस्तो होइन

ཇི་བཞིན་མེད་པ་ -अयथा; जस्तो होइन

ཇི་བཞིན་ཞུགས་- यथा अभेद्यम; उसले प्रहार गर्ने मनसाय लिए बमोजिम

ཇི་ཡང་མེད་པ་- केहीपनि; जेसुकै अस्तित्वमा भए पनि

ཇི་སྲིད་ -[जे.अस्तित्वमा छ] .....भएसम्म

ཇི་སྲིད་དུ་-.....भएसम्म

ཇི་སྲིད་དུ་དེ་སྲིད་དུ་-.....भएसम्म; त्यस वेलासम्मको लागि

ཇི་སྲིད་པ་-.....भएसम्म

ཇི་སྲིད་ཚེའི་བར་དུ་- तिनीहरूको जिन्दगी भरी; सम्पूर्ण जीवन भरी

ཇེ་-वृद्धि सूचक सामान्य प्रत्यय

ཇེ་ཆེར་- ठूलो

ཇེ་སྲབ་ཏུ་- दुब्लो; कमजोर तुल्याउनु

ཇོ་ནང་པ་- तिब्बती बुद्धधर्मको विद्वान जोनङव

ཇོ་བོ་- आर्य; भगवान; स्वामी; बज्रुक [अर्थात् अतिस]

ཇོ་བོ་རྗེ་ -वज्रुक [अर्थात् अतिस]

མཇལ་- भेट्नु औपचारिक बैठक

མཇུག་-अन्त; अवसान

མཇུག་ཏུ་-अन्त्यमा

མཇུག་ཐོགས་-त्यसपछि तत्काल; अनुवर्ती तत्काल

མཇུག་ཐོགས་ཁོ་ནར་ -त्यसपछि तत्काल मात्र;अनुवर्ती तत्काल मात्र

མཇུག་ཐོགས་སུ་འཇུག་པ་ -त्यसपछि तत्काल आवद्ध

མཇུག་བསྡུ་བ་- अन्तिम सारांश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇམ་- नरम; न्यून; कमजोर

འཇམ་མགོན་- मञ्जुनाथ (चोङ्खापाको उपाधि)

འཇམ་པ་- नरमपन; नरम; चिल्लो

འཇམ་པའི་དབྱངས་- मञ्जुघोष; मञ्जुश्री

འཇམ་པོ་- चिल्लो

འཇམ་པོར་སྨྲ་- मृदु भाषी

འཇམ་དཔལ་ -मञ्जुश्री

འཇམ་དབྱངས་- एक ग्रन्थ लेखक ढाक्साङ रावा दोपा

འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་ -लेखक

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་- जाम्याङ सेप (लेखक)

འཇའ་ -इन्द्रेनी

འཇའ་ཚོན་ -इन्द्रेनी

འཇལ་- तुलना; सम्मिलित

འཇལ་པ་ -तुलना; सम्मिलित गर्नु

འཇལ་བ་ -तुलना; सम्मिलित गर्नु

འཇལ་བར་འགྱུར་ -तुलना; सम्मिलित गर्नु

འཇལ་བྱེད་ -सम्मिलन कर्ता

འཇིག་- नास; विनाश; विनाश गर्छ; नष्ट गर्नु

འཇིག་བསྐལ་- विनाश कल्प

འཇིག་རྟེན་- लोक; लौकिक; लौक्य; लोकधातु; जगत

འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་- लौकिक परम्परागत सत्य; लोक सम्वृत्ती सत्य

འཇིག་རྟེན་ཁམས་- लोक धातु

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་- लोक विज्ञ

འཇིག་རྟེན་གྱི་- लौकिक; संसारिक

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་- लोक धातु; विश्व प्रणाली

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་- लोक व्यवहार

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་བརྡར་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་- लोक व्यवहार र अभिव्यक्तिको कारणले गर्दा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་ -लोक व्यवहार माथि भर परेर

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ -लोक व्यवहार

འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་- लोक अर्थकार

འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་- लौकिक सौख्य; संसारको सुख

ཇིག་རྟེན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འདོད་པ་- संसारको चमत्कार नचाहनु

འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་- सांसारिक क्रियाकलापहरू

འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་- लोक नाथ; लोक रक्षक

འཇིག་རྟེན་རྒྱང་ཕན་པ་- लौकिक भौतिकवादी

འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་- अष्टलोकधर्म

འཇིག་རྟེན་བདེ་- लोक सौख्य; लोक सुख

འཇིག་རྟེན་འདས་-अलौकिक

འཇིག་རྟེན་འདས་པ་ -अलौकिक; लोकोत्तर

འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་བདག་ཉིད་-दुखात्मकलोक; संसारको प्रकृति दुख हो। संसारको प्राकृतिक दुख।

འཇིག་རྟེན་གནས་པ་-संसारमा यो हाम्रो अवस्था; संसारको आनात्रटीपन; संसारमा रहनु

འཇིག་རྟེན་པ་- लौकिक; संसारिक

འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་-लौकिकि लोकोत्तर

འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་- लौकिक श्रावक प्रत्यिक वुद्ध

འཇིག་རྟེན་པའི་ཁམས་- संसारिक लोक

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་- लौकिकाग्रधर्म; परम लौकिक गुणहरू

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་- लौकिकाग्रधर्म; परम लौकिक गुणहरू

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མཆོག་- सर्वोच्च लौकिक गुणहरू

འཇིག་རྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་ -समाधित्रय लौकिक

འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ -लौकिक परम्परा

འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་ -लौकिक क्रियाकलाप

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་- लौकिक ज्ञान

འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ -लौकिक मार्ग

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་- परलोक; मृत्यु हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་- लोकेश्वर (कल्की पुण्डरिकको अर्को नाम)
འཇིག་རྟེན་མིན་པ་-अलौकिक
འཇིག་རྟེན་རང་འགའ་བ་- सामान्य प्राणी
འཇིག་རྟེན་ལ་- यस संसारमा
འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་- लोक प्रसिद्ध
འཇིག་རྟེན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་- लोक अनुकम्पा; संसारको सरोकार; संसारको लागि सहानुभूति
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་- लोकोत्तर; लोकतिक्रान्त
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་--लोकोत्तर अनुत्तर ज्ञान
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་- विशुद्ध लोकोत्तर ज्ञान मार्ग
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་-लोकोत्तर मार्ग
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཙམ་-लोकोत्तर चित्तमात्र
འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་-सांसारिक दृष्टिकोण; परिदृश्य; परिप्रेक्ष
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་- त्रैधातुक सुख; तीनै लोकको खुसी
འཇིག་ལྟ་- सत्कायदृष्टि; क्षणभंगुरको दृष्टि
འཇིག་པ་-विनाश; नाश; भङ्ग; विध्वंश
འཇིག་པ་དུས་མཉམ་- एकसाथ विनाश; भङ्ग हुनु
འཇིག་པ་མེད་པ་-अनाशता; अनाश; अभङ्ग
འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་- नष्ट कल्प; विध्वंश कल्प
འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་- विध्वंशात्मक विषय
འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་- प्राणीहरू छन् भन्ने (गलत) दृष्टिकोण
འཇིག་པར་བགྱིད་པ་- नष्ट गर्नु; हटाउनु; विध्वंश गर्नु; संहार गर्नु
འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ་ -नष्ट गर्ने; नष्ट गर्नेछ; संहार गर्नेछ
འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ -नष्ट गर्ने; नष्ट गर्नेछ; नष्ट
འཇིག་པར་བྱེད་- प्रतिसंहार गर्नेछ
འཇིག་མེད་- विघटित नहुने; नष्ट नहुने

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇིག་མེད་གནས་- अभय गीरिक

འཇིག་ཚོགས་- सत काय; अनित्य संग्रह

འཇིག་ཚོགས་འགོག་པ་-सत्काय निरोध; अनित्य संग्रह विराम

འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་- सत्काय दृष्ट्रि; अनित्य संग्रहको दृष्ट्रिकोण [एक वास्तविक म र मेरो भन्ने]

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ -अनित्य संग्रहको दृष्ट्रिकोण [एक वास्तविक म र मेरो भन्ने]

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ -क्लिष्ट सत्काय दृष्ट्रि

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ -सत्काय दृष्ट्रि क्लेश लक्षण

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་- अनित्य संग्रहको दृष्ट्रिकोणको प्रवृत्ति

འཇིགས་- भय; डर; त्रास

འཇིགས་བཅས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་- भयद्वार पराजित

འཇིགས་རྟེན་གྱི་ཁམས་- लोक धातु; संसार लोक

འཇིགས་པ་ -भय; डर; त्रास

འཇིགས་པ་ལྔ་- पञ्च भय

འཇིགས་པ་ལྔ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ -पञ्च भय समतिक्रान्तत्व

འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པ་- ठूलो भय त्रास

འཇིགས་པ་བསྟན་ཕྱིར་- भय त्रास उत्पन्न गर्नको लागि

འཇིགས་པ་དང་སྐྲག་པ་དང་དངང་བ་ -भयं त्रासयुक्त वस्तुहरू

འཇིགས་པ་བྱེད་པར་བྱེད་དོ་ -भय त्रास उत्पन्न गर्नु

འཇིགས་པ་མི་བཟད་པ་- भय भैरव

འཇིགས་པ་མེད་པ་- अभय; निर्भयता

འཇིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲ་- निडर गर्जन

འཇིགས་པར་བྱེད་- डराउनु; पछि हट्नु; झिक्नु

འཇིགས་སྤང་- भय त्याग

འཇིགས་བྱེད་- भैरव (क्रोध देव)

འཇིགས་མེད་ -अभय; निर्मय

འཇིགས་མེད་པ་ -अभय; निर्मयता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇིགས་སུ་རུང་བ་- डरलाग्दो

འཇིམ་པ་- हिलो माटो

འཇུ་བར་-समर्थन गर्नु; सहयोग खोज्नु; पुनर्जन्म लिन खोज्नु

འཇུག་- प्रवेश; आवद्ध; लागू गर्नु

འཇོག་སྒོམ་-स्थिर पार्ने ध्यान; भावना

འཇུག་སྒྲུབ་- आवद्धता प्राप्त गर्नु; तमाम आवद्धता प्राप्त गर्नु

འཇུག་ངོགས་- वन्दरगाह; किनारा

འཇུག་པ་-निरन्तरता; प्रवेश गर्नु; सुरु गर्नु; आवद्ध हुनु; लागू गर्नु; प्रवेश

འཇུག་པ་ཆད་པ་-निरन्तरता विच्छेद

འཇུག་པ་བདེ་བ་དང་གོ་སླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་- सुहाउँदो र वुझ्नको लागि सहज प्रयोगको तवरले बनाइएको

འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་- प्रतिष्ठा; प्रवेशमा स्वतन्त्रता; टेवा; स्रोत

འཇུག་པའི་གནས་- प्रवेशको अवस्था

འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་- आवद्ध विज्ञान

འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་ -आवद्धताको भेद

འཇུག་པའི་ཚེ་- प्रयोगात्मक क्रियाकलापहरू

འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ -आवद्धताको लक्षण

འཇུག་པའི་གཞི་ -जोडाइको आधार; आवद्धताको आधार

འཇུག་པའི་རིམ་པ་ -प्रवेशको चरण

འཇུག་པར་འགྱུར་ -आवद्ध हुनु;प्रवेश गर्नु;लागू गर्नु;संचालन गर्नु

འཇུག་པར་བྱ་ -आवद्ध हुनु;प्रवेश गर्नु;लागू गर्नु;संचालन गर्नु

འཇུག་པར་བྱེད་- आवद्ध हुनु;प्रवेश गर्नु;लागू गर्नु

འཇུག་བྱ་- त्यो जसमा प्रवेश गरिनु पर्छ

འཇུག་བྱེད་ -प्रवेशकर्ता प्रवेशको उपाय

འཇུག་ཚུལ་- सम्बन्ध राख्नुको विधि

འཇུག་གཞི་- जोडाइको आधार;सन्दर्भको आधार;आवद्धताको आधार

འཇུག་ཡུལ་ -आवद्धताको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु

འཇུག་རིམ་- सञ्चालनको चरण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཇུག་ཤེས་- कार्यकारी चेतना

འཇུག་པའི་གཞི་ -जोडाइको आधार;सन्दर्भको आधार;आवद्धताको आधार

འཇུག་སེམས་ -[प्रवेश-चित्त] सम्यक सम्वोधिको प्रयोगात्मक चित्त; वास्तविक अभ्यासँग जोडिएको प्रवृत्ति वा प्रणिधान

འཇོ་སྒེག་-साङ्गीतिक प्रदर्शन

འཇོག་- तथ्य भनेर मान्नु; स्थान; स्थापना; निक्षेप; तोक्नु; राख्नु

འཇོག་དཀའ་ -तथ्य भनेर मान्न कठिन

འཇོག་སྒོམ་གྱི་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་- सिद्धिजन्य चेतना जुन ध्यान स्थिर गरेबाट उत्पन्न भएको अवस्थाहरू हुन

འཇོག་ཐུབ་པ་ -तथ्य भनेर मान्न सकिने

འཇོག་པ་ -तथ्य भनेर मान्नु; स्थान; स्थापना; निक्षेप; तोक्नु; राख्नु

འཇོག་པ་གཞི་ -तथ्य भनेर मान्ने आधार; तथ्य भनेर मानिएका आधारहरू

འཇོག་པ་རགས་པ་- स्थूल; भद्दा; अपरिष्कृत; भिमकाय; थुप्रो; मात्रा

འཇོག་པར་བྱེད་- प्रमाणिकरण; तथ्य भनेर मान्नु; स्थापना

འཇོག་པར་བྱེད་པ་ -प्रमाणिकरण; तथ्य भनेर मान्नु; स्थापना

འཇོག་བ་- स्थान

འཇོག་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པ་-अर्को माथि भर परेको प्रमाणिकरण

འཇོག་ཚུལ་ -तथ्य भनेर मान्ने विधि; नियुक्त गर्ने विधि

འཇོག་ཞིང་ -तथ्य भनेर मान्नु; स्थापना गर्नु ; निर्दिष्ट गर्नु;नियुक्त गर्नु

འཇོམས་- नष्ट गर्नु; दबाउनु; पराजित गर्नु

འཇོམས་པ་ -नष्ट गर्नु; दबाउनु; पराजित गर्नु; ध्वंश; दमन

འཇོམས་པའི་ནུས་པ་- पराजित गर्ने क्षमता

འཇོལ་མོ་- रूखमा वस्ने सेतो; रातो; कालो; पहेँलो रङको सुरिलो आवाज भएको चरा

རྗེ་- स्वामी; मालिक; नेताहरू

རྗེ་ཉིད་- मालिक [जोडखावा स्वयं]

རྗེ་བོ་ -स्वामी; मालिक; नेताहरू

རྗེ་བོ་ལ་འཁོན་པ་ -नेताहरू तर्फ दुर्भाव; ईर्ष्या

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཇེ་བཙུན་ - भट्टारक; आदरणीय; परम आदरणीय [मैत्रेय]

ཇེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ -जेचुन छोक्यी ग्याल्छेन शेराजे गुम्बाहा ग्रन्थकार

ཇེ་བཙུན་པ་ -जेचुन छोक्यी ग्याल्छेन

ཇེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ -जे चोङखापा र उनको चेलाहरूको विचार

ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་- जे चोङखापा

ཇེད་- विर्सनु

ཇེན་ཅར། ཇེན་ཆེར- नाङ्गैं

ཇེན་ཆེར་ཀྱིས་ -नाङ्गै

ཇེན་པ་- नाङ्गै

ཇེའུ་རིགས་ -वैश्य (व्यापारी वर्ष)

ཇེས་- पद; शव्द;..को पछि; पद्य;मौखिक अभिव्यक्ति

ཇེས་ཁྱབ་ -अग्र अपरिहार्य; अग्र व्याप्ति

ཇེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་- निर्देशात्मक अग्र व्याप्ति;निर्देशात्मक अग्र अपरिहार्य

ཇེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ -अग्र व्याप्ति

ཇེས་འགྲོ། ཆོས་སྒོ་ཇེས་འགྲོ་- धर्म मुखानुयन

ཇེས་འཇུག་ -[पछि- राख्नु] व्याकरणमा अंतसर्ग; अनुयायी(हरू)

ཇེས་འཇུག་ཕལ་ཆེར་- धेरैजसो अनुयायीहरू

ཇེས་ཐོབ་-[पछि- सिद्धि] अनुवर्ती; उत्तरगामी सिद्धि

ཇེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ -अनुवर्ती सिद्धिको मायावत् जस्तै अवस्था

ཇེས་ཐོབ་པ་ -अनुवर्ती; उत्तरगामी सिद्धि

ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་- प्रस्थ लब्ध ज्ञान;अनुवर्ती सिद्धिको परम ज्ञान

ཇེས་མཐུན་- अनुरूप

ཇེས་མཐུན་པར་ -..को सन्दर्भमा; अनुरूप

ཇེས་འཐོབ་ -अनुवर्ती; उत्तरगामी सिद्धि

ཇེས་དྲན་- अनुस्मृति

ཇེས་དཔག་- अनुमान

ཇེས་དཔག་གི་ཇེས་སུ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ -अनुवर्ती; उत्तरगामी फल उदय गराउने अवधारणात्मक चेतना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྗེས་དཔག་གི་རྟོག་པ་-अनुमानिक अवधारणात्मक चेतना; अनुमानिक चेतना
རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་- अनुमानप्रमेय; अनुमानिय बोधको वस्तु
རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་- अनुमानद्वारा प्रेरित अवधारणात्मक अनुवर्ती; उत्तरगामी वोध
རྗེས་དཔག་བཅད་ཤེས་- अनुमान परिच्छिन्न ज्ञान
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་-अनुमान प्रमाण; अनुमान परम वोधकर्ता
རྗེས་བཟུང་- हेरचाह गरिनु
རྗེས་བཟོད་- अनुवर्ती; उत्तरगामी सहिष्णुता
རྗེས་ལ་ -अनुवर्ती; उत्तरगामी; पछि; तत्पश्चात्
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ -अनुवर्ती प्रष्ट महसुसकर्ता
རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ -अनुवर्ती सिद्धि
རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་- प्रस्थ लब्ध लौकिक ज्ञान
རྗེས་ཤེས་- अन्वय ज्ञान
རྗེས་སུ་- अनु; अनुवर्ती; उत्तरगामी
རྗེས་སུ་དགའ་བར་བྱེད་- खुसी; आनन्द; सुख
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་-धर्म मुखनुयन; अनुगम
རྗེས་སུ་རྒྱུ་བ་- अनुविचरित
རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་- अनुष्ठान; सिद्ध गर्नु
རྗེས་སུ་ཆགས་པ་- अनुनय; लालसा; हुनु
རྗེས་སུ་འཇུག་- संवद्ध हुनु; प्रवेश गर्नु; लागू गर्नु; निरन्तरता
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ -संवद्ध हुनु; प्रवेश गर्नु; लागू गर्नु; निरन्तरता
རྗེས་སུ་བརྟེས་པ་- अनुप्राप्त; सिद्ध
རྗེས་སུ་གཏོད་- एकाग्र; लक्ष्य; प्रसारण; विश्वास
རྗེས་སུ་རྟོག་པ་- जाँच्नु; सोच विचार गर्नु
རྗེས་སུ་རྟོགས་- सिद्ध हुनु; वोध गर्नु
རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ -सिद्ध हुनु; वोध गर्नु
རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ -सिद्ध हुनु; वोध गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྗེས་སུ་སྟོན་- सिकाउनु; सङ्केत गर्नु

རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ -सिकाउनु; सङ्केत गर्नु

རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ -सिकाउनु; सङ्केत गर्नु

རྗེས་སུ་སྟོན་བྱེད་ -सिकाउनु; सङ्केत गर्नु

རྗེས་སུ་བརྟག་པ་- अनुसन्धान; गर्नु विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་བརྟག་པར་བགྱི་སྟེ་ -अनुसन्धान; गर्नु विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་བརྟགས་ -अनुसन्धान; गर्नु विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ -सिकाउनु; सङ्केत गर्नु; उपदेश

རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་- अनुशासनी प्रतिहार्य;चमत्कारी उपदेश

རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་- अनुवर्ती रूपमा परम्परागत नियुक्ति अध्यारोपण गर्नु

རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་ -अनुवर्ती रूपमा परम्परागत नियुक्ति अध्यारोपण गर्नु

རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་- अनुप्राप्त; सिद्धि

རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡེ་ཤེས་- प्रस्थ लब्ध ज्ञान

རྗེས་སུ་མཐུན་- अनुलोमिक; अनुकूल; अनुकूल्य

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ -अनुलोमिक

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ -अनुलोमिक; अनुकूल; अनुकूल्य

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་ -सामंजस्यपूर्ण मानसिक चिन्तन

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་- अनुधर्म ; अनुधर्मता

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་ན་ -अनुधर्मकारी

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་- अनुकुल्य पथ

རྗེས་སུ་མཐུན་པར་-अनुलोम; सहमति;परोक्ष आदेश

རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤྱོད་- समन्वयात्मक अभ्यास

རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་- समन्वयमा

རྗེས་སུ་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱའོ་ -समन्वयात्मक खुसी

རྗེས་སུ་མཐུན་བྱེད་- समन्वयात्मक; अनुपालनात्मक

རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་- प्रतिकूल

རྗེས་སུ་མཐོང་- हेर्नु; देखा पर्नु; अनुवर्ती रूपमा हेर्नु; अनुवर्ती रूपमा देखा पर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྗེས་སུ་འཐོབ་པ་ -अनुप्राप्ती; अनुसिद्धि

རྗེས་སུ་དྲན་པ་- अनुस्मृति; अनुस्मरण

རྗེས་སུ་གནང་བ་- दिनु; प्रदान गर्नु; वनाउनु

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་- आनुमानिक संज्ञानद्वारा उदय भएको अवधारणात्मक चेतना

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ -अनुमान प्रमाण; आनुमानिक मुख्य वोधकर्ता; आनुमानिक मुख्य वोध

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་- अनुमेय

རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ -अनुमेय

རྗེས་སུ་དཔྱད་པ་- अनुविचारित; विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་དཔྱོད་པ་ -अनुविचारित; विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སེམས་ -विश्लेषणात्मक मन

རྗེས་སུ་སྤྱད་པ། རྗེས་སུ་དཔྱད་པ་ -अनुविचारित; विश्लेषण गर्नु

རྗེས་སུ་འཕྲང་དགོས་- अनुशरण गर्नु आवश्यक

རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྟོག་པས་ཞེན་པོ་- संग्रहको वोध भन्दा पछि उदय हुनु

རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྟོག་པས་ཞེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ- झरना खोल झिल्ली

རྗེས་སུ་བྱེད་པ་- वमोजिम; अनुसार

རྗེས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་ -वमोजिम; अनुसार

རྗེས་སུ་འབྲང་- अनुशरण

རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ -अनुशरण

རྗེས་སུ་འབྲངས་ -अनुशरण

རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ -अनुशरण

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བཟློག་པ་- विपर्याय सम्वन्ध

རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་- अनुवन्ध

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བྱས་ནས་ -अनुवन्धित्व

རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་- अनुयोग

རྗེས་སུ་མི་འཇུག་མེད་-टाढा राख्नु; मुक्त हुनु; त्याग्नु; तिरस्कार गर्नु

རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་ -[पछि -सहमत-नहुन-को-लागि] वमोजिम होइन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྗེས་སུ་བརྩལ་-खोजी गर्नु; निश्चय गर्ने प्रयास गर्नु; खोज्ने निर्णय गर्छ

རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་- अनुलोमिकी क्षान्ति;सहिष्णुता;धैर्यता

རྗེས་སུ་འཛིན་-करूणाले हेरचाह गर्नु; अनुशरण गर्नु; अनुग्रह

རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ -करूणाले हेरचाह गर्नु; अनुशरण गर्नु; अनुग्रह

རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་- अनुप्रविष्ट

རྗེས་སུ་བཟུངས་- अनुशरण गर्नु; विश्वास गर्नु; हेरचाह गर्नु

རྗེས་སུ་གཟུང་ -करूणाले हेरचाह गर्नु; अनुशरण गर्नु; अनुग्रह

རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ -करूणाले हेरचाह गरिएको; अनुशरण गरिएको; अनुग्रह गरिएको

རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་- हेरचाह गर्नको लागि

རྗེས་སུ་ཡི་རང་- अनुमोदित; प्रशंसित; सहानुभूति राखिएको

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ -अनुमोदित; प्रशंसित; सहानुभूति राखिएको

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མོད་ལས་བྱུང་བ་- प्रशंसाबाट उदय भएको सहानुभूतिद्वारा उदय भएको

རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अनुमोदन; प्रशंसा मानस्कर

རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་བསམ་པ་ -अनुमोदन; प्रशंसाको विचार

རྗེས་སུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་ -अनुशरण गर्नु; विश्वास गर्नु; हेरचाह गर्नु

རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་- जान्दछ; आगम; निश्चित गर्नु; अनुशरण गर्नु

རྗེས་སུ་ཤེས་པ་-अनुवर्ती बोधकर्ता; अनुवर्ती बोध; अनुवर्ती ज्ञान

རྗེས་སུ་སོང་བ་- हुनु; अनुवर्ती रूपमा हुनु; गएको; विगत

རྗེས་སུ་སྲུང་བ་- अनुरक्षण [अर्थात् प्रतिज्ञा र वचन]

རྗེས་སུ་སློབ་པའི་ཚུལ་ -सिक्ने विधि; सिक्ने मार्ग

རྗེས་སུ་བསམ་པ་-सोच्नु ; अनुवर्ती विचार

རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་ -अनुरक्षण [अर्थात् प्रतिज्ञा र वचन]

རྗེས་སུ་བསླབ་-अनुशिक्षा; सिक्नु; निरन्तर रूपमा तालिम लिनु

རྗེས་སོང་-अनुगम हुनु; अनुवर्ती रूपमा हुनु; गएको; विगत

རྗེས་སློབ་–अनुशिक्षा; सिक्नु; निरन्तर रूपमा तालिम लिनु

རྗོད་- अभिव्यक्ति; वक्तव्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྗོད་བྱེད་- अभिव्यक्तिको उपाय; अभिव्यक्त कर्ता; अभिव्यक्ति मूलक

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ -अभिव्यक्ति मूलक पदावली

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ -अभिव्यक्ति मूलक पदावली

རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཐེག་པ་- शब्द उच्चारण यान

ལྗགས་- जीब्रो

ལྗགས་གློག་གནང་- पढ्नु [आदरार्थी]

ལྗགས་ཤིན་ཏུ་ཡངས་ཤིང་སྲབ་པ་ - उसको जिब्रो लामो र पातलो छ

ལྗང་ཁུ་- हरियो

ལྗན་ལྗིན་-दूषित; फोहर; मैला

ལྗོངས་-जनपद; प्रदेश; जिल्ला

ལྗོངས་ཀྱི་བྱ་བ་- जनपद कृत्य

ལྗོན་ཤིང་- रूख

བརྗིད་-तेजस; चम्कनु; सुन्दरता; गौरव; ज्वालायुक्त

བརྗིད་པ་བཀྲེས་པར་འགྱུར་ -तेजस; चम्कनु; सुन्दरता; गौरव; ज्वालायुक्त

བརྗེ་- परिवर्तन

བརྗེད་- विर्सनु; विर्सने बानी

བརྗེད་ཀྱིས་དོགས་པ་- विर्सने डर

བརྗེད་ངེས་པ་ -विर्सने बानी

བརྗེད་པ་ -विर्सनु; विर्सने बानी

བརྗེད་པར་བྱས་ན་ -विर्सनु; विर्सने बानी

བརྗེད་བྱང་ -विर्सने बानीको शुद्धिकरण

བརྗེས་ -परिवर्तन

བརྗོད་- वोल्नु; भन्नु; अभिव्यक्त गर्नु; वक्तव्य दिनु; अभिव्यक्ति

བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་-अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अनुच्चारणीय; अकथनीय; अवर्णनीय

བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ -अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अनुच्चारणीय; अकथनीय; अवर्णनीय

བརྗོད་དུ་མེད་ -अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अनुच्चारणीय; अकथनीय; अवर्णनीय

བརྗོད་དུ་མེད་པ་ -अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अनुच्चारणीय; अकथनीय; अवर्णनीय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ -अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अनुच्चारणीय; अकथनीय; अवर्णनीय

བརྗོད་དོ་ཅེས་བྱ་- वक्तव्य; भनिनु पर्छ

བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་- वक्ताको मनसाय

བརྗོད་པ་ -वोल्नु; भन्नु; अभिव्यक्त गर्नु; वक्तव्य दिनु; अभिव्यक्ति

བརྗོད་པ་ཞུང་བ་- मन्द मन्त्र वोलाइ कुराकानीमा नरम

བརྗོད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་- भाष्य समता; सवै वोलिने वाक्यहरूको एकरूपता

བརྗོད་པ་བྱེད་- अभिव्यक्त कर्ता

བརྗོད་པ་སྨྲ་བ་-वर्ण वादी

བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་-अविलाप मात्र

བརྗོད་པ་མཛད་ -वोल्नु; भन्नु; अभिव्यक्त गर्नु; वक्तव्य दिनु; अभिव्यक्ति

བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་- मौखिक परम्परागतता

བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་- अभिव्यक्तिको पक्षहरू

བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་- भाषणको प्रवृत्ति

བརྗོད་པའི་ལེགས་ལ་- भन्छ

བརྗོད་པར་བྱ་- अभिव्यक्त गर्नु पर्ने कुरा; विषय वस्तु

བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་- अभिव्यक्त गर्न नसकिने

བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ -अभिव्यक्त गर्न नसकिनेपन

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ -के अभिव्यक्त गर्ने भन्ने सम्वन्धमा

བརྗོད་པར་བྱའོ་ -अभिव्यक्त गर्नु पर्छ

བརྗོད་པར་ཟད་ -वोल्नु; भन्नु; अभिव्यक्त गर्नु; वक्तव्य दिनु;

བརྗོད་བྱ་ -अभिव्यक्तिको उद्देश्य; छलफल गरिएको उद्देश्य; विषय वस्तु; अभिव्यक्त गरिएको वस्तु

བརྗོད་བྱེད་- वक्ता; अभिव्यक्तिमूलक; अभिव्यक्तिको उपाय

བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ -अभिव्यक्तिमूलक आवाजहरू

བརྗོད་བྱེད་བརྗོད་བྱ་- वाक वाच्य; अभिव्यक्तकर्ता अभिव्यक्त

བརྗོད་བྲལ་- अनुमान गर्न नसकिने

བརྗོད་མེད་-अभिव्यक्त गर्न नसकिने; अभिव्यक्त नगरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྗོད་མཛད་- वताउनु; सङ्केत गर्नु; अभिव्यक्त गर्नु

བརྗོད་ཟིན་- व्याख्या गरिसकिएको; पहिला व्याख्या गरि सकिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཉ}

ཉ་- माछा
ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་- अञ्जीरको रूख जस्तै
ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་-उसको आकृतिको परिधि अञ्जीरको रूख जस्तै छ
ཉ་ཏིག་ -'मानसिक अँध्यारोपन नष्टकर्ता' टिका
ཉ་ཏྲི་ཀཱ་ --'मानसिक अँध्यारोपन नष्टकर्ता' टिका
ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྲེས་པའོ་ -शलगमद्वारा माछालाई अन्योलग्रस्त पार्नु
ཉ་པ་- माझी
ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ -आवोनकुनगापल (१३०० -१३८९)
ཉག་རེ་ལས་-एकिक
ཉན་- श्रवण; सुन्नु
ཉན་ཐོས་- श्रावक
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་- श्रावक संघ
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་- श्रावक शत्रु नाशक
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ -ध्यानको श्रावकयान
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ -एउटा ध्यानको श्रावकयानको ध्यानको साम्यताको परम ज्ञान
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ -ध्यानको श्रावकयानपथको अविच्छिन्न पथ
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་- निश्चित विभेदसँग श्रावकको आंशिक सामंजस्यता
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་- श्रावकको सिद्धान्तको स्पष्ट सिद्धिकर्ता
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ -श्रावकको अनुवर्ती सिद्धिकर्ता
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ -मोक्षसँग श्रावकको आंशिक सामंजस्यता
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་- श्रावकयान
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་-श्रावकयानमा सम्वद्ध भएकाहरू
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་- श्रावकको सम्पन्न पथ
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ -श्रावकको देख्ने पथ
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་- देख्ने पथको अनुवर्ती सिद्धिको श्रावकको परम ज्ञान
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་- ध्यान सन्तुलनको श्रावकको परम ज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ -श्रावकको देख्ने पथको अविच्छिन्न पथ

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དད་པའི་ས་- श्रावकको विश्वासको भूमि

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་- श्रावकको योगिक प्रत्यक्ष अनुभवकर्ता

ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་པ་- श्रावक आर्य

ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་- श्रावकको सम्यक सम्बोधि वा प्रत्येकवोधिको सम्यक् सम्वोधि

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་- श्रावक प्रयौग मार्ग

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་- श्रावक अशैक्ष मार्ग

ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་པ་- श्रावक प्रयत्न

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་- श्रावक संग्रह मार्ग

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས་- श्रावकयानको प्रगति सम्पन्न ग्रेकाको स्पष्ट सिद्धिकर्ता

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་- असंगको श्रावक भूमि

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྟུལ་གྱི་མཁྱེན་པ་- मन्द वुद्धि भएका श्रावकको शत्रु नाशकवारे परम ज्ञाता

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྣོན་མཁྱེན་པ་ -तिक्ष्ण वुद्धि भएका श्रावकको शत्रु नाशकवारे परम ज्ञाता

ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ -श्रावकको शत्रु नाशकको निरन्तरतावारे परम ज्ञाता

ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ -ध्यानको श्रावकपथमा व्यक्तिको निरन्तरतावारे परम ज्ञाता

ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་- श्रावकयान

ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་མཁྱེན་པ་- श्रावकको देख्ने पथमा रहेको व्यक्तिको परम ज्ञाता

ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་- श्रावक प्रत्येकवुद्ध

ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་- श्रावक कट्टरपंथीहरू

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་- श्रावकादि

ཉན་ཐོས་ལེགས་འཚོལ་བ་- श्रावक गणत

ཉན་དུ་- सुन्नु

ཉན་འདོད་པ་- सुन्ने अभिलाषा; सुनाउने अभिलाषा

ཉན་པ་- सुन्नु; सिक्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy; Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉན་པ་པོ་- श्रोता; सुन्ने व्यक्ति

ཉན་བྱ་- सुन्ने वस्तु

ཉན་རང་- श्रावक प्रत्येकबुद्ध

ཉན་ས་- असङ्गको श्रावक भूमि

ཉམ་ང་བ་- डर; त्रास; भय; दुर्भाग्य

ཉམ་ང་བ་མེད་པ།་སྒྲ་ཉམ་ང་བ་མེད་པ་- अकष्ट शव्द

ཉམ་ང་བའི་ཕྱོགས་- डरको दिशा

ཉམ་ཆུང་- कमजोर; बल नभएको; कम बल

ཉམ་ཆུང་ཕྱིར་- दुर्लभत्वत्

ཉམ་ཆུང་བ་- दौर्वल्य

ཉམ་ཐག་- अभावग्रस्तता; स्रोत विहीन; थकित

ཉམ་ཐག་པ་ -अभावग्रस्तता; स्रोत विहीन; थकित

ཉམ་རྩལ་ཡོད་མིན་ན་- अबला; कमजोर

ཉམ་རྩལ་ཡོད་མེད་ན་ -अवला; कमजोर

ཉམ་རངས་སུ་མི་འདོར་འདོད་པ་- सहिष्णुता

ཉམ་རངས་སུ་མི་འདོར་འདོད་པ་ -सहिष्णुता

ཉམས་ -एउटा अनुभव; एक दृष्टिकोण; हानी; क्षति; विपत्ति; भ्रष्ट पतित

ཉམས་ཁྲིད་ - व्यवहारिक निर्देशन

ཉམས་དགའ་བ་- धेरै आनन्ददायी; आनन्द; खुसी; प्रशन्नता

ཉམས་ཆུང་- द्रौबल्य; कमजोर

ཉམས་ཆུང་བ་ -द्रौबल्य; कमजोर

ཉམས་ཐག་- आक्रांत; थकित

ཉམས་བདེ་- गर्वित; प्रफुल्लित

ཉམས་བདེ་བ་དང་ཉམས་མི་བདེའང་ཙང་སྙེ་ཧེ་ལྷ་ཧེ་ལྷར་གནས་པ་- यो राखिएको अवस्था

ཉམས་སྣང་- आध्यात्मिक रूप

ཉམས་པ་- हानी; हिनता; विहीन; खण्डन; दूषित; भ्रष्ट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་- अधोगति सँग सामंजस्यपूर्ण

ཉམས་པ་མེད་- अखण्ड; अदूषित; अभ्रष्ट

ཉམས་པ་མེད་པ་ -अखण्ड ध्यान स्थिरिकरण

ཉམས་པ་མེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་- हानी हेतु; भ्रष्टताको कारण

ཉམས་པའི་རྒྱུ་ -खण्डित; दूषित; भ्रष्ट हुनु

ཉམས་པར་འགྱུར་ -खण्डित; दूषित; भ्रष्ट हुनु

ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ -खण्डित; दूषित; भ्रष्ट हुनु

ཉམས་པར་རྣམ་པར་སྤྲངས་པ་ खण्डित; दूषित; भ्रष्टता त्याग

ཉམས་བླང་-अभ्यास

ཉམས་བླངས་ -अभ्यास

ཉམས་མ་མེད་པ་ -अखण्डित, अदूषित, अभ्रष्ट होइन

ཉམས་སྨད་-शमन

ཉམས་རངས་སུ་མི་འདོར་བ། ཉམས་རངས་སུ་མི་འདོད་བ་-सहिष्णुता

ཉམས་ལེན་- अभ्यास

ཉམས་ལོངས་- अभ्यास

ཉམས་སུ་བདེ་བ་- प्रणित; मधुर; विशिष्ट; परम; खानको लागि असल

ཉམས་སུ་བླང་ -अभ्यास

ཉམས་སུ་བླང་བ་ -अभ्यास

ཉམས་སུ་བླང་བྱ་ -अभ्यांसको वस्तु

ཉམས་སུ་བླངས་པ་ -अभ्यास

ཉམས་སུ་མི་བདེ་བ་མེད་ལ་- असफल हुन्छ

ཉམས་སུ་མྱོང་- अनुभव

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ -अनुभव

ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་- अनुभव गर्छ

ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་ -अनुभव

ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ -अनुभव

ཉམས་སུ་ལེན་པ་ -अभ्यास

ཉམས་སུ་ལོངས་ -अभ्यास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉལ་- शयन; सुत्नु

ཉལ་ཁྲི་- ओछ्यान

ཉལ་ཉིལ་- फोहर

ཉལ་བ་ -शयन; सुत्नु

ཉལ་བ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོ་བསལ་བ་ལ་- शयनद्वारा थकान मेटाउनु

ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་- दुईलाख सोह्र हजार

ཉི་མ་- सूर्य; दिन; आइतवार

ཉི་མ་གཅིག་ཅིག་- दिवस

ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་- सूर्य र चन्द्र

ཉི་མ་སྦས་པ་- रवि गुप्त

ཉི་མ་འོད་ཟེར་- सूर्यको किरण

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་- आदित्य मण्डल; सूर्य मण्डल

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ- सूर्य मण्डल र चन्द्र मण्डल

ཉི་མའི་གཉེན་- आदित्य वन्धु; सूर्य मित्र

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ -सूर्य रश्मी; सूर्यको किरण

ཉི་མའི་འོད་སེར་ -सूर्य रश्मी; सूर्यको किरण

ཉི་ཚེ་- प्रदेश; प्रादेशिक; थोरै ; सानो; आंशिक

ཉི་ཚེ་བ་ -प्रदेश; प्रादेशिक; थोरै ; सानो; आंशिक

ཉི་ཚེ་བའི་མངོན་སུམ་ -प्रादेशिक प्रत्यक्ष; आंशिक; छोटो प्रत्यक्ष वोध

ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་- आंशिक शुन्यता

ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་- तुच्छ नरक

ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ -प्रादेशिकचत्व ज्ञान; आशिक ज्ञान

ཉི་ཚེའི་དམྱལ་བ་- तल्लो नर्कको प्राणीहरू

ཉི་ལོགས་- अतपस; सूर्यको किरण

ཉི་ཤུ་-बीस

ཉི་ཤུ་པ་- बसुवन्धुको विमस्तिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་- वाइस

ཉེ་ཤུ་རྩ་བདུན་- सत्ताइस

ཉིང་མཚམས་- जीवनहरू विचको दूरी

ཉིད་- स्व; त्व; ता

ཉིད་ཀྱི་ཆོས་- स्व:धर्म

ཉིད་དུ་- स्वयं; एकै

ཉིད་ལས་ -स्वयं; एकै

ཉིན་- दिवस

ཉིན་གཅིག་ -एक दिन; दिन भरिमा

ཉིན་པར་- एक दिनमा; दिउँसो

ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་རེད་པ་མ་ཡིན་པ་- दिउँसो नखाने देवदत्त

ཉིན་མོ་- सूर्य; दिन

ཉིན་མཚན་- दिन रात; रात दिन

ཉིན་མཚན་དུ་ལན་དྲུག་ཏུ་- दिन र रातमा छ पटक

ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་- प्रतिसन्धि;जीवनहरू वीचको दूरीमा पुलको काम गर्ने

ཉིན་རེ་བཞིན་- दैनिक

ཉིན་རེ་ལའང་- प्रत्येक दिनमा समेत

ཉུག་བྱེད་ལ་- प्रदान गर्न पनि सक्नेछ

ཉུང་- अल्प; थोरै; कम मात्र

ཉུང་ངུ་ -अल्प; थोरै; कम मात्र

ཉུང་ངུ་ཉུང་ངུས་- थोरै थोरै

ཉུང་ངུས་ཚིག་གིས་- केही शब्दले

ཉུང་ཉུང་ -अल्प; थोरै; कम मात्र

ཉུང་བ་ -अल्प; थोरै; कम मात्र

ཉུང་བ་དང་ཆེས་ཉུང་བ་- कम अनि निकै कम

ཉུང་མ་- सलगम

ཉུང་སེས་སེག་- निकै कम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉེ་- आसन्न; निकट; प्रिय; घनिष्ट

ཉེ་འཁོར་ན་- निकटस्थ; निकट

ཉེ་འཁོར་བ་- छिमेकी (नरक)

ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་ -छिमेकी नरक प्राणी

ཉེ་འཁོར་དམྱལ་བ་- निकट नरक

ཉེ་གྱུར་ན་- घनिष्ट हुनु ; प्रिय हुनु

ཉེ་ཉོན་- उपक्लेश

ཉེ་ཉོན་ཉེ་བུ་ -वंशज

ཉེ་བ་ -निकट; प्रिय; घनिष्ट

ཉེ་བ་ཉིད་- आसन्नता

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ -उपक्लेश

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ -उपक्लेश

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གློ་བུར་བ་- आगन्तुक उपक्लेश

ཉེ་བར་ -आसन्न

ཉེ་བར་མཁོ་བ་- महत्वपूर्ण बुँदाहरू; महत्वपूर्ण

ཉེ་བར་འཁོར་བ་- समिप; निकट

ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པ་- धब्बा विहीन; मैला वनाउन नसकिने

ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་- निकै निकट

ཉེ་བར་གྱུར་པ་- अवस्था;स्थापना गर्नु;व्यवस्था गर्नु;मिलाउनु;दर्ता गर्नु

ཉེ་བར་དགོད་-सहनु; झेल्नु; तात्पर्य

ཉེ་བར་འགྲོ་- उपागम; निकट आउनु; जानु; पराजित; गुज्रनु

ཉེ་བར་འགྲོ་བ་- प्रवर्द्धन गर्नु; वलियो बनाउनु

ཉེ་བར་རྒྱས་པར་འགྱུར་- स्थापना गर्नु

ཉེ་བར་སྒྲུབ་ -स्थापना गर्नु

ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ -स्थापना गर्नु

ཉེ་བར་བསྒྲུབ་ -स्थापना गर्नु

ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་ -स्थापना गर्नु.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉེ་བར་འཇུག་པ་- उपस्थापना

ཉེ་བར་འཇོག་པ་- उपस्थापना

ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་ -उपस्थापंना गर्छ

ཉེ་བར་གཏོད་- उपनयन;निकट ल्याउनु;तर्फ डोर्याउनु;परिचय दिनु

ཉེ་བར་རྟག་པ་ -दर्शक

ཉེ་བར་རྟོག་པ་- उपलक्षण; महसुस गर्नु; जाँच्नु; अनुसन्धान

ཉེ་བར་རྟོན་- समर्थन गर्नु

ཉེ་བར་རྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ -समर्थन गर्नु

ཉེ་བར་སྟོན་- उपदेश दिनु; सिपारिस गर्नु

ཉེ་བར་སྟོན་པ་-उपदेश

ཉེ་བར་བརྟག་པ་- दर्शक

ཉེ་བར་བརྟགས་- त्यस आविष्कारको मुखमा

ཉེ་བར་བརྟན་- सहयोग पाउनुको तथ्यमा

ཉེ་བར་བརྟེན་ -सहयोग पाउनुको तथ्यमा

ཉེ་བར་བསྟན་ -सहयोग पाउनुको तथ्यमा

ཉེ་བར་བསྟན་པ་- निदर्शन;सिफारिस गर्नु;वोल्नु;देखाउनु;व्याख्या गर्नु

ཉེ་བར་བསྟན་པར་བགྱི་- प्रदर्शन गर्नु; सङ्केत गर्नु; सिकाउनु

ཉེ་བར་བསྟབས་པ་- निहुरिनु

ཉེ་བར་གནས་- उपस्थित हुनु; उदय हुनु; देखा पर्नु

ཉེ་བར་གནས་པ་- उपस्थित हुनु; समुपस्थित

ཉེ་བར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ་-सांझेदारी गर्नु

ཉེ་བར་འཕོ་བ་- उपागम; नजिक जानु; जानु

ཉེ་བར་བླང་བྱ་- उपदान

ཉེ་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་- बाँध्नु

ཉེ་བར་སྦྱར་བ་- तुलना गर्नु; सल्लाह दिनु; मिलाउनु; उपलब्ध गराउनु

ཉེ་བར་མི་གོས་པ་- अँध्यारो हटाउने

ཉེ་བར་འཚེ་བ་- महामारी; विपत्ति; संकट

ཉེ་བར་འཚོ་བ་- जीविका; भरण पोषण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉེ་བར་ཞི་- शान्त पार्नु

ཉེ་བར་ཞི་བ་- मनाउनु; शान्त पार्नु

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ -पूर्ण रूपले मनाउनु; पूर्ण रूपले शान्त पार्नु

ཉེ་བར་ཞི་བྱེད་- पूर्ण रूपले मनाउनु; पूर्ण रूपले शान्त पार्नु

ཉེ་བར་གཞག་པ་- स्थापना

ཉེ་བར་གཞོལ་བ་ -पुनर् जन्म भएको छ; पुनर् जन्म लिनु

ཉེ་བར་བཞག་པ་- स्थापना

ཉེ་བར་འོང་འགྱུར་- आउनु; जानु; पराजित गर्नु; उपागम; जाग्रत रहनु

ཉེ་བར་འོངས་གྱུར་ནས་ -उपागम गरेर

ཉེ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་- अनुसन्धान गर्नु; सोच्वविचार गर्नु

ཉེ་བར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་- परिश्रमा संवद्ध हुनु

ཉེ་བར་ལེན་པ་- उपदान; ठोस कारण; समुचित गरिएको

ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ -त्यो जसलाई समुचित पारिएको छ

ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་ -समुचित नपारिएको

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་- पञ्चोपादन स्कन्ध

ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་- उपभोग

ཉེ་བར་སོང་ནས་- निकट गएर

ཉེ་བར་བསགས་པ་- संचित; संचय

ཉེ་བར་བསམ་པར་བྱ་- ध्यान गर्नु; छोएर जाँच्नु

ཉེ་ཚོ་- उपोषध (नागराजाको नाम)

ཉེ་ལམ་-छोटो पथ; द्रुत पथ

ཉེའོ་- निकट; धेरै निकट

ཉེར་མཁོ་- महत्वपूर्ण बुँदा; महत्वपूर्ण

ཉེར་བསྡུས་- उपसंहार; स्थापना

ཉེར་ཐོབ་- सिद्धि निकट

ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་སེམས་- सिद्धि निकटको चम्किलो कालोको चित्त

ཉེར་བསྒྲོགས་- तयारी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་- समन्तक मूल समाधि सहगत

ཉེར་འཐུས་- ठोस असर

ཉེར་འབྲེལ་- निष्ठा

ཉེར་སྦས་- उपगुप्त

ཉེར་འཚོ་- जीविका; भरण पोषण

ཉེར་བཞག་- उपस्थान

ཉེར་ལེན་- उपदान; ठोस कारण; समुचित गरिएको

ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་- उपदान कारण

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ -उपदान स्कन्ध

ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་འབྱུང་བ་-...द्वारा उदय हुन्छ करणको रूपमा कार्य गर्ने

ཉེས་- खराब; अकुशल; दुष्ट; अपराध

ཉེས་སྐྱོན་- दोष र खोट

ཉེས་ཅན་- अपराधी; खोटयुक्त

ཉེས་པ་- दोष; दुष्ट; दुष्टता;प्रदोष; कलंक; अपराध

ཉེས་པ་བརྒྱད་- अष्ट दोष

ཉེས་པ་ལྕི་བ་- अझ गह्रौ दोष

ཉེས་པ། ཉེས་དམིགས་ -दोष

ཉེས་པ་རྣམས་གདུལ་བར་བྱ་བ་-दोषनम विनय

ཉེས་པ་མཐོང་བ་- दोष दर्शन

ཉེས་པ་དང་སྐྱོན་- दोप र खोट

ཉེས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་- दोषवति गुणवत्त्व ग्राह

ཉེས་པ་སྤྱད་པ་- दुश्चरित

ཉེས་པ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ -दुश्चरित कारी

ཉེས་པ་བྱེད་པ་- दुष्कृत

ཉེས་པ་མེད་- अदोष; दोष अभाव

ཉེས་པ་མེད་པ་ཉིད་-निर्दोषत्त्व

ཉེས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་- दोष परित्यागद्वारा

ཉེས་པ་གསུམ་- दोष त्रय

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉེས་པར་བརྩེ་བར་འགྱུར་-.अपराधी

ཉེས་པར་བསམས་པ་མེད་པ་- कहिले पनि कसैलाई पनि अस्विकार नंगरेको व्यक्ति

ཉེས་བྱས་- दुष्कृत्य

ཉེས་དམིགས་- दुर्भाग्य; सजाय; संताप; निन्दा; खतरा

ཉེས་དམིགས་པ་ -दुर्भाग्य; सजाय; संताप; निन्दा; खतरा

ཉེས་ཚོགས་- दोष संचय

ཉོ་- बिक्री गर्नु; किन्नको लागि

ཉོ་ཚོང་སོགས་ལ་འབད་པ་- किनबेच गर्नको लागि प्रयास गर्नु

ཉོན་- क्लेश

ཉོན་སྒྲིབ་- क्लेश आवरण

ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་- परिकल्पित क्लेश आवरण

ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་རྟོགས་- एक श्रावक सत्यको स्पष्ट सिद्धिकर्ता जुन कृतिम क्लेशात्मक अस्पष्टताहरूको प्रतिकार हो

ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་རྟོགས་-एक श्रावक सत्यको स्पष्ट सिद्धिकर्ता जुन कृतिम क्लेशात्मक अस्पष्टताहरूलाई परित्याग गर्ने मुक्तिको पथ हो

ཉོན་སྒྲིབ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ -क्लेश आवरण

ཉོན་ཅིག་- सुन्नु

ཉོན་མོང་ཅན་- क्लिष्ट

ཉོན་མོངས་ -क्लेश; क्लिष्ट; संक्लिष्ट

ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ -क्लेश आवरण

ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་- क्लेशको प्रवृत्ति

ཉོན་མོངས་ཅན་ -क्लिष्ट

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ -क्लिष्ट अविद्या

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ -क्लिष्ट मानस

ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ -अक्लिष्ट अविद्या

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ -अक्लिष्ट

ཉོན་མོངས་རྟོག་པ་སྤོང་ -क्लिष्ट वितर्क वर्जन

ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་པའི་གནས་ -क्लेश शुद्धि आश्रय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ -योगी
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་- क्लेशलाई शुद्धीकरण गरिरहेको सिकारु
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པའི་ཡིད་བྱེད་ -क्लेशलाई शुद्धीकरण गरिरहेको सिकारुको मानसिक चिन्तन
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པའི་ཡིད་བྱེད་ -क्लेशलाई शुद्धीकरण गरिरहेको सिकारुको मानसिक चिन्तन
ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱང་གི་དམིགས་པ་ -क्लेशलाई शुद्धीकरण गर्नको लागि वस्तु
ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ -क्लेशलाई शुद्धीकरण गर्नको लागि अवलोकन गरिने वस्तु
ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ -क्लेशलाई शुद्धीकरण गर्नको लागि अवलोकन गरिने वस्तु
ཉོན་མོངས་པ་- क्लेशयुक्त; क्लेश; समस्या; कलह
ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཙམ་- क्लेश उत्पत्ति प्रत्यय मात्र
ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་པ་ -क्लेश उत्पादन
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་- क्लिष्ट; क्लेश ग्रस्त
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་- क्लिष्ट मन
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་- अक्लिष्ट अज्ञान
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྲལ་བ་- सम्पूर्ण;सर्वत्र क्लेशहरूवाट मुक्त
ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་- क्लेशित
ཉོན་མོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་- क्लेशसँग समन्वय भएको घटना
ཉོན་མོངས་པ་དང་དག་པའི་གནས་-क्लेशवाट शुद्धीकरण गरिएको एउटा स्थान
ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་- क्लेशहरूबाट मुक्त
ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བ་- क्लेश; कर्म; जन्म
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་- क्लेश ज्ञेय आवरण
ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་- क्लेश विनयन
ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པ་- क्लेश विनय संयुक्त
ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་- विकल्प क्लेश
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་- क्लेश प्रतिपक्ष
ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་- क्लेश परित्याग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ -क्लेश परित्याग

ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་-क्लेश प्रचुर्य

ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་- निक्लेश; अशंक्लेश

ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་- कम समस्यासँग

ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ -अक्लेश पालन कर्ता; शान्तिमा रहने व्यक्ति

ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་དག- क्लेशहरूबाट मुक्त

ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- क्लेश विमोक्ष

ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་- क्लेश संक्लेश

ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་- क्लेशको कारण भएको हुनाले

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་- क्लेश आवरण

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་དགུ་- क्लेश आवरणको नौवटा पक्ष

ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་- क्लेश प्रतिपक्ष

ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་མཛད་པ་- क्लेश प्रतिपक्ष विधान

ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་-क्लेश निर्मल प्राप्ति आश्रय

ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་- क्लेशको हिलो

ཉོན་མོངས་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་-क्लेश व्याधी प्रसामना

ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་- खराब क्लेश भएको अवस्थाको अनुमानबाट पूर्ण रूपले उत्पादित

ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་བག་ཆགས་- क्लेशको सुषुप्तता र प्रवृत्ति

ཉོན་མོངས་པའི་མེད་པ་-अक्लिष्ट; क्लेश रहित

ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་- क्लिष्ट दुषितता

ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ -क्लेशको दूषित घटना

ཉོན་མོངས་པར་སྣང་བ་- क्लेशको आभाष

ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་-परिक्लेश

ཉོན་མོངས་མ་མཆིས་- अक्लेशित;एकान्तवासीहरू मध्येको एक

ཉོན་སྨོངས་མ་ཡིན་མི་མོངས་མིན་-न त क्लिष्ट न त अक्लिष्ट

ཉོན་མོངས་མེད་པ་- क्लेश रहित

ཉོན་མོངས་མེད་པར་འཁོར་- अक्लेशतामा परिक्रमा गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག་- निक्लेश अङ्ग

ཉོན་མོངས་ཚོགས་- क्लेश गण

ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་རྣམ་དགུ་- क्लेशका नौ लक्षणहरू

ཉོན་མོངས་ཟད་པ་- क्लेश क्षय

ཉོན་མོངས་རགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་- अशिष्ट क्लेश स्पष्ट हुनु

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་- क्लेश ज्ञेय वृत्ति

ཉོན་མོངས་གསལ་བ་- क्लेश विशुद्ध गर्नु

ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་- सहज क्लेश

ཉོན་ཡིད་- क्लिष्ट मानस

ཉོལ་- सुत्नु; ढल्किनु

ཉོས་- किन्नु

གཉན་- दुष्टात्मा;ठूलो सिङ भएको जंगली भेडाकको प्रकार

གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་ལྟ་ཞིང་- युग मात्र प्रेक्षी

གཉི་ག་- दुवै

གཉི་ག་མེད་པ་ལས་རིང་དུ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་- त न यो टाढा दुईको बीचमा कतै उभिन्छ

གཉི་གའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་- दुवै दिशासँग अनुकूल

གཉིད་- निन्द्रा

གཉིད་ཀྱི་ལོག་-सुत्नु; निदाउनु

གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པ་- असुप्त; जाग्रत

གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་- सुतेको (मानिसहरू)

གཉིད་ཆུང་བ་-कम निन्द्रा

གཉིད་ཆེ་བར་- आलस्यद्वारा भारी भएको

གཉིད་འཐུག་པ་- गहिरो निन्द्रा

གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་- जाग्रत अवस्था

གཉིད་ལོག་- सुत्नु

གཉིད་ལོག་པ་ -सुत्नु

གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་- सुतेको अवस्था

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཉིས་- दुई
གཉིས་ཀ་- दुवै
གཉིས་ཀའི་ཆ་- दोस्रो भाग
གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱེད་- दुईवटा कार्य सम्पादन गर्ने
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་- द्वय लक्षण
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོང་པ་- द्वैध विधिमा अभ्यास
གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་- सहचर हुनेवारको सम्बन्धमा विवाद
གཉིས་སྟོང་- द्वय शून्य
གཉིས་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་- द्वय शून्य अधिगम; सिद्धि
གཉིས་སྣང་- द्वैध रूप
གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པ་ -गलत रूपमा लिइएको द्वैध रूप
གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ -द्वैध रूपको पक्ष हुनु
གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ -द्वैध रूपको विस्तार
གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་- एक अद्वैध विधिमा वस्तुवोध
གཉིས་པ་- द्वितिय; दोस्रो भाग
གཉིས་པ་ལྟར་ན་- दोस्रो मामिलामा
གཉིས་པ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པའི་ཉེས་པ་ནི་-दोस्रो अशुद्धि यो हो कि गरिएको कामहरू खेर जानेछ
གཉིས་པོ་-दोस्रो; दुई; द्वैध
གཉིས་བྲལ་ -द्वैधताबाट मुक्त
གཉིས་མིན་-अद्वैधता; अद्वैधता
གཉིས་མེད་- अद्वय; अद्वैधता; अद्वैधतात्मक
གཉིས་མེད་ཀྱི་བློ་-अद्वैध प्रज्ञान; अद्वैध बुझाइ
གཉིས་མེད་ཆོས་ -अद्वैध वास्तविकता
གཉིས་མེད་པའི་དོན་ -अद्वैध वस्तु; अद्वैध अर्थ
གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་-द्वैधतामाथि भर परेर
གཉིས་ལ་དམིགས་པ་- अवलोकनको द्वैध वस्तु;द्वैधतालाई अवलोकन गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཉིས་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་-द्वैधताको सबै सिद्धान्तहरूको बानीव्यहोरागत अनुपस्थिति

གཉིས་སུ་- दुईको रूपमा; द्वैध; द्वैधता

གཉིས་སུ་འཁྲུལ་པ་ -द्वैध भ्रम

གཉིས་སུ་གྲངས་པ་ -दुईको रूपमा परिगणन

གཉིས་སུ་སྣང་བ་ -द्वैध रूप

གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་-द्वैधताको अरूप

གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་ -द्वैध रूप कारण

གཉིས་སུ་ཕྱེར་མེད་- अविभाजित

གཉིས་སུ་དབྱེར་ -अविभाजित

གཉིས་སུ་མེད་ -अद्वैध

གཉིས་སུ་མེད་པ་ -अद्वैध; अद्वैधता

གཉིས་སུ་མེད་པ་ཤེས་པ་ -अद्वैध ज्ञान

གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ -अद्वैध वस्तु; अद्वैध अर्थ

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ -अद्वैध विधिद्वारा

གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ -अद्वैध गुण; अद्वैधताको गुण

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ -अद्वैध ज्ञान; अद्वय विज्ञान

གཉིས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤྲངས་པ་- द्वय ग्राह् विवर्जित

གཉུག་མ་ -आधारभूत; नैज

གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་- प्रभास्वरको आधारभूत नैसर्गिक चित्त

གཉུག་རླུང་- आधारभूत वायु

གཉུག་སེམས་- आधारभूत चित्त; आदि चित्त

གཉེན་- बन्धु; मित्र

གཉེན་པོ་ -प्रतिपक्ष; प्रतिपक्षत्व; विपक्ष; प्रतिपक्षिक

གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ -प्रतिपक्षोपागम; प्रतिपक्ष उत्पादन

གཉེན་པོ་སྒོམ་པ་ -प्रतिपक्ष भावना

གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ -प्रतिपक्ष भावना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཉེན་པོ་ཉིད་ -प्रतिपक्षत्व

གཉེན་པོ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ -प्रतिपक्षत्वबाट अस्वतन्त्रता; प्रतिपक्षरहितत्व

གཉེན་པོ་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་- प्रतिपक्ष समापत्ती योग

གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- प्रतिपक्ष मनस्कर

གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒོམ་པ་ -प्रतिपक्षिक मनस्कर भावना

གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ -प्रतिपक्षत्व

གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་ -प्रतिपक्षत्व परिहानी

གཉེན་པོའི་ཆོས་-प्रतिपक्षिक धर्म

གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཅན་-प्रतिपक्ष वली

གཉེན་པོའི་མཐའ་ -प्रतिपक्षान्त; चरम प्रतिपक्ष

གཉེན་པོའི་དོན་ལྡན་པ་- प्रतिपक्षार्थ योग

གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་ -प्रतिपक्षकर भावना

གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་-प्रतिपक्ष भेद

གཉེན་བཤེགས་ཚོགས་- जाति गण

གཉེན་བཤེས་- मित्र बन्धु

གཉེན་བཤེས་བྱམས་པ་དང་འདྲ་བར་- तिनीहरूको प्रियजन भए जस्तै गरेर

གཉེར་- अर्थ

མཉན་- श्रवण; नाउ

མཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི-ཆེན་པོའི་བར་དགུ་

-ध्यानको श्रवण पथको सानो भन्दा सानो देखि लिएर ठूलो भन्दा ठूलो स्तरको नौ

མཉན་དུ་འོངས་- सुन्नको लागि आउनु

མཉན་ན་དགའ་ཞིང་- श्रवणीय

མཉན་པ་-नाविक; सुन्नु

མཉན་པ་དང་དད་པར་བྱ་-सुनेर विश्वास गर्नु

མཉམ་- सम; समानता; तुल्य

མཉམ་ཉིད་- समानता; एकरूपता

མཉམ་དུ་- बराबर रूपमा

མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་- समोत्पत्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཉམ་དུ་གསུངས་- बराबर रूपमा भन्नु

མཉམ་གནས་ཀྱི་རླུང་- आगोमा वस्ने वायु

མཉམ་པ་- सम; समान; एक रूप; उस्तै

མཉམ་པ་ཉིད་ -समानता; एकरूपता

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་- समताकर भावना

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་- समताको परम ज्ञान

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པ་- समता आशय

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་- समता गमन

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་- समता प्रवृत्ति

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་- समता दर्शन

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- समतेक्षण मनस्कर

མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་- समता अभिप्राय

མཉམ་པ་ཉིད་ལས་- समन्तत्;पूर्णतया; सबै पक्षमा

མཉམ་པ་དང་མཉམ་པས་- ठीक समान

མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པས་ -सम विसम; समान असमानज

མཉམ་པ་མེད་པ་- अप्रतिसमता

མཉམ་པའི་སེམས་ཉིད་- सम चित्त; समान चित्त

མཉམ་པར་- सम; बराबरी

མཉམ་པར་འཇུག་ཅིང་- समानतामा प्रवेश

མཉམ་པར་འཇོག་-सन्तुलनमा स्थापना

མཉམ་པར་འཇོག་པ་ -सन्तुलनमा स्थापना

མཉམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་ -सन्तुलनमा स्थापना

མཉམ་པར་ཐོབ་ན་- सम प्राप्त

མཉམ་པར་མ་གཞག་- असमाहित

མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ -असमाहित

མཉམ་པར་ཞོག་- समाध

མཉམ་པར་གཞག་པ་- समाध

མཉམ་པར་བཞག་-समाहित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཉམ་པར་བཞག་པ་- समाहित; समापन्न

མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ -असमाहित

མཉམ་པར་བཞག་པར་- समापद्यनता

མཉམ་པར་བཞག་པར་འཇོག་པ་- समाभदन

མཉམ་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་- ध्यान गर्नु; ध्यानमा समाहित हुनु

མཉམ་པས་- प्रमाणत्व

མཉམ་སྦྱོར་- संगम; समागम

མཉམ་མེད་- असमान; अतुल

མཉམ་གཞག་-समाहित

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ -समाहित परम ज्ञान

མཉམ་བཞག་ -समाहित

མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་- आकाश समान समाहित

མཉམ་བཞག་ཀྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ -आकाश समान समाहित

མཉམ་བཞག་སྣང་བཅས་ -सरूप समाहित

མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་ -खरूप समाहित

མཉམ་བཞག་ཙམ་པོ་བ་ -समाहित मात्र

མཉམ་བཞག་ཡིན་པ་ -समाहित

མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ -समाहित परम ज्ञान

མཉེན་- क्षीण; सुहाउने; सुन्दर; मधुर

མཉེན་པ་- मृदु; स्निग्ध

མཉེས་པ་- मनाउनु; आनन्दित तुल्याउनु; आनन्दित हुनु

མཉེས་པར་དགའ་ -मनाउन; आनन्दित तुल्याउन कठिन

མཉེས་པར་བྱས་ནས་- आनन्द भएर

མཉེས་པར་བྱས་པ་ -आनन्दित तुल्याउनु; सिद्धि गर्नु; सन्तुष्टि दिनु

མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་-आनन्दित हुनु; आनन्द फेला पारेर

མཉེས་པར་བྱེད་ -आनन्दित तुल्याउनु; खुसी तुल्याउनु

མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ -आनन्दित तुल्याउनु; खुसी तुल्याउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཉེས་པོ་- रूचिपूर्ण

མཉེས་བྱ་བྱེར་ -आनन्दित हुनु; आराधित हुनु

རྙིང་པ་- पुरानो; प्राचिन

རྙིང་མ་- तिब्वती बुद्धधर्मको प्राचिन अनुवाद स्कुल

རྙིང་མ་པ་- पुरानो परम्परा वाहक

རྙེད་- क्रिया: भेट्नु;प्राप्त गर्नु;पत्ता लगाउनु संज्ञा:सामान;सम्पत्ति;लाभ

རྙེད་དཀའ་- भेटाउन कठीन

རྙེད་གྱུར་ནས་- लब्ध; भेटेर ; लाभ गरेर

རྙེད་འགྱུར་ -भेट्नु ; प्राप्त गर्नु

རྙེད་ཐོབ་ -लाभ गर्नु; प्राप्त गर्नु

རྙེད་དོན་- प्राप्त भएको वस्तु

རྙེད་ནས་ -भेटाएर; प्राप्त गरेर

རྙེད་ནས་ཐོབ་པ་-लब्ध ; प्राप्त गर्नु ; फेला पार्नु

རྙེད་པ་ -क्रिया: भेट्नु;प्राप्त गर्नु;पत्ता लगाउनु संज्ञा: सामान;सम्पत्ति;लाभ

རྙེད་པ་དཀའ་ཞིང་- दुर्लभत्व

རྙེད་པ་ངན་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ་ངན་པ་རྙེད་དེ་ལེགས་པར་མ་རྙེད་དོ་- लभमे दुर्लभ न सुलभ

རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་-लाभ र सत्कार ; सत्कार र लाभ

རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གི་རོ་མྱོང་བས་- लाभ र सत्कार र श्लोकको स्वाद अनुभव गर्नु

རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་- लाभ - सत्कार - श्लोक

རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་མཆོད་པ་ -लाभ-सत्कार -पूजा

རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་ -लाभ-सत्कार

རྙེད་པ་འདོད་-लाभ काम

རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ་- लब्ध ; प्राप्त गरेको ; भेटेको

རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ་- सुलब्ध लाभ

རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་པ་ཡིན་- एक महान् लाभ

རྙེད་པའི་དོན་དུ་- लाभको लागि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྙེད་པར་དཀའ་བ་- दुर्लभ

རྙེད་པར་གྱུར་ -लब्ध ; प्राप्त गर्नु ; भेट्नु

རྙེད་པར་འགྱུར་ -लब्ध ; प्राप्त गर्नु ; भेट्नु

རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ -लब्ध ; प्राप्त गर्नु ; भेट्नु

རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་- भिक्षामा जीवन गुजारा गर्ने व्यक्ति

རྙེད་མ་ཐག་ཏུ་- तत्काल; तत्क्षण; प्राप्त गर्नासाथ

རྙེས་ -क्रिया: भेट्नु;प्राप्त गर्नु;पत्ता लगाउनु संज्ञा: सामान;सम्पत्ति;लाभ

རྙོག་པ་- कलुषित पार्नु; फोहर पार्नु; दूषित पार्नु

རྙོག་པ་ཅན་དུ་མི་བྱེད་པ་ -कलुषितताको कारण

རྙོག་པ་མེད་པ་ -निकलुषत्य

སྙན་- कान; कविता; प्रिय

སྙན་གྲགས་- यश; प्रतिष्ठा

སྙན་གཏད་- सुन्नु

སྙན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་- ध्यानको श्रावकपथको मुक्तिपथ

སྙན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ -देख्नुको श्रावकपथको मुक्तिपथ

སྙན་དུ་བསམ་ནས་-सोच्नु; ल्याउनु; मनमा ल्याउनु; मनमा राख्नु

སྙན་པ་- प्रिय; माधुर्य; सुख; यशस; प्रशंसा

སྙན་པ་དང་མི་སྙན་པའི་སྒྲ་- आनन्ददायी र कर्कश आवाज

སྙན་པར་སྨྲ་བ་- प्रिय वचन; दयालु शब्दहरू

སྙན་པར་སྨྲ་ཞིང་- आनन्ददायी तवरले वोल्नु

སྙན་པར་རབ་གྲགས་- धरै प्रख्यात

སྙན་པོ་ -प्रिय; आनन्ददायी; कर्ण प्रिय; यश

སྙམ་- क्रिया: सोच्नु; विचार गर्नु; कल्पना गर्नु संज्ञा: विचार

སྙམ་བགྱིད་ལགས་སོ་ -मैले यस्तो सोचेँ

སྙམ་བརྙས་བྱེད་པ་- अभिमान गर्नु

སྙམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ་- म यो सोच्छु र यसको जाँच गरिनु पर्छ

སྙམ་དུ་- तुलना; सोचाइ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་- एउटा मनस्ताप; आशंका उत्पन्न गर्नु

སྙམ་དུ་མེད་དོ་- सोचाइ; तुलना

སྙམ་དུ་འཛིན་པ་- अवधारणा सोचाइ

སྙམ་དུ་ཡིད་གཉིས་ - विमति; शंका

སྙམ་དུ་རེ་བར་བྱ་འོ་-प्रतिकांक्षितभ्य

སྙམ་དུ་བློམ་ -सोचाइ

སྙམ་དུ་སེམས་ -सोचाइ

སྙམ་དུ་སེམས་པ་-मानस

སྙམ་དུ་བསམ་ནས་ -सोच्नु; ल्याउनु; मनमा ल्याउनु; मनमा राख्नु

སྙམས་པར་བྱེད་པ་- सोच्नु; भिजाउनु

སྙིགས་-कली; अशुद्ध; पतित; भ्रष्ट

སྙིགས་དུས་ -कलीयुग; भ्रष्ट युग; अशुद्ध समय

སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་འདི་ཉིད་ལ་ -कलियुगको यस छोटो जीवनकालमा नै

སྙིགས་པའི་དུས་- कलियुग

སྙིགས་མ་- अशुद्धता कुहेको

སྙིགས་མ་ལྔ་- पञ्च कसाय; पञ्च अशुद्धिहरू

སྙིང་- हृदय; चित्त

སྙིང་ཁུ་ -तरलता

སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་- हृदय चित्त खुसी बनाउनु

སྙིང་རྗེ་- करुणा; करुणिक

སྙིང་རྗེ་ཁྱབ་པ་- करुणा स्फुरण

སྙིང་རྗེ་ཅན་ -करुणामयी

སྙིང་རྗེ་ཆེ་ཞིང་སྙིང་བརྩེ་བ་- महान् करुणा र दया

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ -महान् करुणा

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ -महान् करुणात्व

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སློ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཚ་ནས་བཞག་པའི་བསམ་པ་-महान् करुणाको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

प्रभावमा आएको दृष्टिकोणले एउटा सोच अरू प्राणीहरूको बुद्धत्व प्राप्तिको निमित्त सवै पक्षहरूको एक परम ज्ञाताको खोजी गरेर दृष्टिकोणले मन्जुर गरिन्छ

སྙིང་རྗེ་རྗེ་ལྟར་- करुणाम

སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་- कारुणिक

སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་-सकरुण स्थिति

སྙིང་རྗེ་ནི་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་གཉེན་པོ་--करुणा विहिंसा प्रतिपक्ष

སྙིང་རྗེ་རྣམ་པར་འཕེལ་- करुणा प्ररित गर्नु

སྙིང་རྗེ་བ་-करुणामय व्यक्ति

སྙིང་རྗེ་བ་བྱེད་པ- करुणा यत्न; करुणा अभ्यास

སྙིང་རྗེ་བར་བྱེད་པ་ -करुणा यत्न गर्नु; करुणा अभ्यास गर्नु

སྙིང་རྗེ་མེད་པ་- निर्दयी; करुणा विहिन

སྙིང་རྗེ་རྩ་བ- कारुणिक मूल; करुणाको मूल

སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་- आंक्न नसकिने करुणायुक्त

སྙིང་རྗེ་ཞིང་སྙིང་བརྩེ་བ་-करुणा र दया

སྙིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་-नैतिकता र धैर्यता क्षमाशीलता सहनशीलता करुणा माथि आश्रिततामा

སྙིང་རྗེའི་རྒྱུན་བསྟན་པ་- करुणा प्रत्यय समदर्शन

སྙིང་རྗེའི་ཁྱད་པར་-करुणाको गुण

སྙིང་རྗེའི་ལྗོན་ཤིང་-करुणाको वृक्ष

སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་- कारुणिक प्रकृति; करुणाको प्रकृति

སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་- करुणात्मक

སྙིང་རྗེའི་ཕན་ཡོན་- करुणाको लाभ र गुणहरू

སྙིང་རྗེའི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་- करुणाबाट प्रेरित

སྙིང་རྗེའི་དབང་- करुणाको शक्ति

སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་- करुणामय; करुणा प्रकृति

སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་ -करुणामय विचार; करुणाको विचार

སྙིང་རྗེས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་- करुणा जनित दुख

སྙིང་རྗེས་བྱམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་-माया भन्दा करुणा उच्च

སྙིང་རྗེས་བྱས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་- करुणाद्वारा गरिएको दानको लाभ र गुणहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་ཉེ་བའི་ལམ་ཤེས་- करुणाद्वारा प्राप्त शान्ति अनुपालन नगर्ने पथको ज्ञाता

སྙིང་སྟོབས་- सत्त्व; हृदयको शक्ति; हलुकोपन; विद्वता

སྙིང་ནས་-हृदयबाट; सम्पूर्ण हृदयले

སྙིང་ནས་འདུག་པར་བྱེད་ -सम्पूर्ण हृदयले सम्बद्ध हुनु

སྙིང་པོ་-गर्भ; सार

སྙིང་པོ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་- महान् करुणाको प्रभाव अन्तर्गत आउनु

སྙིང་པོ་དང་ལྡན་པ་- सारवती

སྙིང་པོ་བསྡུས་-सारलाई घनीभूत पार्नु

སྙིང་པོ་མ་མཆིས་པ་-असारकता; सार विहीन

སྙིང་པོ་མེད་ -असारकता; सार विहीन

སྙིང་པོ་མེད་པ་ -असारकता; सार विहीन

སྙིང་པོ་གསར་པར་ཐོབ་པ་ན་- नव मण्ड प्राप्त

སྙིང་བརྗེ་ -अनुकम्पा

སྙིང་བརྗེ་ཆེ་ཞིང་སྙིང་བརྗེ་བ་- करुणता

སྙིང་བརྗེ་བ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་- अनुकम्पा उपादय

སྙིང་བརྗེ་བ་དང་ལྡན་པ་-कृपालु

སྙིང་བརྗེ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཚན་ཉིད་- कृपा परिपक्व लक्षण

སྙིང་བརྗེ་ཞིང་སྙིང་བརྗེ་བ་- कृपा करुणा

སྙིན་པོ་མེད་པ་ཡིན་པ་- असारिक; सार विहीन

སྙིམ་པ་- अञ्जली

སྙིམ་པར་སྦྱོགས་ཏེ་- अञ्जलीवद्ध

སྙི་མ་-लटरम्म फल

སྙེད་- कति; जतिसुकै कति ; यति महान्

སྙེད་འདུས་པ་ན་- जति धेरै

སྙེམས་-बमोजिम चल्नु; को रूपमा गलत अर्थ लगाउनु;अभिमान; घमण्ड

སྙེམས་པ་ -अभिमान; घमण्ङ; अहंकार -

སྙོན་- अस्विकार गर्नु; झुटो बोल्नलाई

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྙོན་ -अस्विकार गर्नु; झुटो बोल्नलाई

སྙོམ་པ་- तुलना

སྙོམ་པ་མེད་པ་- हठ पूर्वक (अनिक्षिप्त धुर बोधिसत्त्वको नाम)

སྙོམ་པར་- थपडी; क्लान्ति

སྙོམ་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་- अल्छि; निष्फिक्री

སྙོམ་ལས་མེད་པར་- अथक

སྙོམས་- सम चित्त

སྙོམས་འཇུག་ -समापत्ति; ध्यान समावेश

སྙོམས་འཇུག་པ་ -समापत्ति; ध्यान समावेश

སྙོམས་པ་- समता

སྙོམས་པར་འཇུག་པ་- समापत्ति; ध्यान समावेश

སྙོམས་པར་འཇུག་ལང་བྱེད་ནུས་པ་དང་ -समापत्तिमा प्रवेश गर्न र उदय हुन सक्षम छ

སྙོམས་པར་ཞུག་སོ་ -सम्बद्ध हुनु; (ध्यानमा)

སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ་-- समापत्तिमा सम्बद्ध भएपछि

སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ་ -समापत्ति; ध्यान समावेश

སྙོམས་ཞུགས་ནས་-(समापत्तिमा) सम्वद्ध भएपछि

སྙོམས་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་ -प्राकृतिक क्रियाकलापहरूको आलस्य

བརྙན་- छवी

བརྙས་པ་- लोप हुनु;हार्नु;पराजित गर्नु;हानी पुर्याउनु;हेला गर्नु

བརྙས་པ་མེད་པ་- अनुचित गर्वको अनुभव नगर्नु

བརྙས་པར་བྱེད་ཅིང་- हेला गर्नु

བརྙས་ཤིང་- वेवास्ता गर्नु

བརྙེག་- सन्दर्भ

བརྙེད་- क्रिया: भेटाउनु;प्राप्त गर्नु;पत्ता लगाउनु संज्ञा: सामानहरू; संपत्ति; लाभ

བརྙེས་ -क्रिया: भेटाउनु प्राप्त गर्नु पत्ता लगाउनु संज्ञा: सामानहरू संपत्ति लाभ

བརྙེས་ནས་ -भेटेर ; लाभ गरेर

བརྙེས་པ་ -भेटाउनु;प्राप्त गर्नु;पत्ता लगाउनु;सामानहरू संपत्ति लाभ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྙོན་མེད་དུ་- अस्विकार नगर्ने तवरले

བསྙད་- जोर दिनु; व्याख्या गर्नु

བསྙད་པ་ -जोर दिनु; व्याख्या गर्नु

བསྙུང་བར་གནས་པ་- व्रत

བསྙུང་བར་གནས་པ་ལ་སོགས་པས་གདུངས་ལ་- व्रत इत्यादिमा वसेर तिनीहरूले आफैलाई पीडा दिन्छन् ।

བསྙེན་-सेवा गर्छ

བསྙེན་དཀའ་བར་-पराजित गर्न कठिन;व्यवहार गर्न कठिन

བསྙེན་བཀུར་- आदर; सत्कार; सेवा गर्नु

བསྙེན་བཀུར་བགྱིས་པར་འགྱུར་ -आदर गर्नु; सत्कार गर्नु

བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་- आदर; सत्कार

བསྙེན་བཀུར་བྱས་ -आदर; सत्कार

བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ -आदर; सत्कार

བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་ -आदर; सत्कार

བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ -आदर; सत्कार

བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ -आदर; सत्कार

བསྙེན་ཏེ་- लगभग; निकट

བསྙེན་པ་- अनुमान

བསྙེན་པར་ -लगभग; निकट

བསྙེན་པར་གྱིས་ -लगभग; निकट

བསྙེན་པར་བྱ་ -लगभग; निकट

བསྙེན་པར་བྱེད་པ་ -लगभग; निकट

བསྙེམས་པ་- घमण्डी

བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་- कहिले पनि संभ्रान्त नहुने प्रकृति

བསྙོན་- क्रिया: अस्विकार गर्नु; झुटो बोल्नु संज्ञा: झुट

བསྙོན་དུ་མེད་ - अस्विकार गर्न नसकिने तवरले

བསྙོན་མི་ནུས་པ་ -अस्विकार गर्न नसकिने तवरले

བསྙོན་མེད་དུ་ -अस्विकार गर्न नसकिने तवरले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྙོན་བཙུགས་- मिथ्या दोष

བསྙོན་བཙུགས་ -मिथ्या दोष लगाउनु

བསྙོན་ཚུགས་ -मिथ्या दोष लगाउनु

བསྙོན་འཛུགས་ -मिथ्या दोष लगाउनु

བསྙོན་གཟུགས་ -मिथ्या दोष लगाउनु

བསྙོནད་- अस्विकार गर्नु; झुटो बोल्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཏ}

ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་- तथागत (बुद्धको उपाधि)

ཏམ་- र अथवा प्रश्न सूचक

ཊཱི་ཀཱ་-टीका

ཊི་ཀ་ -टीका

ཊི་'' -टीका

ཏི་''- टीका

ཏི་ལ་ཀྱི་འབྲུ་- तिल

ཏིག་ཏ་-चिराइतो

ཏིང་ངེ་འཛིན་- समाधि

ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་- समाधि उत्पन्न गर्नु

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་- समाधिका कारणहरू

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་- समाधिको द्वार

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ -समाधिको वल

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་ -समाधिको वस्तु; अभिप्राय

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་-समाधि मण्डल

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་ -समाधिको बल

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ -समाधि भेद

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་ -समाधिको स्वाद नलिनु

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་རྩེ་བ་-समाधिसँग खेल्नु

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ -समाधिको बल

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་ -समाधिको अनुभव;दृष्टिकोण

ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པ་- समाधि लाभ

ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་- समाधि योग

ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་- समाधि धारणी

ཏིང་ངེ་འཛིན་པ་- समाधि

ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अप्रमाण समाधि

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་- पूर्णतया अभ्रष्ट समाधि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བ་- समाधि वशित

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་- समाधान प्रतिष्ठित; समाधि संनिश्रय

ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་- समाधि त्रय

ཏིང་འཛིན་-समाधि

ཏིང་འཛིན་གྱི་སྒོ་- समाधि मुख

ཏིང་འཛིན་མང་ལྡན་- समाधि वाहुल

ཏིང་འཛིན་མྱུར་དུ་ཐོབ་- द्रुत समाधि लांभित

ཏིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་- समाधि त्रय गोचर

ཏིལ་དཀར་ནག་- सेतो र कालो तिल

ཏུ་- कर्म सम्प्रदाकारक अधिकरण अव्यय (मा; रूपमा; भित्र; साथ)

ཏེ་ - वाक्यमा आउने अरु कुरा जनाउने निरन्तरता सूचक अव्यय

ཏོ་- पूर्णविराम सूचक अव्यय

ཏོམ་འདུག་- अस्पष्ट सम्बद्धता

ཏོམ་འདུག་གི་མི་འོང་ངོ་- यो केही अस्पष्ट सम्बद्धताद्वारा आउँदैन

གཏང་ -दिनु; पठाउनु; छाड़िदिनु; बजाउनु

གཏང་སྟེ་-दिएर; पठाएर; बजाएर

གཏང་བ་ -दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

གཏང་བར་བྱ་- त्याज्य; दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

གཏད་- लक्ष्य; ध्यान केन्द्रित

གཏད་སའོ་- बोध गरिएको वस्तुको रूपमा पहिचान गरिएको

གཏད་སོ་ -बोध गरिएको वस्तुको रूपमा पहिचान गरिएको

གཏན་- अत्यन्त

གཏན་གྱི་བདེ་བ་-अन्तिम खुसी

གཏན་དུ་- अत्यन्त; सधैको लागि

གཏན་དུ་འདོར་བ་-सधैको लागि बेवास्ता गर्नु; मुक्त हुनु

གཏན་དུ་བ་- अत्यन्त; निरन्तर

གཏན་འདུན་གྱི་སྙིང་པོ་- अन्तिम परिणामनाको सार

གཏན་ནས་- साफसँग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཏན་མི་གོས་པ་ལ་འབད་- दूषित हुदै नहुनको लागि परिश्रम

གཏན་མི་སྲིད་ -साफसँग अस्तित्वमा नरहेको

གཏན་མེད་ -साफसँग अस्तित्वमा नरहेको

གཏན་མེད་དུ་གསུངས་པར་སོང་ཡང་-भन्नको लागि आउँछ

གཏན་ཚིགས་- हेतु; कारण

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་-हेतु भाषा; मानो; नक्कली कारण

གཏན་ཚིགས་ཐིག་པ་ -हेतु बिन्दु

གཏན་ཚིགས་རིག་པ་- हेतु विज्ञ; हेतु ज्ञान

གཏན་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་- पूर्णतया अस्तित्वमा नरहेको

གཏན་ལ་ཕབ་- निर्णय; संशोधन

གཏན་ལ་ཕབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་- उपदेश

གཏན་ལ་ཕེབས་པ་- निर्णय; विनिश्चय

གཏན་ལ་ཕོབ་ -निर्णय; विनिश्चय

གཏན་ལ་འཕེབས་ -निर्णय; विनिश्चय

གཏན་ལ་བབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ -उपदेश

གཏན་ལ་དབབ་ -निर्णय; विनिश्चय

གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ -उपदेश

གཏན་ལ་འབེབས་པ། གཏན་ལ་འབབས་པ་ -निश्चय; निर्णय; विनिश्चय

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ -निर्णय; वितिश्चय

གཏམ་- बोली; वार्तालाप; संचार; प्रवचन; नारा

གཏམ་ངག་- दुष्ट वार्तालाप

གཏམ་ངན་-खराब कुरा; दुष्ट विवरण

གཏམས་གྱུར་- परिपुरित

གཏི་མུག་- मोह; भ्रम; अज्ञानता;तमोवृत्तीकरण; मानसिक अँध्यारोपन

གཏི་མུག་མེད་པ་- अमोह

གཏི་མུག་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་- भ्रमले थिचिएकाहरूको लागि प्रतिविष

གཏིང་- गहिराइ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཏིང་མཐའ་-गहिराइ

གཏིང་ནས་- गहिराइबाट; हृदयको गहिराइबाट

གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་- गोता लगान कठिन

གཏིང་བརྩུགས་- गहिराइसम्म छिचोल्नु

གཏིང་རྩུགས་ -गहिराइसम्म छिचोल्नु

གཏིང་རྩུགས་པ་ -गहिराइसम्म छिचोल्नु

གཏིང་འཛུགས་ -गहिराइसम्म छिचोल्नु

གཏིང་གཟུགས་ -गहिराइसम्म छिचोल्नु

གཏུགས་པ་- स्पर्श

གཏུབ་ཅིང་གཤག་པ་-च्छेदन भेदन

གཏུབ་པ་-फुट्छ; फुटाइएको; फुटेको; टुटेको

གཏུབས་པ་- फुटाउँछ; तोड्छ

གཏུམ་མོ་- उग्र; चण्डाली; भित्रि ताप; उग्र महिला

གཏེར་-निधि; भण्डार कक्ष

གཏེར་སྟོན་- निधिपति

གཏེར་དང་འདྲ་བ་-निधि जस्तै

གཏེར་མ་- पुरिएको ग्रन्थ

གཏོགས་- समावेश गर्नु

གཏོགས་པ་- निष्ठा; समावेश गर्नु

གཏོགས་པ་མ་ཡིན་- असमावेश

གཏོང་- उत्सर्जन; विसर्जन; त्यक्त; त्याग

གཏོང་བ་- त्याग; परित्याग; उत्सर्ग; प्रतिपादन

གཏོང་བར་བགྱིད་ -त्याग; परित्याग; उत्सर्ग; प्रतिपादन

གཏོང་ལེན་- लेन देन; (खुसी) दिनु (दुख) लिनु

གཏོད་ -एकाग्र हुनु; लक्ष्य

གཏོད་པ་ -एकाग्र हुनु; लक्ष्य

གཏོད་པར་བྱེད་པ་- अर्पण; एकाग्र हुनु; लक्ष्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཏོར་- छर्कनु
གཏོར་ནས་- छर्किएर
གཏོལ་མེད་- अनिश्चित; अज्ञात
བཏགས་- दोष लगाउनु; तोक्नु; तोकिएको
བཏགས་ཆོས་ -तोकिएको घटना; प्रज्ञाप्त धर्म
བཏགས་དོན་ -तोकिएको वस्तु अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु
བཏགས་ནས་- दोष लगाएर; तोकेर
བཏགས་པ་– दोष लगाउनु; तोक्नु; तोकिएको; परिकल्पित; उपचार
བཏགས་པ་བ་ - लाक्षणिक, अध्यारोपण
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་- दोष लगाइएको मात्र; तोकिएको मात्र
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་- नामवाचक अस्तित्व
བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་- प्रज्ञाप्ति संवृत्ति
བཏགས་པའི་ཚིག་ -दोष लगाइएको शब्द
བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ -दोष लगाइएको अस्तित्व
བཏགས་པར་སྨྲ་བ་ -प्रज्ञाप्तिबादी
བཏགས་པར་མཛད་པ་ -दोष लगाउनु; तोक्नु; तोकिएको
བཏགས་པར་ཡོད་-प्रज्ञाप्ति अस्तित्व
བཏགས་ཙམ་ -दोष लगाइएको मात्र; तोकिएको मात्र
བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ -प्रज्ञाप्ति अस्तित्व बोध गर्ने अवधारणा
བཏགས་ཞི་ –प्रज्ञाप्तिको आधार
བཏགས་གཞི་ -तोक्नुको आधार
བཏགས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་- तोकिएको वस्तुमा अस्तित्वमा रहेको
བཏགས་ཡོད་-प्रज्ञाप्ति सत्
བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་ -प्रज्ञाप्त रूपले अस्तित्वमा रहेको व्यक्ति
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ -त्री प्रज्ञाप्ति सौद् धर्म
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ -त्री प्रज्ञाप्ति सौद् धर्म विकाल्य
བཏང་ -त्याज्य; दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཏང་སྙོམས་- उपेक्षा; उपेक्ष्य; सामुपेक्षा

བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- उपेक्षा निमित्त मानस्कर

བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པ་- समतायुक्त

བཏང་སྙོམས་འདུག་ཅིང་- उपेक्षा

བཏང་སྙོམས་པ་- समतायुक्त व्यक्ति

བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་- समता अप्रमाण

བཏང་སྙོམས་མཛད་- समता अभ्यास

བཏང་སྙོམས་བཞག་- समता; उपेक्षा

བཏང་སྙོམས་བཞག་པ་- समता; उपेक्षा

བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་- समता; उपेक्षा

བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་ -समता; उपेक्षा

བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པ་ -समता; उपेक्षा

བཏང་སྟེ་ -त्याज्य; दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

བཏང་ནས་- दिएर; पठाएर; छाडिदिएर; बजाएर

བཏང་བ་ -त्याज्य; दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

བཏང་བར་བགྱི་བ་ -त्याज्य; दिनु; पठाउनु; छाडिदिनु; बजाउनु

བཏང་སུམ་པར་- परिपक्षी

བཏང་མི་བྲ་ཞིང་- स्पष्ट

བཏད་- लक्ष्य; ध्यान केन्द्रित

བཏབ་-चढाउनु; फ्याँक्नु; रोप्नु; राख्नु; दिनु

བཏབ་ནས་ -चढाएर; फ्याँकेर; रोपेर; राखेर; दिएर

བཏབ་པ་ -चढाउनु; फ्याँक्नु; रोप्नु; राख्नु; दिनु

བཏབས་ན་- छान्न निमन्त्रणा दिनु; छान्नु पर्ने

བཏུགས་ཏེ་- प्रतिस्थापना गर्छ

བཏུང་- क्रिया: पिउनु ; संज्ञा: पिउने कुनै पनि कुरा

བཏུང་བ་-पिउनु

བཏུད་- दण्डवत गर्नु ; आदर गर्नु ; वन्दना गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྟུལ་- अनुशासनमा वस्छ

བརྟུལ་ནས་-अनुशासित वनाएर

བརྟུལ་བ་ -अनुशासित; शिक्षित ; अनुशासित वनाउँछ

བརྟུལ་བྱ་ཞིང་- पराक्रम गर्छ

བརྟེག་པ་- उदय गराउनु; उचाल्नु ; मुक्त हुनु ; फ्याँक्नु

བཏོན་- वाहिर आउने गराउनु ; निष्काशन गर्नु ; पाठ गर्नु

རྟ་- घोडा

རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་- हात्ती र घोडाहरूको रूप

རྟ་ཅན་ཤེས་ལྟར་- पालेको घोडा जस्तै

རྟ་པ་- सईस ; घोडचढी

རྟ་དབྱངས་- अश्वघोष

རྟག་- शास्वत ; शास्वत्व

རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བརྟག་- स्थायी ठोस र स्वतन्त्र रहेको आत्म

རྟགཅིག་རང་དབང་ཅབདགེས-སྟོང་པ་ -स्थायी ठोस र स्वतन्त्र रहेको आत्म रहित

རྟག་ཏུ་- सदा ; स्थायी रूपले ; नित्य ; निरन्तर

རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་-निरन्तर रूपमा सही नीतिशास्त्र

རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འ་ཆད་པ་- सदा ; स्थायी रूपमा

རྟག་ཏུ་ངུ་- सदप्ररूदित (जहिले पनि रुने वोधिसत्त्व)

རྟག་ཏུ་འཇུག་ -सदा आवद्ध ; स्थायी रूपमा प्रवेश गर्नु

རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་-सततअनुवद्ध; स्थायी रूपमा सम्वनुधित

རྟག་ཏུ་རྟོགས་པ་- नित्य वोध ; सदा सोचि रहने

རྟག་ཏུ་སྟོན་དང་ལྡན་- ध्रुव कथन योग; उपदेशसँग जहिले पनि सम्पर्कमा रहेको

རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་པ་- नित्यम तथैत्व ; सदा त्यस प्रकारको

རྟག་ཏུ་བརྡེག་- तदती

རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་- नित्य कर ; नित्य रूपले गर्ने

རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་- नित्य प्रयुक्त ; निरन्तरताले लागू गर्ने

རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- सतत्य मानस्कर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟག་ཏུ་མེད་པ་- नित्यम नास्ति ; सदा अस्तित्वमा नरहने

རྟག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱུས་པ་ཡིན་- सुमन सन्तुष्ट

རྟག་ལྟ་- शाश्वत दर्शन ; स्थायित्वको दृष्टिकोण

རྟག་ལྟ་སྤོང་ -स्थायित्वको दृष्टिकोण त्यागिएको

རྟག་བརྟན་གྱི་སྙིང་པོ་- एक स्थायी; स्थीर सार

རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གཡུང་དྲུང་མི་འགྱུར་བ་ -स्थायी; स्थीर; चिर कालिन ; शाश्वत

རྟག་མཐའ་ -शाश्वतान्त; स्थायित्वको चरम

རྟག་མཐོང་བ་- नित्य दर्शन

རྟག་པ་- नित्य ; नित्यत्व ; शाश्वत ; सदा; स्थायी घटना

རྟག་པ་ཁོ་ན་- एक स्थायी घटना मात्र

རྟག་པ་ཉིད་- नित्यता ; स्थायी

རྟག་པ་རྟག་པ་དུས་ -स्थायी रूपले

རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་ - स्थायी; स्थायी समय

རྟག་པ་མེད་- अशाश्वत ; अनित्य

རྟག་པའི་སྐུ་- नित्यकाय

རྟག་པའི་མཐའ་- चरम स्थायी ; शाश्वतान्त

རྟག་པའི་དུས་ -स्थायी समय

རྟག་པར་- सदा; स्थायी रूपले; सँधै

རྟག་པར་བགྱིད་པ་- शाश्वतिक

རྟག་པར་སྨྲ་བ་- शाश्वत-वादी

རྟག་པར་འཛིན་པ་- शाश्वत ग्राह ; नित्यत्व ग्राह

རྟག་སྦྱོར་- नित्य प्रयुक्त ; निरन्तर लागू

རྟག་མེད་- अनित्य ; अनित्य घटना

རྟགས་- क्रिया: जाँच्नु संज्ञा: कारण;सङ्केत;अवधारणा;विचार

རྟགས་དངོས་- स्थायी वास्तविक निकाय

རྟགས་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས་- तपाईँले अघिल्लो र पछिल्लो कारणहरू स्विकार; ठोकुवा गर्नु भएको छ ।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟགས་སྔ་ཕྱི་སོང་ -तपाईंले अघिल्लो र पछिल्लो कारणहरू स्विकार; ठोकुवा गर्नु भएको छ ; अघिल्लो कारणहरू पछिल्लोद्वारा वल गरिएको छ

རྟགས་ལྟར་སྣང་-कृत्रिम; मानो; किर्ते सकङ्केत कारण

རྟགས་པ་ -जाँच्नु; कारण;सङ्केत;अवधारणा;विचार

རྟགས་མ་གྲུབ་ -असिद्ध हेतु

རྟགས་མ་བཏབ་པ་- अनाहत

རྟགས་འཛིན་སེམས་- सङ्केत ग्रहण चित्त

རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་- अवधारणात्मक चेतना जुन एउटा सङ्केत बोध गर्ने चित्त हो

རྟགས་ཟུར་སྔ་མ་- कारणको प्राथमिक; पहिलो कारण

རྟགས་ཡང་དག་- सही सङ्केत; सही तार्किक सङ्केत

རྟགས་རིགས་- सङ्केत र अनुमान

རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ -सङ्केत; कारणको रूपमा अवस्था

རྟགས་སོང་- ठोकुवा; स्विकार गरिएको कारण

རྟགས་བསལ་ཁས་བླངས་- कारण र परिणामलाई ठोकुवा; स्विकार गरिएको

རྟིང་-कुर्कुच्चा

རྟིང་པ་- आधार; जग; पछिल्लो; क्रमागत; अर्को

རྟིང་པ་ཡངས་པ་- उसको फराकिलो कुर्कुच्चा छ।

རྟུལ་- क्रियाकलाप

རྟུལ་པ་-वुद्‌धु; निकृष्ट; कमजोर

རྟུལ་པོ་ -वुद्‌धु; निकृष्ट; कमजोर

རྟུལ་པོར་ -वुद्‌धु; निकृष्ट; कमजोर

རྟུལ་ཕོད་- वीर; नायक; विजेता

རྟུལ་བ་- समाधान; प्रतिज्ञा

རྟུལ་བ་བརྟན་པ་- दृढ समाधान; दृढ प्रतिज्ञा

རྟེན་- क्रिया: टेवा; आश्रय; निश्रित संज्ञा: आधार; टेवा

རྟེན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་-सर्वव्यापी आधार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་- आश्रय भव; त्यो वस्तु जुन आधार हो

རྟེན་གྱི་ཕྱེ་སྦག་ -आधारको उदाहरण; आधारको विभाजन

རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་ -आश्रय भेद

རྟེན་གྱུར་པ་- आधार; टेवा

རྟེན་ཅན་- अधिष्ठान; आधार हुनु; आधारित; टेवा हुनु; टेवा पुर्याइएको

རྟེན་ཅིང་- त्यसमाथि भर परेको; आधारित

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་- प्रतित्य समुत्पाद

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ -प्रतित्य समुत्पाद

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ -प्रतित्य समुत्पाद; प्रत्योत्पाद

རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་- आँखा चेतना वल जुन आधार हो

རྟེན་ཉེ་བར་ཞི་བ་- आधार शान्त

རྟེན་བརྟེན་- सहयोग र सहयोगग्राही; आवास र आवासी

རྟེན་ཐ་དད་- भिन्नाश्रय

རྟེན་དང་བཅས་པ་- सआश्रय

རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ -सहयोग र सहयोगग्राही; आवास र आवासी

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་- दिव्य आवास र आवासीको देव योग

རྟེན་དང་ཞི་དང་འཇིགས་པ་མེད་- प्रतिष्ठा शान्त निर्भित

རྟེན་དུ་- आश्रयु; ....माथि आधारित

རྟེན་ནས་ -निश्रित्य; ....माथि आधारित

རྟེན་ནེ་ཙུང་བ་- आश्रय योग्यता

རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ་ -(स्थान विशेष मामिला)

རྟེན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- आश्रय विभक्त

རྟེན་པ་- आश्रित; प्रतिशरण; प्रतिष्ठा; आधार; आश्रय

རྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་ -प्रतिशरण सहजता

རྟེན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་- सृजनात्मक कारण जुन एउटा आधार हो

རྟེན་པར་- निश्रित्य;.... माथि भर परेर; ....द्वारा टेवा पुर्याइएको

རྟེན་འབྱུང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་- प्रतित्य समुत्पाद

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟེན་འབྱུང་ཆོས་- प्रतित धर्मोदय

རྟེན་འབྱུང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ -प्रतित्य समुत्पाद

རྟེན་འབྲེལ་ -प्रतित्य समुत्पाद

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ -प्रतित्य समुत्पाद

རྟེན་མེད་པ་-निप्रतिशरण

རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་- आँखा, चेतना बल जुन आधार जस्तै हो

རྟེན་ཡིན་པ་- आश्रयो भवती; एउटा आधार हुनु; एउटा आधार हो

རྟེན་ཡོངས་སུ་དག་པ་- आश्रय परिशुद्धि

རྟེན་ལ་ -....मा आधारित भएर; ....मा आधारित; टेवा पुर्याइएको

རྟེན་ལ་ཡོད་པ་- आश्रय सन्निविष्ट

རྟོག་- परीक्षा; परिकल्पना; विचार; अवधारणात्मक चेतना; दोषारोपण

རྟོག་གེ་- तर्क; कुतर्क; विवाद

རྟོག་གེ་པ་- तार्किक

རྟོག་གེ་བ་ -तार्किक

རྟོག་གེ་འབར་བ་- भववैविकको तर्क ज्वाला

རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་- तर्क गोचर

རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་- अतर्कवाकर; तर्कलोको होइन

རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པ་ -अतर्कवाकर; तर्कलोको होइन

རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་- अतर्कगम्य

རྟོག་ཅིང་- अवकल्पना; गर्छ विमर्श गर्छ

རྟོག་བཏགས་- अवधारणात्मकताद्वारा दोष लगाइएको

རྟོག་པ་- कल्पना; अवकल्पनता; परीक्षा; निरीक्षण; वितर्क

རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་- कल्पना परिच्छिन्न ज्ञान

རྟོག་པ་དང་བཅས་- सवितर्क

རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- सवितर्क सविचार समाधी

རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སླད་དུ་- अवधारणावाट मुक्त

རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་- अवधारणात्मताबाट मुक्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ -गल्ती नभएको र अवधारणाबाट मुक्त पक्षहरूको वोधकर्ता

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་- गल्ती नभएको र अवधारणाबाट मुक्त ज्ञाता

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ -नयाँ अन्तरविरोध विहीन सही र अवधारणात्मताबाट मुक्र ज्ञाता

རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ་- तिनीहरूले यी अवधारणाहरूलाई थाम्न; सहन; अनुभव गर्न सक्दैनन् ।

རྟོག་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་-स्वभाव कल्पना कल्प

རྟོག་པ་སྤོང་- वितर्क वर्जन; अवधारणात्मकता त्याग

རྟོག་པ་བྱེད་པ་- कल्पना गर्नु; अवधारणात्मकता;सोच्नु; विचार; अनुसन्धान

རྟོག་པ་མ་མཆིས་- अवितर्क;अनावधारणात्मक;अवधारणात्मकता विना

རྟོག་པ་མི་འཇུག་ -अवधारणात्मकतामा संवद्ध नहुनु; अवधारणात्मकतामा प्रवेश नगर्नु

རྟོག་པ་མི་བྱེད་པ་- कल्पना नगर्नु; अनावधारणात्मकता; अनानुसन्धान

རྟོག་པ་མེད་པ་ -अनावधारणात्मकता; अनावधारणात्मक

རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་- अवितर्क विचार मात्र

རྟོག་པ་ཙམ་- कल्पना मात्र

རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་- अवितर्क विचार

རྟོག་པ་ཡི་མཚན་མ་- कल्प निमित्त

རྟོག་པ་རིགས་ཤེས་- अवधारणात्मक कारण दिने चेतना

རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་པ་- द्वैध रूप भएको अवधारणात्मक चेतना

རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ -अवधारणात्मक रूप

རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་- कल्पना भ्रान्ति ज्ञान

རྟོག་པའམ་བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ -अवधारणात्मक योग वा कल्पनाको योग

རྟོག་པའི་འཇུག་སའི་གཞི་- त्यो आधार जसमाथि विचारले सम्बन्ध राख्छ

རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་- अवधारणात्मक चेतनाको देखा पर्ने वस्तु

རྟོག་པའི་སྤྲོས་པ་- कल्पना प्रपञ्च

རྟོག་པའི་བློ་-एक सिद्धिकारक वोध

རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་- अवधारणात्मक चेतनाको आधार

རྟོག་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་- दूषित घटना जुन अवधारणात्मक चेतना हो ।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟོག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- जल्प मनस्कर; अवधारणात्मक मानसिक काम

རྟོག་པར་བགྱིད་- बोध गर्नु; विचार गर्नु; अनुसन्धान गर्नु

རྟོག་པར་འགྲོ་བ་ -वोध गर्नु; विचार गर्नु;

རྟོག་པར་བྱ་ -वोध गर्नु; व्रिचार गर्नु;

རྟོག་པར་གཞོག་པ་- निध्यान

རྟོག་པར་ཤེས་པ་- कल्पनता ज्ञान; अवधारणात्मक चेतना

རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་- सोचइद्वारा दोषारोपण मात्र; केवल अवधारणात्मकताद्वारा दोषारोपण गरेको

རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རང་གི་ངོ་བོར་ལ་གནས་པ་-केवल सोचाइद्वारा अध्यारोपित मात्र नभइकन यसको आफ्नै प्रकृतिको विधिले अर्कोसँग नमिसिइकन यसको स्वत्वमा टिकाउ हुनु

རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཆོས་- दोषारोपित घटना

རྟོག་པས་རྣམ་པར་བསྒྲུབས་པ་ -अवधारणात्मकताद्वारा स्थापित; अवधारणात्मक रूपमा अस्तित्वमा रहेको

རྟོག་པས་མི་ཤིག་- विकल्पअभेद्य

རྟོག་བྲལ་ -अवधारणात्मकता;कल्पनाबाट मुक्त

རྟོག་མིན་མི་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ -न त अवधारणात्मक न त अनावधारणात्मक

རྟོག་མེད་- अकल्पित; अनावधारणात्मक

རྟོག་མེད་ -अकल्पित; अनावधारणात्मक

རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་- अकल्पना ज्ञान; अनावधारणात्मक चेतना

རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ -अनावधारणात्मक कृत्रिम; मानो; किर्ते प्रत्यक्ष बोध;बोधकर्ता

རྟོག་མེད་ཡིད་ཤེས་ -अनावधारणात्मक मानसिक चेतना

རྟོག་མེད་ཡེ་ཤེས་- निर्विकल्प ज्ञान;अनावधारणात्मक परम ज्ञान

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ -अनावधारणात्मक भ्रमित चेतना

རྟོག་ཡུལ་- कल्पना विषय; सोचाइको वस्तु

རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་-चन्द्रमा पारिभाषिक शब्दद्वारा खरायोवालालाई अभिव्यक्त गर्न उपयुक्त भनेर महसुस गर्ने एक अनुमान गरिएको बोधकर्ता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟོགས་- वोध; बुझ्नु

རྟོགས་དཀར་- दुर्वोध; बुझ्न कठीन

རྟོགས་ཆུང་- अल्पबोध; कम मात्र बोध हुनु

རྟོགས་ནས་- बोध गरेर; बुझेर

རྟོགས་པ་- अधिगम; बुद्ध;अववोध; अवबोधन; प्रतिबोध; अनुबोध

རྟོགས་པ་དཀའ་བ་- दुरानुवोध; बुझ्न कठीन

རྟོགས་པ་མངོན་པར་བརྗོད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་- अभिलापिनी प्रतिति कल्पना

རྟོགས་པ་ཅན་- सविकल्प

རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་- सविकल्प प्रत्यक्ष

རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་- अल्प अधिगम

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་- इतिवृत्त; कथा

རྟོགས་པ་དང་ལྡན་- चतुर; चलाक

རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་- बुद्धिमान; चलाक

རྟོགས་པ་པོ་- बोधक; बोधकर्ता

རྟོགས་པ་ཕུལ་བ་- सिद्धि उपलब्ध गर्ने अवसर दिनु

རྟོགས་པ་སྦྱོར་བ་པ་- प्रतिभेद प्रयोगिक; आफूलाई सिद्धिमा लागू गर्ने व्यक्ति

རྟོགས་པ་མེད་པ་- अबोध; अबुझ

རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་- सिद्धिजनक संगम

རྟོགས་པ་རིང་བ་དང་ཉེ་བ་- टाढा र नजिक सिद्धि गर्नु

རྟོགས་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་- बोध प्रतिबोध;एक एक गरेर सिद्धि गर्नु

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་- बोध विशेष; सिद्धिका गुणहरू

རྟོགས་པའི་ཆོས་- सिद्धिजनक सिद्धान्त

རྟོགས་པའི་དུས་- प्रतिभेद काल

རྟོགས་པའི་དོན་- सिद्धि गरिएको वस्तु द्रव्य; चीज; पात्र अभिप्राय; लक्ष्य; सुर; लख; उद्देश्य; हेतु; मनसुवा

རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- अधिगम शील

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་-अधिगम ज्ञान लोकोत्तर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་- सिद्धिका असल गुणहरू
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་- प्रज्ञा
རྟོགས་པར་- सिद्धि गरिएको; बोध गरिएको; बुझिएको
རྟོགས་པར་དཀའ་- गूढ; सिद्धि गर्न कठिन
རྟོགས་པར་དཀའ་བ་- दुर्बोध्यता; दुर्विघ्य
རྟོགས་པར་འགྱུར་- सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ -सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ -सिद्धि गरेर; बोध गरेर; बुझेर
རྟོགས་པར་བརྗོད་པའི་སྡེ་- कथाहरू; वृत्तान्तहरू; वखानहरू
རྟོགས་པར་བྱ་ -सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ -सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་བྱའོ་ -सिद्धि गर्नु पर्छ; बोध गर्नु पर्छ; बुझ्नु पर्छ
རྟོགས་པར་བྱས་ནས་ -सिद्धि गरेर; बोध गरेर; बुझेर
རྟོགས་པར་བྱེད་ -सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ -सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु
རྟོགས་པར་མེད་པ་ -सिद्धि नगर्नु; वोधन गर्नु; नबुझ्नु
རྟོགས་པར་རུང་བ་ -सिद्धि गर्न योग्य; बोध गर्न योग्य; बुझ्न योग्य
རྟོག་པས་བཏགས་པ་- कल्पनाप्रज्ञाप्ति; सोचाइद्वारा दोषारोपण
རྟོགས་པ་ཕུལ་བ་- आफ्नो सिद्धि उपलब्ध गराउने अवसर दिनु
རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་- दोषारोपण गर्ने चित्त
རྟོགས་གཞི་- बोधाश्रय; सिद्धि गर्ने आधार; बोध गर्ने आधार
རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་- पहिले सिद्धि गरिसकिएको सिद्धिलाई सिद्धि बर्छ; गर्ने व्यक्ति
རྟོགས་ཟིན་མ་ཉམས་པ་- पतन नभएको सिद्धि
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་- सिद्धिको प्रकार अनुपालन गर्नु
རྟོགས་སླ་- सुबोध;बुझ्नको लागि सजिलो;सिद्धि गर्नको लागि सजिलो
རྟེན་- प्रतिशरण; भर; विश्वास; आस्था

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྟོན་པ་- प्रतिशरण; भर पर्नु; विश्वास गर्नु; आस्था हुनु

རྟོན་པ་བཞི་- चार प्रतिशरणहरू

རྟོན་པར་འགྱུར་- भर पर्नु

རྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་- भर पर्नु

ལྟ་- क्रिया: दर्शन दर्शि;दृष्टि;पढ्नु संज्ञा: दर्शि; दृष्टि; गलत दृष्टि

ལྟ་ཁྲིད་ཐུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ -छेडुपको दृष्टिवारे नियमावलीवारे

ལྟ་ངན་མེད་- अकुदृष्टि

ལྟ་ཅི་སྨོས་- चर्चा गर्नुको के प्रयोजन; कति कम वढी

ལྟ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ -सापेक्ष चित्त

ལྟ་དང་བྲལ་བ་- निर्भ्यपेक्ष; दृष्टिकोणहरूवाट मुक्त

ལྟ་བ་- दृष्टिकोण; [खराव]दृष्टिकोण;दृष्टिको चेतना;द्रष्टा;हेर्नु;पढ्नु

ལྟ་བ་དགའ་བ་- दृष्टि आनन्द; खुसी दृष्टिकोण

ལྟ་བ་ངན་པ་- कुदृष्टि

ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་- दृष्टि परामर्शक ; [खराव] दृष्टिलाई सर्वोच्च ठान्ने अवधारणा

ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་-दृष्टि परामर्श; [खराव] दृष्टिलाई सर्वोच्च ठान्ने अवधारणा

ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་- दृष्टि शंक्लेश

ལྟ་བ་མཐུན་པ་-दर्शन तौल्यता; समन्वयात्मक दृष्टि

ལྟ་བ་དྲང་པོར་- सम्यक दृष्टि

ལྟ་བ་དྲང་པོར་བྱས་པ་- दृष्टि रुजू करण; दृष्टि सच्याउनु

ལྟ་བ་རྣམ་པ་- दृष्टि प्रकार; दृष्टि विवध पक्षहरू

ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་- विशुद्ध दृष्टि

ལྟ་བ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་- दृष्टि विचरित; दृष्टि अभ्यास

ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ -दृष्टि समापन्न; सही दृष्टिकोणहरू

ལྟ་བ་ཕྲ་རྟོགས་- सूक्ष्म दृष्टि बोध गर्नु

ལྟ་བ་མེད་- अनापेक्षा; अदृष्टि; दृष्टिकोण विहीन

ལྟ་བ་མེད་པ་ -निरापेक्ष; अदृष्टि; दृष्टिकोण विहीन

ལྟ་བ་མེད་པ་ཡིན་- अनापेक्षा; अदृष्टि; दृष्टिकोण विहीन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྟ་བ་ལ་དགའ་བ་- दृष्टि नन्दन; दृष्टिहरूमा रमाउनु

ལྟ་བའི་ཉེས་པ་- दृष्टिदोष; दोषी दृष्टि

ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་- दर्शन प्रतिपक्ष; प्रतिपक्षि दर्शन

ལྟ་བའི་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ दृष्टि प्रतिपक्ष ज्ञान लाभं

ལྟ་བའི་ཐིབས་པོ་- - दृष्टि घनना

ལྟ་བའི་དྲ་བས་ཁེབས་པ་- दृष्टि जाल प्रतिच्छन्न; गलत दृष्टिको जालमापरेको व्यक्ति

ལྟ་བའི་རྣམ་པ་- नाना दृष्टिगतनी; दृष्टिका पक्षहरू; विविध दृष्टिहरू

ལྟ་བའི་མཚན་མ་སེལ་བ་ -दृष्टिका सङ्केतहरू निर्मूल पार्नु; हटाउनु; टाढा राख्नू

ལྟ་བར་གྱུར་པ་- दृष्टिगत; मिथ्या दृष्टिको वन्धनमा परेको

ལྟ་བར་གྱུར་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དག་- बयसठ्ठी दृष्टिकोणहरू

ལྟ་བར་བྱ་-....को रूपमा हेरिनु पर्ने

ལྟ་བར་བྱའོ་- तपाईले हेर्नुपर्छ; हेर्नु हुनेछ

ལྟ་བར་བྱེད་- हेर्नु

ལྟ་བར་སོང་བ་- दृष्टिगत

ལྟ་བས་འོས་སུ་འགྱུར་- हेर्न लायकको

ལྟ་བུ་- उपमा; तुल्य; भूत उदाहरणको लागि; जस्तै; जस्तो कि

ལྟ་བུ་ཉིད་- एकसमानता

ལྟ་བུ་ལས་ -भूत; हुनु; वास्तविक; जुन वास्तविक हो; सत्य; जुन जस्तै छ

ལྟ་བུར་- जस्तै

ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་ -कति वढी ? कति कम ? के आवश्यक छ

ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་- सोच्ने के आवश्यक छ ? सोच्नुको के प्रयोजन छ ?

ལྟ་འོག་- सोच्न वेकार

ལྟ་ལ་ཅི་སྨོས་- कति वढी ? कति कम ? के आवश्यक छ

ལྟ་ལ་སྨོས་- कति वढी ? कति कम ? के आवश्यक छ

ལྟ་ཤེས་པའི་མི་ - परीक्षक ज्ञानं

ལྟམ་པ་-बहुभुज

ལྟར་- उपमा; जस्तै; वमोजिम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྟར་གྱི་ -बमोजिम

ལྟར་རྒྱུ་- तुल्य भूत ; जस्तै हुनु

ལྟར་བཅོས་པ་- उस्तै; नकली

ལྟར་ཞན་པ་དང་- सुन्छ; उत्तर दिन्छ

ལྟར་ན་- त्यस मामिलामा

ལྟར་སྣང་ -कृत्रिम; मानो; किर्ते

ལྟས་- निमित्त; सङ्केत; निर्देशित

ལྟུང་- खस्नु; झर्नु; पतन; अकुशल कर्म; नैतिक पतन; अतिक्रम

ལྟུང་འགྱུར་ -खस्नु; झर्नु; पतन; अकुशल कर्म; नैतिक पतन; अतिक्रम

ལྟུང་བ་ -खस्नु; झर्नु; पतन; अकुशल कर्म; नैतिक पतन; अतिक्रम गर्नु

ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་- असाधारण आपत्ति;असाधारण उल्लंघन

ལྟུང་བ་ཕྲ་མོ་- सूक्ष्मापत्ति; सूक्ष्म उल्लंघन

ལྟུང་བ་བྱ་བ་མེད་པ་ -उल्लंघन नगर्नु; अतिक्रम नगर्नु

ལྟུང་བའི་རྩ་བ་- मूल आपत्ति; मूल उल्लंघन

ལྟུང་བར་འགྱུར་- पतन हुनु; उल्लंघन गर्नु

ལྟུང་བར་འགྱུར་ཡིན་ -पतन हुनु; उल्लंघन गर्नु

ལྟེ་བ་-नाभी; केन्द्र

ལྟེ་བ་དང་བཅས་པ་- सनाभी

ལྟེང་ཀ་དང་མཚོ་དང་- ताल; पोखरी

ལྟོ་- खाना; पेट

ལྟོ་ཆས་ -खाना

ལྟོ་ལྡིར་-बिजुलीको चिम जस्तै गोलो

ལྟོ་ལྡིར་བ་ -बिजुलीको चिम जस्तै गोलो

ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་- महोराग; माटोको मालिक भनिएको ठूलो पेट भएको राक्षस

ལྟོ་བ་- पेट; भुँडी

ལྟོས་ -प्रतिशरण; भरोसा; विश्वास गंर्नु; आस्था हुनु दृष्टि मिथ्या दृष्टि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྟོས་ནས་- अपेक्षा; ...को सम्बन्धमा; भर परेर; हेरेर

ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་- अपेक्षा समुत्पाद; भरोसामा अस्तित्व; सापेक्ष अस्तित्व; भरोसामा अस्तित्वमा रहनु

ལྟོས་པ་- अपेक्षा; निर्भरता;सम्बन्ध; भरोसा गर्नु; भर पर्नु;सम्वन्ध; सम्बन्धित

ལྟོས་པའི་རིགས་པ་- अपेक्षा युक्ति; निर्भरताको विश्लेषण; निर्भरताको कारण

ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་- अदृष्टिको सङ्केत

ལྟོས་མེད་དུ་- निर्भरता विना; स्वतन्त्र रूपले

ལྟོས་གཞི་- सम्बन्धको आधार

སྟ་གོན་- वृद्धि; धार्मिक संस्कार वृद्धि; धार्मिक संस्कार तयारी र वृद्धि; प्राथमिक धार्मिक संस्कार वृद्धि

སྟག་- वाघ

སྟག་ཚང་རྭ་བ་སྟོད་པ་- तिब्बतको गुम्बाको नाम

སྟག་ཚང་ལོ་ཙ་བ་- ताक्छङ लोचावा शाक्या विद्वान अनुवादक

སྟན་-आसन; कुर्सी; गद्दी

སྟན་གཅིག་པ་- एकासनिक; एकै आसनमा खाना खाने व्यक्ति

སྟན་ལའང་ཉམས་- आसन

སྟབས་- शक्ति; वल; व्यहोरा; विधि

སྟབས་གཤེགས་- विक्रान्त; लम्केर हिँड्नु

སྟར་- सफा; पालिस

སྟད་ -सफा; पालिस

སྟིང་བར་འགྱུར་- उल्याउनु; जिस्काउनु; गिज्याउनु

སྟིང་བར་བྱེད་ -उल्याउनु; जिस्काउनु; गिज्याउनु

སྟུག་- मिलेको; राम्ररी विकसित; वाक्लो

སྟུག་པ་- घना; बाक्लो

སྟུང་-. खस्छ; पतन हुन्छ

སྟུམས་བྱེད་- भिक्षु; ध्यानी

སྟུམས་བྱེད་ཀ་བུ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་བའི་མདོ་- सम्था कात्ययान सूत्र कथा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྟེ་- निरन्तरता वा कृदन्त अव्यय

སྟེག་ཅིང་-ओठ लेब्र्याउनु; खिसी; गिल्ला गर्नु; खिल्ली उडाउनु;

སྟེགས་- मंच

སྟེགས་བུ་-मंच

སྟེང་- माथि

སྟེང་ཁར་- शिखरमा; सबै भन्दा माथि

སྟེང་དུ་- शिखरमा; सबै भन्दा माथि; सम्बन्धमा; यस अतिरिक्त

སྟེང་ན་-सँग

སྟེང་ནས་-सँग

སྟེང་འོག་- माथिल्लो र तल्लो

སྟེང་འོག་གི་སྒོ་གཉིས་- माथिल्लो र तल्लो दुई मुखहरू

སྟེན་- लहसिनु; भरोसा; निकट रहनु

སྟེན་ཅིང་- लहसिनु; भरोसा; निकट रहनु

སྟེར་- दिनु; प्रदान गर्नु

སྟེར་བ་ -दिनु; प्रदान गर्नु

སྟོང་- हजार; १०००; शून्य; खाली; रिक्तता

སྟོང་བསྐལ་ -रिक्तताको युग

སྟོང་ཆ་- शून्यताको कारक

སྟོང་ཉིད་- शून्यतना

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གསལ་སྣང་- शून्यताको स्पष्ट रूप

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ -शून्यतालाई प्रत्यक्ष महसुस गर्ने परम प्रज्ञा र बोधिसत्तव उत्कृष्ट परम ज्ञाता जसलाई महान् करुणाद्वारा हातमा समातिएको छ

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་- शून्यता साक्षात्कार गर्ने दृष्टिकोण

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ -शून्यता साक्षात्कार गर्ने परम ज्ञान

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ -शून्यता साक्षात्कार गर्ने ज्ञान

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་-नागार्जुनको शून्यताबारे सत्तरी श्लोक

སྟོང་བསྐུར་གྱི་དོན་ཡོད་པས་སྟོངས་པ་- यो देखा पर्ने विधिको अस्तित्व शून्यता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྟོང་ཕྱུག་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་- छेडुव कृत हजार मात्रा भाग्यशालीको आँखा खोल्ने

སྟོང་དུ་གྱུར་- शून्य हुनु; रित्तो हुनु

སྟོང་གནས་- शून्यविहारी

སྟོང་པ་- शून्य; रिक्तता

སྟོང་པ་ཉིད་ -शून्यता

སྟོང་པ་ཉིད་མཆོག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་- परम शून्यतालाई प्रत्यक्ष साक्षात्कार गर्नु

སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་- त्रिविध शून्यता

སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲས་པའི་རྣམ་པས་- शून्यतावारे बोल्नुको पक्षहरूद्वारा

སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་- शून्यता रूप हो

སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ།- रूप शून्यता भन्दा अर्को होइन रूप शून्यता हो अनि शून्यता नै रूप हो ।

སྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོང་མིན་- न शून्य न अशून्य; न रिक्त न अरिक्त

སྟོང་པའི་ངང་-शून्यताको प्रकृती

སྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་- शून्यता योग

སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་- शून्यताको लक्षण

སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་- शून्यताको परम ज्ञान

སྟོང་པར་གནས་- शून्य विहारी

སྟོང་ཕྲིའི་ཕུད་- करिब हजार

སྟོང་ཕྲག་- सहस्र; हजार; १०००

སྟོང་པ་ཉིད་ -शून्यता

སྟོང་མིན་ཉིད་- अशून्यता

སྟོང་གཞི་- आधार जुन शून्य छ

སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་-अर्को परम शून्यता जुन शून्यताको आधार हो

སྟོང་སང་- स्पष्ट शून्यता

སྟོང་སང་ངེ་བ་- सम्पूर्ण रिक्तता; सम्पूर्ण स्पष्ट शून्यता

སྟོང་གསུམ་- त्रि सहस्र

སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་- त्रि सहस्र महा सहस्र लोकधातु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མེ་མར་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བ་ -आगोले भरिएको त्रि सहस्र महा सहस्र लोकधातु

སྟོངས་པ་- शून्य

སྟོངས་གཞི་- शून्यताको आधार

སྟོད་ཐུང་ -कमीज; दौरा; लबेदा

སྟོད་དང་འོག་དང་- माथि र तल

སྟོད་པ་- सत्व; स्तब्ध; उत्कर्षण; उत्कर्ष; आनन्द

སྟོད་པར་བྱེད་ -उत्कर्षमा पुग्छ

སྟོད་བྱེད་ -उत्कर्षण; उत्कर्षमा पुग्छ; आनन्द

སྟོན་-शरद् ऋतु

སྟོན་- दर्शिन्छ; दर्शन गर्छ; दर्शी; आख्यान; कथन; विभावना; सङ्केत; सिकाउनु

སྟོན་ཀ་ -शरद् ऋतु

སྟོན་ཁ་ -शरद् ऋतु

སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ -शरद् ऋतुको आकाश

སྟོན་པ་- दर्शिन्छ; दर्शन गर्छ; दर्शी; आख्यान; कथन; विभावना; सङ्केत; सिकाउनु; नायक; सूचना; देसना; निर्देश

སྟོན་པ་ཉིད་- दर्शन; उपदेश

སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་-करूणामयी गुरु

སྟོན་པ་ཕུན་ཚོགས་- सम्पन्न देसना

སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- देसना समापत्ति

སྟོན་པ་ཚད་མར་གྱུར་པ་- वैद्य गुरु

སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་- प्रदर्शनमा प्रवेश गर्छ

སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་- गुरु वुद्ध

སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་- गुरुको विभेद

སྟོན་པའི་གནས་- प्रदर्शनको स्थान

སྟོན་པར་བྱེད་- सङ्केत; दर्शी; उपदेश दिनु; प्रदर्शन गर्नु; देखाउनु खुलासा गर्नु

སྟོན་པར་མཛད་པ་- दर्शक; देखाउने क्षमता

སྟོན་བྱེད་ -सङ्केत; दर्शी; उपदेश दिनु; प्रदर्शन गर्नु; देखाउनु खुलासा गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྟོན་བྱེད་པ་ -सङ्केत; दर्शी; उपदेश दिनु; प्रदर्शन गर्नु; देखाउनु खुलासा गर्नु

སྟོབས་- वल; शक्ति; वलियो

སྟོབས་ཀྱིས་- वलद्वारा

སྟོབས་བསྐྱེད་པ་- वलधन

སྟོབས་ཅན་- शक्तिशाली

སྟོབས་བཅུ་- दसवलहरू

སྟོབས་བཅུས་- दसवलयुक्त व्यक्ति

སྟོབས་ཆུང་བ་- दुर्वल; कमजोर

སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་-वल निडरता

སྟོབས་ལྡན་-वलवत्

སྟོབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- वल समापत्ति

སྟོབས་མ་མཆིས་པར་བགྱིད་- दुर्वल वनाउनु

སྟོབས་ཡོད་ཅིང་- प्रतिवल

སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་- वलादि वुद्ध धर्म; वुद्धका गुणहरू

སྟོར་- नाश गर्छ

སྟོར་བ་- नष्ट; नष्ट गर्छ

སྟོར་བར་འགྱུར་ཞིང་- आफैमा हराउनु

སྟོར་བས་- हराएर

བརྟག་- जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु; अवधारणा विचार; अवधारणात्मक चेतना; दोषारोपण

བརྟག་གཉིས་ -दुई अध्यायी (हेवज्र तन्त्र)

བརྟག་པ་ -जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु; थाम्नु; जाँचवुझ्न

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་དུ་- एउटा परिकल्पित विधिले

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་དུ་ལམ་གྱི་ནུས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་- यदि यसले काल्पनिक रूपमा एउटा पथको वललाई सङ्केत गर्छ भने

བརྟག་པར་བྱ་ -जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु

བརྟག་མི་ནུས་པ་- अतर्क्य

བརྟགས་ -जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु; दोषारोपण; कल्पना; तोक्नु,

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྟགས་ནས་ -जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु; दोषारोपित; कल्पना गरेर

བརྟགས་པ་ -जाँच गर्नु; विश्लेषण गर्नु; अनुशंधान गर्नु; दोषारोपण कल्पनिक

བརྟགས་པ་མཁས་པ་འཛངས་པས་རིག་པ་- निपुण पण्डित विज्ञ वेदनीय

བརྟགས་པ་ཙམ་- कल्पना मात्र

བརྟགས་པའི་བདག་ཉིད་- कल्पित निकाय

བརྟགས་པར་དཀའ་བའི་ཤིན་སྦྱངས་ -लचिलोपन विश्लेषण गर्नु कठिन

བརྟགས་པར་སླ་བའི་ཤིན་སྦྱངས་ -लचिलोपन विश्लेषण गर्नु सहज

བརྟགས་མི་ནུས་པ་ -विश्लेषण गर्नु अक्षम विश्लेषण गर्नु नसकिने

བརྟན་- विशेषण: स्थिर; अचल क्रिया: आस्था राख्नु; विश्वास गर्नु

བརྟན་ཆགས་པར་གནས་པ་མེད་ན་ནི་- यदि कसैले अटल अनुपालन गर्दैन भने

བརྟན་རྣམས་- धिर ज्ञेय; स्थिर ज्ञात

བརྟན་པ་ -विशेषण: स्थिर; अचल क्रिया: आस्था राख्नु; विश्वास गर्नु

བརྟན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་-ध्रुव शील

བརྟན་པར་- स्थिरतासाथ; अचलतासाथ

བརྟན་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྫས་ཡོད་-स्थिर वा सन्तुलनमा रहेका वस्तुहरुसँग सम्बन्धित रहेको रूपमा अपरिवर्तनीय हुनुको चेतनामा ठोस अस्तित्व

བརྟན་པོར་གནས་པ་དེས་མི་རྙེད་ལ་- त्यसवाट स्थिर निवास प्राप्त हुँदैन।

བརྟན་བྱེད་- सुदृढिकरण; स्थिर बनाउनु; अचल वनाउनु

བརྟན་མེད་གཡོ་བ-अध्रुव; अस्थिर; चल

བརྟན་ཞིང་གནས་པར་-दृढ प्रतिष्ठान

བརྟན་གཡོའི་ཚད་-सापेक्ष सतत परिवर्तनको आकलन

བརྟུན་པ་ཕ་རོལ་མཐུན་པར་བྱ་ཞིང་- प्रयास गर्नु

བརྟུལ་བ་- विनिता ; अनुशासित

བརྟུལ་ཞུགས་- चरित्र ; चरित्रको विधि; प्रतिज्ञा ; समाधान गर्नु

བརྟེན་- भरोसा गर्नु ; भर पर्नु ; सहारा लिनु ; टेवा

བརྟེན་ཅིང་- आश्रित भएर ; भर परेर

བརྟེན་ནས་ -आश्रित भएर ; भर परेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་- दोषारोपित आश्रित

བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ -दोषारोपित आश्रित; आश्रित दर्जा

བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ -दोषारोपित आश्रित; आश्रित दर्जा

བརྟེན་གནས་ཏེ་-निश्रय टेवा ; शरण ; वासी

བརྟེན་པ་-आश्रित ; आश्रय ; अर्थमा

བརྟེན་པ་མ་ཐོར་བ་- हठपूर्वक; लगनशील; एक बोधिसत्त्वको नाम

བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ་- फर्कनु ; आराम गर्नु ; स्थिर हुनु

བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ་- अनुंसरण गर्नु

བརྟེན་པར་བྱ་- भरोसा गर्नु पर्छ ; माया गर्ध्र ; सेवा गर्छ ; शंरणमा जान्छ फर्कनु ; आराम गर्नु ; स्थिर हुनु

བརྟེན་པར་བྱའོ་ -भरोसा गर्नु पर्छ ; भर पर्नु पर्छ

བརྟེན་པར་བྱེད་- स्थिर बनाउनु ; दृढ बनाउनु

བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ -स्थिर बनाउनु ; दृढ बनाउनु ; आधार

བརྟེན་པར་མི་བྱ་ -भरोसा गर्नु पर्छ ; माया गर्छ ; सेवा गर्छ ; शरणमा जान्छ फर्कनु ; आराम गर्नु ; स्थिर हुनु

བརྟེན་བྱེད་ -भरोसा गर्नु ; भर पर्नु

བརྟོགས་ནས། བརྟགས་ནས- ध्यान गर्नु ; छोएर जाँच गर्नु

བལྟ་- हेर्नु ; दृष्टि ; दृष्टि ; मिथ्या दृष्टि

བལྟ་ན་སྡུག་པ་- दर्शनीयता

བལྟ་ཕྱིར་- यसलाई हेर्नको लागि

བལྟ་བ་- दर्शन ; अवलोकन गर्छ ; दृश्य ; प्रदर्शनी

བལྟ་བ་བྱའོ་- तपाईँले हेर्नु पर्छ

བལྟ་བར་དཀའ་- हेर्न कठिन

བལྟ་བར་བྱ་- द्रष्टव्य

བལྟ་བར་བྱ་བ་- हेर्न लायकको

བལྟ་བྱ་- द्रष्य

བལྟམས་-.जन्मनु ; पुरा हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བལྟམས་པ་ -जन्मनु ; पुरा हुनु

བལྟར་མེད་པ་ -अद्रष्य ; अबोध्य

བལྟས་ -हेर्नु ; दृष्टि ; दृष्टि ; मिथ्या दृष्टि

བལྟས་པ་ -हेर्नु ; दृष्टि ; दृष्टि ; मिथ्या दृष्टि

བལྟོས་པ་ -दृष्टि ; दृष्टिकोण

བལྟོས་པ་མེད་པ་- निरपेक्षता ; वेवास्ता ; असरोकार

བལྟོས་ས་- सम्वन्धको स्थान

བལྟོས་ས་ལ་བལྟོས་ནས་- कुनै खास सन्दर्भको सम्वन्धमा

བསྟང་པ་- घनिष्टता ; चिर परिचय

བསྟན་-निर्दिष्ट ; उपदेश; अनुदेश; प्रकाश पार्नु; सङ्केत गर्नु देखाउनु

བསྟན་འགྱུར་- बौद्ध टिका परम्पराको सम्पूर्ण संग्रह

བསྟན་རྒྱུ་- त्यो जुन देखाइनु पर्ने; उपदेश दिनु पर्ने; प्रदर्शन गर्नु पर्ने हो

བསྟན་བཅོས་- अनुवंध ; सन्धिपत्र ; वार्ता ; वातचित

བསྟན་བཅོས་དབུས་དང་མཐར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་-वशुवन्धुको मध्यान्त विभाग शास्त्र

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་-काव्य रचना वन्दोवस्त

བསྟན་དང་སྟོན་པ་ལྟ་བས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ -उपदेश उपदेशक र दृष्टिकोणको विधिले बौद्ध र बाहिरियाहरू चिनिन्छन्

བསྟན་དར་ལྷ་རམ་པ་- तन्दर ल्हारम्पा गेलुक्पा लेखक

བསྟན་དུ་མ་མཆིས་པ་- अनिदर्शन; अपरिभाष्य;अदृश्य; बोध गर्ने गुण रहित

བསྟན་དུ་མེད་པ་ -अनिदर्शन; अपरिभाष्य;अदृश्य; बोध गर्ने गुण रहित

བསྟན་ན་ - डस्छ (सर्पले)

བསྟན་པ་ -उपदेश; देशना; निर्दिष्ट; निर्देश; आख्यान; दृष्टि; समदर्शन; शासन; सिकाउनु; देखाउनु; प्रदर्शन गर्नु

བསྟན་པ་འགལ་ -उपदेशको विरोधाभाषा

བསྟན་པ་ལྟར་- उपदेश बमोजिम

བསྟན་པ་དང་མི་འགལ་བ་- उपदेशसँग विरोधाभाष छैन

བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་- उपददेश र व्याख्या

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་- उपदेशमा प्रवेश

བསྟན་པའི་ཚིག་- निर्देश पद; जनाउने शब्दहरू; सङ्केत गरिएका शब्दहरू; सिकाइएका शब्दहरू

བསྟན་པར་བྱ་- देशना गर्नु;सिकाउनु;सङ्केत गर्नु; देखाउनु;प्रदर्शन गर्नु

བསྟན་པར་བྱ་བ་ -देशना गर्नु;सिकाउनु;सङ्केत गर्नु; देखाउनु;प्रदर्शन गर्नु

བསྟན་པར་ཞུགས་པ་- उपदेशमा प्रवेश;उपदेशमा सम्बद्ध

བསྟན་བྱ་- प्रकाशन; सङ्केतको वस्तु; सिकाइएको वस्तु

བསྟན་བྱེད་- सिकाउनु;सङ्केत गर्नु;देखाउनु;प्रदर्शन गर्नु

བསྟན་ཚོད་- सङ्केत गरिएको उपाय

བསྟན་གཞུགས་པ་ -उपदेशमा प्रवेश;उपदेशमा सम्बद्ध

བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་- प्रदर्शन गर्न योग्य रूप

བསྟན་གསོལ་- उपदेश दिनु

བསྟར་- सफा; पालिस

བསྟི་སྟང་དུ་བྱ་བར་- आदर गरिएको

བསྟི་སྟོན་འདོད་པར་- सत्कार काम

བསྟི་སྟོན་བྱེད་ཀྱུར་ན་- सम्मान गर्नेछ

བསྟུན་པ་- तुलना गर्नु; बमोजिम

བསྟེན་- भरोसा गर्नु ;

བསྟེན་ཅིང་- उपासर्पती

བསྟེན་ནས་- भरोसा गरेर; उपयोग गरेर; निकट रहेर

བསྟེན་པ་- भरोसा गर्नु;बमोजिम चल्नु;प्रयोग गर्नु;निकट रहनु

བསྟེན་པ་བྱ་ -भरोसा गर्नु;बमोजिम चल्नु;प्रयोग गर्नु;निकट रहनु

བསྟེན་པར་གྱིས་ -भरोसा गरेको;बमोजिम चलेको;प्रयोग गरेको;निकट रहेको

བསྟེན་པར་བྱ་ -भरोसा गर्नेछ; गर्नुपर्छ;बमोजिम चल्नेछ; चल्नुपर्छ;प्रयोग गर्नेछ;गर्नुपर्छ;निकट रहनेछ;रहनुपर्छ

བསྟེན་པར་བྱེད་ -भरोसा गर्नु;बमोजिम चल्नु;प्रयोग गर्नु;निकट रहनु

བསྟོད་- स्तुति; परम; उत्कृष्ट

བསྟོད་ཅིང་- उत्कर्षमा पुर्याउँछ;प्रशंसा गर्दै; स्तुति गर्दै

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྟོད་པ་ -उत्कर्ष; उत्कर्षण; स्तुति; परम; उत्कृष्ट

བསྟོད་པར་བྱེད་ -उत्कर्षमा पुर्याउँछ; स्तुति; परम; उत्कृष्ट

བསྟོད་བྱེད་- उत्कर्षमा पुर्याउँछ; स्तुति; परम; उत्कृष्ट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཐ}

ཐ་གུའི་རྡོ་ -दामोदर

ཐ་སྙད་-व्यवहार

ཐ་སྙད་- व्यवहार; मौखिक व्यवहार

ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གཏོགས་- व्यवहारमा समावेश गरिएको

ཐ་སྙད་ཀྱི་གདགས་གཞི་- मौखिक व्यवहारहरूको प्रयोजनको आधार

ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་- व्यवहारको शक्तिद्वारा मनञ्जुर नभइकन

ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་- व्यवहारिक पद; व्यवहारिक अभिव्यक्ति

ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་-व्यवहारिक अभिव्यक्तिहरू साथै आउँछन्

ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་- एउटा व्यवहारलाई पुष्टि गर्ने सङ्केत

ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མཛད་པ་- मौखिक व्यवहारहरूलाई स्पष्ट रूपले प्रयोग गर्छ ।

ཐ་སྙད་གཅིག་པ་-एक व्यवहारिक

ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་གྲུབ་པ་- मौखिक व्यवहारको नाममा नाम वस्तुको खोजिमा समय स्थापना

ཐ་སྙད་དུ་- सम्भर्त्य व्यवहारिक रूपले व्यवहारिक पदावलीमा

ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་དོ་- परम्परागतता; व्यवहारगततालाई अभिव्यक्त गर्नु; अभिव्यक्त गरिएको

ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་- व्यवहारगत रूपमा अभिव्यक्त गर्नु

ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པའི་ཚིག་- व्यवहार पद; व्यवहार शब्द

ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ -परम्परागतता; व्यवहारगततालाई अभिव्यक्त गर्नु; अभिव्यक्त गरिएको

ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་- मौखिक व्यवहारलाई प्रयोग गर्नु; व्यवहारहरू बनाउनु

ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་- व्यवहारिक पदावलीमा अस्तित्वमा नरहेको

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་- व्यवहारगत रूमा अस्तित्वमा रहेको

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ -व्यचहारगत रूमा अस्तित्वमा रहेको; नाम मात्रको अस्तित्व

ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་- तथ्यगत व्यवहार

ཐ་སྙད་གདགས་པ་- अध्यारोपण व्यवहार; व्यवहारिक रूपमा अध्यासरोपण गरिएको

ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཙམ་- व्यवहार मात्र

ཐ་སྙད་གདགས་པར་བྱ་བ་ -अध्यारोपण व्यवहार; व्यवहारिक रूपमा अध्यासरोपण गरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐ་སྙད་བདེན་པ་- व्यवहार सत्य; नाम मात्रको सत्य
ཐ་སྙད་འདོགས་ -अध्यारोपण व्यवहार; व्यवहारिक रूपमा अध्यासरोपण गरिएको
ཐ་སྙད་པ་-संव्यवहारिक
ཐ་སྙད་པ་མཁས་པ་-व्यवहार कौशल
ཐ་སྙད་པ་མི་མཁས་པ་-अव्यवहार कौशल
ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་-व्यवहार धर्म
ཐ་སྙད་པའི་དཔྱོད་པ་-व्यवहारिक विश्लेषण
ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་- व्यवहार प्रमाण; व्यवहारिक वैद्य बोध
ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་- व्यवहार विज्ञान; व्यवहार ज्ञान
ཐ་སྙད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་- व्यवहार विश्लेषण गर्ने चेतना
ཐ་སྙད་བྱེད་- मौखिक व्यवहार प्रयोग गर्नु
ཐ་སྙད་མ་ཡིན་པ་- अव्यवहार
ཐ་སྙད་མེད་པ་ -अव्यवहार; अव्यवहारिक
ཐ་དད་- नाना; नानात्व; अभिन्न; भेद; अनेक; पृथकत्व
ཐ་དད་ཆོས་- नानात्व धर्म
ཐ་དད་དུ་བགྲི་བ་- नाना कारण; नानात्व; भिन्नता
ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པ་- भिन्न प्रकारले अभिव्यक्त गर्नु
ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ཡོད་ལམ་- प्रभेद
ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་- अनानात्व; अभिन्न
ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་- अभिन्न; भिन्नताको अनुपस्थिति
ཐ་དད་དུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ -अभिन्न; भिन्नताको अनुपस्थिति
ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་- भेद
ཐ་དད་དོན་མིན་-नाना अर्थ
ཐ་དད་པ་- नाना; भिन्न; विभिन्न
ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་- नानात्व मन
ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- नानात्व विकल्प; भिन्न हो भनेर बोध गर्नु
ཐ་དད་པ་མ་- अभिन्न
ཐ་དད་པ་མེད་པ་- अनानात्व; अभेद; अभिन्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་- भिन्नताको विभेद

ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་- अभिन्नत्व

ཐ་དད་པར་- भिन्न प्रकारले

ཐ་དད་མ་ཡིན་-अभिन्न

ཐ་དད་མིན་- अभेद; अभिन्न

ཐ་དད་མེད་པ་ -अभेद; अभिन्न

ཐ་དད་རིགས་- गोत्र भेद; भिन्न गोत्र

ཐ་ན་- यद्यपि; असिम; प्रथम; तर मात्र

ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་ཞིག་-एक चुट्किको लागि लाग्ने समय समेत

ཐ་བ་-अरुचिकर; कर्कश

ཐ་བ་མེད་ཅིང་- विनम्र

ཐ་མ་- अन्तिम

ཐ་མ་མེད་པ་- अन्त्यहीन; सुरुवात र अन्त्य विहीन

ཐ་མག་- चुरोट

ཐ་མར་- भविष्य; अन्तिम

ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་-अन्त्यमा महत्वपूर्ण भएको करुणा

ཐ་མར་དགེ་བ་- अन्तिम कल्याण

ཐ་མལ་- साधारण

ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་- सामान्य हुनुको अभिमान; सामान्यपनको अभिमान

ཐ་མལ་པའི་ངར་རྒྱལ་ -सामान्य हुनुको अभिमान; सामान्यपनको अभिमान

ཐ་མལ་པའི་སེམས་- सामान्य चित्त

ཐ་མི་ཁ་- तमाखु

ཐ་མི་དད་- अभिन्न

ཐ་མི་དད་པ་-असंभिन्न

ཐ་ཤལ་བ་- सबै भन्दा खराब

ཐག་- दूरी

ཐག་གཅད་- निर्णय गर्नु; त्याग्नु; पूर्णतया सम्बन्ध विच्छेद गर्नु

ཐག་གཅོད་ -निर्णय गर्नु; त्याग्नु; पूर्णतया सम्बन्ध विच्छेद गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐག་བཅད་ -निर्णय गर्नु; त्याग्नु; पूर्णतया सम्बन्ध विच्छेद गर्नु

ཐག་ཆོད་ -निर्णय गर्नु; त्याग्नु; पूर्णतया सम्बन्ध विच्छेद गर्नु

ཐག་པ་- डोरी

ཐག་པ་ཁྲུ་གང་པ་གཅིག་- एउटा पन्ध्र ईन्चको डोरी

ཐག་པ་འཁྱིལ་བ་- एउटा गुँडुल्किएको डोरी

ཐག་པ་བསྒོགས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་ -गुँडुल्किएको डोरीमा परिवादित सर्प जस्तो

ཐག་མི་རིང་བ་- टाढा होइन

ཐག་བཟང་- अविरल

ཐག་རིང་- टाढा

ཐག་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་- टाढा हुनु

ཐག་རིན་པ་- टाढा

ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་- धेरै टाढा

ཐང་- समतल; खेत; चीनको टाङ वंश; तत्काल; सेकेण्ड; मिनेट

ཐང་ཅིག་- क्षण

ཐང་ཤང་- तन्किएको मासु; तन्किएको मांसपेशी

ཐད་ཀར་- तिर्यक; जनावर

ཐད་དུ་-अगाडि प्रत्यक्ष; संबन्धित

ཐད་དྲང་ -अगाडि प्रत्यक्ष

ཐད་ནས་བསྟང་བ་ལས་-साक्षात

ཐབས་- उपाय; अभ्युपाय; उपाय कौशल; विधिहरू

ཐབས་ཀྱི་ཆ་- विधिको कारक

ཐབས་ཀྱི་རྣོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་-सिद्धिको विधि प्रकारको रूपमा अनुपालन गर्ने ठोस सिद्धिको प्रज्ञाज्ञान

ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་-उपाययान

ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་- उपाय कौशलको विभिन्न विधिहरू

ཐབས་མཁས་-उपाय कौशल; उपाय कौशल्य

ཐབས་མཁས་པ་ -उपाय कौशल

ཐབས་མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་- उपाउ कौशल ज्ञान विशेष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐབས་མཁྱེན་པ་- विधिको परम ज्ञाता

ཐབས་ཅིག་-एक साथ; सँग सँगै

ཐབས་གཅིག་ཏུ་ -एक साथ; सँग सँगै

ཐབས་ཆེན་- महा उपाय

ཐབས་ཆེན་པོ་ -महा उपाय

ཐབས་མཆོག་ཤེས་པ་- उपाउ विद (उत्तम)

ཐབས་ཉིད་དུ་ཙུང་བ་- उपायत्व योग

ཐབས་རྙེད་- उपाय लाभ

ཐབས་ཐོབ་- उपाय लाभ; स्रोतपूर्ण

ཐབས་དང་རྩ་བ་- उपाय मूल

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་- उपाय प्रज्ञा

ཐབས་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་- उपाय बोध; उपाय बुझाइ

ཐབས་བྱུང་- उपेय; उपायको परिणाम

ཐབས་མ་ཡིན་- अनुपायत्व; अनुपाय

ཐབས་མ་ཡིན་པ་ -अनुपाय

ཐབས་མི་ཤེས་པ་- अनुपाय ज्ञान; उपाय नजान्नु

ཐབས་མིན་- अनुपाय(त्व)

ཐབས་མེད་–अनुपाय

ཐབས་བཟང་- सुखोपाय; असल उपाय

ཐབས་ཡང་དག་བཟུང་བ་- उपाय संग्रह

ཐབས་རིག་- उपाय चित्त

ཐབས་ལ་མཁས་པ་- उपाय कौशल; उपाय कोविद

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- उपाय कौशल्य पारमिता

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ -उपाय कौशल्य प्रभेद

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལས་ -उपाय कौशल्य कर्म

ཐབས་ལ་སྦྱོར་བ་- उपाय प्रयोग

ཐབས་ལ་རབ་ཏུ་སླུ་བ་- उपाय विप्रवादन; उपाय कपट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐབས་ཤེས་- उपाय प्रज्ञा; उपाय कौशल र प्रज्ञा

ཐབས་ཤེས་པ་-उपायज्ञ; उपाय ज्ञान

ཐབས་ཤེས་པ་རྙེད་པ་ -उपाय ज्ञान लाभ

ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་- छुट्याउन नसकिने उपाय र प्रज्ञा

ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་- प्रभावशाली उपायको रूपमा कार्य गर्नु

ཐབས་སུ་རུང་- उपाय युक्त; उपाय सुहाउँदो

ཐམས་ཅད་- सवै; सर्वत्र; सकल

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་- सर्वत्र अनुगत; सर्वव्यापी

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་- सबैको कल्याणको लागि

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་- सर्वार्थम्; सबैको लागि

ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་འདུས་བྱས་- सबै क्षणिक वस्तुहरू उत्पादनहरू हुन

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་- सर्वज्ञ

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་-नैरात्म्य भावना; सर्वज्ञान

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་- सर्वज्ञ; सर्वज्ञता

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་- सर्वज्ञता; सर्वज्ञत्व; सर्वाकरज्ञता

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་-सर्वज्ञता आत्म भव

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་- सर्वज्ञत्व प्राप्ति

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་- पर्वज्ञ परम ज्ञान

ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་- सर्वत्र विजय प्राप्त; सर्वत्र नष्ट गरिएको

ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་- सर्व धर्म समता

ཐམས་ཅད་ཉིད་- सर्वता; सधैँ; सर्वत्र

ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་- सर्व प्रदा; सर्व त्याग

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ सर्व शून्य; सर्व त्यागी

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ - -सर्व शून्य

ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ -सबै कुरा युक्त; सबै कुरासँग

ཐམས་ཅད་དུ་- सर्वत्र; सर्वदा

ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་- सर्वत्र गतय; सर्व गत; सर्वत्र व्याप्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐམས་ཅད་ནས་- सर्वत्र; सबै तर्फ; सबै कुरा

ཐམས་ཅད་པ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་པ་- वैरोचन

ཐམས་ཅད་ཕྱིར་- सर्वार्थम्; सबैको लागि

ཐམས་ཅད་བྱང་བ་- सबै कुराहरूलाई शुद्धीकरण गर्नु; पूर्ण रूपले लोप हुनु

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་- सर्वास्तीवादी

ཐམས་ཅད་ལ་-सर्वत्र

ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་- ससर्वत्र फैलनको लागि जान्छ (सर्वव्यापी)

ཐམས་ཅད་ལ་བཟོད་པ་ -सबै कुराको सन्दर्भमा क्षान्ति; सहिष्णुता सहनशीलता

ཐམས་ཅད་ལུང་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་- सर्व व्याकरण सर्वाकर लक्षणानुप्रविष्ट

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་- सर्वज्ञता

ཐམས་ཅད་སློབ་པ་ཡིན་- सबै कुरा सिक्छ; सबै कुरा अध्ययन गर्छ

ཐར་འགྱུར་- मोक्ष

ཐར་ཆགས་- अनुक्रमिक

ཐར་པ་- मोक्ष; निर्मोक्ष; विमोक्ष

ཐར་པ་ཆ་མཐུན་- मोक्षसँग आंशिक रूपमा सामंजस्य

ཐར་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་- मोक्ष प्राप्ति

ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་- दृढता पूर्वक मोक्ष प्राप्त गर्न खोज्ने चेतना

ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་- मोक्ष काम विनेय; मोक्ष प्राप्त गर्ने अभिलाषालाई अनुशासित पार्नु

ཐར་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་པ་- मोक्ष सम्प्रतिष्ठित

ཐར་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་-मोक्षाधिपत्य अर्थ

ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་- मोक्ष भागिय शुभ

ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་པ་ -मोक्षसँग आंशिक रूपमा सामंजस्य

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ -मोक्षसँग आंशिक रूपमा सामंजस्य

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པ་- अमोक्ष भागिय कौशल मूल

ཐར་པའི་དབང་གི་བརྩོན་འགྲུས་-मोक्षाधिप विर्य

ཐར་པའི་ལམ་-मोक्ष मार्ग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐར་པར་འགྱུར་བ་- मोक्ष; मोक्ष प्राप्त गर्नु
ཐར་པར་བྱེད་-मोक्ष
ཐར་ལམ་-मोक्ष मार्ग
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་-मोक्ष मार्ग स्पष्टकर्ता
ཐལ་- तार्किक रूपमा अनुशरण गर्नु
ཐལ་སྐད་- वाद विवादको लागि सुरुवाती उद्गार
ཐལ་གོང་- अंतरांश; कुमहरू बीचको मांसपेशी
ཐལ་འགྱུར་-प्रसङ्ग; परिणाम; विरोधाभाषी परिणाम
ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ -प्रसङ्ग आभाष;कृत्रिम;मानो; किर्ते परिणाम
ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་པ་- परिणाम स्वरूपको अवस्था
ཐལ་འགྱུར་པ་- प्रासङ्गिक माध्यमिक
ཐལ་འགྱུར་བ་ -प्रासङ्गिक प्रणाली
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་- सम्यक् प्रसङ्ग; संयुक्त प्रसङ्ग
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་བཀོག་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ -त्यो जुन (१)सही प्रसङ्ग हो र (२)वस्तु;अर्थ उल्ट्याउने तीनवटा विधिहरूलाई पुरा गर्छ
ཐལ་ལྕག་ - आघात
ཐལ་བ་ -प्रसङ्ग
ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་-झटकार्ने परिणामको व्यहोराले [विपक्षी मा]
ཐལ་བར་- भष्म; धूलो
ཐལ་བར་འགྱུར་ -प्रसङ्ग; परिणाम; विरोधाभाषी परिणाम
ཐལ་མོ་- अञ्जली
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་- दुई हात जोडेर; प्रणाम
ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས་ -दुई हात जोडेर; प्रणाम गरेर
ཐལ་རང་ -प्रासङ्गिक र स्वतन्त्रिकहरू
ཐི་བ་ཞར་མ་- पांनी नजिक बस्ने रातो खुट्टा लामो चुच्चो भएको चरा
ཐིག་-सूत्र
ཐིག་གདབས་ -सूत्र
ཐིག་ནག་- काल सूत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐིག་པ་- विन्दु

ཐིག་ལེ་ -विन्दु; सार विन्दु

ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་- सूक्ष्म विन्दुमा मन अडाउनु

ཐིགས་པ་ -विन्दु

ཐིབས་པོ་- घहन; वन जंगल

ཐིམ་པ་- पगाल्नु; विलय गराउनु;पगाल्नु;अर्को वस्तुमा विलय गराउनु

ཐུ་བོ་- ज्येष्ठ

ཐུ་རེ་-स्पन्दनशील; घन्किने

ཐུག་- मर्यादा; भेट्नु; सीमा; अन्त्य

ཐུག་མེད་ -अन्त्यहीन

ཐུག་ཚོལ་བ་- पुग्ने प्रयास गर्नु

ཐུགས་- चित्त; परम चित्त; हृदय; मन

ཐུགས་ཀ་- हृदय; चित्त

ཐུགས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་- परम चित्तको क्रियाकलाप

ཐུགས་ཀྱི་རུས་- परिश्रम; प्रयत्न

ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་- चित्त बीज; परम चित्तको बीजाक्षर

ཐུགས་བསྐྱེད་- चित्तोत्पाद; परम चित्त उत्पाद

ཐུགས་ཁྲལ་ཆུང་བར་མཛད་- अल्प उत्सुक; निर्धक्क; अकार्य

ཐུགས་རྗེ་- करुणा; महाकरुणा; कृपा

ཐུགས་རྗེ་ཅན་- करुणामय

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ -महाकरुणा

ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་- शाक्या लेखक थुक्जे पाल्साङ

ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ -करुणामय प्रकृति; करुणाको प्रकृति

ཐུགས་རྗེས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་-करुणा पार गमन;करुणा सिद्धि गर्नु

ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་- असंहित चित्त

ཐུགས་པར་སྣོར་- सुदर्शन

ཐུགས་སྤྲུལ་པ་ -चित्त निर्माण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐུགས་ཕྱུང་བར་བྱེད་ པ་- विराग; वैरागी हुनु
ཐུགས་འཕྲོག་- मन लोभ्याउने
ཐུགས་འབྱུང་བར་བྱས་པ་- विराग; वैरागी हुनु
ཐུགས་བརྗེ་བ་ - कृपा ; दया
ཐུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་- चित्त परिशुद्धि
ཐུགས་ཡོན་པོ་མི་མངའ་བ་-अवक्र चित्त
ཐུགས་ཙུས་- प्रयास; परिश्रम
ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་- जान्नु; प्राप्त गर्नु
ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པ་- अविदित; थाहा नभएको
ཐུང་- अल्प; प्रहर; तीन घण्टाको समय अवधि
ཐུང་མཐའ་- सबै भन्दा सानो
ཐུང་ཕྱེད་- करिव डेढ घण्टा जतिको समय अवधि
ཐུང་བ་- ह्रस्व; छोटो
ཐུང་འབྲེལ་-मिलन
ཐུན་- सत्र; समय अवधि
ཐུན་མགོ་ལྷ་བུ་ལ་- एउटा सत्रको सुरुमा
ཐུན་དྲུག་གི་རྣལ་འབྱོར་- छ सत्र योग
ཐུན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་འཁོར་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནག་འགྲོས་སུ་མཛད་པ་-
पूर्णतया सहजकर्ताको रूपमा छ सत्रहरूको सम्बन्धमा कालचक्रको गुरु योग
ཐུན་མོང་- साधारण; साझा सम्पत्ति
ཐུན་མོང་དུ་ -साधारण; साझा; सँग सँगै
ཐུན་མོང་པའི་བདག་རྐྱེན་- साधारण अधिपत्ति प्रत्यय
ཐུན་མོང་པའི་ལམ་- साझा पथहरू
ཐུན་མོང་བ་ -साधारण; साझा
ཐུན་མོང་བའི་ནུས་པ་- सम्यक् शक्ति
ཐུན་མོང་མ་- असाधारण; साझा नगरिएको
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ -असाधारण; साझा नगरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ -असाधारण विशेष धर्म
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྙོམས་- असाधारण निरोध समापत्ति
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ -असाधारण
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ -असाधारण अधिपत्ति प्रत्यय
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་འབྲས་- कर्मको असामान्य प्रबल असर
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་-जीविकाको असामान्य विधि
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་- असामान्य असीम कारण
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བའི་རྒྱུད་- असामान्य गोप्य मन्त्र
ཐུན་མོང་མིན་-असाधारण; साझा नगरिएको
ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་ -असाधारणत्व
ཐུན་མོངས་ -साधारण; साझा
ཐུན་མོངས་པའི་བདག་རྐྱེན་- साधारण अधिपत्ति प्रत्यय
ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་ -असाधारण; साझा नगरिएको
ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ -असाधारण अधिपत्ति प्रत्यय
ཐུབ་པ་-मुनी; विजेता; योग्य; क्षमतावान; वशमा ल्याउने
ཐུབ་པ་མེད་པ་- अपराजित
ཐུབ་པའི་དབང་པོ་- मुनिन्द्र; वशमा ल्याउनेका राजा; बुद्धको एउटा उपाधि
ཐུབ་པར་དཀའ་བ་- वशमा ल्याउन कठिन
ཐུབ་པར་དཀའ་ཞིང་བ་ -वशमा ल्याउन कठिन
ཐུབ་དབང་-
ཐུར་- तल; तलतर्फ
ཐུར་ཁྱབ་རྣལ་མ་ -तलतर्फको सही व्याप्ति
ཐུར་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ -तलतर्फको उल्टो व्याप्ति
ཐུར་མ་- चम्चा; छडी
ཐུར་མ་རིང་པོ་ -लामो चम्चा; लामो छडी
ཐུར་སེལ་- तलतर्फ निर्हार [हावा]
ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་ -तलतर्फ निर्हार [हावा]
ཐུལ་བ་ -वशमा पार्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐུལ་བར་དཀའ་ཞིང་- दुर्भेद्य; वशमा पार्न नसकिने

ཐེ་བོ་- बूढी औंला

ཐེ་ཚོམ་- विचिकित्सा; संशय; संदेह; संदिग्ध

ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་- संशय प्राप्त

ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོ་ -विचिकित्सा; संशय प्रतिपक्ष

ཐེ་ཚོམ་འགྱུར་ལ་- शंकाले घेरिएको; शंकालु मानिस

ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་ -संशय छेंद; संशय छेदन; संशय विच्छेदी

ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ -संशय छेद; संशय छेदन; संशय विच्छेदी

ཐེ་ཚོམ་གཅོམ་པ་ -संशय छेद; संशय छेदन; संशय विच्छेदी

ཐེ་ཚོམ་དག་ནི་མི་གཅོད་ -संशय अछेद; संशय अछेदन

ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་- सविचिकित्सा

ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ནས་ -संशय प्राप्त

ཐེ་ཚོམ་རྣམ་པར་སེལ་བ་ -संशय विनयन

ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བ་ -संशय त्याग

ཐེ་ཚོམ་མི་ཟླ་བ་ -संशय गर्छ; शंका गर्छ

ཐེ་ཚོམ་མེད་ -निसंशय

ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ -निसंशय

ཐེ་ཚོམ་འཚལ་བར་འགྱུར་ -संशय गर्छ; शंका गर्छ

ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ནས་- शंका गर्दाखेरि

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ -शंका गर्नु

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ -शंका गर्नु

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ་ -शंका गर्नु

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ན་ -शंका गर्नु

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་དོན་- शंकाको वस्तु

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་སྤོང་དུ་འཇུག་སྟེ་-शंका रोप्नु

ཐེ་ཚོམ་ཟར་འཇུག་གོ་- शंकामा आवद्ध हुनु

ཐེ་ཚོམ་ཡང་གཅོད་པར་འགྱུར་- शंका काट्नु;छेदन गर्नु

ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ་རྟོགས་པ་ संशय हानी बोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐེག་- यान

ཐེག་ཆེན་-महायान

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་པ་- महायान परम ज्ञाता

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ -ध्यानको महायान पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ -ध्यानको महायान पथको ध्यान सन्तुलनको परम प्रज्ञाज्ञान

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ -ध्यानको महायान पथको मुक्तिको पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་-ध्यानको माहायान पथको एउट अविच्छिन्न पथको सानो भन्दा सानो

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་--ध्यानको माहायान पथको अविच्छिन्न पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་- माहायान स्पष्ट सिद्ध व्यक्ति

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་སྒོ་སྐབས་ཕྱེ་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་- माहायान मोक्ष तर्फ उन्नतिको अवसरलाई खोल्ने ढोकाको रूपमा काम गर्ने एक बोधसत्वको स्पष्ट सिद्धिकर्ता

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་-देख्ने महायान पथको ठोस सिद्धिको परम प्रज्ञा ज्ञान

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་- देख्ने माहायान पथको मुक्तिको पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡང་ཡིན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས།-(१)देख्ने माहायान पथको मुक्तिको पथबाट उदय भएको एक परम ज्ञाता र (२) सत्यको एक माहायान स्पष्ट सिद्धिकर्ता जुन आफ्नो निरन्तरतामा भएको व्यक्तिको निरन्तरतामा स्पष्ट रूपमा घटित हुने गर्छ

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་- देख्ने माहायान पथको अविच्छिन्न पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་- माहायान योगी प्रत्यक्ष

ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའམ། དེར་བགྲོད་ཟིན་པ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་པ།- कि त त्यो जसले माहायान सम्यक् सम्बोधि तर्फ उन्नति गराउँछ त्यस भित्र समावेश भएको कि त माहायान सम्यक् सम्बोधि तर्फ उन्नति गर्न भित्र समावेश भएको माहायान परम ज्ञाता

ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་- माहायान अशैक्ष मार्ग

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་- माहायान परम्परामा निर्दिष्ट भएको [व्यक्ति]

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་- आफ्नो माहायान परम्परा जाग्रत भएको व्यक्ति
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་-माहायान पथ
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་- माहायान चित्तोत्पाद
ཐེག་དོ་- जानु [आदरार्थी]
ཐེག་བསྡུས་ -माहायान संग्रह
ཐེག་པ་- यान; पथ
ཐེག་པ་གཅིག་- एक यान
ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་- एक यान देसना
ཐེག་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་-एकयान सम्पूर्ण जाँच; अनुसन्धान;अनुसरण
ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་- एक यान समारूढ;एक यान संवद्ध
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་- माहायान
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་བསྡུས་པ་- माहायान संग्रह (असंग कृत)
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་སྐབས་- माहायान स्थापन्नाको अवसरमा
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་ན་- जब;यदि माहायान विकसित गर्दा
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- माहायान महत्व विभाग
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་དམན་པ་ལ་མོས་པ་-माहायान हिनयानअधिमुक्त
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་- माहायान संग्रह (असंग कृत)
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོ་བ་- माहायान खेद
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་- माहायानधर्म अधिमुक्ति
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་- माहायानमा संबद्धहरू
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ལྡོག་པ་- माहायान विपरित
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མི་གཡོ་བ- महायानबाट न डगमगाउनु
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཤད་པའི་ཆོས་- माहायान देसना धर्म
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་- माहायान धर्म
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་- गहन माहायान धर्म
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟེན་ཅན་- माहायानमा एउटा आधार हुनु; माहायान अधिष्टित
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་- माहायान सिद्धि;साक्षात्कार
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་- माहायान सूत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་- माहायान सूत्रालंकार
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཟབ་མོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་- गम्भीर माहायान सूत्राभिप्रायिकर्थ विवोध
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བསྡུས་པ་- वैपुल्य संग्रह माहायान सूत्र
ཐེག་པ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་- माहायान गामी सत्त्व
ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་- माहायानको विधिद्वारा स्पष्ट उत्थान भएको
ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་སླུ་བ་ -माहायानको विधिद्वारा स्पष्ट उत्थानको सन्दर्भमा धोका दिइएको
ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་ཐོས་པ་- माहायान भित्र समावेश गरिएको सुनाइ
ཐེག་པ་མཆོག་-अग्र यान; सर्वोच्च यान
ཐེག་པ་གཉིས་- यान द्वय
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་- सर्व यान शिक्षक
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་- सर्वयान सम्प्रतिष्ठ; सबै यानमा सम्वद्ध भएको
ཐེག་པ་མཐུན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་- समयान सम्प्रतिष्ठ; समन्वयात्मक यानमा सम्वद्ध भएको
ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་- यानअनुलोमन; समन्वयात्मक यान; यानसँग समन्वयात्मक
ཐེག་པ་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་- यान प्रज्ञाप्ति व्यवस्थान
ཐེག་བསྡུས་- माहायान संग्रह
ཐེག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་- यानका तीनवटा पक्षहरू; तीन प्रकारका यानहरू
ཐེག་པ་བག་ཡོད་- यानको सम्बन्धमा चेतना
ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर यान; यानुत्तर; सर्वोच्च यान
ཐེག་པ་མི་འཁྲུགས་- अविचलित यान; यानको सन्दर्भमा अविचलित
ཐེག་པ་དམན་པ་- हीनयान
ཐེག་པ་དམན་པས་འགྲོ་བ་- हीनयान गमन
ཐེག་པ་གཞན་- अन्य यान
ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ་- यान कौशल्य
ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་མ་ལོན་པ- लामो समयसम्म यानमा सम्बद्ध नभएको व्यक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་- यानमा नव प्रवेशी; यानमा नयाँ आवद्ध भएको व्यक्ति
ཐེག་པ་གསུམ་- त्रियान
ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་-तीन यानहरू मध्ये कुनैमा पनि उच्चता सिद्धि नगरेको व्यक्ति
ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- त्रियान वमोजिम मानसिक सम्वद्धता
ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་དགོད་པ་- यान त्रय अवस्थान
ཐེག་པའི་སྒོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་བསྡུས་པ་གསུམ་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་- गोङदुंल लोडो थायेको विश्वकोश
ཐེག་པའི་དོན་མཐོང་བ་- द्रष्टार्थ यान
ཐེག་པའི་དོན་མ་མཐོང་བ་ -अद्रष्टार्थ यान
ཐེག་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर यान; सर्वोच्च यान
ཐེག་དམན་- हीनयान
ཐེག་དམན་པ་- हीनयान
ཐེབས་- एउटा सत्र वा एउटा समय;रोप्नु;स्थापना गर्नु
ཐེམ་པ་ཚང་བ་-त्यो भन्दा कम होइन
ཐེར་ཟུག་- ध्रुव; शाश्वत
ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ -शाश्वत काल;सदाकोलागि;चिर कालिन
ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་ -शाश्वत; नित्य; सनातन
ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་ -शाश्वत काल; सदाको लागि
ཐེར་ཟུག་དུས་ -शाश्वत काल; सदाको लागि
ཐེར་ཟུག་པ་ -शाश्वत
ཐོ་ཐོར་ཚུགས་- एक एक गरेर घुँगुरिएको
ཐོ་བ་- हतौडा
ཐོ་འཚམ་པ་- चोट पुर्याउने प्रयत्न; चोट पुर्याउने मनसाय
ཐོ་འཚམ་པའི་བསམ་པས་ -चोट पुर्याउने प्रयत्न; चोट पुर्याउने मनसाय
ཐོ་རངས་- विहान उज्यालो हुनु
ཐོ་རངས་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་- त्यस विहानी ताका नै स्पष्ट प्रकाश सिद्ध गरेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐོག་ཁ་- माथिल्लो तल्ला

ཐོག་ཏུ་བབས་- ओर्लनु; घट्नु

ཐོག་ཏུ་ཕོབས་ -आफै ओर्लनु; आफै घट्नु

ཐོག་ཏུ་འབབ་ -आफै ओर्लनु; आफै घट्नु

ཐོག་མཐའ་གཉིས་- सुरु र अन्त्य

ཐོག་མ་- आदि ; सुरुवाती

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་- सुरु र अन्त्य विहीन

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- अनाद्यग्र शून्यता; सुरु र अन्त्य विहीन शून्यता

ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་དགེ་བ་- सुरु मध्य र अन्त्यमा धर्म

ཐོག་མ་མེད་པ་- अनादि; सुरुवात विहीन

-ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ -सुरुवात विहीन समय देखि

ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་- प्रथम चित्तोत्पाद उपादय

ཐོག་མའི་སངས་རྒྱས་- आदि बुद्ध

ཐོག་མར་- आदि; सुरुवातमा

ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྙིང་རྗེ་- करुणा जुन सुरुवातमा महत्वपूर्ण हन्छ

ཐོག་མར་བློ་སྦྱོང་དགོས་པའི་བསམ་པ་- सुरुवातमा चित्तलाई तालिम दिन आवश्यक रहेको विचार

ཐོག་མེད་- असंग ; निर्वाध

ཐོགས་- प्रतिघ; वाधा; व्यवधान; हातले उचाल्नु

ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་- अवरोधक रूपको अनुपस्थिति

ཐོགས་པ་-अवरोध; हातले समाउनु; माथि जन्मेको; सम्पर्क; अवरोध

ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་- अवरोध सँगै; अवरोधहरूसँग

ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་- बिना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་པ་མི་མངའ་ -विना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་པ་མེད་ -विना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་པ་མེད་པ་ -बिना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ -निर्वाध परम ज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐོགས་པ་མེད་པའི་སེམས་- अवरोध विनाको चित्त

ཐོགས་པ་མེད་པར་- विना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་- प्रतिघातावरण; अवरोधित संताप

ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་ -अवरोधित हुनु

ཐོགས་པར་བྱེད་པ་- अवरोध पुर्याउनु

ཐོགས་མ་མཆིས་པ་ -विना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་མ་མེད་ -बिना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་མེད་ -बिना अवरोधको; निर्वाध ; असंग

ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ - असंग र उहाँको दाजु वा भाइ [वसुवन्धु]

ཐོགས་མེད་པ་- बिना अवरोध; निर्वाध

ཐོགས་རེག་གཅིག་པོ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་- एक अनिश्चित निषेध जुन अवरोधात्मक सम्पर्कको निषेध मात्र हो ।

ཐོད་རྒལ་ - व्यतिकरान्तक; छलाङ्ग

ཐོད་རྒྱལ་ -व्यतिकरान्तक; छलाङ्ग

ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་-व्यत्परान्तक समापत्ति

ཐོད་རྒྱལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- अभास्कन्धक समाधि

ཐོད་རྒྱལ་དུ་-आभाषस्कन्द; छलाङ्ग

ཐོད་པ་- कपाली; कपाल; खप्पर; खोपडी

ཐོན་- विकास गर्नु; उत्पादन गर्नु; बाहिर आउनु; प्रस्थान

ཐོན་པ་ -विकास गर्नु; उत्पादन गर्नु; बाहिर आउनु; प्रस्थान

ཐོབ་- प्राप्त; प्राप्ति; लाभी; लब्ध

ཐོབ་དཀའ་- प्राप्त गर्न कठिन

ཐོབ་གྱུར་ -प्राप्त

ཐོབ་གྱུར་ནས་ -प्राप्त गरेर; हासिल गरेर

ཐོབ་འགྱུར་ -प्राप्त गर्नेछ; हासिल गर्नेछ

ཐོབ་ཅིང་ -प्राप्त गरेर; हासिल गरेर

ཐོབ་ཉམས་པ་ -थोरै प्राप्त ; थोरै हासिल; थोरै सिद्धि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐོབ་ནས་- लब्ध; प्राप्त गरेर; हासिल गरेर

ཐོབ་པ་- प्राप्ति;प्राप्तत्व;पर्याप्त;लाभ;लब्ध; प्रतिलाभ;सिद्धि प्राप्त गर्नु

ཐོབ་པ་ཉིད་- प्राप्तित; सिद्धि; हासिल

ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་ནུས་པ་- सिद्धि गर्न सक्षम

ཐོབ་པ་དོན་དམ་- सिद्धि अन्तिम [अर्थात निर्वाण]; अन्तिम सिद्धि

ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པའི་སྒོམ་པ་ -जे सिद्धि गरिएको छ त्यो अध पतन नहोस् भन्नको लागि ध्यान

ཐོབ་པ་མེད་པ་- अप्राप्तित्व

ཐོབ་པ་ཡི་- प्राप्तिको लागि; सिद्धिको लागि

ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་- प्राप्ति आवरण; सिद्धि अवरोध

ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་- प्राप्ति विशेष; सिद्धिको गुणवेत्ता

ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་- प्राप्तत्व; सिद्धिको लागि

ཐོབ་པའི་ལམ་- प्राप्तिलब्ध मार्ग; सिद्धिको मार्ग

ཐོབ་པར་བགྱིད་པ་- प्राप्ति; सिद्धि

ཐོབ་པར་འགྱུར་- लाभ गर्छ; लाभ गर्नेछ; सिद्धि गर्छ; सिद्धि गर्नेछ

ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེ་- प्रापनेय

ཐོབ་པར་ངེས་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- प्राप्ति निश्चयकर भावना

ཐོབ་པར་འདོད་པ་- प्राप्तु काम

ཐོབ་པར་བྱ་- प्राप्तभ्य; प्राप्य; प्राप्ति; सिद्धि

ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་- प्राप्त गर्नु सिद्धि गर्नु

ཐོབ་པར་བྱ་བ་- प्राप्य; रासभ्य; प्राप्त गरिनु पर्छ; सिद्धि गरिनु पर्छ

ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དམ་པ་- प्राप्ति परमार्थ

ཐོབ་པར་བྱའོ་- तपाईंले प्राप्त गर्नुपर्छ सिद्धि गर्नुपर्छ; व्यक्तिले प्राप्त गर्नुपर्छ सिद्धि गर्नुपर्छ

ཐོབ་པར་བྱས་པ་ - प्रापित; सिद्धि गर्नको लागि बनाइएको

ཐོབ་པར་བྱེད་པ་- दिनु; सिद्धि गर्ने कारक वस्तु; त्यो जसले खुवाउँछ

ཐོབ་བྱ་- अधिगम; गमन; सिद्धिको वस्तु

ཐོབ་བྱེད་- प्राप्ति; सिद्धि; प्राप्ति गर्छ; सिद्धि प्राप्त गर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་- सिद्धि गर्नासाथ तत्काल; प्राप्त गरिनासाथ

ཐོབ་ཟིན་པོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པ་- जे सिद्धि गरिसकिएको छ त्यसलाई वृद्धि गर्नको लागि ध्यान

ཐོལ་- सबै एकैपटक

ཐོས་- श्रुत; श्रवण; सुन्नु

ཐོས་སྒྲོགས་- श्रावक घोषणाकर्ता

ཐོས་སྟོབས་- श्रुत वल; सुन्ने वल

ཐོས་པ་- श्रवण; श्रुति; श्रुत्य; सुन्नु

ཐོས་པ་ཉུང་ངུ་- अल्प श्रुत; कम सुन्ने; कम सुनेर

ཐོས་པ་ཉུང་བ་ -अल्प श्रुत; कम सुन्ने; कम सुनेर

ཐོས་པ་མཉམ་མེད་ལས་བྱུང་- बराबर सुनाइद्वारा उदय भएको

ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་- अश्रुत्व; सुनाइ बिना

ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གསུམ་- त्रिज्ञान श्रुत चिन्ता भावनामय

ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་- श्रुत चिन्ता भावना

ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་- श्रुत चिन्तित भवित

ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་- श्रुत चिन्तामय

ཐོས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་- श्रुत; अप्रमेय; अपरिमित सुनाइ

ཐོས་པ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་- सुनाइ घटित हुने कारण बनाउनु

ཐོས་པ་མང་བ་- बहु श्रुतत्व; धेरै सुनाइ

ཐོས་པ་ཙམ་-श्रुत मात्र; सुनाइ मात्र

ཐོས་པ་འཛིན་པ་- जे सुनेको छ त्यसलाई बुझ्नु

ཐོས་པ་ལ་གོམས་པ་- जे सुनिएको छ त्यसमाथि ध्यान गर्नु

ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་- श्रुत मयी; श्रुत मय; सुनाइद्वारा उत्पन्न भएको

ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་ -सुनाइद्वारा उत्पन्न भएको चेतना संग्रहमा आधारित

ཐོས་པའི་ཆོས་- श्रुत धर्म ; सुनिएको धर्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཐོས་པའི་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་-जे सुनिएको छ त्यसको गैह्र शाब्दिक अर्थ जे हो त्यसलाई बुझ्नु

ཐོས་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་- कानमा पुग्छ

ཐོས་པར་འགྱུར་བ་- सुन्नु

ཐོས་པས་ཉུང་བ་- अल्प श्रुतत्व; कम्म सुनाइ

ཐོས་བྱུང་-श्रुतामयी; सुनाइबाट उदय भएको

ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་- सुन्नासाथ; तिनीहरूले सुनेर मात्र पनि

ཐོས་མང་- बहु श्रुत; धेरैं सुन्नु

ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་- सुनांइमाथि भर परेर

ཐོས་ལ་སོགས་པ་- सुनाइ इत्यादि

མཐའ་- अन्त; कोटी; चरम; सीमा; अन्त्य; विकल्प; संभाव्यता

མཐའ་ཀླས་- पर्यन्त

མཐའ་ཀླས་པ་ -पर्यन्त; असीमित

མཐའ་སྐོར་ -[अन्त्य गोलो] सवै परिधि; सर्वत्र

མཐའ་འཁོབ་- वाहिरी जिल्ला

མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་- वाहिरी जनपद

མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་- एकाग्र भएर वोध गर्नु; एकाग्र भएर निश्चय गर्नु

མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྦུ་གུ་- बहुमुल्य मुना एक अन्तिम विश्लेषण [गुह्यसमाजको]

མཐའ་གཉིས་ -अन्त द्व्य; द्वयन्त; दुई चरमहरू उच्छेदवाद र शाश्वतबाद

མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ - दुई चरमहरू त्याग

མཐའ་གཉིས་མི་རྟོག་པ་ -अन्त द्वय अनानुगम

མཐའ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་བའི་གཉེན་པོ་- अन्त द्वयनुयोग प्रतिपक्ष

མཐའ་རྟེན་- परिपूरक

མཐའ་ཐུག་པ་- अन्तिम

མཐའ་ཐུག་པར་ -अन्तिम; अन्त्यमा

མཐའ་ཐུག་པར་གནས་པར་-अन्तिम अवस्था;अन्तिम निवास

མཐའ་དག་-अखिल ; सकल; निखिल; सबै; सम्पूर्ण

མཐའ་དག་དོན་རྟོགས་- सकलअर्थ बोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐའ་དག་པ་- सकल्य; सम्पूर्ण

མཐའ་དཔྱད་-विषय क्षेत्रको विश्लेषण सीमाहरूको जाँचवुझ (व्याप्तिको) अन्तिम विश्लेषण

མཐའ་དཔྱོད་ -निर्णयात्मक विश्लेषण ; अन्तिम विश्लेषण

མཐའ་སྤངས་པ་- अन्त वर्जन ; पराकाष्टाहरू त्याग

མཐའ་བྲལ་ -पराकाष्टाहरूवाट मुक्त

མཐའ་མ་- पर्यन्त; अन्तिम ; अन्त्य

མཐའ་ཡས་- अनन्त; अनन्तक ; असीमित ; अपरिमित

མཐའ་ཡས་པ་ -अनन्तता ; असीमित; अन्त्यहीन ; अपरिमित

མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་པ་ -अनन्तता

མཐའ་ཡས་ཟླུ་མ་མཆིས་པ་ -अनन्त अपर्यन्तता

མཐའ་ཡས་སྙུ་མེད་ལ་མཐར་ཐུག་-अनन्त अपर्यन्त अनिष्ट

མཐའ་ལས་- अत्यन्तय

མཐའ་ལས་འདས་- अनन्त ; असीमित

མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- अत्यन्त शून्यता

མཐའ་ལུས་པ་- निखिल ; सवै ; सम्पूर्ण ; सकल

མཐའི་སྒོམ་པ་- पर्याभाषण भावना ; चरम सीमामा ध्यान

མཐར་- अन्त; चरम सीमा

མཐར་གྱིས་-अनुक्रमिक

མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་འཇུག་- अनुपूर्वविहारसमापत्ति ; क्रमिक तल्लीनता

མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ -अनुपूर्वविहारसमापत्ति; क्रमिक तल्लीनता

མཐར་གྱིས་པ་- अनुपूर्विक ; अनुक्रमिक

མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བ་-अनुपूर्व; क्रमिक क्रिया

མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ -अनुपूर्व; क्रमिक प्रयोग

མཐར་ཐུག་- पश्चिम; पर्यन्त; अन्तिम; पूरा

མཐར་ཐུག་གི་སེམས་ཙམ་ -अन्तिम चित्त मात्र

མཐར་ཐུག་ཅིང་ཧུ་མེད་པའི་ཚོས་དང་ལྡན་པ་-अन्त्यहीन

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་- अन्तिम; निर्णायक यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐར་ཐུག་པ་- पर्यन्त ; अन्तिम; निर्णायक ; पूरा ; पूरा गरिएको

མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་པ་ -गैह्र अन्तिम; गैह्र निर्णायक

མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་- निष्ठा मार्ग ; अन्तिम मार्ग; निर्णायक मार्ग

མཐར་ཐུག་པར་བྱ་བ་- अन्तिम हुनु ; निर्णायक हुनु

མཐར་ཕྱིན་- सम्पन्नमा ल्याउनु ; अन्तिममा ल्याउनु ; पूरा गर्नु

མཐར་ཕྱིན་པ་ -सम्पन्नमा ल्याइएको ; अन्तिममा ल्याइएको ; पूरा गरिएको

མཐར་ཕྱིན་པར་བགྱིས་པ་- सिध्याउनु ; पूरा गर्नु ; सिद्धि गर्नु

མཐར་བྱས་པ་ -सिध्याउनु ; पूरा गर्नु ; सिद्धि गर्नु

མཐར་དབྱུང་ -सिध्याउनेछ ; पूरा गर्नेछ ; सिद्धि गर्नेछ

མཐར་འབྱིན་པར་བྱེད་ -सिध्याउनु ; पूरा गर्नु ; सिद्धि गर्नु

མཐར་མི་བྱེད་པ་ -नसिध्याइएको; पूरा नगरिएको; सिद्धि नगरिएको

མཐར་མཛད་ -सिध्याउनु ; पूरा गर्नु ; सिद्धि गर्नु

མཐར་མཛོད་ -सिध्याउनु ; पूरा गर्नु ; सिद्धि गर्नु

མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་- अन्तग्राह दृष्टि; चरमसीममा धारण गर्ने दृष्टिकोण

མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ -अन्तग्राह दृष्टि; चरमसीममा धारण गर्ने दृष्टिकोण

མཐར་ས་འགྱུར- भूमिमाथि समाप्त हुनु

མཐས་གཏུགས་- समाप्ति; सीमा; अन्त

མཐིལ་- हत्केला

མཐུ་- प्रभाव; प्रभावता ; अनुभव ; सामर्थ्य; बल; बलत्व; प्रबल; शक्ति

མཐུ་འགྲུབ་པ་- प्रभाव सिद्धि

མཐུ་ཅན་- प्रबल

མཐུ་ཆུང་ངུ་- अल्प स्थम; कमजोर

མཐུ་ཆུང་བ་ -अल्प स्थम; कमजोर

མཐུ་ཆེ་- प्रभाव महत; महा बल

མཐུ་ཆེ་བ་- महा अर्थिक; महा बल

མཐུ་ཆེན་ལྡན་པ་-महा अनुभव ; महा बल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐུ་ཆེན་པོ་- पहा प्रभाव महा बल महा बल

མཐུ་ཇི་ལྟ་བ་- तिनीहरूको शक्ति बमोजिम

མཐུ་སྟོབས་- प्रभाव ; बलशाली ; शक्तिशाली; शक्ति

མཐུ་ཐོབ་པ་- शक्ति लाभ

མཐུ་ཐོབ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- शक्ति दर्शन मानस्कर ; शक्ति प्राप्त गर्नको लागि एकाग्रचित्त

མཐུ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- वलभत्व प्रतिलम्भ परिपाक ; शक्ति सिद्धि परिपाक

མཐུ་དང་ལྡན་པ་- बलशाली ; शक्तिशाली

མཐུ་རྣམ་པ་བཞི་- शक्तिको चारवटा पक्षहरू

མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་- प्रभावोत्कर्ष

མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ -उच्चतम प्रभावोत्कर्षको गुणधर्म

མཐུ་མེད་པ་- शक्ति विहीन

མཐུ་ཡི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- प्रभाव लक्षण विभाग; शक्तिको गुणधर्म विभाजन

མཐུ་ལ་མོས་པ་- प्रभाववादीमुखी

མཐུད་- श्रृङ्खला

མཐུད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་- चेतनाको निरन्तरता जुन एउटा श्रृङ्खला हो

མཐུན་- अनुकूल शक्ति ; संमति ; शक्ति

མཐུན་རྐྱེན་- सामंजस्यपूर्ण अवस्था; सामंजस्यपूर्ण परिस्थिति ; हितकर अवस्थाहरू

མཐུན་པ་-अनुकूल; अनुकूल्य; प्रतिरूप; अनुरूप; तुल्य; तुल्यता ; समान

མཐུན་པ་ཉིད་- अनुकूलता

མཐུན་པ་ཡི་ནི་ཆོས་སྤྱོད་དོ་- अनुधर्महरूको अभ्यास

མཐུན་པའི་ཆོས་-अनुकूल धर्म ; अनुधर्म

མཐུན་པའི་དོན་དམ་- अनुकूल परम

མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་- प्रतिरूप देश वास

མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་ -प्रतिरूपे देश वास

མཐུན་པའི་ལམ་མངའ་བ་- प्रदक्षिणा मार्ग ; ती जस्को मार्ग आदर गर्न योग्य छ ।

མཐུན་པའི་ལམ་སྤྱོད་པ་- अनुरूप मार्ग अभ्यास

མཐུན་པར་འཁོར་རོ་- अनुरूप परिक्रमा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐུན་པར་འགྲོ་ཞིང་- अनुशरण

མཐུན་པར་འདོང་ངོ་ -अनुशरण

མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན། དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན- अनुकूल छ ; अनुकूल बनाउनु

མཐུན་པར་སླག་ཕྱུར་- अप्रलिकूल वाणी

མཐུན་པར་འཛིན་པ་- अनुलोमत्व

མཐུན་པར་ཞུགས་ན་- अनुप्रविष्ट

མཐུན་དཔེ་- सदृष्टान्त ; उस्तै उदाहरण

མཐུན་དཔེ་ཡང་དག -सम्यक् सदृष्टान्त

མཐུན་སྤྱོད་-अनुकूल अभ्यास

མཐུན་ཕྱོགས་- सपक्ष ; उस्तै वर्ग

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་- उस्तै वर्गमा अस्तित्वमा रहेको

མཐུན་བྱ་- सत्र

མཐུན་ཚིག་- समानता पद; शब्द

མཐུའི་སྐབས་- शक्तिको अवसर ; प्रभावअधिकार

མཐུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་- प्रभाव विशेष योंग; शक्तिको विशिष्टता हुनु

མཐུས་- अनुभव ; शक्ति

མཐེ་བོང་- बूढी औंला

མཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་- माहायान प्राप्तकर्ता

མཐེབ་ -बूढी औंला

མཐེའུ་ཆུང་- कान्छी औंला

མཐོ་- विशिष्ट ; प्रतिष्ठित; उच्च

མཐོ་ལྡིང་-थोलिङ गुम्बा (कैलाश पर्वत निकट)

མཐོ་པོ་-उच्च ; अग्लो

མཐོ་བ་- उन्नत ; उच्चत्व; उच्चता ; अभिमानी

མཐོ་མེད་པ་- अउन्नत ; अउच्च

མཐོ་བཙམས། མཐོ་མཚམས- दुराशय

མཐོ་བརྩེགས་- टुप्पामा थुपारिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐོ་རིས་- स्वर्ग; उच्च अवस्था

མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་- उच्च स्थानको सातवटा असल गुणहरू

མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་- उच्च अवस्थामा पुनर् जन्म; स्वर्गमा पुनर् जन्म

མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་- उच्च अवस्था; स्वर्गमा पुनर् जन्म हुनुको कारण

མཐོང་- हेर्नु; देख्नु; दर्शन; दर्शि; बोध गर्नु

མཐོང་ཀ་ཆེན་པོ་- महानील; मूल्यवान निलो रत्न; दिव्य रत्न

མཐོང་དཀའི་ཐུབ་པ་- दुर्लभ दर्शन मुनी

མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར་- हेर्न सक्षम भएको

མཐོང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་- महान् र हीन दृष्टिकोण

མཐོང་ཆོས་ལ་- यस जीवनकालमा

མཐོང་ཉིད་ལས་- केवल देखेबाट मात्र

མཐོང་སྟེ་- देख्नु; हेर्नु; बोध गर्नु

མཐོང་ཐོབ་- दृष्टि प्राप्त

མཐོང་ནས་- देखेर; बोध गरेर

མཐོང་བ་- दर्शन; दृष्टि; समदर्शन; बोध गर्नु; बोध

མཐོང་བ་དང་བཅས་པ་- देखिने; बोध गर्न सकिने; गुणधर्मसाथ; परिभाषा गर्न सकिने समिक्षा गर्नु

མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་- द्रष्टा-श्रुत-मात-विज्ञान; देखेको;सुनेको; भेद छुट्याएको र बोध गरेको

མཐོང་བ་པོ་- द्रष्टा (देख्ने;हेर्ने मानिस)

མཐོང་བ་པོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་པོའི་བར་- द्रष्टा यावत विज्ञान

མཐོང་བ་མ་ལགས་པ་- नदेख्नु; जसलाई देख्न सकिँदैन

མཐོང་བ་མེད་པ་- नदेखिएको; बोध नगरिएको

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་- केवल देखेर मात्र पनि

མཐོང་བ་ཡི་ཆོས་ལ་ཞི་-यही जीवन कालमा संतुष्ट गरिएको

མཐོང་བ་རབ་དག་- विशुद्ध दर्शन

མཐོང་བ་ལ་སོགས་- दृष्टिकोण आदि

མཐོང་བའི་ཆོས་- द्रष्ट धर्म देखिएको धर्म;घटना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་- द्रष्ट धर्म सम्वर्तनीय (त्यो कर्म) जसले उसलाई यस वर्तमान जीवनमा यो अनुभव तर्फ डोर्यायो

མཐོང་བའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- दर्शनकर भावना; जे देखिएको छ त्यस पक्षमा ध्यान

མཐོང་བའི་སྤངས་བྱ་- दृष्टिहीन

མཐོང་བའི་དབང་གིས་- दर्शनको शक्तिले

མཐོང་བའི་ལམ་- दर्शन मार्ग

མཐོང་བའི་ས་- दर्शन भूमि

མཐོང་བར་དཀའ་-दूरदर्श; देख्न कठिन

མཐོང་བར་དཀའ་བ་ -दूरदर्श; देख्न कठिन

མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་- देख्छ बोध गर्छ देख्नेछ

མཐོང་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་- देखिनको लागि आउनु; देख्न सकिन्छ

མཐོང་བར་ཉེ་བར་འགྲོའོ་ -देखिनको लागि आउछ; देखिएको स्विकार गर्छ

མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་- क्लेशहरू जुन देखेर त्याग गर्ने वस्तुहरू हुन; दर्शन हेय क्लेश

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་-- क्लेशहरू जुन देखेर त्याग गर्ने वस्तुहरू हुन; दर्शन हेय क्लेश

མཐོང་བྱེད་- देखेको

མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་- देख्नासाथ; अद्‌भुत शक्ति

མཐོང་མ་མ་ལགས་པ་- नदेख्नु; जसलाई देख्न सकिँदैन

མཐོང་ཞེས་བྱ་- देख्नु; हेर्नु; दृष्टि पथ

མཐོང་བཞིན་དུ་- जे देखिएको छ त्यही वमोजिम; देख्नु; जे गर्छ त्यो थाहा हुन्छ

མཐོང་ལམ་- दर्शन मार्ग

མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་- दर्शन मार्गमा एक व्यक्तिको निरन्तरतामा परम ज्ञाता

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་- अविच्छिन्न दर्शन मार्ग

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ -एउटा दर्शनमार्गको एउटा अविच्छिन्न मार्गको दोस्रो क्षण

མཐོན་- आउनु; प्रस्थान

མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་-महानील; वहुमूल्य नीलो रत्न; दिव्य रत्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཐོན་མཐིང་-नीलो

མཐོན་པར་འགྱུར་བ་- माथि उचालिनु

མཐོན་པར་འཁྱུག་སྐྱེ་- वरिपरि घुम्नु

མཐོན་པོ་- उच्च स्तर

མཐོན་པོར་- उच्च; विशिष्ट; उत्कृष्ट

མཐོན་དམན་- उच्च र न्यून

འཐད་- सही; स्विकारयोग्य; संभाव्य; संभाव्यता

འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་- सहीपन स्थापना गर्ने कारण; तार्किक प्रमाणको कारण; तार्किक कारण

འཐད་ལྡན་- प्रमाण विनिश्चय टीका (धर्मोत्तरको टीका)

འཐད་པ་ -सही; स्विकारयोग्य; संभाव्य; संभाव्यता

འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ -सहीपन स्थापना गर्ने कारण; तार्किक प्रमाणको कारण; तार्किक कारण

འཐད་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་- सहीपन स्थापना गर्ने कारण; तार्किक प्रमाणको कारण; तार्किक कारण

འཐད་པར་སྒྲུབ་- सहीपन स्थापना गर्नु

འཐབ་- कलह

འཐབ་པ་- विग्रह; कलह

འཐབ་པར་བྱོད་- तिमीले लड्नु पर्छ; झगडा गर्नु पर्छ

འཐབ་བྲལ་- यम; युद्ध बिनाको भूमि

འཐབ་མོ་ -कलह

འཐབ་སྣའི་རྒྱལ་པོ་- प्रतिराजन; आक्रामक राजा

འཐས་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་- सहीपन स्थापना गर्ने कारण

འཐས་པ་- बाधक [माटोको गुणस्तर]

འཐིབས་-ढाकिएको; अँध्यारो बनाइएको

འཐུག་པོ་- बाक्लो; बलियो

འཐུང་- पिउनु

འཐུན་པ་- जम्मा गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཐེང་པོ་- लङ्गडा

འབྱོན་- समुद्भूत; उत्पन्न हुनु

འགྲུབ་-लाभ; सिद्धि; लाभ गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ་ -लाभ; सिद्धि; लाभ गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་འདོད་ཀྱི་དད་པ་- उत्प्रेरक श्रद्धा

འགྲུབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་- आकांक्षा जुन सिद्धि गर्ने चाहना हो

འགྲུབ་འདོད་པའི་དད་པ་- अभिलाषा श्रद्धा

འགྲུབ་པ་- लाभ गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་- अन्य बलयुक्त सिद्धि

འགྲུབ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་- प्राप्ति कारण सिद्धिको सृजनात्मक कारण

འགྲུབ་པར་འགྱུར་ -लाभ गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་- प्राप्ति गर्नेछ; हासिल गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ -प्राप्ति गर्नेछ; हासिल गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ -प्राप्ति गर्नेछ; हासिल गर्नेछ; सिद्धि गर्नेछ

འགྲུམ་པ་- अन्योलग्रस्त हुनु

འགྲོར་- छर्कनु; छर्नु; अलग छुट्याउनु

པདྨ་- पद्म; कमल

པདྨ་-पद्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

༼ད༽

ད་- अहिले; वर्तमानमा; आजभोली

པདྨ་དཀར་པོ་- पेमा कारपो (एक विद्वान)

ད་ལྟ་ -अहिले; वर्तमानमा; आजभोली

ད་ལྟ་བ་ -अहिले; वर्तमानमा; आजभोली

ད་ལྟར་-प्रत्युत्पन्न; वर्तमानमा; आजभोली

ད་ལྟར་བྱུང་བ་ -प्रत्युत्पन्न; वर्तमानमा; आजभोली

ད་ལྟར་བྱུང་བར་ -प्रत्युत्पन्न; वर्तमानमा

ད་དུ་ར་- धतुरो

ད་དུང་- अझै पनि; अझ बढी

ད་དྲག་- लुप्त डा

ད་གདོད་ -अझै पनि; अझ पनि फेरि

ད་ནི་ -अहिले; वर्तमानमा; आजभोली

ད་རེས་ -वर्तमानमा; आजभोली

དྲ་བ་- डल्लो आलु जस्तै लामो डाँठ भएको पहैँलो फूल फुल्ने

དག་- विशुद्ध; शुद्धत्व; विशुद्धि; शुद्ध; शुद्धि

དག་གྱུར་པ་- शुद्ध हुनु

དག་རྒྱུ་- सुधारिनु;शुद्ध हुनु; त्यो जसलाई सुधारिनु;शुद्ध गरिनु पर्छ

དག་ཅིག་- केही

དག་ཅིག་ཞུགས་པ་- दृढता पूर्वक स्थापित

དག་དང་- एससाथ; सँगसगै

དག་དང་མ་དག་མིན་- न त शुद्ध न त अशुद्ध

དག་པ་ -शुद्ध; परिशुद्ध; शुद्धि; विशुद्धि

དག་པ་འཇུག་པ་ -शुद्धतामा प्रवेश

དག་པ་ཉིད་ -शुद्धत्व; शुद्धता

དག་པ་ཕ་རོལ་འགྲོ་ -विशुद्ध हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དག་པ་མ་ཡིན་-अशुद्ध

དག་པ་རབ་འགྱུར་-शुद्धि प्रबल; सम्पूर्ण शुद्ध हुनु

དག་པ་རབ་འབྱམས་- अन्त्यहीन शुद्धता

དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་- शुद्ध परम्परागतता

དག་པའི་བདག་ཐོབ་- शुद्धात्मा लाभित्व; शुद्ध प्रकृति सिद्धि

དག་བྱེས་- शुद्धिकरण

དག་མ་དག་- शुद्ध र अशुद्ध; शुद्धता र अशुद्धता

དག་ཞིང་- शुद्ध भूमि

དག་ས་ -शुद्ध भूमि

དང་- र; सँग; वा ; प्रशन्न

དང་བཅས་པ་- संयुक्त; प्रतिसंयुक्त

དང་བཅས་པར་ -संयुक्त; प्रतिसंयुक्त

དང་ཐབས་ཅིག་པོ་- सबै एकसाथ;सँगै

དང་མཐུན་པ་- बमोजिम; सहमतीयोग्य

དང་དུ་བླང་བྱ་- स्वेच्छाले ग्रहण गर्नु

དང་དུ་མི་ལེན་ -स्वेच्छाले ग्रहण नगर्नु; इच्छा विपरित ग्रहण गर्नु

དང་དུ་ལེན་ -स्वेच्छाले ग्रहण

དང་དུ་ལེན་པ་ -स्वेच्छाले ग्रहण गर्नु

དང་འདྲ་བ་- उस्तै

དང་འདྲ་བའི་- प्रतिरूपक; जुन उस्तैछ

དང་འདྲེས་པ་- मिश्रित

དང་ལྡན་- समागम; जोडिएको; गुणयुक्त; युक्त

དང་ལྡན་གྱུར་ -समागम; जोडिएको; गुणयुक्त; युक्त

དང་ལྡན་པ་ -समागम; जोडिएको; गुणयुक्त; युक्त

ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་- जोडिएको हुनु

དང་བ་- प्रमोद्य; रमाउनु; खुशियाली

དང་པོ་- आद्य; आदि; प्रथम; पहिला; सुरुवात देखि नै

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་བརྩམས་པ་ -पहिलो देखि नै

དང་པོ་ལྷར་ན་- पहिलो मामिलामा

དང་པོ་དང་འོག་- पहिलो र दोस्रो

དང་པོ་བ་- अधिक्रमिक; सुरुवातकर्ता

དང་པོ་སྦྱོར་བ་- प्रारम्भिक सम्मिलन

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་- पहिलोको सम्वन्धमा दुईवटा छन्

དང་པོའི་པའི་ས་ -अधिक्रमिक; सुरुवातकर्ताको भूमि

དང་པོའི་ལས་- अधिक्रम; सुरुवातकर्ता

དང་པོའི་ལས་ཅན་ -अधिक्रमक; सुरुवातकर्ता

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་- आदि वुद्ध

དང་པོར་- प्रारम्भिक रूपमा; प्रथम सुरुमा

དང་པོར་སྐྱེ་བ་- आद्य उत्पाद; मौलिक रूपमा उत्पाद गरिएको

དང་པོར་རེ་ཞིག་ -सुरुमा; सवै भन्दा पहिलां

དང་བ་- प्रशन्न; प्रसाद; स्पष्ट; शुद्ध

དང་བ་ཉིད་ -ता; शुद्धता

དང་བ་རབ་- प्रसाद; शुप्रसाद; पूर्णतया शुद्ध; पूर्णतया स्पष्ट

དང་བའི་དད་པ་ -स्पष्ट आनन्दको श्रद्धा

དང་བའི་ཤུགས་ -शुद्धताको वल; स्पष्टताको वल

དང་བར་འགྱུར་ཏེ་-शुद्ध गर्नु; स्पष्ट गर्नु

དང་བྲལ་- मुक्त; रहित

དང་བྲལ་བ་ -मुक्त; रहित

དང་བྲལ་བ་གྱུར་པ་ -मुक्त; रहित

དང་བྲལ་བར་ -मुक्त; रहित

སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་- एक हुनु ; सँग निरन्तरता दिंनु

དང་སྦྲགས་ནས་- संगति; सँग सँगै

དང་རྩུང་ལྡན་- साथ दिन्छ

དང་ལེན་- स्वेच्छाले ग्रहण गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་- शुद्ध चित्त; स्पष्ट चित्त
དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་བྱའོ་- राख्नु
དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་བྱ་བར་- बराबर; एक समान सम्झनु
དང་ལྷན་ཅིག་མཚུངས་པར་བྱ་བར་- बराबर; एक समान सम्झन्छ
དྭང་ཆ་ -(विषयगत) स्पष्टताको कारक
དྭང་བའི་དད་པ་ -स्पष्टताको श्रद्धा
དངས་པ་- प्रसादित; शुद्ध; स्पष्ट
དངས་པ་ཉིད་ -शुद्धता; स्पष्टता
དྭངས་- प्रशन्न; शुद्ध; स्पष्ट; चम्किलो
དྭངས་ཆ་-(विषयगत) स्पष्टताको कारक
དྭངས་མ་ -(१)मुख्य (२) स्पष्ट
དད་ཐོབ་ -श्रद्धा प्राप्त
དད་དང་འདུན་ལ་བརྟེན་པ་- श्रद्धा छन्द प्रतिष्ठित; श्रद्धा र प्रणिधानमाथि भर पर्नु
དད་ལྡན་- श्रद्धा; श्रद्धालु
དད་པ་- श्रद्धा; भक्ति; रुचि
དད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་- श्रद्धा उत्पन्न गर्नु
དད་པ་བསྐྱེད་ནས་- श्रद्धा उत्पन्न गरेर
དད་པ་ཐོབ་པ་-श्रद्धा लाभ
དད་པ་དག་ -शुद्ध श्रद्धा; श्रद्धालु
དད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བློའི་རྒྱུ་- भक्ति तुष्टि बुद्धि हेतुत्व श्रद्धा;खुसी र ज्ञानको कारण
དད་པ་དང་ལྡན་པ་ -श्रद्धा; श्रद्धालु
དད་པ་མང་པ་- श्रद्धा बहुल
དད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- रुचि मनस्कर; श्रद्धाको मानसिक चिन्तन
དད་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- पूर्णतया परिपक्व श्रद्धा
དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་སུ་སྨྲང་བ་- श्रद्धादि कौशल धर्मभाषा
དད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་- श्रद्धादि आकार
དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ས་ལ་- श्रद्धा अनुसारी भूमि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དད་པའི་དབང་པོ་- श्रद्धेयिन्द्रिय

དད་པའི་ས་- श्रद्धा भूमि

དད་པར་- श्रद्धालु

དད་པར་གྱིས་- श्रद्धाध्रता

དད་པར་གྱུར་པ་- श्रद्धा हुनु;गर्नु

དད་པར་འགྱུར་ -श्रद्धा हुनु;गर्नु

དད་པར་མེད་པར་- अश्रद्धा

དད་མ་ཡིན་ -अश्रद्धा

དམ་- वा; र; अनि; प्रश्नवाचक अव्यय; साँगुरो; दृढ; उत्कृष्ट

དམ་ཅན་- बुद्धधर्मलाई रक्षा गर्ने प्रतिज्ञा गरेको देवको नाम

དམ་བཅའ་ -शोध ग्रन्थ; प्रतिज्ञा

དམ་བཅའ་བ་ -शोध ग्रन्थ; प्रतिज्ञा; रक्षक

དམ་བཅའ་བའི་བློ་- प्रतिज्ञा (वाचा) गर्ने चेतना

དམ་བཅའ་ཙམ་ -केवल ग्रन्थ मात्र

དམ་བཅས་ -शोध ग्रन्थ; प्रतिज्ञा

དམ་བཅས་པ་ -शोध ग्रन्थ; प्रतिज्ञा

དམ་ཆོས་- सद् धर्म; बुद्धधर्म

དམ་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ -सद् धर्म अनुशरण गर्नु

དམ་ཆོས་ཆེར་གཟུང་- सद् धर्म महा परिग्राह

དམ་ཆོས་ཡུན་རིང་གནས་པ་-एउटा लामो समयसम्मको लागि सद् धर्ममा रहनु

དམ་ཆོས་ལེགས་གཞག་པ་- सद् धर्म सुव्यवस्था; सद् धर्ममा राम्ररी स्थापित

དམ་པ་- उत्कृष्ट; उत्तम; परम; परमता; अग्र; श्रेष्ठ; सत्; प्रधान

དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་- असत् धर्म

དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་-असद् धर्म परिग्राह

དམ་པ་ཡིན་པ་- परमत्व; सर्वोच्च

དམ་པའི་ཆོས་- सद् धर्म; सत् धर्म

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ -एउटा लामो समयसम्मको लागि सद् धर्ममा पनि रहनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དམ་པའི་ཆོས་འཇིག་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་- सद् धर्मको अन्तर दहन काल समय

དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་- सद् धर्म परिग्राहक

དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་- सद धर्म धारण

དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་ -सद धर्ममा चिर कालसम्म रहनु

དམ་པའི་དོན་- परमार्थ; परम उद्देश्य

དམ་པའི་དོན་དུ་- परमार्थको सम्बन्धमा

དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད་- परम अस्तित्व

དམ་པའི་དོན་ནི་གྲུབ་པ་- परम अर्थ स्थापना गर्नु

དམ་པར་སྒྲུབ་པ་ -परमको रूपमा स्थापना गर्नु; परमको रूपमा स्थापित

དམ་པོ་- गाढा; साँगुरो; दृढ; कठोर

དམ་པོར་བྱེད་པར་ -गाढा पार्नु; साँगुरो पार्नु; दृढ हुनु; कठोर हुनु

དམ་སྦྲིང་ངེ་བ་- कडाइसाथ; वेसरी समात्ने

དམ་སྦྲིང་སྦྲིང་ -कडाइसाथ; वेसरी समात्ने

དམ་ཚིག་- समय; प्रतिज्ञा; विन्ती; वाचा

དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་- समय मुद्रा

དམ་ཚིག་ཅན་- समयलाई नतोडेको मानिस

དམ་ཚིག་པ་-समय सत्त्व

དམ་སྲི་- पिशाच आत्मा

པདྨའི་ངང་ཚུལ་-कमलको प्रकृति (कमलशील)

དར་ - फिजाउनु; फैलाउनु

དར་བ་ -फिजाउनु; फैलाउनु

དར་དབྱངས་- रेशमी रिबिन

དལ་- क्षण; फुर्सत

དལ་འགྲོའི་རྒྱུན་ -[भद्रतापूर्वक जाने निरन्तरता]; नदी

དལ་བ་ -क्षण; सिथिल; फुर्सतको समय

དལ་བ་ཀུན་གསོན་པ་དག་མཐོང་ནས་- तिनीहरूले एक पटक फेरि भाग्यशाली पुनर् जन्म गुमाएको उनले देख्छन्

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དལ་བ་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་- फुर्सतको सम्बन्धमा सार खिच्ने चाहना
དལ་བར་སྐྱེ་བ་- क्षण उत्पादन गर्नु; एक क्षणमा उत्पादन गर्नु
དལ་བུས་- भद्रतासाथ; शान्त भएर; क्रमश
དལ་འབྱོར་- क्षण र भाग्य
དལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་རྣམས་བསྒོམ་ -क्षण र भाग्य शिर्षकमा ध्यान गर्नु
དིག་པ་- कम्पायमान
དུ་- कति; केही; कैयौं
དུ་གཅིག་ཅིག་- एक निश्चित समयमा
དུ་ལྡན་ལ་ལ་-एउटा धूमल गल्छेडोमा
དུ་བ་- धुवा
དུ་བ་སྔོན་ལོང་པོ་- नीलो उर्ध्व धुवा
དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་- धुवाको प्रत्यक्ष कारण
དུ་བའི་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ -धुवाको प्रत्यक्ष उत्पादक
དུ་མ་- अनेक; अनेकत्व; विचित्र; विभिन्नता
དུ་མ་ཀུད་པ་- निर्मुख
དུ་མ་ཉིད་- अनेकत्व
དུ་མ་ཉིད་པ་- अनेकता
དུ་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་- अपृथकत्व
དུ་མ་ཞིག་- कैयन्; बहुवचन
དུ་མ་རོ་གཅིག་པ་- कैयन् एक
དུ་མའི་ངོ་བོ་- अनेक रूप; कैंयन् निकायहरू
དུ་ཞིག་ -कैयन्; वहुवचन
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་- असंजनिसत्त्व;अभिवेदका देव
དུག་- विष
དུག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་- सवै विषहरूलाई पूर्ण रूपले शान्त पार्नु
དུག་དང་འདྲེས་པ་- विप आक्रान्त
དུག་མེད་པ་- निर्विष
དུང་- शंख

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དུང་དཀར་སེར་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་- इन्द्रिय चेतना जसमा सेतो शंख पहेंलो देखिने गर्छ

དུང་གི་དཀར་པོ་- शंख शुक्ल; सेतो शंख

དུད་འགྲོ་- तिर्यक; जनावार

དུད་འགྲོ་ཁ་འཐོར་བ་- जनावरहरू छरिएका

དུད་འགྲོ་གླིང་ན་གནས་པ་- गहिराइमा वस्ने जनावरहरू

དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་- तिर्य गति; जनावरको रूपमा जन्म

དུད་འགྲོའི་འཇིག་རྟེན་- तिर्य लोक; जनावर लोक

དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- जनावरको आधार भएका साधारण प्राणीहरू;एक जनावरको आधार भएको सामान्य प्राणी

དུབ་པ་- थकित अनुभव गर्नु; धपेडी; क्लान्ति

དུབ་པ་མེད་པ་- नथाकेको

དུམ་བུ་- खण्ड

དུའང་- समस्त; छोटकरीमा

དུར་ཁྲོད་- श्मशान; मसान घाट

དུར་ཁྲོད་པ་- श्मशानमा बासी

དུལ་བ་- अनुशासन; अनुशासित; तालिम दिइएकोर;वशमा ल्याउनु

དུལ་བ་བྱེད་པ་- अनुशासनमा ल्याउनु

དུལ་བའི་གནས་སུ་- वशमा ल्याउनु; तालिम दिनु

དུལ་བའི་སེམས་- अनुशासित चित्त

དུལ་བའི་ལྷ་- विनित देव

དུལ་བར་གྱུར་ནས་- अनुशासित बनाएर; वशमा ल्याएर

དུལ་བར་བྱའོ་- तपाईंले वशमा ल्याउनु पर्छ;अनुशासित बनाउनु पर्छ

དུལ་བར་བྱེད་པ་- अनुशासित बनाउनु; वशमा ल्याउनु

དུས་- काल; समय; अवसर

དུས་ཀུན་- सँधै; सबै समय; सदा; सदैव; सर्वदा

དུས་ཀུན་ཏུ་- सबै समयमा

དུས་ཀུན་ཏུ་རྟག་པ་- सबै समयमा स्थायी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་- समयको दृष्टिकोणवाट
དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་- काल भेदमा; समयको विभाजनमा
དུས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་-समयको मापन गर्न नसकिनेपन
དུས་ཀྱིས་བྱས་པ་- समयले बनाएको
དུས་འཁོར་- समय चक्र
དུས་ངན་པོ་- दुष्काल; खराब समय
དུས་ངེས་པ་- कालनीयता; निश्चयकारी अस्थायी अवस्था
དུས་སྔ་ཕྱིའི་ཕྱུང་པོའི་རྒྱུན་- समय वित्दै जादा पूर्णयोगको निरन्तरता
དུས་གཅིག་ཏུ་- एकसाथ ; एकै पटक; सँगसँगै
དུས་ཚོགས་- सही समय ; सत्य समय
དུས་ཇི་སྲིད་དུ་- कति वजे ?
དུས་ཇི་སྲིད་པ་-कति वजे मा ?
དུས་མཉམ་དུ་ - सम काल; एकै समयमा; सँग सँगै; एकसाथ
དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་- एक साथ उत्पादित
དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ -एक साथ उदय भएको
དུས་མཉམ་པ་ཉིད་- समकालत्व
དུས་བཏབས་- संकेत
དུས་རྟག་ཏུ་- नित्यकाल; स्थायी
དུས་བརྟན་པའི་རྟག་པ་- समयमा स्थिर भएको स्थायी घटना
དུས་བརྟེན་པའི་རྟག་པ་- सम्पूर्ण समय पालना गर्ने स्थायी घटना
དུས་ཐ་མར་- अन्तिम समयमा
དུས་ཐམས་ཅད་-सर्वकाल
དུས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་- एक पल समयको अंश
དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གྱུར་པའི་ཐུམ་པ་- भाडो जुन सबैभन्दा सानो समय हो
དུས་དང་པོར་- सुरुवातको समयमा
དུས་དུས་- समय समयमा; आक्कलझुक्कलमा
དུས་དུས་སུ་ -समय समयमा
དུས་ནམ་ཞིག་ན་- केही समय पछि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དུས་ནམ་ཡང་- जहिले पनि

དུས་ནམ་ཡང་མི་གཡོ་- अत्र कहिले पनि होइन

དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་- सदा काल; चिर स्थायी

དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अपरिमित काल; नाप्न नसकिनेसमय

དུས་དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- परिमित अपरिमित काल

དུས་ཕྱིས་- उत्तर काल पछिको समय

དུས་བར་པར་- मध्य कालमा

དུས་མ་འདྲེས་པ་- कालनीयता; निर्धारित अस्थायी अवस्था

དུས་མིན་- बेमौसम

དུས་མེ་-कालग्नि; समयको आगो

དུས་ཚིགས་-सम्वत्सर; वर्ष

དུས་གཞན་- अर्को समय

དུས་གཞན་ན་- कालान्तर निरोध अर्को समयमा रोकिएको; अवरोध भएको;नष्ट पारिएको; समाप्त पारिएको

དུས་གཞན་ན་སྦྱོར་བ་- कालान्तं प्रयोग;अर्को समयसँग जोडिएको

དུས་གཞན་ཞིག་ན་- अर्को समयमा

དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་- कालान्तर अभिप्राय

དུས་བཟང་པོ་- सुकाल; असल समय; सही समय

དུས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གྲངས་མེད་པ་- असंख्य प्रभेद काल

དུས་རིང་- एउटा लामो समय

དུས་རེ་ཞིག་- केही समयमा; निश्चित समयको लागि मात्र

དུས་རེ་ཞིག་པ་- केही समयमा

དུས་ལ་མཁས་པ་ -समयको सन्दर्भमा बुद्धिमान्

དུས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་- समय भेद इत्यादि

དུས་ལྡང་ཡེ་ཤེས་མ་བསྒྲིབས་པ་- समय र प्रज्ञाज्ञानको सन्दर्भमा निर्वाध

དུས་ཤེས་པ་ཉིད་- कालज्ञाता

དུས་སུ་- समय समयमा

དུས་སུ་སྨྲ་བ་- काल बादीत्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དུས་གསུམ་- तीन काल वर्तमान; भूत र भविष्य
དུས་གསུམ་གཏོགས་པ་- तीन कालको
དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞུགས་པ་- तीनकाललाई अनुपालन गर्नु
དུས་གསུམ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་- यो तीनकाले भन्दा बाहिर पर्छ
དེ་- त्यो; वाक्यमा अरू केही आउन बाँकि छ जनाउने निरन्तरता अव्यय; वर्तमान र भूतका कृदन्त
དེ་ཀུན་- तिनीहरू सबै
དེ་སྐད་- ती शब्दहरूमा
དེ་ཁོ་ན་- वास्तविकता; तद्यथा
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་- तत्व सत्य तथता [अर्थात शुन्यता]
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་- तत्वार्थ; वास्तविकताको अर्थ; वास्तविकताको वस्तु
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- तथता [अर्थात शुन्यता] लाई एक पक्षिय रूपमा बुझ्ने ध्यान स्थरिकरण
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་- वास्तविकतालाई बुझ्नु
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲིང་པོ་ तथता- [अर्थात शुन्यता] को माध्यमिक सिद्धिकर्ता [अर्थात एकल सिद्धिकर्ता जसको सिद्धि श्रावकहरूको भन्दा ठूलो हो तर वोधिसत्तवको भन्दा सानो हो]
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་-तत्व द्रशिक वास्तविकतालाई सङ्केत गर्नु; तथता [अर्थात शुन्यता] सिकाउनु
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་- तत्व सिद्धि
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་-अद्रष्टा सत आश्रय
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་- प्रबुद्ध तत्व
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- वास्तविकतालाई मायावत जस्तै रूपमा पूर्ण रूपले जाँचबुझ; अनुशंधान गर्नु
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་- तत्वमा प्रविष्टि; तद्यथामा प्रवेश
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ -तत्वमा प्रविष्टि; तद्यथामा प्रवेश
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ -तत्वमा प्रविष्टि; तद्यथामा प्रवेश
དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་- तत्व विनिश्चय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་ཁོ་ན་དང་བཅས་པའི་- यसको वास्तविक वास्तविकतामा

དེ་ཁོ་ནའི་ལེའུ་- असंगको वोधिसत्वको भूमिमा तद्यथाको

དེ་ཁོ་ནར་- वास्तविकतामा

དེ་གང་ -...के हुन ?

དེ་བརྒྱད་གཡོ་འགྲུལ་བྱས་ནས་ -१०० शब्दहरू गुँआइद्वारा

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་- यो किन ?

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ -यो किन ?

དེ་གཅིག་པུ་-केही

དེ་ཉིད་ -सतत्व; तथता; सिद्धिन्त

དེ་ཉིད་གོང་མས་- पहिलेको "तिनीहरू मात्र"

དེ་ཉིད་མཆོག་ -सर्वोच्च वास्तविकता

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- तत्वनयात्व विनिर्मुक्त

དེ་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་- तथता

དེ་ཉིད་དོན་- तत्वार्थ

དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་-त्यो मात्र यो हो

དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་མཐོང་- तत्व गम्भीर दृष्टि

དེ་ཉིད་བཟང་རྟོགས་- तत्व बोध

དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་- तीन सिद्धान्तहरूको सार

དེ་གཉིས་གང་ཟུང་མ་ཡིན་པའི་- जुन तिनीहरू दुई मध्येको कुनै पनि होइन

དེ་གཉིས་ལས་-यी दुईबाट

དེ་སྙེད་- फसाउनु

དེ་ལྟ་ན་- त्यसो भए; त्यस मामिलामा

དེ་ལྟ་བས་ན་- त्यस कारणले

དེ་ལྟ་བུ་- जस्तै; त्यस्तै

དེ་ལྟ་བུ་དང་འཐུན་པ་- यस प्रकारको

དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་- भनिएको कुरा; उक्ति

དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་- त्यस्तो रूपको त्यस्तो प्रकृतिको

དེ་ལྟ་བུར་ནེ་- यो मात्र; यस प्रकारले मात्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་- त्यसरी होइन त्यस्तो; होइन

དེ་ལྟར་- त्यस्तो; यस प्रकारले; त्यस विधिले

དེ་ལྟར་ང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་- मुखामुख

དེ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ནི་- जस्तो कि

དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་-यस्तो सिद्धि

དེ་ལྟར་དུ་- उस्तै; यस्तो; त्यस विधिले

དེ་ལྟར་ན་- त्यसो भए; त्यस मामिलामा

དེ་ལྟར་བུ་- त्यसो मात्र; सही; त्यस विधिले

དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་- उसले त्यसो गर्यो

དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་- भेदभाव; विशिष्टिकरण

དེ་ལྟར་མེད་-त्यस्तो होइन; त्यसो होइन

དེ་ལྟར་ཡང་- त्यस प्रकारले नै ; पनि

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་- यस्तो भनिएको छ

དེ་ལྟས་དེས་- त्यस कारणले

དེ་ལྟས་འདི་ལྟར་- त्यस कारणले; त्यस प्रकारले

དེ་དག་- ती; यी; बहुवचन बनाउने

དེ་དག་ཀྱང་བསྐུས་ན་- जव; यदि तिनीहरू पनि खदिलो वनाइएको छ भने

དེ་དག་གང་ཞེ་ན་-यिनीहरू के हुन ?

དེ་དག་ཐམས་ཅད་- ती सबै

དེ་དག་མཚན་མར་- त्यसको परीणाममा

དེ་དང་དེ་ལས་འདུས་བྱས་རྣམས་- यो अनि त्यो संयोजित घटना

དེ་ངང་དེར་- यत्र तत्र; यहाँ त्यहाँ

དེ་དང་མི་མཐུན་- त्यो वमोजिम होइन

དེ་དང་ཡོན་ཏན་འདྲ་ཞིང་- तद् गुण; त्यो बमोजिमको गुणस्तर

དེ་དང་ལྡན་ཅིག་- सँग साथसाथै; संग सम्पर्कित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཕྱིས་འབྱུང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་ -यस्तो प्रेरित गर्न असक्षम तर पछि पछिल्लो परम्परागत प्रत्यक्ष बोध माथि भर पर्नु पर्ने नयाँ अकाट्य ज्ञाता

དེ་ན་- त्यो; त्यहाँ

དེ་ནང་དུ་- आध्यात्मिक

དེ་ནས་- त्यमपछि; त्यसबाट; त्यसकारण

དེ་ནི་གནས་ནས་གཡོ་བ་- त्यस अवस्थाबाट चल्नु; जानु

དེ་ཕྱིར་- त्यसको कारणले; त्यस् कारणले

དེ་བ་ཤར་མ་- देवशर्मा

དེ་བས་ན་- त्यसकारणले

དེ་བྱུང་འབྲེལ་-आकस्मिक सम्बन्ध; त्यसबाट उत्पन्न भएको त्यो बमोजिम सम्बन्धित

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་- समानान्तर प्रत्यय

དེ་མ་ཐག་པ་- समानान्तर

དེ་མ་དག་རྐྱེན་ -समानान्तरप्रत्यय

དེ་མེད་པར་- यो विना

དེ་ཙམ་- त्यो मात्र

དེ་ཙམ་གྱི་ཚོད་ཀྱིས་ནི་- त्यति द्वारा; त्यमपछि

དེ་ཙམ་གྱིས་- त्यसद्वारा मात्र

དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་མ་ཡིན་པ་- एउटा यथेष्ट कारणको रूपमा त्यसलाई लिन पनि सकिने

དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་ཕྱིར་ -एउटा यथेष्ट कारणको रूपमा त्यसलाई लिन पनि सकिने

དེ་ཙམ་ཞིག་ -एउटा यथेष्ट कारणको रूपमा त्यसलाई लिन पनि सकिने

དེ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ -एउटा यथेष्ट कारणको रूपमा त्यसलाई लिन पनि सकिने

དེ་ཚེ་- त्यम बखत; त्यस बेला

དེ་བཞིན་- त्यस्तो; त्यस प्रकारले

དེ་བཞིན་ཀུང་- तर यदि; यद्यपि

དེ་བཞིན་ཉིད་- तथता; तथात्व; यस्तोपन; त्यस्तोपन

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་- तथाभव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་- तथता लक्षण भव; यस्तोपनको गुणको रूपमा अस्तित्वमा रहन्छ

དེ་བཞིན་ཉིད། ཏཐཱཏཱ་- तथता

དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་- तथतावाट भिन्न प्रकृति होइन ।

དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུང་བ་- तथावादी; जे छ त्यसवारे वोल्छ

དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་- विशुद्ध तथता

དེ་བཞིན་ཉིད་སྣང་བ་ཉིད་- तथताको रूपमा उद्भव

དེ་བཞིན་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་- तथता विनिर्मुख

དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་- अतथता

དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་ཡེ་ཤེས་- तथतालम्बन ज्ञान; तथता अवलोकन गर्ने परम ज्ञान

དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་- तथतालम्बन

དེ་བཞིན་དུ་- त्यस्तै गरेर

དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་- तथा स्थित; त्यस्तै गरेर अनुपालन गर्नु

དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པ་- त्यस्तै गरेर किटानी गर्नु

དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་- त्यस्तै गरेर अस्तित्वमा रहेको शून्यता

དེ་བཞིན་གནས་ -त्यस्तै गरेर अनुपालन गर्नु

དེ་བཞིན་གནས་པ་ -त्यस्तै गरेर अनुपालन गर्नु

དེ་བཞིན་མིན་- त्यस्तो होइन

དེ་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་- यो त्यस्तो नभएकोले

དེ་བཞིན་ཡོད་- त्यस प्रकारले अस्तित्वमा रहन्छ

དེ་བཞིན་གཤེགས་-तथागत (बुद्धको उपाधि)

དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་ -तथागततत्व

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ -तथागत

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ -तथगततत्व

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྙིང་པོ་ཅན་ -तथागत गर्भ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་- शाश्वत सर्व तथागत जान मुद्रा प्राप्त सर्व तथागत मुठ्ठी धर

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་ -शाश्वत सर्व तथागत जान मुद्रा प्राप्त सर्व तथागत मुठ्ठी धर

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདུས་པ་- सर्वतथागत चक्र अन्तर्गत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུ་ཚུར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་ -शाश्वत सर्व तथागत ज्ञान मुद्रा प्राप्त सर्व तथागत मुठ्ठी धर

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐུ་རྟག་པ་- तथागतहरूको नित्य काय

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་- तथागतगर्भ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ -तथागतगर्भ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་- तथागत निर्मित

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་- एक सर्वतथागतको प्रज्ञा ज्ञान युक्त

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་- तथागतको कुलमा जन्म

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་-तथागतको भूमि माथि

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་བཞིན་སྨྲ་བ་- तथागतको उपदेश सही ढङ्गले सिकाउने व्यक्ति

དེ་བཞིན་གཤེགས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་- तथागत कुल जन्म

དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་- तथागत

དེ་འང་དེའང་- पनि

དེ་ཡང་- अझ भन्नु पर्दा

དེ་ཡན་ཆད་- त्यस बुँदा भन्दा पर सबै कुराहरू

དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་- यो ठीक त्यस्तै हो र त्यस्तै हुनेछ

དེ་ཡི་རྒྱུ་- त्यसको कारण

དེ་ཡི་ངོ་བོ་- त्यसको सार तत्त्व

དེ་ཡི་འདུ་ཤེས་- त्यसको अवधारणा

དེ་ཡི་འོག་ཏུ་- त्यो भन्दा उच्च

དེ་རང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་- यसको आफ्नै सारको रूपमा सम्बन्धित

དེ་རིང་- अहिले ; वर्तमानमा ; आज

དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་རྟོག་པ་- वर्तमान समयमा पहिलेको वस्तु सम्झने चेतना

དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་- अहिलेको समयमा भविष्यको वस्तुको चाहना गर्ने चेतना

དེ་ལ་- त्यसको सम्बन्धमा ; त्यसमा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེ་ལ་འདིར་- यहाँ त्यसको सम्बन्धमा
དེ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་- त्यसको लागि आकांक्षा भएको आकांक्षा
དེ་ལས་ -त्यसो भए ; त्यसवाट
དེ་ལས་བྱུང་བ་- त्यसवाट उत्पन्न भएको
དེ་ལས་མང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེ་- जब त्यो भन्दा बढी उत्पादन हुँदैन
དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མེད་- त्यसवाट भिन्न र अभिन्न
དེ་ལས་གཞན་པ་- त्यस बाहेक
དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་- अरू नै केही कुराको अर्थ
དེ་ལས་གཞལ་མེད་- अनुलनिय
དེ་ལས་ཐུར་དུ་- त्यस भन्दा फरक ; छुट्टै
དེ་ལས་བཟློག་- त्यस विपरीत
དེ་ལས་ལྷག་པ་- त्यो भन्दा बढ्ता केही कुरा
དེ་སྲིད་ -[त्यो अस्तित्वमा रहन्छ] त्यती समय मात्र
དེ་སྲིད་དུ་ -रहे सम्म मात्र
དེད་དཔོན་- सार्थ वाह ; क्याप्टेन; व्यापारी ; यात्री समूह नेता
དེབ་- किताब ; पुस्तक
དེའང་-पनि
དེའི་རྐྱེན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་- तिनीहरूकों अन्य अवस्थाको बलद्वारा उदय भएको
དེའི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་- त्यसभन्दा तत्काल; ठीक पहिला
དེའི་རྒྱུས་- त्यस कारणले
དེའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་- त्यसको निकायको रूपमा देखा पर्नु
དེའི་སྔོན་དུ་- त्यस भन्दा पहिला
དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་མཐར་ཡས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་- प्रष्ट लब्धानतां ज्ञेय विषय ज्ञान मार्ग
དེའི་རྗེས་སུ་- उपरान्त; ततपश्चात्
དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་-अनि पछि अभिज्ञानको अवरोधहरूलाई परित्याग गर्नमा सहायक हुन्छ
དེའི་སྟེང་དུ་- तिनीहरूको अतिरिक्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དེའི་དོན་མེད་- त्यसको अर्थ होइन

དེའི་ཕྱིར་- त्यसको कारणले

དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་- यसको प्रभाव रहेसम्म

དེའི་ཚེ་- त्यस वखत ; त्यस वेला ; त्यस समय

དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ་ -त्यस वखत [बुद्धले] यी श्लोकहरू बोल्नुभयो

དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ -लक्षण छ

དེའི་གཞི་ལས་- त्यसको आधारबाट

དེའི་འོག་- त्यस पछि

དེའི་འོག་ཏུ་ -त्यस पछि

དེའི་རང་བཞིན་ཅན་- त्यसको स्वभाव भएर

དེའི་རིས་སུ་གཏོགས་པ་- त्यही वर्गमा पर्छ

དེར་- त्यस प्रकारले ; त्यसरी ; त्यसमा

དེར་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་-इन्द्रिय प्रत्यक्ष बोधकर्ता जुन त्यो हो

དེར་སྣང་བའི་སེམས་ཙམ་- त्यस रूपमा देखा पर्ने चित्त मात्र

དེར་མ་ཟད་- त्यो मात्र होइन

དེར་ཡང་- अझ भन्नु पर्दा

དེས་- त्यस कारण ; त्यस कारणको लागि

དེས་ན་ -त्यस कारण ; त्यस कारणको लागि

དེས་པ་- विक्रान्त ; भद्र

དོ་- वक्तव्य समाप्त भएको सङ्केत गर्ने अव्यय

དོགས་- शंका ; त्रास ; मनस्ताप

དོགས་གཅོད་ -मनस्ताप ; शंका हटाउनु

དོགས་དང་བྲལ་བ་- शंका मुक्त

དོགས་པ་ -शंका ; त्रास ; मनस्ताप

དོགས་པ་སྐྱེ་ -मनस्ताप उत्पन्न गर्नु

དྭོགས་ -शंका ; त्रास

དོང་- प्रकारान्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་གསེལ་- अर्थात्मक स्वलक्षणयपोह

དོད་- साटो; वदला

དོད་ཐུབ་- संभाव्य समतुल्य

དོན་- अर्थ ; अर्थता; कार्य; तथ्य; उद्देश्य; कल्याण

དོན་སྦོག་གྱུར་ན་མོ་- लुकेको वस्तु

དོན་ཡོམས་པ་ཅན་– -एउटा चिर परिचित वस्तु; उद्देश्य हुनु

དོན་ཡོམས་པ་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ -परिचित वस्तु; उद्देश्य भएको प्रत्यक्ष बोधकर्ता इन्द्रिय

དོན་གྱི་ཆ་- वस्तु; उद्देश्यमा विषयाश्रित कारक तत्व

དོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་- अर्थ प्राप्त

དོན་གྱི་དམ་པ་-परमार्थ

དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་དག་གི་མདོ་- अर्थवर्गीय सूत्र

དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་མདོ་ -अर्थ वर्गीय सूत्र

དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་- जीविकाको विषयाश्रित विधि

དོན་གྱི་དབང་- तथ्यको बलद्वारा अर्थको महत्त्व

དོན་གྱི་དབང་དེ་མཐོང་བས་- अर्थको महत्व हेरेर

དོན་གྱི་དབང་འདིའང་མཐོང་ནས་ -अर्थको महत्व हेरेर पनि

དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ -विषयाश्रित असमावेश

དོན་གྱི་འོད་གསལ་- वास्तविक स्पष्ट प्रकाशको किरण

དོན་གྱིས་ -[अर्थद्वारा] अस्पष्टता ; अव्यक्तता

དོན་གྱིས་རྟོགས་པ་ -संसर्गद्वारा सिद्धि गर्नु

དོན་གྱིས་བསྟན་- अस्पष्टता तवरले व्याख्या गर्नु

དོན་གྲུབ་ -सिद्धार्थ

དོན་འགྱུར་- अर्थ अनुवांद

དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་- तथ्य तर्फ प्रवृत्त शंका

དོན་འགྱུར་ཐེ་ཚོམ་- तथ्य बमोजिमको शंका

དོན་མངོན་རྟོགས་- अर्थको स्पष्ट साक्षात्कारकर्ता ; अर्थको स्पष्ट साक्षात्कार

དོན་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་- निश्चित अर्थ; उद्देश्य देखेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་གཅིག་-एकार्थ ; एक कार्य ; पारस्परिक समावेशी

དོན་གཅིག་པ་- एकै अर्थ

དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ -पारस्परिक समावेशी र समान अर्थ

དོན་གཅིག་མིན་- असमान अर्थ

དོན་ཆེན་ཉིད་- महा अर्थता

དོན་ཆེན་པོ་- महा अर्थता

དོན་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་-महाअर्थ समदर्शन मनस्कर

དོན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་- महाअर्थिक

དོན་ཆེན་ལེགས་རྟོགས་- महाअर्थ बोध

དོན་ཆོས་- वास्तविक सम्पत्ति

དོན་གཉེར་- आर्थिक ; काम अर्थ ; अर्थि

དོན་ཐ་དད་པ་- भिन्न विभागहरू

དོན་མཐུན་- यथार्थ

དོན་མཐུན་པ་- समानार्थता; विभाग बमोजिम; उत्तिकै महत्वपूर्ण

དོན་མཐུན་པ་ཉིད་- समानार्थता

དོན་དང་ལྡན་- अर्थ युक्त

དོན་དང་ཡི་གེ་- अर्थ र शब्द ; अर्थ र व्यञ्जन

དོན་དམ་- परमार्थ ; परमार्थता

དོན་དམ་གྱི་དབྱིངས་- परमार्थको आधारभूत तत्त्व

དོན་དམ་དངོས་- वास्तविक परमार्थ

དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་- कलंकित परमार्थ

དོན་དམ་རྟོགས་པ་- परमार्थ बोध

དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་- परमार्थ सिद्धि

དོན་དམ་བདེན་པ་- परमार्थ सत्य

དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འཁོར་ལོ་- परमार्थ चक्र

དོན་དམ་པ་- परमार्थ ; परमार्थता

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་- परम अप्रकृति ; परम प्रकृतिविहीनता

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་- परमार्थनिष्भवता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་མེད་པ་- परमार्थ निष्भव

དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- परमार्थ शून्यता

དོན་དམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་- परमार्थ् उपसंहित

དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་- परमार्थ अभिधर्म

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་- परमार्थ सत्य

དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་- परमार्थ विषय

དོན་དམ་པའི་དཔྱོད་པ་- परम विश्लेपण

དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་- परमार्थ् प्रमाण

དོན་དམ་པའི་ཚུལ་- परमार्थ वृत्ति

དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་- परमार्थ लक्षण

དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་- परमार्थ ज्ञान महात्म्य

དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་- परमार्थिक ज्ञान प्रवेश

དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་- परमार्थिक चित्तोत्पाद

དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་-परम चित्त मात्र

དོན་དམ་པའི་ལྷ་- परम देव ; परम देवी

དོན་དམ་པར་- परमार्थत :

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་-परमार्थ सिद्ध ; परमार्थ सिद्धि

དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་- चरम रूपमा प्रकृतिविहीन

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་- त्यो जुन अन्त्यमा एउटा कार्य गर्न सक्षम छ

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ -अन्त्यमा एउटा कार्य गर्न सक्षम एउटा घटना

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ -अन्त्यमा एउटा कार्य गर्न अक्षम एउटा घटना

དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་- परमार्थ दुखता

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་- परमार्थ सत्

དོན་དམ་པས་བསྡུས་པ་- परमार्थ संग्रहित

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་- परमार्थको विश्लेपक

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ -परमार्थको विश्लेषणको कारण

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་- परमार्थ वोधिचित्त

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་- परमार्थवोधिचित्तोत्पाद

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་དམ་རྩལ་- सद् अर्थ वृत्ति
དོན་དམ་མཚན་- परमार्थ गुण
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་- परमार्थ समुद्गत
དོན་དམ་ཤེས་པ་- परमार्थ ज्ञान
དོན་དུ་ -......को लागि; ......को उद्देश्यको लागि
དོན་དུ་ཆེན་པོ་- माहा अर्थपूर्ण
དོན་དུ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ -माहा अर्थपूर्ण
དོན་དུ་གཉེར་- प्रार्थना; भरोसा
དོན་དུ་གཉེར་བ་ -प्रार्थना; भरोसा
དོན་དུ་གཉེར་བ་བྱེད་པ་ -प्रार्थना; भरोसा
དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་ -अप्रार्थना; अभरोसा
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་- प्रार्थना गर्छ; प्रार्थी
དོན་དུ་གཉེར་བྱ་- प्रार्थना गर्छ; प्रार्थी
དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ -प्रार्थना गर्छ; प्रार्थी
དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ་ -प्रार्थना गर्छ; प्रार्थी
དོན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པའོ་- प्रवृत्त; तर्फ डोर्याउनु [एक पुनर्जन्म]
དོན་དུ་མི་གཉེར་- प्रार्थी नहुनु; उत्पादन गर्न उद्यत नहुनु
དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ -प्रार्थी नहुनु; उत्पादन गर्न उद्यत नहुनु
དོན་དོན་དམ་པ་- वस्तु; उद्देश्य परमार्थ
དོན་འདི་འདྲི་བ་- अर्थ सोध्नु; अर्थबारे प्रश्न गर्नु
དོན་འདོད་པ་- अर्थ काम
དོན་ལྡོག་- अर्थ व्यतिरेक; अर्थ सर्वश
དོན་བསྡུས་- सघन पारिएको अर्थ; अर्थको सघनीकरण; पिण्डार्थ
དོན་བསྡུས་པ་ -सघन पारिएको अर्थ; अर्थको सघनीकरण; पिण्डार्थ
དོན་རྣམ་ - वस्तुको रूपमा पक्ष
དོན་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་- षड विद्या अर्थ ; छ गुणा अर्थ
དོན་སྤྱི་ -अर्थ सामान्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་- सामान्यत अर्थ मात्र बोध गर्ने अवधारणात्मक चेतना

དོན་སྤྱི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་སྤྱི་-अर्थ सामान्यता र आवाज सामान्यतामा विभाजन गर्ने अर्थ सामान्यता

དོན་སྤྱི་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་- अर्थ सामान्यतालाई बोध गर्नको लागि एउटा वस्तुको रूपमा कार्य गर्ने अवधारणात्मक चेतना

དོན་སྤྱོད་པ་- अरुको कल्याणको लागि गरिएको कार्यहरू कल्याणकारी; लाभदायी कार्यहरू

དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- अविपरित अर्थ

དོན་བྱ་བ་- अर्थ क्रिया; अरूको कल्याणको लागि गरिएको कार्यहरू कल्याणकारी; लाभदायी कार्यहरू

དོན་བྱ་བ་དོན་སྤྱོད་པ་ -अर्थ क्रिया; अरूको कल्यांणको लागि गरिएको कार्यह्हरू कल्याणकारी; लाभदायी कार्यहरू

དོན་བྱེད་- कार्य सम्पादन गर्नु

དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་ཆོས་ -कार्य सम्पादन गर्नु सक्षम हुनमा शून्य

དོན་བྱེད་ནུས་པ་- अर्थ क्रिया शक्ति; अर्थ क्रिया सामर्थ्य

དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་གི་ཡང་མཚོན་བྱ་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་- एउटा कार्य सम्पादन गर्न भन्दा अन्य कुनै पनि घटनाको निश्चितताको रूपमा काम नगर्ने एउटा घटना

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་- एउटा कार्य सम्पादन गर्न सक्षम अस्तित्व

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ལྡོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་-

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་-

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ཡོད་- एउटा कार्य सम्पादन गर्नमा सक्षम हुने अर्थमा ठोस अस्तित्व

དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ -एउटा कार्य सम्पादन पक्ष युक्त चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ता

དོན་བྱེད་པ་- एउटा कार्य सम्पादन गर्नु

དོན་བྱེད་པའི་ནུས་སྟོང་པ་ -कार्य सम्पादन गर्ने क्षमता शून्य

དོན་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ -कार्य सम्पादनको गुणम्तर

དོན་སྒྱུར་- न्यायसंगत अर्थ दुझाउने कार्य

དོན་མ་བྱས་པ་- कार्य असम्पादन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་མ་ཡིན་པ་- अनर्थ
དོན་མ་ལགས་པ་- अनर्थ
དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་- तथ्य तर्फ उन्मुख नभएको शंका
དོན་མེད་- अनर्थ; अर्थ विहीन; व्यर्थ
དོན་མེད་དུ་མི་བཏང་བ་- विना अर्थखेर नफाल्नु; विना अर्थ नत्याग्नु
དོན་མེད་པ་- अर्थहीन; उद्देश्य विना; निर्थक
དོན་མེད་པ་ཉིད་- निरर्थकत्व; निरर्थकता
དོན་མེད་པ་དང་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་- निरर्थक्य सार्थक्य
དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་- अर्थहीन छ
དོན་མེད་པར་- निरर्थक तवरले
དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་- अर्थहीन होइन
དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ -[वास्तवमा अस्तित्वमा रहेको] वस्तुहरूलाई प्रतिपादन गर्ने दुई स्कुलहरू
དོན་ཚོལ་བ་ -अर्थ खोज्ने; जाँच्ने; अनुशन्धान गर्ने व्यक्ति
དོན་གཞན་- संकाय अन्य
དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་-गम्भीरार्थ संधिनिर्मोचन
དོན་བཟང་པོ་- सद् अर्थ
དོན་ཡོད་- अर्थ पूर्ण
དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་- अमोघसिद्धि
དོན་ཡོད་པ་ -अर्थ पूर्ण
དོན་ཡོད་པ་ཉིད་ -अर्थ पूर्णता; मार्थक्य
དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་- सार्थक र निरर्थक
དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མཐོང་ -सार्थक र निरर्थकको रूपमा दृष्टिकोण
དོན་རང་མཚན་གྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ -अर्को न्यूनीकरण कर्ता जुन तथ्यमा आधारित निर्दिष्ट गुणयुक्त घटना हो जुन एउटा तथ्यमा आधारित निर्दिष्ट गुणयुक्त घटना हो
དོན་རང་མཚན་གྱི་བློའི་གཞན་སེལ་ -अर्को न्यूनीकरण कर्ता जुन एउटा चेतना हो जुन तथ्यमा आधारित निर्दिष्ट गुणयुक्त घटना हो
དོན་རང་མཚན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ -अनिश्चयात्मक नकारात्मक अर्को न्यूनीकरण कर्ता जुन एउटा तथ्यमा आधारित निर्दिष्ट गुणयुक्त घटना हो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ -अर्को न्यूनीकरण कर्ता जुन तथ्यमा आधारित निर्दिष्ट गुणयुक्त घटना हो

དོན་རབ་དང་ -शुद्ध अर्थ; स्पष्ट अर्थ

དོན་རིག་- वस्तु ज्ञाता

དོན་རིག་ཡིད་མངོན་ -वस्तु ज्ञातालाई प्रत्यक्ष बोध गर्ने मानस

དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- अर्थ उद्देश्यको सम्बन्धमा गलत नभएको

དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་- अर्थप्रतिसम्वीद

དོམ་- भालु

དོར་- त्याग्नु; अस्वीकार गर्नु; रद्द गर्नु

དོར་བ་- त्याग; निराकरण

དོར་བ་མེད་- अत्याग

དོར་བ་མེད་པ་ -अत्याग अतिरस्कार

དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- अपरित्यागको शून्यता

དོར་བར་བྱ་བ་- परित्याग गर्नु पर्छ

དོར་བྱ་- परित्याग

དྲ་བ་- जाल

དྲག་ཏུ་འཁྱུར་བ་- ठूलो तरंग; लहर

དྲག་ལྡན་ -उग्र; तिव्र; प्रगाढ; गुरु

དྲག་པའི་ལས་- क्रोधी क्रियाकलापहरू

དྲག་པོ་ -उग्र; तिव्र; प्रगाढ; गुरु

དྲག་པོའི་ལས་ -क्रोधी क्रियाकलापहरू

དྲག་ཤུལ་- असभ्यता; क्रूरता; निर्दयता; प्रचण्डता

དྲག་ཤུལ་སྤྱོད་སྔགས་ -क्रोधी क्रियाकलापहरूको मन्त्र

དྲང་- उर्ध्व; निश्चित; सोझो

དྲང་ངེས་- व्याख्या योगय [अर्थ] र निश्चित [अर्थ]

དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་-चोङखापाको व्याख्यायोग्य र चिश्चितबिचको विभेदन

དྲང་དོན་- नेयार्थ

དྲང་དོན་གྱི་མདོ་- नेयार्थ सूत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དྲང་པོ་- सही; इमानदार; असल अवस्था; उत्कृष्ट

དྲང་བའི་དོན་- नेयार्थ; व्याख्या गर्न योग्य अर्थ; व्याख्या गर्न आवश्यक

དྲང་བའི་ཕྱིར་-नेतृत्व गर्नको लागि; त्यस तर्फ डोर्याउनको लागि

དྲང་ལས་- अवक्र; सोझो

དྲང་སོང་སྨྲ་བ་-ऋषिवदन (वाराणसी नजिकको स्थान)

དྲང་སྲོང་-ऋषि

དྲང་སྲོང་དང་བཅས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་-स ऋषि नर नारी गण

དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་- ऋषि वदन

དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དགས་ཀྱི་ནགས་- ऋषि वदनको मृग उद्यान

དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་གནས་-पंक्तिवद्ध ऋषिको मृग उद्यान

དྲངས་- उद्धरण गर्नु; डोर्याउनु; तान्नु; संचालन गर्नु

དྲན་ཉམས་- स्मृति लोप

དྲན་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་པ་- स्मृति वीर्य प्रतिष्ठित

དྲན་པ་- स्मृति; स्मरण शक्ति

དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་- एक चित्त योग

དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་- उपस्थित स्मृति; स्मृतिको आधार

དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་- स्मृति उपस्थित; स्थापना

དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་- स्मृति समाधि आदि गुण

དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་- स्मृतिमत

དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་- स्मृति सम्प्रजन्य

དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་སེམས་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ -स्मृति सम्प्रजन्य चेतनोपेक्षा

དྲན་པ་ནེར་གཞག -स्मृति उपस्थान

དྲན་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་- स्मृतिवान भए पछि

དྲན་པ་གཙོ་བོ་- स्मृति प्रधान

དྲན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པ་- उपंस्थित स्मृति

དྲན་པའི་རྟོག་པ་- समृति अवधारणा अवधारणात्मक चेतना जसले स्मरण गर्छ

དྲན་པའི་དབང་པོ་- स्मृतिन्द्रिय; स्मृति बल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དྲན་པར་ཉེར་བར་བཞག་པ་- स्मृति उपस्थान

དྲན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན་- स्मरण गर्न्छ; सूचना दिनु

དྲན་པར་བྱེད་ -स्मरण गर्छ; सूचना दिनु

དྲན་ཤེས་- स्मृति

དྲན་སོགས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བྱེད་- स्मृति आदि गुण वृद्धि

དྲལ་- गहन; प्रतिज्ञा भङ्ग; लज्जाहीन हुने गराउनु

དྲི་- गन्ध

དྲི་མཉམ་པ་- सम गन्ध

དྲི་བ་- प्रश्न

དྲི་བ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ་- अविमल; धब्बा अविमुक्त

དྲི་བ་དྲིས་པ་- प्रश्न गरिएको

དྲི་བར་བྱ་- सोध्नु; प्रश्न गर्नु

དྲི་མ་- धब्बा; कलङ्क; प्रदुषित; मल

དྲི་མ་ཅན་ངེས་པས་- कलङ्कित; धब्बा लागेको

དྲི་མ་དང་བཅས་ -कलङ्कित; धब्बा लागेको

དྲི་མ་དང་བྲལ་ནས་- धब्बा रहीत; दोष रहीत; अकलङ्कित

དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ -धब्बा रहीत; दोष रहीत; अकलङ्कित

དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པ་ -कलङ्क विशुद्धि

དྲི་མ་སྤངས་པ་ -कलङ्क त्याग

དྲི་མ་བྲལ་བ་ -धब्बा रहीत; दोष रहीत; अकलङ्कित

དྲི་མ་མེད་- निर्मल; धब्बा रहीत; दोष रहीत; अकलङ्कित

དྲི་མ་མེད་པ་- विमल; अमल; निर्मल; निर्मलत्व

དྲི་མ་མེད་པའི་ས་- विमल भूमि

དྲི་མ་ཞི་བ་གཉིས་- मल शान्ति द्वय

དྲི་མི་མཉམ་པ་- विषम गन्ध

དྲི་མི་ཞིམ་པ་- दुर्गन्ध

དྲི་མེད་- निर्मल; विमल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དྲི་མེད་ལྡན་- निर्मलको योग

དྲི་མེད་གནས་- अमल पद

དྲི་མེད་པ་- अमल; निर्मल

དྲི་མེད་དབྱིངས་ -अमल धातु

དྲི་མེད་མི་རྟོག་བློ་མཆོག་- परम विमल निर्विकल्प बुद्धि

དྲི་མེད་མིག་- निर्मल चक्षु

དྲི་མེད་འོད་- निष्कलङ्क प्रकाश

དྲི་འཛིན་དབང་མངོན་- प्रत्यक्ष गन्ध बोध गर्ने इन्द्रिय

དྲི་ཞིམ་- मिठो वासना आउने

དྲི་ཞིམ་པ་- सुगन्ध

དྲི་ཞིམ་པོ་- पुण्य गन्ध; सुगन्ध

དྲི་ཟ་- गन्धर्व

དྲི་ཟལ་ -गन्धर्व

དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་- गन्धर्व नगर

དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་- गन्धर्व सङ्गीति घोष

དྲི་ཟའི་དབྱངས་སྙན་- गन्धर्व मधुर घोष

དྲི་ཟར་ -गन्धर्व

དྲི་ཟར་བཅས་པ -गन्धर्व

དྲིན་- प्रसाद; उपकार

དྲིན་དུ་གཟོ་བ་- आभार; कृतज्ञता

དྲིན་གཟོ་བ་-आफूलाई दया गरेबापत केही गर्ने अभिप्राय

དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་- गन्ध आयतन मण्डल

དྲིའི་ཁམས་- गन्ध धातु

དྲིལ་- संलग्नता

དྲིལ་བུ་- घण्टी

དྲིས་- प्रश्न गर्नु; सोध्नु

དྲུག་- संख्या ६

དྲུག་སྒྲ་ - सम्बन्धकारक कारक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དྲུག་ཅུ་- साठी

དྲུག་པ་-छैटौ

དྲུག་པོ་ས་- छैटौ भूमि

དྲུང་འཁོར་- गृहस्थी सरकारी कर्मचारी

དྲུང་དུ་- निकट

དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་- निकट आउनु

དྲུང་དུ་ཕྱིན་- उपसङ्क्रान्त

དྲུང་དུ་ལྷགས་ནས་-आगम्य; आगमन भएको छ; कारणले

དྲེགས་- दम्भ; तुजुक

དྲེགས་ལྡན་གཙུག་ན་- दम्भहरू मध्ये सर्व श्रेष्ठ

དྲེགས་པ་ -दम्भ; तुजुक

དྲེད་- पहेंलो भालु

དྲེན་པ་ -दम्भ; तुजुक; अहंकार; शेखी

དྲེལ་- सहिष्णुता; सहन गर्ने क्षमता; परीक्षण

དྲོ་བ་- परिचयकरण; खच्चर

དྲོ་བར་གྱུར་པ་- ताप; चापको चरण; तापको चरणमा भएकाहरू

དྲོ་བར་གྱུར་བ་- ताप

དྲོད་- ताप

དྲོད་གྱུར་པ་- तापको मात्रा

དྲོད་སྙམ་- तुलना गर्नु, जाँच गर्नु; सोच विचार गर्नु

དྲོད་རྩེ་སྦྱོར་- उष्मागता मुद्रा प्रयोग

དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་- आर्दताबाट जन्म

དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ -आर्दताबाट जन्म

དྲོན་པོ་- उष्ण; ताप

གདགས་- प्रज्ञाप्ति अवधारणा

གདགས་པ་ -अवधारणा; नगन्य अस्तित्व

གདགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་- प्रज्ञाप्ति व्यवस्थान

གདགས་པ་བྱས་-प्रकाश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གདགས་པར་བྱ་- प्रकाश; दोषारोप; आरोप; परिवाद; विंगो; अत्तो; फत्तुर; फरेब; अपटी
གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་- अप्रज्ञाप्ति
གདགས་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- प्रज्ञाप्ति मात्रात्व पर्येषण
གདགས་གཞི་ -प्रजाप्ति वस्तु
གདགས་གཞི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་-व्यक्तिले अर्को आरोपणको आधारमा आश्रित भएर आरोपण गर्ने दोषी अस्तित्व
གདགས་གཞིའི་གོ་ས་གནོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ -यसको आधारलाई नामको आवरण वनाएको व्यहोराको अस्तित्व
གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་- नामको आधारको पक्षबाट अस्तित्व
གདགས་གཞིའི་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་- नामको आधार मै रहेको अस्तित्व
གདངས་-घोप
གདན་- आसन
གདབ་- राख्नु; रोप्नु; स्थापना गर्नु; दिनु
གདམ་- सल्लाह; निर्देशन; परामर्श
གདམ་ངག་ -सल्लाह; निर्देशन; परामर्श
གདམ་ངག་བརྗེད་པ་ -सल्लाह; निर्देशन; परामर्श बिर्सनु
གདམས་- सल्लाह; परामर्श; उपदेश
གདམས་ངག་- उपदेश
གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ -सल्लाह; परामर्श; उपदेश बिर्सनु
གདམས་ངག་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ -सल्लाह; परामर्श; उपदेश बिर्सनु प्राप्त गर्नु
གདམས་ངག་པ་ - उपदेश वंश परम्परा
གདམས་པ་ -सल्लाह; निर्देशन; परामर्श
གདུག་- विप; दुख
གདུག་པ་- विपालु; अपकारक; अपकारक,शक्ति; अपकारक निकायहरू
གདུག་པ་ཅན་ -विषालु; अपकारक
གདུག་པ་དང་སྡིག་སྦྲུལ་མང་པོའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་སོང་བ་- व्याध सरिसर्प कन्तर मध्यागत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གདུག་པ་དང་རི་དྭགས་དང་- वन्य जन्तु; मृग र हिंस्रक वन्य जन्तुहरू

གདུགས་- छाता

གདུང་- कष्ट; कष्ट पाउनु; उत्कण्ठा; पिल्सिनु; झिल्सिनु

གདུང་ -कष्ट क्लेश दिनु; कष्ट पाउनु; उत्कण्ठा; पिल्सिनु; झिल्सिनु

གདུང་རྒྱུད་མི་ཆད་པར་བྱ་བ་ལ་- वंशको अनुपच्छेद

གདུང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱེད་པར་ -वंशको अनुपच्छेद

གདུང་འདེགས་-छाना अडयाउने तेर्सो दलिन

གདུང་བ་- कष्ट पाएको; क्लेश दिनु

གདུང་བའི་ལས་- तपन कर्म

གདུང་བར་བྱེད་པ་- दह करण

གདུང་མི་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ -वंशको अनुपच्छेद

གདུངས་ -कष्ट; कष्ट पाउनु; उत्कण्ठा; पिल्सिनु; झिल्सिनु

གདུངས་པར་- कष्ट पाएको; दुख पाएको

གདུལ་- अनुशासन

གདུལ་བ་- विनय; अनुशासन

གདུལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་ཐབས་རྟོགས་པ་- ठीक अनुशासन बमोजिम अनुशासनको विधि साक्षात्कार गर्नु

གདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་- विनयअनुरूपता; विनयअनुरूपत्व

གདུལ་བའི་ཁམས་- विनय धातु

གདུལ་བའི་བྱ་བ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་- विनय कृत्य संर्व काल पत्युपस्थितत्व

གདུལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- विनयको फसल परिवक्क हुने गराउनु

གདུལ་བར་བྱ་བ་- प्रशिक्षार्थी; विनय

གདུལ་བྱ་- संज्ञा: प्रशिक्षार्थी; विनय क्रिया: अनुशासित बनाउनु

གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ -प्रशिक्षार्थी बमोजिम उपदेश दिनु

གདུལ་བྱ་གདུལ་བར་དཀའ་བ་- अनुशासित वनाउनु कठिन रहेकाहरूलाई अनुशासित वनाउनु

གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་- प्रशिक्षार्थी उत्साहित हुने गरि उपदेश दिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་- विनेय समतन क्षेत्र

གདེབས་- राख्नु; रोप्नु; मिलाउनु; उपलब्ध गराउनु; दिनु; हाल्नु

གདོགས་- दोष लगाउनु; तोक्नु

གདོང་- मुख

གདོང་གི་སྣ་རྩེར་འོད་ཐིག་སྒོམ་པ་- मुहारको खुल्ने बिन्दुमा रहेको प्रकाशको थोप्लामा ध्यान गर्नु

གདོད་-आदि; सुरुवाती

གདོད་ནས་- आधारभूत रूपमा

གདོད་ནས་སྟོང་ཞིང་- आदि शून्य

གདོད་ནས་སྤྲོས་བྲལ་ -आधारभूत रूपमा विस्तारबाट मुक्त

གདོད་མ་- आदि

གདོན་ -क्रियाः बाहिर आउने गराउनु;निष्कासन संज्ञाः रोग ल्याउन् दुरात्मा

གདོན་པར་བྱའོ་- निष्कासन गर्नु पर्छ; पाठ गर्नु

གདོན་མི་འཚལ་བར་- अस्विकार गर्न नसकिने तवरले; जसरी भए पनि

གདོན་མི་ཟ་བར་ -अस्विकार गर्न नसकिने तवरले; जसरी भए पनि; निश्चय पनि

གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་- अमोघसिद्धि

གདོམས་- सल्लाह; परामर्श

གདོལ་པ་- चण्डाल

གདོལ་བ་ -चण्डाल

གདོལ་བའི་རིགས་- चण्डालकुल

བདག་- आत्म; महम; स्व

བདག་རྐྱེན་- अधिपति प्रत्यय

བདག་བསྐྱེད་- स्व उत्पन्न

བདག་གི་- मेरो;उ स्वयं;तिनीहरूकै लागि; उसको आफ्नै

བདག་གི་ངོ་བོ་- आत्म; भव; स्व;आत्मभव; यसको आफ्नै शरीर

བདག་གི་དངོས་པོ་- आत्म भव

བདག་གི་དངོས་པོའི་སྐུ་- आत्म भव शरीर

བདག་གི་དོན་- स्वार्थ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་- अनुप्राप्त स्वकार्थ
བདག་གི་འདུ་ཤེས་- अह संज्ञा
བདག་གི་གནས་- आत्म स्थान
བདག་གི་བ་- आत्मीय
བདག་གི་བའི་ངོ་བོ་- आत्मीय रूप
བདག་གི་བར་འཛིན་པ་- ममयती
བདག་གི་དབྱིངས་- आत्मको आधारभूत तत्व
བདག་གི་མེད་པ་- अमम
བདག་གི་བརྩོན་འགྲུས་- आत्म परिश्रम
བདག་གི་གཞི་- आत्म आधार
བདག་གིར་- ममता; आत्मीय
བདག་གིར་བྱ་བ་- ममकार; ममयीत
བདག་གིར་མི་བྱེད་- ममता
བདག་གིར་འཛིན་པ་- ममकार
བདག་གིས་- स्वयं
བདག་གིས་བཏོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏང་བ་- सर्व सत्व अपरित्यागी
བདག་གིས་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པར་ཐོབ་སྟེ་- दुर्लभ मे लाभ
བདག་དགའ་- स्वयं रत
བདག་སྒྲ་- मालिक
བདག་ཅག་- हामी
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་- हाम्रा गुरु (बुद्ध)
བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས་- आत्म एउटा उपद्रवी चित्त हो
བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་- तादात्म्य सम्वन्ध
བདག་གཅིག་འབྲེལ་ -तादात्म्य सम्बन्ध
བདག་ཉིད་- स्वयम; सत; आत्मक; आत्मिक; आत्म
བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་- निकाय पुगे ज्ञात होम भन्नको लागि
བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་- आत्म वल युक्त उत्पादन
བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་- स्वः पुण्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་- यो आफै द्वारा उत्पादित
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་- आफैद्वारा बुद्धको विचार प्राप्त गरेको हुनाले
བདག་ཉིད་གཅིག་- एकात्म
བདག་ཉིད་གཅིག་པ་- एक आत्म
བདག་ཉིད་ཆེ -महात्मा; महात्म्य
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ -महात्मा; महात्म्य
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་ -यथास्वम
བདག་ཉིད་ཉམས་- आत्मक्षीण
བདག་ཉིད་རྟོགས་པ་- स्वयम् वोध
བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་- आत्म पर
བདག་ཉིད་འདུལ་- आफैलाई अनुशासित बनाउ
བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཞི་ནི་སེམས་- आत्मभिनिवेश वस्तु चित्त
བདག་ཏུ་ལྟ་- आत्म दर्शन
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་- आत्म दृष्ट्रि; आत्म दर्शन
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ -आत्म दृष्ट्रि उत्पादनार्थ
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བསྐྱེད་མི་དགོས་- आत्म दृष्ट्रि अनुउत्पाद्य
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ནོར་བ་ཙམ་ - भ्रान्ति मात्र आत्म दर्शन
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་- आत्म दृष्ट्रि आदि सम्प्रयुक्त
བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་པ་- आत्म दृष्ट्रि विपर्यास प्रतिषेध
བདག་ཏུ་ལྟ་བས་ཐར་པ་- आत्म दर्शन मोक्ष
བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་- अह संजा; आत्म संज्ञा
བདག་ཏུ་སྣང་བ་- आत्म प्रतिभाष
བདག་ཏུ་རྨོངས་པ་ལ་སོགས་པ་- आत्म मोहादि
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་- आत्म ग्राह
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟེན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་- आत्म ग्राहाश्रय पङ्कोपादन स्कन्ध
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟེན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་- आत्म ग्राहाश्रय प्रहाण
བདག་ཏུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་- आफू वारेको गलत अवधारणा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདག་ལྟ་- आत्म दृष्टि

བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་- आत्म दृष्टि वासना

བདག་བསྟོད་- आत्मोत्कर्ष

བདག་བསྟོད་པ་ -आत्मोत्कर्षण

བདག་དང་བཅས་པ་- सात्मक

བདག་དང་བདག་གིར་ཚོས་- म र मेरो

བདག་དང་གཞན་- स्व पर; आत्म पर

བདག་དང་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་- आत्म पर समता

བདག་དང་གཞན་མཉམ་པའི་སེམས་ཉིད་- आत्म पर सम चित्त

བདག་དང་གཞན་དང་སྙིང་རྗེ་- आत्म पर करुणा

བདག་དང་གཞན་བདེ་བ་- आत्म पर सुख

བདག་དང་བསམ་པ་མཐུན་པ་- समानाभिप्राय

བདག་དེར་འདུ་ཤེས་- अह संज्ञा; अह संज्ञी

བདག་བདེ་ཡིན་- सु सुखम

བདག་འདུ་ཤེས་ -अह संज्ञा; अह संज्ञी

བདག་ནི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་- मैले सम्पूर्ण कलङ्कहरूलाई नष्ट गरेको छु

བདག་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་- म भविष्यमा बुद्ध हुनेछु

བདག་པའི་རྐྱེན་- अधिपति प्रत्यय

བདག་པའི་འབྲས་བུ་- अधिपति फल

བདག་པོ་- आधिपत्य

བདག་པོ་རྐྱེན་- अधिपति प्रत्यय

བདག་པོ་ཉིད་- स्वामित्व

བདག་པོའི་འབྲས་བུ་- अधिपति फल

བདག་པོར་འཛིན་པ་- आधिपतित्व ग्राह

བདག་སྦྱིབས་- प्रतिभती

བདག་འབྲས་ -अधिपति फल

བདག་མ་མཆིས་པ་- अनात्मता

བདག་མེད་- नैरात्म्य; नैरात्मक; नैरात्मता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདག་མེད་པ་ -नैरात्म्य; नैरात्मक; नैरात्मता; नैरात्मक

བདག་མེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་- नैरात्म्यभीसमय

བདག་མེད་པ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་- नैरात्म्यकल्प

བདག་མེད་པ་ཉིད་- अनात्मता

བདག་མེད་པ་ཙམ་- नैरात्म्य मात्र

བདག་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པོ་- अनात्मलाई एउटा आत्म भनेर गलत रूपमा सोच्नु

བདག་མེད་པ་ལ་འཛིན་པ་- अनात्मको अवधारणा

བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་- नैरात्म्य दर्शन

བདག་མེད་པའི་དོན་- अनात्मको अर्थ

བདག་མེད་པའི་དོན་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་- अनात्मको अर्थ अवधारणाको अर्थ मात्र हो

བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- अनात्मकर भावना अनात्मको विविध पक्षमा ध्यान

བདག་མེད་པའི་མཚུངས་པ་ཉིད་- अनात्म (नैरात्म्य) समता

བདག་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་- अनात्मकबारे व्यक्तिगत जाँचबुझ

བདག་མེད་ཕྲ་མོ་- सूक्ष्म अनात्म

བདག་མེད་མ་-तान्त्रिक सिद्ध मार्पाका नौ श्रीमतीहरू मध्येको एक

བདག་མེད་རགས་པ་- स्थूल अनात्म

བདག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- आत्म परिनिर्वाण

བདག་མཚན་- आत्म लक्षण

བདག་འཛིན་- आत्म ग्राह

བདག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་- आत्मबारेको अवधारणाको प्रवृत्ति

བདག་འཛིན་གྱི་འགོག་བདེན་- अनात्मबारेको अवधारणाको वास्तविक अन्त

བདག་འཛིན་- आत्म ग्राह

བདག་རྫོགས་- आत्म सिद्धि ; इतिश्री

བདག་ཞི་- आत्म शान्त

བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་- आत्म पर समता

བདག་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་- वक्तव्य म अस्तित्वमा छ

བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་- कृपया म तर्फ ध्यान दिनुहोस्

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདག་ལ་ཆགས་པ་- आफू प्रति अनुरक्त हुनु

བདར་ཤ་ཆོད་- हृदयमा लिनु

བདས་པ་- प्रेरित ; लखेट्नु

བདུག་སྤོས་- बलिरहेको धूप

བདུད་-मार; राक्षस

བདུད་ཀྱི་སྒྱུ་- मारको मायाजाल

བདུད་ཀྱི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ་-सर्व मार प्रमार्दी

བདུད་ཀྱི་སྡེ་- मार सेना

བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་- मार भावना; मार लोक

བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཇུར་བ་-मार लोक विध्वंसकर

བདུད་ཀྱི་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པ་- मार पाक्षिक

བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་- मार अधिष्ठित

བདུད་ཀྱི་རིས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་- मार पासा

བདུད་ཀྱིས་འཆིང་བ་- मार कायिक देवता

བདུད་ཀྱིས་འཇོམས་པ་- मार बन्धन

བདུད་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པ་- मारहरूद्वारा नष्ट गरिएको

བདུད་ཀྱིས་སླུས་པ་ -मार अधिष्ठित

བདུད་ཀླུ་བཙན་- हिस्रक दृष्ट नाग

བདུད་སྡིག་ཅན་- पापी राक्षस

བདུད་གནས་-मारन्वय

བདུད་རྣམས་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཏེ་- आफ्नो गणहरूको साथमा मार

བདུད་རྩི་- अमृत

བདུད་རྩི་འབབ་སྦྱུང་- अमृतको अवरोहको विधिद्वारा शुद्धीकरण

བདུད་རྩི་འབེབས་སྦྱུང་ -अमृतको अवरोहको विधिद्वारा शुद्धीकरण

བདུད་རྩིའི་དབྱིངས་- अमृत धातु

བདུད་རྩིའི་དབྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ -अमृत धातु द्वार

བདུད་ཡི་དམ་- रक्षक राक्षस

བདུན་ -सात

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདུན་ཅུ་རྩ་བདུན་- सतहत्तर
བདུན་པ་- सातौं
བདུན་པོ་- सातौं
བདུན་མེས་རྒྱུད་ཀྱི་བར་གྱི་- सात पुस्ता पहिला
བདུན་བྱིན་དུ་མདོ་བ་- सप्त वक्र गाँठो
བདེ་- सुख; सुखित; सुखतम; सौख्य; सुगती
བདེ་འགྲོ་- सुगती; सुखी जन्म
བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་- सुगती गमन
བདེ་རྒྱས་- गहन परम आनन्द
བདེ་ཆུང་- न्यून परम आनन्द
བདེ་ཆེན་- महान् परम आनन्द
བདེ་མཆོག་- सम्भर (चक्रसम्भर तन्त्र)
བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ -घटपदको चक्रसम्भर प्रणाली
བདེ་མཆོག་ལུའི་ཨི་པའི་ལུགས་-लुहीपादको चक्रसम्भर प्रणाली
བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ཐོབ་བྱ་- घन सुख दुख समोपलब्धी
བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་- सुख दुख सम
བདེ་དང་མི་ལྡན་- सुखबाट मुक्त
བདེ་འདོད་- सुखार्थी
བདེ་འདོད་པ་- सुख काम
བདེ་བ་- सुख; सुखित; सौख्य; सुगती
བདེ་བ་སྐྱིད་པར་བྱེད་པ་- सुख उत्पादन गर्नु
བདེ་བ་སྐྱེས་པ་- सुख श्रृजना गर्नु
བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་ -सुख उत्पादन गर्नु
བདེ་བ་ཅན་- सुखावती
བདེ་བ་གཅིག་པ་- योगक्षेम; सुरक्षा
བདེ་བ་ཆུང་བ་-अल्प सुख
བདེ་བ་ཆེ་- महा सुख
བདེ་བ་ཆེ་ཞིང་- महा सौख्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདེ་བ་ཆེན་པོ་- महा सुख

བདེ་བ་ཆེན་པོས་བརྟན་པ་- महा सुखको विधिले स्थिर

བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་- सुख अनुभव

བདེ་བ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་- परम सुखमा स्थापना गरिएको एउटा विचार

བདེ་བ་འཐོབ་- सुख प्राप्त गर्नु

བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དགོངས་པ་ཉིད་- परम सुखबाट मुक्त नभएको विचार

བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྣམ་པ་ -परम सुखबाट मुक्त नभएको पक्ष

བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་-परम सुख र मानसिक खुसी

བདེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་- परम सुखको तीनवटा पक्षहरू; तीनगुणा परम सुख

བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- सुख समापत्ति; परम सुख सिद्धि

བདེ་བ་བླ་ན་མེད་པ་- सर्वोच्च सुख; अनुत्तर सुख

བདེ་བ་མང་བ་- बहु सुख

བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་- अदुख असुख वेदना

བདེ་བ་གསུམ་- सुख त्रय; तीन परम सुखहरू

བདེ་བའི་ཁྱད་པར་- सुख विशेष

བདེ་བའི་དགོངས་པ་ཉིད་- परम सुखयुक्त विचार

བདེ་བའི་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་པ་- सुखको पक्षहरू स्थापना गर्नु

བདེ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་- परम सुखको विशेष विचार

བདེ་བར་- खुसीसाथ; परम सुख साथ

བདེ་བར་བརྗོད་- रूपलाई सजिलै बुझ्न सक्ने अवस्था

བདེ་བར་གནས་མཆོག་- सु सुख विहार

བདེ་བར་གནས་པ་- सुख विहार

བདེ་བར་གནས་སོ་- सुख पूर्वक वस्छ

བདེ་བར་བྱེད་པ་- खुसीको स्रोतहरू; खुसी बनाउनु

བདེ་བར་ལོག་པར་འཛིན་པ་ -खुसीलाई गलत ढङ्गले बुझ्नु

བདེ་བར་གཤེགས་-सौगती; सुगत (बुद्धको उपाधि)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ - देसना सौगाती; सौगातीको उपदेश

བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་སྲས་- सुगतात्मज; सगत पुत्र

བདེ་བར་གཤེགས་པ་- सुगत

བདེ་བླག་ཏུ་- सजिलै; सुखपूर्वक

བདེ་དབྱངས་- डिबुङ गुम्बा विश्वविद्यालयको देयाङ कलेज

བདེ་འབྱུང་- सम्भू परम आनन्द उत्पन्न गर्ने

བདེ་ལ་བག་ཡོད་- सुखप्रमात्त; सुख तर्फ पूर्वप्रवृत्त

བདེ་ལེགས་སུ་བསྐྱེད་པ་- खुसी बनाउनु

བདེ་གཤེགས་- सुगत

བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་- सुगत शासन

བདེན་- सत्य ; तत्व

བདེན་གྲུབ་- सत्य सिद्धि; वास्तवमा अस्तित्वमा रहेको;स्थापित

བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་- वास्तविक स्थापनाको शून्यता

བདེན་གཉིས་-सार तत्व

བདེན་སྟོང་- वास्तविक अस्तित्वबाट शून्य

བདེན་སྣང་ -वास्तविक अस्तित्वको रूप

བདེན་སྣང་གི་ཀློག་མ་ -वास्तविक अस्तित्वको रूप स्मरणकर्ता

བདེན་པ་- सत्य; वास्तविकता

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་-सत्यको स्पष्ट मक्षात्कारकर्ता

བདེན་པ་གཉིས་- द्वय सत्य; सत्य द्वय

བདེན་པ་མཐོང་བ་- द्रष्ट सत्य; सत्य दर्शन

བདེན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་- सत्य बोधिपक्ष विमोक्ष मुख

བདེན་པ་རྣམ་ཅན་- सत्यहरूको पक्षहुनु

བདེན་པ་བཞི་པོ་- चार सत्यहरू

བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་- सत्य कौशल्य

བདེན་པ་ལ་འཇུག་- सत्यअवतर

བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་རླབས་- सत्य अधिष्ठान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

བདེན་པའི་ཚིག་- सत्य वचन

བདེན་པར་- सत्यम

བདེན་པར་གྲུབ་པ་-सत्य सिद्धि; सत्य सिद्ध

བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་- वास्तविक अस्तित्वको रूप

བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ -वास्तविक रूपमा स्थापित हुनुको शून्यता

བདེན་པར་འཛིན་པ་ -वास्तविक अस्तित्वको अवधारणा

བདེན་པར་ཡོད་པ་- साक्षात

བདེན་པར་གསུང་བ་- सत्यवादी

བདེན་པོ་སོ་སོ་ལ་- प्रति सत्य

བདེན་མེད་- वास्तवमा अस्तित्वमा नरहेको

བདེན་འཛིན་- सत्याग्रह

བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་- वास्तविक अस्तित्वको कृत्रिम अवधारण

བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ -वास्तविक अस्तित्वको प्रकट अवधारण

བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ –वास्तविक अस्तित्वको नैसर्गिक अवधारणा

བདེན་བཞི་- चार सत्यहरू

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་- चा सत्यहरूको सिद्धान्त प्रवर्तन

བདེན་ལ་མཁས་- सत्य कौशल

བདེའི་རྒྱུ་- सुख हेतु; सुखको कारण

བདོག་- सर्व अस्ती

བདོག་ཅིང་ཡོད་པ་-स्वत संविद्यामन

བདོག་པ་ཀུན་གཏོང་- सर्व त्याग

བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་- सर्वस्ती त्यागी

མདངས་- ओज़स; तेजस; लय

མདངས་ཡོད་- स्निग्ध; मायालु; ताजा

མདབ་མ་- पात

མདའ་- काँड; तीर

མདའ་འཕངས་པ་ -तीर हान्नु

མདུད་- गाँठो

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མདུད་པ་- गाँठो

མདུད་པ་ཅན་- गाँठो परेको

མདུད་པ་མེད་- गाँठो रहीत

མདུད་པར་འཛིན་པ་- उपनाह

མདུན་- अगाडि

མདུན་བསྐྱེད་- अगाडिको पुस्ता

མདུན་གྱི་- अगाडि; पहिला

མདུན་གྱིས་བསྐོས་- कुलिन; परम पूजनीय

མདུན་གྱིས་བསྐོས་ཏེ་ -कुलिन; परम पूजनीय

མདུན་དུ་ -अगाडि; पहिला; उपस्थितिमा

མདུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ -पहिला आउनु

མདུན་དུ་བདར་ནས་ -कुलिन; परम पूजनीय

མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་-प्रज्ञाज्ञान प्राणी पहिला आमन्त्रण गरेर

མདོ་- सूत्र; उपदेश; छोटो वाक्य

མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་- समाधि राजा सूत्र

མདོ་དང་ཆོས་མངོན་འདུལ་བ་- सूत्रभिधर्म विनय

མདོ་དང་སྦྱར་བ་- सूत्र सँग यसलाई साथमा राखेर

མདོ་སྡེ་- सूत्रान्त; मूत्र

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་- समाधिनिर्मोचन सूत्र

མདོ་སྡེ་རྒྱན་- सूत्र अलंकार

མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་ཆོས་མངོན་པ་- सूत्र विनयभिधर्म

མདོ་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་- सूत्र जेयादि

མདོ་སྡེ་པ་- सूत्रान्तिक; सूत्र अनुयायीहरू

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་-

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་བརྒྱུད་པ་ -सूत्रान्तिक स्वतन्त्रिक माध्यमिक

མདོ་སྡེ་སྨྲ་བ་- सूत्रवादी

མདོ་སྡེ་ལ་འཇུག་- सूत्रमा प्रवेश गर्नु; सूत्रमा समावेश हुनु

མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་- मूत्रादिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་- कर्माशतक; विभिन्न कार्यहरूको सूत्र

མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ -[महायान] सूत्र अलंकार

མདོ་སྡེའི་དོན་- सूत्रार्थ

མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་- सूत्रान्तपीटक

མདོ་ཙམ་- संक्षिप्त; छोटकरीमा

མདོ་མཛད་པ་- संभवत; सूत्रान्तिक

མདོ་བཞིན་དུ་- सूत्र बमोजिम

མདོ་ཡི་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་- सूत्रादिक धर्म

མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་- सूत्रादिक धर्म

མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་- सूत्र बमोजिम

མདོག་ -वर्ण

མདོག་ཏུ་ཅུང་བ་- वर्ण जस्तै सुहाउँदो

མདོག་སྣུམ་- स्निग्ध; मायालु

མདོག་མི་སྡུག་པ་- दूर्वर्ण

མདོངས་- रूप; मुहारको रूप; सेतो थोप्लो; घोडा वा गाईको निधारमा सेतो थोप्लो

མདོའི་སྡེ་- सूत्रान्त

མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་- सूत्रादि धर्म

མདོའི་ཚིག་- सूत्र पथ

མདོར་- संक्षिप्त; छोटकरी

མདོར་བསྟན་ -संक्षिप्त सङ्केत

མདོར་བསྟན་པ་ -संक्षिप्त व्याख्या

མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ -संक्षिप्त निर्देशन

མདོར་སྡུད་ -संक्षिप्त रूप; संक्षेपण

མདོར་བསྡུ་ -संक्षिप्त रूप; संक्षेपण

མདོར་བསྡུ་ན་ -संक्षिप्तमा; छोटकरीमा

མདོར་བསྡུ་བ་ -संक्षिप्त रूप; संक्षेपण

མདོར་བསྡུས་ -संक्षिप्त रूप; संक्षेपण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ -संक्षिप्त सङ्केत

མདོར་བསྡུས་ན་ -संक्षिप्तमा; छोटकरीमा

མདོར་ན་ -संक्षिप्तमा; छोटकरीमा

འདག་-शुद्धीकरण गर्नको लागि

འདབ་- पात

འདབ་ཆགས་- पंक्षी; पक्षी

འདབ་ཆགས་བྱ་ -पंक्षी; पक्षी

འདབ་མ་ -पात

འདབ་གཞོག་ཟད་- क्षीण पक्ष

འདམ་རྫབ་- दलदल; हिलो

འདམ་ལ་ཆགས་ -हिलोमा गाडिएको

འདམ་ལས་བཀོ་བ་ -हिलो

འདའ་ -अतिक्रमण

འདའ་བ་- अतिक्रमण

འདའ་བ་མེད་ - अनतिक्रमण

འདའ་བར་འགྱུར་ -अतिक्रमण गर्छ

འདའ་བར་བྱ་བ་- उत्तरण

འདའ་བར་བྱེད་ -अतिक्रमण गर्छ

འདའ་བར་མི་སླུ་བ་-अनुत्तरण

འདས་ -अतिक्रमण गर्छ

འདས་དུས་སྔོན་གྱི་- पुरीमाध्वतित

འདས་ནས་- अतिक्रम्य

འདས་པ་ -अतिक्रमण

འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་- अतीत प्रत्युत्पन्न

འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ -अतीत अनागत प्रत्युत्पन्न

འདས་པ་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བ་- अतीतादिभेद

འདས་བྱས་ནས་= अतिक्रम्य

འདས་སྨྲ་བ་- लोकोत्तरवादी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདས་ལམ་ -अलौकिक पथ

འདས་ཤེང་- अतीत

འདི་- यो

འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ་- भन्नु; उच्चारण गर्नु; व्याख्या गर्नु; सिकाउनु

འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་- यस प्रकार बोल्नुभयो

འདི་སྐད་དུ་- भन्छ

འདི་གས་འདི་- यी

འདི་གཉིས་- यी दुई

འདི་སྙམ་བགྱིད་དེ་-यो सोच्नुहोस्

འདི་སྙམ་དུ་སེམས་: यस्तो इच्छा; यो सोच्नु

འདི་སྙེད་- यती; उदाहरणको लागि; यो यस्तो हो कि

འདི་སྙེད་དུ་ཆེས་ཟབ་སྟེ་- त्यती गम्भीर

འདི་ལྟ་སྟེ་- तद्यथा; उदाहरणको लागि; यो यस्तो हो

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ -उदाहरणको लागि; यो यस्तो हो

འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་- अनि यो यस्तो छ

འདི་ལྟ་བུ་- यस्तो; यस प्रकारले

འདི་ལྟར་- यो यस्तो हो

འདི་ལྟར་དོན་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ -यो यस्तो हो

འདི་ལྟར་འདས་པ་: यो यसरी भयो

འདི་དག་- यी; तिनीहरू

འདི་དག་ཀུན་རྟོག་པ་ཙམ་ -यी सबै केवल कल्पना मात्र हुन

འདི་དག་ཕན་ཚུན་- अन्योन; एक आर्का; आपसी

འདི་དག་གཞན་པ་- यी अनि अन्य

འདི་ནས་- यसबाट

འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་- यो संसार लोकबाट

འདི་ནི་མེད་དོ་- त्यो होइन

འདི་ནི་ཡོད་དོ་: त्यो हो

འདི་པར་- आसपास ; वरिपरि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདི་ཙམ་གྱིས་- यसबाट मात्र

འདི་ཚོ་- यी

འདི་ལ་- यसमा ; यसको सम्वन्धमा

འདི་ལས་- यसबाट

འདིའི་- यसको

འདིའི་གོང་ན་- यो भन्दा उच्च

འདིར་- यहाँ

འདུ་- जम्मा गर्नु ; जोड्नु

འདུ་བ་ -जम्मा गर्नु ; जोड्नु

འདུ་བ་མེད་ -जम्मा नगर्नु ; नजोड्नु

འདུ་བར་འགྱུར་བ་ -जम्मा गर्नु ; जोड्नु

འདུ་བྱེད་- संस्कार ; संस्कारगत

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་- संस्का दुखता

འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་- संस्कार निमित्त; संस्काको सङ्केत

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་- संस्कार कर्म

འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་- उपेक्षा

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ་- सर्व संस्कार दुख

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ་ -सर्व संस्कार अनित्य

དུ་བྱེད་དེ་དག་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་- ती संस्कारहरू भ्रमण जाल जस्तै हुन

འདུ་བྱེད་རྣམས་འཇུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་- संस्कारमा संलग्न हुनु सुहाउँदो नभएकोले

འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་- संस्कारहरू अनित्य हुन

འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་- संस्कारहरू उदय व्यय

འདུ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པ་དུ་མ་- संस्कार विप्रकार

འདུ་བྱེད་པ་- अभिसंस्कार

འདུ་བྱེད་མེད་པ་- असंस्कार

འདུ་འབྲལ་མེད་ -जोड्न नसकिने र अलग पार्न नसकिने

འདུ་མ་བྱེད་ -असंस्कार; असंस्कृत

འདུ་མི་བྱེད་ -असंस्कार; असंस्कृत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདུ་མི་བྱེད་པ་ -असंस्कार; असंस्कृत

འདུ་མཛད་ -संस्कार

འདུ་འཛི་- संसर्ग; मनोरञ्जन; हल्ला

འདུ་འཛི་སྤངས་པ་- समाजबाट टाढा हुनु

འདུ་འཛི་མེད་པ་- अदूपित ; अमिश्रित

འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་གཏམ་- समाजमा आसक्त

འདུ་འཛིའི་གནས་- समाज भेटाउने स्थान

འདུ་འཛིར་གྱུར་པ་- जहाँ समाज भेटिन्छ

འདུ་ཤེས་ -सहज ज्ञान; भावना ; उत्प्रेरणा

འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པ་ཐུན་མོང་ངོ་- सर्व सत्व सार

འདུ་ཤེས་མེ་པ་- असंज्ञान

འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་- विंभेद र अविभेद विना

འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་-नैभ संज्ञानअसंज्ञानायातन

འདུ་ཤེས་མེད་པ་-संज्ञान

འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་-अमंज्ञानता

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་- असंज्ञानी समापत्ति

འདུག་- छ; छन्; त्यहाँ छ

འདུག་ཅིང་- स्थित्व

འདུག་སྟངས་- वस्ने ढङ्ग; मुद्रा

འདུག་པ་ -छ; छन्; अस्तित्वको क्रिया

འདུག་པར་- वसेको; वस्ने

འདུག་བྱེད་ཅིང་- स्थित्व

འདུད་- नमस; विनय; नम्रता

འདུད་པ་ -नमस; विनय; नम्रता

འདུན་- विनय; विनम्रता; छन्द

འདུན་དང་བཅས་པ་- छन्द सहित; धोको सहित

འདུན་པ་ -छन्द; धोको ; प्रणिधान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདུན་པ་ཉམས་པ་- छन्द; धोको ; प्रणिधान त्यांग.

འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་- छंन्दिक; धोको राख्नु

འདུན་པ་དང་རྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- छन्द विर्य चित्त मिमांसा समाधि

འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་- छन्द सम्प्रयुक्त

འདུན་པ་ཟློག་པར་བྱེད་དེ་ -रोक्नु; निरुत्साहित गर्नु

འདུན་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་- छन्द मूलक

འདུན་པར་བྱས་པ་- प्रणिधान; धोको

འདུན་པར་བྱེད་པ་ -प्रणिधान; धोको

འདུན་བྱེད་ -प्रणिधान; धोको

འདུན་མ་- इच्छा; लक्ष्य; उद्देश्य

འདུན་ལ་བརྟེན་པ་- प्रणिधान प्रतिष्ठित

འདུལ་- वशमा ल्याउनु; अनुशासित बनाउनु

འདུལ་བ་- विनय;विनयन;विनेय;दमन;तालिम प्राप्त हुनु

འདུལ་བ་ཉིད་པ་- विनयनता

འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་- घनीभूत अनुशासन

འདུལ་བ་མེད་པ་- अविनय

འདུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་- विनयीक विभिक्त स्वभाव

འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་- विनेय ज्ञान

འདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁམས་- विनयोपाय धातु

འདུལ་བའི་དོན་དུ་- विनयको लागि; अनुशासनको लागि

འདུལ་བའི་མདོ་- विनय सूत्र गुणप्रभा कृत

འདུལ་བའི་དབང་- अनुशासनको बल

འདུལ་བའི་དབང་གིས་- वशमा ल्याउनुको बल द्वारा

འདུལ་བར་བྱེད་- अनुशासित बनाउनु

འདུལ་བྱ་- विनेय; प्रशिक्षार्थी

འདུས་- जम्मा गर्नु; जोड्नु; समावेश गरिएको; समग्र

འདུས་གྱུར་པ་- सम्पर्क गत; जम्मा गर्नु; जोड्नु; समावेश गरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདུས་པ་- संघता अन्तर्गत समस्त

འདུས་པ་ལས་གྱུར་པ་- सन्निपातिकनी

འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་- संयोगिक स्वभाव

འདུས་པར་- अन्तर्गत; संग्रहित

འདུས་པར་འགྱུར་- समावेश गरिएको; जोडिएको

འདུས་བྱ་- संस्कृत

འདུས་བྱས་- संस्कृत; संस्कार

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་- संस्कार धर्म

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཕུང་པོ་- संयोजित समष्टि

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་- संस्कृत लक्षणा

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ- क्षणिक सर्व संस्कार

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་ཡོད་དོ་- कारणवाट उत्पन्न भएर सबै संस्कारहरू अस्वित्वमा रहन्छ

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་- सबै संस्कारहरू अनित्य छन्

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་- संस्कारहरू असंस्कारहरू हुन

འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ཉིད་- संस्कारको अनित्यता

འདུས་བྱས་ཙམ་- संस्कार मात्र

འདུས་ཞྲ་- जटिल गलगाँड

འདུས་མ་བྱས་- असंस्कृत

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་- असंस्कृत धर्म

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་-असंस्कृताकाश

འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་- प्रभावित .

འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་- संस्कृत प्रभावित

འདུས་མ་བྱས་པ་- असंस्कृत; अमाभिसंस्कृत

འདུས་མ་བྱིས་པ་- असंस्कृतत

འདུས་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་-संज्ञानभेदितनिरोध

འདེགས་- टेवा; सहायता

འདེགས་པ་ -टेवा; सहायता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདེབས་- रोप्नु; मिलाउनु; उपलब्ध गराउनु; राख्नु; रोप्नु; दिनु
འདེབས་པ་ -रोप्नु; मिलाउनु; उपलब्ध गराउनु; राख्नु; रोप्नु; दिनु
འདེའི་རིགས་ཅན་- एकै प्रकारको
འདེས་པ་- असव बानी व्यहोरा
འདོག་པ་- दावी गर्नु; देखाउनु; थाहा दिनु
འདོག་པར་མཛད་- मौखिक रूपमा व्यक्त गरिएको
འདོགས་- थाहा दिनु; बन्धनमा पार्नु; संलग्न गर्नु
འདོགས་པ་- प्रज्ञाप्ति; थाहा दिनु; बन्धनमा पार्नु; संलग्न गर्नु
འདོགས་པ་པོའི་ཐ་སྙད་-थाहा दिने; बन्धनमा पार्ने; संलग्न गर्ने संस्कारहरू
འདོགས་པའི་ཐ་སྙད་- तय गर्ने; निर्दिष्ट गर्ने मौखिक संस्कारहरू
འདོགས་པའི་ཚིག་- प्रज्ञाप्तिबाद
འདོགས་པའི་གཞི་ -तय गर्नु; निर्दिष्ट गर्नुका आधारहरू
འདོགས་པར་བྱེད་ -प्रज्ञाप्ति; तय गर्नु; निर्दिष्ट गर्नु
འདོགས་པར་མི་བྱེད་- अप्रज्ञापयन; अतय; अनिर्दिष्ट
འདོགས་པར་མཛད་དོ་ -प्रज्ञाप्ति; तय गर्नु; निर्दिष्ट गर्नु
འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ -प्रज्ञाप्ति; तय गर्ने; निर्दिष्ट गर्ने वैद्य बोध
འདོད་- स्विकार गर्नु; दावी गर्नु;अभिलाषी; ईच्छा; रुचि; अभिप्रेय;अभिप्राय
འདོད་བསྐྱེད་ན་- उत्कंठा उत्पन्न गर्नु
འདོད་ཁམས་- काम धातु
འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་- काम धातुको गुण
འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་-काम धातु देव
འདོད་དགུ་- काम; अनुकाम
འདོད་དགུ་ཐོབ་པ་-ईष्ट निकाम लब्ध
འདོད་རྒྱལ་- अनियन्त्रित एच्छिक
འདོད་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་- अनियन्त्रित उत्पादन
འདོད་ཆགས་ -राग; तृष्णा
འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་-रागको अभिषेक द्वारा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་- महाराग

འདོད་ཆགས་ཆོས་ལས་སྤྱོད་པ་- राग धर्म चरित

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་- विराग; वितराग; वैराग्य

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་པ་-अविरक्तता

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་- वितराग भूमि

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བགྱི་བ་- विराग

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་- वैरागी हुनु

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ -वैरागी हुनु

འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ - अवितराग

འདོད་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་- रागअविद्या

འདོད་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་- अरक्त

འདོད་ཆགས་པར་བྱེད་- राग

འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་- राग चरित

འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པའི་སྒྲིབ་པ་-राग चरित आवरण

འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་- विराग; वितराग

འདོད་ཆགས་མང་བ་- वहु रागत्व

འདོད་ཆགས་མེད་པ་- अराग

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་- रागादि

འདོད་ཆུང་- अल्पेक्षा

འདོད་འཇོའི་བ་- कामधेनु गाई

འདོད་ལྡན་- कामी

འདོད་ན་- यदि [त्यो] स्विकार भएमा

འདོད་པ་- काम; इच्छा; आकांक्षा; अभिप्राय; अभिलापा; रूचि

འདོད་པ་བསྐྱེད་-लिप्सा उतपादन गर्नु

འདོད་པ་བསྐྱེད་པ་ - खोज्नु; हेर्नु; चाहना गर्नु

འདོད་པ་ཅན་- कामी [कामना गर्ने]

འདོད་པ་ཆུང་- अल्पेक्षा

འདོད་པ་ཆུང་བ་- कम इच्छा हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་- यथाभिप्राय

འདོད་པ་ལྷུང་- अल्पेक्षा

འདོད་པ་ལྷུང་པ་- अल्पेक्षा

འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་- काम रूप रूपायअवाकर

འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་- काम अवाकर

འདོད་པ་མ་མཆིས་པ་- अनिच्छा; इच्छा रहीत

འདོད་པ་མེད་ -अनिच्छा; इच्छा रहीत

འདོད་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་- परतन्त्र इच्छा

འདོད་པ་བཞིན་- निकाम

འདོད་པ་བཞིན་མ་- अनिकाम

འདོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अभिलाषा मानस्कर

འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་- काम अभिसंग

འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་- कामाच्छान्द

འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་- काम परिभोग

འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་བྱེད་- कामको मिथ्या करण

འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་མི་བྱེད་ -कामको मिथ्या करण

འདོད་པའི་ཁམས་- काम धातु

འདོད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་- इष्ट हेतुत्व

འདོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་- संसारिक अभिलापा लोक

འདོད་པའི་འཇིག་ལྟ་- काम धातु भित्र क्षणिक संग्रहको दृष्टिकोण

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་--काम राग

འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་མི་གཉེར་- काम सागको फल नखोज्नु

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་- काम गुण

འདོད་པའི་ལས་ཅན་- इच्छा कर्महरू

འདོད་པར་སྐྱེ་- काम राग उत्पन्न गर्नु

འདོད་པར་བྱ་- इच्छा गर्नु

འདོད་པར་བྱ་བ་ -काम राग; स्प्रहनीय

འདོད་པས་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་- काम मिथ्या कर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ -काम मिथ्या कर

འདོད་ཡོན་- काम गुण

འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་- काम धातुको गुणहरूको इच्छा गर्नु

འདོད་ལ་མ་ཆགས་- काम रागबाट विच्छेद नभएको

འདོད་སེམས་- काम धातु चित्त

འདོད་སེམས་དགུ་པ་- काम धातुको नवौं चित्त

འདོད་སེམས་དགུ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- काम धातुको नवौं चित्तको ध्यानको स्थिरता

འདོན་- निक्लने कारण गर्नु; वाचन गर्नु; निष्कासन गर्नु; लानु

འདོན་པ་- अर्थोपागमन; उपागमन; उद्देश्य लिनु

འདོན་པར་འདོད་པ་- निष्कासन गर्ने इच्छा

འདོན་པར་ཡང་བྱེད་- वाचन गर्नु

འདོམ་- छ फिट

འདོམས་- सल्लाह; परामर्श; पुरुष इन्द्रिय

'འདོམས་ཀྱི་སྦྲ་བ་ཚུབ་པའི་མཚོག་- यौन क्रियागर्ने अङ्गहरू

འདོམས་པ་ -सल्लाह; परामर्श; उपदेश

འདོམས་ཤིང་- निर्देशन दिनु

འདོར་- उत्सर्जन गर्नु; अस्विकार गर्नु; परित्याग गर्नु; रद्द गर्नु

འདོར་བ་ -परित्याग गर्नु;परिमोक्षण;उत्सर्जन गर्नु;निक्षेपण;अपागम

འདོར་བ་མེད་པ་- अत्याग; अपरित्याग; नन्धाड्नु; अनावकर

འདོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ -अस्विकारको शून्यता

འདོར་བར་བགྱིད་པ་- परित्याग गर्नु;परिमोक्षण;उत्सर्जन गर्नु;निक्षेपण;अपागम

འདོར་བར་འགྱུར་- परित्याग गर्नु;परिमोक्षण;उत्सर्जन गर्नु;निक्षेपण;अपागम

འདོར་བར་བྱེད་- आफैलाई विच्छेद गर्नु

འདོར་ལེན་- त्यागदान

འདོར་ལེན་བརྟེན་པ་ -त्यागदान

འདྲ་ -तुल्य; उस्तै; एकरूपता; समानता; छवि

འདྲ་འདྲ་ཞིག་འདུག་- त्यस्तो लाग्छ; त्यस्तो देखिन्छ

འདྲ་བ་ -तुल्य; उस्तै; एकरूपता; समानता; छवि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདྲ་བ་གཞན་- उस्तै अन्य क्षण उत्पन्न हुनु

འདྲ་བ་གཞན་་འཁྲུལ་རྒྱུ་ - गल्तीको कारणले उस्तै अन्य क्षण उत्पन्न हुनु

འདྲ་བར་ - तुल्य

འདྲ་བར་འགྱུར་-तुल्य; उस्तै हुनु; उस्तै; एकै प्रकारको; एक रूपता; छवि

འདྲ་རིང་བར་འཚམ་- अनुपूर्वता

འདྲི་- सोध्नु

འདྲི་བ་-सोध्नु

འདྲི་བའི་གཞི་- सोध्ने आधार

འདྲི་བར་བྱ་- सोध्नु

འདྲི་ཞིང་- लेख्नु; अनुकरण गर्नु; प्रतिलिपि उतार्नु

འདྲིད་- व्यभिचार गर्नु

འདྲིལ་བ་- क्रिया: संवद्ध हुनु संज्ञा: संवद्धता

འདྲིས་ -समस्तत्व; घनिष्टता; मेलजोल

འདྲིས་པ་ -घनिष्टता; मेलजोल; बानी

འདྲིས་པ་ཡེ་ཤེས་- परिजय ज्ञान; प्रवीणताको ज्ञान पहिचान

འདྲིས་པ་ཤེས་པ་ -परिजय ज्ञान; प्रवीणताको ज्ञान पहिचान

འདྲིས་པར་བྱེད་ལ་-.परिचित हुनु; प्रवीण हुनु

འདྲིས་བ་- सोध्नु

འདྲིས་བྱེད་ -समस्तत्व; घनिष्टता; मेलजोल

འདྲེ་- पिशाच

འདྲེ་པ་- संकिर्ण; प्रदूषित

འདྲེ་བ་མེད་པ་- असंकिर्ण अप्रदूषित

འདྲེ་བའི་བཟོ་- काठको यन्त्र

འདྲེ་བར་ -संकिर्ण

འདྲེག་- उचाल्नु; मुक्त हुनु; फ्याँक्नु; थप्नु

འདྲེན་- डोर्याउनु; तान्नु; जोड्नु;संचालन गर्नु

འདྲེན་པ་- नायक; नायिका; नर नायक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འདྲེན་པའི་ཐབས་- विधि; नेतृत्व गर्ने निपुणता

འདྲེས་མ་- मिश्रित; विभिन्न; विविध

འདྲེས་པ་- मिश्रित; साझेदारी गरिएको; दूषित; प्रदूषण

འདྲེས་པར་འགྱུར་- मिश्रित हुनु

འདྲེས་པར་གནས་- प्रदूषित विहार; संकिर्ण विहार

འདྲེས་པར་གནས་པ་- प्रदूपित विहार; संकिर्ण विहार

འདྲེས་མ་- मिश्रित

འདྲེས་མར་མ་གྱུར་པ་ -अमिश्रित

འདྲེས་རུང་- मिसाउनको लागि सुहाउँदो खालको

རྡབ་- थपडी वजाउनको लागि

རྡར་- निकाप; रगड्नु

རྡེ་- सानो गोलो ढङ्गा

རྡེང་- पोखरी

རྡུང་བ་- सम्प्रतदान; वजाइ; धुकधुकी

རྡུམ་པོ་- लङ्गडो

རྡུལ་- अणु; परमाणु; धूलो

རྡུལ་ཏུ་གྲུབ་པ་- स्वत स्थापित

རྡུལ་དང་བྲལ་- विराज; धूलो विहीन; शुद्ध

རྡུལ་དུ་གྲུབ་པ་- अणु सिद्ध; अणुको रूपमा स्थापित; स्वत स्थापित

རྡུལ་ཕྲ་རབ་- परमाणु; अणु

རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་- परमाणु संचय

རྡུལ་ཕྲན་ - परमाणु

རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ -अंश विहीन अंश

རྡུལ་ཕྲན་དུ་གནས་ -स्वत

རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ -दैशिक अंश विहीन अंश

རྡུལ་བྲལ་- शुद्ध; कलङ्क विहीन

རྡུལ་མེད་ -शुद्ध; कलङ्क विहीन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྡུལ་ཙམ་- अणु; अणुमात्र

རྡུལ་ཙམ་ཡང་- एक अंश समेत

རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་- रङ्गिगन अंश मण्डल

རྡུལ་རྫས་- परमाणुजन्य तत्व

རྡོ་རྗེ་- वज्र; हिरा; चल्याङ

རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་། རྡོར་སྐྱིལ་- वज्रासन

རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ -वज्रासन

རྡོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་- वज्र मुष्ठी

རྡོ་རྗེ་གླུ་- वज्र गीत

རྡོ་རྗེ་འཆང་- वज्रधर - सर्वोच्च तान्त्रिक देव

རྡོ་རྗེ་ཉིད་པ་- वज्रता

རྡོ་རྗེ་མཉམ་པ་ཉིད་- वज्र समत्व

རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་- वज्रगर्भ

རྡོ་རྗེ་བསྙེམས་མ་- वज्र गर्भी; वज्रदर्भी देवी

རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་- वज्रोपमा

རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- वज्रोपमा समाधान;वज्रोपमा समाधि

རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་- वज्रोपमा चित्त

རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོ་- वज्र हस्त

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་- वज्रयान

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་- वज्रयान मार्ग

རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་- हिरा टुक्रा

རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་- वज्र जप

རྡོ་རྗེ་སེམས་ཅན་- वज्रसत्व

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་- वज्रसत्व

རྡོ་རྗེ་སྲ་བ་ཉིད་- वज्र दृढता

རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་- वज्र गुरु

རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་- वज्र गर्भ

རྡོ་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་- वज्र गर्भ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྡོ་རྗེའི་ཚིག་བཅུ་པོ་དག་- दस वज्र पदनी

རྡོ་བ་- पाषण; ढुङ्गा

རྡོ་བ་མེད་པ་- ढुङ्गा विहीन

རྡོ་ལེབ་- चाक्लो ढुङ्गा

རྡོག་- पदिक; बुँदा

རྡོར་- निकास; रगड्नु

རྡོར་སྐྱིལ། རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་། རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་- वज्रासन

རྡོར་བཟླས་- वज्र जप

རྡོལ་བ་- अगाडि आउनु

ལྡང་- उदय हुनु; उठ्नु; प्रवाह; पर्याप्त हुनु

ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་- बाहिरी श्वास भित्री श्वास र श्वास रोकाइ तीनवटाको लय

ལྡང་བ་ -उत्थान; उदय हुनु; उठ्नु; प्रवाह; पर्याप्त हुनु

ལྡང་བ་མ་མཆིས་པ་- असमुत्थान

ལྡང་བའི་ཐབས་- उदय हुने; उठ्ने विधि

ལྡན་- संयोग; संप्रयुक्त; युक्त; योग

ལྡན་པ་- संयुक्त;प्रतिसंयुक्त;प्रयुक्त; योग; संप्रयुक्त; संप्रयोग; समानभागता

ལྡན་པར་- युक्त

ལྡན་པས་ -युक्त

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་- विप्रयुक्त संस्कार

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको अलग प्रकारको असम्बन्धित संस्कार कारक

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་རིགས་གཅིག་པ་ -एकै प्रकारको ठोस निकायको असम्वन्धित संस्कार कारक

ལྡིར་-फुलिनु

ལྡེ་-देवता; देवी

ལྡེ་མིག་- साँचो; चाबी

ལྡེམ་དགོངས་བཞི་- चार अभिप्रायहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྡེམ་པོ་ངག་- अर्तीकथा; रूपक; उखान; गुप्त; अभिप्राय; उद्देश्य अर्थ

ལྡེམ་པོ་དག་གིས་- अभिप्रायगत वचनको विधिले

ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་- अभिसंधी

ལྡེའུ་མིག་- माँचो; चाबी

ལྡོག་- उल्टो; बन्द हुनु; फर्किनु; अलग्याउनु; निर्मूल पार्नु

ལྡོག་ཁྱབ་- व्यतिरेक व्याप्ति ; उल्टोपन व्याप्ति

ལྡོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་- योग व्यतिरेक व्याप्ति

ལྡོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་- विपर्यास व्यतिरेक व्याप्ति

ལྡོག་ཆ་- अलग कारक

ལྡོག་ཆས་ཕྱེ་བ་- अवधारणात्मक रूपमा अलग्याउन सकिने कारक

ལྡོག་ཆས་ཕྱེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་- अलग कारकद्वारा मात्र पहिचान गरिएको हुनुमा बाहेक

ལྡོག་ཆོས་- व्यतिरेक धर्म; अलग धर्म

ལྡོག་ཆོས་དང་པོ་གསུམ་- पहिलो तीन अलग धर्म

ལྡོག་ཆོས་ཕུང་སུམ་ཙམ་པོ་བ་- मात्र तेस्रो सम्भाव्यता भएको अलग धर्म; घटना

ལྡོག་ཆོས་ཕུང་སུམ་ཙམ་པོ་བའི་རྗེས་མཐུན་ -मात्र तेस्रो सम्भाव्यता भएको अलग धर्म; घटना बमोजिम

ལྡོག་པ་- व्यतिरेक; उल्टो; बन्द हुनु; फर्किनु; अलग्याउनु; निर्मूल पार्नु

ལྡོག་པ་ངོས་འཛིན་- चलन; अवकल

ལྡོག་པ་གཅིག་- चलनको पहिचान

ལྡོག་པ་ཐ་དད་- भिन्न अलगहरू

ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་- एक अलग प्रकार

ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको अलग

ལྡོག་པ་རིགས་མཐུན་པ་- बमोजिमको अखलग प्रकार

ལྡོག་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་- भिन्न अलग प्रकार

ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དུ་- उन्मूलन गर्नको लागि

ལྡོག་པར་འགྱུར་རབ་ཏུ་བསྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ་- टाढा ज़ानु; परिवर्तन गर्नु; न्यूनीकरण गर्नु; उल्टो पार्नु; अलग पार्नु

ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ -टाढा जानु; परिवर्तन गर्नु; न्यूनीकरण गर्नु; उल्टो पार्नु; अलग पार्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྡོངས་པ་- दृष्ठि विहीन

ལྡོངས་པར་གྱུར་པ་- दृष्ठि विहीन

སྡོམ་གསུམ་རབ་བྱེད་- शाक्य पण्डितको तीन प्रतिज्ञाको भिन्नता

སྡང་- दुष्ट; घृणा; क्रोध; घृणा युक्त

སྡམས་ཏེ་- वद्ध

སྡིག་- पाप

སྡིག་པ་- पाप; पापक

སྡིག་པ་ཅན་ -पापक

སྡིག་པ་དང་བྲལ་བ་- पाप मुक्त

སྡིག་པ་ནི་སོ་སོར་བཤགས་སོ་- व्यक्तिगत रूपमा पाप स्विकार गर्नु

སྡིག་པ་བྱེད་པ་- पापी

སྡིག་པའི་གྲོགས་ལྡན་-पापी मित्र सहित

སྡིག་པའི་གྲོགས་པའི་ལག་ཏུ་སོང་བ་- पापी मित्र हस्तगत

སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་- पापी मित्र

སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཉེ་བར་བརྟེན་པ་- पापी मित्रहरूमाथि भर पर्ने

སྡིག་བྱེད་- पाप; पापको कारण वन्नु

སྡིག་བྱེད་སྡིག་སྦྲུལ་- सरी सर्प

སྡུག་- प्रिय स्निग्ध

སྡུག་བསྔལ་- दुख; दुखित; दुखी; रोग; वेदना

སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་- दुखोत्पादन

སྡུག་བསྔལ་ཁས་ལེན་པ་ -दुख किटानी गर्नु

སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་- दुख सत्य

སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདུ་ཤེས་- दुख धारणा

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་- दुख दुखता

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ལས་གྲོལ་བ་- दुख दुखता मोक्ष

སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- दुखको पक्षहरूमाथि भावना;ध्यान

སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་- दुख स्कन्धलाई शान्त पार्नु

སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་དགག་པ་- दुखको त्रास उन्मूलन गर्नु

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡོད་གཟིར་ཅིང་- दुखार्थ

སྡུག་བསྔལ་གྱུར་བ་- दुखी; दुख

སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་མྱོང་- न्यून दुख अनुभव गर्नु

སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་- दुख धर्म क्षान्ति

སྡུག་བསྔལ་འཇིགས་པ་མེད་- दुखको सम्बन्धमा निडर

སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་- तीन दुखता

སྡུག་བསྔལ་རྟོག་པ་- दुख कल्प

སྡུག་བསྔལ་མཐར་བྱེ་བ་- दुखलाई समाप्त गर्नु

སྡུག་བསྔལ་མཐོང་- दुख दर्शन

སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་ཕྲ་མི་འགོང་བའི་ཕྱིར་- दुखको विष नहुनुको कारणले

སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་- दुख समुदय निरोध मार्ग सत्य

སྡུག་བསྔལ་དང་ནི་དོན་- दुखार्थ

སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་- दुख मुक्त

སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་- दुख दौर्मनस्य

སྡུག་བསྔལ་དྲང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་- धैर्य क्षान्ति सहिष्णुता जुन दुखको एच्छिक परिणाम हो

སྡུག་བསྔལ་བདག་ཉིད་- दुखात्मक; दुखको सार

སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་- दुख सत्य

སྡུག་བསྔལ་བ་- दुखता; दुखित; दुखी

སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ཏེ་- दुख

སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་- दुख समुद्भव

སྡུག་བསྔལ་འབབ་པ་- दुख अवरोह

སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་- दुखोत्पाद

སྡུག་བསྔལ་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་- अदुखअसुख वेदना

སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་- दुख बाहुल्य

སྡུག་བསྔལ་མང་བ་- वेदना बाहुल

སྡུག་བསྔལ་མི་རྟོག་པ་- दुख कल्प

སྡུག་བསྔལ་མྱོང་- दुख अनुभव गर्नु

སྡུག་བསྔལ་མཚུངས་པ་ཉིད་- दुख समता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་འདོད་པ་- दुख लोप गर्ने अभिलाषा

སྡུག་བསྔལ་བཟློད་པ་- दुख क्षमण

སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་- दुख प्रकृति

སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་- दुख प्रसामना

སྡུག་བསྔལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- दुख विमुक्त

སྡུག་བསྔལ་སེལ་པ་- दुख संज्ञान

སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་- दुख हरण

སྡུག་པ་- आकर्पक; प्रिय; शुभ; सुन्दर

སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་- प्रियअप्रिय

སྡུག་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་- इष्ट फलेच्छा

སྡུག་མི་བསྔལ་བ་- न दुख; न कष्ट

སྡུད་- जम्मा गर्नु; समावेश गर्नु; जोड्नु

སྡུད་པ་- संग्रह; संग्राहक; समावेश गर्नु; खुलासा

སྡུད་པའི་རྒྱུ་- आकर्पण हेतु; संग्रह हेतु

སྡུད་པར་བགྱིད་- संग्रह गर्नु; समावेश गर्नु

སྡུད་པར་འགྱུར་བ་ -संग्रह गर्नु; समावेश गर्नु

སྡུད་པར་མི་བགྱིད་ -संग्रह नगर्नु; समावेश नगर्नु

སྡུས་ -संग्रह गर्नु; समावेश गर्नु

སྡུས་བསྔལ་- दुख

སྡེ་- सम्प्रदाय; परम्परा; घटक; निर्वाहक प्रत्यय

སྡེ་བདུན་- धर्मकिर्तिको वैद्य संज्ञानवारे सात अनुवंध

སྡེ་སྣོད་- पिटक; सूत्र संग्रह

སྡེ་སྣོད་གསུམ་- त्रिपिटक

སྡེ་པ་ -सम्प्रदाय; परम्परा; घटक;

སྡེ་ཚན་- समूह

སྡེར་རྫེ་- थाल

སྡོང་- रूख

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྡོང་དུམ་མེས་ཐག་པ་ལ་འཚང་-घोचामा जलाएको

སྡོང་པོ་- स्तम्भ रूखको धड; स्कन्ध

སྡོང་བུ་ -स्तम्भ रूखको धड; स्कन्ध

སྡོད་- अस्तित्वमा रहनु; अनुपालन गर्नु; रहनु; बस्नु; रोकिनु

སྡོད་པ་ -अस्तित्वमा रहनु; अनुपालन गर्नु; रहनु; बस्नु; रोकिनु

སྡོད་ལུགས་- निर्वाहको विधि; हैसियत

སྡོན་པོ་ལོ་མ་- डाँठ र पात

སྡོམ་- बाँध्नु; प्रतिज्ञा गर्नु ;बाध्यता एकठाउँमा ल्याउनु; संग्रह गर्नु

སྡོམ་པ་ -बाँध्नु; प्रतिज्ञा गर्नु ; बाध्यता एकठाउँमा ल्याउनु; संग्रह गर्नु

སྡོམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་- असर संयम

སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་- प्रतिज्ञा अनुपालना गर्नु

སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- संयम शील

སྡོམ་པའི་རང་བཞིན་- संयम स्वभाव

སྡོམ་པའི་སེམས་- संयम चित्त

སྡོམ་པར་འཛིན་- संयम प्रतिज्ञा

སྡོམ་བྱེད་- संयम गर्नु

སྡོམ་མ་ཡིན་- असंयम

སྡོམ་མེན་- असंयम

སྡོམས་ -बाँध्नु; प्रतिज्ञा गर्नु ;बाध्यता एकठाउँमा ल्याउनु; संग्रह गर्नु

སྡོམས་རྟགས་- संयुक्त कारण

སྡོམས་པ་ -बाँध्नु; प्रतिज्ञा गर्नु ;बाध्यता एकठाउँमा ल्याउनु; संग्रह गर्नु

བརྡ་- संकेत

བརྡ་དང་སྒྲ་- संकेत आवाजहरू

བརྡ་འདོགས་པའི་གཞི་- मौखिक परम्मरा स्थापनाको आधार

བརྡ་སྤྲོད་པ་- व्याख्या गर्नु; भेदहरू खुल्याउनु; शब्दहरू व्याख्या गर्नु

བརྡ་བྱས་པ་- सान्दर्भिकता

བརྡ་དབང་-पारिभाषिक शब्दको बल

བརྡ་སྦྱར་པ་-पारिभाषिक शब्दलाई जोड्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྡ་སྦྱར་བའི་གཞི་- नाम परिचय गराउनुको आधार

བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་- नामाकरण गर्नुको धर्म

བརྡ་ལ་འདྲིས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་- शब्दावली सँग चिनजानमा संलग्न हुनु

བརྡ་ལ་བྱང་ -भाषामा तालिम प्राप्त

བརྡ་ལ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུ་- भाषाविद; भाषामा तालिम प्राप्त

བརྡ་ལ་མི་བྱང་བའི་བྱིས་པ་- पदावलीमा अभ्यस्त नभएको बच्चा

བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་- संकेतिक चित्तोत्पाद

བརྡད་པ་- रगड्नु

བརྡབ་པ་- हिर्काउनु; बजाउनु

བརྡའ་སྦྱོར་ -संकेतिक योग

བརྡར་ -सांकेतिक; पदावली; रगड्नु; रगडेको

བརྡར་བཏགས་- संकेत

བརྡུང་- बजाउनु

བརྡུང་བ་- बजाउनु

བརྡུལ་ -धुलो

བརྡེག་འཆའ་- सासना: चिप्लनु; लड्नु

བརྡེག་པ་- प्रहार

བརྡོས་- सुन्निएको; सुन्निनु

བརྡོས་བཅས་ -सुन्निएको; विस्फोट भएको

བསྡད་- पालन गर्नु, रहनु; बास गर्नु; थामिनु

བསྡམས་ -वशमा राखिएको; बाँधिएको; संग्रह गर्नु; बाँध्नु प्रतिज्ञाबद्ध

བསྡམས་པ་སྒོ་ - वशमा राख्नुको ढोका; वशमा राख्ने ढोका

བསྡམས་པར་འགྱུར་- वशमा राख्नु; बाँध्नु

བསྡིགས་པ་- पराजित गर्नु ; वशमा ल्याउनु

བསྡུ་- संग्रह गर्नु;निष्कर्श निकाल्नु; समावेश गर्नु; पुल बनाउनु

བསྡུ་བ་ -संग्रह गर्नु;निष्कर्श निकाल्नु; समावेश गर्नु; पुल बनाउनु असंगको निर्णय संग्रह

བསྡུ་བ་དམན་པ་དང་འབྲིང་བ་དང་མཆོག་- लघु मध्यम र महान् संग्रहहरू

བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་- संग्रहित वस्तुहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྡུ་བར་བྱ་བ་- संग्रहितव्य

བསྡུ་བར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་-संग्रहित श्लोकहरू

བསྡུད་ -संग्रह गर्नु;निष्कर्श निकाल्नु; जम्मा पार्नु

བསྡུམས་- एकसाथ राख्नु; एकसाथ ल्याउनु; सहमत बनाउनु

བསྡུས་ -संग्रह गर्नु;निष्कर्श निकाल्नु; समावेश गर्नु; पुल बनाउनु

བསྡུས་གྲྭ་- संग्रहित शिर्षकहरू

བསྡུས་འགྲེལ་- सघन टीका

བསྡུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་- छोटकरी र विस्तृत

བསྡུས་ནས་ -संग्रह गरेर;निष्कर्श निकालेर; समावेश गरेर; पुल बनाएर

བསྡུས་པ་ -संग्रह गर्नु;निष्कर्श निकाल्नु; समावेश गर्नु; पुल बनाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu.

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ན}

ན་ -(१) तिर; सम्म; छेउ; मा; लाई; समक्ष; कन (२) यदि जब (३) विरामी हुनु; पीडा हुनु

ན་བ་- विरामी हुनु; पीडा हुनु

ན་བ་ཀྱམས་ལ་- व्यधित; विरामी

ན་བ་ཚ་ཅན་- पीडा; कष्ट; विरामी

ན་བར་གྱུར་ལ་- विराम पर्नु

ན་བར་བྱེད་པ་- विरामी तुल्याउनु; दवाइएको

ན་མོ་- नम:

ན་ཚ་ -पीडा; कष्ट; विरामी

ན་བཟའ་- पहिरन; वस्त्र; लुगा

ན་ཡང་- यो कारणले कि

ན་རེ་- कोही

ན་ལེ་ཤམ་- मरिच

ནག་- अँध्यारो; कालो

ནག་པོ་- कालो

ནག་པོ་ཏེ་བར་སྐྱེད་པ་- कृष्णद्विजातिक

ནག་པོའི་རྩེ་ལག་- कृष्ण बन्धु

ནག་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་- कृष्ण निर्जातिक

ནགས་- वन; जंगल

ནགས་ཀྱི་ཚལ་- वन

ནགས་ཁྲོད་- वन

ནགས་འདབ་- वन प्रस्थ

ནགས་ཚལ་- वन

ནགས་ཚལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་- वन सम्पदा

ནང་- भित्र; आन्तरिक; घर

ནང་གི་- आन्तरिक

ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་- षड आध्यात्मिक आयतन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་- आध्यात्मिकि आयतनी

ནང་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་- क्षणिक अध्यात्मिक संस्कार

ནང་གི་རྣམ་པར་གཡེང་བ- अध्यात्म विक्षेप

ནང་གི་བེམ་པོ་- आध्यात्मिक कन्थ

ནང་གི་འཁོར་བ་ལྔ་-पाँच आन्तरिक भाग्यहरू

ནང་གི་གཟུགས་- आध्यात्मिक रूप

ནང་སྟོང་ཉིད་- अध्यात्म शून्यता

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ -आध्यात्मिक शून्यता; अध्यात्म शून्यता

ནང་དང་ཕྱི་- आध्यात्मिक वाह्य

ནང་དུ་- आन्तरिक रूपमा; भित्रवाटै

ནང་དུ་འདུས་པར་བྱས་ནས་- अन्तर्गत

ནང་དུ་ལྡོག་པ་- आन्तरिक रूपमा उल्टो; भित्र उल्टो

ནང་དུ་གནས་པ་- अध्यात्म स्थिति

ནང་དུ་འཛིན་པ་- आन्तरिक पकड

ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་- ध्यानको एकान्तता

ནང་དུ་ཡང་དག་པར་འཇོག་པ་- एकान्त; ध्यानवाट निवृत्त हुनु; ध्यानको एकान्तता

ནང་དུ་ཡང་དག་བཞག་པ་ -एकान्त; ध्यानवाट निवृत्त हुनु; ध्यानको एकान्तता

ནང་དུ་རབ་གནས་- अध्यात्म अनुपालना

ནང་ནས་- मध्येवाट; भित्रवाट

ནང་ཉུབ་ནང་ཉུབ་ཅེང་རིམ་གྲོ་བྱ་བའི་དོན་དུ་འདོང་བར་བྱེད་- सँधै उसलाई सेवा गर्न तत्पर

ནང་པ་- वौद्धमांर्गी

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་- वुद्धधर्म; वौद्ध सिद्धान्त

ནང་དབྱིངས་- आन्तरिक विस्तार

ནང་ཚན་- आन्तरिक विभाजन

ནང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་- अध्यात्म सपष्टता

ནང་རིག་པ་- अध्यात्म विद्या

ནང་ལ་- अभ्यान्तर; आन्तरिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ནང་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་- अध्यात्म अनुपालना

ནད་- रोग; विरामी; व्याधी

ནད་བཅས་པར་- विरामी; रोग ग्रस्त

ནད་ཉུང་བ་- अल्प रोग

ནད་པ་ -विरामी; रोग ग्रस्त व्यक्ति

ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་- रोगहरूको संग्रह

ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་- रोग व्याधी सामना

ནན་གྱིས་- निश्चित रूपमा

ནན་ཏན་- एकाग्रचित्त; आतुर; तत्पर

ནན་ཏན་དུ་ -एकाग्रचित्तले; आतुरतामाथ; तत्परतासाथ

ནན་ཏན་དུ་བྱ་བ་ - प्रगति गर्नु पर्छ

ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་-प्रगति गर्छ; हतार गर्छ; प्रतिज्ञा गर्नु; व्यवहार गर्नु

ནམ་- अथवा; अनि; जब; समय

ནམ་མཁའ་- आकाश

ནམ་མཁའ་ཀུན་སོང་- आकाशमा सबैतिर जाने

ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་- नभ; आकाश

ནམ་མཁའ་རྟེན་མ་མཆིས་པ་- आकाश अप्रतिष्ठान

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་- आकाश जस्तै ; गगन कल्प

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བཞག་- आकाश जस्तै साम्य

ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་-अनासक्तिको आकाश जस्तै गुण; स्वभाव

ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་- असीमित आकाश

ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་- असीमित आकाशको आयतन

ནམ་མཁའ་མཐོང་ -आकाशमा एउटा दृश्य

ནམ་མཁའ་མ་མཆིས་པ་- आकाश कुनै कुरा होइन

ནམ་མཁའ་མཛོད་- गगनगञ्ज

ནམ་མཁའ་ལ་- अन्तरिक्ष; आकाशमा

ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་- आकाश इत्यादि अनुत्पादित घटना

ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་དང་- आकाश धातु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ནམ་མཁའི་ཆོས་- धर्माकाश

ནམ་མཁའི་དང་མཉམ་པ་- आकाशको समता

ནམ་མཁའི་ལྡིང་- गरुड

ནམ་མཁའི་མཛོད་- गगन गर्भ

ནམ་མཁར་- गगन; अन्तरिक्ष

ནམ་མཁར་འགྱུར་བ་- आकाश जस्तै हुनु

ནམ་མཁར་གནས་པ་- आकाश निश्रित

ནམ་གྲོལ་ལམ་- विमुक्तिमार्ग

ནམ་འཆི་མི་ངེས་པ་- मृत्युको समयको अनिश्चितता

ནམ་ཞིག་- त्यस बखत; जब

ནམ་ཡང་- कदाचित्; फेरि कहिले पनि होइन

ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་- पुनर् अनुत्पत्ति

ནམ་མཁའ་- आकाश

ནའང་- यद्यपि

ནས་- १. पञ्चमी विभक्ति अव्यय; बाट; त्यसपछि २. जौ

ནས་་བར་ -......देखि..... सम्म को दूरी

ནས་བཟུང་སྟེ་-आरभ्य; बाट शुरु भएर; बारे; समबन्धमा; सान्दर्भिक

ནི་ -[विभाजक अव्यय;]

ནི་གུ་མ་-निगुमा

ནུ་- वक्ष; वक्ष मुन्टो

ནུ་མ་ -वक्ष; वक्ष मुन्टो

ནུབ་ - लोप हुनु; पश्चिम

ནུབ་ཀྱི་རི་བོ་པ་- अपराशैलस

ནུབ་པ་- लोप हुनु; पश्चिम

ནུབ་པར་གྱུར་- अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

ནུབ་པར་གྱུར་ཏོ་ -अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

ནུབ་པར་གྱུར་བ་ -अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ནུབ་པར་འགྱུར་ -अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

ནུབ་པར་འགྱུར་བ་ -अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

ནུབ་ཕྱོགས་- पश्चिमी दिशा

ནུར་བ་ -अन्तर्ध्यान हुनु; लोप हुनु

ནུས་- क्षमता; सक्षम; बल; शक्ति

ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་- एक विशेष क्षमता

ནུས་པ་ -क्षमता; सक्षम; बल; शक्ति

ནུས་པ་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པ་- जे पनि गर्न सक्षम

ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་- केही पनि गर्न अक्षम

ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་- क्षमतावान; शक्ति य़ोग

ནུས་མ་ཡིན་- अक्षम; शक्तिहीन

ནེ་ཙོ་- सुगा

ནེ་ལ་- चङ्गा

ནེམ་ནུ་- शङ्का

ནེམ་ནུར་- शङ्का; अनिश्चितता; हिचकिचाउनु; अभिलाषा; असमञ्जस

ནེམ་ནུར་བགྱིད་ -हिचकिचाउनु; अभिलाषा; शङ्का

ནེམ་ནུར་བྱེད་ཅིང་-हिचकिंचाहट; असमञ्जसको अवस्था

ནེམ་ནུར་མི་མངའ་བ་- शङ्काबाट मुक्त

ནེམ་ནུར་མི་བྱེད་ཅིང་-असमञ्जसबाट मुक्त

ནེམ་ནུར་མེད་ -शङ्काबाट मुक्त

ནེམ་ནུར་མེད་པ་མི་མངའ་བ་ -शङ्काबाट मुक्त

ནོ་-[वक्तव्य समाप्त भएको जनाउने अवयव]

ནོངས་- मरण; मृत्यु

ནོན་པ་-अभिष्ट; आक्रान्त

ནོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་-अध्याक्रान्त

ནོན་པར་གྱུར་པ་- अवक्रान्त

ནོར་- १. सम्पत्ति धन धान्य २. गल्ती;भुल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ནོར་ཆེ་- माहा धन
ནོར་གཏོང་-धन दाता
ནོར་དང་འབྲུ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་- धन धान्य समृद्धि
ནོར་བདུད་- धन सम्पत्ति
ནོར་བ་- भ्रान्ति; भ्रान्त; भ्रम; गल्ती
ནོར་བ་ཙམ་- भ्रान्ति मात्र
ནོར་བུ་- मणी; रत्न
ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་- जल मणिभ रत्न
ནོར་བུ་མེ་ཤེས་- अग्नि मणिभ रत्न
ནོར་བུ་རིན་ཆེན་- मणि रत्न
ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ -मणि रत्न
ནོར་མེད་པ་- अधन गरिब
ནོར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་ལ་- उदार; दानशील
ནོས་- प्राप्त गर्नु
ནྱ་གྲོ་དྷ་ལྟར་- अञ्जीरको रूख जस्तो
ནྱ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་- उसको शरीरको परिधि अञ्जीरको रूख जस्तो छ
གནག་རྫི་- गोपाला
གནང་- दिनु; प्रदान गर्नु; वनाउनु
གནང་བ་ -दिनु; प्रदान गर्नु; वनाउनु
གནད་- सार; महत्वपूर्ण बुँदा; गुदी
གནད་མཐར་གཏུགས་པའི་ཕྲ་བ་- अन्तिम; सूक्ष्म; सारभूत
གནད་རྣམས་ཤེས་དགོས་-सारभूतवारे जान्नु आवश्यक छ
གནམ་- आकाश
གནམ་གྲུ་- हवाई जहाजः
གནམ་གྲུའི་བབས་ཐང་-विमान स्थल
གནམ་དུ་-उर्ध्व
གནམ་པོ་- हास्यास्पद)?) इमानदार)?)
གནམ་བཞིན་- नभ; आकाश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གནའ་ནས་- पूर्व
གནའ་བ་- भेडा
གནས་- व्यवस्था; प्रतिष्ठा; स्थानीय; स्थिति; प्रतिष्ठित; स्थान; अधिष्ठान; भुवन
གནས་སྐབས་- अवस्था; अधिकार; मात्र; अवसर; अस्थायी; अवस्था
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་- अस्थायी सम्यक सम्बोधि लाभ
གནས་བསྐལ་- अनुपालनाको कल्प
གནས་ཁང་- आवास
གནས་ཁྲོད་- वन प्रस्थ
གནས་གྱུར་པ་- फर्कनु; उल्टो; पल्टिनु; आधार
གནས་རྒྱལ་པོ་- राजगृह
གནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་- राजगृहको क्षेत्रमा
གནས་ངན་- खराब अवस्था
གནས་ངན་ལེན་- खराब अवस्थाको कल्पना
གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ -खराब अवस्थाको कल्पना
གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ -खराब अवस्थाको कल्पनाको सबै आधारहरूलाई नष्ट गर्नु
གནས་ཆ་- स्थिरताको कारक तत्व
གནས་ཆེན་པོ་- महा विहार; महान् स्थान; महान् आवास
གནས་བརྟན་པ་- स्थवीर
གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཉེ་བར་ལེན་- कार्य गर्ने शारीरिक चेतना शक्ति प्रेरक
གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་- उपयुक्त अनुपयुक्त
གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ -उपयुक्त अनुपयुक्त निर्देश ज्ञान
གནས་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་- प्रतिष्ठा देह भोग
གནས་ནས་- स्थित्व; विहार वर्नु
གནས་རྣམས་ཐ་དད་- विभिन्न विहारहरू
གནས་པ་- स्थान प्रतिष्ठा अवस्थित आलय आधार
གནས་པ་ཆ་མཐུན་- स्थिति भागिय
གནས་པ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་ཤིང་- आधार बमोजिम आवद्ध हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གནས་པ་དང་ས་- विहार भूमि

གནས་པ་དུས་མཉམ་- एकै अनुपालना गर्नु

གནས་པ་ན་མི་རུང་- अनुपालना गर्नको लागि अनुपयुक्त

གནས་པ་མ་ཡིན་པ་- अस्थान

གནས་པ་མེད་- अनुपालना नगर्नु नरहनु घरबार विहीन भएर घुम्नु

གནས་པ་མེད་པ་- स्थिर नहुनु; जुन हुन सक्दैन

གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་- अस्थान योगको

གནས་པ་མེད་པར་- अनास्थित

གནས་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་- घर विहीन भएर घुम्नु

གནས་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་- आधारलाई पूर्ण रूपले पालना गर्नु

གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་-आधार भन्दा अर्को हुनु; जे स्थापित छ त्यमको फेरबदल

གནས་པའང་མེད་ -जे स्थापित छ त्यसको फेरबदल

གནས་པའི་རྒྱུ་- स्थिति कारण

གནས་པའི་ཐབས་- स्थिति उपाय

གནས་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ -स्थिति कारण

གནས་པར་གྱུར་པའོ་- हितकर; तर्फ डोर्याउनु (पुनर् जन्म)

གནས་པར་འགྱུར་-स्थिर हुनु; अडिग हुनु; अडान लिनु

གནས་པར་འགྱུར་བ་- रहनु

གནས་པར་བྱ་ -(स्थानमा) रहनु; अस्विकार गर्नु; राख्नु

གནས་པར་བྱ་བ་- रहनु; अडिनु

གནས་པར་བྱེད་- राख्नु हाल्नु

གནས་པས་- स्थित्व

གནས་བྱེད་- निवास गर्छ; विहार गर्छ; रहन्छ

གནས་བྲལ་- अनिरन्तर अस्तित्वको अनुपश्थिति

གནས་མ་མཆིས་པ་- अपाद; अस्थान; अडिग नरहनु

གནས་མ་བུ་པ་- वत्सिपुत्रिय (बौद्ध स्कुलको नाम)

གནས་མ་ཡིན་པ་-अस्थान

གནས་མ་ལེགས་པ་- अगतिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གནས་མའི་བུ་པ་ -वत्सिपुत्रिय (वौद्ध स्कुलको नाम)

གནས་མལ་- आवास; सयन आसन

གནས་མེད་- अस्थान; अनालय; अस्थापित; अस्थिर

གནས་མེད་མཁའ་རྒྱུ་- बेसहारा

གནས་མེད་པ་- अनालय

གནས་མེད་པར་སྤྱོད་པ་- अनालय अभ्यास

གནས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་-घरको सहयोग नभएकोमा आनन्दित

གནས་གཙང་ལྔ་- पाँच शुद्ध स्थानहरू

གནས་ཚུལ་- जीविकाको विधि; हुनुको विधि; अस्तित्वको विधि

གནས་ཚོད་- जीविकाको मापन

གནས་གཞན་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ་-आश्रयको अन्तिम परिवर्तन

གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་- आश्रय परिवर्तन

གནས་ཡན་ལག་-आश्रयङ्ग

གནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་- वैशाली क्षेत्रमा

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་- आश्रय वरिवर्तन

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་- आश्रय परिवर्तन लक्षण

གནས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ -आश्रय परिवर्तन हेतुत्व

གནས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- आस्था प्रभेद

གནས་ལ་དགའ་- आलय खुसी

གནས་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པ་- आवासमा भर नपर्नु

གནས་ལ་བརྟེན་པར་- आश्रयमा निर्भरता

གནས་ལ་ཡོད་པ་- स्थानमा आश्रित हुनु

གནས་ལུགས་ -जीविकाको विधि; हुनुको विधि; अस्तित्वको विधि

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་- जीविकाको अन्तिम विधि

གནས་ལུགས་ནད་གཞི་- शरिरको वास्तविक अवस्था जुन रोगको आधार हो

གནས་ལུགས་རྩ་བ་- शरीरको परिभाषा

གནས་སྙེང་ -सहयोग; आश्रय; ढल्केको; आधारित; स्थिर

གནས་སུ་- सहयोग; शरण; जो रहन्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གནས་སུ་མ་ཡིན་པ་-अस्थान; आधारहीन
གཞོང་- लज्जित
གནོད་- अपकार; उपद्रभ; हानी पुर्याउनु; चोट
གནོད་དུ་མི་རུང་བ་- तरल पदार्थ राख्न अनुपयुक्त
གནོད་པ་- हानी पुर्याउनु; घाइते बनाउनु; बाधा पुर्याउनु
གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་- गुप्त रूपले हानी गराउने सङ्केत
གནོད་པ་བྱེད་- हानीकर्ता; हानी; हानी पुर्याउनु
གནོད་པ་བྱེད་པ་- हानीकर्ता
གནོད་པ་བྱེད་པ་བཟོད་པ་- हानीकर्ताको सम्बन्धमा सहिष्णुता
གནོད་པ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་- हानीकारक अवधारणा
གནོད་པ་མེད་ལྟ་- अहानीकारक दृष्टि
གནོད་པ་མེད་པ་- नबिग्रेको
གནོད་པ་ཞི་བ་- हानीकर्ताहरूलाई शान्त पार्नु
གནོད་པར་འགྱུར་- हानी पुर्याउनु; घाइते बनाउनु; नोक्सान गर्नु
གནོད་པར་བྱ་བ་ -हानी पुर्याउनु; घाइते बनाउनु; नोक्सान गर्नु
གནོད་པར་བྱེད་པ་- हानीकर्ता; हानी पुर्याउनु; घाइते बनाउनु; नोक्सान गर्नु
གནོད་པར་མི་བྱེད་དོ་- हानी नगर्नु; घाइते नपार्नु; नोक्सान नगर्नु
གནོད་པར་སེམས་- हानीकारक चित्त
གནོད་པས་བྱས་པ་ -हानी गर्नु; घाइते पार्नु; नोक्सान गर्नु
གནོད་བྱ་- हानी पुर्याइएको वस्तु
གནོད་བྱེད་-हानीकर्ता; हानी; खण्डन
གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་-अभिव्यक्त गरिएको हानीहरू
གནོད་བྱེད་བཟོད་པ་-हानीकर्ताहरूको सम्बन्धमा सहिष्णुता
གནོད་བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་-हानीकर्ताहरूबारे नसोच्ने वास्ता नगर्ने धैर्यता; सहिष्णुता; सहनशीलता
གནོད་སྦྱིན་- यक्ष
གནོད་མི་བྱེད་- हानी नगर्ने;-हानी नपुर्याइएको
གནོད་མེད་ -हानी नगर्ने; हानी नपुर्याइएको
གནོད་སེམས་- हानीकारक अभिप्राय; हानीकारकता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གནོད་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ -हानीकारक अभिप्रायको अवधारणा

གནོད་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་-हानीकारक अभिप्रायको चित्त उत्पाद गर्छ

གནོད་སེམས་མེད་པ་- हानीकारक अभिप्राय विना

གནོན་པ་- थिच्नु; वशमा ल्याउनु; ओगट्नु

གནོན་པར་འགྱུར་བ་ -थिच्नु; वशमा ल्याउनु; ओगट्नु

གནོན་པར་བྱ་བ་ -थिच्नु; वशमा ल्याउनु; ओगट्नु

མནན་ -थिच्नु; वशमा ल्याउनु; ओगट्नु

མནའ་- काण्ड (डाँठ)

མནའ་ཡིས་ -काण्ड (डाँठ)

མནར་བ་-दुख कष्ट पाउनु; हानी पुर्याउनु; यातना दिनु; पीडा दिनु

མནར་བར་འགྱུར་ -दुख कष्ट पाउनु; हानी पुर्याउनु; यातना दिनु; पीडा दिनु

མནར་མེད་- अविचि नरक

མནར་མེད་པ་ -अविचि नरक

མནོད་པ་- प्राप्त गर्ने वनाउनु

མནོས་- प्राप्त गर्ने वनाउनु

རྣ་- कान

རྣ་བརྗོད་པ་- सिफारिस गर्नु

རྣ་སྙག་- प्राप्त गर्नु

རྣ་བ་- कान

རྣ་བ་རྐང་ལག་སྣ་གཅོད་- कान; हात; खुट्टा; नाक काट्नु

རྣ་བམ་གསལ་བ་- दोलन

རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ -श्रोत विज्ञान

རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ -श्रोत विज्ञान

རྣ་བའི་དབང་པ་ -श्रोतेन्द्रिय

རྣ་བའི་དབང་པོ་ -श्रोतेन्द्रिय

རྣ་ཤེས་ -श्रोत विज्ञान; श्रोत ज्ञान

རྣ་ཤེས་ཀྱི་ཉན་བྱ་-एक श्रोत विज्ञानको सुनेको वस्तु

རྣག་- पीप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣག་གི་ཀླུང་- पीपको नदी

རྣག་གིས་གང་བ་- पीपले भरिएको

རྣམ་- पक्ष; आकार प्रकार बढाउने

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་- सबै विधि पक्षहरू पूर्ण रूपले बुझाइ

རྣམ་དཀར་- पुण्य; हितकर; निकै सेतो

རྣམ་མཁྱེན་- सर्वाकर ज्ञान; सर्वाकरज्ञाता

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ -सर्वाकर ज्ञान प्रमेय

རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་-एक अन्तर्यामी चेतनाद्वारा बोधको वस्तु

རྣམ་གྲངས་- पर्याय; पक्ष; रूप; खाका

རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་- विभिन्न दृष्टिकोणहरूबाट

རྣམ་གྲངས་དུ་མར་- अनेक पर्याय

རྣམ་གྲངས་དུ་མས་- अनेक पर्याय

རྣམ་གྲངས་པའི་- पर्याय

རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བརྟགས་- वर्णन गरिएको दोषारोपण

རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་- अपर्याय

རྣམ་གྲོལ་- विमुक्ति; विमुक्त

རྣམ་གྲོལ་ལམ་- विमुक्ति मार्ग

རྣམ་འགྱུར་- विकार

རྣམ་འགྲེལ་- धर्मकिर्तिको प्रमाण भर्तिककारिका

རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་-मुक्तिमार्ग प्रकाश टीकाको व्याख्या

རྣམ་འགྲེལ་བརྩམས་-टीका लेखन

རྣམ་རྒྱལ་- पूर्ण विजय; विजेता

རྣམ་ངེས་- धर्म किर्तिको प्रमाण विनिश्चय

རྣམ་ཅན་- पक्ष भएको

རྣམ་གཅོད་- भ्यवच्छेद

རྣམ་གཅོས་ཡོང་གཅོད །རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ -व्यतिरेकमुलक विच्छेद र एउटा समावेशीमुलक विच्छेद

རྣམ་བཅད་- विच्छेद

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ - विच्छेदक हुनु र विच्छेद हुनुको दृष्टिकोणले सामान्य अनुपालन होइन

རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གང་ཞིག་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱིཕུང་གསུམ་སེལ་བ་ -(१)विच्छेदक र विच्छेदित र (२) दुई वा दुई होइन वा केही तेस्रो सम्भाव्यता विच्छेद भएको छ

རྣམ་བཅུ་- दस विधा

རྣམ་ཆད་པ་ -विच्छिन्न

རྣམ་འཇོམས་པ་- हानी; चोट; क्षति

རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་- दुईवटा विधिमा सम्बन्धित

རྣམ་རྟོག་- वितर्क; विकल्प; कल्पना

རྣམ་རྟོག། རྟོག་པ་- विकल्प; कल्पना

རྣམ་རྟོག་ཡོང་སུ་སྤང་བ་- विचारलाई पूरै त्याग गर्नु

རྣམ་བརྟགས་- अभियुक्त

རྣམ་ཐར་-विमोक्ष

རྣམ་ཐར་སྒོ་- विमोक्ष द्वार

རྣམ་ཐར་པ་- विमोक्ष

རྣམ་དག་- विशुद्ध; विशुद्धी

རྣམ་དག་གི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་- अवलोकनको मुख्य उद्देश्य

རྣམ་དག་གྱུར་- शुद्ध हुनु

རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་- विशुद्धि भावना मार्ग

རྣམ་དག་པ་- विशुद्ध

རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་-एउटा विशुद्धि मार्गबाट अवलोकनको उद्देश्य

རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་- अवलोकनको अन्तिम उद्देश्य

རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་--एउटा विशुद्धि मार्गबाट अवलोकनको उद्देश्य

རྣམ་བདུན་-सप्त विधा

རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་- सात गुणाको विवेक

རྣམ་བདེན་པ་- वास्तविक अभिमुखी; वास्तविक अभिमुखी स्कुल

རྣམ་སྣང་- वैरोचन

རྣམ་པ་- आकार; प्रकार; आकृति; भेद; गति; विधि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་- सर्वाकरज्ञाता; सर्वज्ञता

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་- सर्वथा; सबै पक्षबाट; सबै तर्फबाट

རྣམ་པ་གང་ཡིན་- जुनसुकै पक्षबाट

རྣམ་པ་དགུ་- नव विधा

རྣམ་པ་དགོད་པ་- व्यवस्थान

རྣམ་པ་བརྒྱད་- अष्ट विधा

རྣམ་པ་ལྔ་- पञ्च विधा

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་པ་- एक आकार व्यूह

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྟོན་- एक धारणा

རྣམ་པ་བཅུ་- दस विधा

རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་- यसको बाह्रवटा विधाहरूले

རྣམ་པ་བཅུར་- दस प्रकारको

རྣམ་པ་ཆད་པ་- विच्छिन्न

རྣམ་པ་གཉིས་- द्वैविध्य; द्विविधा; द्वैध

རྣམ་པ་གཏོད་པ་- तिनीहरूको पक्षकहरू प्रक्षेप

རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དག་- नाना प्रकार

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་- सर्वाकर; सर्वथा; सर्व प्रकार

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་- सर्वाकरज्ञानता मार्ग

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་- सर्वाकरज्ञान; सर्वाकरज्ञानता

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་- सर्वाकर ज्ञाता

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་- सर्वाकर अववोध

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་- सर्वाकर; सर्वथा

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་-सर्वाकर बोध; सर्वार्थ बोध

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་- सर्वाकर लक्षण

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་- सर्वाकर परिपूर्ण

རྣམ་པ་དག་གིས་- कति प्रकारको ?

རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་- सकारवाद

རྣམ་པ་དང་མཐུན་པ་- आकार भागिय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པ་དུ་ -कति प्रकारको ?

རྣམ་པ་དུ་མ་- विविध; अनेक

རྣམ་པ་དྲུག་- षड् विधा

རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་- ६ वटा विधिले

རྣམ་པ་བདུན་- सप्त विधा

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་- नाना प्रकार; नाना विधा; विविध; विचित्र

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཅན་- विभिन्न पक्षहरू युक्त; विभिन्न प्रकारयुक्त

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་- विचित्रकर

རྣམ་པ་མ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་- न त शुद्ध न त अशुद्ध

རྣམ་པ་མང་པོ་- बहु प्रकार; बहु विधा

རྣམ་པ་མེད་པ་- अप्रकार; अनाकरत्व

རྣམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་- निराकारवाद

རྣམ་པ་ཙམ་- प्रकार

རྣམ་པ་བཞི་- चतुर विधा

རྣམ་པ་བཞི་པ་སྒོམ་པ་- चतुर आकार भावना

རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་- पूरुण रूपले शुद्ध पक्ष

རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་བློ་- गैह्र अन्तर्निहित अस्तित्वको अर्थलाई निश्चय गर्ने विषयगत पक्षभएको ज्ञान

རྣམ་པ་རིག་པ་ཙམ་- संज्ञान मात्र

རྣམ་པ་གསུམ་- त्रिविधा; तीन प्रकारको

རྣམ་པ་གསུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བསྒོམ་པ་- सैतिसवटा पक्ष आकार भावना

རྣམ་པའི་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་- सम्पूर्ण असल पक्षहरू युक्त

རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་- आकार भेद; प्रकार भेद

རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- प्रकार प्रभेद; प्रकार भेद

རྣམ་པར་- पक्षहरू बमोजिम

རྣམ་པར་དཀྲུགས་པར་མི་བྱ་སྟེ་- विचलित पार्नु; हानी गर्नु

རྣམ་པར་བཀུར་བ་- आदर; सेवा

རྣམ་པར་བཀོད་པ་- व्यूह

རྣམ་པར་སྐྱེ་- उदय हुनु; जन्म हुनु; उत्पादित हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་སྐྱོ་- प्रतिकूल; क्षीण

རྣམ་པར་ཡོང་དུ་ཆུད་པའི་དམིགས་པ་- बुझिएको अवलोकनको उद्देश्य

རྣམ་པར་མཁྱེན་པ་- विज्ञता

རྣམ་པར་འཁྲུག་ཅིང་- विचलित हुनु; क्रोधित; द्वन्द्व

རྣམ་པར་འཁྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་ -विचलित हुनु; क्रोधित; द्वन्द्व

རྣམ་པར་འཁྲུག་མེད་- अविचलित; अक्रोधित

རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་ -विचलित हुनु; क्रोधित; द्वन्द्व

རྣམ་པར་གྱུར་པ་- असन्तुलित अवस्था

རྣམ་པར་གྲགས་པ་- विख्यात

རྣམ་པར་གྲོལ་- विमुक्त

རྣམ་པར་གྲོལ་འདྲ་བ་ཉིད་- विमुक्ति सामान्य

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- निर्मुक्त; विनिर्मुक्त; विमुक्ति; मोचन; विमोक्ष

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཆོག་- विमुक्ति परमता

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་- विमुक्ति त्याग

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཚུངས་པ་- विमुक्ति तुल्यत्व

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- पूर्ण रूपले विमुक्ति पाउनु

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་མྱོང་བ་- विमुक्ति प्रिति सुख ममवेदना

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འཇུག་པ་- विमुक्ति प्रवेश

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་- विमुक्तिका माहान् विधिहरू

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་- विमुक्ति लक्षण

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་- विमुक्ति ज्ञान

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་- विमुक्ति ज्ञान दर्शन

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་- विमुक्त हुनु

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མཉམ་པ་ཉིད་- विमुक्ति समता

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་- मुक्त हुनु; स्वतन्त्र हुनु

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་- विमुक्तिको उद्देश्य

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་- मुक्त गर्नु

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་- विमुक्ति; विमोचन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་སྦྱོར་བ་- विमुक्तिको सम्बन्ध
རྣམ་པར་དགོད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་- एउटा वक्तव्यमा टीका गर्नु
རྣམ་པར་འགྱུར་བ་- विवरिणाम; परिवर्तन; हुनु; आमूल परिवर्तन
རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་- अपरिवर्तनशील विषय
རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་- टीका गर्नु; व्याख्या गर्नु; प्रकाश पार्नु
རྣམ་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་ -टीका गर्नु; व्याख्या गर्नु; प्रकाश पार्नु
རྣམ་པར་འགྲོལ་བ་- विमुक्त; स्वतन्त्रव
རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་- विजय; विजयन्त
རྣམ་པར་རྒྱ་- व्याख्या गर्नु; व्यवहार गर्नु; खोल्नु
རྣམ་པར་རྒྱུག་- प्रवाह हुनु
རྣམ་པར་སྒོམ་པ་- ध्यान; स्पष्ट बुझाइ
རྣམ་པར་བསྒྲུབས་པ་-सिद्धि गर्नु; स्थापना गर्नु
རྣམ་པར་ངེས་- विनिश्चय; विनिश्चित
རྣམ་པར་ངེས་པ་ -विनिश्चय; विनिश्चित
རྣམ་པར་རྔོས་པ་- विनिलक; गाढा नीलो
རྣམ་པར་སྔོས་པ་ -विनिलक; गाढा नीलो
རྣམ་པར་བཅད་པ་- विच्छेद
རྣམ་པར་བཅིལ་བ་ -त्याग
རྣམ་པར་ཆུད་གཟང་- विर्सनु
རྣམ་པར་འཇིག་པ་- नष्ट गर्नु; खण्ड खण्ड गर्नु
རྣམ་པར་འཇིག་པར་བགྱིད་པ་ -नष्ट गर्नु; खण्ड खण्ड गर्नु
རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་- नष्ट हुनेछ; खण्ड खण्ड हुनेछ
རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་– नष्ट हुनेछ; खण्ड खण्ड हुनेछ
རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ -नष्ट गर्नु; खण्ड खण्ड गर्नु
རྣམ་པར་འཇིག་པར་མི་བགྱིད་པ་- नष्ट नगर्नु; खण्ड खण्ड नगर्नु
རྣམ་པར་འཇོག་པ་- राख्नु; स्थापना गर्नु; नियुक्त गर्नु; तोक्नु
རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་- त्रिव्यवस्थापकर धर्म
རྣམ་པར་རྗེས་སུ་བསྟོད་- हेर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་ཉམས་- विहीन; विग्रिएको

རྣམ་པར་ཉམས་པ་ -विहीन; विग्रिएको

རྣམ་པར་བསླད་པ་- जोड़ दिनु; घोषणा गर्नु

རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་- विनिश्चय

རྣམ་པར་བཏག་ཏུ་མེད་པ་- अविकल्प; विवेद विहीन

རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་- अभियोजित रूप

རྣམ་པར་རྟོག་- विकल्प; विभेद; कल्पना; गलद विभेद गर्छ

རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་- सोच्नु; अवधारणा वनाउनु

རྣམ་པར་རྟོག་པ་-विकल्प; अवधारणा वनाउनु; अवधारणात्मक चेतना

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་- सर्व विकल्प प्रहीन

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་- सवितर्क

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་- सविकल्पक प्रतिविम्व

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ -सविकल्पक प्रतिबिम्व

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་- विकल्प तथता

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་- अवधारणाहरू पूर्ण रूपले लोप हुनु

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་- अवितर्क

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་- निर्विकल्पक; अविकल्पित

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- विकल्पलाई पूर्ण रूपले खोज गर्नु

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་- विकल्प समुत्थित

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་- विकल्प गोचर

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་- विकल्प गोचरत्व

རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་- विकल्पकत्व; विभेद; अवधारणा

རྣམ་པར་རྟོག་པར་མ་མཆིས་པ་- अविकल्प

རྣམ་པར་རྟོག་པར་མ་མཆིས་སོ་- अविकल्प; अविकल्पत्व

རྣམ་པར་རྟོག་པར་མེད་པ་- अविकमल्प; कविकल्पना; अविकल्पित

རྣམ་པར་རྟོགས་པ་- विकल्प; विभेद; बोध

རྣམ་པར་ལྟ་- हेर्नु; देख्नु; सर्वेक्षण गर्नु

རྣམ་པར་ལྟ་བ་- अवलोकन गर्छ; अवलोकनता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་བརྟགས་པ་- कल्पित वितर्कित

རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་- विकल्पित रूप

རྣམ་པར་བལྟ་བ་- हेर्नु; देख्नु; अवलोकन गर्नु

རྣམ་པར་བལྟའོ་ -हेर्नु; देख्नु; अवलोकन गर्नु

རྣམ་པར་བལྟས་ནས་ -हेरेर; देखेर; अवलोकन गरेर

རྣམ་པར་ཐར་པ་- विमोक्ष; मुक्ति; स्वतन्त्रता

རྣམ་པར་ཐོ་འཚམ་པ་བསམ་པ་- चोट पुर्याउने अभिप्राय् / प्रयास

རྣམ་པར་འཐོར་བ་- विकिरण; विक्षिप्तक

རྣམ་པར་དག་- परिशुद्ध; विशुद्ध; विशुद्धत्व; विशुद्धि; विमोक्ष

རྣམ་པར་དག་ཉིད་- विशुद्धता

རྣམ་པར་དག་པ་- विशुद्धि; परिशुद्ध; परिशुद्धि; विशुद्धत्व

རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱ་ཆེན་- विशुद्धि विपुल

རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་-विशुद्धता

རྣམ་པར་དག་པ་མེད་-अशुद्धता शुद्धता नभएको

རྣམ་པར་དག་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་- परतन्त्र विशुद्धि

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་- विशुद्धि विशेष

རྣམ་པར་དག་པའི་ཐབས་- विशुद्धि उपाय

རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་- विशुद्धि तत्व

རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་- विशुद्धि तथता

རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་- विशुद्धवस्था

རྣམ་པར་དག་པའི་སྣོད་- विशुद्ध भजनत्व

རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་- विशुद्धि आलम्वन

རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་- विशुद्धि लक्षण

རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་- शुद्धिकरण; शुद्ध हुन्छ

རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་ -शुद्धिकरण; शुद्ध हुन्छ

རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་- शुद्धिकरणको वस्तु

རྣམ་པར་དག་བྱ་ -शुद्धिकरणको वस्तु

རྣམ་པར་དག་ཡུལ་ -शुद्धिकरणको उद्देश्य; शुद्ध वस्तु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་- सत्य पक्ष समर्थक; सत्य पक्ष स्कुल
རྣམ་པར་འདྲེན་པ་- नायक
རྣམ་པར་ལྡོག་- अलग; उल्टो; ढाड फर्काउनु
རྣམ་པར་གནས་པ་མེད་པ་- अव्यवस्थित
རྣམ་པར་གནོན་པ་- हानी नोक्सानी
རྣམ་པར་མནན་ཅིང་- तिव्र गतिमा चलायमान हुनु
རྣམ་པར་རྣགས་པ་- किराले खाएको लाश; पीप बगेको
རྣམ་པར་སྣང་བ་- देखा पर्नु; बोध गर्नु; प्रकाश पार्नु
རྣམ་པར་སྣང་མཛད་- वैरोचन
རྣམ་པར་དཔྱད་- विचरित; विश्लेषण; विभेद
རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ -विश्लेषण; विभेद
རྣམ་པར་དཔྱོད་ -विश्लेषण; विभेद
རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ -विश्लेषण; विभेद
རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་- विभेदको साथ; विभेदयुक्त
རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མེད་པ་- अविचार
རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་- विचार मात्र
རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་- विभेद गर्नु विश्लेषण गर्नु
རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ་- त्याग गर्नु; छोड्नु
རྣམ་པར་སྤངས་ -त्याग गर्नु; छोड्नु
རྣམ་པར་སྤངས་པ་ -त्याग गर्नु; छोड्नु
རྣམ་པར་སྤོང་བ་- लुप्त गर्नु; त्याग्नु; हटाउनु
རྣམ་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ -लुप्त गर्नु; त्याग्नु; हटाउनु
རྣམ་པར་སྤྱོད་- विचरण गर्नु; सम्पादन गर्नु
རྣམ་པར་སྤྲོས་ཏེ་གོ་བ་མ་ཡིན་པ་- सबै विस्तृत विवरण व्याख्या नगरिक कन बुझ्दैन
རྣམ་པར་ཕྱེ་-भेद गर्नु; भेद जान्नु; अलग खुला
རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་- विशिष्टता बुझ्नु
རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ -भेद गर्नु; भेद जान्नु; अलग खुला
རྣམ་པར་འཕེལ་བ་- जमै तिनीहरू वृद्धि हुन्छन्

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་འཕེལ་བྱེད་པ་- वृद्धिकर्ता वृद्धि

རྣམ་པར་འཕྲུལ་- प्रकट हुनु; उत्पन्न हुनु

རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་- विशरण; छरपस्ट पार्नु; फैलाउनु; व्याप्त गर्नु

རྣམ་པར་བམ་པ་- एक सुन्निएको लाश

རྣམ་པར་བྱང་- शुद्धिकरण गर्नु; सफा गर्नु

རྣམ་པར་བྱང་བ་ -शुद्धिकरण गर्नु; सफा गर्नु

རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་- अशुद्ध

རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་- एक धेरै शुद्ध धर्म

རྣམ་པར་བྱང་བའི་རང་བཞིན་- शुद्धताको प्रकृति; शुद्ध प्रकृति

རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་- शुद्धिकरण गर्नु; शुद्ध हुनु

རྣམ་པར་བྲལ་བ་- वियोग; पूर्ण रूपले मुक्त

རྣམ་པར་དབྱེ་- विभक्ति; विभाग; विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་ -विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་འབྱེད་ –विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ --विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ -विभक्त गर्नु; खुला गर्नु; भेद थाहा पाउनु

རྣམ་པར་འབྲལ་བ་- विरहीत हुनु; स्वतन्त्र हुनु

རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་- जोडिनु; संलग्न हुनु; सम्वन्धित हुनु

རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ཆོས་- विशुद्धि धर्म

རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་བ་- शुद्धिकरण गरिने वस्तु

རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་- विशुद्धि; विशोधन

རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ -विशुद्धि धर्म

རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་- विशुद्ध गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; शुद्धता

རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་- गं नलित अवस्था

རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་- निर्विकल्पक

རྣམ་པར་མ་དག་པ་- अवि[illegible]द्धि

རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ཆོས་ཅན་- अविशुद्ध धर्मी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་མ་ཚང་- अपूरोपन; अल्पता

རྣམ་པར་མི་མཁྱེན་པ་- अविजता

རྣམ་པར་མི་རྟོག - निर्विकल्प; अविकल्प; अविकल्पना

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིད་- अविकल्पिक

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཐབས་ཡོངས་བཟུང་བ་- अकल्पनोपाय परिग्रह

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་- अकल्पित; निर्विकल्प; अकल्पना; अविकल्प

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་- निर्विकल्पना; अविकल्पना; अकल्पना; अविकल्प

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདོད་པ་- अविकल्पभिलाषा

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་- अविकल्प; निर्विकल्प

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་- अविकल्प लक्षण

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་- निर्विकल्पक प्रतिविम्व

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་-अभिकल्प ज्ञान; ज्ञान निर्विकल्प

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་- अविकल्प ज्ञानको; निर्विकल्पना ज्ञानको

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལམ་བསྒོམས་པ་-अविकल्प मार्ग आवाद गर्नु

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན་- निर्विकल्प ज्ञानयुक्त

རྣམ་པར་མི་ལྟ་བ་- नदेख्नु; नहेर्नु

རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་- अविहिंसा; अहानीकारक

རྣམ་པར་མི་གཡེང་བ- अविक्षिप्त

རྣམ་པར་དམར་བ་- पूर्णत; रक्तसंजित; रक्त पिपासु

རྣམ་པར་རྨོངས་པ་- विमोह

རྣམ་པར་སྨིན་- विपाक; परिपक्व

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ -विपाक; परिपक्व

རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་- विपाक नैस्यन्द गुण

རྣམ་པར་སྨིན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་- विपाक हुनको लागि

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནས་- विपाक भएर

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་- विपाकमाथि भर परेर

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་མི་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་- विपाक निरपेक्ष संज्ञा

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་- विपाकबाट उत्पन्न भएको

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་- विपाकबाट उत्पादित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ -विपाक फल

རྣམ་པར་སྨིན་ལ་- परिपक्व; विपाक

རྣམ་པར་སྨོད་པར་འགྱུར་- निन्दा

རྣམ་པར་རྩེ་བ་- एकाग्रता

རྣམ་པར་བརྩེ་བ་ -एकाग्रता

རྣམ་པར་ཚིག་པ་- एउटा जलेको लाश

རྣམ་པར་འཚེ་བ་- बीस उपक्लेशमध्येको एक

རྣམ་པར་འཚེ་བ་བཟོད་པ་ -हानीकारकताको सम्बन्धमा धैर्यता;सहिष्णुता

རྣམ་པར་གཞག་ -व्यवस्थापिंत; व्यवस्थान

རྣམ་པར་གཞག་པ་- व्यवस्थापित; व्यवस्थान

རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཆོས་གསུམ་- त्रिव्यवस्थाप्य धर्म

རྣམ་པར་གཞིག་པ་- विनाशित; विनाश

རྣམ་པར་གཞིག་པར་བགྱི་བ་ -विनाशित; विनाश

རྣམ་པར་བཞག་པ་- व्यवस्थित;व्यवस्थान; व्यवस्थापन

རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་- व्यवस्थान परिच्छेद

རྣམ་པར་ཟོས་པ་- विखडिक;किरा परेको लाश

རྣམ་པར་གཟིགས་-विपश्वी; अलोकित; हेर्नु; सोच्नु

རྣམ་པར་གཟིགས་པ་གྱུར་པ་ཡིན་ -विपश्वी; अलोकित; हेर्नु; सोच्नु

རྣམ་པར་བཟློག་- उल्टो

རྣམ་པར་བཟློག་པ་- उल्टो

རྣམ་པར་གཡེང་བ་- विक्षेप; अलमल; अल्झो

རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པ་- अविक्षेप

རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་སེམས་- विक्षिप्त चित्त

རྣམ་པར་གཡེང་བྱ་- विक्षिप्त पार्नु; विक्षिप्त भएको

རྣམ་པར་གཡེངས་པ་- विक्षिप्त

རྣམ་པར་གཡོ་- लरखरिनु

རྣམ་པར་གཡོ་བ་- लरखरिनु

རྣམ་པར་གཡོང་བ་- विक्षेप; अन्योलता; खलबल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་རིག་- विज्ञप्ति; ज्ञान; जान्नु

རྣམ་པར་རིག་པ་ -विज्ञप्ति; ज्ञान; जान्नु

རྣམ་པར་རིག་པ་བྱེད་པ་- जान्नु

རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་- अविज्ञप्ति; अज्ञान

རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་- विज्ञप्ति मात्र; अवधारणा मात्र

རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་- विज्ञप्ति तत्व

རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་- विज्ञप्ति तथता

རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་- विज्ञेय

རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་-अविज्ञेय

རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་-.विज्ञेय

རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་གཟུགས་- विज्ञप्ति रूप

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་- विज्ञापन; विज्ञप्ति

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་- अविज्ञप्ति रूप

རྣམ་པར་རོལ་པ་- खेलकुद

རྣམ་པར་རོལ་པའི་ལས་- खेलकुदको कार्य

རྣམ་པར་ལོག་ནས་- विवर्ति; उल्ट्याएर; फर्काएर

རྣམ་པར་ཤེས་- विज्ञान; चेतना

རྣམ་པར་ཤེས་པ་- विज्ञान; चेतना

རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུ་བ་མེད་པ་- विज्ञानसँग एकनास नरहेको

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་- विज्ञान स्थिति

རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་ཤེས་- विज्ञान; चेतना

རྣམ་པར་ཤེས་པ་པོ་- ज्ञातकर्ता

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕན་ཚུན་དང་ལྡན་པ་- अन्योन विज्ञान समाज्ञी

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་- विज्ञान प्रत्यय नामरूप

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་- विज्ञान धातु

རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་པ་- विनेय विज्ञान गत; चेतनशील हुनु

རྣམ་པར་ཤེས་པར་བགྱིད་པ་- विज्ञानपनता; चेतनशील हुनु

རྣམ་པར་བཤད་པ་- व्याख्या

རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་- वसुवन्धुको वाक्य युक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་པར་བཞིག་ནས་- नष्ट गरेर

རྣམ་པར་བཞིག་པ་- नष्ट गर्नु

རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་- अविश्वास; खण्डन गर्नु

རྣམ་པར་སེམས་- सोच्नु; अभिप्राय

རྣམ་པར་སེལ་བ་- उन्मूलन गर्नु; हटाउनु; अलगग पार्नु

རྣམ་པར་སོམས་ -सोच्नु; अभिप्राय

རྣམ་པར་གསལ་བ་- स्पष्ट

རྣམ་པར་བསམ་- सोच्नु; अभिप्राय

རྣམ་པར་བསམ་པ་ -सोच्नु; अभिप्राय

རྣམ་པར་བསམས་ -सोच्नु; अभिप्राय

རྣམ་པར་བསལ་ -उन्मूलन गर्नु; हटाउनु; अलगग पार्नु

རྣམ་དཔྱད་བསམ་པ་ཅན་- विश्लेषण गर्ने आसय हुनु

རྣམ་དབྱེད་- विभेद; विश्लेपण

རྣམ་དབྱེད་པ་ -विभेद; विश्लेषण

རྣམ་སྤངས་- विवर्जन; त्याग

རྣམ་འཕེལ་- वृद्धि गर्नु

རྣམ་འཁྲོ་- छरपस्ट

རྣམ་བྱང་- शुद्धिकरण; शुद्ध

རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་- वैयावधानिक धर्म

རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་- पूर्ण रूपले शुद्ध वस्तुको अवधारणा

རྣམ་དབྱེད་- दृष्टि

རྣམ་འབྱེད་- भिन्नता छुट्याउनु; अलग पार्नु; खोल्नु

རྣམ་འབྱེད་པ་ -भिन्नता छुट्याउनु; अलग पार्नु; खोल्नु

རྣམ་སྦྱོང་- विशोधन

རྣམ་མང་པོ་- अनेक प्रकार; कैयन् पक्षहरू

རྣམ་མང་གཟུགས་དག་- अनेक पक्ष र रूपहरू

རྣམ་མི་རྟོག་པ་- अविकल्प; अविकल्पनंता

རྣམ་སྨིན་- विपाक; परिपक्क

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་- विपाक पुनर् जन्म
རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་ -विपाक पुनर् जन्म लिने एक विधि
རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་- विपाक हेतु
རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་- विपाक वाधा
རྣམ་སྨིན་གྱི་བག་ཆགས་- विपाकको प्रवृत्ति
རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་- विपाक फल
རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་- विपाक असल गुणहरू
རྣམ་སྨིན་དག་- विपाक सिद्धि
རྣམ་སྨིན་རྣམ་ཤེས་- विपाक विज्ञान
རྣམ་སྨིན་རིག་འཛིན་- प्रतिरोधात्मक विद्याधर
རྣམ་འཚེ་- हानीकारकपन; हानी
རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་པ་-दूषित गलत अलिकाकारवादी
རྣམ་རྫུན་པ་- गलत पक्षिय
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་- सर्वाकराभिसम्वोध
རྣམ་བརྫུན་པ་- अलिकाकारवादी
རྣམ་བཞག་- व्यवस्थापित
རྣམ་བཞག་པ་- समाहित
རྣམ་བཞག་མེད་པ་- असमाहित
རྣམ་བཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་- गुह्य समाजवारे चोङखापा रचित टीका
རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ་- प्रस्तुतिकरणको व्याख्याको सम्वन्धमा
རྣམ་གཡེང་- विक्षेप
རྣམ་རིག་ -
རྣམ་རིག་པ་- विज्ञप्तिक
རྣམ་རོལ་- लीला विक्रीडित
རྣམ་ལོག་ -उल्टो विपक्ष
རྣམ་ཤེས་- विज्ञान; चेतना; ज्ञाता; वोध
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་- विज्ञानहार
རྣམ་ཤེས་མཐའ་- विज्ञानता
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་- विज्ञानता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

/.

རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་- विज्ञानायातान
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་- विज्ञानको आठ संग्रहहरू
རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་པ་- विज्ञान भन्दा पर
རྣམ་བཤད་- व्याख्या
རྣམ་བཤད་རིགས་-व्याख्या युक्ति वसुबन्धु कृत
རྣམ་བསམས་- सोच्नु; विचार
རྣམ་བསལ་- उन्मूलन गर्नु; हटाउनु
རྣམས་- वहु वचन वोधक
རྣའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་- श्रोत विज्ञ
རྣར་སྙན་པ་- कर्ण सुख
རྣལ་- आराम; शान्तपन
རྣལ་འབྱོར་- योग; योगी
རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་- योगपनिपद्
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་- योग भूमि
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་རྣམ་པ་ལྔ་- पञ्च विद्या योग भूमि
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་- योगतन्त्र
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་-योगी प्रत्यक्ष
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་- योगी प्रत्यक्ष प्रमाण
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ -योगी प्रत्यक्ष प्रमाण
རྣལ་འབྱོར་གཅིག་ལྡན་- एकल देव युक्त योग
རྣལ་འབྱོར་ལྡན་- प्रयुक्त योगी
རྣལ་འབྱོར་ནི་ཐབས་ཡིན་པ་- योग उपाय
རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་- निर्विकल्प योग
རྣལ་འབྱོར་པ་-योगी
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- मनष्कर योगीनम
རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིད་ངོ་ན་- योगीको मनको लागि
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་- योगचर्या
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་- योगकर
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམ་རྫུན་པ་- योगकर गलत पक्षिय परम्परा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་- योगचर्या स्वतन्त्रिक माध्यमिक
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་བརྒྱུད་པ་ -योगचर्या स्वतन्त्रिक माध्यमिक
རྣལ་འབྱོར་བྱ་བར་འགྱུར་པ་- योग परिश्रम गर्नु
རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तरयोग
རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་- अनुत्तर योग तन्त्र
རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་- अनुत्तर योग तन्त्र
རྣལ་འབྱོར་མ་- योगिनी
རྣལ་འབྱོར་བརྩོན་- प्रयुक्त योगी
རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་བརྩོན་- प्रयुक्त योग
རྣལ་མ་- प्राकृतिक; सामान्य
རྣོ་- तिक्षण
རྣོ་པ་- तिक्षण
རྣོན་- तिक्ष्ण
རྣོན་པོ་ -चलाख; तिखो
སྣ་ -धाण; नाक: नाकको प्वाल; विभिन्न
སྣ་སྒོ་- प्वाल
སྣ་རྣམ་ཤེས་- धाण विज्ञान
སྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ -धाण विज्ञान
སྣ་བའི་དབང་པོ་- धानेन्द्रिय
སྣ་དབང་ -धानेन्द्रिय
སྣ་མིན་སྣ་ཚོགས་-नाना प्रकारको
སྣ་རྩེ་- टुप्पो; नाकको; टुप्पो
སྣ་རྩེར་འོད་ཐིག་སྒོམ་པ་- टुप्पोको प्रकाशको विन्दूमा ध्यान
སྣ་ཚོགས་- नाना भाँति; नानात्व; विचित्र
སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་- नाना प्रकारको धारणाबाट मुक्त
སྣ་ཚོགས་ཉིད་- नानात्व
སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ -गैह्न अनेकता
སྣ་ཚོགས་འདུ་ཤེས་ཞུགས་པ་- नाना प्रकारको अवधारणामा संलग्न हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་- किरमिर परेको वज्र

སྣ་ཚོགས་པ་- विभिन्न अनेक नानाथरि

སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་-चित्र भापा

སྣ་རོ་- ओकर (ख ओकर खो)

སྣ་ཤེས་- ध्राण ज्ञान

སྣ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ -ध्राण ज्ञानले बोध गरेको वस्तु

སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་- आमा तर्फको नातेदार

སྔགས་- मन्त्र

སྔགས་ཐིག་- मन्त्र विन्दू

སྣང་- अवभाष; प्रतिभाष; आलोक; दर्शन; ख्याति; रूप

སྣང་ངོ་- अवभाष; आलोक

སྣང་ངོར་- रूप कारक तत्वको लागि

སྣང་ཚ་ -रूप कारक तत्वको

སྣང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་- वोध गर्नु; वोध गरेको

སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་- रूप र शुन्यताले वनेको

སྣང་བ་- आभाष; प्रतिभा; प्रतिभाष; आलोक; दर्शन; ख्याति

སྣང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སེམས་- चम्किलो सेतो रूपको चित्त

སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- अलोकवर्ति समाधि

སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་- केवल रूपलाई समेत अर्को द्वारा मनाउंनु

སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་- जस्तो देखिन्छ त्यस्तै रूपमा स्थापित

སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་-आलोकलब्धसमाधि

སྣང་བ་བྱེད་པ་- रूप; बोधकर्ता.

སྣང་བ་མ་མཆིས་པ་-अप्रतिभाष; अरूप; अवोध; अप्रकाश

སྣང་བ་མེད་པ་- अप्रतिभाष; अरूप; अबोध; अप्रकाश

སྣང་བ་འོད་ -प्रभा

སྣང་བའི་འཁྲུལ་པ་ཡོད་པ་ -दोष युक्त रूप

སྣང་བའི་རྒྱུ་- रूपको कारण

སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་- रूपको कारण/ सङ्केत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྣང་བའི་དེ་ཁོ་ན་- रूपको तद्यथा; वोधको तद्यथा

སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་ -देखा पर्ने अर्थमा अवलोकन गरिएको वस्तु/ अवस्था

སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག -रूप द्वारा सन्चालन हुने

སྣང་བར་གྱུར་- आलोक; देखा पर्नु; वोध गर्नु; प्रकाश पार्नु; रूप

སྣང་བར་གྱུར་པ་ -आलोक; देखा पर्नु; वोध गर्नु; प्रकाश पार्नु; रूप

སྣང་བར་བགྱིད་པ་ -आलोक; देखा पर्नु; वोध गर्नु; प्रकाश पार्नु; रूप

སྣང་བར་འགྱུར་བ་- आलोक भूत

སྣང་བར་བྱ་ -आलोक; देखा पर्नु; वोध गर्नु; प्रकाश पार्नु; रूप

སྣང་བར་བྱེད་པ་- आलोक कर; प्रभाषण

སྣང་བྱེད་ཕྱོག་ཆགས་- ज्योतिक प्रणिभूत

སྣང་དབང་གིས་འཇུག- रूपको शक्तिद्वारा सञ्चालित हुनु

སྣང་དབང་གྱིས་མི་འཇུག- रूपको शक्तिद्वारा सञ्चालित नहुनु

སྣང་མེད་ -प्रतिभाप / रूप विना

སྣང་ཙམ་- अझ वढी रूप/ प्रतिभाष

སྣང་ཚུལ་- प्रतिभाप/ रूपको विधि

སྣང་ཡུལ་- प्रतिभाप विषय

སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་- देखा पर्न सुहाउँदोको गैह्र अलोकनको सङ्केत

སྣང་ལ་མ་ངེས་- अनियत प्रतिभाष

སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་- अनियत प्रतिभाप

སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་- अनियत प्रतिभाष बुद्धि

སྣང་སེམས་ཙམ་- निभ चित्त मात्र

སྣབས་- सिगान

སྣམ་བུ་- उनी लुगा

སྣའི་རྣམ་ཤེས་- घ्राण विज्ञान

སྣའི་དབང་པོ་- घ्राणेन्द्रिय

སྣུམ་- सुस्निग्ध

སྣེ་- चरम / अन्त्य

སྣེ་མོ་ -चरम / अन्त्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྣེའུ་ -(खास गरेर विरुवाको पात)

སྣོད་ -भजन; पैट

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་- भजन लोक

སྣོད་གྱུར་ -भजन; पेट

སྣོད་གྱུར་པ་ -भजन; पेट

སྣོད་བཅུད་- वातावरण र प्राणीहरू

སྣོད་ཆུས་བཀང་བ་ -उदक पत्र; पानी तरलले भरिएको गाग्रो

སྣོད་ཉིད་དུ་ནི་བྱེད་པ་- स्थापना भजनत्वे

སྣོད་དུ་གྱུར་- भजन भूत; जुन भाँडो हो; जुन एक वातावरण हो

སྣོད་དུ་གྱུར་པ་- भजन भूत; जुन भाँडो हो; जुन एक वातावरण हो

སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ཉིད་- अ भजनत्व; जुन भाँडो होइन; जुन एक वातावरण होइन

སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་- अभजन भूत सत्व; एक पात्र (भाँडो) नभएको प्राणी

སྣོད་དུ་རུང་བར་འགྱུར་-आधारको रूपमा सेवा गर्न योग्य

སྣོད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་- भजन परिशोधन; निकै शुद्ध भाँडो

སྣོད་སོ་མ་བཏང་- काँचो भाँडो

སྣོན་པོ་བཏབ་- थप्नु

སྣོམ་- वोक्नु; लिनु; थप्नु

སྣོམ་པ་- गन्ध; वोध; बोक्नु; लिनु

སྣོམ་མོ་ -गन्ध; वोध; बोक्नु; लिनु

སྣོམས་ -वोक्नु; लिनु; थप्नु

སྣྲེལ་ཞི་- अ श्रृङ्खलाबद्ध

སྣྲེལ་གཞི་- अ श्रृङ्खलावद्ध

བརྟན་- जोड दिनु

བརྟབ་སེམས་- अविद्या

བརྟབ་སེམས་ཅན་དུ་-अविद्यालु

བསྣན་པ་- उत्क्षेप

བསྣན་པ་དང་དབྲི་བ་མེད་པ་- अनुत्क्षेप प्रक्षेप

བསྣན་པ་མེད་པ་- अप्रक्षेप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྡམ་ -बोक्नु; लिनु; थम्नु

བསྡམས་ -बोक्नु; लिनु; थम्नु

བསྡམས་པ་ -बोक्नु; लिनु; थम्नु

བསྡུད་པ་- ध्यान केन्द्रित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{པ}

པ་- पिता

པ་ཕ་- पिता

པདྨ་རག- पद्मराग (रुवी)

པ་ལགས་- पिता (आदरार्थी)

པ་སངས་- शुक्रवार

པགས་པ་- छाला; त्वचा

པགས་པ།་ལུས་ -छाला; त्वचा; शरीर स्पर्श

པང་- काख

པད་- पद्म (कमल)

པད་མ་ -पद्म रक्त

པད་མའི་ར་ག་- पद्म रक्त

'''པར་བྱ་ -[भविष्य काल जनाउने वाक्य बनाउने - सहायक क्रिया]

'''པར་བྱས་ -[भूत काल जनाउने वाक्य बनाउने - सहायक क्रिया]

'''པར་བྱེད་-[वर्तमान काल जनाउने वाक्य बनाउने - सहायक क्रिया]

པི་བང་- वीणा

པི་ཝང་- वीणा

པུ་གུ་- वाल बच्चा

པུ་ཏི་- पुस्तक

པུ་ལི་- भकुण्डो

པུ་ལི་སི་- प्रहरी

པུར་རྒྱལ་- मृतहरूको राजधानी प्रेतपुरी

པུས་མོའི་ལྷ་ང་- जानुमण्डल

པོ་ཏི་- भाग; पुस्तक

པོ་ལི་ -भकुण्डो

པོད་ -भागं; पुस्तक

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་- डिबुङ कलेजका पाठ्य पुस्तक लेखक

པཎ་ཞྭ་-पण्डितको टोपी; विद्वानको टोपी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

པཎ་ཞྭ་ -पण्डितको टोपी; विद्वानको टोपी

དཔག་- नाप; सीमा

དཔག་ཏུ་མེད་- अपरिमाण; असीमित; नाप्न नसकिने

དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अप्रमेय; अपरिमित; अमित

དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ -अप्रमेयत्व

དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་- अप्रमेय वस्तु

དཔག་ཏུ་མེད་ཚད་མེད་པ་- अपरिमाण

དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་- परिमित; नाप्न सकिने

དཔག་དུ་མེད་པའི་དུས་- अप्रमेय काल; नाप्न नसकिने समय

དཔག་པ་- नाप; सीमा

དཔག་མེད་- अप्रमेय; नाप्न नसकिने

དཔག་མེད་པར་- अप्रमेय पन द्वारा

དཔག་མེད་ཡོན་ཏན་ཚོགས་འཕེལ་- गुण गान अप्रमेय वृद्धि

དཔག་གཞི་- अनुमान आश्रय

དཔག་བསམ་གྱི་སྡོང་པོ་- कल्प वृक्ष

དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ -कल्प वृक्ष

དཔའ་- सुर धीर

དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- सुरङगमो नाम समाधि

དཔའ་བོ་- वीर; सुर; धीर

དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ་- वीर वज्र

དཔའ་བོར་འགྲོ་བ་- सुराङ्गम

དཔའ་ཞིང་རྟུལ་ཕོད་སྐྱེས་བུ་མང་- बहु सुर वीर

དཔའ་རླབས་- छालहरू

དཔལ་- श्री

དཔལ་གྱི་ཁབ་- नाउ

དཔལ་གྱི་བེའུ་- श्री वत्स

དཔལ་ལྡན་- श्रीमत्

དཔུང་-बल; सेना; शक्ति

དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་- चतुर अङ्ग ब्रल काय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དཔུང་གཉེན་- परायण; शरण
དཔུང་བུ་- सेना
དཔུང་ཚོགས་- वल काय
དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་- सुवाहु परिप्रेक्ष तन्त्र
དཔེ་- उपमा दृष्टान्त
དཔེ་ཁྲིད་ -ग्रन्थिय निर्देशन
དཔེ་མཁྱུད་- मुष्ठी
དཔེ་དངོས་- वास्तविक उदाहरण
དཔེ་ཆ་- पुस्तक (तिव्वती शैली)
དཔེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ -वाइस वटा उदाहरणहरू
དཔེ་ཉེར་འཇལ་- उपमान
དཔེ་སྟོན་པ་- दर्सतन्त्रीक
དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་- उदाहरण संवद्ध गर्ने विधि र अर्थको उदाहरण
དཔེ་ནམ་མཁའ་- आकाश द्रष्टान्त
དཔེ་བྱད་- व्यञ्जन
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་- अनुव्यञ्जन
དཔེ་མར་མེ་- तैल प्रद्योत दृष्टान्त
དཔེ་མེད་- अप्रतिमा निरूपमा
དཔེ་མེད་པ་- निरूपमा
དཔེ་ཙམ་གྱིས་- दृष्टान्त मात्र
དཔེ་གཞན་- निदर्शन
དཔེ་་རི་མོ་མཁན་- चित्रकार दृष्टान्त
དཔེ་ལ་བརྟེན་གྱི་ཚད་མ་- एउटा उदाहरणमा आधारित वैद्य वोधकर्ता
དཔེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རིགས་པས་ -उदाहरणहरू माथि भर पर्ने कारणहरू द्वारा
དཔེ་ཤིང་གཉིས་ལས་མེ་འབྱུང་བ་- दुईवटा लठ्ठीहरूवाट उत्पन्न हुने आगोको उदाहरण
དཔེའི་ཆེ་བ་ཉིད་- अनुपमेय महार्थ्य
དཔེའི་ཆོས་- दृष्टान्त धर्म
དཔེའི་དོན་- उदाहरणको अर्थ
དཔེའི་འོད་གསལ་- लाक्षणिक स्पष्ट किरण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དཔེར་བརྗོད་པ་- एक उदाहरणको रूपमा अभिव्यक्त

དཔེར་ན་- उदाहरणको लागि

དཔེར་ན་་ལྟ་བུའོ་- तपाईंले हेर्नु पर्छ ....उदाहरणको लागि

དཔེར་མཚོན་ནས་-एउटा उदाहरण दिएर

དཔེར་གསོལ་བར་- एउटा उपमा वा उदाहरण

དཔྱད་- विश्लेषण गर्नु; जाँचवुझ गर्नु; विश्लेपण; विभेदिकरण

དཔྱད་རྒྱུ་- जाँच/ विश्लेषण गरिनु पर्ने

དཔྱད་སྒོམ་- विशुलेषणात्मक ध्यान

དཔྱད་སྒོམ་གྱི་སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་ -विश्लेषणात्मक ध्यानवाट उत्पन्न भएको अवस्थाको साक्षात्कारात्मक चेतना

དཔྱད་འཇོག་ -विश्लेषणात्मक तथा स्थापना गर्ने [ध्यान]

དཔྱད་པ་- विचार; जाँचबुझ; उपभोग; विभेद

དཔྱད་པ་དང་- चरित विचरित

དཔྱད་པའི་ཚོ་- जाँचवुझ; खोजमुलक; अन्वेपण

དཔྱད་མི་བཟོད་པ་- विश्लेपण सहन/वहन गर्न सक्दैन

དཔྱད་བཟོད་ -विश्लेषण सहन/वहन गर्ने क्षमता

དཔྱད་ཤེས་- परिक्षिन्न ज्ञान

དཔྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་ - तथ्यपरक रूपमा समन्वयी परिक्षिन्न ज्ञाता

དཔྱིད་- वसन्त

དཔྱིད་ཀ་- वसन्त

དཔྱིད་ཀའི་དུས་- वसन्त

དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་- वसन्तको थोपा

དཔྱིད་བཟང་ལ་- सुवसन्ती

དཔྱོད་ -विश्लेषण; अनुसन्धान; जाँच; काट्नु; विभेद

དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་-विभेद भएकाहरू

དཔྱོད་པ་ -विश्लेषण; अनुसन्धान; जाँच; काट्नु; विभेद

དཔྱོད་པ་ཅན་ -मिमांसक

དཔྱོད་པ་པ་ -मिमांसक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དཔྱོད་པ་པ་ -मिमांसक (विश्लेपकहरू वा कर्मकाण्डी) स्कुल

དཔྱོད་པ་མ་མཆིས་- अविचार; अभेद

དཔྱོད་པ་ཙམ་- विचार मात्र

དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་- मिमांसमानस्कर

དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- मिमांसा समाधि

དཔྲལ་བ་- ललाट; निधार

ལྤགས་- त्वचा; छाला; बोक्रा; नदीको नाम

ལྤགས་པ་- त्वचा

ལྤགས་པ་གསེར་མདོག་- स्वर्ण वर्ण

སྤ་བཀོང་བར་བྱེད་- ग्रहण

སྤ་བ་- अवनद्ध

སྤང་- त्याग्नु; छाड्नु; न्यून करण गर्नु; नष्ट गर्नु

སྤང་གཉེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་- दृढ वचनको विधि

སྤང་པ་- त्याग्नु

སྤང་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་- सन्यासको लागि वीरता

སྤང་བ་- त्याग्नु; छाडि दिनु; न्यून करण गर्नु;

སྤང་བ་དང་བཅས་པ་- त्यागको साथमा; त्याग गरेर

སྤང་བ་མེད་པ་- अत्याग; न छाड्ने

སྤང་བར་བྱ་- त्याग्रेछ; त्यागको वस्तु

སྤང་བར་བྱ་བ་- त्याग्रेछ; त्यागको वस्तु

སྤང་བར་བྱ་བ་མཉམ་པ་ -त्यागको वस्तुको एकरूपपता

སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་- त्यागको वस्तु र त्यागकर्ता

སྤང་བར་མ་ཡིན་པ་- अनुत्सर्ग

སྤང་བྱ་ -त्यागको वस्तु; त्याग्रेछ

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ -एकै साथ हुने त्यागको वस्तु

སྤང་བྱ་ཅིག་ཆར་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་ -एकै साथ हुने त्यागको वस्तु भएको शत्रु नाशक परम ज्ञाता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤང་བྱ་གཅིག་ཆར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ -एकै साथ हुने त्यागको वस्तु भएको व्यक्तिको तवरले गरिएको

སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ -क्रमागत त्यागको वस्तु

སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་པ་ -एकै साथ हुने त्यागको वस्तु भएको शत्रु नाशक परम ज्ञाता

སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ -एकै साथ हुने त्यागको वस्तु भएको व्यक्तिको तवरले गरिएको

སྤང་བྱེད་- त्याग गर्दै; त्याग कर्ता

སྤང་བླང་ - अभिलाषा गर्न अयोग्य वस्तु त्याग

སྤངས་- त्याग; परित्याग गर्नु; न्यूनकरण गर्नु; हटाउनु

སྤངས་ནས་- त्यागेर; परित्याग गरेर

སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་- त्यागेर अगाडि आउनु

སྤངས་པ་ -त्याग; परित्याग गर्नु; न्यूनकरण गर्नु; हटाउनु

སྤངས་པ་ཉིད་- परित्याग

སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་- परित्यागको संगम

སྤངས་པར་གྱུར་- त्याग; परित्याग

སྤངས་པས་ -परित्यागको कारणले

སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་- परित्याग गरेको कारणले पूर्ण विशिष्ट

སྤངས་བྱ་- परित्याग गर्ने वस्तु

སྤུ་- रौं

སྤུ་གྱེན་དུ་འཁྱིལ་བ་- माथि तर्फ घुमेको कपाल

སྤུ་སྤྱི་བོ་ཛུག་གཙུག་དང་ལྡན་པ་- उष्णिष शिरस्कता

སྤུ་ཟེང་ཞེས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་- टुप्पोमा रौं ठाडो पार्नु

སྤུ་རེ་རེ་ནས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་པ- रौं आफै ठाडो हुने अनि वायाँ तर्फ घुम्ने

སྤུ་ལོང་-रौं ठाडो हुनु

སྤུ་ལོང་བྱེད་- रौं ठाडो हुने गराउनु

སྤུབས་- कोप

སྤེན་པ་- शनीवार

སྤེལ་- विवृद्धी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤེལ་བ་- प्रवर्द्धन

སྤེལ་མར་- सम्वर्द्धन

སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་- उत्पादन विकल्प

སྤོ་- प्रस्थान गर्नु; स्थान परिवर्तन गर्नु

སྤོང་- त्याग गर्नु; न्यून करण गर्नु; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་འགྱུར་ -त्याग गर्नु; न्यून करण गर्नु; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་དུ་མེད་པའི་འགལ་བར་ཤེས་- यसलाई एउटा हटाउन नसकिने अन्तरविरोधको रूपमा जान्नु

སྤོང་པ་ -त्याग; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བ་ -त्याग गर्नु; न्यून करण गर्नु; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བ་ནི་ལྷག་མ་མཆིས་པ་- केही पनि बाँकि नराखी त्याग गर्नु

སྤོང་བ་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ -केही बाँकि राखेर त्याग गर्नु

སྤོང་བའི་གང་ཟག་- त्याग गर्ने व्यक्ति

སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་- त्याग गरिएकाहरूको रचना कारक तत्व

སྤོང་བའི་མཚན་མ་- त्यागको सङ्केत

སྤོང་བའི་ཡན་ལག་- त्यागको अङ्ग

སྤོང་བའི་ལམ་- त्यागको पथ

སྤོང་བར་བགྱིད་པ་- त्याग; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བར་འགྱུར་ -त्याग; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བར་བྱེད་ -त्याग; त्यागकर्ता; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བར་བྱེད་པ་ -त्याग; त्यागकर्ता; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོང་བྱེད་ -त्यागकर्ता

སྤོངས་ -त्याग; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོངས་པ་ -त्याग; न्यून करण; छाड्नु; हटाउनु

སྤོབས་པ་- साहस

སྤོབས་པ་སྐྱེ་བ་- बुज्नु; बाट तपाईं प्रेरि हुनुहुन्छ

སྤོབས་པ་ངེས་པ་- निश्चित प्रेरणा; निश्चित साहस

སྤོབས་པ་དང་ལྡན་པ་- साहसी; प्रेरित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤོབས་པ་མི་ཚོད་པ། སྤོབས་པ་མ་ཚོད་པ- साहस नकाटिएको; प्रेरणा नकाटिएको

སྤོབས་པ་མི་ཚོད་པ་- साहस नकाटिएको; प्रेरणा नकाटिएको

སྤོབས་པ་མེད་པ་ -साहसी होइन; प्रेरित होइन

སྤོབས་པར་འགྱུར་བ་- साहसी नुहुनु; प्रेरित नहुनु

སྤོབས་པར་བྱེད་པ་- साहसी हुनु; प्रेरि हुनु

སྤོས་- धूप; अत्तर

སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་- गन्धहस्ती

སྤྱང་པོ་- चलाक

སྤྱངས་པ་- आवलम्बन

སྤྱད་- अभ्यास गर्नु; रमाउनु; उपयोग गर्नु सम्पादन गर्नु

སྤྱོད་འཇུག་- वोधिसत्त्व चर्या अवतार

སྤྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་- व्यवहार शोधन गर्नको लागि पालनाको वस्तु

སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་- जब कसैले अभ्यास गर्छ

སྤྱད་པར་གྱུར་པ་- अभ्यास कर्ता; रमाउने व्यक्ति; सम्पादन कर्ता

སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ -अभ्यास गर्नु; रमाउनु; उपयोग गर्नु सम्पादन गर्नु

སྤྱན་- आँखा {आदरार्थी}

སྤྱན་དཀར་ནག་འབྱེས་པ་ -अभिनील नेत्रता

སྤྱན་སྔ་- आँखा अगाडि; उपस्थितिमा

སྤྱན་སྔར་ -आँखा अगाडि; उपस्थितिमा

སྤྱན་དྲང་- निमन्त्रणा

སྤྱན་དྲངས་ -निमन्त्रणा

སྤྱན་དྲོངས་ -निमन्त्रणा

སྤྱན་འདྲེན་ -निमन्त्रणा

སྤྱན་རྫི་བ་- आँखाको परेला

སྤྱན་རས་གཟིགས་- अवलोकितेश्वर

སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ -अवलोकितेश्वर

སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ -अवलोकितेश्वर

སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ -अवलोकितेश्वर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཡེ་ཤེས་ -अवलोकितेश्वरको ज्ञान
སྤྱི་- सामान्यत; सामान्य; सबै; सर्वव्यापी
སྤྱི་ཁོ་ན་- सामान्यता मात्र
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་- वास्तविक सार्वलौकिक
སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་- सामान्य र खास
སྤྱི་དོན་- सामान्य अर्थ
སྤྱི་ལྡོག་- सामान्यता पृथक
སྤྱི་བོ་ - तालु
སྤྱི་ཙོ་བོ་- प्रकृति
སྤྱི་གཙུག་ -शिरको मुकुट
སྤྱི་མཚན་- सामान्य रूपमा स्वभाव वर्णन गरिएको घटना
སྦྱིན་པ་- दान
སྤྱིའི་- सामान्य
སྤྱིའི་སློར་གནས་པ་- समान्यता निकट अनुपालना
སྤྱིའི་ཚིངས་- सामान्य संरचना
སྤྱིའི་ཕུད་- शीर्ष
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ -सामान्य रूपमा स्वभाव वर्णन गरिएको घटना
སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱོར་- सामान्य संक्रमण
སྤྱིར་- सामान्यत
སྤྱིར་དོན་སྤྱི་- सामान्य अर्थ सामान्यता
སྤྱིར་བཤད་པ་- सामान्य व्याख्या
སྦྱོ་བ་- परिभाषित
སྤྱོ་བ་བྱས་- अक्रुष्ट
སྦྱོ་བར་བྱེད་- परिभापित
སྦྱོང་- अभ्यास
སྤྱོད་- रमाउनु; उपयोग गर्नु; अभ्यास गर्नु; कार्य गर्नु
སྤྱོད་རྒྱུད་- चर्या तन्त्र
སྤྱོད་འཇུག་- बोधिसत्त्व चर्या अवतार

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤྱོད་པ་- कार्य; व्यवहार; रमाउनु; उपयोग गर्नु; अभ्यास गर्नु;

སྤྱོད་པ་ཉམས་- भ्रष्ट कार्य; पतित व्यवहार

སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་- सक्रिय; कार्यहरू भएको

སྤྱོད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་- निस्क्रिय; कार्यहरू नभएको

སྤྱོད་པ་རྣམ་སྦྱང་གི་དམིགས་པ་- व्यवहार शोधनको लागि पालना गर्नु पर्ने वस्तु

སྤྱོད་པ་རྣམས་- कार्यहरू; व्यवहारहरू; अभ्यासहरू

སྤྱོད་པ་པ་- कर्ता; सम्प्रदायी

སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་- चार कार्यहरू; चार व्यवहारहरू

སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་- कार्यमा संलग्न हुनु; अभ्यासमा संलग्न हुनु

སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་- व्यवहार धारण; कार्य अवधारण

སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་- कार्य पक्ष; कार्य वर्ग

སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་ -कार्य; व्यवहार; रमाउनु; उपयोग गर्नु; अभ्यास गर्नु

སྤྱོད་པར་བྱེད་- कर्ता; सम्पादन कर्ता; कार्य सम्पादन

སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ -कर्ता; सम्पादन कर्ता; कार्य सम्पादन

སྤྱོད་པས་ཐོབ་པ་- चरित्त लाभ

སྤྱོད་མེད་- अ सम्पादन; निष्कृयता

སྤྱོད་ཡུལ་- गोचर; विषय; कार्य मण्डल; ज्ञानेन्द्रिय

སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་- क्रियाकलापको उद्देश्य हुनु; क्षेत्र हुनु

སྤྱོད་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་- क्रियाकलापहरूको विभिन्न उद्देश्यहरू

སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ -क्रियाकलापको उद्देश्य नहुनु; क्षेत्र नहुनु

སྤྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ -क्रियाकलापको अति शुद्ध उद्देश्य

སྤྱོད་ལམ་- क्रियाकलापको पथ; कार्यहरूको पथ; व्यवहार

སྤྱོད་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་- क्रियाकलापहरूको चार प्रकारको पथहरू

སྤྱོས་- परिभाषित

སྤྲ་- अलङ्कृत

སྤྲང་པོ་- मगन्ते

སྤྲས་ -अलङ्कृत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤྲིན་- बादल
སྤྲིན་ལྟ་བུ་- बादल जस्तै
སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་- बादल समान; बादल जस्तै
སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཟེར་དྲ་བ་ཅན་- प्रकाशको किरण भएको बादल रहित
སྤྲིན་འཁྲོ་བས་སྨུན་- बादल पटल
སྤྲིན་མེད་-बादल रहित
སྤྲིན་མེད་འོད་ལྡན་ཟླ་དཀྱིལ་ཡར་ཀྱི་ངོ་བཞིན་ནོ་- नभ्र प्रभा मण्डल
སྤྲིན་བཞིན་- द्रुत; बादल जस्तै
སྤྲིན་ལ་ཞོན་- मेघा वाहन
སྤྲིན་ལ་སོགས་པས་བསྒྲིབས་པ་- बादल इत्यादि आवरण
སྤྲུལ་སྐུ་- निर्माणकाय; अवतार
སྤྲུལ་- एक निर्माणकाय पठाउनु; प्रादुर्भाव हुनु
སྤྲུལ་སྐུ་ -निर्माणकाय; अवतार
སྤྲུལ་ཆེན་པོ་- महान् निर्माणकाय; अवतार
སྤྲུལ་ཏེ་ -प्रादुर्भाव भएर
སྤྲུལ་འདྲར་ -निर्माणकाय जस्तै; अवतार जस्तै
སྤྲུལ་ནས་ -प्रादुर्भाव भएर
སྤྲུལ་པ་- क्रि. एउटा प्रादुर्भाव पठाउनु सं. प्रादुर्भाव.
སྤྲུལ་པ་སྐུ་ - निर्माणकाय
སྤྲུལ་པ་དག་གིས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་- प्रादुर्भावहरूले तुषित भूवनमा जन्म उपदेश/प्रदर्शन गर्नुहुन्छ
སྤྲུལ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ - निर्माणार्थी; प्रादुर्भाव हुन इच्छुक
སྤྲུལ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་- त्रि विधा निर्माण
སྤྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་- प्रादुर्भावद्वारा उपदेश
སྤྲུལ་པ་པ་- निर्माण कर्ता; प्रादुर्भाव
སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་- निर्माणकाय इत्यादि
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་- निर्माण काय
སྤྲུལ་པའི་གང་ཟག་- अ निर्माण कायिक प्रादुर्भाव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤྲུལ་པའི་ངེས་པར་བསྟན་པ་- प्रादुर्भावहरूको निश्चित उपदेश
སྤྲུལ་པའི་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཅན་- निर्माण प्रयोग उपाय कर्मक
སྤྲུལ་པར་མཛད་- प्रादुर्भाव पठाउनु; प्रादुर्भाव पठाएर
སྤྲུལ་བྱས་- प्रादुर्भाव भएको; प्रादुर्भाव पठाएको
སྤྲུལ་བྱས་ཏེ་ -प्रादुर्भाव भएको; प्रादुर्भाव पठाएको
སྤྲེའུ་- बाँदर
སྤྲོ་- फैलाउनु; विस्तृत पार्नु; अगाडि बढ्नु; प्रादुर्भाव हुनु
སྤྲོ་ཅན་ -फैलाउनु; विस्तृत पार्नु;
སྤྲོ་ན་- यदि अझ विस्तृत बनाउँछ भने
སྤྲོ་བ་ -फैलाउनु; विस्तृत पार्नु; अगाडि बढ्नु; प्रादुर्भाव हुनु
སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་- विस्तार उपलब्ध गराउनेछ।
སྤྲོ་བ་སྐྱེས་ན་- जब विस्तार उत्पन्न गर्ने छ।
སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་ -विस्तारहरू उत्पन्न गर्नु; फैलाउनु
སྤྲོ་བ་ཆུང་ངུ་- थोरै विस्तार
སྤྲོ་བ་ཆུང་བ་ -थोरै विस्तार
སྤྲོ་བ་ཆེ་- महान् विस्तार
སྤྲོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- विस्तारको सम्वन्धमा मानसिक संलग्नता
སྤྲོ་བར་- विस्तार
སྤྲོ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་- विस्तारहरू उत्पन्न गर्नेछ
སྤྲོ་བར་བྱ་བ་- विस्तारको वस्तु
སྤྲོ་ཞིང་སྐྱོ་བ་མེད་པ་- विस्तार र अ परामुख
སྤྲོས་ -फैलाउनु; विस्तृत पार्नु; अगाडि बढ्नु; प्रादुर्भाव हुनु
སྤྲོས་པ་- वृद्धि; विस्तार
སྤྲོས་པ་མ་མཆིས་པ་ -अप्रपञ्च
སྤྲོས་པ་མེད་- निप्रपञ्च
སྤྲོས་པ་མེད་པ་- अप्रपञ्च
སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་- अप्रपञ्च
སྤྲོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་-अप्रपञ्चात्मक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྤྲོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་- अप्रपञ्चयन
སྤྲོས་པར་བྱེད་- प्रपञ्च गर्नु
སྤྲོས་བྲལ་- अप्रपञ्च

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཕ}

ཕ་-पिता; वुवा

ཕ་ཀྱི་མཚན་- पुरुष व्यञ्जन

ཕ་གི་- त्यो

ཕ་གིར་- त्यहाँ

ཕ་གཅིག་མ་གཅིག་- एकै माता पिताको; महोदर

ཕ་མཐའ་མེད་- असीमित

ཕ་མཐའ་ཡས་- असीमित

ཕ་མཐར་སོན་ནས་- टाढाको अन्त्यसम्म गएर

ཕ་དང་འདྲ་བ་- पित्र कल्प

ཕ་པ་- अर्को; परा

ཕ་མ་- माता पिता

ཕ་མ་གཅིག་ -एकै माता पिताको; सहोदर

ཕ་ཚོ་- ती

ཕ་རོལ་- अर्को; अन्य; पर; अमूर्त

ཕ་རོལ་གྱི་ -अर्काको; अन्य; पराया;

ཕ་རོལ་གྱི་འགྲམ་- अर्को किनारा

ཕ་རོལ་གྱི་ཆ་- पर भाग

ཕ་རོལ་གྱི་དད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐྲང་བ་- अन्यबाट हानी

ཕ་རོལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་- अरुबाट पाएको दुख

ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པ་- अन्य वाट हानी

ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་- पर चित्त चरीत ज्ञाता

ཕ་རོལ་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་- अरूले वुझे वमोजिम

ཕ་རོལ་འགྲོ་-अर्को तर्फ जानु

ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་ -अर्को तर्फ जानु

ཕ་རོལ་རྒོལ་བ་- पर प्रवादी

ཕ་རོལ་ཏུ་- अन्यथा

ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་- अर्को तर्फ जाने अभिलापा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོའོ་- अर्को तर्फ जानु

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་- प्राज्ञ

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- परा गमन

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་- पारमिता भावना

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒྲུབ་པ་- पारमीत प्रतिपत्ती

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ངེས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་འཐོབ་པ་ -पारमिता नियता भूमि अवस्थ लाभ

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྙིང་རྗེ་- मारमिताभिर्नीहार करुणा

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་བསྒྲུབ་པ་-दस पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པ་-पारमिता देशना

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་རྟགས་- पारमिता लाभ लक्षण

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མཐུན་པ་- पारमितानुकुल्य

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ -पारमिता प्रतिसंयुक्त

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ -पड्पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་ཡིན་པ་-पडपारमिता चिर्ण

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པ་-पडपारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་- पड्पारमिता सम्पूर्ण

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་-पडपारमिता परिपूर्ति

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་- पारमिता गोत्र

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པའི་འདུན་པ་- पारमिता प्रतिपती छन्द

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- समचित्त मारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཕར་ཕྱིན་- पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདོམས་པ་-अविपरित पारमितोपदेश

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཕེལ་བ་-पारमिता वृद्धि

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དག་-दानशील क्षान्ति पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་-पारमिता अभ्यास मार्फत

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་- पारमितासँग संलग्नताद्वारा

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པ་- पारमिता स्थापनाद्वारा

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་- पारमिता परिपूर्ति

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་- पारमिता परिपूर्ण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་བསྡུ་བ་- पारमिता प्रभेद संग्रह

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒོམ་པ་- पारमिनाको ध्यान

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་- पारमितादी कुशल

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གསུམ་པོ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དག་-दानशील क्षान्ति पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་- पारमिताधिकार

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་- पारमिता स्वभाव

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་- पारमिता चर्या

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བ་- पारमितामय कुशल

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- सर्व शिक्षा पारमिता

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་- त्रुटि विहीन त्रुटि विहिन तवरले

ཕ་རོལ་ཏུ་སོང་བས་ན་-पराजना

ཕ་རོལ་གནོན་པ་- पराक्रम

ཕ་རོལ་ཕྱིན་-पारमी

ཕ་རོལ་ཕྱིན་གྱུར་ཅིང་- पारमी गतो

ཕ་རོལ་ཕྱིན་བཅུའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་-दस पारमितान्भय

ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ -त्रुटि विहीन

ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་འཇུག་པ་- पारमिता प्रवेश

ཕ་རོལ་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་-अपार पारगत्त

ཕ་རོལ་སོང་ལ་- पारमी गतो

ཕག་རྒོད་- बनेल

ཕག་པ་- सुँगुर

ཕངས་- हानी; पछुतो गर्नु

ཕངས་སེམས་-पछुतो

ཕན་- हित; उपकार; मोक्ष; सुख

ཕན་ཆད་- यहाँ बाट

ཕན་ཆད་དུ་ -यहाँ बाट

ཕན་བཏགས་- सहायता लागू गर्नु; लाभ दिनु; सहयोग गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕན་ཐོགས་ -सहायता लागू गर्नु; लाभ दिनु; सहयोग गर्नु

ཕན་དང་སྙིང་བརྩེར་བཅས་པ་- हित सनुकम्पा

ཕན་དང་སྙིང་བརྩེར་ལྡན་པ་- हित अनुकम्पा

ཕན་དང་བདེ་འདོད་པ་- सुख हितैषी

ཕན་གདགས་ -सहायता लागू गर्नु; लाभ दिनु; सहयोग गर्नु

ཕན་གདགས་པ་ -सहायता लागू गर्नु; लाभ दिनु; सहयोग गर्नु

ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་- अनुगृहितव्य

ཕན་གདགས་བྱ་- सहयोग गरिएंको वस्तु

ཕན་བདེ་དགོངས་- लाभ र खुसीको सोचाइ

ཕན་བདེ་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་- हित सुख क्रिया फलत्व

ཕན་འདོགས་- अनुग्रह

ཕན་འདོགས་བདག་ཉིད་- अनुग्रहात्मक

ཕན་འདོགས་འདོད་- अनुग्रहक इच्छा

ཕན་འདོགས་རྣམ་པ་གཉིས་- अनुग्रह द्विविधा

ཕན་འདོགས་པ་- उपकार; उपकारी; उपकार गर्नु

ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་- अनुग्रह गर्छ

ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་- उपकार गर्नु; लाभ दिनु; सहयोग गर्नु

ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་- अनुग्राहक

ཕན་འདོགས་བྱ་- सहयोग गरिएको वस्तु

ཕན་འདོགས་བྱེད་- सहयोग कर्ता

ཕན་འདོགས་བྱེད་ལ་འཇུག་- अनुग्रह गर्नु

ཕན་འདོགས་ཞིང་- अनुग्रह गर्छ

ཕན་པ་- हित; उपकार; अनुग्रह

ཕན་པ་བསྒྲུབ་པ་- हितोपसंहा।

ཕན་པ་དང་བདེ་བ་- हित सुख

ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- हित र सुखको सम्वन्धमा अचुक

ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་- हित सुख चित्त

ཕན་བདེའི་རྒྱུ་- हित सुख हेतुत

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་- पाँच प्रकारको लाभ

ཕན་པ་བྱེད་པ་- अनुग्रह कर्ता

ཕན་པ་མཛད་པ་- हितकर

ཕན་པ་ལ་འཇུག་- हितकार्यमा संलग्न हुनु

ཕན་པ་བསམ་པ་-उपकार आशय

ཕན་པའི་དགོངས་པ་-हिताशय

ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་- हित वस्तुत्व

ཕན་པའི་དངོས་པོ་- हित वस्तुत

ཕན་པའི་འདུ་ཤེས་- उपकार संजा

ཕན་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པ་-हित वचन

ཕན་པའི་སེམས་- हित चित्त

ཕན་པའི་བསམ་པ་- उपकार आशय

ཕན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་-हितभ्याशय

ཕན་པར་དགོངས་པ་- हिताशय

ཕན་པར་འདོད་པ་- हित काम

ཕན་པར་བྱ་བ་- हित

ཕན་པར་བྱེད་པ་- हितकार्ता हितकारी

ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་- अनुग्राहक

ཕན་པར་སེམས་-हिताशय

ཕན་པར་སེམས་པ་- हिताशय

ཕན་ཕྱིར་- हितको लागि

ཕན་བྱ་བ་- हित गर्नेछ

ཕན་བྱེད་- उपकारी हितकर

ཕན་བྱེད་པ་-उपकारी हितकर

ཕན་བྱེད་བློ་ལྡན་པ་- उपकारी बुद्धिमत

ཕན་ཚུན་- परस्पर अन्योन्य

ཕན་ཚུན་འགལ་བ་- अन्योन्य परीहार विरोध

ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་- परस्पर सहयोग र सहयोग गरेको

ཕན་ཚུན་རྟེན་པ་- परस्परमा भर परेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕན་ཚུན་བརྟན་པ་- परस्परसम्भावना

ཕན་ཚུན་ཐ་དད་- परस्परमा भिन्न

ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་- अन्योन परिहार विरोध

ཕན་ཚུན་སྤྲངས་འགལ་ -अन्योनापरिहार

ཕན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་པ་- परस्पर अपरिहार्य

ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་ -परस्पर विरुद्ध

ཕན་ཚུན་ཚོགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་འགྱུར་- विषमाग्री

ཕན་ཚུལ་གྲོགས་སུ་- मित्र: मैत्री

ཕན་མཛད་- हितकर

ཕན་མཛད་བརྩེར་ལྡན་- हित अनुकम्पी

ཕན་བཞེད་- हित काम्य

ཕན་བཞེད་པ་- हित काम्य

ཕན་ཡོན་- अनुशंसा

ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་- अनुशंसाङ्ग

ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་- महा अनुशंसा

ཕབ་པར་གྱུར་པ་- अभेष

ཕམ་པ་- पाराजिता

ཕར་- त्यहाँ

ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་- नजिकबाट टाढा जानु

ཕར་ཕྱིན་- पारमिता

ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་-पारमिता यान

ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་- पारमितायान

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་- षड् पारमिता

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་- षड् पारमिता

ཕར་སེས་པ་- पित्रियता

ཕལ་ཆེན་སྡེ་- महासंघिक

ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་- महासंघिक

ཕལ་ཆེན་པ་- महासंघिक

ཕལ་ཆེར་- प्राय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕལ་ཆེར་བ་- सवैजसो

ཕལ་པ་-सामान्य

ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་- पर प्रवादी: पर प्रवाद

ཕས་ཕམ་པས་- पराजिक

ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་- छेदन; निर्णायक

ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་- निर्णायक दृष्टिकोण

ཕུག་- गहन; भित्री

ཕུག་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་- मुख्य विभ्रम हेतु

ཕུགས་- गहन; सवै भन्दा भित्री

ཕུང་- स्कन्ध

ཕུང་པོ་- स्कन्ध; रासी

ཕུང་པོ་ལྔ་- पञ्च स्कन्ध

ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འདོར་བ་དང་འབྱུང་བར་དང་- सर्व उपाधि प्रति निशर्ग

ཕུང་པོ་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་- संशय

ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་- अवशेष विना निर्वाण

ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་- अनुपाधिशेष निर्वाण धातु

ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་- स्कन्ध लक्षण

ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ -अनुपाधिशेष निर्वाण

ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ -निरुपाधिशेष निर्वाण

ཕུང་གསུམ་ -अनुपाधिशेष निर्वाण वासनात्व

ཕུད་- शिखर

ཕུན་- सम्पद

ཕུན་པ་- सम्पद

ཕུན་ཚོགས་- सम्पन्न; सम्पत्ति; सम्पद

ཕུན་ཡོན་བཅས་- गुणहरू

ཕུན་སུམ་ཚོགས་- समापत्ति; सम्पद; सम्पन्न

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- सम्पन्न: समापत्ति; सम्पद

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་- सम्पद प्राप्ति

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་- समापत्ति सम्पन्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྷག་པ་- अधिक सम्पन्न

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་དག་ལ་མ་ཆགས་པ་ཉིད་-समापत्ति सुख अशाक्तता

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་- समृद्ध

ཕུར་བུ་- विहीवार

ཕུར་བུ་པ་- वर्हस्पत्य

ཕུར་མ་- धूलो

ཕུལ་-अर्पण गर्नु; दिनु; अर्पण

ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་- अनिशय उत्कर्प

ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་- उत्कर्प विशेष

ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དམིགས་པ་- प्रकारशलम्वन

ཕུལ་ཕྱིན་- पूर्ण विकास

ཕུལ་བ་ -अर्पण गर्नु; दिनु; अर्पण

ཕུལ་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བས་- अग्रता

ཕེད་པ་- परिवर्तन

ཕེན་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་- प्रेरित गर्ने कार्य

ཕེབས་- जानु (आदरार्थी)

ཕོ་- पुरुष

ཕོ་ཉ་- दूत

ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་- स्त्री पुरुपेन्द्रिय

ཕོ་སྲ་མོར་འགྱུར་ཞེས་- पुरुपेस्त्रीय

ཕོ་བྲང་-दरवार

ཕོ་བྲང་འཁོར་- राजधानी

ཕོ་མོ་- नारी पुरुष

ཕོ་མོ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་- स्त्री र पुरुपको तन्मयताको समयमा

ཕོ་མོར་འགྱུར་ཞེས་ -पुरुपेस्त्रीय

ཕོག་- हान्नु; असर पर्नु; स्पर्श गर्नु; तलव

ཕོག་པ་ -हान्नु; असर पर्नु; स्पर्श गर्नु; तलव

ཕོགས་ -हान्नु; असर पर्नु; स्पर्श गर्नु; तलव

ཕོངས་- अभाव ग्रस्त हुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕོངས་པ་- विपद

ཕོངས་པ་ཆེན་པོ་-महा विपद

ཕོངས་པ་མེད་པ་- गरीबी विना

ཕོངས་པར་འགྱུར་པའི་ལས་- गरिवी तर्फ डोर्याउने एउटा कर्म

ཕོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་ -गरीवी

ཕྱུ་ལེ་བ་- स्तर

ཕྱུ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ -स्तर विनाको

ཕྱུ་ལེགས་པ་- आकर्पक

ཕྱུ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་- अनाकर्पक

ཕྱག་- हात; अभिवादन वाहु

ཕྱག་གི་མཐིལ་- पानी ताल

ཕྱག་བགྱི་བའི་གནས་- नमस्कारणीय

ཕྱག་བགྱི་འོས་- शरणमा जान योग्य

ཕྱག་རྒྱ་- मुद्रा

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་- महा मुद्रा

ཕྱག་རྒྱ་བཏབ་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ཞས་-आदि मुद्रा मुद्रितम उपायद

ཕྱག་རྒྱ་མེད་པའི་མཐས་- आदि मुद्रा मुद्रितम उपायद

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ -चतुर मुद्रा

ཕྱག་རྒྱའི་ཚིག་- मुद्रा पद

ཕྱག་རྒྱའི་ལྷ་- मुंद्रा देव

ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པར་- मुद्रित

ཕྱག་དངུལ་- रुपैया पैसा (आदरार्थी)

ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་- हस्त पद तले

ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་- चक्र अङ्कित हस्त पद

ཕྱག་དང་ཞབས་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་-जल हस्त पदता

ཕྱག་དང་ཞབས་གཞོན་ཞིང་འཇམ་པའོ་-मृदु तरुण हस्त पदता

ཕྱག་དང་ཞབས་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་- सुप्रतिष्ठित हस्त पदता

ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་- पम्स कुल्कि

ཕྱག་བདར་- बडार्नु धूलो.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་- वज्रपाणी

ཕྱག་བྱ་བ་འོས་པ་-वन्दनीय

ཕྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་- नमस्कार गर्छु

ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་- वन्दनीय

ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་- नमस्काणीय

ཕྱག་བྲིས་- अक्षर लिखत

ཕྱག་ཚལ་- शिर झुकाउनु; आदर गर्नु

ཕྱག་ཚོད་- हेर्नु

ཕྱག་མཚན་- मुद्रा

ཕྱག་འཚལ་- नम शिर झुकाउनु; आदर गर्नु

ཕྱག་འཚལ་བར་འགྱུར་རོ་ -शिर झुकाउनु; आदर गर्नु

ཕྱག་འཚལ་བར་བྱེད་ -शिर झुकाउनु; आदर गर्नु

ཕྱག་རིས་- लिखत

ཕྱག་བརྙ་དྲང་པོར་སླེབས་པ་- पतु उरु वहुत

ཕྱག་ལས་- काम (आदरार्थी)

ཕྱག་ལེན་- अभ्यास(आदरार्थी)

ཕྱུང་ཉེ་བ་- असम

ཕྱུན་བྱུས་- हित

ཕྱི་- वाह्य

ཕྱི་རྒོལ་- पूर्व पक्ष; पूर्व वादी

ཕྱི་རྒོལ་བ་- प्रतिवादी

ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་- सही दोस्रो पक्ष; पूर्ण विकासित दोस्रो पक्ष

ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་- बाह्य शुन्यता

ཕྱི་མཐའ་- अपार अन्ततम

ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་- आध्यात्मिक वाह्य भव

ཕྱི་དང་བྱེ་བྲག་- सामान्य विशेष

ཕྱི་དར་- पछिल्लो प्रचार

ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་- पछिल्लो प्रचारका विद्वानहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱི་དོན་- बाह्य अर्थ

ཕྱི་དོན་དུ་མེད་- बाह्य वस्तुको रूपमा अस्तित्वमा छैन

ཕྱི་ནང་- बाह्य र आन्तरिक

ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་- आध्यात्मिक बाह्य धर्म

ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་- आध्यात्म वहिर्ध्य शुन्यतान

ཕྱི་དབྱིངས། ཕྱི་དབྱིངས་དཀྱིངས- आकाशको बाहिरी विस्तार

ཕྱི་མ་- पश्चिम; पछिल्लो

ཕྱི་མ་རྗེས་མཐུན་བཞི་- पछिल्लो चार समानताहरू

ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་- उत्तरोत्तर

ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག -उत्तरोत्तर

ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ -उत्तरोत्तर फल

ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་ -उत्तरोत्तर फल

ཕྱི་མ་ལ་- भविष्यमा; त्यहाँ

ཕྱི་མའི་རྒྱུད་-अन्तिम तन्त्र

ཕྱི་མའི་མུ་མཐར་- अपार अन्त कोटी

ཕྱི་མོ་- मात्रक; नमूना

ཕྱི་མོ་བའི་དབུ་མ་པ་- नमूना माधत्र्यमिक

ཕྱི་བཞིན་རྒྱུད་མར་ཡོང་བརྟགས་ནས་- परम्पराले

ཕྱི་བཞིན་དུ་- निकट पछाडि

ཕྱི་རབས་ཀྱི་སྐྱོ་བོའི་དོན་དུ་-पछिल्लो पुस्ता

ཕྱི་རོལ་- बाह्य

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་- बाह्य वस्तु

ཕྱི་རོལ་ཏུ་- बाह्य भव

ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་- वहिर गमन; बाह्य

ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོང་-बाह्य घटनाको शुन्यता

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུ-བ་པས་སྟོང་པ་- बाह्य वस्तुको रूपमा स्थापित हुनुको शुन्यता

ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་བློ་- देखा पर्ने बाह्य वस्तु प्रतिको चेतना

ཕྱི་རོལ་པ་- तिर्थिक

ཕྱི་རོལ་པའི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- बाह्य परिपाक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱི་ལོགས་- उत्तरगामी

ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ -उत्तरगामी उदय

ཕྱི་སྒོལ་-स्थगन

ཕྱི་བསྒོལ་ -स्थगन

ཕྱིན་- गयो (जानुको भूतकाल)

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་- गलत नभएको; सही

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་འཆད་- गलत नभएको व्याख्या

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- अविपरित; सही

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་-अवितथता

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་- अविपर्यास तत्व

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་- अविपर्याय

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་- अविपरातार्थ; सही अर्थ

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྱུར་པ་- जुन चाही गलत होइन

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ -सही स्थापना

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- सही तवरले पूर्ण रूपमा स्थापित

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་- अविपर्यास लक्षण

ཕྱིན་ཅི་ལོག་- विपर्यास; गल्ति; गलत

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོའི་སྣང་བའི་དེ་ཁོ་ན་- विपर्यास द्रव्य तत्व

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གནས་ངན་ལེན་- विपर्यास अवस्थाको अनुमान

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཅན་- विपरित मति

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཚན་མ་- विपर्यास निमित्त

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་- विपर्यास निदान

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- विपर्यास मानस्कर

ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་- विपर्यास अनुवन्धन

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་- गल्तिले

ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་- गलत

ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་- अविपर्यास

ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་ -अविपर्यास

ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པ་ -अविपर्यास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་ལྡན་པ་ -चतुर विपर्यासनुगत

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བ་ -विपर्यासबाट उत्पन्न भएको

ཕྱིན་ཆད་- त्यस बेला देखि

ཕྱིན་ན་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་-उर्द्धभामकल्प

ཕྱིན་ནས་- प्राप्त गरेर; गएर

ཕྱིན་པ་- गयो; पुग्यो

ཕྱིན་པ་པ་- जाने व्यक्ति

ཕྱིན་པའི་གནས་- प्राप्ती अवस्था

ཕྱིན་པར་- अधिगम्य

ཕྱིན་པར་འགྱུར་- पुग्यो; गयो

ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་- पुग्यो; हासिल गर्यो

ཕྱིན་པར་མི་ནུས་- पार गर्न सकेन

ཕྱིན་མ་ཐག་ཏུ་- पुग्नासाथ

ཕྱིའི་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- बाह्य प्रत्यय सिद्धि

ཕྱིའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་- बाह्य (संसारको) अनित्यता

ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་-छ वटा बाह्य स्रोतहरू

ཕྱིའི་དངོས་པོ་རྣམས་- बाह्य भव

ཕྱིའི་དོན་- बाह्य वस्तु; बाह्य अर्थ

ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་-बाह्य मुद्रा

ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བ་- बाह्य मुद्रा सहचरीसँग मिलन

ཕྱིའི་བེམ་པོ་- बाह्य मामिला

ཕྱིའི་འབྱོར་བ་ལྔ་- पाँच बाह्य भाग्यहरू

ཕྱིའི་གཟུགས་- बाह्य रूप

ཕྱིར་-हेतुः फेरि; फिर्ता; बाहिर; किनभने; ता कि

ཕྱིར་ཀྱང་- पुनर्

ཕྱིར་རྒོལ་བ་- प्रतिद्वन्दी

ཕྱིར་བཅོས་- बनाउनु; मर्मत गर्नु

ཕྱིར་བལྟས་- बहिर गत

ཕྱིར་དུ་- को लागि; को निमित्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱིར་ཕྱོགས་- ढाड फर्काउनु; टाढा हुनु

ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ -ढाड फर्काउनु; टाढा हुनु

ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ -ढाड फर्काउनु; टाढा हुनु

ཕྱིར་མི་ལྡོག་- अविवर्तियो

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ -अवैवर्तिक

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་- फर्कनु; उल्टिनु

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་- अवैवर्तिकता

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ས་ཡི་ཆོས་- अवैवर्त्यु भूमि धर्म

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་- अवैवर्त चक्र सुत्र

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་- अवैवर्तनीय भुमी

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་- अवैवर्त्य भूमि स्थित

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་-अवैवर्तनीय भूमि व्याकरण लाभ समुद्गम

ཕྱིར་མི་ལྡོགས་པའི་ས་- अवैवर्तनीय भूमि

ཕྱིར་མི་འོང་-अनागामी

ཕྱིར་མི་འོང་བ་- अनागामी

ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་པ་- अनागामी प्रतिपन्नक

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་- अनागामी फल स्थ

ཕྱིར་བཟླ་བ་ -प्रति मन्त्र गर्छ

ཕྱིར་ཞིང་- अगाडि; अरु

ཕྱིར་བཞག་པར་- अरु उदय हुने

ཕྱིར་ཟློག་-निक्षिप्त

ཕྱིར་ཟློག་ཅིང་- निर्भत

ཕྱིར་ཟློག་པ་- प्रतिवाचन दिन्छ

ཕྱིར་འོང་- आगामी

ཕྱིར་འོང་བ་- आगामी

ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ -साकर्द आगामी फल स्थ

ཕྱིར་ལོག་སྟེ་དོང་ངོ་སྐད་དོང་སྨམ་མོ་- निष्क्रमण गर्छ

ཕྱིར་ལོགས་སུ་-पछि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱིས་- पश्चात्; उत्तर; बगाउनु; मेटाउनु

ཕྱིས་ཀྱང་-पुनर्

ཕྱིས་ནས་- प्रमर्जा

ཕྱིས་སོང་སྐྱེ་- अनुप्रापुनेय

ཕྱུ་པ་- परिधान

ཕྱུག་པ་- धनाढ्य

ཕྱུག་པོ་དང་བདག་པོ་- प्रभु मालिक

ཕྱུགས་- पशु

ཕྱུགས་རྫི་- पशु पालक

ཕྱུགས་གསོད་- पशु हत्या

ཕྱུང་-फ्याँकु; निर्मुल पार्नु; अविश्वास गर्नु

ཕྱུང་གྱུར་ -फ्याँकु; निर्मुल पार्नु; अविश्वास गर्नु

ཕྱུང་བ་ -उत्पादित; फ्याँकु; निर्मुल पार्नु; अविश्वास गर्नु

ཕྱུངས་ -फ्याँकु; निर्मुल पार्नु; अविश्वास गर्नु

ཕྱེ་- चुर्ण; प्रभावित, अलग; भिन्नता

ཕྱེ་ནས་- भेद छुट्याएर

ཕྱེ་བ་ -प्रभावित; अलग; भिन्नता

ཕྱེ་མ་- चुर्ण; धुलो

ཕྱེ་མའི་སྨན་- धूलो औषधि

ཕྱེ་མའི་སྨན་སྦྱར་བ་- चुर्ण भैषज्य संघट

ཕྱེ་མར་བྱས་ -मासिम गर्छ

ཕྱེ་ཚེག་- छुट्याउने बिन्दु

ཕྱེ་ལུལ་- बाटो खुल्नु वा अवसर

ཕྱེད་- भेद्य

ཕྱེད་དང་གཉིས་- अध्यार्ध.

ཕྱེད་པ་- भेद्य

ཕྱེད་འོག་མ་-उत्तरार्द्ध

ཕྱོགས་- पक्ष; अवस्था; भाग; वर्ग

ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་- दिगम्बर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་- दिग्नाग

ཕྱོགས་གླང་- दिग्नाग

ཕྱོགས་སྔ་མ་- पूर्व पक्ष; विपक्षी

ཕྱོགས་གཅིག་-एकांश

ཕྱོགས་གཅིག་རྣམས་- केही (प्रकारहरू)

ཕྱོགས་བཅུ་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་- दसै दिशाका बुद्धहरू

ཕྱོགས་བཅུའི་- दस दिशाका

ཕྱོགས་བཅུར་- दस दिशामा

ཕྱོགས་ཆ་- प्रदेश

ཕྱོགས་ཆོས་- पक्ष धर्मता

ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་- विषयको गुणको सम्वन्धको आधार

ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་སུ་- दिशी दिशी

ཕྱོགས་དེ་སོང་- दिशामा गएको

ཕྱོགས་ན་གནས་པ་- देश स्थ

ཕྱོགས་གནས་- प्रदेश स्थ

ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲིག་ཅིང་-दिशाध

ཕྱོགས་པ་- प्रागभर

ཕྱོགས་མེད་- दिशाविहीन

ཕྱོགས་མེད་པ་-अप्रदेश

ཕྱོགས་ཙམ་- प्रदेश मात्र

ཕྱོགས་མཚམས་- अन्तर दिशा

ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་-मध्यमिक

ཕྱོགས་རེའི་གཉེན་པོ་-आंशिक प्रतिविष

ཕྱོགས་གསུམ་པ་མེད་པ་- तेस्रो अवस्था अस्तित्वमा छैन

ཕྲ་- सूक्ष्म; पातलो

ཕྲ་བ་ -सूक्ष्म; पातलो

ཕྲ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་- सूक्ष्म महसुस गर्ने योग

ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་- सूक्ष्म अनित्य

ཕྲ་བའི་སྲིན་སྦྲུངས་- सूक्ष्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྲ་མ་- पैशुन्य; विभाजन ल्याउने वाक्य

ཕྲ་མོ་ -सूक्ष्म

ཕྲ་མོ་ཕྲ་བ་དག་- सूक्ष्म सूक्ष्मणी

ཕྲ་མོ་མཐན་- क्षुद्रक

ཕྲ་རབ་- परमाणु; मिनेट; अति सूक्ष्म

ཕྲ་རབ་རྡུལ་- परमाणु

ཕྲ་རབ་ཙམ་- अणु मात्र

ཕྲག་དོག་ -ईर्ष्या

ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ -ईर्ष्या संयोजन

ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར་ -ईर्ष्या संयोजन

ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་- एकांश

ཕྲག་པའི་ལྷན་མཛོས་པར་གྲུབ་པ་- सूक्ष्मत्व स्कन्ध

ཕྲག་འབུམ་ -एँक लाख

ཕྲག་སོ་སོར་ཏུ་ལེགས་པར་རྒྱས་པ་ -चित्त अन्तर अंशता

ཕྲད་- आगम; लब्ध

ཕྲད་པ་- सम्बन्ध; समापत्ति

ཕྲད་པའི་རྒྱུ་- सम्प्रयोग निमित्त; भेट्नु; एकसाथ हुनु

ཕྲད་པར་- समावधानं; भेट

ཕྲད་པར་བྱ་བ་ -समावधान; भेट

ཕྲན་- सानो; मिनेट

ཕྲན་བུ་ -सानो; मिनेट

ཕྲན་ཚེགས་- इतर; हीन; सानो

ཕྲན་རབ་- मिनेट

ཕྲལ་མ་- विभाजन ल्याउने वचन

ཕྲིན་ལས་- कर्म; कार्य

ཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- कर्म विशेष

ཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་- कर्मार्थ

ཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་- स्थापित कर्म

ཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་བ་- साधारण कर्मकल्प; सामान्य क्रियाकलाप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཕྲིན་ལས་འདྲ་བ་ཉིད་- कर्मको एकनाशता

ཕྲིན་ལས་ཟབ་པ་-कर्म गाम्भिर्य

ཕྲུག་གུ་- बाल बच्चा

ཕྲུལ་- सतही

ཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་- प्रतिभापिकी भ्रान्ति हेतु

ཕྲུལ་མ་- विभाजन ल्याउने वचन

ཕྲེང་- माला

ཕྲེང་ཅང་- श्रेणिक

ཕྲེང་ཅན་ -श्रेणिक

ཕྲེང་བ་ -माला

ཕྲེང་བ་ཅན་ -श्रेणिक

ཕྲེང་བའི་གནས་- माला विहार

ཕྱོགས་- थुत्नु; समाउनु; आकर्षण गर्नु

ཕྱོད་ -भेट

ཕྱོས་-फैलाउनु; छरपस्ट पार्नु

འཕགས་- उत्कृष्ट; आर्य

འཕགས་དང་ལྷ་དང་ཚངས་པ་ཡི་གནས་པ་དཔེ་མེད་-उत्कृष्ट देव ब्रह्माहरूको अनुलनीय भूमि

འཕགས་པ་- आर्य

འཕགས་པ་དཀྱེས་པའི་རྩུལ་ཁྲིམས་- आर्य कान्त शील

འཕགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་- महार्यहरूको विचार धर्म

འཕགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་- महार्य धर्म

འཕགས་པ་མཐོང་བ་- आर्य दर्शन

འཕགས་པ་དང་ལྷ་དང་ཚངས་པའི་གནས་- आर्य दिव्य धर्म विहार

འཕགས་པ་བདེན་པ་བཞི་- चार आर्य सत्यहरू

འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པས་ཞུས་པའི་མདོ་- धारणीस्वर राजा परिपृच्छ सुत्र

འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་མདོ་ -आर्य राष्टपाल परीपन्न सुत्र

འཕགས་པ་ཤེས་པ་- आर्य ज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཕགས་པ་ལྷ་- आर्य देव

འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་-आर्य जन

འཕགས་པའི་ཆོས་- आर्य धर्म

འཕགས་པའི་བདེན་པ་- आर्य सत्य

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་- चार आर्य सत्यहरू

འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་- आर्य लोक

འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་- आर्य जन लोक

འཕགས་པའི་རིགས་- आर्य गोत्र

འཕགས་པའི་རིགས་དྲི་མ་མེད་པ་- निर्मल आर्य गोत्र

འཕགས་པའི་རིགས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་- अनाश्रव आर्य गोत्र

འཕགས་པའི་ལམ་-आर्य मार्ग

འཕགས་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་-आर्य मार्ग उत्पाद

འཕགས་པའི་ལམ་དང་མཐུན་པ་- आर्य अष्टाङ्ग मार्ग अनुकुल्य

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་- आर्य अष्टाङ्ग मार्ग

འཕགས་པའི་ལུས་འཐོབ་པའི་ས་བོན་- आर्यात्माभाव प्रतिलम्बको वीज

འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེ་- आर्यको पहिलो उत्कट प्रजाज्ञान उत्पाद

འཕགས་པའི་ས་- आर्य भूमि

འཕགས་པའི་ས་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་- आर्य भूमि उत्पाद

འཕགས་པའི་ས་ལ་བསྐྱེད་པ་ -आर्य भूमि उत्पादन

འཕགས་པར་- आर्य उद्गद

འཕགས་པས་སྡུག་བསྔལ་དུ་གཟིགས་སོ་- आर्य दृष्टि कष्ट

འཕགས་ལུགས་- आर्य प्रणाली

འཕང་- लागू गर्नु; सङ्केत गर्नु; प्रक्षेपण गर्नु

འཕངས་ -लागू गरिएको; सङ्केत गरिएको; प्रक्षेपण गरिएको

འཕངས་པ་ -लागू गरिएको; सङ्केत गरिएको; प्रक्षेपण गरिएको

འཕངས་པའི་དབང་ -लागू गरिएको शक्ति

འཕངས་འབྲས་- प्रक्षेपण गरिएको असर

འཕར་- संक्रमण गर्छ

འཕར་བ་- पाहाडी कुकुर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཕུར་བའི་བྱ་- पक्षी

འཕེན་པ་- क्रिया- लागू गर्नु सङ्केत गर्नु संज्ञा- शक्ति

འཕེན་པའི་དབང་- अवध भाष

འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་- अवध कर्म

འཕེལ་- बढ्दो: वृद्धि

འཕེལ་འགྱུར་ཏེ་- प्रवर्द्धन गर्छ

འཕེལ་འགྲིབ་- वृद्धि हानी: वृद्धि ह्रास

འཕེལ་བ་- वृद्धि: वृद्धि गर्नु

འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་ -वृद्धि हानी: वृद्धि ह्रास

འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པས་ངོ་ཚ་བ་ཡིན་- वृद्धि र हानीको कारण लाज

འཕེལ་བ་མ་མཆིས་པ་- अवृद्धि

འཕེལ་བ་མེད་ -अवृद्धि

འཕེལ་བ་རིང་དུ་འགྲོ་བ་- एक लामो समयसम्मको लागि वृद्धि

འཕེལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་- वैद्धि विर्य

འཕེལ་བར་འགྱུར་- वृद्धि: वृद्धि हुनेछ

འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ -वृद्धि: वृद्धि हुनेछ

འཕེལ་བར་བྱ་- म वृद्धि गर्ने छु

འཕེལ་བར་བྱ་བ་- वृद्धि

འཕེལ་བར་བྱེད་- अभिवृद्धि: बढ्दो

འཕེལ་བར་བྱེད་པ་- अभिवृद्धि: बढ्दो

འཕེལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་- अभिवृद्धि गर्नु: बढ्दो: वृद्धि गर्नेछ

འཕེལ་བྱེད་པ་ -अभिवृद्धि: बढ्दो

འཕེལ་མེད་- अवृद्धि

འཕེལ་མེད་པ་- अवृद्धि

འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་- वृद्धि र विस्तार

འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ -वृद्धि र विस्तार

འཕོ་- चल्नु: विकास हुनु: प्रगति: संङ्क्रम

འཕོ་བ་ -चल्नु: विकास हुनु: प्रगति: संङ्क्रम

འཕོ་བ་མེད་པ་- नचलिकन: अविकास: असंक्रम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཕོ་བར་སྨྲ་བ་- सङ्क्रान्तिवादी

འཕོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་- चलमल नगरिकन समाउने

འཕོང་-इष्वस्त्र

འཕོང་གི་སློབ་དཔོན་- इष्वस्त्र आचार्य

འཕོས་- चलमल गर्नु; विकास हुनु; सङ्क्रम

འཕོས་པའི་ཚེ་- चलेको समयमा; चल्ने समयमा

འཕྱ་བར་བྱེད་- निन्दा गर्नु; आक्षेप लगाउनु; आलोचना गर्नु

འཕྱག་- वडार्नु

འཕྱགས་- वडार्नु

འཕྱུར་- उज्याउनु; उचाल्नु

འཕྱེ་བ་- लोखर्के

འཕྱོགས་- वडार्नु

འཕྱོང་- उफ्रनु

འཕྲད་- भेट्नु; वैठक

འཕྲད་པ་ -भेट्नु; वैठक

འཕྲད་མཚམས་སུ་- मिलन विन्दुमा

འཕྲལ་- आकस्मिक; सतही

འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་- गल्तिको सतही कारण

འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་- इति कर्तव्यता

འཕྲལ་དུ་འབྱུང་བ་- आकष्मिक रूपमा उदय हुनु

འཕྲལ་ལ་འདུག་པ་- सतहिपनमा संलग्न हुनु

འཕྲིན་ཡིག་- लेख्नु; लिखत

འཕྲིན་ཡིག་ལེགས་པ་- राम्ररी लेखिएको

འཕྲིན་ལས་- कर्म; कार्य

འཕྲིན་ལས་དང་འཚོ་བ་- **कर्मान्तजिव**

འཕྲུལ་- निर्माण; जादु

འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་- ऋद्धि पद

འཕྲུལ་དགའ་- निर्माण रती

འཕྲོ་- विस्तार; प्रादुर्भाव; चम्कनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཕྲོ་བ་- विस्तार; फैलनु; छरपष्ट; प्रादुर्भाव

འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་- फैलाउनु

འཕྲོ་བས་སྨུན་- पातलो

འཕྲོག་- लुट्नु; वञ्चित गर्नु

འཕྲོག་པ་ -लुट्नु; वञ्चित गर्नु

འཕྲོགས་ -लुट्नु; वञ्चित गर्नु

འཕྲོགས་པ་ -लुट्नु; वञ्चित गर्नु

འཕྲོད་- भेट्नु

འཕྲོད་འདུ་- भेटेर सँगै बस्नु

འཕྲོད་པ་- प्रति रूप; भेट्नु; भेट

འཕྲོས་ -विस्तार गर्नु; फैलाउनु; छरपष्ट; प्रादुर्भाव

འཕྲོས་དོན་- अर्थ विस्तार; उप शिर्षक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{བ}

བ་གླང་- गोरु; गाई

བ་གླང་གནས་པ་- गोकुलिक

བ་གླིང་སྤྱོད་- गोरुहरू प्रयोग गरेर

བ་ཉིད་- गोत्व

བ་སྤུ་- रौं

བ་ཕྱུགས་- गाई

བ་མེན་- गाभयं

བ་མོ་- तुषार

བ་ཏུ་རའི་མདོ་- हरीतकी सुत्र

བ་ལང་- गाई वस्तु

བ་ལང་གི་ཕྱུར་བ་དག་པ་- गो किल

བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་ཀྱི་ནང་དུ་- गो पद

བ་ལང་གནས་པ་- गोकुलिक

བ་ལང་རྫི་- गोपालक

བ་སོ་- दाँत

བག་- खाना; जौ; पिठो

བག་བརྒྱང་སྟེ་གསུང་བ་- दवाइएको वक्ता; दबाइएको बोली

བག་ཆགས་- प्रवृत्ति; निष्कृयता; प्रभाव

བག་ཆགས་བརྟན་གྱུར་གི་རིག་པ་- स्थिर प्रवृत्तिको कारणले उदय हुने ज्ञाता

བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་ -प्रवृत्तिको कारणले उदय हुने

བག་མེད་- प्रमाद; प्रमादिता

བག་མེད་གྱུར་ཏེ་- लापरवाह हुनु

བག་མེད་པ་- प्रमाद; प्रमादित

བག་ཚོས་- उमालेको अन्न; पखाइएको खाना

བག་ཡོད་- चेतना; जागरण

བག་ཡོད་པ་- चेतना; जागरण

བག་ལ་ཉལ་- निष्क्रियता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བག་ལ་ཉལ་བ་- निष्क्रियता; विलम्ब

བག་ལ་ཉལ་མེད་པར་- अनिष्क्रिय; निष्क्रियता विना

བང་- कोप

བང་ཆེན་- दूत

བང་བ་- कोष

བང་མཛོད་- कोष; भण्डार

བད་ཀན་- कफ; सुस्ती; उदासीनता

བད་ལྷ་ -कफ गाँड

བབ་- झर्नु; वर्षा; प्रवाह; बग्नु

བབ་ཅོལ་- सहसा; अविवेकपूर्ण

བབ་པ་ -झर्नु; वर्षा; प्रवाह; बग्नु

བབས་ -झर्नु; वर्षा; प्रवाह; बग्नु

བབས་པར་གྱུར་ -झर्नु; वर्षा; प्रवाह; बग्नु

བམ་- र अथबा प्रश्नवाचक सामान्य प्रत्यय

བམ་པོ་- अध्याय

བར་ -अन्तर; मध्य; देखि सम्म

བར་སྐབས་- अन्तर्य

བར་གྱི་- तबसम्म; सम्म

བར་གྱི་སྣང་བ་- आकाश आन्तराभव

བར་གཅོད་- क्रि हस्तक्षेप गर्नु; वाधा पुर्याउनु सं हस्तक्षेप; बाधा

བར་ཆད་ -बाधा

བར་ཆད་བགྱིད་པ་ -हस्तक्षेप; बाधा

བར་ཆད་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको बाधा

བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་- अवरोधित अनवरोधित

བར་ཆད་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་- चतुर विवन्ध प्रतिपक्ष भेद

བར་ཆད་བྱེད་- अवरोध; बाधा; हस्तक्षेप

བར་ཆད་བྱེད་པ་ -अवरोध; बाधा

བར་ཆད་བྱེད་པར་འགྱུར་- वाधा; एउटा बाधाको रूपमा काम गर्नु

བར་ཆད་མེད་- निरन्तर्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བར་ཆད་མེད་བཅས་- अवरोध विना

བར་ཆད་མེད་པ་- अवरोध विहीन

བར་ཆད་མེད་པ་ཡི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རེག་- अनन्तर्य समाधि स्थापना

བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ -अनन्तर्य समाधि

བར་ཆད་མེད་པར་བརྩོན་པ་- अविरल प्रयास

བར་ཆད་མེད་ལམ་- अविरल पथ

བར་དུ་- तव सम्म; यस विचमा

བར་དུ་གཅོད་པ་- क्रि बाधा हाल्नु सं बाधा; अवरोध

བར་དུ་གཅོད་པ་ཡི་ཉེས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་-अन्तर्य दोष प्रहान

བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་- बाधा पुर्याउनु

བར་དུ་གཅོད་བྱེད་- बाधा पुर्याउनु

བར་དུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་-बाधा पुगेको संलग्नता

བར་དུ་ཆད་པ་- अनिरन्तर

བར་དུ་ནས་- तव सम्म; यस बीचमा

བར་དུ་བར་མ་དོར་- अन्तरा

བར་དུ་མ་ཆད་པ་- निरन्तर

བར་དུ་ལ་- यावत; तव सम्म; यस वीचमा

བར་དོ་- अन्तराभव

བར་སྣང་- अन्तरिक्ष

བར་པ་- मध्यम

'''བར་བྱ་- भविष्य काल कर्ता

'''བར་བྱས་- भूत काल कर्ता

'''བར་བྱེད་- वर्तमान काल कर्ता

བར་མ་- मध्यम

བར་མ་ཆད་པར་བསྒོམ་པས་- अविरल विकास/ ध्यान द्वारा

བར་མ་ཆར་པར་- अविरल

བར་མ་སྲིད་པ་- अन्तरा भव

བར་མེད་- अविरल

བར་ལ་-तव सम्म; यस वीच

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བལ་- ड्रागन

བལ་ཡུལ་- नेपाल

བི་ཤོ་དྷ་ན་ -विशोधन

བིམ་བ་ལྷར་དམར་ -विम्ब प्रतिविम्ब

བུ་- सुतक; पुत्र

བུ་གཅིག་པ་- एक पुत्रक; एक मात्र छोरा भएको व्यक्ति

བུ་སྟོན་- महान् शाग्य विद्रान्; वुद्धिजमको इतिहासका लेखक

བུ་འབྱུང་བ་- अपात्य प्रसव

བུ་འབྱུང་བར་- जन्माउँछ

བུ་གཞོན་པ་- युवा केटा

བུ་རམ་- गुड सक्खर

བུ་རམ་ཤིང་པ་- इक्सकु (उखु)

བུ་རམ་ཤིང་བ་ -इक्सकु (उखु)

བུ་ལ་བྱམས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་-वच्चाको लागि आमाको माया महान् छ

བུ་ལོན་- ऋण

བུང་བ་གནག་- भँवरा

བུད་མེད་- स्त्री

བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་-स्त्री भवम

བུད་མེད་མཐོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་- स्त्रीलाई देख्दा कष्ट हुँदैन ?

བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་- स्त्री रत्न

བུད་ཤིང་- इन्धन

བུད་ཤིང་ལས་མེ་-इन्धनबाट उत्पन्न हुने आगो

བུམ་པ་- घट, कलश

བུམ་པ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་- घट युक्त योग

བུམ་པ་དང་གཅིག་- घट हुने व्यक्ति

བུམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་- घट भएको घट

བུམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- घटसँग एक हुनुको विपरित

བུམ་པ་དང་ཐ་དད་- घट भन्दा भिन्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་- घट नहुनु; अघट

བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- एउटा घट नहुनुको विपरित

བུམ་པ་མེད་པ་- घटको अस्तित्व विहिनता

བུམ་པ་ཀྱུ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- अघटको विपरित

བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་- एउटा वैद्य घट अवलोकन नगर्नु

བུམ་པ་ཡིན་པ་- एउटा घट हुनु

བུམ་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ -एउटा घट हुनुको विपरित

བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ- अ अ घट

བུམ་པའི་རྒྱུ་- एउटा घटको कारण

བུམ་པའི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་- एउटा घट उत्पन्न हुनु भन्दा पहिला

བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་- घट सामान्य लक्षण

བུམ་པའི་ལྡོག་པ་- घट व्यतिरेक

བུམ་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་- घटको उत्तर उदय

བུམ་པའི་དཔེ་བྲག་- घटको दृष्टान्त

བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་- घटको सृजनशील कारण

བུམ་པའི་བློའི་གཞན་སེལ་- घटको मानसिक अन्य नामेटकर्ता

བུམ་པའི་འབྲས་བུ་- एउटा घटको असर

བུམ་དབང་- कलश आगम

བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་-घट बोध गर्ने अवधारणात्मक चेतना

བུལ་བར་- विलम्बित

བེམ་པོ་- कन्थ

བེམ་ཤེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་- न त वस्तु न त चेतना रहेको एउटा वस्तु

བེམ་ཤེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ -न त वस्तु न त चेतना रहेको एउटा मिश्रित घटना

བེམ་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་- वस्तु चेतना र असम्बन्धित संयोजन कारकहरू -तीन

བེའུ་- वाच्छा

བེའུ་སྐྱེས་མ་ཐག་- भर्खरै जन्मेको वाच्छा

བོ་- उम्लीनु; पौखिनु

བོ་དེ་ལེའུ་ཙི་- भारतीय गुरु वोधिरुची

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བོགས་-वृद्धि

བོགས་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་- वैद्धिवाट जारी हुने कार्यहरू

བོང་བ་- सरकार

བོང་བུ་- गधा;

བོང་ཚོད་- आकार

བོད་- तिब्वत

བོད་སྐད་- तिब्वती भाषा-

བོད་པ་- तिब्वती व्यक्ति

བོབས་- ओर्लनु; झर्नु; पतन हुनु

བོར་ -फ्याँक्नु; छाड्नु

བོར་ཏེ་ -फ्याँक्नु; छाड्नु

བོར་སྟེ་- चोर्छ

བོར་ནས་- अपाह्य

བོར་བ་- परित्याग

བཻ་ཌཱུར་- वैदूर्य

བཻ་ཌཱུར་འདུག་པ་ཡིན་- वैदूर्य माया

བྱ་- कार्य; क्रिया; चरा

བྱ་དཀའ་- दुष्कर; गर्न कठीन

བྱ་དཀའ་བ་ -दुष्कर; गर्न कठीन

བྱ་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་- दुष्कर चर्या

བྱ་དཀའ་བ་མང་བ་- गर्नको लागि धेरै कठीन

བྱ་གག་རིམ་- कुक्कुलीक

བྱ་དགོས་པ་- करणीय; गर्नु पर्ने; गर्नै पर्ने

བྱ་རྒོད་- गिद्ध

བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་རི་- गिर्द्धकुट

བྱ་རྒྱུད་- क्रिया तन्त्र

བྱ་རྒྱུད་རིགས་- क्रिया तन्त्र परम्परा

བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་- क्रित्यानुष्ठान ज्ञान

བྱ་ནག་- कालो चरा (भारतमा प्राय खाइने)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱ་པ་- शाकुनीक

བྱ་བ་- क्रिया; क्रित्य; कार्य

བྱ་བ་འགྲུབ་པ་- क्रिया शुद्धी

བྱ་བ་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་- प्राप्त गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरूमा निश्चित हुनेछ

བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་- क्रियाकलापहरू प्राप्ति

བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་- खराब क्रियाकलापहरूमा अनुरक्त आलस्य

བྱ་བ་གཅིག་- एक कार्य

བྱ་བ་བཅས་པའི་གནས་- कार्यको स्थान; क्रियाकलापहरूको स्तर

བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད་- विभिन्न क्रियाकलापहरू गर्नु

བྱ་བ་མཐུན་པ་ཉིད་ -समान कार्यत्व

བྱ་བ་དང་- प्रतिभेद

བྱ་བ་ལྡན་- कार्य युक्त

བྱ་བ་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་- कृत्यानुष्ठान

བྱ་བ་རྣམས་- कार्यहरू; क्रियाकलापहरू

བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- क्रियाकलापहरूको सम्बन्धमा त्रुटीविहीन

བྱ་བ་བྱེད་- क्रियाकलापहरू गर्नु

བྱ་བ་བྱེད་པ་ -क्रियाकलापहरू गर्नु; गर्नु; प्राप्त गर्नु

བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་- विभिन्न क्रियाकलापहरू गर्नु

བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐ་མི་དད་པ་- अभिन्न कार्य गर्नु

བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་- कार्य कारण युक्ति

བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པ་- सक्रिय नभएर

བྱ་བ་མང་པོ་- कैयन् क्रियाकलापहरू

བྱ་བ་མང་པོའི་འདུ་འཛི་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་- कैयन् क्रियाकलापहरू नहुनु

བྱ་བ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་- बहु कर्तव्यता परिच्छेद

བྱ་བ་མེད་པའི་གནས་- अकरणीय अवस्था

བྱ་བ་མཚུངས་པ་ཉིད་- क्रियाकलापहरूको एकरूपता

བྱ་བ་མཛད་པ་-क्रियाकलापहरू गर्नु

བྱ་བ་ལ་མཐུ་མེད་པ་- क्रियासमार्थ

བྱ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་རྩོམ་པ་- अविपरित कृत्यारम्भ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱ་བའི་ཕྱིར་- गरेको कारणले; कारणले

བྱ་བའི་རིགས་- कार्यको विश्लेषण

བྱ་བར་རིགས་ -कार्यको विश्लेपण

བྱ་བྱེད་- व्यापार; व्यापार कारण

བྱ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ -कार्य र कर्ताको विश्लेषण

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་- तीन- कार्य कर्ता र वस्तु

བྱ་བྲལ་- क्रियाकलापहरूबाट मुक्त

བྱ་མེད་- अक्रिया

བྱ་རོག་- काग

བྱ་ལྷག་- रातो गिद्ध

བྱ་སླ་བ་- गर्न सजिलो

བྱང་- शुद्धिकर गर्नु; सफा गर्नु; उत्तर; पछि

བྱང་- उत्तर; पछि

བྱང་ཁྲ་མི་སྙན་- उत्तर कुरु

བྱང་ཆུབ་- बोधि

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་- बोधि अधिकार; बोधिको अवसर

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་- बोधि धर्मता

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་- बोधि मण्ड

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་- बोधिको स्थानको बीचमा बसेको

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་ཁོར་ཡུག་- बोधि मण्ड परी समता

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ་- बोकिचर्यावतार पञ्जिका

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་-बोधि पक्षित; बोधि पक्ष

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་- बोधि पक्ष धर्म

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་- बोधि पक्ष

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་- बोधि पक्ष

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བསྒོམ་པ་- सैतिस बोधि पक्ष भावना

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་- बोधि पक्ष धर्म

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་- बोधिपक्षात्मक प्रजा

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་- बोधिपक्ष चर्या

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པས་བསྡུས་པའི་ཤེས་རབ་- बोधिपक्ष संगृहित प्रज्ञा

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པས་མང་དུ་གནས་- बोधिपक्ष बाहुल विहारी

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་- बोधिपक्षादी रत्नाश्रायत्व कर्म

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་- सम्यक सम्वोधि सम्म

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་- सम्यक सम्वोधि सम्म उत्तरोत्तर भूमिको शुद्धताको गुण

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་- वोधि सम्भार

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་- बोधियान; संबोध अङ्ग

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་- सम्यक सम्वोधिका शाखाहरू

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་- सप्त सम्बोध्य अङ्ग

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་- सम्यक् सम्बोधिका शाखाहरू स्थापना गर्नु

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་ -सम्यक सम्वोधिका शाखाहरू हुने

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་- बोधि वृक्ष

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་- वोधिचित्त

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་- उत्पादित वोधिचित्तको सम्बन्धमा शङ्का हटाउनु

བྱང་ཆུབ་དགའ་ལྡན་- आनन्दमय सम्यक सम्वोधि

བྱང་ཆུབ་བགེགས་བྱེད་པ་རུང་བ་- सम्यक सम्बोधिमा अवरोधको लागि सुहाउँदो

བྱང་ཆུབ་བགེགས་སུ་འགྱུར་བ་ -सम्यक सम्बोधिमा एक अवरोध हुनु

བྱང་ཆུབ་ཆེ་- महान् सम्यक् सम्बोधि

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་- महा बोधि

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རྨད་བྱུང་ཅན་- अद्भुत महा वोधि

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་- महाबोधि समुद्गामत्व

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་འདུན་པ་དྲག་པོ་- तिव्र छन्द महावोधि

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་- महावोधि आलम्वत्व

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལྷུར་ལེན་པ་- महावोधि परम

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་མཚན་- वोधि निमित (महा)

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་- महावोधि संभार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སྨོན་པ་- महावोधि प्रणिधान

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་- महावोधि परिणामना

བྱང་ཆུབ་མཆོག་- परम वोधि; वोधि श्रेष्ठ

བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ས་བོན་ཉིད་- उत्तम वोधि विजत्व

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་- वोधिचित्तपरमोत्पाद

བྱང་ཆུབ་ཉེ་བར་རྟོགས་པ་- आसन्न वोधि वोध

བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་- वोधि परिणामना

བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་ -वोधि परिणामना

བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་- वोधि व्याकरण

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ་- वोधिचित्त उत्पाद

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་- वोधिचित्तोत्पाद

བྱང་ཆུབ་ཐག་མི་རིང་- सम्यक् सम्वोधिबाट त्यति टाढा होइन

བྱང་ཆུབ་ཐེག་ཆེན་- वोधि यान

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ས་- वोधि प्राप्त; वोधि प्राप्तभ्य

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་-वोधि प्राप्ति कामना

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ་- वोधि प्राप्तभ्य

བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་- वोधि प्राप्ति

བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བར་ཤེས་པ་- आसन्न वोधि ज्ञान

བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་- सम्यक् सम्वोधिसँग मैतिस सामन्जस्यहरू

བྱང་ཆུབ་དམ་པ་- परा वोधि

བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་- परम वोधि प्राप्ति

བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་- सर्वोच्च वोधि प्राप्त गर्नको लागि

བྱང་ཆུབ་དྲི་མེད་ཡངས་པ་- विमल विपुल वोधि

བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་- वोधि विशुद्धता

བྱང་ཆུབ་པ་- सम्यक् सम्वोधि प्राप्त गरेको व्यक्ति

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་- वोधि पक्ष

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་- धर्म वोधि पक्ष

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་- वोधि पक्ष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱང་ཆུབ་བར་ས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི་རྣམ་དག་- विशुद्ध तथा उत्तरोत्तर भूमिको

བྱང་ཆུབ་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་ཁྱད་པར་ཅན་- हीन; मध्य; विशिष्ट वोधि

བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་- वोधिको शान्ति

བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་- सम्यक् सम्वोधिको राजमार्ग (चोङखापाको व्याख्या)

བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ་- वोधिभद्र

བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་- वोधि समुद्गाम

བྱང་ཆུབ་ཡངས་པ་- विपुल वोधि

བྱང་ཆུབ་རང་སངས་རྒྱས་པ་- प्रत्येक वोधि वुद्ध

བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་- सम्यक् सम्वोधि प्राप्त गर्नु

བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་དོ་- सम्यक् सम्वोधिमा स्थापित हुनु

བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པ་- वोधि प्रतिपन्नक

བྱང་ཆུབ་ལ་གཞོལ་བ་- वोधि तर्फ प्रवाह हुनु

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་- वोधिपथ प्रदिप

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ -वोधिपथ प्रदिप

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་ཡིག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་-मञ्जुश्रीको पवित्र वाक्यहरू पाँचौं दलाई लामा कृत

བྱང་ཆུབ་ཤིང་- वोधि वृक्ष

བྱང་ཆུབ་སེམས་- वोधिचित्त

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་- वोधिचित्त विवरण

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་-वोधिचित्तोत्पाद

བྱང་ཆུབ་སེམས་དག་བླང་བ་- वोधिचित्त लिनु

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་བ་- वोधिचित्तको उत्पाद

བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་- वोधिसत्त्व; वोधिचित्त

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་- वोधिसत्त्व

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་- दस वोधिसत्त्व

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོག་མེད་ -अकल्प वोधिसत्त्व

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་- वोधिसत्त्वहरूं जस्तै

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཏོལ་བ་- वोधिसत्त्व परित्यक्त

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནང་- वोधिसत्त्व अध्यात्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པ་- बोधिसत्त्व चर्या
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་- अबोधिसत्त्व
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་- बोधिसत्वको अ दृश्य मार्फत
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་འཁོར་བ་- बोधिसत्त्वको महान्ता
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ལ་གནས་པ་- गोत्रस्थ बोधिसत्त्व
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསླབ་པ་- बोधिसत्त्व शिक्षा
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མ་མཆིས་པ་- त्रुटि विहीन बोधिसत्त्व
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ -त्रुटि विहीन बोधिसत्त्व
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པར་འཇུག་པ་- बोधिसत्त्वको त्रुटि विहिनतामा प्रवेश गर्नु
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟགས་ལྔ་- बोधिसत्त्वको पाँच लक्षणहरू
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་- बोधिसत्त्व पिटक
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་- बोधिसत्त्व प्रतिज्ञा
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་- बोधिसत्त्व योगाचार्य चतुसतक टीका
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་- बोधिसत्वचार्यावतार
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བུ་བཞི་- बोधिसत्त्वको चार फल
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་- बोधिसत्व शील संवर
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་སྤྱི་- बोधिसत्व सामान्य नाम
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- बोधिसत्त्व परिपाक
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་མ་ངེས་པ་- बोधिसत्त्व गोत्रमा अनिश्चित
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་- बोधिसत्त्व भूमि
བྱང་སྡོམ་- बोधिसत्त्व संवर
བྱང་ཕྱོགས་- बोधि पक्ष; उत्तर
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་- बोधि पक्ष;
བྱང་བ་ - शुद्धिकरण गर्नु; सफा गर्नु
བྱང་བའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ -शुद्धीकरण गरिएको प्रकृतिबारे सबै कुरा जान्नु
བྱང་བར་བྱའི་སྒོམ་པ་- - व्युत्पत्ति भावना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ -शुद्धिकरण गर्नु; सफा गर्नु
བྱང་རྩེ་- उत्तर विन्दु गान्देन गुम्बाको कलेज
བྱང་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ་-
བྱང་ས་- बोधिसत्त्व भूमि
བྱང་སེམས་- बोधिचित्त; बोधिसत्त्व
བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་- बोधिसत्त्व ज्ञान
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་- बोधिसत्तव यान
བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་པ་- बोधिसत्त्व आर्य
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་- बोधिसत्त्व मार्ग
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་- बोधिसत्त्व आर्य
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་- आर्य बोधिसत्त्व भूमि
བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ལམ་- सामान्य प्राणी बोधिसत्त्व मार्ग
བྱད་གཟུགས་- आकार
བྱད་གཟུགས་དང་བོང་ཚོད་དང་སྐོབས་མཚུངས་པ་- तुल्य आकृति प्रमाण बल
བྱམས་- माया; मैत्री
བྱམས་མགོན་-मैत्रेयनाथ
བྱམས་ཆོས་- मैत्रेयको उपदेशहरू
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་- मैत्री करुणा
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་བསམ་མེད་- मैत्री करुणाको
བྱམས་འདོད་- वत्सल
བྱམས་པ་- मैत्री; मैत्रेय; स्नेह; वत्सल
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་- महामैत्री
བྱམས་པ་ཉིད་- माया; वत्सलत्व
བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་- मैत्री करुणा
བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ་- मैत्रभन्त
བྱམས་པ་ནི་་་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་- मैत्री सुख संयोगकर
བྱམས་པ་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ་- मैत्री व्यापद प्रतिपक्ष
བྱམས་པ་ནི་སྲེད་པའི་རང་བཞིན་- तृष्णा; माया; स्नेह
བྱམས་པ་བྱེད་པ་- करुणायता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་- माया इत्यादिको महान्ता
བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་- मैत्रेय विमोक्ष सुत्र
བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་- मैत्रमन
བྱམས་པའི་སེང་གེའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་-मैत्रेय महा सिंहनाद
བྱམས་པའི་སེམས་པ་- कृपाशय
བྱམས་པར་འདོད་- वात्सल्य
བྱམས་པས་བསྐྱེད་པ་- स्नेह जनित
བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་- मैत्रेय अध्यायका प्रश्नहरू
བྱམས་ལ་སོགས་བསྒོམ་པ་མཆོག་- मैत्रेयादी भावनाग्रह
བྱས་- क्रि गर्नु; कार्य; सम्पादन; निर्माण; लिनु सं कार्य; क्रियाकलाप
བྱས་ཚོས་- निर्मित अभ्यास
བྱས་ནས་- लिएर; गरेर; निर्माण गरेर
བྱས་ནས་རིང་མོ་ཞིག་ལོན་པ་- लामो समयसम्म गर्नु
བྱས་པ་- कर्ता; कर्ती; उत्पादन; उत्पादित वस्तु; गर्नु; कार्य
བྱས་པ་ཅན་- निर्माण
བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་- कर्ता विकल्प भूमि
བྱས་པ་གཙོ་- कर्तावादी
བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་- बनाएर उत्पन्न हुने
བྱས་པ་ཤེས་པ་- कर्ताजिता
བྱས་པ་བསྔང་བའི་ས་- कर्ता विकल्प भूमि
བྱས་པའི་ས་- कर्तवी भूमि
བྱི་དོར་- बडार्दै
བྱི་དོར་བྱས་- बडार्नु
བྱི་ལ་- बिरालो
བྱིང་- लय; दत्त; निमग्न
བྱིང་ན་གནས་པ་ -लय; दत्त; निमग्न
བྱིང་བ་- निमग्न; लय .
བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་- लयाउदात्त
བྱིངས་- धातु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱིན་- दिनु

བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་- अनुपूर्व गत

བྱིན་གྱིས་རླབས་ཅན་- अधिष्ठान

བྱིན་གྱིས་རླབས་ཤིང་བབས་པར་གྱུར་- अधिष्ठित

བྱིན་གྱིས་རློབ་- अधिष्ठान

བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་- अधिष्ठान

བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་བྱེད་- अधिष्ठान गर्नुहुन्छ

བྱིན་གྱིས་རློབས་ཀྱིས་སྐྱོད་- अधिष्ठान कारी

བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་- अधिष्ठान

བྱིན་གྱིས་བརླབས་- अधिष्ठान; अधिष्ठित

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་- अधिष्ठान

བྱིན་ཆུང་བ་- अल्प सार

བྱིན་ནས་- दात्व

བྱིན་པ་- प्रदान; दान

བྱིན་པ་ཨེ་ཎ་ཡའི་འདུ་- अइनेयजङ्ग

བྱིན་རླབས་ཅན་-अधिष्ठान

བྱིན་བརླབས་པ་- अधिष्ठान

བྱིའུ་- घर नजिक बस्ने कालो टाउको भएको चरा.

བྱིས་པ་- बाल; बाल प्राणीहरू

བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་- बच्चा जस्तो व्यवाहा गर्नु

བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་- बच्चाको लागि यी छल पूर्ण छन् ।

བྱིས་པ་བཙས་མ་ཐག་པ་- नवजात शिशु

བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- बच्चा जस्तो सामान्य प्राणीहरू

བྱིས་པའི་ཆོས་- बाल धर्म

བྱིས་པའི་རྨོངས་པ་- बच्चा जस्तो र अज्ञानी

བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་- बच्चाको जस्तो प्रकृति हुनु

བྱུ་རུ་- मुगा

བྱུག་པ་- विलेपण

བྱུགས་- विलेपण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱུང་ - उत्पाद; उद्भव; प्रत्यय; माया; समुत्थील

བྱུང་གྱུར་ - समुत्पाद

བྱུང་ནས་ - उदय भएर

བྱུང་ནས་འཇིག་ཅིང་འཇུ་བ་ - उत्पन्न; भग्न; विलिनता

བྱུང་བ་ - उत्पन्न; उत्पाद; सम्भव; प्रवृत्ति

བྱུང་བ་ཆེན་པོ་ - महा भुतानी

བྱུང་བ་མ་ཡིན་ - असंभूत

བྱུང་བའི་རིམ་པ་ - घटनाक्रम

བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ་ -उदय हुनु; हुनु

བྱུང་བར་གྱུར་ན་ - प्रत्युपशितत (हुन्छ)

བྱུང་བར་བྱེད་པ་ - उत्पन्न गराउनु उत्पादन गर्नु

བྱུར་ལྷ་ - अभागी गाँड

བྱེ་བ་ - क्रि खोल्नु; सं एक करोड

བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ - कोटी नियता सतसहस्र

བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ -एक अरब

བྱེ་བྲག་ - विशेष; प्रतिविशेष; भेद; नानात्व; प्रकार

བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ - एकमात्र; विपेशता

བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ - विशेष लक्षण

བྱེ་བྲག་གྱུར་པ་ - विपर्युक्त

བྱེ་བྲག་ཏུ་ - विशेष गरेर

བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྟགས་པ་ - विस्तृत रूपमा विश्लेषण गर्नु

བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ - व्युत्पन्न संधिगार्थ ग्रहण

བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་ - व्युत्पन्न

བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ - विस्तृत रूपमा थाहा दिनु

བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ -विस्तृत रूपमा थाहा दिनु

བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ - वैशेपिक परम्परा

བྱེ་བྲག་པ་ - विभेद

བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་ - विभेद गर्नु; खुट्याउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་ -विभेद गर्नु: खुट्याउनु

བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་ -विभेद गर्नु: खुट्याउनु

བྱེ་བྲག་མ་མཆིས་པ་- अभेदत्व

བྱེ་བྲག་མེད་- निर्विशेष

བྱེ་བྲག་མེད་པ་- निर्विशिष्ट

བྱེ་བྲག་མེད་པར་- अभेदन

བྱེ་བྲག་སྨྲར་བ་- वैशेषिक

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ -वैशेषिक (एक थेरवादी परम्परा)

བྱེ་བྲག་ཤེས་པ་ -विशेष ग्रहण

བྱེད་- गर्नु: कार्य गर्नु: सम्पादन गर्नु: गर्छ: सन्दर्भ लिनु

བྱེད་རྒྱུ་- कारण हेतु

བྱེད་རྒྱུ་བཅུ་- दस कारणीहरू

བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་ -शक्तिमत् कारण हेतु

བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་ -शक्तिहीन कारण हेतु

བྱེད་སྒྲ་- निमित्त कारण

བྱེད་དུ་འཇུག་པ་- गर्नमा संलग्न हुनु

བྱེད་དུ་འཇུག་པོ་- करपाक

བྱེད་པ་- क्रि गर्नु: सम्पादन गर्नु: सं निमित्त: कार्य

བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་- सक्रिय

བྱེད་པ་དེ་ལ་- करमानु

བྱེད་པ་པོ་- कर्ता

བྱེད་པ་པོ་དང་བྲལ་བ་- कारक विरहित

བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོ་- कर्ता ज्ञाता तथा मुक्त भएको व्यक्ति

བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་- कर्ता कर्म क्रिया अनुफल

བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ་- कर्ता अवलोकन हुँदैन

བྱེད་པ་པོ་མ་མཆིས་པ་- अकारक

བྱེད་པ་བྱས་པ་- जे गर्नुछ त्यो गर्नु

བྱེད་པ་མ་མཆིས་པ་- निर्व्यापार: निस्क्रिय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྱེད་པ་མེད་པ་- क्रिया रहित निश्चेष्टा
བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་- क्रिया अपवाद
བྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་- क्रिया समारोप
བྱེད་པ་ལ་ལྟས་པ་- कार्यको दृष्टिकोणबाट
བྱེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་- अकिञ्चित समार्थ
བྱེད་པར་རྟོག་པ་- व्यापार कल्पना
བྱེད་པར་འཛིན་པ་- कर्तत्व ग्राह
བྱེད་པོ་ཉིད་- कर्ता
བྱེད་པོ་མིན་- अकर्तत्व
བྱེད་མིན་- अकार
བྱེད་མེད་- अकर्तत्व
བྱེད་གཞུངས་-सन्दर्भ
བྱེད་རིགས་པ་- सन्दर्भ दिन सुहाउँदो
བྱེད་ལས་- कार्य
བྱེས་- सेरा गुम्बा विश्वविद्यालयको जे कलेज
བྱོན་ནས་- आएर
བྱོན་པ་- आउनु; आइपुग्नु
བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་- तिर्यक योनी
བྱོལ་སོན་གི་སྐྱེ་གནསོ་པ་- तिर्यक योनी
བྱོས་- सुन्नु; बनाउनु
བྲ་བོ་- एक प्रकारको सिमी
བྲག་- प्रतिध्वनी
བྲག་ངོས་- पहराको भीर
བྲག་ཅ་- प्रतिध्वनी
བྲག་ཆ་- प्रतिध्वनी
བྲག་ཆའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པ་-एउटा प्रतिध्वनीको क्रियाकलापको श्रेणीमा पालना गर्नु
བྲག་ཛ་- प्रतिध्वनी
བྲག་རྫོང་- पहराको भीर
བྲག་རི་- ढुङ्गे पहाड

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྲན་- नोकर
བྲན་འགྱུར་- प्रेश्य भूतो
བྲན་དང་འདྲ་བ་ -दास जस्तै
བྲན་མོ་-दासी
བྲན་མོ་ཀུ་ཀུན་- कुम्भ दासी
བྲམ་ཟེ་- ब्राह्मण
བྲམ་ཟེ་ཆང་མི་འཐུང་བ་- ब्राह्मणले जाँड पिउँदैन
བྲམ་ཟེའི་རིགས་- ब्राम्हण गोत्र
བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཆེ་ཤིང་མཐོ་བ་- ब्राह्मण महाशाला कुल
བྲམ་ཟེར་ཤེས་པ་-ब्राहम्यता
བྲལ་- वियोग; मुक्त; कमी
བྲལ་བ་- वियोग; विसंयुक्तत्व; अपाकर्ष
བྲལ་བ་ཉིད་- रहितत्त्व
བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་-विसंयोग फल
བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་- विगोगको असल गुणहरू
བྲལ་བའི་རང་བཞིན་- अपागता स्वभाव
བྲལ་བར་བགྱིད་པ་- छुट्टीनु; स्वतन्त्र हुनु
བྲལ་བར་བྱ་བ་- विसंयोग
བྲལ་འབྲས་- विसंयोगको असर
བྲི་-घटाउनु; कम पार्नु; हीन; लेख्नु
བྲི་བ་- घटाउनु; कम पार्नु; हीन; लेख्नु
བྲི་བ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པ་- न त वृद्ध न त हानी
བྲི་བ་འམ་འཕེལ་བ་མི་མཐོང་བ་- हानी वृद्धि अदर्शन
བྲི་བར་བྱའོ་- हानी गर्नेछ/ गर्नु पर्छ
བྲི་མེད་- अहानी -
བྲི་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པ་- अहिनअधिक
བྲིས་- लेख्छ
བྲིས་པ་- लिखित, विचरित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བྲིས་པའི་རི་མོ་- चित्र कोर्नु

བྲིས་པ་- लेखु; कोर्नु

བྲེ་པ་- फैलाउनु लपेट्नु

བྲེང་- श्रृङ्खला; माला

བྲེང་ཆགས་སུ་- निरन्तर रूपमा

བྲེས་པ་ -फैलाउनु, लपेट्नु

བླྭ་ - दोहोर्याउनु, उच्चाण गर्नु, बर्बराउनु

བླ་གབ་མེད་པ་-

བླ་བརྒྱུད་- लामाहरूको परम्परा

བླ་ན་མཆིས་- श्रेष्ठ, योग्य

བླ་ན་མཆིས་པ་- सउत्तर

བླ་ན་མ་མཆིས་པ་- अनुत्तर

བླ་ན་མེད་- अनुत्तर; अनुत्तरत्व

བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर; निरुत्तर

བླ་ན་མེད་པ་ཉིད་- अनुत्तर; अनुत्तर्य

བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་- अनुत्तर सम्यक सम्बोधि

བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་- अनुत्तर सम्यक् सम्बोधिमा निश्चित छ

བླ་ན་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་- निरुत्तर ज्ञान

བླ་ན་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་- उपायो निरुत्तरे ज्ञान

བླ་ན་མེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་- अनुत्तरमा मुक्त

བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་པ་- निरुत्तर भावना

བླ་ན་མེད་པའི་གནས་- अनुत्तरावस्था

བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་- अनुत्तर मम्यक् सम्बोधि

བླ་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་- अनुत्तर फल

བླ་ནར་- उत्तर

བླ་མ་- गुरु; गुरुत्व; उत्तर; कल्याण मित्र

བླ་མ་གུས་- गुरु भक्ति

བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་- गुरु बारे पचास श्लोक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བླ་མ་ཉིད་- गुरुत्व

བླ་མ་བསྙེན་བཀུར་- गुरुमा समर्पण

བླ་མ་པ་- उत्तरीय

བླ་མ་ལ་གུས་ཞན་- गुरु सुश्रुसा; गुरुमा समर्पण

བླ་མ་ལ་ཕུ་དུད་པ་བྱ་བ་ -गुरु सुश्रुसा; गुरुमा समर्पण

བླ་མའི་བརྒྱུད་པ་- लामाहरूको परम्परा

བླ་མར་བགྱིས་པར་འགྱུར་- लामा गुरुलाई जस्तो व्यवहार गर्नु

བླ་མར་བྱ་བ་- गुरु पर्ता

བླ་མར་བྱེད་- गुरु करोती

བླ་མེད་- अनुत्तम; अनुत्तर

བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་- अनुत्तर योग तन्त्र

བླ་རེ་- मण्डप

བླང་- ग्रहण गर्नु; लिनु; लिएर

བླང་དོར་- ग्रहण गर्नु अनि त्याग गर्नु

བླང་ནས་- ग्रहण गरेर; लिएर

བླང་བ་- ग्रहण गर्नु; मान्नु; लिनु; प्राप्त गर्नु

བླང་བར་བྱ་བ་- प्रतिग्रहण गर्छ; ग्रहण गरिएको वस्तु; लिनेछ

བླང་བྱ་བ་- ग्रहण गरिएको वस्तु

བླང་མེད་- अनुग्राह

བླངས་ -ग्रहण गर्नु; मान्नु; लिनु; प्राप्त गर्नु

བླངས་ཏེ་- ग्रहण गरेर; मानेर; लिएर

བླུན་པ་- मूर्ख

བླུན་པོ་- मूर्ख

བླུན་མོངས་སྨུན་པ་བཞིན་- अन्धा भूत

བླུན་རྨོངས་སྨུན་པ་བཞིན་- महान्धा भूत

བློ་- वुद्धि; मति

བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་- परम्परागत बुद्धि

བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་-निर्देशित

བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་- मन फर्काएको छैन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བློ་འཁྲུལ་པ་- भ्रात बुद्धि
བློ་གྲོས་- विद्वता; विद्वान
བློ་གྲོས་དགེ་བ་- शुभ मति
བློ་གྲོས་ངན་པ་- कुमति
བློ་གྲོས་ཅན་- विद्वान
བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་- महामति
བློ་གྲོས་གཉིས་ཅན་- दुई विन्दुको मन हुनु
བློ་གྲོས་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་- अविरल मति
བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་- मतिमत; विद्वान्
བློ་གྲོས་ནན་པ་- निश्चित् विद्वता
བློ་གྲོས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་- विक्षिप्त मति
བློ་གྲོས་མ་སྦྱངས་པ་- अव्युत्पन्न मति
བློ་གྲོས་མ་སྨིན་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྨིན་པ་- अपक्व सम्पक्व मति
བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་-अक्षयामति निर्देश सुत्र
བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ -अक्षयामति निर्देश सुत्र
བློ་གྲོས་ཞི་བ་- शान्त मति
བློ་གྲོས་ཡང་དག་པར་སྨིན་པ་- सम्पक्व मति
བློ་གྲོས་ཡངས་པ་- विशाल मति
བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་- सुविशुद्ध मति
བློ་ངན་- विमति
བློ་མངོན་གྱུར་པ་- प्रकट चेतना
བློ་ཅན་- मति
བློ་ཆུང་- अल्प बुद्धि
བློ་ཆུང་བ་- अल्प बुद्धि
བློ་ཆེན་སྐྱེ་བ་- महा बुद्धि उदय
བློ་མཆོག་གི་བདེ་བ་- अग्र बुद्धि सुख
བློ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་- अग्र बुद्धित्व
བློ་འཆང་- सचेत
བློ་གཏེར་- प्रज्ञा ज्ञान भण्डार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བློ་ཧ་- चेतना- मन
བློ་བརྟན་- स्थिर मति
བློ་བརྟན་པར་- स्थिर बुद्धि
བློ་དང་ལྡན་- बुद्धि
བློ་དང་ལྡན་པ་- मतिमत; अधिमत
བློ་དོན་མཐུན་- चेतना सुसंगत संकाय
བློ་དོན་དམ་པ་-परम चेतना
བློ་ལྡན་- बुद्धिमत्ता; बुद्धिमत्व
བློ་ལྡན་པ་- मतिमत अधिमत
བློ་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་- चार विपर्ययहरू
བློ་གནོད་མེད་- त्रुटिविहीन चेतना
བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་- विपर्यास बुद्धि .
བློ་བུར་- आगन्तुक
བློ་བུར་བའི་དྲི་མ་-सांयोगिक अशुद्धता
བློ་སྦྱོང་- चित्तको तालिम
བློ་དམན་- अल्प बुद्धि
བློ་ཞན་པ་- अल्प बुद्धि भएको व्यक्ति
བློ་བཟང་གྲགས་པ་- चोङ्खापाको गुम्बाको नाम
བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་- प्रथम पञ्चेन लामा
བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་- प्रख्यात योगि एनसाबाको अर्को नाम
བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་- पाँचौ दलाई लामा
བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་- चौथो पञ्चेन लामा
བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་-तेस्रो पञ्चेन लामा
བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་- दोस्रो पञ्चेन लामा
བློ་བཟན་ཏུ་དབྱངས་- समता पालना
བློ་རབ་ཏུ་གནས་པ་- जान र चेतना
བློ་རིག་ -जान र चेतना
བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་- सात भागमा जान र चेतनाको विभाजन
བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་- मनमा देखा पर्ने शक्तिद्वारा मञ्जुर गरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བློ་ལ་འཛིན་- स्मरणमा राख्नु

བློ་གསར་- नयाँ जानकारी

བློ་གསར་མིག་འབྱེད་- नयाँ जानकारीको आँखा खोल्ने

བློན་པོ་- अमात्य

བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་-परीनायक रत्न

བློའི་རྒྱུ་- बुद्धि हेतु

བློའི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་- परम बुद्धिमत

བློའི་ཐ་སྙད་- मानसिक परम्परा

བློའི་གཞན་སེལ་- मानसिक वहिष्करण

བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་- एउटा जागरणको वस्तुको रूपमा लिइनको लागि सुहाउँदो

བློས་རྟོགས་པ་- एउटा चेतनाद्वारा महसुष गरिएको

བློས་རིག་པར་བྱ་བ་- मनद्वारा ज्ञानको वस्तु

དབང་- अभिपेक

དབང་བསྐུར་- अभिपेक

དབང་བསྐུར་བ་- आगमको अभिषेक दिनु; अभिषेक

དབང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་- अभिपेक वलसँग सामञ्जस्य

དབང་གིས་- को वलले

དབང་བགྱིད་པ་ -को बलले

དབང་སྒྱུར་- नियन्त्रणमा लिनु; वसमा लिनु

དབང་བསྒྱུར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- वशको मानसिक चिन्तन

དབང་མངོན་- इन्द्रीय प्रत्यक्ष

དབང་མངོན་བཅད་ཤེས་- चेतना प्रत्यक्ष उत्तगामी बोधकर्ता

དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས་- चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ता भएको उत्तरगामी बोधकर्ता

དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་- वस्तु देखा पर्ने चेतना तर चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ता निश्चित नभएको

དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་- चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ता भएको वैद्य बोधकर्ता

དབང་བཅས་པ་- सइन्द्रिय

དབང་བཅུ་- दस शक्तिहरू (बुद्धको)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབང་ཆེ་བར་གྲུག་པ་- उग्र
དབང་མཆོག་ཐོབ་པའི་བློ་དང་ལྡན་- परम वशित लब्ध बुद्धि
དབང་རྟུལ་- मन्द इन्द्रीय
དབང་ཐང་- शक्ति, पहिलेको कार्यको शक्ति; कार्मिक शक्ति
དབང་ཐང་ཆེ་བ་- अधिकार
དབང་དུ་གྱུར་པ་- वशित, वशिभूत; अभिषेक
དབང་དུ་འགྱུར་ -वशित; वशिभूत; अभिषेक
དབང་དུ་འགྲོ་བ་- वशमा जान्छ
དབང་དུ་བྱ་བ་- वशिकरण
དབང་དུ་བྱས་- अधिकार
དབང་དུ་བྱས་པ་- अधिकार
དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་ -निर्वसित; अनियन्त्रीत
དབང་རྟུལ་གྱི་ནང་པ་- मन्द इन्द्रिय भएको बौद्ध धर्मावलम्बी
དབང་ལྡན་- शक्तिशाली
དབང་ལྡན་དང་བཅས་པ་ -शेषण
དབང་རྣམ་པ་བཞི་- चतुर विधा वसित; चार प्रकारको शक्ति
དབང་རྣོན་- तिक्ष्ण इन्द्रीय
དབང་རྣོན་གྱི་དགེ་རྩ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་- तिक्ष्ण इन्द्रिय युक्त बौद्ध धर्मावलम्बी जसको पुण्य मुलहरू पुरा परिपक्व भएको छैन।
དབང་པོ་ - इन्द्रिय; अक्ष इन्द्र
དབང་པོ་ལྔ་- पञ्चेन्द्रीयत्न
དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ -पञ्चेन्द्रिय परावृत्ती
དབང་པོ་ཉམས་པ་- हीनेन्द्रिय
དབང་པོ་རྟུལ་པོ་- मन्द इन्द्रियहरू
དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་- सबै इन्द्रियहरूलाई आनन्दित तुल्याउनु
དབང་པོ་དང་བཅས་པ་- सेन्द्राक
དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་རྣམས་- सेन्द्राक देवहरू
དབང་པོ་དྲུག་- ६ इन्द्रीयहरू
དབང་པོ་བསྡམས་པ་- संयमित इन्द्रीयहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབང་པོ་རྣོ་བ་- तिक्ष्ण इन्द्रीयहरू

དབང་པོ་རྣོ་བ་ཉིད་- इन्द्रीयहरूको तिक्षणता

དབང་པོ་རྣོན་པོ་ -तिक्ष्ण इन्द्रीयहरू

དབང་པོ་ཕྱུལ་པ་- प्राकृतेन्द्रीय

དབང་པོ་འབྲིང་- मध्येन्द्रीय

དབང་པོ་མ་ཚང་བ་- अपुरो इन्द्रीयहरू

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་- रुपेन्द्रीयहरू

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་- एक रुपेन्द्रीयबाट उत्पादित

དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ་- इन्द्रीय परीपुरी कौशल

དབང་པོ་རབ་དང་ཐ་མ་ཤེས་པར་བྱ་བ་- इन्द्रिय परापर ज्ञानता

དབང་པོ་ལ་མཁས་པ་- इन्द्रिय कौशल

དབང་པོ་ལྷའི་- देवेन्द्र; देवको

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་- इन्द्रिय प्रत्यक्ष

དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་- सर्वाकर परिपुंर्ण इन्द्रिय

དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་- अक्ष विचित्र गोचर

དབང་པོའི་ཡུལ་- इन्द्रिय विषय

དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡོད་པས་- इन्द्रियहरूको चरणहरू हुने भएकोले गर्दा

དབང་- ईश्वर

དབང་ཕྱུག་- ईश्वर; देवता

དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱུ་ -ऐश्वर्य हेतु

དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་- महेश्वर

དབང་ཕྱུག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ -ऐश्वर्य दान

དབང་པ་- शक्तिशाली व्यक्ति; शक्ति

དབང་བར་བྱ་- शक्तिशाली बनाउनु; सशक्तिकरण गर्नु

དབང་བར་བྱས་ -शक्तिशाली बनाउनु; सशक्तिकरण गर्नु

དབང་བར་བྱེད་ -शक्तिशाली बनाउनु; सशक्तिकरण गर्नु

དབང་བྱེད་པ་- अधिपति; आधिपत्य; विभूत

དབང་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་- विभुत्व प्राप्ति लक्षणत्व

དབང་འགྱུར་བའི་གཟུགས་- प्रभुत्व प्राप्त गरेकाको रूप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབང་མེད་- शक्तिहीन

དབང་མེད་གནོན་-अकामकर

དབང་བཙན་- बाँध्रे शक्ति; अधिकार

དབང་ཤེས་- इन्द्रिय ज्ञान

དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་- दुई इन्द्रिय चेतना र मानसिक चेतना

དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་- अनवधारणात्मक गलत चेतना जुन एउटा इन्द्रिय चेतना हो

དབུ་- शिर्प (टाउंको)

དབུ་མ་- मध्यमा; माध्यमिक

དབུ་མ་རྒྱན་- मध्यामकलंकार (शान्तरक्षित कृत)

དབུ་མ་ཆེན་པོ་ -महान् मध्यम मार्ग

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་- प्रासंगिक माध्यमिक

དབུ་མ་ཐལ་རང་- माध्यमिक प्रासंगिक तथा शान्तरक्षित

དབུ་མ་སྣང་བ་- कमलशीलको मध्यम मार्ग प्रकाश

དབུ་མ་པ་- मध्यामक; माध्यमिक

དབུ་མ་པ་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ་- चोङ्खापाका गुरुहरू मध्येको एक उमापापोदोर्जे

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བུདྡ་པཱ་ལི་ཏ། འགྲེལ་པ་པཱ་ལི་ཏ་- बुद्धपालिक मुल माध्यमक वृत्ति

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་བ། ཚིག་གསལ་- मुल माध्यमक वृत्ति प्रशन्नपद

དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་- प्रज्ञा प्रदिप मुल माध्यमक वृत्ति

དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་- प्रज्ञा नाम मुल मध्यमक करिक

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་- स्वातन्त्रिक मध्यमक

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་- मध्यमकभात्र

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ -मध्यमकभात्र टीका

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ -मध्यमकभात्र भाष्य

དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ -मध्यमकभात्र भाष्य करिक

དབུ་མའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་- मध्यम हृदय वृत्ति तर्कज्वाला

དབུ་མའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་- मध्यमक हृदय करिक

དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་- मध्यम मार्गको दृष्टिकोणबारे निर्देशनहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་- मध्यमक शास्त्र

དབུ་མའི་ལམ་- मध्यम मार्ग

དབུགས་- श्वास

དབུགས་རྔུབ་- श्वास भित्र तान्नु

དབུགས་རྔུབ་པ་- श्वास; आन

དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་- आनपान अनुस्मृति

དབུགས་ཕྱིན་- उच्छ्वसित

དབུགས་ཕྱིན་རྙེད་པར་- आश्वास प्राप्त हुन्छ

དབུགས་ཕྱིན་ཐོབ་པར་ -आश्वास प्राप्त हुन्छ

དབུགས་ཕྱིན་ནས་- अस्वास्त

དབུགས་ཕྱིན་པ་རྙེད་པ་ལགས་ཏེ་ -अस्वास्त प्राप्त हुन्छ

དབུགས་དབྱུང་བ་- श्वास वाहिर फेर्नु

དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་- अनापन

དབུགས་འབྱུང་བ་- प्रश्वास

དབུགས་སྦྱུང་བར་བགྱི་- अस्वास

དབུང་- मध्य

དབུའི་གཙུག་-मुर्धन

དབུའི་གཙུག་ཏུ་ -मुर्धनी; मुर्धन

དབུར་ལྡན་ -मुर्धन

དབུལ་- प्रदान गर्नु; प्रस्तुत गर्नु; दरिद्र

དབུལ་པོ་- दरिद्र

དབུལ་པོར་གྱུར་-दरिद्र भुतो

དབུལ་བ་- दरिद्रिय

དབུས་- मध्य

དབུས་མཐའ་- मध्यान्त विभाग

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ -मध्यान्त विभाग

དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ -मध्यान्त विभाग

དབུས་རྣམ་འབྱེད་པ་ -मध्यान्त विभाग

དབེ་བ་ཅན་- सुखावती

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབེན་- एकान्त; एकान्त स्थान

དབེན་པ་ -एकान्त; एकान्त स्थान

དབེན་པར་བགྱིད་པ་ -एकान्त; अलग बस्नु हुनु

དབེན་པར་འགྱུར་བ་- एकान्तमा जान्छ

དབེན་པར་འདུག་ -एकान्तमा एकान्तमा गएको

དབེན་ས་- एनसावा प्रख्यात योगी

དབེན་ས་པ་ -एनसावा प्रख्यात योगी

དབོག་- दिनु; प्रदान गर्नु

དབོན་- भतिजा; नाती

དབོན་པོ་ -भतिजा; नाती

དབྱང་ཅན་མ་- सरस्वती

དབྱངས་- आवाज; स्वर

དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པ་- गेय

དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་- गेय

དབྱངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- स्वर सम्पन्न

དབྱངས་ཡིག་- वर्ण

དབྱིག་- अमूल्य स्रोतहरू; निधि

དབྱིག་གཉེན་- वसुबन्धु महान् बौद्ध विद्वान

དབྱིག་པ་- दण्ड

དབྱིག་དབྱུག་- दण्ड

དབྱིངས་- धातु

དབྱིངས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་- तात्विक बुद्ध

དབྱིངས་མི་སྡུག་པ་- दुसंस्थान

དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་- छुट्याउन नसकिने विस्तार र आधारभूत जान

དབྱིབས་- संस्थान; आकार

དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་- आकार रूप

དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་- संस्थान वर्ण

དབྱུག་པ་- दण्ड

དབྱུང་བ་- हटाउनु; जारी गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དབྱེ་- भेद; छुट्याउनु; खोल्नु; विभाग

དབྱེ་ན་- जब अलग पारिन्छ; यदि अलग पारिन्छ भने

དབྱེ་ན་མི་མང་བ་ -विभाजन गर्दा धेरै भाग हुँदैन

དབྱེ་བ་- भेद; प्रभेद; विभाग

དབྱེ་བར་བྱེད་- भाग गर्नु; भाग लगाउनु

དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་- भेद भिन्न

དབྱེ་མེད་པ་- अभेद

དབྱེ་གཞི་- विभाजनको आधार

དབྱེན་- विमती; सजाय; कष्ट

དབྱེན་བཙོས་ -विमती; मजाय; कष्ट

དབྱེན་མེད་པ་- अभेद

དབྱེར་མ་མཆིས་ཉིད་- असम्भिन्न

དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་- असंभेदना

དབྱེར་མེད་- अभेद; असंभेद; अभिन्न

དབྱེས་ཆེ་བ་-पृथु

དཔྱོད་པ་- विचार; विश्लेपण

འབད་- यत्न; प्रयत्न गर्नु

འབད་ཅིང་- मरिमेट्नु

འབད་ན་ -व्यक्तिले मरिमेट्दा

འབད་པ་ -मरिमेट्नु; प्रयत्त गर्नु

འབད་པ་ཆེན་པོས་བརྩོན་པ་ཆེར་བྱེད་པ་- उद्योग गर्नु

འབད་པ་དང་བཅས་པ་- यत्नसाथ

འབད་པ་མི་མངའ་བར་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པ་- आयतन ज्ञान प्रवृत्ति

འབད་པ་མེད་པར་ཐར་པར་འགྱུར་- अयत्न मोक्ष

འབད་པ་བརྩོན་པ་ཆེར་བྱེད་པ་- उद्योग गर्छ

འབད་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- व्यवसायकर भावना

འབད་པར་བྱ་- यत्न गर्नेछ; प्रयत्न गर्नेछ

འབད་པར་བྱའོ་- यत्न गर्नु पर्छ

འབད་པར་བྱེད་དོ་- यत्न गर्नु; मरिमेट्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབད་པར་བྱེད་པ་ -यत्न गर्नु; मरिमेट्नु

འབད་མེད་- अयत्न

འབད་མེད་པར་- बिना यत्न

འབད་རྩོལ་རགས་པ་- अपरिस्कृत यत्न र थकावट

འབབ་- अवतरण; वर्षा; प्रवाह; झर्नु

འབབ་པ་ -अवतरण; वर्षा; प्रवाह; झर्नु

འབབས་ -अवतरण; वर्षा; प्रवाह; झर्नु

འབའ་ཞིག་- केवल

འབའ་ཞིག་མངོན་དགའ་ཞིང་- अभिनन्दमन

འབར་- ज्वलन; आगो

འབར་བ་- ज्वलन; उतप्त

འབུ་ཅན་གྱི་- निरुत्तामक

འབུགས་- छेड्नु

འབུད་- अलग पार्नु; बाहिर फ्याक्नु; फुक्नु

འབུམ་- सत सहस्र

འབུམ་ཕྲག་- सत सहस्र सत सहस्रिक

འབུལ་- उपागम; प्रस्तुत गर्नु; चढाउनु

འབེབས་-पराजय; पतन

འབེབས་པ་ -पराजय; पतन

འབོག་- दिनु; प्रदान गर्नु; दान

འབོད་སྒྲ་- सम्बोधन विभक्ति

འབོད་པ་- आह्वान

འབྱང་- शुद्ध हुनु; शुद्धीकरण हुनु

འབྱངས་ -शुद्ध हुनु; शुद्धीकरण हुनु

འབྱིན་- जारी गर्नु; हटाउनु; निर्मुल पार्नु

འབྱིན་པ་ -जारी गर्नु; हटाउनु; निर्मुल पार्नु; उद्धेद; दान

འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ -जारी गर्नु; हटाउनु; निर्मुल पार्नु; उद्धेद; दान

འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ -जारी गर्नु; हटाउनु; निर्मुल पार्नु; उद्धेद; दान

འབྱུག་- क्रि. अभिपेक गर्नु, सं. महलम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབྱུང་- सम्भव; उदय; निष्क्रम; प्रसुत; उत्पत्ती

འབྱུང་ཁུངས་- आकार; स्रोत

འབྱུང་གྱུར་- तत्त्वहरूबाट उदय भएको

འབྱུང་འགྱུར་- उत्पन्न भएको; उदय भएको

འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་- तत्त्वहरूबाट उत्पन्न भएको देखिने वस्तु

འབྱུང་འགྱུར་བ་- उत्पन्न भएको; उत्पन्न हुनु

འབྱུང་ཉེ་བ་-आसन्न

འབྱུང་སྐྱེ་- प्रादुर्भाव हुन्छ

འབྱུང་གནས་- स्रोत उद्गम स्थल

འབྱུང་པོ་- भूत प्रेत

འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིགས་པ་སྤྱང་བ་- परित्याग भूत को डर

འབྱུང་པོའི་གདོན་- भूत प्रेत

འབྱུང་བ་- सम्भव; उत्पन्न; उदय; प्रसव

འབྱུང་བ་ཆེ་- महा उदय

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་- महा भूत; महा तत्त्व

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་- चार महान् तत्त्वहरू

འབྱུང་བ་མཆིས་པ་- उत्थान

འབྱུང་བ་མ་མཆིས་པ་- न उत्थान

འབྱུང་བ་མེད་པ་- न उत्थान; असम्भव

འབྱུང་བ་ཡིན་- उत्पन्न हुनु; उदय भएको छ

འབྱུང་བ་ལྷག་མ་རྣམས་- बाँकी रहेको तत्त्वहरू

འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་- निश्चित (भौतिक) तत्त्वहरू

འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ་- उत्पत्ती कारण

འབྱུང་བར་- प्रसुत

འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་- तात्विक दृश्य वस्तु

འབྱུང་བར་འགྱུར་- उत्पत्ती हुन्छ; जुन एउटा तत्त्व हो

འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་- उत्पत्ती हुन्छ

འབྱུང་བས་བྱས་པ་- तत्त्वहरूद्वारा निर्मित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབྱུང་ཡོད་- सम्भव

འབྱེད་- अलग पार्नु; खोल्नु; छुट्याउनु; खोल्ने

འབྱེད་སྡུད་སྒྲ་- छुट्याउने र जोड्ने अव्ययहरू

འབྱེད་པ་- अलग पार्नु; खोल्नु

འབྱེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་- भेद प्रक्षिपति

འབྱོན་-आउनु; आइपुग्नु

འབྱོར་- भाग्य विभूत

འབྱོར་རྒྱུ་- भाग्यको कारण

འབྱོར་དང་མཐུན་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་- भाग्य वमोजिम कार्य गर्ने प्रज्ञा ज्ञान

འབྱོར་པ་- सम्पद; सम्पत्ति

འབྱོར་པར་གྱུར་ཅིག་- समृद्ध पार्छ

འབྱོར་བ་- सम्पन्न; सम्पत्ति; सम्वृद्धि; सम्पद

འབྱོར་བའི་དུས་- सम्पत्ति काल

འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་- भाग्यको परम प्रज्ञाज्ञान

འབྱོར་འབྲེལ་- योग

འབྲལ་- अपागाम; कमी; अलग

འབྲལ་བ་- विसंयोग

འབྲལ་བ་མེད་- अविसंयोग

འབྲལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་-अभिसंयोग

འབྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་- वियोगको सृजनात्मक कारण

འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ་- मुक्त हुनु; कमी; अलग

འབྲལ་བར་བྱེད་དེ་- अलग गर्नु; छुट्टाउनु

འབྲལ་བར་བྱེད་པ་ -अलग गर्नु; छुट्टाउनु

འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་རྣམས་- विवेक पदनी

འབྲལ་བར་མི་བྱེད་པ་- कमी नभएको; अलग होइन; मुक्त होइन

འབྲས་-फल; परिणाम

འབྲས་ཆན་- पकाइएको भात

འབྲས་མཆོག་- अग्र फल; उच्चतम परिणाम

འབྲས་མཆོག་ལྡན་པ་- परम फलध्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབྲས་དུས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་- असरको समयमा करुणा

འབྲས་གནས་- फल स्थित

འབྲས་ཕུ་- फल; असर

འབྲས་སྤུངས་- ड्रेबुङ गुम्बा

འབྲས་བུ་- फल; परिणाम

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་- फलोंदय

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་སྙོམས་འཇུག་- फलोदय जन्म ध्यान मग्न

འབྲས་བུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་- फलअभिनिर्भिर्तन

འབྲས་བུ་ལྔ་- पञ्च फल

འབྲས་བུ་ལྔ་བསྟན་པ་- पञ्च फल समदर्शन

འབྲས་བུ་ཆེ་- वृहत फल

འབྲས་བུ་ཆེ་བ་- महा फल; महा परिणाम

འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་- महा फल

འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་- फलधर्मकाय

འབྲས་བུ་ལྟར་འཚོ་བར་- फलोपजीभ्य

འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་འདོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་- साधारण फलेच्छा मनस्कार

འབྲས་བུ་ཐོབ་- फल प्राप्त

འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་- फल प्राप्ति विशेष

འབྲས་བུ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲིབ་པ་- फ़लावरण (चतुर विधा)

འབྲས་བུ་འཕེལ་བ་- फल वृद्धि

འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་- महाबोधि फल

འབྲས་བུ་འབྲིན་- फलासी

འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་- फंलोदय

འབྲས་བུ་འབྱོར་བ་- फल समृद्धि

འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་- अप्राप्त फल

འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་- एउटा असरको अनावलोकन

འབྲས་བུ་མེད་པ་- निष्फल

འབྲས་བུ་མྱོང་- फलानुभुती

འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་- फल परिग्रह गुण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་- फल समुद्गाम
འབྲས་བུ་ཡོད་པ་- फलदायी
འབྲས་བུ་ཡོད་པར་- फलदायी
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་- फल स्थित
འབྲས་བུ་ལ་དམིགས་པ་- फल अवलोकन
འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་- फल प्रतिपन्नक
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་- बुद्धत्व फलाभिनिर्भर्तन
འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཁྱད་པར་དུ་བ་- फलतो गोत्र विशेष
འབྲས་བུའི་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་- फलाश्चार्य
འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མེད་- एउटा असरको रूपमा अस्तितवमा नरहेको
འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་- कार्य हेतु
འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་- फल यान
འབྲས་བུའི་དོན་- फलार्थ
འབྲས་ཡོད་- फलदायी
འབྲི་- न्यून; न्यूनत्व; घट्दो; घट्नु; लेख्नु; ड्री (पोथी याक)
འབྲི་དང་འཕེལ་- हानी वृद्धि
འབྲི་བ་- न्यून; न्यूनत्व
འབྲི་བ་ལ་བརྟེན་པ་- हीन भागिय
འབྲི་བར་མི་འགྱུར་- हीन नहुनु
འབྲི་ཞིང་འཕེལ་བ་- हानीवृद्धी
འབྲིང་- मध्य; विमध्यम
འབྲིང་སྐོར་གསུམ་- तीन मध्यम चक्रहरू
འབྲིང་གི་ཆུང་ངུ་- मध्यको सानो
འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་- मध्यको महान्
འབྲིང་གི་འབྲིང་- मध्यको मध्य
འབྲིང་པོ་- मध्य.
འབྲིང་བ་- मध्य
འབྲུ་- अन्न; पत्र
འབྲུ་མར་- तेल; तेल वत्ती

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འབྲུག་- चट्टान; ड्रागन

འབྲུག་གི་- जुमुत

འབྲུག་གི་སྒྲ་དབྱངས་- मेघ स्वर घोष; चट्याङ्को आवाज

འབྲུག་ཡུལ་- भुटान

འབྲུམ་ནག་- दादुरा

འབྲེ་བ་- फैलाउनु; लपेटिएको

འབྲེལ་- जोड्नु; सम्वन्धित; जोडिनु

འབྲེལ་སྒྲ་- सम्वन्धकारक

འབྲེལ་པ་- सम्वन्ध; प्रतिवन्ध; अभिसम्वन्ध; सम्वद्ध

འབྲེལ་པའི་དབང་- सम्वन्ध भाष

འབྲེལ་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་- सम्वन्ध दुखता

འབྲེལ་བ་- सम्वद्ध; अनुवद्ध

འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་- सम्वन्ध परीक्ष वृत्ति

འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་-असंगतार्थ

འབྲེལ་བར་མ་ཡིན་པ་- अमम्वन्ध

འབྲེས་- फैलाउनु; लपेट्नु

འབྲོག་པ་- फिरन्ता

འབྲོང་ः- वन याक

རྦ་- तरङ्ग

རྦ་གློང་- भुमरी

རྦ་རླབས་- तरङ्ग

རྦ་རླབས་འཁྲུགས་པ་- तरङ्गभङ्ग

རྦོ་ཕུག་པ་-मुल्य

ལྦ་བ་- गलगाँड

སྦ་- लुकाउनु

སྦ་བ་- गुप्ति; लुकाउनु

སྦར་- प्रेरणा दिनु

སྦལ་པ་- भ्यागुता

སྦས་- गोप्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྦས་དོན་- गुह्य अर्थ

སྦས་པ་- गोप्य

སྦུབས་- भित्र; अन्तरङ्ग; नली

སྦེ་སེ་གོབ་- चलचित्र घर

སྦོ་- उच्च

སྦོམ་པོ་-स्थुल खण्डन

སྦྱང་- विशोधन; शुद्ध पार्नु; धुनु; तालिम दिनु; सफा गर्नु

སྦྱང་དཀའ་- दुर्जय; पराजित गर्न कठीन

སྦྱང་དཀའ་བ་- दुर्जय; पराजित गर्न कठीन

སྦྱང་བ་ -विशोधन; शुद्ध पार्नु; धुनु; तालिम दिनु; सफा गर्नु

སྦྱང་བར་བྱ་བ་- साधना

སྦྱངས་ -विशोधन; शुद्ध पार्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनु; सफा गर्नु

སྦྱངས་སྡོམ་- धुत वृत्त

སྦྱངས་པ་- ध्युत; व्युत्पन्न

སྦྱངས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་- तालिमद्वारा ज्ञानको गुणस्तर

སྦྱངས་པ་མ་བྱས་པ་- अभ्यास नगरिएको शुद्धीकरण

སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྡོམ་- ध्युत संलेख

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་- ध्युत गुण

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡོམ་པ་མི་བཏང་བ་- ध्युत गुण संलेख अनुवर्जनता

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོ་བྱད་བསྐྱུངས་པ་ -ध्युत गुण संलेख

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་པར་སྡོམ་པ་-ध्युत गुण सं

སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ -ध्युत गुण परिकिर्तन

སྦྱངས་པ་ -विशोधन; शुद्ध पार्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनु; सफा गर्नु

སྦྱངས་འབྲས་- शुद्धीकरणको फल

སྦྱར་- जोड्नु; लागू गर्नु; तयार गर्नु; स्थापना गर्नु

སྦྱར་བ་ -जोड्नु; लागू गर्नु; तयार गर्नु; स्थापना गर्नु

སྦྱར་བ། ལྡན་པ་- योग

སྦྱར་བར་བགྱི་- योजनीय

སྦྱར་བར་བྱ་བ་- प्रायोज्य; योज्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྦྱར་བར་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་- जोडिनको लागि प्रणिधान गर्नु

སྦྱར་བྱུང་- संयोगिक

སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་- संयोगिक गन्ध

སྦྱར་བྱུང་གི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་- संयोगिक मुल वर्ण

སྦྱར་མ་དང་ལྷུང་བཟེད་འཆང་ཞིང་སྤྱོད་- संघति पतपत्र चिवर धारण

སྦྱིན་- दान

སྦྱིན་དུ་མེད་པ་- नदिइएको

སྦྱིན་བདག་- दाता

སྦྱིན་གནས་འགྱུར་- दक्षिणिय

སྦྱིན་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་- दक्षिणा दिन जान्छ

སྦྱིན་རྣམ་གྱི་ཆེན་- उच्च दान प्रकार

སྦྱིན་པ་- दान; दक्षिणा

སྦྱིན་པ་བརྒྱུད་པ་- दान परम्परा

སྦྱིན་པ་ནི་འབྲས་དང་བཅས་ཏེ་བྱིན་- सफल दान दातम

སྦྱིན་པ་པོ་- दायक; दाता

སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་ལེན་པ་པོ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་- दिइएको वा लिइएको वस्तु

སྦྱིན་པ་པོ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་- मौतहरूको अभिलाषा नगर्ने दाता

སྦྱིན་པ་པོ་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་- कृपालु दाता

སྦྱིན་པ་རྩོལ་བ་- दान दिन्छ

སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་- दक्षिणा परिशुद्धी

སྦྱིན་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་- निरन्तर रूपमा दिनु

སྦྱིན་པ་ལ་འཇུག་- दिनमा संलग्न हुनु

སྦྱིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་- दिन सिकाउनु

སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་- दान प्रयोग

སྦྱིན་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- दान समचित्त

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་- दान आदि

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་- दान नदिनु

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་- दिनुको आनन्द

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་-པ་- दानादि प्रयोग मानसिकरण
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་- दानादी अर्थ
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཇུག་པ་- दानादी गुण प्रवृत्ति
སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་- दान माया पुण्य
སྦྱིན་པའི་བདེ་བ་- दान सुख
སྦྱིན་པའི་གནས་- दक्षिणिय
སྦྱིན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་- दक्षिणा दिन जान्छ
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་- दान पारमिता सहागता
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་- दानादी पारमिता
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་- दान पारमितामा धारावाहिक तालिम
སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་-दिनुको लाभ
སྦྱིན་པའི་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་- दान स्कन्ध विपाक
སྦྱིན་པའི་དབང་- दानको शक्ति
སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་- दान फल
སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་- दानको फल सुख
སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་- दानको दान
སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་- दान गुण
སྦྱིན་པའི་བསམ་པ་- दानाशय
སྦྱིན་པར་བགྱིད་པ་- दायिक
སྦྱིན་པར་བགྱིད་པ་མ་ལགས་པ་- अदाता; नदिने
སྦྱིན་པར་འདུན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- दान छन्द मानसिकर
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་- देय; उपहार
སྦྱིན་པར་བྱེད་- दिनु
སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་- दातृ; दान
སྦྱིན་པས་དགའ་བ་- दान प्रिति
སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་-दिनुबाट; स्रोतहरू
སྦྱིན་བྱེད་- दातृ; प्रदाता
སྦྱིན་རླབས་- अभिषेक दान
སྦྱིན་ལ་མངོན་དགའ་ཡིན་པ་- दानवीरता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་- दानादी प्रतिपति

སྦྱིན་སྲེག་- होम

སྦྱིན་སྲེགས་- चरु; जलेको समर्पणहरू

སྦྱོང་- शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनु

སྦྱོང་བ་- परिशोध; शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु;

སྦྱོང་བར་བྱེད་- विशोधक; शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु;

སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ -शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनु

སྦྱོང་བྱེད་- धुने व्यक्ति अभ्यास गर्ने; तालिम दिने व्यक्ति

སྦྱོངས་ -शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनु

སྦྱོངས་འབྲས་ -शुद्धीकरण गर्नु; धुनु; अभ्यास गर्नु; तालिम दिनुको फल

སྦྱོད་- अभ्यास

སྦྱོད་ལམ་- व्यवहार

སྦྱོར་- क्रि जोड्नु लागू गर्नु; तयार गर्नु; स्थापना सं तयारी; लागु; प्रयास

སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་- तयारी; वास्तविक; समाप्ति- तीन

སྦྱོར་མཐའི་འབྲས་བུའི་ཡིད་བྱེད་-प्रयोगनिष्ठाफलमानष्कर

སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་-प्रयोगनिष्ठामानष्कर

སྦྱོར་བ་- क्रि प्रयोग; लागु गर्नु; तयारी; स्थापना; अभ्यास सं तयारी

སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་- प्रयोगनिष्टाफल मानस्कर

སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་- अन्तिम तयारीको मानसिक चिन्तनं

སྦྱོར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་མཐར་ཕྱུག་པའི་ལམ་- प्रयोग दर्शन भावना निष्ठा मार्ग

སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་- प्रयोग सहागता

སྦྱོར་བ་པ་- प्रयोगी

སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་- योग गरेर

སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་-अयोग

སྦྱོར་བ་མེད་པ་- अप्रयोग

སྦྱོར་བ་རྩོམ་སྟེ་- प्रयोग सुरु गर्छ

སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་- प्रयोगमाथि भर पर्छ

སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བརྩོན་གྲུས་- प्रयोगबाट उत्पन्न हुने जाँगर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྦྱོར་བ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་- प्रयोगबाट नउल्टिनु
སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་- तालिमको दोप
སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་- प्रयोगको दृष्टिकोणबाट
སྦྱོར་བའི་སྒྲིབ་པ་- प्रयोगावरण
སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་- तालिम भन्दा पहिला
སྦྱོར་བའི་ཐབས་- प्रयोगको उपाय
སྦྱོར་བའི་མཐར་ཕྱིན་པར་སོང་བ་-प्रयोग पर्यन्त गमन
སྦྱོར་བའི་གནས་- तालिमको स्थान; तालिमको शिर्षक
སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་- प्रयोग विर्य
སྦྱོར་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- प्रायोगिक मनस्कर
སྦྱོར་བར་བྱེད་- तालिम; तालिम दिनु; जोड्नु; संयोजन गर्नु
སྦྱོར་ཕྱུང་གི་དགེ་བ་-यस जीवनमा लागु गरेबाट उत्पन्न हुने पुण्य
སྦྱོར་བྱེད་པ་ -तालिम; तालिम दिनु; जोड्नु; संयोजन गर्नु
སྦྱོར་ཚུལ་- लागु गर्ने विधि
སྦྱོར་ལམ་- प्रयोग मार्ग
སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་- प्रयोग मार्गको धैर्यताको स्तर
སྦྲག་ -जोड्नु; संयोजन
སྦྲག་ཁང་ -गोश्वारा हुलाक
སྦྲགས་- जोड्नु
སྦྲང་བུ་- भमरा
སྦྲང་མ་- भमरा
སྦྲང་རྩི་- मह
སྦྲང་རྩིའི་རོ་-महको स्वाद
སྦྲུལ་- सर्प
སྦྲུལ་གྱི་མདུད་པ་- सर्प गाँठो
སྦྲུལ་ཀྱིས་གང་བར་- सर्पहरू मध्ये
སྦྲུལ་གདུག་པ་- विपालु सर्प
སྦྲོ་བ་- खुशी; आनन्द

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་-आमा; नकारात्मक जनाउने सामान्य प्रत्यय

མ་སྐོར་བ་- नघुमेको

མ་སྐྱེས་པ་- अनुत्पन्न; अनुत्पत्ति

མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ -अनुत्पन्न धर्म

མ་བསྐྱེད་པ་- अनुत्पादित अनुत्पन्न

མ་ཁེངས་པ་- अनुन्नत

མ་ཁྱབ་- अव्यापी

མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་-अव्याप्तिको भ्रांति

མ་མཁྱེན་པ་- अज्ञानता

མ་འཁྲུགས་ཞིང་- विचलिति नभएको; नरिसाएको

མ་འཁྲུལ་- अभ्रान्ति

མ་འཁྲུལ་པ་- अभ्रान्तता

མ་འཁྲུལ་བ་- अभ्रान्त

མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་- अभ्रान्त बुद्धि

མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་- अभ्रान्त ज्ञान

མ་གིར་- त्यहाँ तल

མ་གུས་- अनादर; अनम्रता

མ་གུས་པ་- अनादर

མ་གོས་པ་- निर्लेप

མ་གྲུབ་- असिद्ध

མ་གྲུབ་ན་- यदि कारण स्थापित गरिएको छैन भने

མ་གྲུབ་པ་- असिद्ध; अनिस्पन्न; असिद्धत्व

མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་- असिद्ध हेतु

མ་གྲིམས་པ་- सथिल्य

མ་གྲོལ་གྲོལ་བ་- अमुक्त मुक्तत्व

མ་གྲོལ་བ་-अमुक्त

མ་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་བ་ -अमुक्त मुक्तत्व

མ་བགྱིས་པ་- अनिर्मित; नगरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་འགགས་པ་- अनिरुद्ध; अविरल निर्वाध

མ་རྐད་- पन्ना; हरित मणी

མ་རྐལ་པ་- पार नगरिएको

མ་རྒྱལ་བ་- अजित

མ་བསྒོམས་ན་- यदि ध्यान गरिएन भने; विकास गरिएन भने

མ་བསྒོམས་པ་- अभावना; अभाव

མ་བསྒྲིབས་པ་- अवरोध नभएको; अपिभागित

མ་བསྒྲུབས་པ་- प्राप्त नगरिएको; हासिल नगरिएको

མ་ངེས་- अनिश्चित; अनित्यत्व; निश्चित नगरिएको

མ་ངེས་པ་ -अनिश्चित; अनित्यत्व; निश्चित नगरिएको

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་- अनिश्चित हेतु; अनिश्चित

མ་མངལ་དུ་འགྲོ་བ་- गर्भमा प्रवेश

མ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ -गर्भमा प्रवेश

མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་མ་- चोइ साधना संस्थापिका

མ་ཆགས་- लिप्त नहुनु; अनाशक्त

མ་ཆགས་པ་- अलोभ; वैराग्य

མ་ཆགས་ལ་སོགས་- अलोभ आदि

མ་ཆད་པ་- अविच्छिन्न

མ་མཆིས་པ་- अभाव; असत; असत्त्व

མ་མཆིས་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་- नास्तित

མ་བརྗེད་- अ भुलक्कडपन

མ་བརྗེད་པ་ -अ भुलक्कडपन

མ་ཉམས་- अखण्डन; अपतित; अच्युत

མ་ཉམས་པ་ -अखण्डन; अपतित; अच्युत

མ་རྙེད་པ་- अप्राप्त; अलाभमन; अलाभ

མ་རྙོངས་པ་- अक्षत

མ་སྙན་གྲགས་- अगमान

མ་གཏོགས་- समावेश नभएको; वाहेक

མ་གཏོགས་པ་ -समावेश नभएको; बाहेक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་གཏོགས་པར་ -समावेश नभएको; बाहेक

མ་གཏོགས་པར་དེ་མ་ཡིན་པ་ -समावेश नभएको; बाहेक

མ་གཏོགས་པར་གཞན་- अन्यत्र; समावेश नभएको; बाहेक

མ་བཏང་བ་- अपक्षी; अमुक्त

མ་བཏུད་- नझुकु; आदर नगर्नु; बन्दना नगर्नु

མ་རྟོགས་རྟོགས་- अबोधलाई बोध गर्नु

མ་རྟོགས་པ་- महसुस नगर्नु; नबुझ्नु; बोध नगर्नु

མ་རྟོགས་ -महसुस नगर्नु; नबुझ्नु; बोध नगर्नु

མ་བརྟགས་པ་- अकल्पित; अनुशन्धान नगरिएको

མ་བརྟེན་- अनागामी; भर नपरेको

མ་བསྟན་-अनुपदेश; सङ्केत नगर्नु

མ་ཐག་ཏུ་- समानान्तर

མ་ཐག་པ་ -समानान्तर

མ་ཐོགས་པ་- अबाधात्मक; बाधा होइन

མ་ཐོབ་- अलाभी

མ་ཐོབ་ཉམས་པ་-अप्राप्त विहीन

མ་ཐོབ་པ་- अप्रतिलम्बमन; अप्राप्ति; अप्राप्त

མ་ཐོས་པར་སྤོང་བ་- प्राप्त नगरिकन परित्याग गर्नु

མ་མཐའ་- न्यूनतम्

མ་མཐའི་མཚམས་- न्यूनतम विन्दु

མ་མཐོང་- अदृश्य; अबोध

མ་མཐོང་ན་- नहेर्दै; नदेखिएको; नहेरी

མ་མཐོང་བ་- नदेखिएकोख नहेर्नु; बोध नगर्नु

མ་དག་-अशुद्ध

མ་དག་པ་- अशुद्धी

མ་དག་པ་དང་དག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अशुद्धी शुद्धी मनस्कर

མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་- अशुद्ध शुद्धस्थ

མ་དག་མིན་- न अशुद्धी

མ་དད་པ་- अश्रद्धा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་དད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अरुची मनस्कर

མ་དྲངས་པར་- उदृत नगरिकन

མ་དྲོས་མཚོ་- तालको नाम

མ་འདྲིས་- अपरिचित

མ་འདྲིས་པ་- अपरिचित

མ་འདྲེས་- अमिश्रित; साझेदारी नगरिएको

མ་འདྲེས་པ་- अमिश्र; असंकिर्ण; केवल

མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་- अवलोकनको साझेदारी नगरिएको वस्तु

མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་- अठार साझेदारी नगरिएको गुणहरू

མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་- अमिश्रित गुणहरू

མ་ནིང་- नपुङ्सक

མ་ནོར་པ་- अभ्रान्त; अभ्रान्तिक

མ་ནོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་- अभितथ तथता

མ་པང་དུ་འཇུག་- आमाको काखमा टासिनु

མ་སྤངས་ན་- अपरित्याग; परित्याग नगर्दा

མ་སྤངས་པ་ -अपरित्याग; परित्याग नगर्दा

མ་སྤྱོད་པ་- अप्रयोग; आनन्द नलिनु; प्रयोग नगर्नु

མ་སྤྲོས་པའི་བདག་ཉིད་- अप्रपञ्चात्मक

མ་ཕེབས་པ་- अजित

མ་ཕྱིན་པར་- अनाधिगम्य

མ་ཕྱེ་བ་- अभिप्रयोजन

མ་འཕྲད་- नभेट्नु; नजोड्नु

མ་བྱས་པ་- अकृतित्व; अनिर्मित; नगरिएको

མ་བྱས་པའི་ཆོས་- अनिर्मित धर्म; सृजना नगरिएको घटना

མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་- चोरी गर्नु; नदिइएको कुरा लिनु

མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་མི་བྱེད་- चोरी नगर्नु; नदिइएको कुरा लिँदैन

མ་བྱིན་ལེན་ -चोरी गर्नु; नदिइएको कुरा लिनु

མ་བྱུང་བ་- अनुत्पादित

མ་བྱོན་- अप्राम; आइ नपुगेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་གྲོལ་བ་- अमुक्त

མ་གྲོལ་བར་- अमुक्त

མ་གྲོལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་- चित्त अनन्तर्यता विरहित

མ་འབྲེལ་- असंसर्ग; वियोग

མ་སྦྱངས་- अभ्यास नगरिएको; नधोइएको; शुद्ध नगरिएको

མ་མ་- धातृ

མ་མེས་དང་ཕ་མེས་གཉིས་གའི་རབས་བདུན་ཚུན་ཆད་ཀྱི་- यावध अ सप्तमम

མ་མོ་- मातृका

མ་མོ་བྱུང་སྣན་- मातृकाहरू

མ་མོས་- अनधिमुक्तता; अनाधिमुक्ति

མ་མོས་པ་ -अनधिमुक्तता; अनाधिमुक्ति

མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་-अनुपलब्धि हेतु

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ -अनुपलब्धि हेतु

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་- संयुग अनुपलब्धि हेतु

མ་རྨས་- अक्षता

མ་རྨོངས་- अभिमोह

མ་རྨོངས་པ་- अविभ्रम

མ་སྨད་པ་- न्यून होइन

མ་སྨིན་- अपक्व

མ་ཚང་- अपुरो; अधुरो

མ་ཚང་བ་མེད་པ་- अपुरो होइन

མ་ཚན་བ་ -अपुरो; अधुरो

མ་ཚར་བར་དུ་- यो पुरा नभएसम्म

མ་ཚར་བར་ལ་ -यो पुरा नभएसम्म

མ་ཚོགས་པ་- सङ्ग्रह नगरिएको; नजोडिएको

མ་འཚོལ་བ་- नचाहेको; नमागेको; नखोजिएको

མ་འཛིངས་- असम्लुदित

མ་རྫོགས་- अपुरो; अधुरो

མ་རྫོགས་པ་- अपुरो; पुरा नगरिएको; असिद्ध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

:

མ་ཞི་- अशुद्ध; अशन्तुष्ट; असम

མ་ཞི་པ་- अशान्त

མ་ཞུགས་པ་- अप्रविष्ट; असंलग्न

མ་ཞུམ་པ་- अलिन अ हतोत्साह

མ་ཞུམ་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་- अनावलीन काय वान मद्दा कर्मान्त

མ་ཞེན་- अनिश्चय; अबोंध; अनिष्ठा

མ་ཞེན་པ་- अलीन अनिश्चय; अनिष्ठा

མ་ཟད་- मात्र होइन; अकाठ्य

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་- अनुपत्त महाभूत हेतुक शब्द

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ -अनुपत्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यस शब्द

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ -अनुपत्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यस शब्द

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ -अनुपत्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यस शब्द

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ -अनुपत्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यस शब्द

མ་གཟིགས་- नदेखु; नदेखिनु

མ་གཟིགས་པ་ -नदेखु; नदेखिनु

མ་བཟུང་- अगृहित; अनुद्ग्रहण

མ་འོངས་དུས་- अनागत; भविष्य; आउन बाँकी

མ་འོངས་པ་ -अनागत; भविष्य; आउन बाँकी

མ་འོངས་པའི་དུས་- भविष्यको समय; भविष्य

མ་ཡིན་- होइन

མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་- अवास्तविक प्रतिकल्प

མ་ཡིན་དགག་- निषेध; प्रतिशेध

མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་- पर्युदस प्रतिषेध प्रसज्य प्रतिषेध

མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་- यदि [कसैले] "यो होइन" भन्छ भने

མ་ཡིན་པ་དེ་- नहुनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- हुनुको विपरित

མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྟག་པ་- जुन स्थायी घटना नभएको हो

མ་གཡོས་པ་- नडगमगाउने; स्थिर; तलमाथी नहुने

མ་རངས་- असहमती; अनादर

མ་རབས་- तल्लो स्तर; अश्लील

མ་རིག་ཐིབས་པོ་- अविद्या पाताल

མ་རིག་པ་- अविद्या; अज्ञान

མ་རིག་པ་བསླད་པ་མ་ཞུགས་- अज्ञानताद्वारा अकलुषित; असर नपरेक

མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་- अजानताको लपेटाइद्वारा

མ་རིག་པས་བསླད་པ་- अज्ञानताद्वारा प्रदुषित

མ་རུང་འགྱུར་- असुहाउँदो; अनुपयुक्त

མ་རུང་བར་བྱས་- दुषित; असुहाउँदो तवरले गरिएको

མ་རུངས་པ་- दुष्ट; रौद्र

མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་- सर्व दुष्ट विनय शाक्यमुनि

མ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་- मात्र आदि सधर्मय

མ་ལངས་པ་- उदयविना

མ་ལུས་- अपेश

མ་ལུས་པ་- अशेष; निखिल; निशेप

མ་ལུས་པར་- निखिल; निशेप

མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་-अवशेष विना निराकरण

མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་- पूर्णतया परित्याग

མ་ལུས་པར་སྤོང་བ་ -पूर्णतया परित्याग

མ་ལུས་པར་མཛད་- पुरै हटाइएको

མ་ལུས་མིན་- सम्पूर्ण रूपमा होइन

མ་ལུས་ཤིང་ལུས་པ་མེད་པ་- अवशेष विना सम्पूर्ण

མ་ལུས་ཤིང་ལུས་པ་མེད་པར་- अवशेष विना सम्पूर्ण रूपमा

མ་ལོག་པ་- त्रुटीविहीन

མ་ལོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་- त्रुटिविहीन तथता

མ་ཤ་- भटमास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མ་ཤེས་པ་- सचेत होइन; बोध नभएको

མ་གསན་པ་- अजानता; अश्रुत

མ་བསགས་པ་- असंचित; अमिश्रित

མ་བསླངས་- अएकमन

མ་བསླབས་པར་- अशिक्षित

མ་ཧཱ་- महा

མ་གྷིར་- माघि

མ་ཧེ་- भैंसी

མང་- कैयन्; धेरै

མང་བཀུར་བ་- समनितिय स्कुल

མང་ཉུང་- सङ्ख्या; धेरथोर

མང་སྟོན་པ་- महासासक

མང་ཐོས་པ་- वहुसुत्रीय

མང་དུ་སྟོཾན་པ་- वहुल निर्देश

མང་དུ་ཐོས་པ་-वहुश्रुत; वहुश्रुत्य

མང་དུ་གནས་པ་- वहुल विहारी; वहुल विहारित

མང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་- वहुल विहारित

མང་དུ་བྱས་པ་- वाहुली गर्छ

མང་དུ་བྱེད་པ་- वहुल कारणता

མང་དྲག་ན་- यदि अधि धेरै भयो भने

མང་པོ་- धेरै; वहुल

མང་པོ་ཉིད་- वहुत्व

མང་པོ་རྣམ་པ་- कैयन् पक्षहरू

མང་པོའི་སྒོ་- वहु मुख

མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་- सम्मितिय स्कुल

མང་བ་- वहुल; प्राचुर्य

མང་བ་- शक्तिहरू; सार्वभौमता

མན་ངག་- उपदेश

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མན་ངག་གི་རྒྱུད་-मौखिक परम्परा तन्त्र (चार भैषज्य तन्त्रहरू मध्ये तेस्रो)

མན་ཆད་- उर्द्ध

མན་ཤེལ་- स्फटिक

མམ་- र; अथवा; प्रश्नवाचक सामान्य प्रत्यय

མའི་མངལ་དུ་འགྲོ་བ་- गर्भ अवक्रान्ति

མར་-घ्यू

མར་གྱི་སྙིང་ཁུ་- घ्यूको तर

མར་གྱི་བུམ་པ་- घ्यूको भाँडा

མར་ཆེན་- भान्मे

མར་མེ་- घ्यूको वत्ती

མར་མེ་ཅན་- दिपावती (सहरको नाम)

མར་མེ་མཛད་- दिपङ्कर

མར་མེའི་དཔེ་- एउटा वत्तीको उदाहरण

མར་ལ་མར་- घ्यू; खारेको घ्यू

མར་ལ་མར་གྱི་སྙིང་ཁུ་- घ्यूको तर

མར་ཤེས་- आमाको रूपमा जान्नु

མར་ཤེས་པ་ -आमाको रूपमा जान्नु

མི་- नकारात्मक सामान्य प्रत्यय; मानिस व्यक्ति

མི་བཀྲ་བ་- अविचित्रता; चम्किलो होइन; सुन्दर होइन

མི་སྐྱེ་- अज्ञता; अनुंत्पत्ति

མི་སྐྱེ་བ་- उत्पन्न नभएको; अनुत्पाद

མི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་- अनुत्पत्तिक धर्मता

མི་སྐྱེ་བ་ཡི་བཟོད་པ་ཉིད་- नतोत्पाद क्षान्ति

མི་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པ་- अनुत्पाद क्षान्ति

མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་- अनुत्पत्ति धर्म क्षान्ति

མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ -अनुत्पत्ति धर्म क्षान्ति लाभ

མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -अनुत्पत्ति धर्म क्षान्ति पर्येस्ती

མི་སྐྱེ་བའི་མཐར་- अनुत्पाद कोटी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་སྐྱེ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཉིད་- नतोत्पत्ति क्षान्ति

མི་སྐྱེད་པ་- आरोपण

མི་སྐྱེའི་ཆོས་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ -अनुत्पत्ति धर्मको क्षान्ति प्राप्त

མི་སྐྱེས་པ་- अनुत्पन्न

མི་སྐྱོ་བ་- अद्वेष; अव्यग्रता; अउदासी

མི་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་- अखेद

མི་སྐྲག་- मिडर

མི་སྐྲག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་- निडरताको कारण

མི་སྐྲག་པའི་ཡིད་- निडर चित्त

མི་སྐྲག་པར་བྱ་བ་- निडर हुने; निडरताको वस्तु

མི་བསྐྱུད་པ་- अभुलक्कड; अहानी

མི་བསྐྱེད་པ་- अनुत्पादन; अनुत्पाद

མི་བསྐྱོད་པ་- अक्षोभ्य; अविचलित

མི་ཁོམ་- अक्षण; क्षण रहित.

མི་ཁོམ་པ་- अक्षण

མི་ཁོམ་པར་གྱུར་པ་- अक्षण प्राप्त

མི་ཁྲིར་བ་- अनारोपणता

མི་མཁས་- अविद्यु; अकौशल; अवुद्ध

མི་མཁས་པ་- अकौशल; अवुद्धी

མི་མཁྱེན་པ་- अविधित

མི་འཁྲུགས་- अक्षोभ्य; अविचिलित

མི་འཁྲུགས་ཆོས་ཅན་- अकोप्य धर्म

མི་འཁྲུགས་པ་ -अक्षोभ्य; अविचिलित.

མི་འཁྲུལ་བ་- त्रुटी विहीन

མི་གང་རོ་- मृत्य शरीर

མི་གུས་- अगौरवत्व; अनादर

མི་གོང་- उम्र होइन

མི་གོས་པ་- वेदाग; निष्कलङ्क;. नढाकिएको

མི་གོས་པར་འགྱུར་ -वेदाग; निष्कलङ्क; नढाकिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་དགའ་ -बेखुसी; आनन्दित नभएको

མི་དགའ་བ་ -बेखुसी; आनन्दित नभएको

མི་དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -आनन्दित नभएको मानस्कार

མི་དགའ་མེད་པ་- अधुरमानस

མི་དགེ་- अशुभ; अकुशल

མི་དགེ་བ་- अकुशल; अशुभ

མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་- अकल्याण मित्रता

མི་དགེ་བའི་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་- दस अकुशल कर्मपथ

མི་དགེ་བའི་ཆོས་- अकुशल धर्म

མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་- अकुशल धर्म हानी

མི་དགོས་- अनावश्यक

མི་དགོས་པ་- अनावश्यक

མི་བགྱིས་པ་- अकृत

མི་འགལ་བ་- अविरुद्ध; अविरोध

མི་འགུལ་- अचल; अडिग

མི་འགོ་- अनववोध

མི་འགོ་བ་ -अनववोध

མི་འགོང་བ་- अनावलीनता

མི་འགོང་བ་ཉིད་ -अनावलीनता

མི་འགྱུར་- अचल; अडिग

མི་འགྱུར་བ་ -अचल; अडिग

མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ -अचल; अडिग विषय

མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ -अचल; अडिग परम सुख

མི་འགྱུར་རོ་- डगमगाउन नसकिने

མི་འགྲོགས་- असम्भव

མི་རྒྱུ་བ་- अचल; अडिग

མི་སྒུལ་བ་- अप्राकम्पय

མི་བསྒོམ་པར་བྱེད་- ध्यान अभ्यास नगर्ने; उन्नत नगर्ने

མི་བསྒྱུར་བ་- परिवर्तन नहुने; असर नहुने; नियन्त्रण नहुने

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་ངོམས་བྱེད་- असन्तुष्ट; सन्तुष्ट गर्न नसकिने

མི་ངོམས་པ་ --असन्तुष्ट; सन्तुष्ट गर्न नसकिने

མི་མངའ་- छैन (नहुनेको आदरार्थी)

མི་མངོན་- गुप्त; अप्रकट

མི་བསྔགས་པ་- अप्रशंसा

མི་ཤེར་སྨྲ་བ་- मूर्खताको अनुपात

མི་ལྕོག་མེད་- अनागम्य

མི་ལྕོགས་མེད་- अनागम्य

མི་ཆགས་- अभिलाषा रहित; अलगाव

མི་ཆེ་བ་- महान होइन

མི་ཚོག་- अपर्याप्त

མི་ཚོད་པ་- अनच्छेद्य

མི་འཆད་པ་- व्याख्या नगरिएको; विच्छेद नभएको

མི་འཆི་བ་- अमरण

མི་མཛེད་- अधिभाषण; साहन

མི་མཛེད་པ་- अधिभाषण; साहन

མི་འཇིག་པ་- अविनाश

མི་འཇིག་པའི་ཆོས་- अविनाश धर्म

མི་འཇིགས་ -अभय; निडर; निर्भयता

མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་- अभय दान

མི་འཇིགས་པ་བཞི་- चार निडरता

མི་འཇུག་- असम्बद्धता; अप्रवेश; लागु नहुने

མི་བརྗེད་- नविर्सने; नविर्सिनेपन

མི་བརྗེད་པ་ -नविर्सने; नविर्सिनेपन

མི་བརྗོད་- अव्यक्त; अवक्तव्य; असङ्केत

མི་བརྗོད་པ་- अवक्तत्व

མི་ཉམས་- अच्युत; अकलुषित

མི་ཉམས་པ་ -अच्युत; अकलुषित; अखण्डन

མི་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་- अच्युत ध्यान समाधि लाभ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་ཉེ་མི་བཟོད་པ་- अभिमर्दन क्षमत्व

མི་མཉེ་བ་ར་-अयत्न

མི་མཉམ་-- अतुल्यता; असम

མི་མཉམ་དང་མཉམ་པ་- असम सम

མི་མཉམ་པ་- विषमता; असम

མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་- विषम

མི་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་- विराग

མི་སྙན་- असुखदायी; अकिर्ति

མི་སྙན་པ་ -अप्रिय; असुखदायी; अकिर्ति

མི་སྙན་པར་- अप्रिय

མི་སྙན་པར་བརྗོད་པར་འགྱུར་- अप्रिय तवरले भन्छ अप्रिय अभिव्यक्ति

མི་སྙམ་པ་- अनापेक्षा

མི་སྙམ་པས་བཟོད་པ་- सोचाइ मार्फत धैर्यता सहनशीलता

མི་བསྔགས་པ་བརྗོད་- अवर्ण भाप

མི་གཏོགས་པ་- असमावेश

མི་གཏོང་- नदिनु; नपठाउनु

མི་བཏང་བ་- जाँन नदिनु; नत्यागु; नपठाउनु

མི་རྟག་- अनित्य

མི་རྟག་པ་ -अनित्य

མི་རྟག་པ་ཉིད་ -अनित्यता

མི་རྟག་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་- अनित्यताको तीन प्रकार; पक्ष

མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་- अनित्य दुख शुन्यनात्मता

མི་རྟེན་པ་- अनधिष्ठान

མི་རྟོག་- अकल्प; अकल्पना; निर्विकल्प

མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་- निर्विकल्प

མི་རྟོག་པ་- अविकल्प

མི་རྟོག་པ་ཉིད་- अकल्पत्व

མི་རྟོག་པར་གཞོག་པ་- निध्यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་རྟོག་བྱང་ཆུབ་- अकल्प बोध
མི་རྟོག་བློ་- निर्विकल्प बुद्धि
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་- निष्कल्पना ज्ञान
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་- अकल्पना ज्ञान बल
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐྱེས་- निर्विकल्प ज्ञान प्रसव
མི་རྟོགས་- अकल्पना
མི་ལྟ་བ་- अनपेक्षा; अदर्शन; निरपेक्ष
མི་ལྟ་བར་བརྩོན་འགྲུས་- नदेखिएको परिश्रम
མི་ལྟུང་བ་- अनापत्ति
མི་ལྟོས་པ་- अनापेक्षा
མི་སྟོང་པ་ཡང་མ་ཡིན་- अशुन्य
མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་- अशुन्य शुन्यता
མི་སྟོང་མིན་- अशुन्य
མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ་-उपदेश नदेको कारणले; अउपदेश
མི་བརྟན་པ་- अस्थिर
མི་བརྟེན་དུ་མི་རུང་ངོ་- अगम्य
མི་བརྟེན་པ་- स्वतन्त्र; अनिर्भरता
མི་ཐུབ་- वशमा ल्याउन नसकिने; वशमा नल्याइएको
མི་ཐུལ་དོ་ -वशमा ल्याउन नसकिने; वशमा नल्याइएको
མི་ཐུལ་བ་ -वशमा ल्याउन नसकिने; वशमा नल्याइएको
མི་ཐུལ་བར་འགྱུར་རོ་ -वशमा ल्याउन नसकिने; वशमा नल्याइएको
མི་ཐོགས་- अनावरोध
མི་མཐུན་- विप्रत्यय; भिन्न; विरोधाभापपूर्ण
མི་མཐུན་པ་- भिन्न; विरोधाभाषपूर्ण; असुहाउँदो
མི་མཐུན་པ་མེད་པ་- प्रतिकुल
མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་- विषम हेतु
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་- विपक्ष; विपक्षता; विरुद्ध
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་- विपक्ष स्वभाव
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པ་- अमिश्रित घटना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་- विपक्ष प्रतिपक्ष

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་- विपक्ष प्रतिपक्षत्व

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་- पिपक्षको बिजबाट मुक्त

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་- विपक्ष तिर्मुक्तता

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་པ་- विपक्ष हानी

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་- विपक्ष रहितत्व

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདུལ་བ་- विपक्ष विनयन

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་འཚེ་བ་སྤངས་པ་- विपक्ष विहिंसा प्रहान

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་- विपक्ष विदुषण

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་དང་མ་འདྲེས་པ་- अमिश्रित विसंगति

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤང་བ་- विसंगति परित्याग

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤངས་པ་- विसंगति परित्याग

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཕེལ་བ་- विसंगति वृद्धि

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞི་བ་- विसंगति सामना

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་- विपक्ष लाभ; विपक्ष शक्ति

མི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་- विलक्षण

མི་མཐུན་པར་- प्रतिकाल

མི་མཐུན་པར་གནས་པ་- बेसुर ढङ्गले पालना गर्नु

མི་མཐུན་པར་མཛད་པ་- बेसुर ढङ्ग; बेसुर ढङ्गको कार्य

མི་མཐུན་དཔེ་- नमिल्ने उदाहरण

མི་མཐུན་སྤངས་- विपक्ष हीन

མི་མཐུན་ཕྱོགས་- विपक्ष; विरुद्ध

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉེ་སྤོང་བྱེད་- विपक्ष परित्याग कर्ता; विपक्ष परित्याग

མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་- विपक्ष हीन

མི་མཐུན་མཚན་ཉིད་- विलक्षण

མི་མཐོང་- अदर्शन; अदृष्टि

མི་མཐོང་བ་ -अदर्शन; अदृष्टि

མི་འཐད་- गलत; अनुपयुक्त

མི་འཁྲུགས་པའི་བརྩོན་གྲུས་- अविचलित प्रयास; वाधारहीत प्रयास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་དག་པ་- अशुद्ध

མི་དག་པའི་ཀུན་སྤྱོད་- अशुद्ध परम्परागतता

མི་དལ་- अक्षण

མི་དོར་བར་- अनुत्सर्जन

མི་གདུང་བ་- अतपस; कुनै पीडा विना

མི་བདེ་བ་- वेखुसी; कठीन

མི་བདེན་པར་ असत्य; गलत

མི་འདའ་བར་བྱ་བ་- - अतिक्रमणीय

མི་འདོགས་- लान्छना नलागेको

མི་འདོད་- अनभिषाला

མི་འདོད་པ་- अच्छन्दीक; अनिष्टत्व; अनिष्ट

མི་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་- अनिच्छित परिणाम

མི་འདྲ་- प्रतिकूल

མི་འདྲ་བ་- प्रतिकूल; विलक्षणत्व; वैलक्ष्यण्य

མི་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་- भिन्त तवरले उत्पादित; भिन्न उत्पादन

མི་འདྲར་འགྲོ་- भिन्न तवरले जानु

མི་ལྡན་- वियोग; विमुक्त

མི་ལྡན་པ་- विसंयुक्त

མི་ལྡོག་- अवैवर्त्य

མི་ལྡོག་ཉིད་-अवैवर्त्यता

མི་ལྡོག་པ་- अव्यर्ती

མི་ལྡོག་པ་ཉིད་- अनिवर्तित

མི་ལྡོག་པར་- अवैवर्तनीय

མི་སྡུག་པ་- अशुभ

མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམས་པ་- अशुभकार भावना

མི་ནུས་པ་- असक्य; अप्रतिवल

མི་ནོན་པ་ -अनावक्रान्त; अनाक्रमणीय

མི་གནས་- अनावस्थान; अप्रतिष्ठ; अस्थान; अस्थिति

མི་གནས་པ་- अनधिष्ठान; अनवस्थि; त अप्रतिष्ठित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་གནས་པ་ཉིད་- अनावस्थतत्व; अप्रतिष्ठितत्व

མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- अप्रतिष्ठित निर्वाण

མི་གནས་པའི་མྱུང་འདས་- अप्रष्ठित समाविष्ट

མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་- अप्रष्ठित समाविष्ट

མི་གནོད་པ་ -अहानीकारक; हानी रहित

མི་གནོད་པར་ -अहानीकारक; हानी रहित

མི་གནོད་པར་འགྲོ་བར་བྱ་ -अहानीकारक; हानी रहित

མི་སྣང་ -अदर्शन; देखा नपर्नु

མི་སྣང་བ་ -अदर्शन; देखा नपर्नु

མི་སྣང་བ་ཉིད་- अदृष्यमनता

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་- अप्रतिभाष; अनुपलब्धि

མི་སྤོང་བ་- अप्रतिक्षेप; अपरित्याग

མི་སྤྱོད་པ་- अविचलन; आनन्द नलिनु

མི་ཕན་པ་- निरूपकार; अलाभ; असहयोग

མི་ཕམ་- अजित

མི་ཕམ་རྒྱ་མཚོ་-मिफाम ग्याछो निङमा लामा

མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་- अजित मित्र

མི་ཕྱེད་- अभिन्न

མི་ཕྱེད་པ་- अभेद्य

མི་ཕྱོགས་- वैमुख्य

མི་འཕོ་བ་- गैह्र विकास; अचल; असंक्रमण

མི་འཕྲོ་བ་- अविस्तार

མི་འཕྲོག་པའི་དྲང་པའི་དད་པ་- अपराधिन स्पष्टता विश्वास

མི་འཕྲོགས་པ་- असंहार्य; अहार्य

མི་ཟད་པ་- अक्षय

མི་ཟད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་- अक्षय धर्म योगत

མི་བྱེད་པ་- अकरण; अनिर्मित

མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་- अकरण सम्भार लाभ

མི་དབེན་པར་བསྐྱེད་པ་- आग्कान्तबासी वन्तु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

. མི་འབྱུང་- असमुद्भव; असम्भव

མི་འབྱུང་བ་- अप्रवृत्ति; अनुत्पाद

མི་འབྲེལ་བ་- असम्बन्ध

མི་སྦྱོར་བ་- विप्रयोग; वियोग

མི་མ་- अमनुष्य

མི་མ་ཡིན་པ་- अमनुष्य भूत; अमनुष्य

མི་མ་ཡིན་པའི་གདོན་- अमनुष्य ग्राह

མི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་- अमनुष्य भूत

མི་མོངས་- अक्लिष्ट

མི་མོས་པ་- अनधिमुक्ति; .अनधिमुच्य

མི་དམན་པ་ཉིད་- अभिनत्व

མི་དམའ་བ་- अन्यून

མི་དམིགས་- अनुपलब्ध; अनुपलब्धि

མི་དམིགས་ཉིད་ -अदब्धता

མི་དམིགས་པ་ -अनुपलब्ध; अनुपलब्धि

མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་- अनुपलम्भ शुन्यता

མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་- अनुपलम्भ योगको

མི་དམིགས་པར་སྤྱོད་པ་- अनुपलम्भकारी

མི་སྒྲོད་- अनभसाधना

' མི་སྨྲ་ན་- प्रतिपादन नगर्दा

མི་སྨྲ་བ་- प्रतिपादन

མི་གཙང་- असुचि; फोहर; दिसा; अशुद्ध

མི་གཙང་བ་ -असुचि; फोहर; दिसा; अशुद्ध

མི་གཙང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་- असुचि दुखनित्यनात्म संज्ञान

མི་རྫུབ་པ་- अकर्कष

མི་བརྩོན་པ་- अयुक्त; अयुक्तता; अनाधिसंयुक्त

མི་རྩུགས་པ་- अस्थापित

མི་འཚེ་- अहानीता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་མཛའ་བ་- अमित्र

མི་འཛིན་- अपरिग्राह: अवोध: वोध नगर्नु

མི་འཛིན་པ་- अपरिग्राह: अवोध: वोध नगर्नु

མི་བཟི་བ་- अनाभमर्द्य

མི་བརྫུན་པ་- अभिध्यात्व

མི་ཞིག་པོ་- नष्ट नगरिएको

མི་ཞིམ་པ་- हीन: न्यून

མི་ཞིམ་པའི་དྲི་མཉམ་པ་- सम दुर्गन्धता

མི་ཞིམ་པའི་དྲི་མི་མཉམ་པ་- विषम दुर्गन्धता

མི་ཞིམ་པའི་སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་- संयोगिक दुर्गन्ध

མི་ཞིམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་- सहज दुर्गन्ध

མི་ཞུམ་- अहतोत्साह: अढिलापन

མི་ཟད་- अक्षयत्त्व: मात्र होइन

མི་ཟད་པ་ -अक्षयत्त्व: मात्र होइन

མི་ཟད་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་སྦྱར་བ་- अक्ष गतनुसार

མི་ཟད་པའི་ཚིག་སྡུད་- अक्षयसमास

མི་ཟད་པར་བྱེད་- अथक भएर गर्नु: बनाउनु

མི་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་- उपात्त महाभूत हेतुकशब्द

མི་ཟློས་པ་- फेरि नदोहोर्याउनु

མི་བཟང་- खराब: गलत: नराम्रो

མི་བཟད་- डरलाग्दो: भयानक

མི་བཟད་པ་ -डरलाग्दो: भयानक

མི་བཟོད་- अनुमति दिन योग्य नभएको: अक्षान्ति: अधैर्य: असहनशील

མི་བཟོད་ངོ་ཚ་- सहन नमह्निने लज्जा

མི་བཟོད་པ་- अक्षान्ति: अक्षान्ति: अधैर्य: असहनशील

མི་ཚོག་པ་- निष्कलङ्क: न्यून होइन: हीन होइन

མི་ཡི་ཁྱུ་མཆོག་- पुरुपारसभ

མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་- मर्त्य लोक

མི་གཡེང་བ- अविक्षिप्त: अविक्षेप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་གཡོ་- हल्लाउन नसकिने; दृढ

མི་གཡོ་བ་- अचल; निश्चल; अविचलन; निश्चलता; अविकम्पन

མི་གཡོ་བ་རབ་ཏུ་གནས་- अचलमा प्रतिष्ठित

མི་གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་- निश्चल अवस्था

མི་གཡོ་ཞིང་ངེས་པར་བརྟན་པ་- अकम्पनियता

མི་རིག་པ་- अविधित

མི་རིགས་- अयुक्त; अनुपयुक्त

མི་རིགས་པ་ -अयुक्त; अनुपयुक्त

མི་རུང་- अनुपयुक्त; असुहाउँदो

མི་རུང་བ་ -अनुपयुक्त; असुहाउँदो (सं)

མི་རེག་པར་- सम्पर्क नगर्ने; सम्पर्क

མི་རོ་- मृत शरीर

མི་བརླང་པ་- खस्रो होइन

མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་- अमूल्य मानव शरीर

མི་ལེན་པ་- अनुत्पादन; अनुद्गाह

མི་ཤིགས་པ་- अभेद्यत्व

མི་ཤིགས་པ་ཉིད་- अभेद्यता

མི་ཤེས་- अज्ञान; अचेत

མི་ཤེས་པ་ -अज्ञान; अचेत; अज्ञानता

མི་ཤེས་མོད་- अनामन

མི་ཤེས་བཞིན་དུ་- अप्रज्ञामन

མི་གསོར་- अपरुष

མི་སོགས་པ་- अपुच्य

མི་སྲིད་པ་- असम्भव

མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་- अघटितको भ्रान्ति

མི་སླུ་- असंवादक; विवाद रहीत; अवस्यम्भावी

མི་སླུ་བ་ -असंवादक; विवाद रहीत; अवस्यम्भावी

མི་སླུ་བའི་རིག་པ་- विवाद रहीत ज्ञाता

མི་སློབ་- अशैक्ष; नमिक्ने

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu.

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མི་སློབ་པ་- अशिक्षा; नसिक्ने

མི་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་- अशैक्ष फल; नसिक्नुको फल

མི་སློབ་ལམ་- अशैक्ष मार्ग

མི་གསལ་བ་- अस्पष्ट

མི་བསླུ་ -असंवादक; विवाद ग्हीत; अवस्यम्भावी

མི་བསླུ་བ་ -असंवादक; विवाद ग्हीत; अवस्यम्भावी

མིག་- आँखा

མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་- चक्षुर आयतन; आँखा स्रोत

མིག་གི་ཁམས་- चक्षुर धातु

མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་- चक्षु समस्पर्श

མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བ་- चक्षु समस्पर्शबाट उत्पन्न भएको

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་- चक्षुर विज्ञान

མིག་གི་རྣམ་ཤེས་- चक्षुर विज्ञान

མིག་གི་བྱེད་- आँखाको क्रियाकलाप

མིག་གི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་ -आँखाको क्रियाकलापको समयमा

མིག་གི་བྱེད་པ་འདས་པ་དེའི་ཚེ་-आँखाको क्रियाकलाप विगत भए पछि

མིག་གི་དབང་པོ་- चक्षु इन्द्रीय

མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ་ -चक्षु इन्द्रीयको दुरी भित्र देखा पर्नु

མིག་གིས་མི་རྟོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་- विचक्षु कारण

མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་- चक्षु रूप वयान मनो धर्म

མིག་འཁྲུལ་- जादु

མིག་བྱེད་- आँखाको क्रियाकलाप; आँखाको कार्य

མིག་དབང་- चक्षु इन्द्रीय

མིག་འབྱེད་- आँखा खोलि दिनु; आँखा खोल्नु

མིག་མི་འཛུམ་པས་- अनिमिपको चक्षुको प्रेक्षमन

མིག་མེད་- अचक्षु; दृष्टिविहीन

མིག་མེད་པ་ -दृष्टिविहीन

མིག་དམར་- मंगलबार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མིག་ཡོར་- प्रतिभाष; छवी; प्रतिविम्व

མིག་གཡེང་- अविक्षिप्त

མིག་རབ་རིབ་- दोषी दृष्टि

མིག་ལ་སོགས་པ་- चक्षु आदि

མིག་ལམ་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་- आँखाको पथमा देखा पर्छ

མིག་ལམ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ་ -आँखाको पथमा देखा पर्छ

མིག་ལམ་དུའང་གདའ་ལགས་སོ་ -आँखाको पथमा देखा पर्छ

མིག་ཤེལ་- चश्मा

མིག་ཤེས་- आँखाको ज्ञान

མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་- दृष्टि चेतनाले वोध गरेको वस्तु

མིག་སྒྱུ་བར་བྱེད་པ་- आँखाको भ्रम; आँखाहरूलाई भ्रममा पार्नु

མིང་- नाम; संज्ञा; पद

མིང་གི་བརྗོད་པ་- सांकेतिक अभिव्यक्ति

མིང་གི་བརྡས་- साङ्केतिक पदावली

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་- नाम प्रत्यय

མིང་གི་བྱིན་གྱི་རླབས་- नाम अधिष्ठान

མིང་གི་ཚོགས་- नाम काय

མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ལ་ནི་- नाम काय पद काय व्यञ्जनकाय

མིང་གི་གཞི་ལས་- नाम अधिष्ठित- नाम मात्रको आधारबाट- नामहरूको अभिषेक- नाम मात्रको अभिषेक

མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་མེད་པ་- नाम मात्रको संस्मरण समेत विना

མིང་གིས་- नाम द्वारा

མིང་གིས་བཏགས་པ་- सम्झना कारण संज्ञात्मक

མིང་གིས་བཞག་པ་- नाम मात्रको अवस्थिति

མིང་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- यथा नामार्थाभिनिवेष विकल्प

མིང་འཇུག་པའི་གཞི་- नाम् गाब्रे आधार

མིང་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་- नाम प्राम गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མིང་བཏགས་པ་ཙམ་- केवल नाम मात्रको अध्यारोपण

མིང་བསྟན་པ་- नाम कथन; नाम वताउनु

མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་- केवल नाम र विचारबाट अवस्थित

མིང་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་བྱེད་པ་-प्रविष्ट नाम: धारणा; आरोप र परम्परागततताहरू

མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་- नाम र पदावलीहरूद्वाला तथ्यहरू भनेर मानिएको

མིང་དང་ཚིག་ཏུ་བཏགས་པ་- नाम पद प्रज्ञाप्ति

མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་གྲངས་- नाम पद व्यञ्जन संयुक्त

མིང་དང་མཚན་མ་- नाम निमित्त

མིང་དང་གཟུགས་- नाम र रूप

མིང་དུ་- नामक; नामको; नामको रूपमा

མིང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་- नाम परिकल्पना

མིང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་-नामको रूपमा अवलम्बन नाम मात्रको अभियोग

མིང་དུ་བཏགས་- नाम मात्र अभिनिहित

མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་- केवल नाम मात्रको आरोपित

མིང་དུ་གདགས་སུ་ཡོད་པ་ -नाम मात्रको आरोपित रूपमा रहनु

མིང་དུ་བརྡར་བཏགས་པ་གང་ཡིན་- नाम मात्रको पदावलीको रुमा जे तोकिएको भए तापनि

མིང་དུ་བྱ་བ་- नामक; जानिएको; मान्यता प्राप्त

མིང་དོན་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་- नाम र अर्थसँग सम सम्वन्धित अवधारणात्मक चेतना

མིང་བརྡའ་- नाम र पदावली

མིང་བརྡའ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་- नाम र परिभाषित शब्दको रूपमा मा मात्र अवस्थित

མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་- केवल नाम र परिभापित शब्दको रूपमा अवस्थित

མིང་ནས་སྨོས་པ་- नाम ग्रहणता

མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ་- जे सुकै घटनामा जे सुकै नामद्वारा अभिव्यक्त गरिएको

མིང་ཕར་བརྗོད་པ་- त्यहाँ नामहरूद्वारा अभिव्यक्त गरिएको

མིང་མ་མཆིས་པ་- नाम विहीन

མིང་མ་མཆིས་ཤིང་ལུས་མ་མཆིས་པ་- अनाम अशरीर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མིང་མེད་ -नाम समेत अस्तित्वमा नरहेको

མིང་མེད་ -माहिँली औंला

མིང་སྒྲོས་པ་- नाम ग्रहण

མིང་ཙམ་- नाम मात्र

མིང་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་- केवल नाम मात्रको अस्तित्व

མིང་འཛིན་པ་- नाम ग्रहण

མིང་གཞི་- नाम आधार

མིང་གཟུགས་- नाम र रूप

མིང་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- नामहरू गहन अनुसन्धान; जाँज; खोज

མིང་ལ་བརྟེན་པ་- नाम अधिष्ठान

མིང་ལ་དམིགས་པ་- नाम आलम्बन

མིན་- न; होइन; छैन

མིན་གྱུར་- जे कुनै कुरा होइन

མིན་འགྲོ་- सम्भवत होइन वा छैन

མིན་འགྲོའམ་- हुन सक्छ

མིན་པ་ -न; होइन; छैन

མིན་པ་འདྲ་- यस्तो लाग्दैन

མིན་ལོག་- केही नहुनुको विपरित

མིའམ་ཅི་- कीमनर; मानव शरीर र घोडाको टाउको भएको रहस्यात्मक प्राणी

མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- मानिसको आधार भएको सामान्य प्राणी

མིའི་ལུས་དང་ལྡན་- मानवको शरीर हुनु

མིར་གྱུར་པ་- मानव हुनु

མིར་འགྱུར་བ་- मानिस हुनु

མུ་- सम्भायता; विकल्प; कोटी; अन्त; आमूल परिवर्तन

མུ་ཁྱུད་ཅན་- मानेमिक

མུ་གེ་- दुर्भिक्ष

མུ་ཅོར་- मूर्खता

མུ་ཅོར་མི་སྨྲ་བ་-अमूर्खता

མུ་ཏིག་- मोती

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མུ་སྟེག་ཅན་- अवौद्ध; तिर्थिक

མུ་སྟེགས་ -तिर्थिक; अवौद्ध

མུ་སྟེགས་ཅན་ --तिर्थिक; अवौद्ध

མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་ -तिर्थिक मोक्ष

མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་མཐའ་- तिर्थिकान्त

མུ་སྟེགས་ཅན་ཐར་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་པ་- तिर्थ्य मोक्ष सम्प्रतिष्ठ

མུ་སྟེགས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་- तिर्थिकको धारणा

མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་- तिर्थिक शास्त्र

མུ་སྟེགས་ཅན་བློ་གྲོས་ངན་པའི་ལྟ་བ་- तिर्थ्य कुमती दृष्टि

མུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་- तिर्थ्य

མུ་སྟེགས་གཅེར་བུ་པ་- तिर्थिक निर्ग्रन्थ

མུ་སྟེགས་པ་- तिर्थिक

མུ་མེད་- अनन्त

མུ་མེད་པ་- अपर्यन्त

མུ་མེད་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་- अनन्त अपर्यन्त

མུ་གཞི་- चतुस्कोटी; चार सम्भाव्यताहरू

མུ་བཞི་ -चार सम्भाव्यताहरू

མུ་ཟི་- सलाई; गन्धक

མུ་ཟེ་- सलाई

མུ་གསུམ་- त्री कोटी

མུན་ཁུང་- अन्धकार; तमस

མུན་ནག་- कालो अँध्यारोपन

མུན་ནག་འཐིབས་པའི་མུན་པ་- तमसकुलको अन्धकार

མུན་པ་- अन्धकार

མུན་པ་མ་མཆིས་པ་-अअन्धकारता

མུན་པ་མེད་- निरन्धकार

མུན་པ་སེལ་བ་- विधाम उन्मुलन हटाउने अन्धकार हटाउने

མུན་པས་བསྒྲིབས་པ་- अँध्यारोद्वारा अस्पष्ट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མུན་སྤྲུལ་གང་ཅིའང་ཅུང་སྤྲོ་བ་- अँध्यारोपनको कुनै पनि वा सबै श्रृजनाहरूलाई प्रतिपादन गर्नेहरू

མེ་- आगो

མེ་ལྕེ་- आगोको जिब्रो

མེ་ཆར་- चकमक पत्थर

མེ་ཏོག་- फूल

མེ་ཏོག་ཀུན་ད་- कुन्द

མེ་ཏོག་བཀྲམ་པ་- अवकिर्ण कुसुम

མེ་ཏོག་གང་ལ་ཐོག་པ་- जसमाथि फूलले हान्छ

མེ་ཏོག་གཏོར་ན་ -अवकिर्ण कुसुम

མེ་ཏོག་ལྡན་- फूल

མེ་འཁོར་བ་ལྟ་བུ་དག་- दिग दाह

མེ་དང་འདྲ་- आगो जस्तै

མེ་དང་ལྡན་པ་- अग्नि सम्वन्ध

མེ་མདག་- अग्नि

མེ་མདའ་- वन्दुक

མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་- आगो टिकाउ हुनमा एकाग्रता

མེ་འབར་བའི་འོབས་- आगोको चक्रवात

མེ་འབྲེལ་པ་ -अग्नि मम्वन्ध

མེ་མར་- आगो

མེ་ལོང་ -ऐना

མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་- आदर्श मण्डल

མེ་ལོང་ལྟ་བུ་- ऐना जस्तै

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་- आदर्श ज्ञान; ऐना जस्तै ज्ञान

མེ་ཤེལ་- शूर्य कान्त

མེད་- अभाव; अस्तिस्वंमा छैन; छैन

མེད་དགག་- प्रतिषेध; निषेध

མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་- अनिश्चित नकारात्मक रहेको अर्को निरसक

མེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་- अस्तित्व विहिन प्रकृति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་- एउटा विधि विना कुनै उपाय नभएकोले

མེད་མཐ་- शुन्यवाद; विनाशवाद

མེད་མཐའ་- अनस्तित्वको पराकाष्टा

མེད་དུ་མི་རུང་བ་- अपरिहार्य (सं)

མེད་ན་མི་འབྱུང་- अरिहार्य

མེད་པ་- अभाव; विना; अनस्तित्व

མེད་པ་ཉིད་- अभावता; अनस्तित्व

མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་- अनस्तित्वलाई चाहँदैन दावा गर्दैन ।

མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་- अनस्तित्व

མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་- अनस्तित्व जस्तै छ

མེད་པ་པ་- नास्तिक

མེད་པ་སྤངས་པ་- अनस्तित्वलाई परित्याग गर्नु

མེད་པ་མ་ཡིན་- अनस्तित्व

མེད་པ་མིན་- अनस्तित्व होइन

མེད་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་- अनस्तित्व

མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་- अनि अस्तित्वमा नरहेको होइन

མེད་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པ་- सङ्कल्पित

མེད་པ་ལ་འཛིན་པ་- अषड् ग्राह

མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་- अस्तित्वमा नरहेकोलाई अस्तित्वमा रहेको वोध गर्नु

མེད་པའང་མིན་ -अनि अस्तित्वमा नरहेकाको शुन्यता

མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་- अस्तित्वमा नरहेकाको शुन्यता

མེད་པའི་མཐའ་- अस्तित्वमा नरहेकाको पराकाष्टा

མེད་པའི་དོན་-अस्तित्वमा नरहेको अर्थ; वस्तु

མེད་པར་- अस्तित्वमा नरहेको

མེད་པར་གྱུར་ -अस्तित्वमा नरहेको

མེད་པར་ལྟ་བ་- नस्तित्व दर्शन

མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- अभव विकल्प

མེད་པར་མི་འགྱུར་ -अस्तित्वमा नरहेको होइन

མེད་པར་མི་རུང་ -अस्तित्वमा नरहेको असुहाउँदो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མེད་པར་སྨྲ་བ་- नास्तिक वाद

མེད་མིན་ -अस्तित्वमा नरहेको होइन

མེའི་ཁམས་- अग्नि तत्त्व; अग्नि धातु

མེའི་དཔེ་- आगोको उदाहरण

མེའི་ཕུང་པོ་- अग्नि स्कन्ध

མེའི་དོབས་- अग्नि खण्ड

མེས་འཇིག་པ་འི་བསྐལ་པ་- अग्निद्वारा खण्डिकरण (को युग)

མེས་བཙོ་- पकाउनु

མེས་ཚིག་པ་- अग्नि दाह

མེས་སྲེར་བ་- अग्नि दाह

མེས་བསྲོས་པ་- अग्नि सन्तापना

མོ་- स्त्री; पोथी; महिला; श्रीमती; वक्तव्य अन्तय सूचक प्रत्यय

མོ་ཁབ་- सियो

མོ་ཏ་- मोटर कार

མོ་མོག་- मोमो

མོ་གཤམ་གྱི་བུ་- बाँझी स्त्रीको पुत्र

མོག་མོག་པོར་བྱེད་- ध्यामी कारणता

མོག་མོར་པོར་མཛད་- ध्यामी कारणता

མོད་- सुलभ; यद्यपि; तर; यद्यपि

མོན་སྦེ་དམར་པོ་- नयाँ वर्ष फूल भनिने नामक फूल

མོན་ལམ་ཆེན་མོ་- महान् प्रार्थना उत्सव

མོའུ་གལ་གྱི་བུ་-मौदगल्यायान

མོས་- अधिमुक्त; अधिमोक्ष; विश्वास; कल्पना; रुचि

མོས་པ་ -अधिमुक्त; अधिमोक्ष; विश्वास; कल्पना; रुचि

མོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་- विस्तृत अधिमुक्त

མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་- अधिमुक्ति विपुल

མོས་པ་རྒྱས་པ་- अधिमुक्ति पुष्टि

མོས་པ་ཆེ་- महाअधिमुक्ति

མོས་པ་ཉིད་- अधिमुक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མོས་པ་འཐོབ་པ་- अधिमुक्ति लाभ
མོས་པ་དང་ལྡན་པ་- अधिमोक्षित
མོས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བྱེད་པ་- विश्वास वृद्धि हुने कारक वन्नु
མོས་པ་མང་བ་ཉིད་- अधिमुक्ति वाहुल्यता
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་- अधिमुक्ति मानस्कर
མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -अधिमुक्ति मानस्कर
མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་- अधिमोक्षिकमनस्कर
མོས་པའི་སྐབས་- अधिमुक्ति अधिकार
མོས་པའི་གོ་རིམ་པ་- अधिमुक्ति अनुकर्म
མོས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་- अधिमुक्ति बलधानता
མོས་པའི་སྤྱོད་པའི་ས་- अधिमुक्ति चर्या भूमि
མོས་པའི་ཕན་ཡོན་- अधिमुक्त अनसंशा
མོས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་- अधिमुक्ति परिपन्थ; विश्वासको अवरोध
མོས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་- अधिमुक्ति फल प्रतिग्राह
མོས་པའི་རིམ་པ་- अधिमुक्ति अनुकर्म
མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- अभिमुक्ति पुण्य विशेषण
མོས་པར་དཀའ་- विश्वास गर्न कठीन
མོས་པར་འགྱུར་- विश्वास
མོས་པར་བྱ་བ་- विश्वासको वस्तु; विश्वास गर्नेछ; गर्नुपर्छ
མོས་པར་བྱའོ་- विश्वास गर्नेछ; गर्नुपर्छ; विश्वास; आस्था; हुनेछ
མོས་པས་ཐོབ་པ་- अधिमुक्ति लाभ
མོས་པས་སྤྱོད་པ་- अधिमुक्ति चर्या
མོས་པས་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ- अधिमुक्ति चर्या भुमु बोधिसत्त्व
མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་- अधिमुक्ति चर्या भूमि
མོས་སྤྱོད་- अधिमुक्ति चर्या
མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་-विश्वासद्वारा संलग्नताको भूमिभित्र समावेश भएको वोधिसत्त्वको उदात्त ज्ञाता
མོས་སྤྱོད་པའི་ས་ -अधिमुक्ति चर्या भूमि
མོས་མེན་- अनाधिमुक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཎྜ་ལ་- मण्डल
མྱ་ངན་- दुख; शोक
མྱ་ངན་གྱི་ཟུག་རྔུ་ཡོང་དུ་ཆུད་པར་- शोक शल्य परिगत
མྱ་ངན་གྱི་ཟུག་རྔུ་དང་ལྡན་པ་- शोक शल्य समर्पित
མྱ་ངན་གྱི་ཟུག་རྔུས་ཟུག་པར་འགྱུར་རོ་- शोक शल्य विद
མྱ་ངན་ཉམ་ཐག་- शोकर्तु
མྱ་ངན་འདའ་བ་- मुक्त
མྱ་ངན་འདས་- निर्वाण; मुक्ति
མྱ་ངན་འདས་པ་སྟོན་པ་- निर्वाण दर्शन
མྱ་ངན་འདས་ལ་འཁོར་ཞི་རོ་གཅིག་པ་- निर्वाणमा संसार र शान्ति एकै रसको हुन्छ।
མྱ་ངན་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་- दुख धर्म शोक
མྱ་ངན་མི་འདའ་- अमुक्ति
མྱ་ངན་ཟློ་- निर्भापयी
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་- निर्वाण; परिनिर्वाण
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་- परिनिर्वाढणार्थ प्रयुक्त
མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་འདུ་ཤེས་- निर्वाण संज्ञा
མྱ་ངན་ལས་འདས་ཆེན་པོའི་མཐར་ཕྱིན་ནོ་- निष्ठा निर्वाण
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- निर्वाण: मुक्ति
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་- निर्वाण अभिमुख धर्म
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་- महा परिनिर्वाण समदर्शन
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་དག་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་-निर्वाण संसारायोर् अप्रतिष्ठानत
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་- निर्वाणसँग जोडिएको चित्त उत्पाद गर्नु
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་- निर्वाण शान्तिमय छ
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཡིན་པ་ -
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་དགེ་བ་- निर्वाण शान्तिमय र शुभ छ
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ་- निर्वाणप्रतिष्ठितत्व
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡིད་གནས་སོ་-निर्वाणप्रतिष्ठित मन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ལྷག་པར་དགའ་བ་- निर्वाणभिरतत्व

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་- निर्वाण महात्म्य

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེད་- निर्वाण अधिकारता

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་- निर्वाण सुख

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་- निर्वाण अभिप्राय

མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འདོད་པ་- निर्वाण इच्छा

མྱ་ནང་- कन्तर

མྱང་- स्वाद लिनु; अनुभव गर्नु

མྱང་འདས་- निर्वाण

མྱང་བ་ -स्वाद लिनु; अनुभव गर्नु

མྱངས་ -स्वाद लिनु; अनुभव गर्नु

མྱུ་གུ་- अङ्कुर

མྱུར་- चाँडो

མྱུར་དུ་- चाँडो

མྱུར་དུ་རྫོགས་-चाँडो बुझ्नु

མྱུར་དུ་འདུ་བ་- सिघ्र सङ्ग्रहता

མྱུར་བ་- चाँडो; छिटो

མྱུར་བ་མྱུར་བ་- निकै चाँडो

མྱོང་- अनुभव; अनुभूति; समवेदना

མྱོང་ཁྲིད་- अनुभवबाट निर्देशनहरू

མྱོང་བ་ -अनुभव; अनुभूति; समवेदना

མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་- अनुभवद्वारा आकस्मिक रूपमा अनुकूल असर

མྱོང་བ་ཐོན་པ་- अनुभव विकास गर्नु

མྱོང་བ་མ་ཡིན་- अनुभव विहीन; अनुभव गर्न नसकिने

མྱོང་བ་མེད་པ་- अन अनुभव

མྱོང་བར་འགྱུར་- स्वाद लिनु; अनुभव गर्नु; रमाउनु

མྱོང་བར་བྱ་བ་- अनुभवनात

མྱོངས་ -जाँच्नु; अनुभव गर्नु; रमाउनु

མྱོས་མྱོས་པོར་འགྱུར་- उन्माद

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དམག་- सेना

དམག་ལྡན་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་- राजा विम्विसार

དམག་མི་- सेनाहरू

དམན་- हीन; सीमित; न्यून

དམན་པ་ -हीन; सीमित; न्यून

དམན་པ་ཉིད་-हीनत्व; न्यूनता; कमी

དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་ཁྱད་པར་ཅན་- हीन मध्य विशेष

དམན་པ་འབྲིང་མཆོག་-हीन मध्य उत्तम

དམན་པ་ལ་མོས་པ་- हीन अधिमुक्तिक; हीन अधिकमुक्ति

དམན་པའི་འགྲོ་བ་- हीन गती

དམན་པའི་ས་པ་- हीन भूमिक

དམན་པའི་སེམས་- हीन चित्तत्व

དམན་པར་མོས་- हीनअधिमुक्ति

དམའ་བ་- हीन; निचत्व

དམའ་བ་ལགས་པས་- निम्न

དམར་- रातो

དམར་ཁྲིད་- नाङ्गो निर्देशन; अतिआवश्यक निर्देशनहरू

དམར་མཆོད་བྱེད་པ་- रक्ताम्य बलिदान दिनु

དམར་པ་- हीन; सानो

དམར་པོ་- रातो

དམར་ལམ་པ་- रातो रातो

དམར་སེར་- रातो रातो पहेँलो

དམིགས་- उपलब्धि; आलम्बन; अवलोकनको वस्तु

དམིགས་རྐྱེན་- आलम्बन प्रत्यय

དམིགས་རྐྱེན་བཏགས་པ་བ་- अध्यारोपित अवलोकन गरिएको वस्तु अवस्था

དམིགས་འགྱུར་- अवलोकन गर्नु; बोध गर्नु; सचेत हुनु

དམིགས་སྒོ་ནས་- अवलोकन/ वोधको दृष्टिकोणले

དམིགས་ཅན་- अवलोकन गर्नु; बोध गर्नु

དམིགས་རྟེན་- अवलोकन वस्तुको सहयोग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་- अवलोकनको वस्तु तथा विषयगत पक्षहरूलाई कायम राखेको अवसर
དམིགས་པ་- मं अवलोकनको वस्तु चेतनाको वस्तु कल्पना बोध क्रि अवलोकन गर्नु वोध गर्नु; विशे अवलोकन गरिएको वस्तु
དམིགས་པ་ཅན་- अवलोकन गर्ने वस्तु हुनु
དམིགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་- आलम्वन महत्त्व
དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་- अवलोकनको वस्तुलाई नविर्सनु
དམིགས་པ་གཉིས་རྙེད་པ་- अभ्यावलम्वन लाभ
དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ -अवलोकन गर्ने वस्तु हुनु
དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་ཡིན་ -अवलोकन गर्ने वस्तु नहुनु
དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་- वोधवाट मुक्त
དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་- अवलोकन र अनवलोकन
དམིགས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་- अवलोकन मानसिक
དམིགས་པ་ནི་སེམས་ཡིན་ཏེ་- अवलोकनको वस्तु मन हो
དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་- तीन प्रकारको अवलोकनको वस्तुलाई संलग्न गर्नु
དམིགས་པ་མི་དམིགས་པ་ -अवलोकनको वस्तुलाई अवलोकन नगर्नु
དམིགས་པ་མི་ཟུང་བ་- असुहाउँदो अवलोकनको वस्तु
དམིགས་པ་མེད་- अवलोकन गर्न नसकिने; सीमाविहीनता
དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་- अनावलोकनसँग एकसाथ; अवोध हुनु
དམིགས་པ་མེད་པ་- अनावलोकनता; सीमाविहिनता
དམིགས་པ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་ཡ་མ་བརླད་དག་- निरावलम्वन वासिकता
དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་- अनुपलम्ब विहारी
དམིགས་པ་གཟུང་བ་- आलम्वन ग्राह्य
དམིགས་པ་བཟང་- स्व आलम्बन
དམིགས་པ་ཡི་ནི་མཆོག་- अवलोकनको सर्वोच्च वस्तु
དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་- आलम्वन परिशुद्धी
དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་- अवलोकनको वस्तुलाई गहन रूपमा जाँच अनुसन्धान गर्नु
དམིགས་པ་ཤེས་པ་- आलम्वन जान
དམིགས་པའི་རྐྱེན་- आलम्वन प्रत्यय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་བཅས་-अवलोकनको वस्तु हुने विधिले अशुद्ध हुनु

དམིགས་པའི་དངོས་པོ་- आलम्वन वस्तु

དམིགས་པའི་ཆོས་- आलम्वन धर्म

དམིགས་པའི་རྟེན་- अवलोकनको वस्तुको आधार

དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ -अवलोकनको वस्तुको विधिद्वारा

དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- आलम्वन प्रभेद

དམིགས་པར་འགྱུར་- अवलोकन गर्नु; बोध गर्नु; अवलोकन; बोध

དམིགས་པར་འཆད་དོ་-अवलोकनको वस्तु विभाजन

དམིགས་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་- अवलोकन गर्नु अर्थहीन

དམིགས་པར་བྱས་པའི་ཀུན་བརྟགས་པ་- एउटा अवलोकनको वस्तुमा बनाइएको आरोपण

དམིགས་པར་བྱེད་དེ་– एउटा अवलोकनको वस्तुमा बनाउँछ

དམིགས་པར་མི་བྱེད་པ་- अनुपालम्व

དམིགས་པས་འབྱུང་བ་-अवलोकनको वस्तु उत्पन्न हुनु

དམིགས་ཏུ་མེད་པ་- अभिनायक

དམིགས་མེད་- अवलोकन गर्न नसकिने· सीमाविहीनता

དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་- अनावलम्वन करुणा

དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་- अनावलम्वन मैत्री

དམིགས་ཡུལ་- आलम्वन विषय

དམིགས་སུ་མེད་- अवलोकन नगरिएको

དམིགས་སུ་མེད་པ་ -अवलोकनको वस्तुको रूपमा अस्तित्वमा रहँदैन

དམིགས་བསལ་- अपवाद

དམུས་ལོང་-जन्मले दृष्टिविहीन

དམུས་ལོང་ལོང་ -दृष्टिविहीन व्यक्ति

དམྱལ་-नर्क

དམྱལ་བ་- नरक लोक

དམྱལ་བ་པ་- नरक, नारकिय

དམྱལ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- नरकको प्राणीको आधारयुक्त सामान्य प्राणी

རྨ་བྱ་- मयुर

རྨ་བྱའི་མདོངས་- मयुरको प्वाँखको आँखा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྨངས་མོ་- आधार एक

རྨད་དུ་བྱུང་- अद्‌भुत; आश्चर्यजनक

རྨད་དུ་བྱུང་བ་ -अद्‌भुत; आश्चर्यजनक

རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་- अद्‌भुत धर्मस; अद्‌भुत घटना

རྨད་དུ་འབྱུང་བ་ -अद्‌भुत; आश्चर्यजनक

རྨད་བྱུང་བ་ -अद्‌भुत; आश्चर्यजनक

རྨད་འབྱུང་བ་ -अद्‌भुत; आश्चर्यजनक

རྨི་ལྟས་སུ་མཐོང་བ་- सपना देख्नु

རྨི་འདྲ་- सपनामा जस्तै

རྨི་ལམ་- सपना

རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཉིད་- सपना जस्तै

རྨི་ལམ་དུ་རྨིས་པ་- सपना दर्शी

རྨི་ལམ་འདྲ་བ་- सपना जस्तै

རྨི་ལམ་རྨིས་པ་ -सपना दर्शी

རྨིགས་པ་- छेपारो

རྨིས་པ་དང་མཚུངས་པ་- सपना जस्तै

རྨུགས་པ་- आलस्य; निष्प्रभता

རྨུགས་པ་དང་གཉིད་- आलस्य र निद्रा

རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཆུང་བ་- आलस्य र जड

རྨེག་མེད་དུ་བཅོམ་- पूर्ण अराजकतामा नष्ट/पराजित गरेर

རྨོངས་-मोह; माया; अज्ञानता; जडता

རྨོངས་པ་- मुढ; मोह; भ्रम; अन्योलता; अज्ञानता; मुढता

རྨོངས་པ་དང་བཅས་པ་- सम्मोह; भ्रमित; अन्योलग्रस्त; मुढ हुनु

རྨོངས་པ་བྱེད་པ་- भ्रमित बनाउनु; भ्रमित/जड/अन्योलग्रस्त बनाउनु

རྨོངས་པ་མེད་པ་-असम्मोह; अभ्रम

རྨོནས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་- भ्रमित प्रकृति हुनु; मूर्ख

རྨོངས་པར་འགྱུར་- भ्रमित

སྨག་- कालो; अँध्यारो; अँध्यारोपन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྨག་རུམ་- बाक्लो अँध्यारो व्याप्त

སྨད་- तल्लो; तल्लो भाग

སྨད་དུ་བྱུང་- शानदार र अद्‌भुत

སྨད་དུ་བྱུང་བ་- गजबको

སྨད་པ་- निन्दित; निन्दा; तल्लो; न्यून; आरोप

སྨད་བྱུང་- अद्‌भुत र आश्चर्यजनक

སྨན་- औपधि

སྨན་ཁང་- औषधालय

སྨན་པ་- वैद्य

སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་བླ་མེད་- अनुत्तर वैद्य राजा

སྨན་པའི་མཆོག་- वैद्योत्तम

སྨན་བཟང་པོ་- सुभैषज्य

སྨིག་རྒྱུ་- मरीचिका; मृगतृष्णा

སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་དང་ཆུ་ཟླ་ལ་སོགས་པ་ -मरीचिका; सपना; पानीमा चन्द्रमाको छाया इत्यादि

སྨིག་སྒྱུ་ -मरीचिका; मृगतृष्णा

སྨིན་- परिपक्व; वयस्क; आँखीभौं

སྨིན་པ་- विपाक; पक्व; परिपाक

སྨིན་པར་བྱེད་- परिपक्व हुँदै गरेको; पाक्दै गरेको

སྨིན་པར་བྱེད་པ་ -परिपक्व हुँदै गरेको; पाक्दै गरेको

སྨིན་བྱེད་- परिपक्व कर्ता; परिपक्व हुँदै गरेको; पाक्दै गरेको

སྨིན་མ་- आँखी भौं

སྨིན་ཚུགས་- भ्रुव

སྨིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུའི་ཕྲག་- आँखीभौंहरू बीचको रौ निधि

སྨི་བ་གནག་བག་- कालतिलक

སྨོད་- विग्रह गर्छ; निन्दा

སྨོད་པ་-घृणा; विरोधात्मक; विरोध गर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྨོད་པར་བྱེད་- विग्रह गर्छ

སྨོད་པར་བྱེད་པ་- विग्रह गर्छ

སྨོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་- विग्रह गर्छ

སྨོན་- प्रणिधान

སྨོན་མཁྱེན་པ་ཉིད་- प्रणिधि ज्ञान

སྨོན་ནས་མཁྱེན་པ་ -प्रणिधि ज्ञान

སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ -प्रणिधि ज्ञान

སྨོན་པ་- प्रणिधान

སྨོན་པ་མེད་པ་- अप्रणिधान

སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་-प्रणिधित समाधि

སྨོན་པ་མེད་པའི་གཞི་- अप्रणिधानको आधार

སྨོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་- अप्रणिधानको बोध

སྨོན་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་- अप्रणिधित; अप्रणिधान

སྨོན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- प्रणिधाजन्य मानसिक विचार

སྨོན་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་- सहज प्रणिधानको कारणले

སྨོན་པའི་སེམས་- प्रणिधानको प्रवृत्ति; प्रणिधान जन्य मन

སྨོན་པར་བྱེད་པ་- प्रणिधान

སྨོན་པར་མེད་པ་ -अप्रनिहित; अप्रणिधान

སྨོན་ལམ་- प्रणिधान

སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་- प्रणिधान वैशेपिकता

སྨོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་- प्रणिधान विशेष

སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་- प्रणिधान बलिक

སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- प्रणिधान पारमिता

སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་- प्रणिधान बल

སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་- दसमहाप्रणिधानविहिनिर्हार

སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་- प्रणिधित

སྨོན་ལམ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་- प्रणिधान प्रतिपत्ति विशेष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པ་- प्रणिधानवत्

སྨོན་ལམ་འདེབས་- प्रणिधान अर्पण गर्नु

སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་- प्रणिधान गर्छ

སྨོན་ལམ་མི་གཏོང་བ་- प्रणिधान अपरित्याग

སྨོན་ལམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- प्रणिधान मानसिक

སྨོན་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་- प्रणिधानमाथि भर परेको

སྨོན་ལམ་ཤེས་པ་- प्रणिधि ज्ञान

སྨོན་སེམས་- वोधि प्रणिधि चित्त

སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་- प्रणिधान चित्त उत्पाद

སྨོས་- सूचना

སྨོས་ཙི་- जोखाना ज्योतिष शास्त्र

སྨོས་ཙི་དགོས་- चर्चा गर्न के आवश्यक छ र

སྨོས་པ་- ग्रहण

སྨིག་རྒྱུ་- मरीचिका; मृग तृष्णा

སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་- मरीचिका जस्तै

སྨྱུ་གུ་- कलम.

སྨྱུག་སྟག་- बाँसको झाडीमा बस्ने बाघ

སྨྱུང་གནས་- उपबास

སྨྱོ་- पागल हुनु

སྨྱོན་ཐབས་- तुण्ड

སྨྱོན་པའི་གར་- पागलको नृत्य

སྨྱོས་- पागल हुनु; बौलाउनु

སྨྲ་- प्रस्तुत गर्नु; बोल्नु

སྨྲ་མཁས་- विद्वत् प्रस्तुति; विद्वतकासाथ बोल्नु

སྨྲ་མཁས་པ་ -विद्वत् प्रस्तुति; विद्वतकासाथ बोल्नु

སྨྲ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་- विद्वत बोली; शिपालु बोली; विद्वत प्रस्तुति

སྨྲ་མཁས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་- सु वाक कारण सम्पद

སྨྲ་མཆོག་- वादी श्रेष्ठ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྨྲ་ནུས་པ་- वाचन सामर्थ

སྨྲ་པ་- वक्ता: प्रस्तुत कर्ता: उपदेश: सिकाउनुभयो

སྨྲ་བ་- वादी: उच्चारण गर्नु: भंन्नु: वकालत गर्नु

སྨྲ་བ་བརྗོད་པ་- भाषा: बोल्नु: वक्तव्य: बोलाइ

སྨྲ་བ་ཉུང་བ་- अल्प भाष्य: मण्ड भाष्य: कम बोल्छ

སྨྲ་བ་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर उन्नायक (बुद्धको एउटा उपाधि)

སྨྲ་བ་བླ་མེད་- अनुत्तर उन्नायकहरू

སྨྲ་བ་ལ་ཡང་སློབ་པར་བྱེད་- प्रतिपादन गर्न सिक्नु

སྨྲ་བའི་སྒྲོས་- परम्परागत उपदेशहरू

སྨྲ་བའི་ཟླ་བ་- वादी चन्द्र

སྨྲ་བར་བྱེད་དོ་- प्रतिपादन: बोल्नु: बोल्दै .

སྨྲ་མེད་པ་- प्रतिपादन नगर्ने: अप्रतिपादित

སྨྲར་མེད་པ་ -प्रतिपादन नगर्ने: अप्रतिपादित

སྨྲས་- प्रतिपादन गर्नु: बोल्नु: उच्चारण गर्नु: भन्नु: वकालत गर्नु

སྨྲས་ནས་རིང་མོ་ཞིག་ལོན་པ་- लामो समय सम्म बोल्नु: चिर भाषित

སྨྲས་པ་- भनिएको छ: प्रतिपादन गर्नु: बोल्नु: उच्चारण गर्नु: भन्नु: वकालत गर्नु

སྨྲེ་སྔགས་- दुखपूर्ण विलाप

སྨྲེ་བཞིན་དུ་- क्रन्दन गर्दै

སྨྲོས་ -प्रतिपादन गर्नु: बोल्नु: उच्चारण गर्नु: भन्नु: वकालत गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཚ}

…ཚ་ན་-किनभने [क्रिया + ...]

…ཚང་ -किनभने [क्रिया + ...]

ཚང་མ་- शौच

ཙན་དན་- चन्दन

ཙན་དན་གྱི་དྲི་- चन्दनको वासना

ཙན་དན་གྱི་ཕྱེ་མ་- चन्दन चुर्ण

ཙན་དན་ཕུར་མ་- चन्दन पुत

ཙམ་- मा त्र; केवल

ཙམ་པོ་ན་ -मात्र; केवल

ཙམ་ན་- यथाशिघ्र

ཙམ་པ་- कति; कति टाढा

ཙམ་ཚོད་ལྟ་ཅི་དཀར་ཞེས་- किमुतल्प मात्रम

ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པར་- केवल त्यसबाट मात्र सन्दर्भ नलिएर

ཙོང་ཁ་པ་- गेलुक्पा परम्पराका संस्थापक

གཙང་ -शुद्ध; सफा; स्पष्ट

གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་མེད་པ་ -शुद्ध; परम सुख; स्थायी रूपमा अस्तित्वमा नरहेको

གཙང་པ་ -शुद्ध; सफा; स्पष्ट

གཙང་བ་ -शुद्ध; सफा; स्पष्ट

གཙང་བྲུས་ -शुद्ध; सफा; स्पष्ट

གཙུག་- शिरको मुकुट

གཙུག་ཏོར་- उष्णिप

གཙུག་ཏོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཞི་པ་- चार नाडीको पत्र भएको शिरको मुकुटको उभारको चक्र

གཙུག་ཏོར་ཅན་- सिखी बुद्ध

གཙུག་ན་- पूर्व उच्च

གཙུག་ཕུད་ཅན་ -सिखी बुद्ध

གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ -महाविहारी

གཙུགས་- रोप्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཙེ་བ་- हानी पुर्याउनु

གཙེས་པར་གྱུར་པ་- विहेथित

གཙོ་- प्रधान; प्रवल्य

གཙོ་ཆེ་- मुख्य

གཙོ་བོ་- प्रधान; प्रधान्य; श्रेष्ठ; प्रमुख

གཙོ་སེམས་- मुख्य मन

བཙན་- हिसात्मक आत्माहरू

བཙན་ཐབས་- शक्ति; प्रताप

བཙའ་ -जन्म; जन्म दिनु; अगाडि ल्याउनु; सहनु

བཙའ་བ་ -जन्म; जन्म दिनु; अगाडि ल्याउनु; सहनु

བཙལ་- खोज्नु

བཙལ་བ་ -खोज्नु

བཙལ་བའི་ཚེ་ན་- खोजेको समयमा

བཙལ་བར་བྱ་- खोज्नेछ

བཙལ་བྱ་- खोजिएक वस्तु

བཙས་པ་ -जन्म; जन्म दिनु; अगाडि ल्याउनु; सहनु

བཙུགས་- रोप्नु स्थापना गर्नु

བཙུན་པ་- भिक्षु; गुम्बा सम्बन्धि

བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེ་- भदन्त विमुक्तसेन

བཙུན་པར་བྱས་པ་- निवेषण

བཙུན་མོ་- देवी रानी; उच्च स्त्री; श्रीमती

བཙུན་མོ་རོལ་པ་- रानीहरूसँग खेलकुद

བཙེགས་པ་- थुप्रीएको

བཙོ་- पकाउनु; उमाल्नु

བཙོ་བ་ -पकाउनु; उमाल्नु; पाक्रे गर्नु

བཙོ་བླག་མཁན་- धोवी; रजक

བཙོ་མ་- तप्त; शुद्धी गरिएको तत्त्व; शुद्ध गरिएको

བཙོ་ལག་མཁན་པ་- रजक; धोवी

བཙོད་ཁ་- मन्जिस्थ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཙོན་ཁང་- कारागार

བཙོན་པ་- कैदी

བཙོན་ར་- कारागार

བཙོལ་བ་- खोज्नु

བཙོས་- पकाउनु; उमाल्नु

བཙོས་པ་- पकाइएको; उमालिएको

རྩ་- नाडी; मूल; मुलक; शिर; नादी

རྩ་འཁོར་- चक्र

རྩ་འགྲེལ་- मूल ग्रन्थ र टीका

རྩ་ཉོན་- मूल क्लेष

རྩ་མདུད་- नाडी गाँठो

རྩ་བ་- मूल; आधारभूत; प्राथमिक

རྩ་བ་དྲུག་པ་- षड् पाद

རྩ་བ་བཟང་པོ་- सु मूल

རྩ་བ་ཤེས་རབ་- प्रज्ञा नाम मूल मध्यमक शास्त्र

རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་- प्रज्ञाज्ञान नामक मध्यम मार्गबारे आधारभूत निवन्ध

རྩ་བའི་ཁ་དོག་- मूलवर्ण

རྩ་བའི་རྒྱུད་- मूल तन्त्र

རྩ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་- मूल धर्म धातु

རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་- मूल क्लेश

རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་- मूल क्लेश

རྩ་བའི་ལྟུང་བ་- मूल अतिक्रम

རྩ་བའི་སྟོབས་- मूल वल

རྩ་བའི་དེ་ཁོ་ན་- मूल तत्त्व

རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་- मूल विज्ञान

རྩ་བའི་རང་བཞིན་- मूल प्रकृति

རྩ་བའི་རླུང་- आधारभूत वायुहरू

རྩ་བའི་སེམས་- मूल चित्त

རྩ་བར་- मूल ग्रन्थमा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྩ་བར་འདོད་ན་- यदि कसैले आधारभूतलाई स्विकार गर्छ भने

རྩ་དབུ་མ་- केन्द्रीय नाडी

རྩ་ཚིག་- मूल ग्रन्थ

རྩ་རོ་མ་- दायाँ नाडी रसना

རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་གསུམ་- तीन नाडीहरू वायुहरू र बिन्दुहरू

རྩ་ལག་- बन्धु

རྩ་ཤེས་- प्रज्ञा नाम मूल मध्यमक शास्त्र

རྩྭ་- घाँस

རྩྭ་དང་སྡོང་དུམ་དང་ཚེར་མ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་- विविध त्रण खण्ड कण्टक अधान

རྩྭ་དང་ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་- घाँस वा रुख

རྩྭ་བའམ་ཤིང་- घाँस रुख

རྩྭ་ཟ་བ་- घास खाइरहेको

རྩངས་པ་- छेपारो

རྩད་གཅོད་- निश्चय गर्नु अनुसन्धान गर्नु

རྩད་བཅད་པ་- अनुसन्धान

རྩད་དབྱངས་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་- अनुनाधी

རྩལ་-क्षमता; प्रकट क्षमता; निपुणता

རྩལ་དུ་གསོལ་- अनुरोध

རྩལ་ལྡན་- क्षमतावान; शक्तिशाली

རྩི་- आदर गर्नु; गणना गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा लिनु

རྩི་བཅུད་- पोषण आदर गर्नु; गणना गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा लिनु

རྩི་བ་- गणना; आदर गर्नु; गणना गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा लिनु

རྩི་ཤིང་- उपवन; वनस्पती प्रवर्द्धन

རྩིག་པ་-पर्खाल

རྩིག་ཕུག་- पर्खालमा प्वाल

རྩིབས་- अरं

རྩིའོ་ -आदर गर्नु; गणना गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा लिनु

རྩིས་ -आदर गर्नु; गणना गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा लिनु

རྩིས་པ་- लेखापाल ज्यीतिप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྩེས་ཟིན་པ་- बलको असर परेको

རྩུབ་པ་- कर्कश

རྩུབ་པོ་- खस्रो

རྩུབ་མོ་- खस्रो

རྩེ་དགའ་བ་- क्रिडा रति

རྩེ་གཅིག -एकाग्र, एकाग्रता

རྩེ་གཅིག་ཏུ་ -एकाग्र; एकाग्रतासाथ

རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་- एकल बिन्दुको बनाउनु

རྩེ་གཅིག་པ་- एकाग्र

རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་- एकाग्रता

རྩེ་དྲུང་- भिक्षु सरकारी अधिकारी

རྩེ་བ་- खेल्नु; दया

རྩེ་སྦྱོར་- मूर्ध प्रयोग

རྩེ་མོ་- अग्र; मूर्धन्य शिखर

རྩེ་མོ་ལ་གནས་པ་- अग्र स्थित

རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་- शिखर स्पष्ट सिद्ध; मूर्धन्य स्पष्ट सिद्ध

རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས་- मूर्धअवस्था

རྩེ་མོར་གྱུར་པ་- मूर्ध

རྩེ་མོར་ཕྱིན་པ་- मूर्ध प्राप्त

རྩེན་- खेल्नु; खेलमा आनन्द लिनु; रमाइलो गर्नु

རྩོད་- विवाद

རྩོད་དུས་- कलि युग

རྩོད་པ་- विवाद; विग्रह

རྩོད་པ་དང་རྩོལ་བར་སྨྲ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་- विग्रह विवादशील

རྩོད་པ་འདོད་པ་- विवाद गर्ने चाहना

རྩོད་པ་སྤོང་བ་- विवादलाई नाश गर्नु

རྩོད་པ་བྱེད་- विवाद

རྩོད་པའི་ཚེ་- विवाद गरेको बखत

རྩོད་པའི་གཞི་- विवादको लागि आधार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྩོད་པའི་གཞི་གནས་སུ་གྱུར་- विवादको लागि आधार उपलब्ध गराउँछ
རྩོད་པའི་བཞིའི་གནས་- वाद विवादको आधारको काम गर्छ
རྩོད་པའི་ལན་དུ་- यस वितर्कको उत्तरमा
རྩོད་པར་འགྱུར་- वाद विवाद; विवाद्ध
རྩོད་པར་བྱ་བ་- विवादको वस्तु
རྩོད་པར་བྱེད་པ་- वाद विवाद
རྩོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་- वाद विवाद; विवाद
རྩོད་སྤོང་- नाश गर्ने विवादहरू
རྩོད་གཞི་- विवादको आधार
རྩོད་གཞིར་བཟུང་བ་- विवादको आधारको रूपमा लिइएको
རྩོད་བཟློག་- विग्र व्यवर्तनी (नागार्जुन कृत)
རྩོད་ལེན་- विवादको लागि उत्तरहरू
རྩོམ་- आरम्भ; प्रारम्भ; आगम; पुस्तक लेख्नु
རྩོམ་པ་ -आरम्भ गर्नु; प्रारम्भ; आगम; पुस्तक लेख्नु
རྩོམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- आरम्भ सम्पद
རྩོམ་པ་མེད་པ་- शुरुवात विहीन
རྩོམ་པའི་རྒྱུ་- आरम्भ हेतु
རྩོམ་པའི་དྲི་བྲལ་- निष्कलङ्क संरचना
རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་- संरचनाको प्रतिज्ञा
རྩོམ་བྱེད་ -आरम्भ गर्नु; प्रारम्भ; आगम; पुस्तक लेख्नु
རྩོལ་- प्रयत्न; परिश्रम
རྩོལ་སྒྲུབ་- परिश्रमद्वारा स्थापित
རྩོལ་བ་- परिश्रम; प्रयत्न
རྩོལ་བའི་འདུ་བྱ་བ་- परिश्रमद्वारा क्रियाकलाप
རྩོལ་བར་འགྱུར་རོ་- प्रयत्न गर्नु; परिश्रम
རྩོལ་བྱུང་- परिश्रमद्वारा उत्पन्न हुनु
སྩོལ་- प्रदान गर्नु; दिनु; बोल्नु
སྩོལ་བ་ -प्रदान गर्नु; दिनु; बोल्नु
སྩོལ་མ་ཐག་ཏུ་- प्रदान गर्नासाथ

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྩོལ་ -प्रदान गर्नु; दिनु; बोल्नु

སྩོལ་བ་- दातृत्व

སྩོལ་བར་མཛད་ -प्रदान गर्नु; दिनु; बोल्नु

བརྩད་པ་- विवाद; प्रतिवाद

བརྩད་པའི་གཞི་- बिवादको आधार

བརྩམས་- आरभ्य; सुरुवात; आधारित हुनु

བརྩམས་ཏེ་- सुरुवात; संयोजन

བརྩམས་ནས་- बाट सुरु हुनु; उत्पन्न हुनु

བརྩམས་པ་- सुरुवात; सुरु गर्नु; संयोजन

བརྩལ་བ་- पार्यस्ती

བརྩི་- गन्नु; हिसाव गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा मान्नु

བརྩིས་ -गन्नु; हिसाव गर्नु; महत्वपूर्ण रूपमा मान्नुं

བརྩུན་པ་- गौरव

བརྩུབས་པ་- निमिन्जित

བརྩེ་- दया; अनुकम्पा

བརྩེ་དང་ལྡན་པ་- दयालु

བརྩེ་ལྡན་- कृपालु

བརྩེ་བ་- दया; अनुकम्पा; कृपा; कृपालु

བརྩེ་བ་ཅན་- कृपालु समानुकम्प

བརྩེ་བ་དང་བཅས་པ་- दयालु; मायालु

བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་ -दयालु; मायालु

བརྩེ་བ་མེད་པ་ -निर्दयी; दयाहीन

བརྩེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- अनुकम्पा मानसिकर

བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་- दयालु प्रकृतिको

བརྩེ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཁས་ལེན་པ་- दुखपाएकाहरू प्रति दयाले डटी रहनु

བརྩེ་བས་བྱམས་པ་- कृपा स्नेह

བརྩེ་བས་སྦྱིན་པ་- कृपा दान

བརྩེ་བས་སྦྱིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་- कृपायुक्त दानको उपदेश

བརྩེགས་- कुट; थुप्रिएको; चाङ लागेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྩེགས་པ་ -कुट; थुप्रिएको; चाङ लागेको

བརྩེར་བཅས་- कृपालु; मायालु

བརྩེས་- दया; कृपा

བརྩོད་- झो (गाई र याकको खच्चर)

བརྩོན་- युक्त; योग; अभियुक्त; विर्य; प्रयत्न गर्नु

བརྩོན་གྲུར་- अभियुक्त; प्रयास; जाँगर

བརྩོན་འགྲུས་- यत्न; कुशल; उत्साह; प्रयास

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་- विर्य पारमिता सहागत

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་- विर्येन्द्रीय

བརྩོན་འགྲུས་ཅན་- जाँगर हुनु; परिश्रमी

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་རྩོམ་པ་- विर्यारम्भ महान

བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་- यत्न परम

བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་- विर्य परिहानी

བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པ་- विर्यउ दृढ

བརྩོན་འགྲུས་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་- अन्तिम; मध्य र सर्वोच्च यत्न

བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་- विर्यवत्

བརྩོན་འགྲུས་དྲག་- उत्र उग्र

བརྩོན་འགྲུས་ན་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་- विर्य सहायत्व

བརྩོན་འགྲུས་པ་- विर्य

བརྩོན་འགྲུས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་- विर्य पारमिता

བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་- विर्य आरम्भ

བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་- आरम्भ विर्य

བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པ་- हीन विर्य

བརྩོན་འགྲུས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་- यसलाई परिश्रमद्वारा जान्नु पर्छ

བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་- विर्य आश्रित

བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་པ་- विर्यउ प्रतिष्ठित

བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་- विर्य प्रयोग

བརྩོན་ཏེ་- यत्न गर्नु

བརྩོན་ལྡན་- उद्योग वत्

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྩོན་པ་- युक्त; अभियोग; अध्युक्त; नियुक्त; यत्न

བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་- उद्योग गर्छ

བརྩོན་པ་ཆེར་བྱེད་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་པ་ཆེར་མཛད་དོ་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་པ་དང་བཅས་པ་- स्व उद्यम; परिश्रमी

བརྩོན་པ་བྱེད་- प्रयत्न गर्नु; परिश्रम गर्नु

བརྩོན་པ་མ་གཏང་བ་- परित्याग नगरिएको प्रयत्न (एक बुद्धको)

བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་ -परित्याग नगरिएको प्रयत्न(एक बुद्धको)

བརྩོན་པ་མི་བཏང་བ་ -परित्याग नगरिएको प्रयत्न(एक बुद्धको)

བརྩོན་པ་མཛད་དོ་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་པའི་དགོས་པ་ཡིན་-प्रयत्न गर्नुको आवश्यकता

བརྩོན་པའི་སྟོབས་- परिश्रमको वल

བརྩོན་པའི་མཐུ་- परिश्रमको वल

བརྩོན་པའི་རང་བཞིན་- परिश्रमको स्वभाव

བརྩོན་པའི་རབ་- उग्र विर्यता

བརྩོན་པར་འགྱུར་- प्रयत्न गर्नु

བརྩོན་པར་བྱ་- युक्त; प्रयत्न गर्नेछ

བརྩོན་པར་བྱའོ་- प्रयत्न गर्नु पर्नेछ; प्रयत्न गर्नु पर्छ

བརྩོན་པར་བྱས་པ་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་པར་བྱེད་དོ་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་པར་རུང་- प्रयत्न गर्नको लागि सुहाउँदो; सुहाउँदो प्रयत्न

བརྩོན་བྱས་- गर्न योग्य

བརྩོན་བྱེད་ -उद्योग गर्नु; प्रयत्न गर्नु; मरि मेट्नु

བརྩོན་ཞིང་འཚོལ་བ་- प्रयत्न गर्नु र खोज्नु

བརྩོན་རབ་- उग्र विर्यता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚ

ཚ་- तातो; गहन; नुन

ཚ་བ་ -तातो; गहन; नुन; ताप

ཚ་དམྱལ་བ་ -तातो नर्क

ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་- तातो र वलिरहेको

ཚྭ་- नुन

ཚྭ་སྣོ་ཅན་- नाशक; दाहक क्षार; पोल्ने

ཚག་པར་- समाचारपत्र; पत्रिका

ཚགས་སུ་ཚུད་པ་- आन्तरिकिकरण गर्नु

ཚང་- पूर्ण; पुरा; सम्पूर्ण; समग्र

ཚང་བ་ -पूर्ण; पुरा; सम्पूर्ण; समग्र

ཚང་བར་རྫོགས་པ་- पूर्ण रूपमा सिद्ध हुनु

ཚང་མ་- सबै

ཚང་ཚིང་- गहन

ཚངས་ཆེན་- महा व्रह्मा

ཚངས་བདུན་- व्रम्हाको अगाडि

ཚངས་མདུན་- व्रम्हाको अगाडि

ཚངས་པ་- व्रह्मा; व्राह्मण

ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་- सव्रहामक

ཚངས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་རྣམས་- सव्रहामक देव

ཚངས་པ་གནས་པ་- व्रह्म विहार

ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་- सव्रह्मकारी

ཚངས་པའི་ལྟ་བ་- व्रह्म दृष्टि

ཚངས་པའི་གནས་པ་- व्रह्म विहार; व्रह्मको स्तर

ཚངས་པའི་སྤྱོད་པ་- व्रह्मचार्य अभ्यास; व्रह्मचारी

ཚངས་པའི་དབྱངས་སོ་- व्रह्म स्वरता

ཚངས་པར་གྱུར་པ་- व्रह्मा जस्तो

ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་- व्रह्मचारित्व

ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་- व्रह्मचर्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚངས་དབྱངས་- ब्रह्म स्वर

ཚངས་མང་- भान्छा घर

ཚངས་རིས་- ब्रह्मकायिक

ཚད་- मान; नाप; आकार

ཚད་ཁྱད་པར་- परिमाण विशेष

ཚད་གྲུབ་- प्रमाणसिद्ध

ཚད་དུ་- प्रमाणेय

ཚད་འབྲས་- प्रमाण फल

ཚད་མ་- प्रमाण

ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་- प्रमाण समुच्चय (दिग्नाग कृत)

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་- प्रमाण समुच्चय (दिग्नाग कृत)

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ་- प्रमाण समुच्चय वृत्ति

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ -प्रमाण समुच्चय टीका

ཚད་མ་མཆིས་པ་ -अप्रमाण

ཚད་མ་འཇུག་ཡུལ་-

ཚད་མ་བརྟགས་པ་- प्रमाण परिक्षा

ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་- प्रमाणवती

ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་- प्रमाण वुद्ध

ཚད་མ་ལྡན་པ་- प्रमाणिक

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་- प्रमाणवर्तिक

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ -प्रमाणवर्तिक पञ्जिका

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་- प्रमाणवर्तिक करिक

ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་- प्रमाण विनिश्चय

ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་- प्रमाण विनिश्चय टीका

ཚད་མ་པ་- प्रमाणिक

ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་- अप्रमाण

ཚད་མ་མེད་- अप्रमाणता

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་- परात प्रमाण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་- स्वत प्रमाण

ཚད་མ་གསུམ་- प्रमाण त्रय

ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་- प्रमाण पुरुष; प्रमाण भूत

ཚད་མའི་མདོར་- प्रमाण समुच्चय

ཚད་མའི་བློ་- प्रमाण बुद्धि

ཚད་མར་གྲུབ་པ་- प्रमाण सिद्धि

ཚད་མར་འགྱུར་པ་- प्रमांण भूत

ཚད་མར་བྱས་ཏེ་- प्रमाणी कृत्य

ཚད་མར་མཛད་པ་ -प्रमाणी कृत्य

ཚད་མས་གྲུབ་པ་- प्रमभाण सिद्ध; प्रमाण सिद्धि

ཚད་མས་རྟོགས་པ་- वैद्य वोधद्वारा सिद्धि प्राप्त गर्नु

ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་- वैद्य वोधकर्ताद्वारा वोधको वस्तु

ཚད་མས་དམིགས་པ་- प्रमाण आलम्भित

ཚད་མིན་གྱི་བློ་- अप्रमाण बुद्धी

ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་- अप्रमाण ज्ञान; अप्रमाणको ज्ञान

ཚད་མེད་- अंप्रमेय; अप्रमाण

ཚད་མེད་བདེ་- अप्रमाण शुभ; असीमित परम सुख

ཚད་མེད་པ་- अप्रमाण; अप्रमेय; अपरिमाण

ཚད་མེད་བཞི་- चार अप्रमाणहरू

ཚད་མེད་འོད་- अप्रमाण आभा; असीमित आभा

ཚད་ཡོད་པ་- प्रमाण वद्ध

ཚད་སེམས་- प्रमाण वुद्धी

ཚན་- समूह; विभाग; अंश

ཚར་- समास पार्नु

ཚལ་- वनस्पती

ཚལ་ལྡན་ལྗམ་ཚོགས་པ་- वन सम्पदा

ཚལ་བ་- वनस्पती

ཚིག་- पद; वाक्य; ग्रन्थ

ཚིག་ཀུན་གྱིས་སྣང་པ་- सबै वाक्यहरूको आनन्दीपन

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚིག་ཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་- सम्भिन्न प्रलाप

ཚིག་བཀྱལ་པ་- मम्भिन्न प्रलागी

ཚིག་བཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་- सम्भिन्न प्रलाप

ཚིག་སྐྱོན་- मौखिक दोप

ཚིག་སྐྱོན་གཅོད་པ་- मौखिक दोषहरूलाई हटाउनु

ཚིག་གི་དོན་- पदको अर्थ

ཚིག་གི་དོན་མེད་པ་- अपद अर्थ

ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་- पद पर्याय

ཚིག་གི་ཚོགས་- पद काय

ཚིག་གི་ཡན་ལག་-पद समान्तक

ཚིག་གི་ལམ་གྱིས་གདགས་- वाक पथ प्रज्ञाप्ति

ཚིག་གིས་སྟོན་པ་- वाक्यको देशना

ཚིག་གིས་བྱུང་བ་- शब्दहरूद्वारा शुद्ध पारिएको

ཚིག་གིས་ཟིན་པ་- शब्दहरू भित्र के रहेको छ

ཚིག་འགྱུར་- शब्द अनुवाद

ཚིག་འགྲེལ་- शब्द टीका

ཚིག་སྦྱུབ་ -वाक्य

ཚིག་འཇམ་ལྡན་- स्निग्ध वाक्य

ཚིག་འཇམ་པར་- स्निग्ध वाचन

ཚིག་ཉུང་བ་- अल्प वाक

ཚིག་སྙན་པ་- प्रिय वचन

ཚིག་ཏུ་བརྗོད་- वाचन

ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ་- वाक्यमा अभिव्यक्त गर्नु

ཚིག་དག་ཏུ་སྨྲ་བ་ -वाक्यमा अभिव्यक्त गर्छ

ཚིག་དང་དོན་འཆད་པ་- शब्दहरू र अर्थ व्याख्या गर्नु

ཚིག་དང་ཡི་གེ་- पद व्यञ्जन

ཚིག་དང་ཤེས་པ་- शब्द र चेतना

ཚིག་དོན་- शब्दको अर्थ

ཚིག་པ་- दह: दग्ध: आगोमा जल्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚིག་པར་བྱེད་- जल्छ

ཚིག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- वाक सम्पत्ति; आश्चर्यजनक शब्दहरू

ཚིག་འཕྲད་གྲངས་སུ་མ་ཆོར་བཅེས་- संयोजक प्रत्ययहरूको प्रमाण नबनाउनमा ध्यान गर्नु

ཚིག་བླ་དགས་- अधिवाचन

ཚིག་བླ་དགས་- अधिवाचन

ཚིག་དབང་- शब्द आगम

ཚིག་འབྲུ་- व्यञ्जन

ཚིག་འབྲུ་དང་བཅས་པར་- सव्यञ्जन

ཚིག་འབྲུ་བཟང་པོ་- सुपद अक्षर

ཚིག་མེད་པ་- अवाचन व्यर्थ

ཚིག་རྩུབ་- पैशुन्य; कटु वचन

ཚིག་རྩུབ་མོ་མི་འབྱིན་པ་-अकटु वचन

ཚིག་རྩོ་བ་- कटु वंचन

ཚིག་བརྒྱུན་པ་ -स्विकार्य वचनको

ཚིག་བཟུང་བར་འོས་པ་- स्विकार्य वचन

ཚིག་བཟུང་བར་འོས་པར་- स्विकार्य वचन

ཚིག་རན་པར་- मित वंचन

ཚིག་ལེའུར་བཅད་པ་- परिच्छेद

ཚིག་སྙན་དུ་རིགས་པ་- निकै सुहाउँदो शब्दहरू

ཚིག་གསལ་- चन्द्र किर्तिको स्पष्ट शब्दहरू

ཚིགས་གི་དོན་ནི་གོ་བར་སླའོ་- शब्दको अर्थ बुझ्न सजिलो छ

ཚིགས་བཅད་- गाथा; श्लोक

ཚིགས་འབྲུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་གྱི་དོན་- अक्षरहरूको शाब्दिक अर्थ

ཚིགས་སུ་བཅད་པ་- गाथा; श्लोक

ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་- गाथा

ཚིགས་ལྷུགས་-पद्य

ཚེན་- चीनको छेन वंश

ཚེམ་- सन्तुष्ट

ཚེམ་པའི་ཡིད་- सन्तुष्ट मन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚིམ་པར་བྱས་པ་- सन्तुष्ट

ཚིམ་པར་བྱེད་པ་- सन्तुष्ट वनाउँन्छ

ཚིམ་བྱས་- सन्तुष्ट

ཚིལ་བྲ་- मोटो गलगाँड

ཚུ་རོལ་- अपर अर

ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་འགྲོ་- अर पर गमन

ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་- चर्वाक; नास्तिक

ཚུ་རོལ་ཡིན་- नामन

ཚུགས་- सक्षम हुनु

ཚུགས་ཐུབ་- स्वत स्थिर हुन सक्षम

ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ -स्वयम स्थिर हुन सक्षम

ཚུགས་པ་- स्थिर भएर वस्नु

ཚུད་-प्रवेश; भित्र जानु

ཚུད་པ་- प्रवेश गर्नु; भित्र जानु

ཚུན་ཆད་- भीत्र; सम्म

ཚུན་ཆད་དུ་- सम्म; बाहेक; जाहाँ सम्म; भीत्र

ཚུན་ཆད་ནས་ -सम्म; बाहेक; जाहाँ सम्म; भीत्र

ཚུར་- नजिक

ཚུར་འཁྱེར་- ल्याउनु

ཚུར་མཐོང་- नजिक हेर्ने व्यक्ति [सामान्य प्राणी]

ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ལ་- दुर दृष्टि नभएका प्राणीको निरन्तरतामा

ཚུར་བྱེད་- लीनु; वुज्नु

ཚུར་མཛེས་- यहाँ सुन्दर

ཚུར་རོལ་- नजिक

ཚུར་རོལ་གྱི་ཆ་- नजिकको भाग

ཚུར་རོལ་མཛེས་སྨྲ་བ་- यहाँ सुन्दर छ भनेर प्रस्तमुत गर्नेहरू; चर्वाक; नास्तिक

ཚུལ་- रूप; विधि; प्रणाली; तवर; सहि तरिका

ཚུལ་གྲིམས་- शील

ཚུལ་ཁྲིམས་- शील

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་- शील संवर

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- शील पारमिता

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་- शील दान

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་- शील गुण

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- शील प्रभेद

ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱོན་- शील भङ्ग

ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་- दुशील

ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པར་བྱེད་པ་- अनैतिक कार्य गर्नु

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ -दुशील; दुशीलता

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ -दुशील; दुशीलता

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ -दुशील; दुशीलता

ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས་- शील नष्ट

ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་- शील संग्रहको शृङ्खलाबद्ध तालिम

ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་- शील खण्डन; शील भ्रष्ट

ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་མེད་པ་- अखण्ड शील; अभ्रष्ट शील

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་- शुद्ध शील

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་འགོད་པ་ -शीलमा स्थापना/ स्थिर

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་- शील दृष्टि

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་- शील व्रत्त परामर्श

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ -शील व्रत्त परामर्श

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་- शीलवत्; शील योग

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ -शील व्रत्त परामर्श

ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་པ་- शील संवर

ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་- शील शुद्धी

ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་- शील खण्डन

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་- शील समादन

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་- शीलको पूर्ण सिद्धि

ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བ་- विपन्न शील.

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་- शील प्रतिष्ठित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པ་- शीलादि निर्वेषण

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་པ་- शीलादि षड् विद्या

ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་- विशुद्ध शील

ཚུལ་གྱིས་- विधिको कारणले; विधिले; विधिबाट

ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་- योग स्थान

ཚུལ་གཅིག་- एक विधि

ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་- एक नय अभिनिर्हार,

ཚུལ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་- एक नय प्रतिभेद

ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་- एक नय निर्देश

ཚུལ་འཆོས་- सतही धार्मिक कार्य सम्पादन

ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན་- कुन विधिमा ?

ཚུལ་ཇི་ལྟར་མི་སྲུལ་བ་ -

ཚུལ་གཉིས་- दुई विधिहरू

ཚུལ་བསྟན་པ་- विधि प्रदर्शन

ཚུལ་མཐུན་པ་ཙམ་- प्रतिरूप

ཚུལ་དང་འདྲ་བར་- यथा अनुरूप

ཚུལ་དུ་- विधि बमोजिम

ཚུལ་ནས་- विधिबाट

ཚུལ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་- विशुद्ध गुणको उदेश दिनु

ཚུལ་མ་ལགས་པ་-विनय; अनुशासन

ཚུལ་མཛད་པ་- प्रदर्शनमा राख्नु

ཚུལ་བཞིན་- सही विधिमा; सही; सही ढङ्गले

ཚུལ་བཞིན་ཀུན་འདྲིས་- विधिवत परिप्राज्ञक

ཚུལ་བཞིན་དུ་- विधिवत्; सही विधिमा; सही; सही ढङ्गले

ཚུལ་བཞིན་དུ་འཇུག་ན་- सही प्रतिपाध्यमन

ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་- सही तवरले मान्नु

ཚུལ་བཞིན་དུ་མིན་- सही विधिले होइन; सही ढङ्गले होइन

ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་- सही मानसिक क्रियाकलापबाट

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་- गलत ढङ्गको प्रयोग/ संलग्नता

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་-गलत ढङ्गको मानसिक प्रयोगको दोपलाई अवलोकन गर्नु

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་ལ་བྱེད་- गलत मानसिक क्रियाकलाप

ཚུལ་བཞིན་མ་ལགས་པ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ -गलत मानसिक क्रियाकलाप/ सोचाइ/ मनंमा लिनु

ཚུལ་བཞིན་མ་ལགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་- सही ढङ्गमा उन्मुख नभएको

ཚུལ་བཞིན་ཞུགས་- सही ढङ्गबाट उन्मुख भएको

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱ་- सही मानसिक क्रियाकलाप

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་པ་ -सही मानसिक क्रियाकलाप

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ -सही मानसिक क्रियाकलाप

ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -सही मानसिक क्रियाकलाप

ཚུལ་བཟང་སྤྱོད་- सहो ढङ्गले काम गर्नु; राम्ररी काम गर्नु

ཚུལ་ངེས་- विधज

ཚུལ་གསུམ་- त्री रूप

ཚེ་- काल; वर्तमान; समय; जीवनकाल

ཚེ་གཅིག་- एक जीवनकाल

ཚེ་གཅིག་སྡུག་- जन्मैक दुख

ཚེ་རྗེ་ནས་- जन्म अन्तर्गत

ཚེ་དང་ལྡན་པ་- आयुस्मान

ཚེ་འདི་- द्रष्टा धर्म; यो जीवनकाल

ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་- यही जीवनकालमा नै

ཚེ་འདི་ལ་- यहफी जीवनकालमा

ཚེ་འདིར་འཚང་རྒྱ་བ་- यस जीवनकालमा शुद्धिरणबाट

ཚེ་ལྡན་པ་- आयुस्मत

ཚེ་དཔག་མེད་- अभितायुस

ཚེ་ཕྱི་མ་-अनागत; अर्को जुनी; जीवनको उत्तरार्द्ध काल

ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་- अर्को जुनीमा; पछिल्लो जीवनकालमा

ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་- अर्को जुनीमा लाभ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚེ་ཕྱི་མའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ -(एक)पछिल्लो जीवनकाल(हरू)को दोष

ཚེ་ཚོགས་སུ་- त्यस समयमा

ཚེ་རབས་- जन्महरूको सृङ्खलाहरू; जीवनहरूको निरन्तरता

ཚེ་རབས་བརྗེས་- जन्म अन्तर व्यतिवृत्त; पूर्वकाय विहराज

ཚེ་རབས་འཕོས་- पूनर्जन्ममा जानु

ཚེ་རིག་འཛིན་- जीवनको ज्ञान कोष

ཚེ་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པ་- एउटा जीवनकाल इत्यादिमा समावेश

ཚེ་གསུམ་- त्री जन्म

ཚེགས་- कठिनाइ

ཚེགས་ཆུང་ངུ་- कम कठिनाइ

ཚེགས་ཆུང་ངུའི་ཐབས་- कम कठिनाइको एउटा विधि

ཚེགས་ཆུང་ངུས་འགྲུབ་པ་- कम कठिनाइबाट स्थापित

ཚེགས་ཆེན་- ठूलो कठिनाइ

ཚེགས་ཆེན་པོས་རྙེད་- ठूलो कठिनाइबाट प्राप्त

ཚེགས་ཆེས་རྙེད་ -ठूलो कठिनाइवाट प्राप्त

ཚེགས་མེད་-परिश्रम विहीन; अकठिनाइ

ཚེགས་མེད་པ་ -परिश्रम विहीन; अकठिनाइ

ཚེགས་མེད་པར་ -परिश्रम विहीन; अकठिनाइ

ཚེམས་- छोडिनु; विर्सिइनु

ཚེམས་མཉམ་པ་- सम दन्तता

ཚེམས་མཉམ་ཞིང་བཞི་བཅུ་ཐད་པ་- सम चतवरिम्सद दन्तता

ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ་- अविरल दन्तता

ཚེམས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་- सशुक्ल दन्तता

ཚེའི་མཐར་ཐུག་པ་- आयु पर्यन्त; अन्तिम जीवनकाल

ཚེའི་ཚད་- आयु प्रमाण; एउटा जीवनकालको मापन

ཚེར་མ་- काँडा

ཚོ་- वहुसङ्ख्या जनाउने अव्यय

ཚོགས་- संग्रह; भण्डार; सभा; जमघट; समूह; समुदाय

ཚོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- सम्भार प्रभेद

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚོགས་ཀྱི་ལམ་- सम्भार मार्ग

ཚོགས་སྒྲུབ་- सम्भार प्रतिपत्ती; संग्रह प्राप्त गर्नु

ཚོགས་ཇི་ལྟ་བར་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་- संग्रहहरू बमोजिमले सही ढङ्गले सम्यक सम्बोधि प्राप्त गर्नु

ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ -[पुण्य र प्रज्ञाज्ञान] दुई संग्रहहरू पुरा गर्नु

ཚོགས་བསྙེན་པ་- पूर्वाधारहरू; पुर्वाधारहरू पुरा गर्नु

ཚོགས་དང་སྤྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་- वर्गकारी प्रत्येकबुद्ध

ཚོགས་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་- संग्रहरू पुरा गर्नु

ཚོགས་པ་- सामग्री; संगति; संग्रहहरू

ཚོགས་པ་རྙེད་ནས་-.सामग्री लव्ध

ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ན་- सामग्री लाभमान

ཚོགས་པ་དང་བྲལ་བ་- विसामग्री; विदुरता; संग्रहहरूवाट मुक्त

ཚོགས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་- विसामग्री; संग्रह(हरू)सँग विसम

ཚོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་- संग्रह(हरू) नभएको

ཚོགས་པར་མི་དབྱུང་བ་- असहाय

ཚོགས་སྤྱོད་པ་- सम्भार चरित

ཚོགས་སྤྱི་- सामग्री सामान्य; सामान्य सङ्ग्रह

ཚོགས་སྤྱོད་- वर्गचारी [प्रत्येक बुद्ध]

ཚོགས་སྤྱོད་པ་ -वर्गचारी [प्रत्येक बुद्ध]

ཚོགས་འཕེལ་བ་-संग्रह वृद्धि गर्नु

ཚོགས་ཞིང་- सम्भार क्षेत्र; जम्मा गर्ने भूमि; सभाको भूमि

ཚོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་- संग्रहहरू पुरा नगर्नु

ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- संभार परिपाक

ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ -संग्रहहरू पुरा नगर्नु

ཚོགས་ལམ་- सम्भार मार्ग

ཚོགས་བསགས་- संग्रह जम्मा गर्नु

ཚོགས་བསགས་པ་ -संग्रह जम्मा गर्नु

ཚོང་ཁང་- पसल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཚོང་པ་- भानिज
ཚོན་- वर्ण
ཚོན་པོ་- मोटो
ཚོར་རྒྱུན་- उत्सुक; अनुभवको ज्ञातु हुनु
ཚོར་བ་- वेदना; अनुभव
ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་- उपेक्षा वेदना; तटस्थ अनुभव
ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་- तटस्थ अनुभव युक्त रहेको प्रकारमा पालना गर्नु
ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་- अनुभवको जाग्रततालाई स्थापना गर्नु
ཚོར་བ་པོ་- वेदक; अभेदक; अनुभव कर्ता
ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་- मानसिक परम सुखको अनुभव
ཚོར་བ་སེམས་བདེ་ -मानसिक परम सुखको अनुभव
ཚོར་བའི་རྒྱུ་- वेदना निमित्त; अनुभवको कारण
ཚོར་བའི་དབང་པོ་- वेदनेन्द्रीय; अनुभवको शक्ति; अनुभवको संकाय
ཚོར་བར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་- वेदयित; अनुभवमा संलग्र हुनु
ཚོར་བར་བྱེད་པ་པོ་- अनुभव कर्ता
ཚོལ་- खोजी गर्नु; अनुसन्धान गर्नु; जाँच गर्नु; खोज्नु
ཚོལ་བ་ -खोजी गर्नु; अनुसन्धान गर्नु; जाँच गर्नु; खोज्नु
ཚོལ་བ་པ་ -खोजी गर्नु; अनुसन्धान गर्नु; जाँच गर्नु; खोज्नु
ཚོལ་བ་མེད་པ་- खोजी नगर्नु; अनुसन्धान नगर्नु; जाँच नगर्नु, जखोज्नु
མཚང་འདྲུ་- कसैको दोष पर्दाफास गर्नु; द्वन्द्व गर्नु; झै झगडा
མཚང་བྲུ་ -कसैको दोष पर्दाफास गर्नु; द्वन्द्व गर्नु; झै झगडा
མཚང་འབྲུ་ -कसैको दोष पर्दाफास गर्नु; द्वन्द्व गर्नु; झै झगडा
མཚན་- नाम; गुण; राती; सङ्केत; चिन्ह; लक्षण; यौनिक सङ्केत
མཚན་གྱི་རྒྱུ་- लक्षण हेतु; नामको कारण
མཚན་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་- सङ्केतहरू भएको विभेदिकरण
མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་- सनिमित्त योग
མཚན་ཉིད་- लक्षण; स्वभाव; गुण; चिन्ह; कारण
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་- लक्षणयान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་- लक्षण तथता
མཚན་ཉིད་ངོ་བ་ཉིད་མེད་པ་- लक्षण निस्भावता
མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ -लक्षण निस्भावता
མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ -लक्षण निस्भावता
མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་- एक लक्षण
མཚན་ཉིད་མཆོག་- अग्र लक्षण
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་- पूर्ण रूपले योग्य
མཚན་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་- लक्षण अविरोध
མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ - लक्षण लक्ष्य
མཚན་ཉིད་ནི་ཡོད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་མེད་པ་- अस्तित्वमा हुनको लागि कलङ्क लागेको हुँदा लक्षण अस्तित्वमा छैन
མཚན་ཉིད་པ་- त्यो जसमा सबै लक्षणहरू छ; साँचो; वास्तविक
མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་- विलक्षण
མཚན་ཉིད་མེད་པ་-अलक्षण
མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་- लक्षण ग्रहण
མཚན་ཉིད་བཞི་- चतुर लक्षण
མཚན་ཉིད་ཟབ་པ་- लक्षण गाम्भिर्य
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བརྟགས་-गुण पुरै काटिएको लान्छना
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆེད་པའི་ཀུན་བཏགས་ -अस्तित्वमा नरहेको कल्पना
མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་- लक्षणबारे पुरा ज्ञान
མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ -लक्षणवारे पुरा ज्ञानको मानसिक चिन्तन
མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་- लक्षण ज्ञान
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཡིད་བྱེད་- लक्षणबारे व्यक्तिगत मानसिक चिन्तन
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ -लक्षणवारे व्यक्तिगत ज्ञान
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་- लक्षण प्रतिमम्भेदी मनस्कर
མཚན་ཉིད་གསུམ་- त्रीलक्षण
མཚན་གཉིས་པ་- उभ्यव्यञ्जन
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་- लक्षण व्यञ्जन
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་- लक्षण अनुव्यञ्जन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ -लक्षण अनुव्यञ्जन

མཚན་དཔེ་ -लक्षण व्यञ्जन

མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་རྟག་བརྟན་གྱི་སྙིང་པོ་- मुख्य र सहायत चिन्हेय अलङ्कृत एक स्थायी; स्थिर सार तत्त्व

མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- लक्षण सम्पद

མཚན་ཕྱེད་- मध्यरात

མཚན་འབྲུ་བ་- वन्दना

མཚན་མ་- निमित्त

མཚན་མ་མཆིས་པ་- निमित्त; अलक्षण

མཚན་མ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པར་མཐོང་- सङ्केतलाई एकलपनको रुपिमा देख्नु

མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་ཞི་གནས་- सङ्केत युक्त शान्त पालना

མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་- लक्षणहरूबाट मुक्त

མཚན་མ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་- निमित्त निर्विकल्प; निमित्त अकल्पना

མཚན་མ་མེད་- विनिमित्त; विनिमित्तता

མཚན་མ་མེད་པ་- अनिमित्त; निर्निमिपित्त

མཚན་མ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་- अनिमित्तितालाई प्रत्यक्ष सिद्धि

མཚན་མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་- निमित्तको लागिं मरि मेट्ने विभेद

མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- अनिमित्त समाधि

མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་- अनिमित्त योग

མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་- अनिमित्त धातु

མཚན་མ་མེད་པའི་ཞི་གནས་- कुनै सङ्केतहरू विना शान्त पालना

མཚན་མ་མེད་པའི་གཞི་- अनिमित्त पद

མཚན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པ་- निमित्त ज्ञान

མཚན་མ་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་ -कुनै सङ्केतहरू विना विषेश अन्तरज्ञान

མཚན་མ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ལམ་-अनिमित्तकै कान्तिको मार्ग

མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་- अनिमित्त विहार

མཚན་མའི་འདུ་ཤེས་- निमित्त संज्ञा

མཚན་མའི་གནས་- निमित्त पद

མཚན་མའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་-निमित्त विक्षेप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཚན་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་- निमित्त गोचर
མཚན་མའི་ལྷ་- निमित्त देव; साङ्केतिक देव
མཚན་མར་བྱས་ནས་- निमित्त कृत्व
མཚན་མར་བྱེད་དེ་- निमित्त गर्छ
མཚན་མར་འཛིན་པ་-निमित्तोद्ग्रहण; निमित्त ग्राह
མཚན་མེད་- अनिमित्त; सङ्केत विहीन
མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་- सङ्केत विनाको योग
མཚན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར་གནས་པ་- विभेदयुक्त सङ्केतविहीनता पालना
མཚན་མེད་གནས་པ་- निमित्त विहार
མཚན་མེད་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་- परिश्रमयुक्त सङ्केतविहीन विभेद
མཚན་མོ་- रात
མཚན་སྨོས་པ་ཙམ་- नाम ध्येय ग्रहण मात्र
མཚན་མཚོན་- परिभाषा र परिभाषित
མཚན་གཞི་- लक्ष्य दृष्टान्त
མཚན་སོ་གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་- बत्तिस लक्षण र अस्सी व्यञ्जन (बुद्ध वा चक्रवर्ति राजाको)
མཚན་གསོལ་ཧྲོ་-कर्ता नाम
མཚན་གསོལ་བ- नाम दिनु
མཚམས་- सीमा; जीवनहरू बीचको अन्तर; अन्तर भव
མཚམས་ཀྱི་གནས་ཚལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་- सीमा वान
མཚམས་བཅད་པ་- बुद्ध मीमान
མཚམས་དང་བཅས་- सभादि
མཚམས་སྦྱར་- संधि
མཚམས་སྦྱར་བ་ -संधि
མཚམས་སྦྱར་བ་མ་ལགས་པ་-विसंधि
མཚམས་སྦྱོར་བ་- अनुसन्धि
མཚམས་སྦྱོར་བ་མ་མཆིས་པ་- अप्रतिसंधि
མཚམས་མེད་ལྔ་- पञ्च महा पाप
མཚམས་མེད་པ་- सीमाविहीन; महा पाप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཚམས་བཟུང་- आवादि गर्छ

མཚར་- विलक्षणको

མཚར་དུ་བསྐྱེས་- विष्मीयते

མཚུང་- तुल्य; उस्तै; जस्तै

མཚུང་ལྡན་- सम्प्रयुक्त

མཚུངས་- सम; समान; तुल्य

མཚུངས་ལྡན་- सम्प्रयुक्त

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་- सम्प्रयुक्त हेतु

མཚུངས་ལྡན་པ་- सम्प्रयुक्त

མཚུངས་པ་- सम; तुल्य; समान; उस्तै; जस्तै

མཚུངས་པ་ཉིད་- समता

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་- समानान्तर प्रत्यय

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ -समानान्तर प्रत्यय

མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པ་- अप्रतिरूप्

མཚུངས་པ་མེད་པ་- अतुल्य; असम; अप्रतिंमा

མཚུངས་པར་- सम; तुल्य

མཚུངས་པར་ལྡན་- सम्प्रयोग

མཚུངས་པར་ལྡན་པ་- सम्प्रयुक्त; सम्प्रयोग

མཚུངས་པར་བྱ་བ་- समान गर्नु

མཚུངས་མ་མེད་- अतुल्य; विषम

མཚུངས་མེད་- अतुल; अप्रतिमा

མཚུངས་སོ་ཞེས་བརྟགས་ནས་- तुलना गर्छ

མཚེ་- पोखरी

མཚེའུ་- पोखरी

མཚེའུ་འཁྲུགས་-अशान्त पोखरी

མཚོ་- ताल

མཚོ་སྐྱེས་- सरोरुह; तालमा जन्मेको

མཚོ་སྨན་- तालको आत्मा

མཚོན་- परिभाषित गर्नु; जनाउनु; देखाउनु; प्रदर्शन गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཚོན་ཆ་-शास्त्र

མཚོན་དོན་- उदाहरणगत अर्थ

མཚོན་པར་བྱེད་- लक्षण गर्नु; परिभापित गर्नु; जनाउनु; देखाउनु;

མཚོན་པར་བྱེད་པ་ -लक्षण गर्नु; परिभाषित गर्नु; जनाउनु; देखाउनु;

མཚོན་བྱ་- लक्ष्य

མཚོན་བྱེད་- चित्रशिल्पी

མཚོན་ལ་སོགས་པ་- हात हतियार इत्यादि

འཚང་- आपत्ति; दोष; विरोध; पूर्ण

འཚང་རྒྱ་བ་- बोध; बोध गर्छ; शुद्ध हुनु; सिद्ध हुनु

འཚང་རྒྱ་བྱ་ -शुद्ध हुनु; सिद्ध हुनु

འཚང་རྒྱ་བྱ་འདོད་པ་- पूर्ण रूपले शुद्ध हुन चाहनु

འཚངས་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ -पूर्ण रूपले शुद्ध हुने विधि

འཚབ་- पूर्ण; भर्नु

འཚམས་- प्रकरण; उदाहरण

འཚམས་མེད་པ་ལྔ་- पाँच अदिप्त

འཚལ་- ईच्छा गर्नु; खोज्नु; चाहनु; माग्नु; बुझ्नु

འཚལ་བ་ -ईच्छा गर्नु; खोज्नु; चाहनु; माग्नु; बुझ्नु

འཚལ་བ་བགྱིའོ་ -ईच्छा गर्नु; खोज्नु; चाहनु; माग्नु; बुझ्नु

འཚལ་བར་ཉུང་སྙེ་- सम्झना गर्छ

འཚོག་པ་- प्रदस; ईर्ष्या; मात्सर्य

འཚོག་པ་མེད་པ་- अईर्ष्या; अमात्सर्य

འཚུད་པ་- भर्ना हुनु; प्रवेश गर्नु; भित्र जानु

འཚུབས་ཏེ་འཆི་བ་- मारातित

འཚེ་- उत्पात मच्चाउनु; हानी पुर्याउनु; खतरा पुर्याउनु

འཚེ་བ་ -उत्पात मच्चाउनु; हानी पुर्याउनु; खतरा पुर्याउनु

འཚེ་བ་མེད་པ་- अविहिंसा; अविहिंसात्मक

འཚེ་བར་བྱེད་དེ་- हानीकारक; हानी पुर्याउनु; उत्पात मच्चाउनु

འཚེ་བར་སེམས་- हानी गर्ने अभिप्राय

འཚེར་བ་- चम्किनु; चम्किलो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཚེས་- उत्पात मच्चाउनु वा हानी पुर्याउनु

འཚོ་བ་- जीविका; जीवन

འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་- परिशुद्ध जीविका

འཚོ་བ་ལེགས་པར་འཚོ་བ་ཡིན་- सुजीवित जीवन

འཚོ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡ་ངས་ལོངས་སྤྱོད་- जीविका विषम भोग

འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་- जीवित; परिष्कार

འཚོ་བར་འགྱུར་- जीविकाको कल्पना गर्छ

འཚོ་བྱེད་ཅིང་- जीविका चलाउँछ

འཚོང་- विकिर्ण

འཚོད་- पकाउनु; उमाल्नु

འཚོལ་- खोज्नु; जाँचबुझ गर्नु; अनुसन्धान गर्नु

འཚོལ་བ་ -खोज्नु; जाँचबुझ गर्नु; अनुसन्धान गर्नु

འཚོལ་བ་མེད་པ་ -खोज/ जाँचबुझ/ अनुसन्धान नगर्नु

འཚོལ་བར་འགྱུར་ -खोज्नु; जाँचबुझ गर्नु; अनुसन्धान गर्नु

འཚོལ་བྱེད་ -खोज्नु; जाँचबुझ गर्नु; अनुसन्धान गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

(ཛ)

ཛཔ་དབྱངས་- मन्त्र जप

ཛམ་བུ་བྲི་ཀྵ་'- जम्बु वृक्ष

ཛམ་བུའི་གླིང་- जम्बुद्विप

མཛད་- क्रि गर्नु; प्रयोग गर्नु; सम्मानार्थी सम्बोधन सं कार्य; कृया

མཛད་པ་ -गर्नु; प्रयोग गर्नु; सम्मानार्थी सम्बोधन सं कार्य; कृया

མཛད་པ་གཅིག་པ་- एक कार्य

མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་- स्व उत्पन्न कार्य

མཛད་བྱེད་པ་- गर्नु; कार्य गर्नु; कार्य सम्पादन गर्नु; प्रयोग गर्नु

མཛའ་- मित्र; स्वजन; निकट

མཛའ་ཆེན་- महान् मित्र; धेरै मैत्री

མཛའ་པོ་- मित्र; स्वजन; निकट

མཛའ་བ་- प्रिय मित्र

མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་དང་ལྡན་པ་- मित्र र अमित्र हुनु

མཛའ་བོའི་ཁྱིམ་དང་སློང་མོ་སྦྱེར་བའི་ཁྱིམ་ལྷུར་ལེན་པ་- मित्र कुल विक्सद कुल गुरुक

མཛའ་བཤེས་- मित्र

མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་- महान् मित्र

མཛའ་བཤེས་དང་བློན་པོ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་-
मित्रमात्यजननिसलोकित

མཛའ་བཤེས་དང་བློན་པོ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དག་- मित्र जाती
सलोहित

མཛུབ་ཆུང་- कान्छी औंला

མཛུབ་མོ་- चोर औंला

མཛེས་- अभिरूप; सुन्दर; राम्रो

མཛེས་པ་- सुन्दरी; सुन्दर; राम्रो

མཛེས་པ་མང་བ་- दर्शनीय

མཛེས་པ་བཟང་པོ་- सुन्दरी; सुन्दर; राम्रो

མཛེས་པར་སྐྱེས་ཏེ་- उपचित

མཛེས་པར་ནུབ་པ་- सुनिगुध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

མཛེས་པར་བྱེད་པ་- सौन्दर्य वढाउनु; सुन्दर वनाउनु

མཛོ་- याक र गाईको खच्चर

མཛོ་རྒོད་- याक र गाईको वन खच्चर

མཛོད་ -(क्रि) गर्नु कार्य गर्नु सम्पादन गर्नु (सं) कार्य कोश (वि) सुन्दर

མཛོད་སྤུ་- कपालको गुच्छा; कपाल कोश १

མཛོད་སྤུས་ -कपालको गुच्छा; कपाल कोश

འཛག་པ་- थोपा थोपा चुहिनु; अलि अलि गरेर आउनु

འཛངས་པ་- विज्ञ

འཛད་མེད་- समाप्त नहुने

འཛམ་བུ་གླིང་- जम्वु द्विप

འཛམ་བུ་གླིང་ -जम्वु द्विप

འཛམ་བུའི་གླིང་ -जम्वु द्विप

འཛོགས་- जगल्टे

འཛིན་ -(क्रि) थाम्नु; बोध गर्नु; सोच्नु; पहिचान गर्नु (सं) वोध; बोधकर्ता; वस्तु

འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་མངོན་འགྱུར་བ་-प्रकट कृतिम धारणा

འཛིན་མཁན་- बोध कर्ता

འཛིན་གྲྭ་- कक्षा

འཛིན་ཅིང་བཞག་ན་- बोध गर्नु; ग्रहण गर्नु

འཛིན་ཆས་- टेवल कुर्सी इत्यादि

འཛིན་སྟངས་- मुठ्ठी बन्द; बोधको विधि

འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ -मुठ्ठी बन्द विशय; बोधको विधिको वस्तु

འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ -बोधको विषम विधि

འཛིན་དུ་འཇུག་པ་- ग्रहण गर्नमा संलग्न हुनु

འཛིན་རྣམ་- ग्रहककर

འཛིན་པ་-(क्रि) थाम्नु; बोध गर्नु; सोच्नु; पहिचान गर्नु (सं) बोध; बोधकर्ता; वस्तु

འཛིན་པ་འཁྲུལ་པ་- गलत बोध

འཛིན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་- द्वय ग्राह विसंयुक्त

འཛིན་པ་མེད་- निराभग्राह; अवोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འཛིན་པ་མེད་པ་ -निराभग्राह; अबोध

འཛིན་པ་ཙམ་- ग्रहण मात्र

འཛིན་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་- परिवर्तनयोग्य बोध

འཛིན་པའི་འཁྲུལ་པ་- ग्राह भ्रान्ति

འཛིན་པའི་དོན་- ग्राहकर्ता

འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ- ग्राहक विशेष

འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་- ग्राहक विज्ञान

འཛིན་པའི་དམིགས་པ་- धारणा आलम्बन

འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་- ग्राहक लक्षण

འཛིན་པའི་རྫས་- ग्राहक द्रव्य

འཛིན་པར་འགྱུར་བ་- उपादानीय; धारण गर्छ; बोध गर्छ; ग्रहण गर्छ

འཛིན་པར་ནུས་པ་- धारणा सामर्थ्य

འཛིན་པར་བྱེད་པ་- ग्राहक; बोध कर्ता; विषय; सोच्नु

འཛིན་མེད་- अनाग्राही; अबोध; अधारण; अपहिचान

འཛིན་ཚད་- बोधको मापन

འཛིན་འཚོལ་- परिगहेतु काम

འཛུགས་- रोप्नु; स्थापना गर्नु; छेदन गर्नु

འཛུད་- प्रवेश हुने कारण बनाउनु; प्रवेश गर्नु; ओर्लनु

འཛུད་པ་ -प्रवेश हुने कारण बनाउनु; प्रवेश गर्नु; ओर्लनु

འཛུད་པར་བྱེད་ -प्रवेश हुने कारण बनाउनु; प्रवेश गर्नु; ओर्लनु

འཛུམ་-मुस्कान

འཛུམ་པར་བྱེད་- मुस्कानयुक्त मुहार बनाउनु

འཛོམ་- सभा बस्नु; जम्मा हुनु

འཛོམས་པ་- सभा; जम्मा हुनु

རྫ་སོ་- घटक

རྫས་- उपाधि; ठोस निकाय

རྫས་གྲུབ་- द्रव्य सिद्ध; ठोस रूपमा स्थापित

རྫས་རྒྱུན་- द्रव्य; ठोस निरन्तरता

རྫས་གཅིག -एक द्रव्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྫས་གཅིག་པ་ -एक द्रव्य

རྫས་ཆོས་- द्रव्य धर्म

རྫས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་- ठोस घटनासँग सामंजस्य

རྫས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་- ठोस घटना र अलग घटना

རྫས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- ठोस रूपमा अस्तित्वमा रहेको र आरोपित रूपमा अस्तित्वको बीचको भिन्नता

རྫས་ཐ་དད་- भिन्न ठोस निकाय; भिन्न ठोस निकायहरू

རྫས་ཐ་དད་པ་- भिन्न ठोस निकायहरू

རྫས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་-सर्वस्व परित्यागित

རྫས་ཐིག་- द्रव्य विन्दु

རྫས་མེད་པ་- अद्रव्य

རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་- ठोस अस्तित्वलाई बोध गर्ने अवधारणा

རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་- भिन्न ठोस निकायहरू हुनुवाट खाली

རྫས་ཡོད་- द्रव्य सत

རྫས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་- द्रव्यसतपुद्गल

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་- त्री द्रव्य सत धर्म

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་- तीन गुणा योग्य ठोस अस्तित्व

རྫས་རིགས་གཅིག་- एउटा ठोस प्रकार

རྫས་རིགས་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको ठोस निकाय

རྫས་རིགས་མཐུན་པ་- उस्तै प्रकारको ठोस प्रकार

རྫས་རིགས་མི་འདྲ་བ་- ठोस निकायहरूको भिन्न प्रकार

རྫས་སུ་གྲུབ་པ་- द्रव्य सिद्ध

རྫས་སུ་མཆིས་པ་- द्रव्य

རྫས་སུ་ནི་མེད་- द्रव्यता नभएको; ठोस रूपमा अस्तित्वमा नरहेको

རྫས་སུ་མ་མཆིས་པ་- अद्रव्य; ठोस रूपमा अस्तित्वमा नरहेको

རྫས་སུ་མེད་པ་- अद्रव्य; ठोस रूपमा अस्तित्वमा नरहेको

རྫས་སུ་མེད་པ་ཉིད་- अद्रव्यता

རྫས་སུ་ཡོད་པ་- द्रव्य सत; ठोस रूपमा अस्तित्वमा रहेको

རྫི་བ་- पिन्नु; मुछ्नु; कुट्नु; कुल्चिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྫི་མ་- नेत्रपक्ष्म

རྫི་མོ་- गोठाल्नी

རྫིག་པོ་- धनी

རྫུ་སྐྱེས་- स्वत जन्म

རྫུ་འཕྲུལ་- ऋद्धि; जादुई शक्ति

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་- ऋद्धि पद; ऋद्धि पाद

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་- ऋद्धि प्रतिहार्य

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་- विपर्यास

རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་-.ऋद्धि अभिसंस्कार

རྫུ་འཕྲུལ་མངོན་པར་འདུ་མཛད་པ་མངོན་པར་མཛད་དེ་- ऋद्धि अभिसंस्कारको अभिसंस्कारत्व

རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་- ऋद्धिवत्

རྫུན་- गलत

རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་- झुटो बोल्नु

རྫུན་པ་- झुटो कुरा; गलत; झुटोपन

རྫུན་སྨྲ་ -झुटो बोल्नु

རྫུས་སྐྱེས་- उपपादुक; स्वत जन्म

རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ -उपपादुक; स्वत जन्म

རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ -उपपादुक; स्वत जन्म

རྫུས་ཏེ་བྱུང་བ་- स्वत जन्मेको

རྫུས་ཏེ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་- उपपादुक सत्त्व स्वत जन्मयुक्त प्राणीहरू.

རྫོགས་- परिपूर्ण; पूर्णत्व; सम्पूर्ण; सकल्य; समाप्त

རྫོགས་ཆེན་- महान् सिद्धि

རྫོགས་པ་- पूर्ण; परिपूर्ण; सम्पत्ति; निस्पन्न; सम्भरण

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་- महासन्धि

རྫོགས་པའི་སྐུ་- सम्पूर्ण शरीर

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་- सम्बोधि; सम्बुद्ध

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་- सम्बुद्ध

རྫོགས་པར་- परिपूर्ण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྫོགས་པར་བསྒྲུར་བ་- पुरा प्रदान गर्नु

རྫོགས་པར་འགྲུར་- पुरा; सिद्ध; समाप्त; समाप्त गर्नु

རྫོགས་པར་རྟོགས་- पूर्ण सिद्धि

རྫོགས་པར་བྱ་བ་- प्रतिभेद; सिद्धिको वस्तु

རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་- सम्बोध

རྫོགས་པར་བྱེད་པ་- पुरा सिद्ध; समाप्त; समाप्त गर्नु

རྫོགས་བྱ་བ་ -सिद्धिको वस्तु; पुरा; सिद्ध

རྫོགས་བྱེད་- पुराण; पुरा; उपाय

རྫོགས་ཚིག་- समाप्त गर्ने अवधि; समाप्त कर्ता

རྫོགས་རིམ་- सम्पन्न क्रम; निस्पन्न क्रम

རྫོང་- पठाउनु; चलानी

རྫོངས་ -पठाउनु; चलानी

བརྫང་ -पठाउनु; चलानी

བརྫངས་ -पठाउनु; चलानी

བརྫི་བ་མེད་ཉིད་- अवैशयत्व

བརྫི་བ་- अभिमर्दन गर्नु

བརྫུན་- झुटो; झुटो बोल्नु

བརྫུན་གྱི་ཚིག་- झुटो वचन; झुटो कुरा

བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ -झुटो वचन; झुटो कुरा

བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལས་ལྡོག་པའི་ཡོན་ཏན་- झुटो बोल्नुबाट उल्टो गुणहरू

བརྫུན་པ་- झुटो कुरा; मिथ्यता; झुट बोल्नु

བརྫུན་པར་གྲགས་- झुटको रूपमा प्रख्यात

བརྫུན་པར་གྲུབ་པ་- झुट रूपमा स्थापित

བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་- उपपादुक; स्वत जन्म

བརྫུས་པ་ -उपपादुक; स्वत जन्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཝ}

ཝ་-काठले बनेको पाइपद्वारा नाली; तन्त्रमा कारण र परिणाम नभएको अवस्थाको लक्षण

ཝ་- हुँडार

ཝ་སྐྱེས་- फ्याउरो

ཝ་དྷི་- नेपालको एउटा आरक्षण स्थल

ཝ་བ་- गल गाँड

ཝ་མོ་- फ्याउरो

ཝ་ར་- एक प्रकारको चिया

ཝ་ར་ན་སི་- वाराणसी

ཝ་ར་ཊ་སི་- वाराणसी

ཝ་ར་ཎ་སི་- वाराणसी

ཝ་རུ་ན་- वरुण

ཝ་ལ་- स्पष्ट; टडकारो; खास प्रकारको

ཝ་ལེ་ -स्पष्ट; टडकारो; खास प्रकारको

ཝ་སེ་- एक प्रकारको स्याउ

ཝང་ཁྲི་- वङ्खी [सादाग राक्षस]

ཝེན་ཚེག་ -वेनछेग [कोरियाली विद्वान]

ཝེར་མ་- बोन सहायक देव देवीहरूको वर्ग

ཝོ་དྷི་- बोधि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཞ}

ཞ་པོ་- लाङ्गा

ཞ་སྨྱུག་- पेन्सील; मीसाकलम

ཞྭ་མོ་- टोपी

ཞག་- दिन

ཞག་དང་ཉི་མ་- अहोरात्र; रात दिन

ཞག་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲས་ཆན་- षष्ठिकोदान

ཞགས་པ་- पास; फन्दा

ཞབས་- पद; पाउ (आदरार्थी) खुट्टा

ཞབས་ཀྱི་གོང་མཐོ་བ་- उच्छनखापद

ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བ་- खुट्टाको बुढी औंला ठूलो भएको

ཞབས་ཀྱི་དྲུང་དུ་- पद मूल

ཞབས་རྗོལ་བ་- आधार हीन; पिँधमा प्वाल भएको

ཞབས་བརྡོལ་- पिँधमा प्वाल भएको; पिँध नभएको

ཞབས་ཕྱི་- सेवक (आदरार्थी)

ཞབས་འབུར་མི་མངོན་-उच्चाङ्खपद

ཞར་བ་- कान

ཞར་ཕྱུང་- सहायक

ཞལ་- मुहार (आदरार्थी); उपस्थिति; निरन्तरता; मुख

ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་-मुख मण्डल

ཞལ་གྱི་སྒོ་- मुख द्वार

ཞལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱུང་སྟེ་- निर्माप्य

ཞལ་གྱིས་བཞེད་- दृढता पूर्वक भन्नु

ཞལ་སྔ་ནས་- उपस्थिति; परम उपस्थिति; पवित्र

ཞལ་ཏ་- सल्लाह

ཞལ་ཏ་བ་-परिचारक

ཞལ་ཏའི་ཤོག་ཡིག་- सुझाव पत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞལ་པར་- टेलिफोन (आदरार्थी)

ཞལ་སྐྱོར་- आमुन्ने सामुन्ने; मिलनमा

ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་པ་- उर्ण अङ्कित मुखता

ཞི་- सम; शान्ति; दमन

ཞི་དགའ་- सम प्रिय

ཞི་ཉིད་- शान्तता; शान्तत्व

ཞི་མཐའ་-शान्तन्त; चरम शान्ति

ཞི་འདོད་- शान्तिको अभिलाषा गर्नु

ཞི་གནས་- समता

ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- समता निमित्त मानस्कर

ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་- समता पक्ष

ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་- समता प्रगाहोपेक्षा निमित्त

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་- समता विपश्यना

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ས་- समता विपश्यना भूमि

ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་- समता मात्राभिमान

ཞི་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- समता मानस्कर

ཞི་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་- समतादि निमित्त त्रय

ཞི་གནས་ལམ་- समता मार्ग

ཞི་བ་- शान्त; शान्ति; शान्तता; शिवा; सम

ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་པའི་ཉན་ཐོས་པ་- शान्तिमा मात्र उन्तति गर्ने श्रोता

ཞི་བ་མཆོག་དང་ལྡན་- परम समानुगत; सर्वोच्च शान्ति हुनु -

ཞི་བ་འཐོབ་པ་- शान्ति लाभ

ཞི་བ་དང་གཉེན་པོའི་དོན་ལྡན་པ་-सम प्रतिपक्षार्थ योग

ཞི་བ་འདོད་རྣམས་- सम अभिकांक्षी

ཞི་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ -उपसम सम्पन्न; पूर्ण शान्तं उत्कृष्ट शान्ति स्थापन

ཞི་བ་མེད་-असमं

ཞི་བ་ཙམ་གྱི་ང་རྒྱལ་- सममात्रभिमान

ཞི་བ་འཚོ་- शान्तरक्षित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞི་བ་ལྷ་-शान्तिदेव

ཞི་བའི་དོན་-शान्तार्थ

ཞི་བའི་རྣམ་པ་- शान्त आकार; शान्ति स्थापनको पक्षहरू

ཞི་བའི་བློ་གྲོས་- शान्त मति

ཞི་བའི་ལས་- शान्त पार्ने क्रियाकलापहरू

ཞི་བའི་སེམས་- शान्त चित्त -

ཞི་བའི་བསམ་པས་ཟིན་པ་- सम भावन्ता

ཞི་བར་འགྱུར་- साम्य प्रसमन; शान्त हुनु

ཞི་བར་གནས་པ་- समता

ཞི་བར་བྱ་- साम्ये; शान्त पार्नु; शान्तिमय हुनु; शान्त हुनु

ཞི་བར་བྱེད་- शान्त पार्ने

ཞི་བར་བྱེད་པ་- शान्त पार्ने

ཞི་བར་ཞུགས་པ་- शान्त पार्ने काममा संलग्न हुनु

ཞི་བྱ་པ་- शान्त पार्ने; शान्त पार्नु; शान्त पार्ने वस्तु

ཞི་བྱེད་- समन; समनी; शान्त पार्ने

ཞི་མི་- विरालो

ཞི་རགས་- कुलता; शान्तपन

ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་- कुलताको पक्ष हुनु; शान्तपनको पक्ष हुनु

ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ -कुलताको पक्ष हुने पथ; शान्तपनको पक्ष हुने पथ

ཞི་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་- प्रशन्न; शान्त; स्पष्ट

ཞི་སྲིད་ཡོན་ཏན་སྐྱོན་- सम भाव गुण दोष

ཞི་ལྷག་- समता विपश्यना

ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་- समता विपश्यना युगनद्ध; समता र विशेप अन्तरदृष्टिको मिलन

ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ -समता विपश्यना युगनद्ध समाधि; समता र विशेप अन्तरदृष्टिको मिलन समाधि

ཞིག་- एक जनाउने सामान्य प्रत्यय; छरपस्ट पार्नु नष्ट पार्नु नाश हुनु

ཞིག་གྱུར་-; छरपस्ट पार्नु नष्ट पार्नु नाश हुनु

ཞིག་པ་- नष्ट; विनष्ट

ཞིག་པར་འགྱུར་ -नष्ट नगर्नु; विनष्ट गर्नु; नाश गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞིང་- वर्तमा र भूत कृदन्त; भूमि प्रान्त मण्डल; संयोजक प्रत्यय कहिले काही साथै आउने प्रत्यय र अथवा

ཞིང་ག་- खेत (कृषि)

ཞིང་བཀོད་པ་-क्षेत्र व्युह

ཞིང་དག་- क्षेत्र शुद्धी

ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་- क्षेत्र शुद्धी प्रयोग

ཞིང་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་- क्षेत्र शुद्धी

ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་- अति शुद्ध भूमि

ཞིང་པ་- किसान

ཞིང་སྦྱང་- क्षेत्र शोधी; एउटा (बुद्ध) भूमि शुद्ध पार्नु

ཞིང་སྦྱོང་ -क्षेत्र शोधी; एउटा (बुद्ध) भूमि शुद्ध पार्नु

ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་། -क्षेत्र परिशुद्धि; क्षेत्र परिशोधन

ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ -क्षेत्र परिशोधन

ཞིབ་ཏུ་- विस्तृत रूपमा

ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་- विस्तृत रूपमा विश्लेषण गर्नु

ཞིབ་ཏུ་མ་ཕྱེ་བར་ -विस्तृत रूपमा खास कुरा नछुट्टाइकन

ཞིབ་པར་- विस्तृत रूप

ཞིབ་མོ་- सूक्ष्म

ཞིབ་མོ་བརྟགས་པ་- सूक्ष्म निपुण

ཞིབ་མོ་རྣམ་ཐག་- वैदल्य सूत्र

ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་- वैदल्य सूत्र नाम

ཞིབ་མོ་དཔྱད་ན་- विस्तृत विश्लेषण

ཞིམ་- सुगन्धित; सुगन्ध आउने; स्वादिलो

ཞིམ་པ་ -सुगन्धित; सुगन्ध आउने; स्वादिलो

ཞིམ་པའི་དྲི་མཉམ་པ་- सम सुगन्ध

ཞིམ་པའི་དྲི་མི་མཉམ་པ་- विषम सुगन्ध

ཞིམ་པའི་སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་- संयोगिक सुगन्ध

ཞིམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་- सहज सुगन्ध

ཞིམ་པོ་ -सुगन्धित; सुगन्ध आउने; स्वादिलो

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞུ་- अर्पण; प्रस्ताव; प्राप्त गर्नु; प्रश्न; प्रश्न सोध्नु; अनुरोध गर्नु; पग्लीन चुहिनु

ཞུ་བ་ -अर्पण; प्रस्ताव; प्राप्त गर्नु; प्रश्न; प्रश्न सोध्नु; अनुरोध गर्नु; पग्लीन चुहिनु

ཞུ་བ་ཞུས་པ་-सोधिएको; विन्ति गर्नु

ཞུ་མར་- बत्ती

ཞུག་- प्रवेश गर्नु; भित्र जानु; संलग्न हुनु

ཞུགས་ -प्रवेश गर्नु; भित्र जानु; निकट जानु

ཞུགས་ཏེ་- प्रवेश गरेर; संलग्न भएर

ཞུགས་ནས་ -प्रवेश गरेर; संलग्न भएर

ཞུགས་གནས་- प्रस्तावक र अनुपालक

ཞུགས་པ་- अनुप्रविष्ट; प्रविष्ट; प्रवेश; प्रयुक्त; संलग्न हुनु

ཞུགས་པའི་སྒོམ་པ་- प्रविष्ट भावना

ཞུགས་པའི་གནས་- प्रस्तावकको स्तर

ཞུགས་པར་གྱུར་ -प्रवेश गर्नु; भित्र जानु; निकट जानु

ཞུགས་མི་སྨུ་ཟེ་- अनुकूल हुनु (आदरार्थी)

ཞུན་མ་- पग्लिएको

ཞུམ་- शिथिलता; हतोत्साह; कमजोर डरपोक हुनु

ཞུམ་པ་- शिथिल; कमजोर डरपोक हुनु

ཞུམ་པ་དང་རྒོད་པ་- शिथिलता र उत्तेजना

ཞུམ་པ་མེད་པ་- अशिथिलता; अहतोत्साह

ཞུམ་པའི་གཉེན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- लय प्रतिपक्षित समाधि आकार भावना

ཞུམ་པའི་སེམས་- हतोत्साहित; शिथिल मन

ཞུམ་པའི་སེམས་མེད་ -अहतोत्साहित; अशिथिल मन

ཞུམ་པར་གྱུར་- हतोत्साहित; शिथिल; डरपोक; कमजोर छ/भयो

ཞུམ་པར་འགྱུར་ -हतोत्साहित; शिथिल हुनु/भयो

ཞུམ་པར་བྱེད་ -हतोत्साहित; शिथिल; डरपोक; कमजोर बनाउनु

ཞུམ་མེད་ -हतोत्साहित; शिथिल; डरपोक; कमजोर होइन/ छैन

ཞུས་- अर्पण; प्राप्त गर्नु; सोध्नु; अनुरोध गर्नु; अनुरोध गर्नु अनि पाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞུས་པ་ -अर्पण; प्राप्त गर्नु; सोध्नु; अनुरोध गर्नु; अनुरोध गर्नु अनि पाउनु

ཞེ་འགྲུས་པའི་སེམས་- प्रतिहान (चित्त)

ཞེ་གཅོད་པ་-परुम

ཞེ་ཐག་- गहिराइहरू

ཞེ་དང་- द्वेष; घृणा

ཞེ་དྲག་- आँधी

ཞེ་སྡང་- द्वेष; दोष; रोस

ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་- दोष

ཞེ་སྡང་མེད་པ་- अद्वेष

ཞེ་ན་- यदि कसैले सोधेमा; यदि सोधिंएमा

ཞེ་ལོག་- घृणा; शत्रुता; अरुचि

ཞེན་- अवलम्वन; निश्चय; सोचाइ; लगाव

ཞེན་པ་ -अवलम्वन; निश्चय; धारण; लगाव

ཞེན་པ་མེད་ -अनावलम्बन; अधारण

ཞེན་གཞི་- सम्बन्धि

ཞེན་ཡུལ་- सम्बन्धित वस्तु; निश्चय; धारण गरिएको वस्तु; निश्चय गरिएको वस्तु

ཞེན་རིག་- निश्चय गर्ने ज्ञाता; धारणात्मक ज्ञाता; नश्चयात्मक ज्ञाता

ཞེན་ས་- धारण गरिएको वस्तु

ཞེར་འདེབས་པ་- प्रहार

ཞེས་- यस प्रकार; उक्ति वाचक प्रत्यय

ཞེས་བགྱི་ -उक्ति सूचक

ཞེས་པ་ -उक्ति सूचक

ཞེས་པ་བརྗོད་ནས་-यस प्रकार बोल्नुभयो

...ཞེས་བྱ་ -उक्ति सूचक; यस प्रकार

ཞེས་བྱ་ན་ -उक्ति सूचक; यस प्रकार

ཞེས་བྱ་བ་ -उक्ति सूचक; यस प्रकार

ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་- किनभने यसले..... भन्छ

ཞེས་བྱའོ་ -उक्ति सूचक; यस प्रकार

ཞེས་བྱུར་ -उक्ति सूचक; यस प्रकार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ -किनभने यसले..... भन्छ

ཞེས་མིང་དུ་- संजता

ཞེས་ཟེར་བ་ -उक्ति सूचक

ཞོ་- दही

ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དག་- ज्याला कमाउनेहरू

ཞོག་- स्थिति: मंजुर गर्नु

ཞོན་པ་- आरूढ

གཞག་ -स्थिति: स्थापना गर्नु

གཞག་པ་- स्थापनीय: स्थापना गर्नु

གཞན་- अर्को

གཞན་སྐྱེ་- अरूबाट उत्पादन

གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་དང་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་- अन्यत्रअन्त्रम

གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་བ་- परा प्रत्यय गमित

གཞན་གྱི་རྒྱུད་- परा संतन

གཞན་གྱི་དངོས་པོ་- परा भव: अर्को वस्तु: अर्को प्राणी

གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་- अर्को निकाय शून्यता

གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་- अरूको शक्तिबाट उत्पन्न

གཞན་གྱི་དོན་- परार्थ: परोपकार

གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- परोपकार पुरा गर्नुको चमत्कार

གཞན་གྱི་དོན་དུ་- परार्थ: अरुको लागि

གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་པ་- अरुको कल्याण आफ्नै कल्याण हो

གཞན་གྱི་དོན་ཕྱིར་- अरुको लागि

གཞན་གྱི་དྲིང་འཇོག་པ་- पर प्रनेयो

གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་-अपरा प्रनेय

གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པ་- अपरा प्रनेयता

གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པ་ -अपरा प्रनेयता

གཞན་གྱི་གདམས་- अरुको लागि उपदेश: अरुको उपदेश

གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་- अरुको धारणाहरूबाट मुक्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བས་ཞེན་དུ་འཇིགས་- अरुमा दुख उत्पन्न होला भनेर निकै त्रसित भएको

གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་- पर विज्ञप्ति

གཞན་གྱི་ཕྱིར་- पर हेतु; अरुको कारणले

གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་- अर्को अवस्थालाई अविश्वास

གཞན་གྱི་དབང་- परतन्त्र

གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་- परतन्त्र स्वभाव

གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་- परतन्त्र लक्षण; परतन्त्रको लक्षण

གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བ་- परतन्त्रबारे परिज्ञान तथा परित्याग

གཞན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་- पर दान आदि

གཞན་གྱི་གཞི་- अरुमा आधारित; अरु आधार

གཞན་གྱིས་མཚོད་པར་འདོད་པ་- अवमान विलाष

གཞན་གྱིས་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པ་- अपर प्रणेयता

གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེ་བ་- अरुद्वारा हानी पुर्याइएको

གཞན་གྱིས་བྱས་- अरु द्वारा गरिएको

གཞན་གྲགས་- पर सिद्ध

གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་-पर सिद्ध अनुमान

གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་- पर सिद्ध लिङ्ग

གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་- पर सिद्ध प्रयोग

གཞན་འགྱུར་- अन्यथा भव

གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་དགའ་བ་- परानुग्रह प्रिति

གཞན་རྟེན་ཅན་- अर्को आधार हुनु

གཞན་སྟོང་- पर शून्यता

གཞན་དུ་འགྲོ་- अन्तर गति

གཞན་དག་- अन्यहरू

གཞན་དག་ན་རེ་- यदि अरुले भन्छ भने

གཞན་དག་ལ་ནི་ཟས་བྱིན་པ་- अरुलाई पोषण दिनु

གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པ་- अरुलाई दान दिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཞན་དུ་ -अन्यथा; अमुर्त; अन्यर्थ
གཞན་དུ་གྱུར་པ་- परिवर्तन; अर्को हुनु
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་- लन्यथा भव; परिवर्तन; अर्को हुनु
གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའོ་- अनिवार्य रूपमा व्याख्या गर्नुपर्छ
གཞན་དུ་ན་- अन्यथा
གཞན་དུས་འཁོར་- वैकल्पिक कालचक्र
གཞན་དོན་- परार्थ; अर्काको उद्देश्य
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་- परार्थ अनुमान
གཞན་བདང་- परतन्त्र
གཞན་བདེ་བས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་- अरुको खुसीको कारणले खुसी अनुभव गर्नु
གཞན་སྡེ་རྣམས་-अन्य परम्पराहरू; अन्य सम्प्रदायहरू
གཞན་པ་- अर्को; अरुनै
གཞན་པའི་དོན་- अरुनै कुराको अर्थ
གཞན་ཕན་གྱི་ཐབས་- परोपकारको विधि
གཞན་ཕྱོགས་- अन्य चौथाइ हिस्सा
གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་- अरुको प्रादुर्भाव नियन्त्रण गर्ने भूमि
གཞན་དབང་- परतन्त्र
གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད་- परतन्त्र लक्षण
གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་- परतन्त्र स्वभाव
གཞན་དབང་ཅན་- परतन्त्र
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ -..को प्रभावमा पर्ने विधिले
གཞན་དབང་དུ་འདུ་བ་- अरुलाई आफ्नै शक्तिमा जम्मा गर्नु
གཞན་མ་ཡིན་- अन्यन; अरु होइन
གཞན་མ་ཡིན་པ་- अनअन्यथा
གཞན་མིན་- न अन्यथा
གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་- अन्य तिर्थिक
གཞན་མེད་- अनन्यन
གཞན་སྟོད་པ་ -पर पंशना
གཞན་ཞིག་- अर्को; केही

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཞན་གཞན་- अन्य अन्यस
གཞན་ཡང་- त्यस बाहेक; यस अतिरिक्त; अझ अगाडि
གཞན་ཡིན་- अर्को
གཞན་རིག་- अन्य सम्वेदना; अर्को ज्ञाता
གཞན་ལ་ཇི་ཙམ་འབད་ཀྱང་- अन्यथा जतिमुकै मरिमेटे पनि
གཞན་ལ་བརྙས་པ་- पर अवज्ञा
གཞན་ལ་གནོད་པ་- अरुलाई हानी पुर्याउनु; अरुलाई हानी पुर्याउने
གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ -अरुलाई हानी पुर्याउनु; अरुलाई हानी पुर्याउने
གཞན་ལ་ཕན་- पर हित करण
གཞན་ལ་ཕན་པ་- पर हित; परोपकार
གཞན་ལ་མི་སྨོད་- अरुको निन्दा नगर्ने
གཞན་ལ་སྨོད་ -अरुको निन्दा गर्ने
གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་- अपर प्रत्यय
གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ -परता प्रमाण्य
གཞན་ལས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་- अर्कोबाट साक्षात्कारको कारणले
གཞན་ལས་ཐོས་ནས་- अरुबाट सुनेर
གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་- अरुबाट नसुन्ने
གཞན་ལུགས་- अरुको प्राणाली
གཞན་ལུགས་དགག་པ་- अरुको प्रणाली खण्डन
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་- पर चित्त ज्ञान अभिज्ञा
གཞན་སེལ་- अरुको असमावेशीता
གཞལ་- बोध गर्नु; बोध
གཞལ་བ་- बोध गर्नु; बोध
གཞལ་བྱ་- प्रमेय; बोधको वस्तु
གཞལ་མེད་ཁང་- विमान
གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་- महा विमान
གཞལ་ཡས་ཁང་ -अनुमान गर्न नसकिने भवन
གཞི་- आधार; आलय; भूमि; जग; घटना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཞི་གྲུབ་- आश्रय सिद्धि: वास्तु सिद्धि

གཞི་འགའ་ཞིག་- केही आधारहरू

གཞི་ཆོས་ཉིད་- आधारभूत घटना

གཞི་མཆོག་- परम आधार

གཞི་ཇི་བཞིན་པ་- वास्तविक आधार; शाब्दिक आधार

གཞི་རྟེན་- आधार

གཞི་མཐུན་- समअधिकरण

གཞི་མཐུན་པ་ -समअधिकरण

གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་-सामान्य निधिको रूपमा अवलोकन गरिएको

གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་- यो भिन्न छ; समान्य निधि असम्भव भएको एक घटना

གཞི་དག་པ་- शुद्ध पद; शुद्ध आधार

གཞི་དང་བཅས་པ་-आधारयुक्त; आधारित

གཞི་དེས་ན་- त्यस आधारको एक व्योरा; त्यस आधारको कारणले

གཞི་ལྡོག་- व्यतिरेकधिकरण; विपरित उदाहरण; उदाहरण अलग

གཞི་ནས་- पुनर्

གཞི་གནས་- अधिकारण; शिर्षक; आधार

གཞི་གནས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱ་- समता ज्ञान वैपुल्य गमन

གཞི་རྣམ་ཤེས་-आलय विज्ञान

གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་- आधार र असरको छुट्याउन नसकिने निकाय

གཞི་མ་- अधिकरण; आधार

གཞི་མེད་-आधारहीन

གཞི་མེད་པ་ -आधारहीन

གཞི་མེད་པ་ལ་གནས་པ་- आधारहीनतामा दृढ रहनु

གཞི་ཡིན་པ་- प्रतिष्ठा; आधार; आधार हुनु; आधारमा

གཞི་ལ་བཀར་བ་- यदि यसलाई एउटा आधारमा बाँधिएमा

གཞི་ལ་མི་མཁས་- आधारको सम्बन्धमा वुद्धिमान होइन

གཞི་ཤེས་- वस्तु ज्ञान; वस्तुज्ञता; आधारहरूको परम ज्ञाता

གཞིག་- टुक्राउनु; विनास

གཞིག་པ་ -टुक्राउनु; विनास

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཞིའི་ལྟ་བ་- आधार अवस्थाको दृष्टकोण

གཞིའི་མཚན་མ་- आश्रय निमित्त; आधारको कारण

གཞིའི་འོད་གསལ་- आधार प्रभास्वर; आश्रय प्रभास्वर

གཞུ་- धनुष

གཞུག་- कारणवाचक संरचनाको संकेत; संलग्न हुनु; लागू गर्नु; प्रवेश गर्नु

གཞུག་པ་- अवतरण; संलग्न हुनु; लागू गर्नु; प्रवेश

གཞུག་པ་ལྐོག་དགོངས་- प्रवेको कारण बन्ने अप्रत्यक्ष अभिलाषा

གཞུང་- ग्रन्थ

གཞུང་ཁུངས་ཐུབ་- भरपर्दो स्रोत

གཞུང་ཁྲིད་- ग्रन्थको निर्देशन

གཞུང་བརྒྱ་ལྷན་- एक सय ग्रन्थहरू

གཞུང་པ་པ་- पुस्तकिय परम्परा; ग्रनथीय परम्परा

གཞུང་དཔེ་མོ་- नमुना ग्रन्थ

གཞུང་ལམ་- राजमार्ग

གཞུང་ལུགས་- ग्रन्थीय प्रणाली

གཞོ་- प्रस्तुत गर्नु

གཞོག་པ་- निवेप गर्छ

གཞོན་ཆ་ཆགས་- तरुण

གཞོན་ནུ་- कुमार

གཞོན་ནུ་བུམ་པའི་སྐུ་- एउटा युवा शरीमा वृद्धि भएको

གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་- कुमार भूत; युवा छ; युवा

གཞོན་པ་- तरुण; युवा

གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་- सुकुमारता

གཞོམ་- विध्वंश

གཞོམ་པ་ -विध्वंश

གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་- अजय; अजीत आवाज

གཞོལ་- निम्न; प्रवाह हुनु

གཞོལ་པ་- निम्न; नता

བཞག་- तोक्नु मन्जुर गर्नु स्थापना गर्नु राख्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཞག་ཅིང་ -तोक्नु मन्जुर गर्नु स्थापना गर्नु राख्नु
བཞག་ནས་- मन्जुर गरेर; स्थापना गरेर; तोकेर
བཞག་པ་ -तोक्नु; मन्जुर गर्नु; स्थापना गर्नु; राख्नु
བཞག་པའི་ཚེ་- जम मन्जुर गरिन्छ; जव स्थापना गरिन्छ
བཞག་པར་བྱ་བ་- मन्जुर गरिएको वस्तु; मन्जुर गर्नु; स्थापना गर्नु; राख्नु
བཞགས་ཙམ་ -केवल मन्जुर मात्र गरिएको
བཞད་གད་- हास्य
བཞད་གད་བྱེད་ཅིང་- उपहास
བཞད་མོ་- हास्नु
བཞི་- चार
བཞི་མདོར་- चौबाटो
བཞི་པ་- चौथो; चार
བཞི་པོ་ -चौथो; चार
བཞིན་- विशेषण: झैं; जस्तै; उस्तै; बमोजिम संज्ञा: अनुहार
བཞིན་གྱི་མདོག་-मुख वर्ण
བཞིན་དུ་ -झैं; जस्तै; उस्तै; बमोजिम
བཞིན་པ་ -झैं; जस्तै; उस्तै; बमोजिम
བཞིར་- चतुर; चार
བཞུ་- अर्पण; प्राप्त गर्नु; पग्लनु; पच्नु
བཞུགས་- रहनु; बस्नु
བཞུགས་ཏེ་- बसेको; रहेको
བཞུགས་པ་- स्थित; बसेको; रहेको
བཞུས་ -अर्पण; प्राप्त गर्नु; पग्लनु; पच्नु
བཞེང་- उत्पन्न हुनु; खडा हुनु
བཞེངས་ -उत्पन्न हुनु; खडा हुनु
བཞེངས་ཏེ་- उदाउँदो; खडा भएको
བཞེངས་པ་- उत्पन्न हुनु; उदाउनु; खडा हुनु
བཞེད་- मत; अभिमत; चाहना; अभिलाषा; स्विकार; लिनु; भन्नु
བཞེད་པ་- ईच्छा; अभिलाषा; चाहना; लिनु; भन्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཞེས་- लिनु लगाउनु (आदरार्थी)

བཞེས་ཐག་- चुरोट

བཞོན་- चढ्नु; राख्नु

བཞོན་པ་- यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཟ

ཟ་- खानेकुरा; खानु

ཟ་ཁང་- रेस्टुराँ

ཟ་བ་- खानु; खानेकुरा

ཟ་བ་པོ་- खाने मानिस

ཟ་མ་- उभयलिङ्गी

ཟག་བཅས་- प्रदूपित; कलङ्क लागेको

ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ - प्रदूषित कार्य

ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་- सबै प्रदूपित कुराहरू दुखदायी छन्

ཟག་བཅས་པ་ -प्रदुपित; प्रदूपित वस्तु

ཟག་པ་- प्रदूपण

ཟག་པ་བཅས་པ་ -प्रदुपित; प्रदूपित वस्तु

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ -प्रदुषित; प्रदूषित वस्तु

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ -प्रदूषित वस्तु

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དག་པ་- प्रदूषण शुद्धी

ཟག་པ་མེད་ཆོས་- अप्रदूपित घटना

ཟག་པ་མེད་པ་- अनाश्रव; अप्रदूषित

ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་- अनाश्रव धातु; अप्रदूषित धातु

ཟག་པ་ཟད་པ་- आश्रव क्षय; प्रदूषण क्षय

ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་- आश्रय क्षय; प्रदूपण क्षय

ཟག་པར་ཟད་- आश्रय क्षय;. प्रदूषण क्षय

ཟག་མེད་- अनाश्रव; अप्रदूपित

ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ -अप्रदूपित क्रियाहरू

ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་- यसको पक्षको रूपमा अप्रदूपित सत्ययुक्त पथ

ཟག་མེད་དབྱིངས་- अनाश्रव धातु; अप्रदुपित धातु

ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་- सबै अशुद्धताहरू नष्ट भएको जान्ने सूक्ष्म दृष्टि

ཟང་ཟིང་- वस्तुहरू; छरपस्ट; अन्योन्लग्रस्त; विभिन्न वस्तुहरू

ཟང་ཟིང་ཆུང་ཟད་ཙམ་འདོད་- सानो कुगाहरू मात्रको अभिलाषा

ཟང་ཟིང་མེད་པ་- निर्मिप; अवस्तु; अअन्योन्लग्रस्त; अवस्तु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཟང་ཟིང་ལ་ཆགས་པ་- वस्तुहरू प्रति लिप्सा

ཟང་ཟིང་ལྷུར་བྱེད་- वस्तुहरू प्रतिको इच्छा; वस्तुहरूमाथि इच्छा

ཟངས་- तामा धातु

ཟངས་ལྟར་དམར་པོ་- तामा जस्तो रातो परजीवीहरू

ཟངས་མདོག་- ताम्र वर्ण

ཟངས་བུམ་- ताम्र घट

ཟད་- क्षय; छेदन; केवल

ཟད་འགྱུར་- समाप्त हुनु; उपभोग गर्नु

ཟད་པ་- क्षय; क्षीण

ཟད་པ་དང་བྲལ་བ་- क्षय हुनुबाट मुक्त

ཟད་པ་མེད་པ་- अक्षय; अक्षयत्व

ཟད་པ་ཤེས་པ་- क्षय ज्ञान

ཟད་པར་འགྱུར་- लोप हुनु; समाप्त हुनु; उपभोग गर्नु

ཟད་པར་འགྱུར་བ་- क्षय; लोप हुनु; समाप्त हुनु; उपभोग गर्नु

ཟད་པར་སྟོན་པ་- सुविस्तृत रूपमा उपदेश दिनु

ཟད་པར་བྱ་བ་- क्षय

ཟད་པས་འཇིགས་པ་མེད་པ་- क्षय निर्भयता

ཟད་མི་ཤེས་- अक्षय

ཟད་མི་ཤེས་པ་- अक्षय

ཟད་མི་ཤེས་པ་དམ་པ་-अक्षत्व परमता

ཟད་མེད་- अक्षय

ཟད་ཤེས་- क्षय हुन्छ; समाप्त हुन्छ

ཟད་ཤེས་པ་- क्षय; क्षय ज्ञान

ཟན་གོང་- पिण्ड

ཟབ་- गम्भीर; गम्भीरत्व; गहन; परम

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཐོས་པ་- गहन अनि विस्तृत सुनाइ

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་- गहन अनि विस्तृत

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ -गहन अनि चिस्तृत रूपमा राम्ररी व्याख्या गरिएको धर्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་- उदार गम्भीर धर्म

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཚན་ཉིད་- उदार्य गम्भीर्य लक्षण

ཟབཿཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་- उदार्य गाम्भीर्य सुदेशित धर्म

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ -गाम्भीर्य उदार्य वाद

ཟབ་ཉིད་- गाम्भीर्य

ཟབ་དོན་- गम्भीर अर्थ

ཟབ་པ་- गम्भीर; गहन

ཟབ་པ་ཉིད་- गम्भीरता

ཟབ་པོ་- गम्भीरता

ཟབ་བོ་- गम्भीर; गहन; विस्तृत

ཟབ་མོཿ- गम्भीर; गाम्भीर्य; गहन

ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་- गम्भीर र प्रादुर्भावको अद्वैधता

ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ -गम्भीर र प्रादुर्भावको अद्वैधताको योग

ཟམ་པ་- संक्रम; पुल

ཟམ་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་- संक्रम भूत; पुल जस्तै

ཟམ་པར་གྱུར་པ་ -संक्रम भूत; पुल जस्तै

ཟའོ་- खानेकुरा; खानु

ཟར་འཛུག་པོ།-

ཟར་མ་- एक प्रकारको मिमी

ཟས་- आहारा; अन्न; भोजन; भोज्य; पोषण

ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་- अन्त हितोष

ཟས་སྦྱིན་པ་ -भोजन दिनु; भोजन दान

ཟས་བཞི་- चार खानेकुराहरू; चार पोषणहरू

ཟས་ལ་འདོད་བྱེད་- आहारा काम; आहारा अभिलापा

ཟིན་ -(क्रि) गर्नु जोडिएको हुनु असर परेको धाग्ग (विशेषण) भूत काल जनाउने प्रत्यय; गरि सकिएको

ཟིན་པ་-(क्रि) गर्नु जोडिएको हुनु असर परेको धारण (विशेषण) भूत काल जनाउने प्रत्यय; गरि सकिएको

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་ -उपात्त महाभूत हेतुक शब्द

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ -उपात्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यश शब्द

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ -उपात्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यश शब्द

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ -उपात्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यश शब्द

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ -उपात्त महाभूत हेतुक सत्वख्य यश शब्द

ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་- उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་གྱུར་པ་ -उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་ -उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་གྱིས་གནོན་ -उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་-

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ -उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་- अधिक चमकदारको स्रोत

ཟིལ་གྱིས་མནན་- अभिभूत

ཟིལ་གྱིས་མནམ་པར་བྱ་བ་- अभिभूत

ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་- अभिभूत

ཟིལ་གནོན་- उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་མནན་ -उत्तर; अधिक चमकदार

ཟིལ་པ་-शीतको थोपा

ཟུག་རྔུ་- काँडा

ཟུང་- जोडी; दुई; पक्ष

ཟུང་འཇུག་- युगनद्ध; मिलन

ཟུང་དུ་- अलग अलग

ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་- युगनद्ध; मिलन

ཟུང་འབྲེལ་ -युगनद्ध; मिलन

ཟུང་འབྲེལ་བ་ -युगनद्ध; मिलन

ཟུངས་- समाउनु; सहन गर्नु; धारण गर्नु; बोध गर्नु

ཟུར་- कुना; भाग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཟུར་སྔ་མ་- पहिलो भाग; पूर्वार्द्ध

ཟུར་མཆན་- अलग अलग व्याख्या

ཟུར་གཉིས་- उत्तरार्द्ध

ཟུར་དུ་- भिन्न रूप

ཟུར་དུ་ཕྱེ་བ་- अलग पार्नु

ཟུར་ཚམ་ཡང་མ་གསུངས་- एक वाक्य समेत भनिएको छैन

ཟེར་- भन्नु; किरण; प्रकाशको किरण

ཟེར་བ་ -भन्नु; किरण; प्रकाशको किरण

ཟོ་- खानु; खानेकुरा

ཟོས་ -खानु; खानेकुरा

ཟོས་པ་ -खानु; खानेकुरा

ཟླ་- चन्द्रमा; जून

ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་- एउटा जून दुईवटा जूनको रूपमा देखा पर्ने चेतना

ཟླ་བ་- जून; महिना; वस्तु; सोमवार

ཟླ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་- चन्द्र मण्डल

ཟླ་བ་གྲགས་པ་- चन्द्रकिर्ति

ཟླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་- पूर्ण चन्द्र उपमात्व

ཟླ་བ་ཕྱེད་- पक्ष अर्धमास

ཟླ་བ་ཞབས་- महान् चन्द्रकिर्ति

ཟླ་བ་བཟང་པོ་- सुचन्द्र

ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་- चन्द्र विम्ब

ཟླ་བའི་འོད་ཀུན་ཟིལ་གྱིས་- चन्द्र आभा

ཟླ་པོ་- दम्पती

ཟླུམ་- वृत्त; गोलो

ཟླུམ་པོ་- परिमण्डल; वृत्त; गोलो

ཟློ་- दोहोर्याउनु; अर्को

ཟློག་- विपरित; उल्टो; घुम्नु

ཟློག་པ་ -विपरित; उल्टो; घुम्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

- ལྡོག་པར་བྱེད་པ་- विपरित; उल्टो;
ལྡོག་ཕྱོགས་- विपरित वर्ग
ལྡོག་ཚིག་སྡེ་-
ལྡོས་པའི་བག་ཆགས་- मौखिक पुनरावृत्तिको प्रवृत्ति
གཟའ་- ग्रह
གཟི་བརྗིད་-तेजस
གཟི་བརྗིད་ཡོད་པ་-तेजोवत
གཟིག་-चितुवा
གཟིགས་- देख्नु (आदरार्थी); बोध गर्नु; महसुस गर्नु; किन्नु (आदरार्थी)
གཟིགས་པ་ -देख्नु (आदरार्थी); बोध गर्नु; महसुस गर्नु; किन्नु (आदरार्थी)
གཟིངས་-कोला
གཟིམ་ཁྱི་- कुकुर (आदरार्थी)
གཟིམ་ཤག་- घर (आदरार्थी)
གཟིམས་ཁྱུང་-घर; निवास
གཟིར་བ་-कायल हुनु; पीडित हुनु
གཟུགས་- रूप; काय; आकृति; बिम्ब
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་- रूप काय
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- रूपकाय स्थापनाबाट
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་- रूप आयतन
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་- रूप धातु
གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཤད་པ་- रूप स्वभाव निर्देश
གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ་- जे रूपको शून्यता हो त्यो रूप होइन
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་- रूप विजमि
གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་- रूपको छाँट; ढाँचा
གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་- रूप स्कन्ध
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་- रूप देव
གཟུགས་སྐུ་- रूप काय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཟུགས་ཁམས་- रूप धातु

གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་- रूप धातु देव

གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་- जुनसुकै रूप; जुनसुकै एक रूप हो

གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིང་ཙམ་མོ་- जे रूप हो त्यो केवल नाम मात्र हो

གཟུགས་ཅན་- रूपी

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་- रूप धातु

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་- अरूपी

གཟུགས་ཉིད་- बिम्ब; परावर्तन; छवी; चित्र

གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་- रूप शून्यता हो शून्यता नै रूप हो

གཟུགས་བརྙན་- प्रतिबिम्ब; विम्ब; प्रतिरूपक; प्रतिभाष

གཟུགས་རྟག་པོ་-स्थायी रूप; रूप स्थायी हो

གཟུགས་དང་པ་- रूप प्रसाद; स्पष्ट रूप

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་- रूप अनि अरूप

གཟུགས་དྭང་པ་ -रूप प्रसाद; स्पष्ट रूप

གཟུགས་དྭང་བ་ -रूप प्रसाद; स्पष्ट रूप

གཟུགས་དྭངས་པ་ -रूप प्रसाद; स्पष्ट रूप

གཟུགས་འདུས་- भूत रूप

གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་- रूप धातुको; रूप मण्डलको

གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་- रूप स्वभावले नै शून्य छ; रूपको शून्यताले रूप शून्य छ

གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་- रूप विभावना; रूपको विभाजन

གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- अक्षत रूप; उदात्त रूप

གཟུགས་མ་ཡིན་པ་- अरूप

གཟུགས་མང་བ་- अनेक रूप

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་- अरूपको समापत्ति; अरूपको खपत

གཟུགས་མེད་ཁམ་- अरूप धातु

གཟུགས་མེད་ཁམས་- अरूप्य धातु

གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་- अरूप्य धातु देव

གཟུགས་མེད་པ་- अरूपी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་- अरूप्य समापत्ति
གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ -अरूप्य समापत्ति
གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པའི་དགའ་བ་- अरूप्य भव प्रिय
གཟུགས་མེད་མིན་- विनारूप्य
གཟུགས་མེད་བཞི་- चार अरूप्य समापत्ति
གཟུགས་མེད་བསམ་གཏན་- अरूप्य ध्यान
གཟུགས་མོ་བྲི་ཕྲུར་- दुंम्सी
གཟུགས་འཛིན་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་- रूप बोध गर्ने मानसिक प्रत्यक्ष बोध वस्तु ज्ञाता
གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་- रूप बोध गर्ने चेतना प्रत्यक्ष बोधकर्ता
གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་- रूप ग्राहक प्रमाण
གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་- रूप बोध गर्ने मानसिक प्रत्यक्ष बोध
གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲའི་འཇུག་གཞི་- रूप पदावली हाल्नको लागि रूपको आधार हुनु
གཟུགས་ཡོད་པ་- रूपी; रूप हुनु
གཟུགས་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་-रूप नत उत्पादिन हुन्छ न त रोकिन्छ
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་- रूप आदि
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྔ་- पञ्च रूपादि विषय
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་- रूपादि अस्तित्व देशना
གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་- आधार; रूप इत्यादि
གཟུགས་ཤེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་- न त रूप न त चेतना भएको एउटा वस्तु
གཟུགས་སུ་བཀོད་པར་ཀོ་བ་- कोर्नु; रेखाचित्र; कुँद्नु कुँदाइ
གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको अलग प्रकार भएका रूपहरू
གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་རྫས་རིགས་གཅིག་པ་- एकै प्रकारको ठोस निकाय रहेका रूपहरू
གཟུགས་སུ་རུང་བ་- रूप जस्तै सुहाउँदो
གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་- रूपको एउटा अवधारणात्मक चेतनाको सन्दर्भ हुनु
གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ -रूपको एउटा धारण गरिएको वस्तु हुनु
གཟུང་- बोध गर्नु; पहिचान गर्नु; ग्रहण गर्नु लिनु
གཟུང་དང་འཛིན་- ग्राह्य ग्राह; बोध गर्ने वस्तु र बोध गर्ने विषय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཟུང་དུ་མ་མཆིས་- अग्राह्य
གཟུང་དུ་མེད་- अग्राह्य
གཟུང་དུ་མེད་པ་- अग्राह्य; अग्राह्यता
གཟུང་དོན་- ग्राह्य अर्थ
གཟུང་རྣམ་- ग्राह्यकर; बोध गरिएको वस्तुको पक्ष
གཟུང་བ་- ग्राह्य; बोध गरिएको वस्तु
གཟུང་བ་དག་དང་འཛིན་པ་- ग्राह्य ग्राहक; बोध गरिएको वस्तु र बोधत्र गर्ने विषय
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ -ग्राह्य ग्राहक; बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने विषय
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ -बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने विषयको अनस्तित्व प्रकृति
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་- ग्राह्य ग्राह ग्राहक ग्राह विषमयोग
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྣང་བ་ -बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने विषयको रूपमा रूप
གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་སྤྲངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་པ་-वस्तुहरूलाई वाह्य वस्तुको रूपमा वोध गर्ने सबै अवधारणाहरूलाई त्याग गरेको प्रत्येक बुद्धको परम ज्ञाता
གཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་- अग्राह्यता
གཟུང་བ་མེད་པ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་- अग्राह्य ग्राहकार्थ
གཟུང་བ་མེད་པར་- एउटा बोध गरिएको वस्तु विना
གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་- ग्राह्य ग्राहक भव
གཟུང་བ་ཡི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་- ग्राह्य विक्षेप
གཟུང་བའི་དོན་- ग्राह्यार्थ; बोध गरिएको वस्तु
གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་- ग्राह्य लक्षण
གཟུང་བའི་རྫས་- ग्राह्य द्रब्य
གཟུང་བར་- ग्राहीतव्य
གཟུང་བར་དཀའ་བ་- बोध गर्न कठीन
གཟུང་བར་གྱུར་པ་- ग्राह्य भूत
གཟུང་བར་སྣང་བ་- ग्राह्य प्रतिभाष
གཟུང་བར་འོས་པ་- बोध गर्नको लागि सुहाउँदो
གཟུང་འཛིན་- ग्राह्य ग्राहक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་- उत्तिकै सङ्ख्याको विषय र वस्तुहरूकको अनुपात

གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་- ग्राह्य ग्राहक द्रव्य भेद ग्राह

གཟུང་འོས་པ་- वोध गर्नको लागि सुहाउँदो; सुवोध

གཟུང་ཡུལ་- ग्राह्य विषय; वोधको वस्तु

གཟུང་སླ་བ་- सुग्राह्य

གཟུངས་- धारणी; धारणा

གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་- धारणी द्वार; धारणी मुख

གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པས་མདོ་- धारणीस्वरं राजा परिप्रछ सुत्र

གཟུངས་སྒོ་- धारणी द्वार; धारणी मुख

གཟུད་པ་- अवतरण

གཟེར་- काँडा

གཟོ་ -अभोग; स्मरण गर्नु; मनमा राख्नु

གཟོ་མེད་པར་-प्रतिफल नदिइकन; नसम्झिकन; मनमा नराखिकन

གཟོད་- आदिम; मौलिक; सुरुवात; पहिलो; इत्यादि

གཟོད་ནས་སྟོང་ཞིང་-आदिशून्यता

གཟོད་ནས་དག་པ་- आदिशुद्धता

གཟོད་མ་ -आदिम; मौलिक; सुरुवात; पहिलो; इत्यादि

གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་- आदि शान्त

བཟང་- भद्र; शुभ

བཟང་པོ་- भद्र; प्रशस्त; शुभ

བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་- भद्रचर्या प्रणिधान राजा

བཟང་པོ་བས་ཆེས་བཟང་པོ་- सबैभन्दा शुभ; सबै पक्षवाट असल

བཟང་པོའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་- एउटा असल स्थानमा जन्मेको

བཟང་བ་- उपयुक्त; मनोरम

བཟང་བ་- साधु; असल; राम्रो गरेको

བཟང་བ་མིན་- असल होइन; सही होइन

བཟང་བར་དུ་- जव यो असल हुन्छ; जव यो सही हुन्छ

བཟང་ཟ་བ་- प्रणित; असल; सही

བཟང་ལམ་པ་- भद्रयानीय; शुभ पथमा रहेको व्यक्ति

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཟོད་པ་- सहनु; प्रतिरोध गर्नु

བཟའ་- खानु; खाना

བཟའ་བ་- अन्न; खाद्यान्न

བཟའ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་- भोजन शून्यता

བཟས་- खानु; खाना

བཟུང་- बोध गर्नु; पकड्नु; सोच्नु; ...बाट लिइएको

བཟུང་འཛུག་- मिलनको अवस्था

བཟུང་སྟེ་- आरम्भ; ...बाट शुरु भएर; बोध गर्नु

བཟུང་ནས་ -आरम्भ; ...बाट शुरु भएर; बोध गर्नु

བཟུང་རྣམ་- ग्राह्य आकार

བཟུང་བ་- ग्राह्य; बोध गर्नु; सोच्नु; ...बाट लिइएको

བཟུང་བར་འོས་པ་- बोध गर्नको लागि सुहाउँदो

བཟུང་བྱ་- बोध गरिएको वस्तु

བཟུང་འཛིན་- ग्राह्य ग्राहक; बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने वस्तु

བཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་- भिन्न ठोस निकायको रूपमा अस्तित्वमा रहेको बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने वस्तुको शून्यता

བཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ -बोध गरिएको वस्तु र बोध गर्ने वस्तु भिन्न ठोस निकायहरू हुनु

བཟུང་འོས་པ་- अदेय; बोध गर्नको लागि सुहाउँदो

བཟུང་ཡུལ་- ग्राह्य विषय; बोध गरिएको वस्तु

བཟུངས་ -ग्राह्य; बोध गर्नु; सोच्नु; ...बाट लिइएको

བཟོ་- शील्प; निर्माण गर्नु; बनाउनु

བཟོ་གྲྭ་- कारखाना

བཟོ་སྟོན་པ་- शिल्प दर्शन; हस्तकलाको सामान बनाउन सिकाउनु

བཟོ་གནས་མང་པོ་- पृथु शिल्प युक्त

བཟོ་བ་- निपुण

བཟོ་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་- कलाकार प्रादुर्भाव काय

བཟོ་སྦྱངས་- श्रेणिक

བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་སྦྱོར་ཀྱི་ཏྲ་གས་- राजा बिम्बिसार

བཟོ་ཤེས་- शिल्प जाता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཟོད་- क्षान्ति: क्षमा; सहनशीलता; धैर्य हुनु; सहनु
བཟོད་པ་ -क्षान्ति; क्षमा; सहनशीलता; धैर्य हुनु; सहनु
བཟོད་པ་བརྒྱད་- आठ सहनशीलताहरू
བཟོད་པ་ཆེ་བ་- महा सहनशीलता; धैर्यता
བཟོད་པ་ཉིད་- सहिष्णुता
བཟོད་པ་འཐོབ་- क्षान्ति लाभ; सहनशीलता लाभ
བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་- क्षमावत्
བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་- क्षान्ति ज्ञान
བཟོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- क्षान्ति सम्पन्न
བཟོད་པ་བླ་ན་མེད་པ་- क्षान्ति अनुत्तर
བཟོད་པ་སྨྲ་བ་- क्षान्तिवादी
བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཚན་ཉིད་- क्षान्ति परिपाक लक्षण
བཟོད་པ་ལ་དགའ་བ་- क्षान्ति प्रिय
བཟོད་པའི་མཐུ་ལ་གནས་པ་- क्षान्ति बल प्रतिष्ठान
བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་- क्षान्ति अवस्था
བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- क्षान्ति पारमिता
བཟོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་- क्षान्ति संभार निमित्तत्व
བཟོད་པར་འགྱུར་- क्षमा हुन्छ
བཟོད་པར་བྱ་བ་- क्षमितव्य
བཟོད་བྱས་ནས་- क्षमाशील; धैर्य; सहनशील भएर
བཟོད་བྱེད་- क्षमामनु
བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་- सुरुदेखि नै निश्चल
བཟོད་ཤེས་- धर्म ज्ञान क्षान्ति
བཟོའི་གནས་- शिल्प स्थान
བཟོའི་གནས་དང་ལས་ཀྱི་གནས་- शिल्प स्थान कर्म स्थानी
བཟོས་- बनाउनु; निर्माण गर्नु
བཟླ་བ་- दोहोर्याउनु; उच्चारण गर्नु; ...भन्दा टाढा जानु
བཟླས་ -दोहोर्याउनु; उच्चारण गर्नु; ...भन्दा टाढा जानु
བཟླས་བརྗོད་- जप

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཟླས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་- जपसँग एकाग्रता

བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་- चार शाखाहरू जप

བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་- चार शाखायुक्त जप

བཟླས་བརྗོད་ལ་མ་བལྟོས་པའི་བསམ་གཏན་- जप विना एकाग्रता

བརླུམས་པ་- पिण्ड; भौतिक वस्तुहरू

བཟློག་- उल्टो; रोक्नु; घुम्नु; विरोध गर्नु; पराजित गर्नु

བཟློག་གེ་- उल्टो; विंपरित

བཟློག་ཉིད་- उल्टो; विपरित

བཟློག་ནས་- उल्ट्याएर; रोकेर; विरोध गरेर; पराजित गरेर

བཟློག་པ་- विपरित रोक्नु घुमाउनु; विरोध गर्नु; पराजित गर्नु

བཟློག་པར་བྱ་ -उल्ट्याएर; रोकेर; विरोध गरेर; पराजित गरेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འང་- तर; यद्यपि; पनि; अथवा
འང་དེ་ -तर; यद्यपि; पनि; अथवा
འང་མི་- कहिले पनि होइन
འམ་- अथवा; अनि; प्रश्न चिह्नक
འི་- सम्वन्धकारक प्रत्यय; को; जुन हो
འིས་- महायक प्रत्यय; द्वारा; कारणले; उपायले; को
འུག་པ་- लाटोकोसेरो
འོ་- समाप्ति प्रत्यय.
འོ་བརྒྱལ་- थकित हुनु; सुस्त हुनु
འོ་ན་- त्यसो भए; अव
འོ་མ་- दुध
འོག་- परा; पछि; तल; मुनि
འོག་ཏུ་ -तल; मुनि
འོག་ནས་- तत् पश्च्यात्; पछि; तल; मुनि
འོག་ནས་པ་- पछि देखा पर्छ
འོག་ནས་པ་བཞིན་- पछि देखा परे अनुसार
འོག་མ་- उत्तर; तल्लो; पछि जे आउँछ
འོག་མིན་- अकनिष्ट; सर्वोच्च शुद्ध भूमि; तल्लो होइन
འོག་མིན་འགྲོ་ -जो सर्वोच्च शुद्ध भूमिमा गएको छ
འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ -अकनिष्ट शुद्ध भूमि;
འོག་གཞི་- न्यून आधार
འོང་- आउनु
འོང་འགྱུར་པ་ -आउनु
འོང་པ་དང་ སྐྱུག་པ་- एदा मुख
འོང་པ་ -आउनु
འོང་བ་འགྱུར་པ་ -आउनु
འོང་བ་མེད་- अनागमम; नआउनु
འོང་བར་བགྱིད་པ་- आउने वनाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འོང་ས་- आउँदो; भविष्य; आउने छ

འོང་ས་ནས་- आगत्य; आगम्य

འོང་ས་པའི་གཟུགས་- आगम्य रूप

འོང་ས་པར་གྱུར་ན་- जब यो आउँछ; आउँदा

འོད་- आभा; प्रभा; प्रकाश; चम्कनु; उज्यालोपन

འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་- प्रभा मण्डल

འོད་ཀྱི་དྲ་བ་འཕྱེད་- प्रभा जल मुन्चि

འོད་ཆུང་- कम प्रकाश

འོད་ཆུང་བ་ -कम प्रकाश

འོད་ལྟ་བུ་- प्रकाशको किरण जस्तै

འོད་ཐིག་- आभाको बिन्दु

འོད་དྲི་མ་མེད་པ་- विमल प्रभा; कलङ्कविहीन प्रभा

འོད་འདོམ་གང་བ་- व्याम प्रभा

འོད་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- प्रभा सम्पद

འོད་རྣོན་- तिखो प्रकाशको किरणहरू

འོད་དཔག་མེད་- अभिताभ

འོད་འཕྲོ་ཅན་- चम्किलो; उज्वल

འོད་འཕྲོ་བ་ -चम्किलो; उज्वल

འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ -चम्किलो; उज्वल

འོད་བྱེད་- प्रभांकर; चम्किलो किरण

འོད་བྱེད་པ་ -प्रभांकर; चम्किलो किरण

འོད་མི་གསལ་བ་ཉིད་- अस्पष्ट किरण

འོད་ཟེར་- प्रकाशको किरण

འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕགས་པ་གཟིགས་པའི་དཔལ་བརྩེགས་རྒྱལ་པོ་- समुद्गत रश्मी श्रीकुट राजा

འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འགྱེད་པ་ -प्रभांकर; चम्किलो किरण

འོད་བཟང་པོ་- आभाभाष

འོད་སྲུངས་- कस्यपिय

འོད་གསལ་- प्रभास्वर; स्पष्ट किरण; उज्यालो किरण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

འོད་གསལ་བ་ -प्रभास्वर; स्पष्ट किरण; उज्यालो किरण

འོད་གསལ་བ་ཉིད་ -प्रभास्वर; स्पष्ट किरण; उज्यालो किरण

འོན་ཀྱང་- यद्यपि; तर; तैपनि; तथापि

འོན་ཏའམ་ -यद्यपि; तर; तैपनि; तथापि

འོན་པ་- बधिर

འོལ་པ་- चङ्गा

འོས་- सुहाउँदो; अनुकूल

འོས་པ་ -सुहाउँदो; अनुकूल

འོས་པ་མ་ཡིན་པ་- अनर्थ; प्रतिकूल; असुहाउँदो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཡ}

ཡ་ -जोडी मध्येको एक; विजोर

ཡ་གིར་- त्यहाँ माथि

ཡ་བྲལ་- अलग पारिएको

ཡ་མ་བརླ་- भाषिका

ཡ་མ་བརླ་ཉིད་- भापिकता

ཡ་མ་བརླར་- भापिका

ཡག་པོ་- राम्रो; असल

ཡང་- यद्यपि; तर; पनि; फेरि; अनि; हलुका

ཡང་དེ་གཡེང་དེ་- झर्रो; बोलीचालीको

ཡང་འཇུག་- गौण अन्तसर्ग

ཡང་དག་- सम्यक; तथ्य; आधिकारिक; सही

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་- सम्यकसम्वृत्ति

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་- तथ्य सम्वृत्तिको

ཡང་དག་བཀོད་- समपदित

ཡང་དག་གྲུབ་པ་- समुद्गम

ཡང་དག་འགྲུབ་- समुद्गम

ཡང་དག་འགྲུབ་པ་- समुद्गमं

ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་- सम्यक प्रपन्नता; सम्पादन

ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་- सही रूपमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚེ་- जब सही रूपमा स्थापित हुन्छ

ཡང་དག་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲ་- सम्यक निर्याण वक्त्र

ཡང་དག་ཚོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཚེ་ -जब सही रूपमा स्थापित हुन्छ

ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་- सम्यक धर्म प्रकाशन

ཡང་དག་མཆོད་བྱེད་- सही रूपले मान्नु

ཡང་དག་བརྗོད་- सही रूपले अभिव्यक्त गर्नु

ཡང་དག་ཉིད་- भूत; सम्यकत्व; सहीपना; वास्तविक; वास्तविकता

ཡང་དག་ཉིད་བསྒྲིབས་ནས་- तत्वम मम्चयद

ཡང་དག་ལྟ་- द्रष्टव्य; सम्यक दृष्टि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་བརྟེན་- समाश्रित: सही आधार: वास्तविक्र आधार

ཡང་དག་བསྟན་- समुदार्थ: सही उपदेश: सही रूपमा उपदेश दिनु

ཡང་དག་མཐའ་- भूत कोटी: सही सीमा: वास्तविकता सीमा

ཡང་དག་འཐོབ་- सही रूपले प्राप्त गर्नु: वास्तविक सिद्धि

ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ་- सही आस्थाको अनुयायी

ཡང་དག་བདེན་པ་- परमार्थ समुद्भत

ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར་- समतिक्रान्त

ཡང་དག་འདས་- समातिक्रम

ཡང་དག་བསྡུས་པ་- संग्रह: समुच्चय

ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་- सही आधारमा आश्रित

ཡང་དག་པ་- सम्यकत्व: समशुद्धी: सम्यक् दृष्टि

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་- यथा भूत: यो वास्तवमा जे जस्तो छ

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་- यो जस्तो रूपमा छ त्यस्तै रूपमा बुझ्नु

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་- यथाभूत प्रतिभेद

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྟགས་པ་- यथाभूत प्रतिवेक्षणता

ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་- यथाभूत परिज्ञान

ཡང་དག་པ་ཇི་བཞིན་ཉིད་- वास्तविक वास्तविकता

ཡང་དག་པ་ཉིད་- सही पन: पूर्णता: वास्तविकता

ཡང་དག་པ་ཉིད་སྐྱོན་མེད་པ་- संयकत्व नियम

ཡང་དག་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས་- सही ढङ्गको बुझाई द्वारा

ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་- दोषहीन वास्तविकता

ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་- सम्यकत्व नियम अवक्रान्त

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་- गलत: अशुद्ध: अवास्तविक: अपुरो

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ -गलत सोचाइ: गलतको सोचाइ

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་བརྟག་པ་ - -गलत सोचाइ: गलतको सोचाइ

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་མཚན་མ་ -अतत्व निमित्त: अवास्तविक लक्षण: असही लक्षण

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་- अभूत परिग्राह: अवास्तविकता जे हो त्यमलाई बोध गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིན་པ་- अभूत ग्राह; अवास्तविकता जे हो त्यसलाई बोध गर्नु

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་- अभूत परिकल्प; जे अवास्तविक हो त्यो अभियोग

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ -अभूत परिकल्प; जे अवास्तविक हो त्यो अभियोग

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་- अभूत धर्म अपरिग्राहक; अवास्तविक घटना बोध नगर्ने एक व्यक्ति

ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་པ་- सही रूपमा स्थापित; सही स्थापना

ཡང་དག་པའི་ངག་- सम्यक् वाक

ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་- सम्यक् वाक; कार्यको लक्ष्य र जीविका

ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- सम्यक् समाधि

ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་- सम्यक् सङ्कल्प

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་- सम्यक् दृष्टि

ཡང་དག་པའི་མཐའ་- भूत कोटी; वास्तविकताको सीमा

ཡང་དག་པའི་མཐའ་མ་ཡིན་པ་- अभूत कोटी; अवास्तविकताको सीमा

ཡང་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་- भूत तथता; वास्तविक तथता

ཡང་དག་པའི་དོན་- वास्तवमा सत्य; सही अर्थ; वास्तविक वस्तु

ཡང་དག་པའི་དོན་སོགས་པ་ཡང་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ་- वास्तवमा सत्य रहेको कुनै कुरासँग परिचित हुन आवश्यक छैन

ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་- भूत अर्थिक; जुन सही अर्थ हो

ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་- भूतार्थ सर्वज्ञत्व

ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་- सम्यक् स्मृति

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་- सक्यक् उपदेश

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་- सम्यक् उपदेश दिनु

ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- सम्यक् प्रयोग मनस्कर

ཡང་དག་པའི་དམིགས་པ་- सम्यक् आलम्बन

ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་- सम्यक् प्रणिधान

ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་- सक्यक् व्यायाम

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་པའི་ཚུལ་- सही विधि

ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་- सम्यक् जीविका

ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་- सम्यक् ज्ञान

ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་- सम्यक् कर्मान्त

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་- वास्तविकताको चेतना

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- सम्यक् आज्ञा सुविमुक्ति चित्त

ཡང་དག་པར་-सम्यक्

ཡང་དག་པར་ཀུན་ཤེས་པོས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ -सम्यक् आज्ञा सुविमुक्ति चित्त

ཡང་དག་པར་སྐུལ་བ་- सही ढङ्गले उत्तेजित

ཡང་དག་པར་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་- पूर्ण दोषविहीनतामा प्रवेश गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་- सही रूपमा उत्पाद गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ -सही रूपमा उत्पाद गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བ་- समदान

ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་- सम्यक् सिद्धि

ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱའོ་- वास्तवमा खुसी हुनु पर्छ

ཡང་དག་པར་འགོད་པ་- सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་འགྲེད་པ་- सही ढङ्गले प्रेरित गर्नु

ཡང་དག་པར་འགྲུབ་- समुद्गत; वास्तविक रूपमा स्थापित

ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ -समुद्गत; वास्तविक रूपमा स्थापित

ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བ་- वास्तविक स्थापनाको वस्तु

ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་- वास्तविक रूपमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་- वास्तविक स्थापना; वास्तविक रूपमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ -वास्तविक स्थापना; वास्तविक रूपमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་- वास्तवमा स्थापना गरिएको वास्तविकता

ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་- वास्तवमा स्थापना गरिएको तथता

ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ -सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་ -सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བགྱིས་ -सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ -सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་ -सही रूपमा; वास्तवमा स्थापना गर्नु

ཡང་དག་པར་བཅོམ་- उत्सर्ग; पूर्ण रूपमा नष्ट गर्नु; पराजित गर्नु

ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ -उत्सर्ग; पूर्ण रूपमा नष्ट गर्नु; पराजित गर्नु

ཡང་དག་པར་ཆད་པ་- पूर्ण रूपमा काट्नु; पूर्ण रूपमा विध्वंस

ཡང་དག་པར་འཇུག་- सम्यक् संलग्नता; सम्यक् प्रवेश; वास्तविक संलग्नता

ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་ -सम्यक् संलग्नता; सम्यक् प्रवेश; वास्तविक संलग्नता

ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་བྱེད་ -सम्यक् संलग्नता; सम्यक् प्रवेश; वास्तविक संलग्नता

ཡང་དག་པར་འཇོག་པར་བྱེད་- सम्यक् स्थापना; सही स्थिति

ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ་ -पूर्ण रूपमा नष्ट गर्नु; पूर्ण रूपमा दबाउनु

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་- सम्यक् दृष्टि; पूर्ण रूपले दृष्टि

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་- पुर्ण अवलोकन; सही अवलोकन

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ -पुर्ण अवलोकन; सही अवलोकन

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ -पुर्ण अनावलोकन; गलत अवलोकन

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་- पूर्ण रूपमा अवलोकन नगर्नु; गलत रूपमा अवलोकन गर्नु

ཡང་དག་པར་ཉམས་པ་- पूर्ण रूपमा त्याग गर्नु

ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་- पूर्ण रूपमा विचार गर्नु

ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་- पूंर्ण रूपमा सिद्धि गर्नु; सही रूपमा सिद्धि गर्नु

ཡང་དག་པར་ལྟ་- पूर्ण रूपमा हेर्नु;, सही रूपमा हेर्नु

ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་- पूर्ण रूपमा उपदेश दिनु; सही रूपमा उपदेश दिनु

ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ -पूर्ण रूपमा उपदेश दिनु; सही रूपमा उपदेश दिनु

ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ -पूर्ण रूपमा उपदेश दिनु; सही रूपमा उपदेश दिनु

ཡང་དག་པར་བསྟེན་པ་- समसेवन

ཡང་དག་པར་མཐོང་ -पूर्ण रूपमा हेर्नु; सही रूपमा हेर्नु

ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ -पूर्ण रूपमा हेर्नु; सही रूपमा हेर्नु

ཡང་དག་པར་འཐོབ་པ་- पूर्ण रूपमा प्राप्त गर्नु; सही रूपमा सिद्धि गर्नु; वास्तविक सिद्धि

ཡང་དག་པར་འདའ་བ་- समातिक्रमण

ཡང་དག་པར་འདས་པ་- समातिक्रान्त; समातिक्रान्तता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་པར་འདུ་བ་- पूर्ण रूपमा संग्रह गर्नु; पूर्ण रूपमा जोडनु

ཡང་དག་པར་འདུ་བ་མ་ལགས་ -पूर्ण रूपमा अग्रह गर्नु; पूर्ण रूपमा नजोडनु

ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་- सही विचार; सही विभेद

ཡང་དག་པར་འདུས་པ་- प्रतिसंहारनता; संग्रह

ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་- सम्यक् संयम

ཡང་དག་པར་བསྡུ་བར་བྱའོ་- पूर्ण रूपमा संग्रह गर्नु पर्छ

ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ་- संग्रह

ཡང་དག་པར་གནས་པ་- पूर्ण रूपमा अनुपालना गर्नु

ཡང་དག་པར་མཚོས་པ་འི་རྒྱུ་- पूर्ण रूपमा प्राप्त गर्नको लागि कारण बनाउनु

ཡང་དག་པར་སྣང་བ་- पूर्ण रूपमा देखा पर्नु; सही रूपमा देखा पर्नु

ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་- सम्यक् प्रहान; पूर्ण रूपले परित्याग गर्नु

ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པ་- सही अभ्यास; सही ढङ्गले तयारी गर्नु

ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ -सही अभ्यास; सही ढङ्गले तयारी गर्नु

ཡང་དག་པར་འཕགས་པ་- पूर्ण रूपले उच्च हुनु

ཡང་དག་པར་འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ -पूर्ण रूपले उच्च हुनु

ཡང་དག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་- पूर्ण रूपमा वृद्धि गर्नु; सही रूपमा वृद्दि गर्नु

ཡང་དག་པར་བླང་ཏེ་གནས་པ་- पूर्ण रूपमा पालना गरेर दृढ रहनु

ཡང་དག་པར་བླངས་- पूर्ण रूपले पालना गर्नु; सही रूपमा पालना गर्नु

ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ -पूर्ण रूपले पालना गर्नु; सही रूपमा पालना गर्नु

ཡང་དག་པར་འབྱེད་པ་- पूर्ण रूपले अलग गर्नु; पूर्ण रूपले विभेद गर्नु

ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་- पूर्ण रूपले तालिम दिनु लागू गर्नु; पूर्ण रूपले अभ्यास गर्नु

ཡང་དག་པར་སྨྱོང་བ་- पूर्ण रूपले अनुभव गर्नु

ཡང་དག་པར་དམིགས་- पूर्ण रूपले अवलोकन गर्नु; सही रुंपले अवलोकन गर्नु

ཡང་དག་པར་སྨྲ་བས་སྨྲ་བ་ཡིན་- सही रूपको प्रतिपादनद्वारा प्रतिपादन

ཡང་དག་པར་ཚིམ་པར་མཛད་ཅིང་ཡང་དག་པར་སྐྱོབས་པ་དང་- संतर्पण

ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་- पूर्ण रूपले बोध गर्नमा संलग्न हुनु

ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་- पूर्ण रूपले वोध गर्नु; सही रूपमा बोध गर्नु

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་- सम्यक् सम्वोधि; अनुत्तर सम्यक् सम्वोधि

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་- सम्यक् सम्बुद्ध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་- प्रसामना; पूर्ण रूपमा शान्त पार्नु

ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་- पूर्ण रूपले प्रवेश गर्नु; सही रूपले प्रवेश गर्नु

ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་འཇུག -पूर्ण रूपले प्रवेश गर्नु; सही रूपले प्रवेश गर्नु

ཡང་དག་པར་ཞུམ་- संयोजन; पूर्ण रूपले शिथिल; दुरुत्साहित; कमजोर; डरपोक

ཡང་དག་པར་གཞོམ་པ་- पूर्ण रूपमा नष्ट; पूर्ण रूपमा नष्ट गर्नु

ཡང་དག་པར་ཟད་པ་- पूर्ण रूपमा लोप; पूर्ण रूपमा समाप्त हुनु

ཡང་དག་པར་གཟིགས་ནས་- सही ढङ्गमा देखेर

ཡང་དག་པར་གཟིགས་པས་- सही ढङ्गले देखेर

ཡང་དག་པར་གཟེང་ས་བསྟོད་པ་- समुत्तेजना

ཡང་དག་པར་བཟུང་བ་- समधारणा; सही रूपमा बोध गर्नु

ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་- वास्तमा अस्तित्वमा रहेको

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་- सम्प्रहर्सन अर्थ

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་གོ་- सही रूपमा मान्नु

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་- सही रूपमा उपदेश दिनु; सही उपदेश

ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བརྩོན་པ་- सम्यक् प्रयुक्त

ཡང་དག་པར་རིག་པ་- सही सच्चेतना; सही ज्ञान

ཡང་དག་པར་ལེན་- सही ढङ्गले अपनाउनु; पूर्ण रूपमा लिनु

ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་- सही अपनत्वमा संलग्न हुनु

ཡང་དག་པར་ལེན་པ་- सही ढङ्गले अपनाउनु; पुर्ण रूपमा लिनु

ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་ -सही ढङ्गले अपनाउनु; पुर्ण रूपमा लिनु

ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་- सही चेतना; सही ढङ्गले बोध गर्नु

ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ -सही ढङ्गले बोध गर्नु

ཡང་དག་པར་བཤད་པའི་དངོས་པོ་- सही ढङ्गले व्याख्या गरिएको कुरा

ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་- सही व्यक्तिगत अनुसन्धान

ཡང་དག་པར་གསུང་བ་- सही ढङ्गले बोल्नु

ཡང་དག་པར་བསལ་བ་- पूर्ण रूपमा घटाउनु; उन्मुलन गर्नु; हटाउनु

ཡང་དག་སྤང་བར་བྱ་- सही रूपमा परित्याग गर्नु पर्छ

ཡང་དག་སྦྱོང་པ་- सही ढङ्गले अभ्यास गर्नु; सही अभ्यास

ཡང་དག་བླངས་པ་- सही ढङ्गले अपनाउनु; सही ढङ्गले लिंनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་དག་འབྱུང་- पूर्ण रूपले उदय हुनु

ཡང་དག་མ་ཡིན་- असत; अवास्तविक; गलत

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་- अवास्तविक आरोप; असत्य विचार

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་པ་ -अवास्तविक आरोप

ཡང་དག་མ་ཡིན་རྟོག་པ་- अभूत कल्प; असत कल्प

ཡང་དག་མི་སྟོང་- अभूत शून्य

ཡང་དག་མིན་- अवास्तविक; गलत

ཡང་དག་མིན་རྟོག་- अवास्तविक अवधारणात्मकता

ཡང་དག་མིན་རྟོག་རྒྱུ་མཚན་- अवास्तविक विचारको कारण

ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་- अभूत विकल्प बोध

ཡང་དག་མིན་པ་ཉིད་- अवास्तविकता; गलतपन

ཡང་དག་མིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་མིན་- न त वासत्विक न त अवास्तविक

ཡང་དག་འཛིན་-.पूर्ण रूपमा बोध गर्नु; सही बुझाई

ཡང་དག་རྫོགས་- सम्पूर्ण रूपले त्रुटिविहीन

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་- सम्यक् सम्बोधि

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་- वास्तविकताको परम प्रज्ञाजान

ཡང་དག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཚན་ཉིད་-सम्यक परिपाक लक्षण

ཡང་དག་རབ་ཏུ་སྤོང་- पूर्ण रूपले परित्याग गर्नु

ཡང་དག་རིག་- प्रति सम्वेदना; सही ज्ञान

ཡང་དག་ཤེས་པ་- सम्यक् ज्ञान

ཡང་དག་བཤད་- सही व्याख्या गर्नु; पूर्ण व्याख्या गर्नु

ཡང་དང་ཡང་- पटक पटक; घरी घरी

ཡང་དང་ཡང་དུ་ -पटक पटक; घरी घरी

ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པ་ -पटक पटक उपदेश नदिनु

ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱིན་པ་- पटक पटक दान दिनु

ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ན་- यदि परिचित गराउँछ भनें; पटक पटक मनमा लिनु

ཡང་དུ་- पटक पटक; घरी घरी; फेरी फेरी

ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་- यस्तो भन्नुभयो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡང་ན་- अथवा; अर्को विधिमा; अझ भन्नु पर्दा

ཡང་བ་- लघु; लघुत्व

ཡང་བ་ཉིད་- लघुत्व

ཡང་མ་- तै पनि होइन; फेरी होइन

ཡང་ཞིང་གཡོ་བ- हलुका र चलायमान

ཡང་ཡང་- पटक पटक; फेरी फेरी दोहोर्याएर

ཡང་ཡང་བྱས་པ་- पटक पटक दोहोर्याएर गर्ने मानिस

ཡང་ལག་ཅན་ -

ཡང་སོས་- संजिव नरक

ཡང་སྲིད་པ་ -पुनर् भव; फेरी हुनु

ཡང་སྲིད་མི་འདོད་- पुनर् भवको अभिलाषा नगर्नु

ཡང་སླར་གཞོག་ཀྱུང་- फराकिलो; विस्तृत; गहन

ཡངས་.-फराकिलो; विस्तृत; गहन

ཡངས་པ་- फराकिलो; विस्तृत; गहन

ཡངས་པ་རྒྱས་པ་- विपुल्य; वैपुल्य; गहन; विस्तृत

ཡངས་པ་ཅན་- वैशाली

ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ་ -फराकिलो हुनु; विस्तृत हुनु

ཡན་ཆད་- परा; माथि

ཡན་ཆོད་ -परा; माथि

ཡན་ལག་- अङ्ग; अवयव; शाखा; सदस्य; भाग; तत्त्व

ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་- अङ्ग वर्ण; गौण रङ

ཡན་ལག་གི་རླུང་- गौण वायु

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ལམ་- अष्टाङ्गमार्ग

ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་- पाँच अङ्गयुक्त वचन

ཡན་ལག་བཅས་པ་- साङ्ग

ཡན་ལག་ཉམས་པ་-हीन अङ्ग

ཡན་ལག་དང་ཉེ་ལག་- अङ्ग प्रत्यङ्ग

ཡན་ལག་དྲུག་- षड़ाङ्ग

ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་- साठी अङ्गहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་- विकलाङ्ग; अपाङ्ग

ཡན་ལག་མི་སྡུག་པ་- विकृत अङ्ग

ཡབ་- पिता

ཡབ་ཡུམ་- मातापिता

ཡབ་སྲས་-आध्यात्मिक पुत्रहरू

ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་- पिता र आध्यात्मिक पुत्रहरूको विचार

ཡར་ཀྱི་ངོ་-शुक्ल पक्ष

ཡལ་ག་- शाखा प्रशाखा

ཡལ་ག་གེལ་- रूख; वृक्ष

ཡལ་ག་འགེལ་པ་- स्तम्भ

ཡལ་ག་འགེལ་བ་སྔོང་བུ་ -(स्तम्भको) गन्ध

ཡལ་ག་ཕྲ་མོ་- हाँगाविंगा

ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་-पात हाँगा र धड भएको

ཡལ་གའི་མདོ་- शाखा

ཡལ་བ་- लोप हुनु; विलाउनु

ཡལ་བར་འདོར་- वेवास्ता गर्नु

ཡལ་བར་དོར་བ་- परित्याग गर्नु; वेवास्ता गर्नु

ཡལ་བར་འདོར་བ་ -परित्याग गर्नु; वेवास्ता गर्नु

ཡལ་བར་བོར་བ་ -परित्याग गर्नु; वेवास्ता गर्नु

ཡས་- माथि

ཡས་བསྒྲད་- गन्नु

ཡི་ -(सम्वन्धकारक प्रत्यय) को; जुन विशेपण सम्वन्धकारक पनि र तर; अनि जस्तो अकारण प्रयोग

ཡི་གེ་- अक्षर; वर्ण; पत्र.

ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་- स्व अल्प अक्षर; थोरै अक्षरहरूमा

ཡི་གེ་མཉམ་པ་ཉིད་- अक्षर समता

ཡི་གེ་དང་དོན་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་- व्यञ्जनार्थ व्यवस्था

ཡི་གེ་དང་ཚིག་དང་ཚིག་འབྲུ་- अक्षर पद व्यञ्जन

ཡི་གེ་མཉམ་པར་འགོད་པ་- समक्षर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡི་གེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- वयञ्जन समापत्ति; पूर्ण अक्षर

ཡི་གེ་འབྲི་བ་- लेखन; अक्षर लेख्नु

ཡི་གེ་འབྲུ་- लिपी अक्षर

ཡི་གེ་བཟང་པོ་- सुव्यञ्जन

ཡི་གེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- अभिपार्यास व्यञ्जन; अविराम अक्षर

ཡི་གེ་ལ་དམིགས་པ་- व्यञ्जनालम्बन; अक्षर अवलोकन

ཡི་གེ་ལེགས་པར་ངེས་པར་བཤད་པ་- निश्चित रूपमा अक्षरहरूलाई राम्ररी व्याख्या गर्नु

ཡི་གེའི་ཚོགས་ -व्यञ्जन काय; अक्षरहरूको समूह

ཡི་གེའི་ལྷ་- अक्षर देव

ཡི་གེར་འཇུག་པ་- लेख्छ; अक्षरहरूमा संलग्न हुनु

ཡི་གེར་འདྲི་- लेख्छ

ཡི་གེར་འདྲི་བ་- लेख्नु; लेखन

ཡི་གེར་འདྲི་བར་འགྱུར་-लेख्नु

ཡི་གེར་འདྲི་བར་འགྱུར་བ་-लेख्नु

ཡི་གེར་འདྲིར་འཇུག་པ་ -लेख्नु; अक्षरहरूमा संलग्न हुनु

ཡི་གེར་བྲིས་ནས་འཆང་བ་- जे लेखिएको छ त्यसलाई मनमा लिनु

ཡི་གེར་མ་ལོག་པ་- व्यञ्जन अविपर्याय; गल्ती नभएको अक्षर

ཡི་དགས་- प्रेत

ཡི་དྭགས་- प्रेत

ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་- प्रेत योनी

ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- भोको प्रेतको आधारयुक्त सामान्य प्राणी

ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་པ་- प्रेत विपयीक

ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་- प्रेत गति

ཡི་དམ་- इष्ट देवता; प्रतिज्ञा; प्रतिज्ञा गरेको व्यक्ति

ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ -इष्ट देवता

ཡི་དམ་མ་ཉམས་པ་- प्रतिज्ञा; वाचा नतोड्नु; नत्याग्नु

ཡི་དམ་མི་ཉམས་པ་ -प्रतिज्ञा; वाचा नतोड्नु; नत्याग्नु

ཡི་དམ་ལ་བརྟན་པ་- दृढ प्रतिज्ञा; दृढ वाचामा

ཡི་འབྲུ་དང་ངེས་པའི་ཚིག་བཟང་པོར་བཟུང་བར་བྱའོ་- सुनिरुक्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡི་ཞུགས་པ་- निराशा; हतोत्साह

ཡི་རང་བ་- अनुमोदन

ཡི་རངས་པ་- उत्त मान

ཡིག་གྲངས་- पंक्ति

ཡིག་ཆ་- पाठ्य पुस्तक; वादविवादको शैलीमा लेखिएको; गुम्बाको पाठ्य पुस्तक

ཡིག་བྲིས་- लेख्छ

ཡིག་འབྲི་- लेख्छ

ཡིག་འབྲུ་- अक्षर

ཡིད་- मानस; मन; बोधक; विद्रत्

ཡིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་དག་པར་སེལ་བ་- मनको दोषहरूलाई पूर्ढण रूपमा उत्मूलन

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་- मानसप्रत्यक्ष; मानसिक प्रत्यक्ष बोध

ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་- मनो जल्प; मानसिक अभिव्यक्ति

ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་- मनको क्लेश

ཡིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་- मनो विज्ञान; मानसिक चेतना

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ -मनो विज्ञान; मानमिक चेतना

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་- मनो विज्ञान; मानसिक चेतना.

ཡིད་ཀྱི་དབང་- मानसिक शक्ति; मानसिक संकाय

ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ -मन इन्द्रिय

ཡིད་ཀྱི་མཚོ་- मानसरोवर ताल

ཡིད་ཀྱི་ལས་- मानसिक कार्य; मानसिक क्रियाकलाप; मानसिक कर्म

ཡིད་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་- मनोभावनीय

ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས་- मनले राम्ररी विश्लेपण गर्नु

ཡིད་འཁྲུགས་པ་- मनको प्रंदोष

ཡིད་དགའ་བར་-मनको खुसी; खुसी

ཡིད་འགྱུར་- मनलाई आमूल परिवर्तन गर्नु; मन परिवर्तन

ཡིད་འགྱུར་པ་ -मनलाई आमूल परिवर्तन गर्नु; मन परिवर्तन

ཡིད་དངངས་པ་- मानसिक रूपमा त्रसित

ཡིད་མངོན་- मानस प्रत्यक्ष; मानसिक प्रत्यक्ष बोध

ཡིད་མངོན་བཅད་ཤེས་ -मानसिक प्रत्यक्ष बोधकर्ता; मानसिक प्रत्यक्ष बोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡིད་སྡང་བ་- घृणा; द्वेष; वैरभाव

ཡིད་ཆེས་- विश्वास; गाढा विश्वास; आत्म विश्वास

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ -गाढा विश्वासको आस्था; ज्ञाता आस्था

ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་- विश्वास द्वारा अनुमान

ཡིད་ཆེས་པ་- अभिश्रद्धानता; सम्प्रत्यय; सम्भावना

ཡིད་ཆེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་- विश्वासमा विघ्न वाधा

ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་- गाढा विश्वासको आस्था

ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མ་- विश्वासयोग्य शास्त्रको परम बोधकर्ता

ཡིད་ཆེས་པའི་བསམ་པ་- विश्वास गर्ने विचार; विश्वासको विचार

ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་- विश्वास गर्नु; विश्वास हुनु

ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ན་- यदि विश्वास छ भने

ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ -विश्वास गर्नु; विश्वास हुनु

ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ -विश्वास गर्नु; विश्वास हुनु

ཡིད་ཉེས་- मनोविकार; मनोहिंसा

ཡིད་གཉིས་- विमति; शंका

ཡིད་གཉིས་ཅན་ -विमति हुनु; शंका हुनु

ཡིད་གཉིས་མེད་ -विमति नहुनु; शंका नहुनु

ཡིད་རྟོན་- मनको आत्म विश्वास; आत्म विश्वास; भर पर्नु

ཡིད་རྟོན་པ་ -मनको आत्म विश्वास; आत्म विश्वास; भर पर्नु

ཡིད་རྟོན་པར་འགྱུར་བ་ -आत्म विश्वास; भर पर्नु

ཡིད་བརྟན་ -मन दृढ; आत्म विश्वास; भर पर्नु

ཡིད་བརྟན་ནས་- भर परेर; आत्म विश्वास साथ

ཡིད་བརྟན་པ་ -मन दृढ; आत्म विश्वास; भर पर्नु

ཡིད་བརྟན་རུང་བ་- मन दृढताको लागि सुहाउँदो

ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་- मानसिक रूपमा र सबैको आधार

ཡིད་དང་ཆོས་- मनो धर्म; मानसिक रूपमा र घटना

ཡིད་དང་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་སྣང་བ་- मनो उद्ग्राह विकल्पाभाष

ཡིད་དང་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- मनसिक रूपमा; बोध र; अवधारणता

ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་- अनाकर्षक; सुन्दर होइन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡིད་དུ་འོང་བ་- आकर्षक; सुन्दर; आनन्ददायी
ཡིད་དོར་བ་- छोड्न चाहनु
ཡིད་བདེ་- मानसिक परम सुख; खुसी; आनन्द
ཡིད་བདེ་བ་ - परम सुख; खुसी; आनन्द
ཡིད་ནང་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་- मनभित्र बोध गर्नु
ཡིད་ནུར་- दीन मानसो
ཡིད་དཔྱོད་- मन परीक्षा; चेतनालाई सही बोध गर्नु
ཡིད་སྤྱོད་- सही धारण
ཡིད་བྱུང་ནས་ -चिढीएको हुनु; निर्भिन्न रूप
ཡིད་བྱེད་ -मानस्कर; मनमा लीनु; विश्वासवाट उत्पन्न
ཡིད་བྱེད་པ་ -मानस्कर; मनमा लीनु; विश्वासवाट उत्पन्न
ཡིད་དབང་- मनो इन्द्रिय
ཡིད་འབྱུང་བ་- अद्वेग निर्विद
ཡིད་མ་གཏད་- एकाग्रता नभएको चित्त; केन्द्रीत नभएको चित्त
ཡིད་མི་སྐྲག་པ་- निडर मन
ཡིད་མི་ཆེས་པས་སྐྲག་པའི་ཕྱིར་- अविश्वासद्वारा त्रसित मनको कारणले
ཡིད་མི་བདེ་- बेखुसी; मानसिक कष्ट
ཡིད་མི་བདེ་བ་ -बेखुसी; मानसिक कष्ट
ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ནས་- सुदुर्मन; बेखुसी हुनु
ཡིད་མི་བྱེད་- अमनस्कर; मानसिक असंलग्रता; मानसिक निस्कृयता
ཡིད་སྨོན་- श्रद्धा; मानिक चाहना
ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་- अह्लादना
ཡིད་འཛིན་- मनो धारणा
ཡིད་ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་- मन क्रोधद्वारा विचलित हुँदा त्यसमाथि भर परेर आधार (पृथ्वी) रातो देखिने चेतना
ཡིད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་-मानसिक आमूल परिवर्तन
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་-मनोकामना पुरा गर्ने रत्न
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ -मनोकामना पुरा गर्ने रत्न
ཡིད་བཟློག་པ་- मन फर्काउनु; मन उल्ट्याउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡིད་འོང་- आनन्दायी; आकर्षक

ཡིད་རབ་ཏུ་རང་- धेरै अनुकूल; धेरै आनन्ददायी

ཡིད་ལ་ཉལ་- मानसिक निस्कृयता

ཡིད་ལ་བྱ་བ་- मानसिक संलग्रता; मानसिक प्रयोग; मासिक क्रियाकलाप

ཡིད་ལ་བྱས་པ་ -मानसिक संलग्रता; मानसिक प्रयोग; मासिक क्रियाकलाप

ཡིད་ལ་བྱེད་ -मानसिक संलग्रता; मानसिक प्रयोग; मासिक क्रियाकलाप

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་- मानस्कर; मानसिक प्रयोग हुनु

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -मानसिक संलग्रता; मानसिक प्रयोग; मासिक क्रियाकलाप

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་པ་- स्थापित मानसिक संलग्रता

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་- एघार मानसिक विचार

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- गल्ती नभएको मानसिक प्रयोग

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ལོག་པ་ -गल्ती नभएको मानसिक प्रयोग

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤངས་པ་-निर्लिखित विपक्ष मनस्कर

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་- अनिक्रान्तमनस्कर

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་- मानसिक प्रयोगमा स्थापित

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- गल्ती नभएको मानसिक प्रयोग

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོ་པ་- मानसिक सोचाइमा सुरुवातकर्ता

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ -मानसिक सोचाइमा सुरुवातकर्ताको योग

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོ་བ་ -सुरुवातकर्ताको मानसिक सोचाइ

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འདས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་- मानसिक सोचाइ पार गरेको योगी

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་- मानसिकर विक्षेप

ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་སྣང་བས་- मानसिक प्रयोगद्वारा अनुकूलताको कारणले

ཡིད་ལ་མི་བྱེད་- अमानिकर; मानसिक अप्रयोग

ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་- अमानसिकर; मानसिक अप्रयोग

ཡིད་ལ་བསམ་- मनोरथ

ཡིད་ལ་བསམ་པ་- मनोरथ

ཡིད་ལས་འབྱུང་- मनोभाव

ཡིད་ལས་འབྱུང་བ་- मनोमय

ཡིད་ལུས་- मानसिक काय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡིད་ལུས་ཐོགས་པ་མེད་པ་- निर्बाध मानसिक काय
ཡིད་ཤེས་- मनो ज्ञान
ཡིད་ཤེས་པ་ -मनो ज्ञान
ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་- अवधारणात्मक मिथ्या प्रत्यक्ष बोध जुन मानसिक चेतना हो
ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ -अवधारणात्मक ग़लत चेतना जुन मानसिक चेतना हव
ཡིན་- हो; हुनु
ཡིན་གྱི་མ་རེད་- सम्भवत होइन वा छैन
ཡིན་གྱི་རེད་- संभवत
ཡིན་ཁྱབ་- प्राणीहरूको व्याप्ति
ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་- समकालिन; एक आपसमा समावेशी
ཡིན་གྱུར་- जे कुनै कुरा हो
ཡིན་འགྲོ་- सम्भवत
ཡིན་ནའང་- यद्यपि; तै पनि; तर
ཡིན་པ་- हो; हुनु
ཡིན་པ་འདྲ་- यस्तो लाग्छ
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་- घटना असम्भव
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་རྟག་པ་- घटना असम्भव भएको स्थायी घटना
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ -घटना असम्भव भएको ज्ञानको वस्तु
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་- हुनुको विपरित
ཡིན་པ་སྲིད་པ་- सम्भावित घटना; घटना सम्भव छ
ཡིན་པ་སྲིད་པའི་རྟག་པ་ -घटना सम्भव भएको स्थायी घटना
ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ -घटना सम्भव भएको ज्ञानको वस्तु
ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྟག་པ་- स्थायी घटना भएको कुनै कुरा
ཡིན་ཚུལ་- हुनुको विधि
ཡིན་ཚོད་- हुनुको परिमाण
ཡིན་ཡང་- छ; तर; यद्यपि; जेहोस्
ཡིན་ལུགས་- हुनुको विधि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡིན་ལོག་- केही हुनुको विपरित

ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་- हुनुको विपरित र नहुनुको विपरित

ཡིས་- अनि

ཡུ་བ་- डाँठ; लट्ठी

ཡུངས་འབྲུ་-तोरी

ཡུངས་མར་གྱི་མར་མེ་ -तैल प्रद्योत

ཡུད་- मुहूर्त

ཡུད་ཙམ་ -मुहूर्त

ཡུད་ཙམ་ཞིག་ -मुहूर्त

ཡུད་ཙམ་ཡང་ -मुहूर्त पनि

ཡུན་- समय अवधि

ཡུན་ཚད་- समय अवधि

ཡུན་རིང་- चिर काल; लामो समय

ཡུན་རིང་དུ་- एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་- लामो समम सम्म पालना गर्नु

ཡུན་རིང་པོ་- दीर्घ काल

ཡུན་རིང་པོ་ནས་- एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་པོར་ནས་ -एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་པོར་གནས་པར་གྱུར་ཤིག་- चिर स्थित

ཡུན་རིང་བར་ -एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་མོ་ -एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ -एउटा लामो समयको लागि

ཡུན་རིང་ལོན་ནས་ -एउटा लामो समयको लागि

ཡུམ་- माता; आमा

ཡུམ་གྱི་ལྟུམས་སུ་འཇུག་པ་- आमाको गर्भमा प्रवेश गर्नु

ཡུམ་འགྱུར་- माता; आमा

ཡུལ་- विपय; देश; देशान्तर; प्रदेश

ཡུལ་འཁོར་- राष्ट्र; राज्य राष्ट्र

ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་མདོ་- राष्ट्रपाल परिपञ्च सुत्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྙོམས་- राष्ट्र पिण्ड

ཡུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྙོམས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་- राष्ट्र पिण्ड परिभोक्तु कामेन

ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྙོམས་ -राष्ट्र पिण्ड

ཡུལ་གང་དུ་- जुन दिशामा भए पनि; कुन दिशामा

ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་- विषय आयतन

ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་- अस्वीकृतिको वस्तुगत वस्तु

ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་- स्थानको दृष्टिकोणवाट; वस्तुको दृष्टिकोणवाट

ཡུལ་གྱི་ལྟ་བ་- वस्तुगत दृष्टिकोण

ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་- विषय सिद्धि; वस्तुगत स्थापना; वस्तुगत अस्तित्व

ཡུལ་གྱི་དབུས་འདི་- मध्य देश

ཡུལ་གྱི་མི་ལ་མཐུ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཐོབ་པ་-जानपस्थमविर्य पाप्त

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་- विस्तृत; मध्य तथा सघन माताहरू

ཡུལ་ངེས་- निश्चय गर्ने कारक तत्त्व

ཡུལ་ངེས་པ་- देशनीयता

ཡུལ་ཅན་- विषयी; गोचर

ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་- एउटा वस्तु धारकको को अस्वीकृतिको वस्तु

ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་- विषयगत दृष्टि

ཡུལ་ཅན་མཐུན་པའི་དོན་དམ་- समन्वयात्मक विपयगत चरम

ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ -विषयगत चरम

ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་- वास्तविक विषयगत चरम

ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་-अरूपक विषयगत चरम

ཡུལ་ཆུང་བ་- सानो वस्तु

ཡུལ་རྟོགས་མཁན་- वस्तु महसुस गर्ने चेतना

ཡུལ་སྟེང་ནས་- विपयगत रूपमा

ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་- वस्तुगत अस्तित्व

ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་- विषय प्राप्ति

ཡུལ་མཐའ་- अन्त देश

ཡུལ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་ -समन्वयात्मक विपयगत चरम

ཡུལ་དང་དུས་- देश काल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡུལ་དྲུག་- छवटा वस्तुहरू

ཡུལ་དུས་རྒྱུམས་པ་ངེས་པ་- देशकालकारणीयता

ཡུལ་དེ་ཉིད་ན་གནས་པའི་འདུ་བྱེད་- त्यस वस्तुमै अनुपालना गर्ने विभेद

ཡུལ་དེ་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པར་འཆར་བ་- द्वैध रूपमा को परिप्रेक्षमा देखा पर्ने वस्तु

ཡུལ་དོན་དམ་- वस्तुगत चरम

ཡུལ་ན་གནས་པ་- प्रदेश रहेको

ཡུལ་རྣམ་- विषयकर

ཡུལ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་- लाक्षणिक वस्तुगत चरम

ཡུལ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ -अलाक्षणिक वस्तुगत चरम

ཡུལ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་པའི་ལམ་ - विषय आशक्ति मार्ग

ཡུལ་ཕྱོགས་- क्षेत्र

ཡུལ་དབང་འཕྲད་- चेतना शक्ति र वस्तुको मिलन

ཡུལ་མི་མེད་པ་- अवस्तुहिनता

ཡུལ་མེད་ -अदेश

ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་- देशान्तर गमन

ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་- अन्य देश प्राप्ति

ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་- देशान्तर संक्रान्ति

ཡུལ་གཞན་ན་གནས་པ་- अन्य देशमा रहनु

ཡུལ་ཡོན་ཏན་ལྡན་- गुणवत देश; अरू गुणहरू हुनु

ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་- विषय आलोचन

ཡུལ་ལ་ལར་- केही देशहरूमा

ཡུལ་ཤེས་པ་- देशज्ञ; वस्तु चेतना; एउटा स्थानको चेतना

ཡུལ་སོ་སོ་ངེས་པ་- विषय प्रतिनियम; निश्चय गर्ने कारक तत्त्व

ཡུལ་ཧྰ་ར་ཎི་- वाराणसी

ཡེ་གདོད་མ་- आदि सुरुवात

ཡེ་མེད་པ་- वाह्य अनस्तित्व

ཡེ་མེད་པ་མ་ཡིན་- ना सर्वाथ भव

ཡེ་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་- न त यो पूर्ण रूपले अनस्तित्व हो

ཡེ་ཤེས་- ज्ञान; परम ज्ञान; परम ज्ञान चेतना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་- सर्व ज्ञान निमित्तत्व
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- ज्ञान विशेष
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་- ज्ञान निमित्तत्व
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་- परम ज्ञानको स्तर
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- प्रज्ञा पारमिता
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་- ज्ञान मुद्रा
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་- ज्ञान सम्भार
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་- ज्ञान विद्या
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་- ज्ञान मार्ग
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་- ज्ञान प्रेरित
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་- ज्ञान व्याप्त
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟིན་པ་- ज्ञान परिग्राह
ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྲིན་ལས་- ज्ञान विशेष कर्म
ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་- जस माथि थोरै प्रज्ञाज्ञान झरेकाहरू
ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཉིད་- ज्ञान महत्त्व
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་- ज्ञान धर्म काय
ཡེ་ཤེས་འཇུག་པ་- ज्ञान प्रवृत्ति
ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་- ज्ञानगर्भ
ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་- ज्ञानगर्भ समुच्चय
ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པ་དང་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་- सवै पक्षहरूको परम प्रज्ञाज्ञानको सम्बन्धमा निर्वाधि र असंलग्न
ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་- परम ज्ञानमा बाधा बिना
ཡེ་ཤེས་དང་ལས་- ज्ञान कर्म
ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ -ज्ञान बज्र
ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་- काग्यु विद्वान येसे दोर्जे
ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་- चतुर विद्या ज्ञान
ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྔ་ཚོགས་པའི་ཕྲིན་ལས་- चतुर ज्ञान कर्म
ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་- विशुद्ध ज्ञान
ཡེ་ཤེས་པ་- ज्ञानसत्व

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་-ज्ञानसत्वको प्रवेश

ཡེ་ཤེས་དཔལ་- ज्ञान केतु; महान् परम ज्ञान

ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་- अनुत्तर ज्ञान

ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ་- परम ज्ञानको महान् स्रोत जस्तै

ཡེ་ཤེས་མ་བསྒྲིབས་པ་- अनवरत ज्ञान

ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒོ་- ज्ञान नय द्वार

ཡེ་ཤེས་ཚོགས་- ज्ञान सम्भार; ज्ञान संग्रह

ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་- गुरु पद्मसंभवकी तिब्बती सहचरी

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་- ज्ञान दर्शन

ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་- ज्ञान वैपुल्य

ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་- प्रज्ञा ज्ञानको सम्वन्धमा केही प्रभुत्व हासिल गरेकाहरू

ཡེ་ཤེས་ལ་ཚོལ་བའི་རྣམ་པ་- प्रज्ञा ज्ञान खोज्ने; जाँच्ने पक्ष

ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ -प्रज्ञा ज्ञानको सम्वन्धमा पुरै प्रभुत्व हासिल गरेकाहरू

ཡེ་ཤེས་ལམ་- ज्ञान मार्ग

ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་- ज्ञान सुविशुद्ध अभ्यार्थ

ཡེངས་- अलमल

ཡོ་ག་- योग

ཡོ་བྱད་- परिस्कार; सरसामानहरू; आवश्यक द्रव्य

ཡོ་བྱད་དང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་- परिस्कारोपकारण

ཡོ་བྱད་འབྱོར་བ་ -आवश्यकताहरू र उपचार्जन; लाभ

ཡོ་རེ་བ་- समग्र

ཡོང་- आउँदो; हुनेछ

ཡོང་སུ་མི་ཆད་པར་འགྱུར་- नकाटिएको; अविनाश

ཡོངས་- समग्र; सम्पूर्णरूपले; पुरै

ཡོངས་བསྐོར་བ་- पुरा परिक्रमा; घुमाउनु

ཡོངས་གྲུབ་- परिनिस्पन्न पुरा स्थापित घटना

ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་- परिनिस्पन्नलक्षण; पुरै स्थापित गुण

ཡོངས་འགེངས་- परिपूर्ण पार्छ; पुरा गर्नु; सन्तुष्ट पार्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་བསྔོས་- जम्मा पार्नु; आज्ञा दिनु
ཡོངས་བསྒྱུགས་- परिणामना गर्नु
ཡོངས་བསྔོ་- परिणामना गर्नु
ཡོངས་བསྔོ་བར་བྱེད་- परिणामना गर्नु
ཡོངས་བསྔོས་- परिणामना गर्नु
ཡོངས་གཅོད་- सकारात्मक समावेश
ཡོངས་བརྗོད་ -अभिव्यक्त गर्नु
ཡོངས་བརྗོད་པ་ -अभिव्यक्त गर्नु
ཡོངས་ཉམས་- परित्याग; पुरै परित्याग
ཡོངས་ཉམས་པ་- हानी; परित्याग
ཡོངས་གཏད་- परिन्दान; परिन्दित
ཡོངས་རྟོག་- परिकल्पना गर्नु; सोच्नु
ཡོངས་རྟོག་པ་ -परिकल्पना गर्नु; सोच्नु
ཡོངས་དག་- परिशुद्धि
ཡོངས་དག་པ་- शुद्धि
ཡོངས་འདུ་ -पारिजात
ཡོངས་འདོན་- वाहिर आउने; उच्चारण गर्ने पार्नु
ཡོངས་བསྡུས་- परिग्राहः समग्र संग्रह
ཡོངས་བསྡུས་ནས་ -समग्र संग्रह गरेर
ཡོངས་སྤོང་- पुरै परित्याग
ཡོངས་སྤོང་ཉིད་- पुरै परित्याग
ཡོངས་སྨིན་ -परिपाक
ཡོངས་སྨིན་པར་བྱེད་ -परिपाक; पुरा परिपक्व
ཡོངས་སྨིན་བྱ་ -परिपाक; पुरा परिपक्व
ཡོངས་སྨིན་བྱེད་ -परिपाक; पुरा परिपक्व
ཡོངས་འཛིན་- ठूलो मानिसको सेवक; गुरु
ཡོངས་རྫོགས་- परिपूर्ण
ཡོངས་རྫོགས་བྱས་ནས་- पुरा गरेर; सिद्ध गरेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་ཞུས་པ་- अर्पण; प्राप्त गर्नु; सोध्नु; अनुरोध
ཡོངས་ཟིན་- गर्नु पर्ने; द्वारा असर पर्नु; धारण; जोड्नु
ཡོངས་ཟིན་པ་ -गर्नु पर्ने; द्वारा असर पर्नु; धारण; जोड्नु
ཡོངས་བཟུང་- बोध; धारण; विचार
ཡོངས་ཤེས་- परिज्ञान
ཡོངས་ཤེས་ནས་- बोध गरेर
ཡོངས་ཤེས་པ་- बोध गर्नु
ཡོངས་སུ་- समग्र रूपमा; सम्पूर्ण रूपमा
ཡོངས་སུ་བཀྲོལ་- परिमोच्य
ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་- खेद; परिखेद; निवारण
ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་མེད་པ་- अद्वेष
ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་- रक्षा गर्नु; राख्नु; सुरक्षा गर्नु
ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་- रक्षा गर्नु;
ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་པ་ -रक्षा गर्नु
ཡོངས་སུ་བསྐོར་- समग्र परिक्रमा गर्नु; घुमाउनु
ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ -समग्र परिक्रमा गर्नु; घुमाउनु
ཡོངས་སུ་བསྐོར་བར་གྱུར་པ་ -समग्र परिक्रमा गर्नु; घुमाउनु
ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་- रक्षा गर्नु; संरक्षण गर्नु; मद्दत गर्नु; बचाउनु
ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་ -रक्षा गर्नु; संरक्षण गर्नु; मद्दत गर्नु; बचाउनु
ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་- रक्षा गर्नु पर्छ
ཡོངས་སུ་ཁེབས་པ་- पुरै ढाकिएको; छोपिएको
ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་- परिज्ञानता
ཡོངས་སུ་གོམས་པ་- परिभावना
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་- परिवृत्ति; आमूल परिवर्तन गर्नु
ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་- टाढा टाढा सम्म परिचित
ཡོངས་སུ་གྲུབ་- पूर्ण रूपले स्थापित
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ -पूर्ण रूपले स्थापित
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ -परिनिस्पन्न स्वभाव; पूर्ण रूपले स्थापित निकायपन
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ -परिनिस्पन्न लक्षण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ -परिनिस्पन्न स्वभाव

ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་- परिमोक्ष; पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ -पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ་ -पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་དགམས་པ་- परिन्दान

ཡོངས་སུ་དགྲོལ་- परिमोक्ष; पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་དགྲོལ་བ་ -परिमोक्ष; पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ -परिमोक्ष; पुरै मुक्त पार्नु

ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་པ་- परिवर्तनीय श्रवक

ཡོངས་སུ་འགྲིབ་- परिहानी; पुरै क्षीण हुनु

ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་ -परिहानी; पुरै क्षीण हुनु

ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་ -परिस्थापना; समग्र स्थापना

ཡོངས་སུ་འགྲོལ་བ་- पुरै मुक्त हुनु

ཡོངས་སུ་རྒྱས་- पुरै विस्तार हुनु; वृद्धि हुनु

ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ -पुरै विस्तार हुनु; वृद्धि हुनु

ཡོངས་སུ་རྒྱུ་བ་མེད་པ་- असमुद्कारता

ཡོངས་སུ་སྒོམ་པ་- पुरै विकास गर्नु; मध्यस्थ गर्नु

ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་- पुरै परिवर्तन; नियन्त्रण हुनु

ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་- परिवर्तक

ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པ་- पुरै स्थापित भएको

ཡོངས་སུ་སྒྲོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་- परिकिर्त्यमन रूप

ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པ་- परिभावना

ཡོངས་སུ་བསྒོས་ནས་- परिभावित

ཡོངས་སུ་བསྒོས་པ་- परिभवितत्य; परिभवित; परिभाषित

ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་- टाढा टाढासम्म परिचित; प्राख्यात

ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་ནས་ -टाढा टाढासम्म परिचित; प्राख्यात

ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ -टाढा टाढासम्म परिचित; प्राख्यात

ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པ་- पुरै स्थापित

ཡོངས་སུ་ངེས་པ་- निश्चित गर्नु निश्चितता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་བསྔོ་- परिणामना गर्छ

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་- परिणामनता

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱ་ -परिणामनता

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱེད་ -परिणामनता

ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་ -परिणामनता

ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་ཡིན་- परिणामित हुन्छ

ཡོངས་སུ་བསྔོས་པར་གྱུར་ཡིན་ -परिणामित हुन्छ

ཡོངས་སུ་བསྔོས་པས་- परिणामयन्त

ཡོངས་སུ་གཅོད་- परिच्छेदन; परिन्यूनिकरण

ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་བྱེད་པ་ -परिच्छेदन; परिन्यूनिकरण

ཡོངས་སུ་ཆད་པ་- परिच्छिन्न; परिच्छेद

ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་- अपरिच्छिन्न

ཡོངས་སུ་བརྗོད་- अभिव्यक्ति; व्यक्त; भन्नु

ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ -अभिव्यक्ति; व्यक्त; भन्नु

ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་- परिकिर्तिमान रूप

ཡོངས་སུ་ཉམས་-परिहानी; भ्रष्ट; विकृत

ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་- परिहीन; परिहार्नी

ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ -परिहीन गर्छ; विकृत पार्छ; भ्रष्ट पार्छ

ཡོངས་སུ་གཏང་བ་- परित्याग गर्छ

ཡོངས་སུ་གཏང་བ་མེད་པ་- अपरित्याग्य

ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ་- अपरित्यागी

ཡོངས་སུ་གཏད་པ་- परिन्दान; परिन्दित

ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་- पर्योपयोग

ཡོངས་སུ་གཏོང་- त्यागी; परित्यागित

ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་- परित्याग्य

ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་དོ་- परित्याग गर्छ

ཡོངས་སུ་བཏང་བ་- परिमुक्त; परित्याग गर्छ; परित्यागित

ཡོངས་སུ་བཏང་བར་འགྱུར་- परिमुक्त

ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱ་བ་- परित्यागतव्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱའོ་- दातव्य

ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་- परिकल्प्यमन; परितर्क; परिकल्पना

ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མ་མཆིས་པ་- परिकल्पित असत

ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་- परिक्षा; बोध; सिद्धि

ཡོངས་སུ་ལྷུང་བས་- पुरै खसेको

ཡོངས་སུ་སྟོན་- पुरै सिकाउनु; पुरै सङ्केत गर्नु

ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ -पुरै सिकाउनु; पुरै सङ्केत गर्नु

ཡོངས་སུ་སྟོན་ཕྱིར་ -पुरै सिकाउनु; पुरै सङ्केत गर्नु

ཡོངས་སུ་བརྟག་- पुरै विश्लेपण गर्नु; पुरै जाँचबुझ गर्नु

ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་ -पुरै विश्लेषण गर्नु; पुरै जाँचबुझ गर्नु

ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ -पुरै विश्लेपण गर्नु; पुरै जाँचबुझ गर्नु

ཡོངས་སུ་བརྟོག་པ་- सोचाइ; अवधारणात्मक चेतना; सोच्नु

ཡོངས་སུ་བསྟན་ -पुरै सिकाउनु; पुरै सङ्केत गर्नु

ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ -पुरै सिकाउनु; पुरै सङ्केत गर्नु

ཡོངས་སུ་ཐར་པར་བྱའོ་- मुक्त हुनु पर्छ; मोक्ष प्राप्त गर्नु पर्छ

ཡོངས་སུ་དག་འགྱུར་- परिशुद्ध; परिशुद्धीकरण

ཡོངས་སུ་དག་པ་ -परिशुद्ध; परिशुद्धीकरण

ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་- परिशुद्धि र विशुद्धि पनि

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཁྱད་པར་- परिशुद्धि विशेप

ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་པ་- परिशुद्ध भूमिक

ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་- परिशोधन गर्छ

ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་- परिशोधन; परिशुद्धि

ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་- परिशोधन गर्छ

ཡོངས་སུ་དུལ་བ་- परिदमन; पुरै अनुशासित बनाउनु

ཡོངས་སུ་དུལ་བར་བྱེད་- परिदमन गर्छ

ཡོངས་སུ་དྲིས་པ་- प्रश्न; सोध्नु

ཡོངས་སུ་གདུང་བ་- परिदाह

ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་- अपरिदाह; अनाभिलाषा

ཡོངས་སུ་འདུད་པར་བྱེད་- पुरै श्रद्धा गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་བྱའོ་- प्रश्न; सोध्नु

ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་- सुपरिचित

ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱེད་- परिचय गर्छ; सुपरिचित हुनु

ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་- परिनायक; नेतृत्व गर्नु; जोड्नु; मार्गदर्शन गर्नु

ཡོངས་སུ་སྡུད་པར་འགྱུར་རོ་ -परिग्राह; पुरै सङ्ग्रह गर्नु; पुरै समावेश गर्नु; पुरै जोड्नु

ཡོངས་སུ་སྡུད་པར་བྱེད་- परिग्राह; पुरै सङ्ग्रह गर्नु; पुरै समावेश गर्नु; पुरै जोड्नु

ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ་ -परिग्राह; पुरै सङ्ग्रह गर्नु; पुरै समावेश गर्नु; पुरै जोड्नु

ཡོངས་སུ་གནས་པ་- परिभाष; परिपालन

ཡོངས་སུ་སྣང་བ་- देखा पर्नु; रूप

ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་- पुरा अनुशंधान; पुरा जाँच विभेद

ཡོངས་སུ་སྤང་བ་- परिवर्जन; परित्याग; परित्याज्य

ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཐབས་- परित्यागोपाय

ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་- परित्यागको वस्तु परित्याग

ཡོངས་སུ་སྤངས་- पुरै परित्याग

ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་- परिवर्जन; पुरै परित्याग

ཡོངས་སུ་སྤོང་ -परिवर्जन; पुरै परित्याग

ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ -परिवर्जन; पुरै परित्याग

ཡོངས་སུ་སྤོད་- पुरै अभ्यास गर्छ

ཡོངས་སུ་སྤྱད་- परिभोग; पुरै अभ्यास; पुरै उपयोग; पुरै सम्पादन

ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ -परिभोग; पुरै अभ्यास; पुरै उपयोग; पुरै सम्पादन

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ -परिभोग; पुरै अभ्यास; पुरै उपयोग; पुरै सम्पादन

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ -परिभोग; पुरै अभ्यास; पुरै उपयोग; पुरै सम्पादन

ཡོངས་སུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་- परिवाह्य

ཡོངས་སུ་བྱང་བ་- परिशुद्ध; परिशुद्धी

ཡོངས་སུ་བླངས་- समादय; पुरै ग्रहण गर्नु पुरै अनुमान गर्नु

ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་- परिशोधन- विशोधन- परिक्रमण

ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བགྱིས་ -परिशोधन- विशोधन- परिक्रमण

ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ -परिशोधन- विशोधन- परिक्रमण

ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་- परिशोधयीतव्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་- परिशोधन

ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་- कर्ता परिचय योग

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་- परिशोधन- परिक्रमण- भूमि परिक्रमण

ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་- परियुक्त

ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་- पुरै अस्थापित

ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་- अपरिहानीक

ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བ་- अपरित्यक्त

ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་- अपरिशुद्ध

ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བ་- अपर्याभद- अपरिशुद्ध

ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་- अपरिपक्कत

ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་- अपरिपूर्ण

ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་- अपरिग्राह; अबोध; अग्राह; अविचार

ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དབང་པོ་- अज्ञानता अज्ञानी इन्द्रिय

ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་- अद्वेष

ཡོངས་སུ་མི་ངལ་- अशिथिलता

ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་- अपरिहान धर्म

ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་- अपरित्यक्त; अपरित्याग

ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་- अपरिज्ञान

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་-परिनिर्वाण

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- परिनिर्वाण

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་བྱ་བ་- परिनिर्वापयीतभ्यम

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་- अपरिनिर्वाण धर्मकं

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་ཟློག་པ་- परिनिर्भापन

ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- परिपक्क; परिपक्पता

ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་མཚན་- परिपाक लक्षण

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་གྱུར་ནས་- पाकम गत; पुरै पाकेको

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་- पुरै पाक्नु; पुरै परिपक्क हुनु

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་- परिपाक

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་- परिपाक; परिपक्क

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- परिपक्क

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་བྱ་བ་- परिपक्क हुन्छ

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མཛད་པ་- परिपाक; परिपाकन

ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་རུང་བར་བྱ་བ་ -परिपाकन योग

ཡོངས་སུ་སྨིན་བྱ་; परिपाकन

ཡོངས་སུ་བཙལ་- पुरै खोज्नु

ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་ -पुरै खोज्नु; पुरै जाँच गर्नु

ཡོངས་སུ་ཚོལ་ -पुरै खोज्नु; पुरै जाँच गर्नु

ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -पुरै खोज्नु; पुरै जाँच गर्नु

ཡོངས་སུ་འཚལ་བ་ -पुरै खोज्नु; पुरै जाँच गर्नु

ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ -पुरै खोज्नु; पुरै जाँच गर्नु

ཡོངས་སུ་འཛིན་- परिग्राह; पुरै वोध गर्नु; पुरै विचार गर्नु

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་- सम्परिग्रहण परिग्रहण

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་- स्व परिग्राह त्याग

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་- निस्परिग्राहार्थ

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་- परिग्राहिक

ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་- परिग्रहण गर्छ; पुरै बोध गर्नु

ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་ -परिग्रहण गर्छ; पुरै बोध गर्नु

ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་- परिग्राहक; बोध गर्नु

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་- परिपूर्ण; परिपूर्णत्व; सम्पूर्ण; पूर्ण

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྐྱེན་- परिपुरि प्रत्यय

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- परिपूर्ण शील

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག་- यो परिपूर्ण होस्

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་- परिपूर्ण

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་- परिपूर्य अर्थ

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་- परिपूर्ण; परिपुरी

ཡོངས་སུ་ཞུ་ -सोध्नु; प्रश्न

ཡོངས་སུ་ཟད་པ་- पुरै समाप्त गर्नु; पुरै लोप हुनु

ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་- परिग्राह; पुरै जोडिएको; पुरै असर परेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོངས་སུ་གཟུང་- परिग्राह: पुरै बोध गर्नु; पुरै पहिचान गर्नु

ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་- अनुपरिग्राह: पुरै बोध गर्नु; पुरै पहिचान गर्नु

ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་- अपरिग्राहित: बोध नगर्नु; पहिचान नगर्नु

ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ -अनुपरिग्राह: पुरै बोध गर्नु; पुरै पहिचान गर्नु

ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་ -अपरिग्राहित: बोध नगर्नु; ग्रहण नगर्नु

ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་- पुरै चल्नु; पुरै उतारचढाव हुनु; पुरै हटाउनु

ཡོངས་སུ་བརླན་པ་- पुरै भिजेको

ཡོངས་སུ་ལེན་པ་- पुरै उपयुक्त; पुरै लिनु; प्राप्त गर्नु

ཡོངས་སུ་ལོངས་ -परिभोग: पुरै उपयुक्त; पुरै लिनु; प्राप्त गर्नु

ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པ་- पुरै आनन्द लिनु; स्रोतहरू

ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ -पुरै आनन्द लिनु; स्रोतहरू

ཡོངས་སུ་ཤེས་- परिज्ञान: ज्ञान; पुरै बोध

ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ་- जान्नु; पुरै जान्नु; बोध गर्नु

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ -जान्नु; पुरै जान्नु; बोध गर्नु

ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་- परिज्ञान फल

ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་- पुरै जान्नु पर्छ

ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་- पुरा ज्ञानको वस्तु

ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་- ज्ञान स्पष्ट पार्नु

ཡོངས་སུ་བསམས་པ་- सोच्नु; सोचाइ

ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་- पुरै रक्षा गर्नु; संरक्षण गर्नु [प्रतिज्ञालाई]

ཡོངས་སུ་བསྲུངས་པ་ -पुरै रक्षा गर्नु; संरक्षण गर्नु [प्रतिज्ञालाई]

ཡོངས་སུ་བསླང་- पुरै नसोध्नु; संग्रह नगर्नु; प्रेरित नगर्नु; कर नगर्नु

ཡོངས་བསྲུང་ -पुरै रक्षा गर्नु; संरक्षण गर्नु [प्रतिज्ञालाई]

ཡོད་- छ: अस्तित्व; छ [मसँग]

ཡོད་ཀྱི་མ་རེད་- संभवत होइन

ཡོད་ཀྱི་རེད་- संभवत

ཡོད་ཁྱབ་- अस्तित्वको व्याप्ति

ཡོད་འགྲོ་- सम्भवत

ཡོད་སྒྲུབ་- प्रमाण अस्तित्वमा छ

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོད་པརྟན་དུ་མི་རུང་བ་- अभिआभाष
ཡོད་མཐའ་- अस्तित्वको चरमता
ཡོད་དང་མེད་ -अस्तित्व र अनस्तित्व
ཡོད་དང་མེད་དོན་མཐོན་ སུམ་པ་ -अस्तित्व र अनस्तित्वको प्रत्यक्ष बोधयुक्त
ཡོད་དང་མེད་པ་ -अस्तित्व र अनस्तित्व; हुनु र नहुनु
ཡོད་དང་མེད་པ་ཉིད་ -अस्तित्व र अनस्तित्व; हुनु र नहुनु
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པའི་མཐའོ་- यो अस्तित्वमा छ र स्थायित्वको चरम हो
ཡོད་ན་- उदि छ भने
ཡོད་པ་- भव; संभव; हुन्छ; अस्तित्व छ
ཡོད་པ་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་- सबै अस्तित्वहरूलाई परित्याग गर्नु
ཡོད་པ་ཉིད་- सुत्त्व; अस्तित्व
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་- अस्तित्व देशना
ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་- न भव; अनस्तित्व
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་- अस्तित्व र अनस्तित्व; हुनु र नहुनु
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ -अस्तित्व र अनस्तित्व; हुनु र नहुनु
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ -अस्तित्व र अनस्तित्वको समानता
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་དག་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ -अस्तित्वमा रहेको र अस्तित्वमा नरहेकोहरू भिन्न नभएको हुनाले
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ -अस्तित्वमा रहेको र अस्तिंत्वमा नरहेकोहरूङ्को वास्तविकता; षडासत तत्त्व
ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་- अस्तित्व र हुनु बीचको भिन्नता
ཡོད་པ་འདྲ་- यस्तो लाग्छ
ཡོད་པ་སྤངས་པ་-अस्तित्व परित्याग
ཡོད་པ་མ་འདྲ་- संभवत होइन वा छैन
ཡོད་པ་མ་ཡིན་- छैन; अस्तित्वमा छैन
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་- अस्तित्वमा छैन; यो उत्पन्न नहुने भएकोले
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་- असत परिकल्पना
ཡོད་པ་མེད་- अनस्तित्व
ཡོད་པའམ་མེད་པ་- भवअभव; अस्तित्वमा रहेको र नरहेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོད་པའི་མཐའ་- अस्तित्वको चरम

ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་- सलक्षण; अस्तित्वको गुण

ཡོད་པར་- जुन छ; अस्तित्वमा भएकोले

ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་- अस्तित्वमा रहेको रूपमा वोध गर्नु; भव विकल्प

ཡོད་པར་འཛིན་པ་- षड् ग्राह; अस्तित्वमा रहेको रूपमा बोध गर्नु

ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ -अस्तित्वमा रहेको रूपमा बोध गर्नु

ཡོད་པས་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་- अनस्तित्व; अस्तित्वमा छैन

ཡོད་མ་ཡིན་ -अनस्तित्व; अस्तित्वमा छैन

ཡོད་མིན་ -अनस्तित्व; अस्तित्वमा छैन

ཡོད་མེད་ -अनस्तित्व; अस्तित्वमा छैन

ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་མེད་པ་- अस्तित्व र अनस्तित्वमा कुनै विभेद छैन

ཡོད་མེད་ཉིད་-अस्तित्व र अनस्तित्व

ཡོད་སྨྲ་བ་- आवस्तीवादी

ཡོད་ལུགས་- अस्तित्वमा रहने विधि

ཡོན་- दक्षिणा

ཡོན་ཏན་- गुण; असल गुण

ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་- असल गुणहरूको आधार

ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་- विशेष गुणहरू हुनु.

ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ -विशेष गुणहरूको अवरोध

ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་- असल गुणहरूको अवसर

ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་- विशेष गुणहरू

ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་- गुण वृद्धि महात्म्य

ཡོན་ཏན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གྲོལ་བ་- असल गुणहरूको विसंगतिहरूबाट मुक्त

ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྲེ་བ་- असल गुणहरूद्वारा गह्रौं

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་– गुण सागर; असल गुणहरूको सागर

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ -असल गुणहरूको सागर पारी

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་- सय गुणा असल गुणहरूको बाह्र

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ -सय गुणा असल गुणहरूको बाह्र उदय

ཡོན་ཏན་བསྔགས་པའི་ཕྲེང་བ་- गुण वर्ण माला

 CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོན་ཏན་འཆང་བ་- गुण धर; असल गुणहरू धारण

ཡོན་ཏན་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་- असम गुण युक्तत्व

ཡོན་ཏན་གཏེར་- गुण निधि

ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་- गुण दर्शन

ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་- गुण दोष परीक्षण

ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་- गुण युक्त; गुण योग

ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་- गुणवत्; गुण युक्त

ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བཤེས་གཉེན་- गुण मित्र

ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའི་ཚུལ་- गुण संदर्श योग

ཡོན་ཏན་འདོད་པ་- गुणहरूकोलागि आकांक्षा गर्छ

ཡོན་ཏན་རྣམ་བཅུ་- दस गुणा असल गुणहरू

ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- गुण विभाग

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ལས་- गुण कर्म

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་གང་བའི་ཕྱིར་- असल गुणहरूले पूर्ण भएकोले

ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अप्रमेय गुण; असीमित असल गुणहरू

ཡོན་ཏན་འཕེལ་བྱེད་- गुण वृद्धि

ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་- गुणमती

ཡོན་ཏན་འབྱུང་- असल गुणहरू उदय

ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་- गुणकर; असल गुणहरूको स्रोत

ཡོན་ཏན་མ་མཆིས་པ་- निर्गुण; असल गुणहरू बिना

ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་- बहु गुण मित्र

ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་- अक्षयसम गुण युक्तत्व

ཡོན་ཏན་ཚུལ་- गुण; गुणहरूको विधि

ཡོན་ཏན་ཚོགས་- गुण समुच्चय; गुण संग्रह

ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་མེད་པ་- अतुल्य गुण; भिन्न गुणहरू

ཡོན་ཏན་བཞི་- चारवटा गुणहरू

ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་- गुणभद्र

ཡོན་ཏན་འོད་- गुणप्रभा

ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པ་- रत्न गुण सञ्चय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་- गुण रत्न
ཡོན་ཏན་ལ་འཇུག་པ་- गुण प्रवृत्ति
ཡོན་ཏན་ཤེས་- गुण ज्ञात
ཡོན་ཏན་གསུམ་- त्रिगुण
ཡོན་ཏན་གསུམ་པའི་སེམས་པ་- त्रिगुण चेतना
ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་- गुणधिक: विशेग गुणहरू
ཡོན་གཏན་- गुण
ཡོན་པོ་ -धोकेवाज
ཡོན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱུང་བ་- अवंक
ཡོན་ཕུལ་བ་- दक्षिणा प्रतिस्थापन गर्नु
ཡོན་འབུལ་བ་ -दक्षिणा प्रतिस्थापन गर्नु
གཡག་རྒོད་- बन याक
གཡག་- याक
གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་- याक्दोन साङ्गे पल
གཡང་- कन्दरा; खाडी
གཡང་ལྷ་- भाग्यमानी गलगाँड
གཡང་ས་ -कन्दरा; खाडी
གཡའ་- धूलो; खिया
གཡའ་དག་པ་- धूलोबाट शुद्ध
གཡས་- प्रदक्षिणा; दायाँ हात
གཡས་བསྐོར། གཡས་ནས་བསྐོར་- घडी घुम्ने दिशा तर्फ परिक्रमा
གཡས་ནས་བསྐོར། གཡས་བསྐོར་ -घडी घुम्ने दिशा तर्फ परिक्रमा
གཡས་པ་- दक्षिणा; दायाँ हात
གཡས་ཕྱོགས་- दक्षिणा; दायाँ हात
གཡས་ཕྱོགས་སུ་- प्रदक्षिणा
གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ་- दक्षिणाव्रत
གཡས་གཡོན་- जुनसुकै तर्फ (दायाँ वा बायाँ)
གཡས་བསྐོར་དུ་- घडी घुम्ने दिशा तर्फको गति
གཡི་- बिरालो जातिको जनावर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཡུང་པོ་- पुक्कास

གཡུལ་- संग्राम

གཡུལ་གྱེད་- समार

གཡུལ་ངོར་- संग्राम

གཡུལ་དུ་ཐོག་མར་- शिराम

གཡེང་- विक्षिप्त

གཡེང་བ་- विक्षिप्त हुनु

གཡེང་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་- अविक्षिप्त परिणत

གཡེངས་ -विक्षिप्त हुनु; भौंताग्नु (मानसिक रूपमा)

གཡེངས་པར་བགྱིད་ -विक्षिप्त हुनु; भौंतारिनु (मानसिक रूपमा)

གཡེམ་- यौन समागम

གཡེར་མ་- मरिच

གཡེལ་བ་- उदासीन; निष्क्रिय हुनु

གཡེལ་བ་མེད་པ་- निष्क्रिय हुनु; अस्तित्वमा नहुनु; लगातार

གཡེལ་བར་མེད་པ་ -निष्क्रिय हुनु; अस्तित्वमा नहुनु; लगातार

གཡེལ་མེད་པ་ -निष्क्रिय हुनु; अस्तित्वमा नहुनु; लगातार

གཡོ་- कपट; धोका

གཡོ་འགུལ་- कम्पन हुनु

གཡོ་བ་- गति; चाल; विचलन; उतारचढाव; कपट

གཡོ་བ་མ་མཆིས་པ་- अचल; अकम्प; निष्कपट

གཡོ་བ་མེད་ -अचल; अकम्प; निष्कपट

གཡོ་བ་མེད་པ་ -अचल; अकम्प; निष्कपट

གཡོ་བར་བྱེད་པ་- चल्नु; उतारचढाव; हटाउनु; कपट

གཡོ་མེད་- अचल; निष्कपट

གཡོ་མེད་པ་ -अचल; निष्कपट

གཡོག་པོ་ -सेवकहरू; नोकरहरू

གཡོགས་པ་ - आवरण

གཡོན་- वायाँ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཡོན་བསྐོར་- घडी घुम्ने दिशाको उल्टो गति

གཡོན་ཅན་- धुर्तक

གཡོས་- चल्नु; उतारचढाव; चलाउनु; डगमगाउनु; हटाउनु

གཡོས་པ་- स्पन्दित

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

र

ར་-[कर्मकारक संप्रदान कारक सप्तमी विभक्ति] कुनै दिशामा; सँग; को लागि; सम्म; तर्फ; वाट; लाई

ར་-बाख्रा

ར་རྒོད་- वन बाख्रा

ར་མཆེ་- रान्ये भनिने ठूलो पात

རྭ་- सिंग

རྭ་ཁ་བྲག་- राका पहरा [सेरा गुम्बाको अर्को कुटी]

རྭ་བཅད་པ་- छिन्न भिषाण भ्रमव उपमा

རྭ་བ་- वार जाली; कलम

རྭ་རིགས་- सरभ

རག་ལས་- अधिनत्व; माथि भर पर्नु

རག་ལས་པ་ -अधिनत्व; माथि भर पर्नु

རགས་པ་- स्थूल; अपरिष्कृत; बाक्लो

རགས་པ་དང་ཤི་ཕྲ་བ་- र सूक्ष्म

རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་- खस्रोपनको एकाग्रताको योग

རགས་པ་རྣམས་ -स्थूल; अपरिष्कृत; बाक्लो

རགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ -अपरिष्कृत तथता

རགས་པའི་མི་རྟག་པ་- स्थूल अनित्य

རགས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ -स्थूल लचकपन

རགས་པར་སྨྲ་བ་- स्थूल भाषा; घटियापन

རང་- स्व; आत्म; स्वयम; उ आफै; तिनी आफै

རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་- स्वावलम्वी निकाय; आफै उभिन सक्ने

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་- स्वावलम्वी ठोस निकायको रूपमा स्थापित

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་བདག་གིས་སྟོང་པ་- स्वावलम्वि हुनुको अर्थमा स्वावलम्वी अस्तित्वमा रहेको आत्म हुनुको कमी

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ -स्वावलम्वी ठोस अस्तित्व

རང་རྐྱ་པ་- स्वावलम्वी

རང་རྐྱ་བ་- स्वावलम्वी

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་སྐྱ་ཐུབ་པ་- स्वावलम्वी

རང་སྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་- स्वावलम्वी रूपमा बुझ्न योग्य हुनुको अर्थमा ठोस अस्तित्व

རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་- आफ्नै लागि

རང་གི་- आफ्नै; स्व; आत्म

རང་གི་སྐུ་- स्व काय

རང་གི་ཁམས་- स्व धातु

རང་གི་དགག་བྱ་- यो अम्वीकृतिको वस्तु हो

རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་

རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་-- ज्ञानको वस्तु मध्ये अस्विकारको वस्तु सम्भव भएको अनिश्चयात्मक नकारात्मक

རང་གི་རྒྱུད་- स्व अविच्छिन्नक

རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་- स्व अविच्छिन्नतामा समावेश भएको काय इत्यादि

རང་གི་ངང་- स्व रस; आफ्नै स्वाद; लक्षण; गुण

རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་- यसको त्यागको सम्वन्धित वस्तु

རང་གི་ངོ་བོ་- स्वभाव; स्वरूप

རང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་པ་- परम्परागत प्रकृति

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་- स्वभावता सिद्धि; स्वरूप सिद्धि

རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་- स्वरूप धारण; अभिधर्मकोश भाष्य

རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པ་- स्वरूपस्थितितय

རང་གི་ངོ་བོས་ -स्वरूपता

རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ -स्वभावता सिद्धि; स्वरूप सिद्धि

རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་- यसको आफ्नै निकायको विधिमा अस्तित्व

རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་- परित्यागको सम्बन्धित वस्तु

རང་གི་དངོས་པོ་- आफ्नै संकाय

རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་- आत्म निकाय शून्यता

རང་གི་དངོས་མིང་- यसको आफ्नै वास्तविक नाम

རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་- स्वयम् अभिज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་རྩལ་བ་- स्वयम अभिज्ञान पराक्रम

རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའི་གཟུགས་རགས་པ་- यसको कैयन अङ्गहरूको समूहको अपरिष्कृत रूप

རང་གི་འཛུག་ཡུལ་- यसको संलग्नताको वस्तु

རང་གི་ཉེར་ལེན་- आफ्नै ठोस कारण

རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་- स्व क्लेश

རང་གི་རྟེན་- यसको आधार; स्व आधार

རང་གི་རྟོགས་པ་- स्व सिद्धि; आत्म बोध

རང་གི་ལྟ་བ་- स्व दृष्टि

རང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས་-आत्म बल

རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་- यसको आफ्नै विशेष अभिषेक दिने अवस्था

རང་གི་ཐེག་པ་- स्व यान

རང་གི་དོན་- आत्मार्थ; स्वार्थ

རང་གི་དོན་གྱི་རྟེན་- स्वार्थ आश्रय

རང་གི་དོན་གྱི་རྟེན་གྱི་ཆོས་བསྟན་- धर्म स्वार्थ आश्रय

རང་གི་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་- स्वार्थ निष्ठा

རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་-अनुप्राप्त स्वकार्थ

རང་གི་དོན་དང་ལྡན་པ་- स्वार्थवत्

རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ- स्वार्थ र अरूको उद्देश्यहरू स्थापना गर्नु

རང་གི་དོན་སྒྲུབ་- आत्मार्थ अभ्यास गर्नु; आत्मार्थ स्थापना गर्नु

རང་གི་དོན་ལྡན་སྙོམ་འཇུག་- स्वार्थ समापत्ति

རང་གི་དོན་སྦྱོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་བརྩོན་པར་བྱ་- स्वार्थयोग अनुयुक्त

རང་གི་བདག་ཉིད་- स्व आत्म

རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་-आफ्नै सारको रूपमा अस्तित्वमा छैन

རང་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་- स्व सुख आशक्त

རང་གི་སློབ་- हाम्रो आफ्नै स्कूल

རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་- यसको आफ्नै निर्वाहको विधिले अस्तित्वमा रहेको

རང་གི་གནས་ངན་ལེན་- खराब अवस्थाको आफ्नै अनुमान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་- वस्तुको आफ्नै अवस्थाको वलद्वारा स्थापित
རང་གི་ཕ་ཁྲ་- पैत्रृत
རང་གི་བྱ་བ་- आफ्नै कृयाकलापहरू
རང་གི་དབྱིངས་- स्व धातु; स्व लोक
རང་གི་འབྲས་བུ་- स्व फल
རང་གི་མཚན་ཉིད་- स्व लक्षण; प्रकृति
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་- स्व प्रकृतियुक्त निकायको कमी
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་- स्व लक्षण सिद्धि; स्व लक्षण सिद्ध
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་- स्व लक्षण शून्य
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡོད་- यसको आफ्नै लक्षणको विधिले अस्तित्वमा रहेको
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ -यसको आफ्नै लक्षणको विधिले रहेको
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ -यसको आफ्नै लक्षणको विधिले नरहेको
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ -यसको आफ्नै लक्षणको विधिले अस्तित्वमा नरहेको
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ -यसको आफ्नै लक्षणको विधिले अंस्तित्वमा नरहेको कारणले
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་- स्वलक्षण सिद्धि
རང་གི་ཡུལ་- स्व विपय
རང་གི་ཡུལ་ནས་འདུ་བ་- स्व विषय संग्रह
རང་གི་ཡོན་ཏན་- स्व गुण
རང་གི་རིགས་- स्व जातिय
རང་གི་ལུས་- स्व देह
རང་གི་ས་- स्व भूमि
རང་གི་ས་བོན་- स्व बीज
རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- स्व वुद्ध धर्म प्रतिपक्ष
རང་གི་སེམས་- स्व चित्त
རང་གི་སེམས་ཀྱང་བསྲུང་བ་- स्व चित्त रक्षा
རང་གི་སེམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་- स्व चित्त भाप वर्ती
རང་གི་སྲོག་- स्व जीवित
རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་- स्व व्यक्तन्वय धर्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་གིས་རྟོགས་པ་- स्वयम बोध
རང་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་- स्व परिग्राह, आफै बुझ्नु
རང་གིས་རང་རིག་པ་- यो आफैले आफै जान्नु
རང་གིས་ལྷ་སྒྲུབ་པ་ལ་- देवलाई आफैले हासिल गर्नको लागि
རང་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་- स्व सिद्ध सङ्केत
རང་གྲགས་རྗེས་དཔག་- स्व सिद्ध अनुमान
རང་གྲངས་རྗེས་དཔག་ -स्व सिद्ध अनुमान
རང་གྲོལ་- स्व मुक्त; स्व मुक्ति
རང་དགའ་བ་- सामान्य
རང་རྒྱལ་- प्रतिकबुद्ध
རང་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་པ་-प्रतिबुद्ध परम ज्ञाता
རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་- प्रतिकबुद्ध यान
རང་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་-प्रतिकबुद्ध योगी प्रत्यक्ष
རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་- प्रतिकबुद्ध प्रयोग मार्ग
རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་- प्रतिकबुद्ध अशैक्ष मार्ग
རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་- प्रतिकबुद्ध सम्भार मार्ग
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་- प्रतिकबुद्ध मार्ग
རང་རྒྱལ་གྱི་ས་- प्रतिकबुद्ध भूमि
རང་རྒྱལ་བཅས་པ་- प्रतिकबुद्धसँग
རང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་- यमको आफ्नै कारणहरूद्वारा उदय हुनु
རང་རྒྱུད་- स्वतन्त्र
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་- स्वतन्त्र अनुमान
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་- स्वतन्त्र प्रयोग
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་- स्वतन्त्रिक प्रणालीमा अस्वीकृतिको वस्तु
རང་རྒྱུད་རྗེས་དཔག་- स्वतन्त्र अनुमान
རང་རྒྱུད་པ་- स्वतन्त्रिक स्कूल
རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་- स्वरूप सिद्धि
རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་- स्वरूप सत
རང་ཅག་- स्वयम्; हामी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་གཅེས་འཛིན་- आफैलाई पोषण गर्ने

རང་གཅེས་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་- क्लेशीत आफैलाई पोषण गर्ने

རང་ཚས་- पूर्ण; तात्विक रूपले

རང་ཚས་སུ་- तात्विक रूपमा

རང་ཉིད་- स्वयम्; मात्र; आफै

རང་ཉིད་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་- कुनै कुराको एउटा सर्वव्यापी कारण

རང་ཉིད་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་- कुनै कुराको उस्तै समूहको कारण

རང་ཉིད་དགག་པ་ཡིན་པ་- कुनै कुरा नकारात्मक हुनु

རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་- आत्म पोषण

རང་ཉིད་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་- कुनै कुरा एउटा ठोस कारण बन्नु

རང་ཉིད་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་- कुनै कुरा अनिश्चयात्मक नकारात्मक अर्को न्यूनकरक हुनु

རང་ཉིད་གཟུང་བ་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་བཏགས་ཡོད་-अरू घटनमाथि अनिवार्य रूपमा भर पर्ने बोधङ्को अध्यारोपित अस्तित्व

རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་བློ་སྦྱོང་དགོས་པའི་བསམ་པ་- प्रारम्भिक रूपमा मनलाई तालिम दिन आवश्यक रहेको एक सोचाइ

རང་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་- कुनै कुरा सहयोगात्मक अवस्था हुने

རང་སྟོང་- स्व शून्य

རང་སྟོབས་ཀྱིས་- यसको आफ्नै बल द्वारा

རང་དང་གཞན་- आफू र अरू

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་- आफ्नै र अरूको समेत उद्देश्य

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པ་- स्व परार्थधिकारणत्व

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་- स्व परार्थ सम्पादन स्व परार्थ साधना

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ -स्व परार्थधिकार

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་-स्व परार्थ प्रसाधन

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ -स्व परार्थ प्रयोग

རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་- स्व पर चित्तनुरक्षण

རང་དང་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་- स्व परानुग्राह

རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་ -स्व परानुग्राह

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་དང་གཞན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པ་- स्व परा सम चित्तवस्थापन

རང་དོན་- स्वार्थ

རང་དོན་རྗེས་དཔག་- स्वार्थ अनुमान

རང་བདེ་མི་འདོད་པ་- निष्भाव सुख काम

རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་- जसले यसलाई प्रेरित गर्छ

རང་ལྡོག་- स्व व्यतिरेक; स्व एकाकीपन

རང་ལྡོག་གཅིག་པ་- सम व्यतिरेक

རང་ལྡོག་ཐ་དད་- भिन्न स्व एकाकीपन

རང་ལྡོག་ཐ་དད་པ་ -भिन्न स्व एकाकीपन

རང་བྱང་ཆུབ་དང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་- प्रतिकनुत्तर बोधि

རང་བྱུང་གི་ཆོས་- स्वयम्भू धर्म

རང་བྱུང་བ་- स्वयम्भू

རང་བློ་མ་འཁྲུལ་པ་- स्वयम अश्रान्त वुद्धी

རང་དབང་- स्वतन्त्र

རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་- स्वतन्त्र उत्पादन

རང་དབང་ཅན་- स्वतन्त्र

རང་དབང་དུ་- स्वतन्त्र रूपमा तिनीहरूको आफ्नै बल द्वारा

རང་དབང་དུ་སྐྱེ་བ་- स्वतन्त्र उत्पादन

རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱང་- स्वाधिन

རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་- स्वैर सिद्धि

རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་- उसको आफ्नै बलको कारण उदय भएकोले

རང་དབང་དུ་འཛིན་པ་- स्वतन्त्र ग्राह

རང་དབང་པ་ -ऐश्वर्य स्वतन्त्र

རང་དབང་མེད་པ་- अस्वतन्त्र

རང་འབྱུང་- स्वयम्भू; स्वयम्भू ज्ञान

རང་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་ -स्वयम्भू ज्ञान

རང་འབྲས་- स्व फल; आफ्नै असर

རང་མ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་- स्वयम् नभएको अलग घटना

རང་མ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་ -स्वयम् नभएको अलग घटनासँग सामञ्जस्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་མཚན་- स्व लक्षण

རང་མཚན་སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་བཞག་- विशेप रूपमा अनि सामान्य रूपमा लक्षण युक्त घटनाको प्रस्तुति

རང་མཚན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་- यमको बोध गरिएको वस्तुको रूपमा विशेष रूपमा लक्षण भएको घटना अनवधारणात्मक त्रुटीविहीन चेतना

རང་འཛིན་རྟོག་པས་- मोच्ने चेतनाद्वारा यमलाई बोध गर्ने

རང་འཛིན་མེད་- अनाहंकार; स्व को अनावधारणा

རང་གཞན་དོན་- स्व परार्थ; आफ्नो र अरू उद्देश्य; कल्याण

རང་བཞིན་- स्वभाव; स्वभावता; स्वभाविक; प्रकृति; स्वरूप; मय; मयी

རང་བཞིན་སྐུ་- स्वभाविक काय

རང་བཞིན་པོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་- केवल स्वभावद्वारा अस्तित्वमा रहनु

རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་- प्रकृति स्वभाविक प्रकृतिको तीनवटा गुणहरू

རང་བཞིན་གྱི་སྐུ་- प्रकृत काय; नैसर्गीक रूपमा अस्तित्वमा रहेको काय

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་- प्रकृति सङ्केत

རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་བཅུ་- आठ साङ्केतिक अवधारणाहरू

རང་བཞིན་གྱི་དོན་- स्वभाविक रूपमा अस्तित्वमा रहेको वस्तु

རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་- प्राकृतिक अशुद्धताहरू

རང་བཞིན་གྱི་མདོག་- स्वभाव वर्ण

རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་- प्राकृतक शुद्धता

རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་བ་ཉིད་- प्राकृतिक रूपको तिक्ष्ण इन्द्रिय

རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་- प्राकृतिक शील

རང་བཞིན་གྱི་འོད་- प्राकृतिक प्रभा

རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་- स्वभावाङ्ग

རང་བཞིན་གྱི་རིགས་- प्राकृतिक परंम्परा (वंश)

རང་བཞིན་གྱིས་- स्वभावैलै; प्राकृतिक रूपले

རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་- स्वभाविक रूपमा संतप्त छैन

རང་བཞིན་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ -स्वभाविक रूपमा असंतप्त

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་- स्वभाविक उत्पादन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་- स्वभाव सिद्धि; स्वभाविक स्थापना

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་- स्वभाविक अस्तित्वको रूप

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་- स्वभावसिद्ध ग्राह

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་- स्वभावैले शून्य; स्वभाव शून्य

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་- स्वभाव शून्यता

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་- प्रकृति शून्यता; स्वभाव शून्यता

རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་- प्रकृति परिशुद्धत्व प्रकृति परिशुद्धि

རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་- स्वंभाव अनुत्पत्ति

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་- अस्वभाव निस्वभाव

རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- दुख भन्दा टाढा प्राकृतिक रूपमा गएको

རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ལ་- प्रकृति प्रभास्वर

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་- प्रकृति परिनिवृत्त

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་- प्रकृति परिनिवृत्त

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་- प्रकृति गुणवत्

རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་- असी साङ्केतिक अवधारणाहरू

རང་བཞིན་ཅན་- स्वभाव; जातिय; प्राकृतिक रूपले

རང་བཞིན་གཅིག་པ་- एक प्राकृतिक; सम प्रकृति

རང་བཞིན་སྙིང་བརྗེ་ प्राकृतिक करुणा; प्राकृतिक रूपमा करूणामय

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ -प्रकृति शून्यता

རང་བཞིན་བརྟན་པ་- - प्राकृतिक रूपमा स्थिर

རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ -स्वभाव पर्यन्त

རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་- प्रकृतिसँग विरोधाभाष भएको एक असर

རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་- प्राकृतिक रूपमा अनुपालना

རང་བཞིན་དྲི་མེད་- प्राकृतिक रूपमा धब्बाविहीन

རང་བཞིན་གནས་རིགས་-स्वभावस्थान गोत्र

རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་- प्राकृतिक शुद्धताको कारक तत्त्व

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་- एउटा प्रकृतिको अपालना

རང་བཞིན་མེད་- अस्वभाविक अस्तित्व; स्वभाविक अस्तित्वको कमी

རང་བཞིན་མེད་པ་- स्वभाव विरहित; स्वभावभव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས - प्रकृति निवृत्त: प्राकृतिम निर्वाण
རང་བཞིན་མྱང་འདས་- प्रकृति परिनिवृत्त: प्रकृति परिनिर्वाण
རང་བཞིན་འོད་གསལ་- प्रकृति प्रभास्वर
རང་བཞིན་ཡན་ལག་- स्वभाव अङ्ग
རང་བཞིན་ཡིན་པ་- आत्मता: स्वभाविक अस्तित्वमा
རང་བཞིན་ཡེ་མེད་- सर्वथा निस्वभाव
རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་- प्रकृति गुणवत्
རང་བཞིན་གསུམ་- त्रि स्वभाव
རང་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་- अलग घटना जुन आफै हो
རང་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་- स्वयम् अलग घटनासँग सामञ्जस्य
རང་ཡུལ་- स्व विषय: यसको आफ्नै उद्देश्य
རང་རང་- सम्बन्धी: प्रत्येक: यसको आफ्नै: आफ्नो आफ्नै
རང་རང་གི་ -सम्बन्धी: प्रत्येक: यसको आफ्नै: आफ्नो आफ्नै
རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་- तिनीहरूको आफ्नै सम्बन्धित निकायहरूको शून्यता
རང་རང་གི་སྤྱོད་བྱ་ -यसको आफ्नै चेतनाको वस्तु
རང་རང་གི་བསོད་ནམས་- स्व पुण्य
རང་རིག་- स्व सम्वेदना: स्व ज्ञान: स्वत बोध गर्ने चेतना
རང་རིག་མངོན་སུམ་- स्व सम्वेदना प्रत्यक्ष
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ -स्व सम्वेदना प्रत्यक्ष प्रमाणं
རང་རིག་བཅད་ཤེས་ -स्व सम्वेदना परिच्छिन्न ज्ञान
རང་རེ་- प्रत्येक: हामी
རང་རེའི་ཡིག་ཆ་- हाम्रो पाठ्यपुस्तक
རང་ལ་ཕན་བྱས་- स्वात्म हित
རང་ལམ་གྱི་བྱ་བ་- उसको पथको क्रियाकलापहरू
རང་ལས་རྒྱུད་ཆད་ཀྱི་དོན་གཞན་ -तथ्य रूपमा अर्को: टाढाको: आफैबाट टाढा हुनु
རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་- स्वत प्रमाण्य: स्वत नियम प्रमाण्य
རང་ལུགས་- स्व मत: आफ्नै प्रणाली: हाम्रो आफ्नै प्रणाली
རང་ལུགས་བཞག་པ་-आफ्नै प्रणालीको प्रस्तुतिकरण
རང་ཤར་- स्वत प्रदीप्ति: स्वयम् उदय हुने

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རང་སངས་རྒྱས་- प्रतिकबुद्ध
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་- प्रतिकबुद्ध यान
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕགས་པ་- प्रतिकबुद्ध आर्य
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་- प्रतिकबुद्धभूमि
རང་སེམས་- स्व चित्त; आफ्नै मन
རང་སེམས་དག་- स्व चित्त शुद्धि
རང་སྲོག་-स्व जीविका
རང་གསལ་བར་སྨྲ་བ་- स्वप्रकाशवाद
རངས་པ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་སྟེ་- प्रिति सौमनस्य जात
རངས་པར་བྱེད་པ་- शुद्धिकरण गर्नु; धेरै शुद्ध; पुरै शद्धिकरण गरिएको
རན་པ་ -परिमित; सही समय; उपयुक्त
རབ་- सबै भन्दा असल; सबै भन्दा उच्च; एक विस्तारकर्ताको रूपमा
རབ་དཀར་- निकै सेतो; शुद्ध सेतो
རབ་བསྐྱེད་- उत्पादन गर्नु; उत्पादित
རབ་མཁས་པ་- सुकुशल; धेरै विद्वान्
རབ་གང་- प्रपूर्ण
རབ་གུས་- सर्वोच्च आदर; धेरै आदरपूर्ण
རབ་གྲགས་- धेरै प्रख्यात
རབ་དགའ་- प्रमोदय; धेरै आनन्दित
རབ་དགའི་ཡིད་- प्रमुदित मानस; धेरै आनन्दमय मन
རབ་རྒྱས་- धेरै व्यापक; धेरै फराकिलो; धेरै भरिएको
རབ་བཅིངས་པ་འཆིང་བས་- वन्धनातिबन्धन; बलियो बन्धनद्वारा बाँधिएको
རབ་མཆོག་- सर्वोच्च; सर्वोपरि
རབ་འཇུག་- संलग्न हुनु; प्रवेश गर्नु
རབ་ཏུ་= परम; प्रगाढ; सर्वोच्च; सबै भन्दा असल; धेरै; व्यापक रूपमा
རབ་ཏུ་སྐྱེ་- प्रभाव; बलियो उत्पादन; उत्पादन; बलियो गरि उत्पादन गर्नु
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་- प्रभाव; दृढ उत्पादन; उत्पादन; बलियो गरि उत्पादन गर्नु
རབ་ཏུ་བསྐོར་བ་- पुरै घेर्नु; परिक्रमा गर्नु, घुम्नु; घुमाउनु
རབ་ཏུ་མཁྱེན་པ་- पुरै जान्नु; परम ज्ञाता

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་ཏུ་གང་བ་- परिपूर्ण

རབ་ཏུ་གྲགས་པ་- धेरै प्रख्यात

རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་- प्रसिद्ध: दृढता पूर्वक स्थापित: धेरै स्थापित

རབ་ཏུ་དགའ་བ་- प्रमुदित: धेरै खुसी: धेरै आनन्दित (पहिलो बोधिसत्व भूमि)

རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བ་-प्रिति प्रमोद्य जात

རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་- प्रिति प्रमोदय: महान् खुसी उत्पन्न गर्नु

རབ་ཏུ་དགའ་བ་བྱེད་ - खुसी मनाउनु: धेरै खुसी मनाउनु

རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ खुसी मनाउनु: धेरै खुसी मनाउनु

རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྤྲོ་བ་- धेरै खुसी र फैलाउनु

རབ་ཏུ་འགོད་པ་- प्रस्थापन

རབ་ཏུ་འགོད་པ་བྱེད་པ་- प्रतिस्थापन गर्छ

རབ་ཏུ་འགྲེད་པ་- प्रमुक्त

རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དམིགས་པ་- अवलोकनको धेरै व्यापक वस्तु

རབ་ཏུ་སྒོམ་བྱེད་- बलियो रूपमा विकास गर्नु: ध्यान अभ्यास गर्नु

རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་- बलियो रूपमा स्थापना गर्नु

རབ་ཏུ་བསྔགས་- बलियो गरेर प्रशंसा गर्नु

རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་- पुरै नष्ट गर्नु: पराजित गर्नु

རབ་ཏུ་ཆོམས་པ་གྱུར་པ་- नष्ट गर्नु: निर्मूल पार्नु

རབ་ཏུ་མཆོག་- सर्वोच्च: धेरै सर्वोच्च: उत्कृष्ट

རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ -छरपस्ट पार्नु: नष्ट पार्नु

རབ་ཏུ་འཇུག་- बलियो रूपमा संलग्न हुनु: प्रवेश गर्नु

རབ་ཏུ་འཇོག་-बलियो गरेर राख्नु: स्थापना गर्नु: जम्मा गर्नु

རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ -बलियो गरेर राख्नु: स्थापना गर्नु: जम्मा गर्नु

རབ་ཏུ་བརྗོད་- बलियो गरेर अभिव्यक्त गर्नु: वक्तव्य दिनु

རབ་ཏུ་ཉམས་པ་- धेरै पतित: धेरै बिग्रेको: धेरै भ्रष्ट

རབ་ཏུ་ཉམས་པ་འགྱུར་བ་ -धेरै पतित: धेरै बिग्रेको: धेरै भ्रष्ट

རབ་ཏུ་ཉེན་- प्रतिपिडन

རབ་ཏུ་རྟོག་པ་- दृढतासाथ सोच्नु: दृढ अवधारणा बनाउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་ཏུ་རྟོགས་- प्रबोध; प्रतिभेद
རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་- दृढ सिद्धि गरेर; बोध गरेर
རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ -दृढ सिद्धि गर्नु; बोध गर्नु
རབ་ཏུ་སྟོན་- उपदेश दिनु; दृढ सङ्केत गर्नु
རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ -उपदेश दिनु; दृढ सङ्केत गर्नु
རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་ -उपदेश दिनु; दृढ सङ्केत गर्नु
རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ -उपदेश दिनु; दृढ सङ्केत गर्नु
རབ་ཏུ་བསྟེན་པ་- दृढतासाथ भर पर्नु; उपयोग गर्नु; निकट रहनु
རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱ་ -दृढतासाथ भर पर्नु; उपयोग गर्नु; निकट रहनु पर्छ
རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱེད་ -दृढतासाथ भर पर्नु; उपयोग गर्नु; निकट रहनु
རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་- प्राप्ति; हासिल; उपलब्धि
རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་དམ་པ་- उत्कृष्ट सिद्धि
རབ་ཏུ་མཐོང་- हेर्नु; बोध गर्नु
རབ་ཏུ་འཐོབ་- प्रतिलाभ गर्नु; सिद्धि प्राप्त गर्नु; हासिल गर्नु
རབ་ཏུ་འཐོབ་པ་ -प्रतिलाभ गर्नु; सिद्धि प्राप्त गर्नु; हासिल गर्नु
རབ་ཏུ་དང་བ་- प्रसन्न
རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་- धेरै शुद्ध चित्त; उच्च शुद्धता युक्त चित्त
རབ་ཏུ་དང་བའི་ཡིད་- धेरै शुद्ध मन
རབ་ཏུ་དང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- पुरै स्पष्ट मानसिक सोच विचार
རབ་ཏུ་དག་པར་བྱུང་བ་ -शुद्ध रूपमा उत्पन्न हुनु
རབ་ཏུ་དུལ་བ་- सुविनित
རབ་ཏུ་གདོན་པར་བྱ་- बाहिर निस्कने गर्नु; दृढ निष्काशन; उच्चारण
རབ་ཏུ་བདེ་བར་གནས་- परम सुख विहार
རབ་ཏུ་འདྲེན་པ་- परिनायिक
རབ་ཏུ་ལྡན་པ་- सम्प्रयुक्त
རབ་ཏུ་གནས་པ་- सुप्रतिष्ठित; प्रतिष्ठ; प्रतिस्थापन
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་- पुरै छरपस्ट पार्नु; पुरै नष्ट पार्नु
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་སྤར་བྱའོ་- पुरै अभ्यास गर्नु पर्छ
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་- पुरै फरक छुट्याउनु; पुरै विभाजन गर्नु; पुरै खोल्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ -पुरै फरक छुट्याउनु; पुरै विभाजन गर्नु; पुरै खोल्नु

རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ -पुरै फरक छुट्याउनु; पुरै विभाजन गर्नु; पुरै खोल्नु

རབ་ཏུ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་- ज्ञानको वस्तु होइन

རབ་ཏུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- सम्प्रख्यानकर भावना

རབ་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར་- देखा पर्नु; बोध गर्नु

རབ་ཏུ་སྤོང་- पुरै परित्याग गर्नु

རབ་ཏུ་སྤྱོད་- पुरै रमाउनु; पुरै उपयोग गर्नु; पुरै अभ्यास गर्नु; पुरै गर्नु

རབ་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་- पूर्ण श्रद्धा गर्नु

རབ་ཏུ་ཕྱེ་- प्रभाव

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་- प्रभावित प्रभावितत्व

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ་- पुरै फरक छुटयाउनु

རབ་ཏུ་བྱམས་པར་གྱུར་པ་- प्रगाढ स्नेह

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་- प्रव्रजित; भिक्षु हुनु

རབ་ཏུ་བྱེད་- पुरै गर्नु; पुरै कार्यसम्पादन गर्नु

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ -पुरै गर्नु; पुरै कार्यसम्पादन गर्नु

རབ་ཏུ་དབེན་པ་- प्रविभक्त; पुरै अलग; पुरै अलग गर्नु

རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་བྱེད་-पुरै अलगताको मनसिक चिन्तन

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་- प्रभेद; पुरै छुट्याइएको

རབ་ཏུ་འབབ་པ་- पुरै झरेको; वर्षा भएको; चलेको

རབ་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ་ -पुरै झरेको; वर्षा भएको; चलेको

རབ་ཏུ་འབར་བ་- प्रदिप; दृढतासाथ बाल्नु; ज्वाला; दृढ बल्ने

རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་- दृढता पूर्वक जारी गर्नु; हटाउनु; निर्मूल पार्नु

རབ་ཏུ་འབྱུང་ -दृढता पूर्वक उदय हुनु; अगाडि आउनु; देखा पर्नु

རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་- भिक्षु हुनु; दृढता पूर्वक उदय हुनु; अगाडि आउनु; देखा पर्नु

རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འབྱུང་- भिक्षु हुनको लागि प्रकट रूपमा देखा पर्नु

རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ -भिक्षु हुनु; दृढता पूर्वक उदय हुनु; अगाडि आउनु; देखा पर्नु

རབ་ཏུ་འབྱེད་དོ་- पुरै अलग हुनु; पुरै भिन्नता छुट्याउनु; पुरै खोल्नु

རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ -पुरै अलग हुनु; पुरै भिन्नता छुट्याउनु; पुरै खोल्नु

རབ་ཏུ་འབྱེད་པར་བགྱིད་ -पुरै अलग हुनु; ,पुरै भिन्नता छुट्याउनु; पुरै खोल्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་ཏུ་སྦྱོར་- पुरै जडिनु; जोड्नु; पुरै तयारी गर्नु

རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ -पुरै जडिनु; जोड्नु; पुरै तयारी गर्नु

རབ་ཏུ་སྦྱིན་- प्रदान

རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་- प्रयोग; प्रयुक्त

རབ་ཏུ་མ་རྫོགས་- अप्रपूर्णता

རབ་ཏུ་མང་པོ་- समबहुल

རབ་ཏུ་མི་དགའ་- संवेग

རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བ་- सर्व धर्म प्रतिष्ठान वादी

རབ་ཏུ་མི་ཤེས་- अप्रज्ञामनो

རབ་ཏུ་སྨིན་པ་- प्रपक्व

རབ་ཏུ་སྨྲ་- प्रवादी

རབ་ཏུ་བརྩོན་- दृढ प्रयास; तल्लिनता

རབ་ཏུ་བརྩོན་པ་ -दृढ प्रयास; तल्लिनता

རབ་ཏུ་འཛིན་- प्रयुक्त; संयुक्त

རབ་ཏུ་འཛིན་པ་- दृढ बोध; दृढ ग्रहण; दृढ सोच्नु

རབ་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ -दृढ बोध; दृढ ग्रहण; दृढ सोच्नु

རབ་ཏུ་ཞི་བ་- प्रशन्न प्रशान्ति

རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ་- पुरै शान्त पार्नु

རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་- पुरै शान्तताको वस्तु

རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་ཡིན་- शान्तताको वस्तु हो

རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་- पुरै शान्त पार्नु

རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་--पुरै शान्त पार्नु

རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་- प्रयुक्त; प्रविष्ट

རབ་ཏུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ -प्रयुक्त; प्रविष्ट

རབ་ཏུ་གཞོག་པར་བྱེད་པ་- प्रतिष्थापना गर्नु; स्थापना गर्नु; नामित गर्नु

རབ་ཏུ་བཞག་པ་ -प्रतिष्थापना गर्नु; स्थापना गर्नु; नामित गर्नु

རབ་ཏུ་ཟིན་- पुरै बोध गर्नु; पुरै ग्रहण गर्नु; असर परेको

རབ་ཏུ་བཟུང་བ་ -पुरै बोध गर्नु; पुरै ग्रहण गर्नु; असर परेको

རབ་ཏུ་བཟོད་- पुरै धैर्य; सहनशील

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་ཏུ་རང་- धेरै सुहाउँदो; धेरै उपयुक्त

རབ་ཏུ་རིག་པ་- प्रभेदन; पुरै जान्नु; पुरै सचेत

རབ་ཏུ་རིག་པར་བྱེད་པ་ -प्रज्ञापन; पुरै जान्नु; पुरै सचेत

རབ་ཏུ་ཤེས་ -पुरै जान्नु; पुरै सचेत; प्रज्ञा

རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ -पुरै जान्नु; पुरै सचेत; प्रज्ञा

རབ་ཏུ་བཤད་- प्रकाशित; पुरै व्याख्या गर्नु

རབ་ཏུ་བཤད་པ་- प्रकाशन; पुरै व्याख्या गर्नु

རབ་ཏུ་སིམ་པར་བྱེད་པ་- प्रह्लादनत्व

རབ་ཏུ་སྲེག་བྱེད་- प्रदाहक; पुरै जलाउनु; पुरै भुट्नु

རབ་ཏུ་ལྡང་- खलु

རབ་སྟོན་- प्रकाशन; उपदेश दिनु; पुरै सङ्केत गर्नु

རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་- अन्तिम एकाग्रता

རབ་དག་- शुद्ध; सुविशुद्ध

རབ་དང་- प्रशन्न; पुरै शुद्ध; धेरै शुद्ध; पुरै शुद्धिकरण गरिएको

རབ་དང་བའི་ཤུགས་- प्रसाद वेग; धेरै शुद्ध वल; धेरै शुद्ध शक्ति

རབ་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་- गाढा प्रशन्न चित्त

རབ་འདས་ནས་- अतिक्रम्य; पुरै पार भएर; पुरै त्यसभन्दा टाढा गएर

རབ་འདུལ་- पुरै अनुशासित; पुरै वसमा ल्याउनु

རབ་སྡུག་- निकै प्रिय; निकै दयालु; धेरै मायालु

རབ་བསྡམས་- पुरै वशमा ल्याइएको; पुरै बन्धनमा पारिएको

རབ་གནས་- पुरै पालना गर्नु; सर्वोच्च वासस्थान

རབ་གནོད་པར་འགྱུར་- पुरै हानी पुर्याउनु; पुरै क्षतिग्रस्त वनाउनु

རབ་འཕྲུལ་དགའ་- निर्माण रति (देव) मन पर्ने प्रादर्भाव भूमि

རབ་བྱེད་- प्रकरण; अध्याय

རབ་དབྱེ་- प्रभेदन; पुरै विभाजन गर्नु; पुरै भिन्नता छुट्याउनु

རབ་འབྱམས་- अरबौं निकै उच्च मङ्ख्या; गन्न नसकिने

རབ་འབྱོར་- सुभुती (बुद्धको सेवक र एक मुख्य चेला)

རབ་འབྲིང་ཐ་- उच्च; मध्य; निम्न

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རབ་དམར་- सुरक्त; धेरै रातो

རབ་སྨིན་- पुरै पाकेको; पुरै परिपक्व

རབ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ -पुरै पाकेको; पुरै परिपक्व

རབ་བརྩོན་- सुयुक्त; पुरै उपयुक्त; पुरै प्रयास

རབ་འཛིན་- पुरै बोध गर्नु; पुरै ग्रहण गर्नु; पुरै विचार गर्न

རབ་རྫོགས་- प्रपुरि; प्रपूर्ण

རབ་རྫོགས་པ་ -प्रपुरि; प्रपूर्ण

རབ་ཞི་- शान्त; पुरै शान्त

རབ་ཞི་བ་- शान्त; पुरै शान्त

རབ་གཟུང་ -ग्रहण; पुरै बोध गर्नु

རབ་ཡངས་པ་- सुविपुल; धेरै विस्तृत; धेरै फराकिलो

རབ་རིབ་- धमिलो दृष्टि; आँखाको रोग

རབ་རིབ་ཅན་ -आँखाको रोगी

རབ་རིབ་བཅས་ -आँखाको रोग सहित

རབ་ཤེས་- पुरै बोध; पुरै जान्नु

རབ་ཤེས་ན་- प्रजानमयन

རབ་བསགས་- पुरै सङ्ग्रह गर्नु

རབས་- नक्ष; वंश; पुस्ता; कुल

རམ་- र; अथवा; प्रश्न वाचक प्रत्यय

རལ་གྲི་- तरवार

རལ་པའི་ཚོགས་- कपालको थुप्रो

རལ་བ་- विपन्न; हराएको

རས་- कपास

རས་ཆ་- कपासको कपडा

རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་- तुल पिचु

རས་བྲིས་- रङ्गाडएको कपडँ

རི་- शैल; पर्वत

རི་དགས་- मृग; हरिण

རི་དགས་ཀྱི་ནགས་- मृग उद्यान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མ་- मृगगन्त

རི་དྭགས་- मृग

རི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཕྲ་མོ་- क्षुद्र मृग जाति; सानो प्रकारको मृग

རི་པིན་- जापान

རི་བོ་- पर्वत

རི་བོང་- खरायो

རི་བོང་ཅན་- खरायो वाला; अर्थात चन्द्रमा

རི་བོང་རྭ་- खरायोको सिङ

རི་མོ་- चित्र; तैलचित्र; उज्वल; विभिन्न

རི་མོའི་ལས་- चित्र कर्म; तैल चित्र

རི་མོར་བཀྱི་བ་- चित्र लेख्नु

རི་མོར་བཀྱིས་པར་འགྱུར་ -चित्र लेख्नु

རི་མོར་བྲི་བ་ -चित्र लेख्नु

རི་མོར་བྱེད་ -चित्र लेख्नु

རི་ཡི་སྐྱུལ་- पर्वत कन्दरा

རི་རབ་- मेरु पर्वत; सुमेरु; विशाल पर्वत

རི་རབ་ལྟར་- सुमेरु पर्वत जस्तै

རི་རབ་འདྲ་ -सुमेरु पर्वत जस्तै

རི་སྐྱུལ་- पहाड कन्दरा

རིག་- जान्नु; ज्ञान; चेतना

རིག་ངོ་ལྟ་བ་- ज्ञानको मुहारमा दृष्टि

རིག་སྔགས་- विद्या; ज्ञान; ज्ञान मन्त्र

རིག་སྔགས་ཆེ་- महा विद्या

རིག་སྔགས་འཆང་- विद्याधर

རིག་སྔགས་འཆང་བ་- विद्याधर

རིག་གཏེར་- शाक्या पण्डितको कारण निधि

རིག་ནས་- विदित्व; जानेर; बुझेर

རིག་པ་- सम्वेदना; विद्; विज्ञ; ज्ञान; आधारभूत ज्ञान

རིག་པ་ཅན་པ་- नैययिक स्कुल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིག་པ་དང་མ་རིག་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་- यो ज्ञान र अज्ञानता अद्वैध छन्
རིག་པ་མེད་པ་- अज्ञान; अज्ञानी
རིག་པ་གསུམ་- त्रि विद्या
རིག་པའི་གནས་- ज्ञानको शिर्षक; विद्या स्थान
རིག་པའི་གནས་ལྔ་རྣམ་པར་བཞག་པ་- पञ्च विद्या स्थान व्यवस्थान
རིག་པའི་དབང་- ज्ञान आगम
རིག་པར་གནས་- विद्या स्थान; ज्ञानमा स्थापित; ज्ञान अनुपालन
རིག་པར་བྱ་- अनुगन्तव्य; भेदय; जान्नु; जान्नु पर्छ
རིག་པར་བྱ་བ་- ज्ञानको वस्तु; जानु पर्छ; जान्नु
རིག་པར་བྱའོ་- तपाईंले जान्नु पर्छ
རིག་པར་བྱེད་- जनाउनु; जान्नु; सचेत हुनु
རིག་པར་མེད་པ་- अज्ञान; अचेत; नजान्नु
རིག་བྱ་- चेतनाको वस्तु; जानिएको
རིག་མ་- विद्या; ज्ञान स्त्री
རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་- ज्ञान सङ्ग्रह गर्ने स्त्री
རིག་མིན་- अज्ञात; अज्ञानता; अज्ञान
རིག་འཛིན་- विद्याधर
རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྣོད་- विद्याधरपिटक
རིགས་- गोत्र; कुल; जाति; जात; धातु; युक्त; रूप
རིགས་ཀྱི་- जातिय; कुलको
རིགས་ཀྱི་སྐབས་- गोत्राधिकार
རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- गोत्र विशेष
རིགས་ཀྱི་སྟོབས་- गोत्र बल
རིགས་ཀྱི་མཐུ་- गोत्र सामर्थ्य
རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་- गोत्र जाति; गोत्र भूमि
རིགས་ཀྱིི་བུ་- कुलपुत्र
རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་- कुलपुत्री
རིགས་ཀྱི་ས་- गोत्र भूमि
རིགས་འགྲོ་བའི་- गोत्र जन्म

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིགས་ངེས་- गोत्र नीयता
རིགས་ངེས་པ་- गोत्र नीयता
རིགས་ཅན་- गोत्र गोत्रक
རིགས་གཅིག་པ་- एक जाति
རིགས་ཆེན་པོ་- महा कुल
རིགས་མཆོག་- अग्र गोत्र
རིགས་མཆོག་ཉིད་- गोत्रको सर्वोच्चता
རིགས་ཐ་དད་པ་- गोत्र भेद
རིགས་ཐིགས་- न्याय विन्दु प्रकरण; धर्मकिर्ति कृत
རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མདོར་བསྡུས་ -न्याय विन्दु प्रकरण; कमलशील कृत
རིགས་ཐིགས་དར་ -न्याय विन्दु प्रकरण; धर्मकिर्ति कृत
རིགས་ཐིགས་དར་ཊཱི་ཀ་ -धर्मकिर्ति कृत न्याय विन्दु प्रकरणमा ग्याल्सापको टीका
རིགས་མཐུན་- तुल्य जातिय
རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་- तुल्य जातिय भाषण
རིགས་མཐུན་པ་- प्रकार समन्वय
རིགས་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་- तुल्य जातिय ख्याति
རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་- तुल्य जातिय द्रव्य नाना
རིགས་དང་ལྡན་པ་- जातिमत; कुलिक; जात्य
རིགས་འདྲ་- उस्तै प्रकार
རིགས་ལྡན་- जात्य; परम्परा भएको
རིགས་ལྡན་པད་མ་དཀར་པོ་- कल्की पुण्डरिक
རིགས་བརྒྱུས་པ་- सघन परम्परा
རིགས་གནས་པ་- गोत्रस्थ
རིགས་གནས་རིགས་- कुलम्कुल; परम्परा पालना गर्ने परम्परा
རིགས་པ་- अनुकुलता; तर्क; सुहाउँदो
རིགས་པ་ཅན་- तर्कशास्त्री
རིགས་པ་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་- कार्य कारणको अनुयायी
རིགས་པ་ལྟར་སྣང་- नक्कली जाली कार्यकारण
རིགས་པ་དང་ལྡན་པར་- युक्ति महित सुहाउँदोपनले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་- प्रमाण अविरोध

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་- युक्तिशास्तिक; नागार्जुनको छ श्लोकको कार्यकारण

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་- युक्तिशास्तिक वृत्ती

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ -युक्तिशास्तिक कारिक

རིགས་པ་ལྡན་ཚིག་སྒྲ་- गीर युक्त वाणी

རིགས་པ་མ་ཡིན་- न युक्त; अनुपयुक्त

རིགས་པ་ཡང་དག་- सम्यक कार्यकारण

རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་- युक्तिम आश्रित

རིགས་པའི་གྲགས་པ་- युक्ति प्रसिद्ध

རིགས་པའི་གྲངས་ -कार्यकारणको परिगणना

རིགས་པའི་གྲུབ་བྱེད་- कार्यकारणयुक्त प्रमाण

རིགས་པའི་དགག་བྱ་- न्याय प्रतिशेध

རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་- कार्यकारणको उपागम

རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་- कार्यकारणको कैयन् द्वारबाट

རིགས་པའི་རྗེ་སུ་འབྲང་བ་- कार्यकारणको अनुयायीहरू

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་- कार्यकारण अनुशरण

རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་- कार्यकारणको अनुयायीहरू

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ -न्याय बिन्दु प्रकरण धर्मकिर्ति कृत

རིགས་པའི་དོན་ལ་མཁས་པ་- कार्यकारणको सम्बन्धमा विद्वान

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་- कार्यकारणको मालिक; धर्मकिर्ति कृत

རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་- युक्ति लक्षण

རིགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་- युक्ति विहित धर्म

རིགས་པས་ཁེགས་- कार्य कारणद्वारा खण्डन गरिएको

རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་- कार्यकारणबाट स्थापित हुनुको अर्थमा ठोस रूपमा अस्तित्वमा रहेको

རིགས་པས་ངེས་པར་རྟོགས་པ་-कार्य कारणद्वारा निश्चित रूपमा सिद्ध

རིགས་པས་གནོད་པ་- कार्य कारणद्वारा क्षति पुर्याइएको

རིགས་པས་རྣམ་དཔྱད་བསམ་པ་ཅན་- कार्य कारणद्वारा विश्लेषण गरिएको विचार हुनु

རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་པ་ -सहन सक्षम कार्यकारणद्वारा विश्लेषण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིགས་སྤྱི་- जाति सामान्य

རིགས་བྱ་- युक्त कार्य कारणको वस्तु

རིགས་བྱེད་པ་- मिमाशक

རིགས་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་- एकै प्रकार नरहेको घटना

རིགས་མི་མཐུན་- असंगत प्रकार; विषमं प्रकार

རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་- विषम प्रकारको घटना

རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་- विषम प्रकारलाई न्यूनीकरण गर्ने परिभापा

རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་- भिन्न प्रकारको घटना

རིགས་མེད་- अगोत्र; परम्परा विहीन

རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་- गोत्र स्थ; गोत्र अनुपालना

རིགས་དམའ་བ་- नीच कुल

རིགས་ཚོགས་- कार्य कारण सङ्ग्रह

རིགས་ཚོགས་དྲུག་- नागार्जुनको कार्यकारणको छवटा संग्रह

རིགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་- गोत्र समुद्गम; सही रूपमा स्थापित

རིགས་ཡིན་འགྲོ་བའི་- गोत्र जन्म

རིགས་ལ་གནས་- गोत्र स्थ; गोत्र अनुपालना

རིགས་ལ་གནས་པ་- गोत्र स्थ

རིགས་ལམ་- कार्य कारण पथ

རིགས་ལམ་པ་- चुनौती दिने वाला

རིགས་ཤིང་མཐུན་ཚིག་- युक्त समानता पद

རིགས་ཤེས་- युक्ति ज्ञान

རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་- सहन गर्न सक्ने रूपमा स्थापित

རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་པ་- कार्यकारण चेतनाले नभेटाएको

རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མེད་པར་རྙེད་པ་ -कार्यकारण चेतनाले अस्तित्वमा नरहेको भेटाएको

རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་- अनुमानिक कार्यकारण चेतना

རིང་- दीर्घ; लम्बाई; टाढाको

རིང་འགྱུར་ -दीर्घ; लम्बाई; टाढाको

རིང་དུ་སོང་བ་- टाढा गएको

རིང་དུ་ -दीर्घ; लम्बाई; टाढाको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིང་དུ་གྱུར་པ་ -दीर्घ; लम्बाई; टाढ़ाको
རིང་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་- दुरानुप्रविष्टज्ञान गोचरत्व
རིང་དུ་དོར་- टाढा त्याग्नु; धेरै पछिको स्तर
རིང་དུ་སྤྱད་པ་- लामो समय सम्म अभ्यास गर्नु
རིང་དུ་བྱེད་ -लामो समय सम्म गर्नु; टाढा जानु
རིང་དུ་བྱེད་པ་ -लामो समय सम्म गर्नु; टाढा जानु
རིང་དུ་སོང་བ་- टाढा गएको (सातौ बोधिसत्व भूमि)
རིང་ནས་-धेरै पहिला देखि; धेरै पहिला; टाढाको युगबाट
རིང་ནས་ཐེག་ཆེན་ཞུགས་- चीर यान प्रष्ठित
རིང་པོ་- लामो; टाढा
རིང་པོ་མི་ཐོགས་- धेरै समय पछि
རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ -धेरै समय पछि
རིང་པོར་མི་ཐོགས་ -धेरै समय पछि
རིང་བ་- लामो; लम्बाई; टाढाको
རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད་- नटाढाको; नढ़ाढा
རིང་བར་- टाढाको; लामो; चीर
རིང་མོ་- चीर; लामो; लम्बाई; टाढाको; टाढा
རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་- चीर; लामो समय सम्मको लागि; लामो; लम्बाई; टाढाको; टाढा
རིང་མོ་ཞིག་ན་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་- लामो समयसम्मको लागि दुर्गतिमा जानु
རིང་མོ་ཞིག་ལོན་པ་སྨྲས་ནས་- लामो समय सम्म बोलेर
རིན་ཆེ་བ་- अमूल्य रत्न
རིན་ཆེན་- रत्न; अमूल्य
རིན་ཆེན་བཀའ་སྙེ་- अमूल्य उपदेश
རིན་ཆེན་གྱི་གླིང་- रत्न द्विप
རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་- धर्म रत्नकर
རིན་ཆེན་མཐའ་- रत्नकोटी
རིན་ཆེན་བདུན་ལས་བྱས་- समरत्नमय
རིན་ཆེན་འདོད་པ་- रतन अर्थिक
རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་- रत्न मुद्रा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་- रत्नावली; नागर्जुनको अमूल्य माला

རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་- रत्नसम्भव

རིན་ཆེན་རིགས་ལྡན་- रत्न जात्य; अमूल्य परम्परा भएको

རིན་ཐང་- मूल्य; महगो; अमूल्य; मूल्यवान

རིན་ཐང་ཆུང་- कम मूल्य

རིན་ཐང་ཆུང་ངུར་- सम मूल्य

རིན་ཐང་མེད་པ་- मूल्य विहीन

རིན་ཐང་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་- मूल्य विहिनता प्राप्त

རིན་པོ་ཆེ་- रत्न

རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་- रत्नकेतु

རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་- रत्न भूत रत्न जस्तै

རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་- सर्वरत्नमय

རིན་པོ་ཆེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་-- अमूल्य वस्तुहरू खोज्नु

རིན་པོ་ཆེ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་- सप्तरत्नमय

རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་- सप्तरत्न

རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་- रत्नकेतु

རིན་པོ་ཆེའི་འདུ་ཤེས་- रत्न संज्ञा; रत्न अवधारणा

རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ཉིད་- रत्न आश्रयत्व

རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་- रत्न रासी

རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་- रत्नावली टीका

རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་- रत्नाकर

རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་- रत्नगञ्ज

རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་མང་པོ་བསགས་པ་དང་ལྡན་པ་- बहु रत्नकोष सन्निचयो

རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་- रत्न गोत्र

རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་- महा रत्न गोत्र उपमाम्य

རིམ་- क्रम; चरण; शृङ्खला

རིམ་གྱིས་- शृङ्खलामा; क्रमश; चरणहरूमा; चरणले

རིམ་གྱིས་པ་- यथाक्रमविज

རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་- क्रमश वृद्धि हुनु; चरवद्ध वृद्धि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རིམ་གྱིས་དམའ་བ་ལགས་པ་- अनुपूर्व निम्न; निम्न

རིམ་གྲོ་- परिचारक; परिचर्या; पूजा

རིམ་གྲོར་བྱུས་པ་- उपस्थान

རིམ་པ་- क्रम; अनुक्रम

རིམ་པ་ལྔ་པ་- पञ्च कर्म

རིམ་པར་ཡིན་པར་- कर्म

རིམ་བཞིན་- क्रमानुसार

རིམ་བཞིན་དུ་ -क्रमानुसार

རིའི་རྒྱལ་པོ་- पर्वत राजा

རིའི་ཕུག་- पंर्त गुफा

རིལ་པོ་- ठोस

རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་- एउटा ठोस समग्र रूपमा

རིལ་པོར་འཛིན་པ་- पीण्ड ग्राह; ठोस भएको रूपमा बोध गर्नु

རིགས་- गोत्र; निकाय

རིགས་ཆད།་རིགས་སུ་ཆད་པ་- भिन्न; विच्छिन्न

རིགས་སུ་ངེས་པ་- एउटा गोत्रमा निश्चित

རིགས་སུ་བཅད་ཅིང་- भगच्छेद; गोत्र काट्नु

རུ་- कर्म कारक; क्रियाविशेषण जस्तो; कर्म कारक; संप्रदान कारक र अधिकरण प्रत्यय तर्फ; भित्र; रूपमा; मा

རུང་- सुहाउँदो; उपयुक्त

རུང་མཐུན་- उपयुक्तता अनुकूल

རུང་བ་- उपयुक्त; संभव

རུང་བ་ཉིད་- उपयुक्तता

རུང་བར་འགྱུར་- उपयुक्त; सुहाउँदो

རུང་བྱ་- योग्य वस्तु

རུང་མ་ཡིན་- असुहाउँदो; अनुपयुक्त

རུམ་- अँध्यारोपन

རུས་- गोत्र; जाति; वंश

རུས་ནས་སྨོས་པ་- गोत्र ग्रहण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རུས་པ་- अस्थी; गोत्र

རུས་སྦལ་- कछुवा

རུས་སྒྲོས་པ་- गोत्र ग्रहण

རེ་- प्रत्येक; एकल; आशा

རེ་བ་- आशा

རེ་བ་མེད་པ་- निरपेक्ष; आशाविहीन

རེ་བ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་- कुनै आशा नराखेर दान दिनु

རེ་བ་མེད་སེམས་- आशाविहीन चित्त

རེ་བར་བྱའོ་- तपाईँले आशा गर्नु पर्छ; आशा गर्नु पर्छ

རེ་ཞིག་- अस्थायी रूपमा; चाँडै; सर्वप्रथम; कग्वि

རེ་ཞིག་ན་- त्यस पछि चाँडै

རེ་རེ་- प्रत्येक; एक एक गरेर; एक पटकमा एउटा; प्रत्येक

རེ་རེ་སྐབས་- प्रत्येकको सन्दर्भमा

རེ་རེ་ནས་- प्रत्येक र सबै

རེ་རེ་ལས་ -प्रत्येक र सबै

རེག་- स्पर्श; सम्पर्क; ठोस

རེག་འདོད་- स्पर्शको अभिलाषा गर्नु

རེག་པ་ -स्पर्श; सम्पर्क; देखिने

རེག་པ་དང་འཁྱུད་པ་- स्पर्श र आलिङ्गन

རེག་པའི་ཟས་- स्पर्शको आहारा

རེག་བྱ་- स्पर्शको वस्तु; ठोस वस्तु

རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་- ठोस वस्तुलाई बोध गर्ने चेतना प्रत्यक्ष बोधक

རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་- ठोस वस्तु इन्द्रिय मण्डल

རེངས་པ་- स्तम्भितत्त्व

རེད་- हो

རེད་མདའ་བ་ -

རེས་འགའ་ -कदाचित; कहिले काही

རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ་- कहिले काही हुने स्थायी घटना

རེས་འཇོག་- वैकल्पिक रूपमा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རོ་- रस

རོ་རྐྱང་དབུ་མ་གསུམ་- दायाँ; वायाँ र मध्य तीन नाडीहरू

རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་- सत रस; सय रसहरूको

རོ་བརྒྱ་པ་- सत रस; सय रसहरूको

རོ་གཅིག་- एक रस; एक नय

རོ་གཅིག་པ་ -एक रस; एक नय

རོ་གཅིག་པ་ཉིད་པ་ -एक रसको मात्र

རོ་མཉམ་- सम रस

རོ་སྟོད་- पूर्व काय

རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་གོ་- रस रस ज्ञाता

རོ་མྱང་བ་-आश्वादन

རོ་མྱང་མེད་- अनास्वाद

རོ་མྱངས་པ་- आस्वादित

རོ་མྱངས་པ་མ་ཡིན་པ་- अनास्वादित

རོ་མྱོང་བ་བྱུས་ -अनास्वादित

རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་- आस्वादन गर्छ

རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་- आस्वादन

རོ་མྱོང་མི་བྱེད་- अनास्वाद

རོ་མྱོང་མྱང་བ་བྱུས་ -आस्वादन

རོ་ཙ་བ་- पुरुषत्व वृद्धि गर्ने

རོ་འཛིན་དབང་མངོན་- स्वाद बोध गर्ने चेतना प्रत्यक्ष बोधक

རོའི་སྐྱེ་མཆེད་- रसायतन

རོལ་པ་- लिला

རླན་- भिजेको

རླན་གཤེར་- झोल; तरल

རླབས་- तरङ्ग

རླབས་པོ་ཆེ་- महा तरङ्ग

རླུང་- वायु

རླུང་གི་ཁམས་- वायु धातु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རླུང་གི་འཁོར་ལོ་- अनिल चक्र

རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་- वायु योग

རླུང་དང་བཅས་པའི་ཆུ་- पानी सँग वायु

རླུང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་བའི་ཕྱིར- वायु प्रकृतिक रूपमा चलायमान भएकोले

རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་- मध्य नाडीमा वायु प्रवेश गर्नु टिक्नु र विलाउनु

རླུང་ལྷ་- वायु गलगाँड

སྙོག་- नष्ट गर्नु; ढाल्नु; कुल्चनु; पिन्नु; हानी पुर्याउनु

སྙོགས་ -नष्ट गर्नु; ढाल्नु; कुल्चनु; पिन्नु; हानी पुर्याउनु

སྙོན་པ་- भिजेको

སྙེམ་- अहंकार; गर्व गर्नु; बढाइ चढाइ गर्नु; दावी गर्नु; घमण्ड गर्नु

སྙེམ་པ་ -अहंकार; गर्व गर्नु; बढाइ चढाइ गर्नु; दावी गर्नु; घमण्ड गर्नु

སྙེམ་སེམས་- अहंकारी चित्त

སྙེམ་སེམས་ཀྱི་ལྡང་བའི་གནས་ -अहंकारी चित्तको भंगमा रहनु

སྙེམ་སེམས་དང་བརླས་པ་ -अहंकारी चित्त र हार

སྙེམ་སེམས་དང་བརླས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་- मन चित्तोत्पाद

སྙེམ་སེམས་མེད་པ་- अहंकार नभएको चित्त

སྙེམ་སེམས་སུ་གྱུར་པ་- त्यो अहंकारी चित्त हो

སྙེམ་སེམས་སུ་བྱས་ -अहंकारी चित्त बनाउनु; अहंकारी

སྙེམ་སེམས་སུ་བྱེད་ -अहंकारी हुनु; घमण्डी हुनु

སྙེམ་སེམས་སུ་བྱེད་བརླས་པར་བྱེད་ -अहंकारी हुनु; घमण्डी हुनु

སྙེམ་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བ་- अहंकारी नभएको चित्त

སྙེམ་སེམས་སུ་མི་བྱ་བ་ -अहंकारी नभएको चित्त

སྙེམས་ -अहंकारी हुनु; घमण्डी हुनु

བརྙ་དྲང་པོར་བཞག་སྟེ་-

བརླག་- नष्ट गर्नु; भत्काउनु; हानी गर्नु

བརླག་ནས་- नष्ट

བརླགས་ -नष्ट गर्नु; भत्काउनु; हानी गर्नु

བརླང་པ་- खस्रो अपरिष्कृत

བརླན་- भिजेको; आमिलो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ལ}

ལ་ -[कर्मकारक क्रिया विशेषण कर्मकारक संप्रदान कारक अधिकरण प्रत्यय] लाई मा संयोजन अनि तर

ལ་གོར་- लघु

···ལ་འཇུ་བར་- अध्यालम्बन

···ལ་བརྟེན་ནས་- माथि आश्रित

···ལ་གནས་- अनुपालना गर्नु

···ལ་གནས་ནས་- अनुपालना गरेर

ལ་ཕུག་- ठूलो सेतो मुलाको पात

ལ་ཟློ་བ་- तल्लीनता; समग्र तल्लीनता

ལ་ཁུར་- चाँडो

ལ་ལ་- केही; कैयन्

···ལ་སོགས་པ་- आदि; इत्यादि

ལག་ངར་- हात

ལག་ཆ་- प्रहार; हतियारहरू

ལག་རྗེས་- छाप

ལག་ཐོབ་པ་- हस्त प्राप्त

ལག་མཐིལ་- हत्केला

ལག་ན་རྡོ་རྗེ་- वज्रपाणी

ལག་པ་- हात; पाखुरा

ལག་པ་གཉིས་- दुवै हातहरू; दुवै पाखुराहरू

ལག་པ་གཡས་པ་- दक्षिणा हस्त

ལག་པ་གཡོན་པ་- वाम हस्त

ལག་པའི་མཐིལ་- हत्केला

ལགས་ -[नाम र पदमा भद्र प्रत्यय] हुनु छ

ལང་- गोरु

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་- लङ्कावतार सुत्र

ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ -लङ्कावतार सुत्र

ལང་གི་རྗེས་- गाईको पाइला

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལང་ཚོ་- यौवन; युवा

ལང་འཚོ་ -यौवन; युवा

ལངས་- उत्थित

ལངས་ཏེ་- उत्थय

ལངས་ནས་ -उत्थित

ལན་ -उत्तर; चुक्ति; समय

ལན་མཛོད་པར་མི་འདོད་པ་- सोझै उत्तर दिन नचाहनु

ལན་ཅིག་- समयमा

ལན་ཅིག་མ་ཡིན་- केवल एकपटक मात्र होइन

ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ -केवल एकपटक मात्र होइन

ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་- संकृतगामी; एक पटक फर्कने

ལན་ཏུ་སྟོན་པས་- जवाफमा; गुरुले भन्नुभो

ལན་བཏབ་- दिइएको उत्तरहरू

ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་- परिहार; प्रतिहा; खण्डन; समाधान; टाढा राख्नु; असमावेश गर्नु

ལན་དུ་ཕན་འདོགས་ཡིན་- परिहार; प्रतिहा; खण्डन; समाधान; टाढा राख्नु; असमावेश गर्नु

ལན་དོན་དུ་གཉེར་པ་- उत्तर खोज्नु

ལན་གདབ་པ་ -उत्तर दिनु; दिइएका उत्तरहरू

ལན་འདེབས་ -उत्तर दिनु; दिइएका उत्तरहरू

ལན་འདེབས་པ་ -उत्तर दिनु; दिइएका उत्तरहरू

ལན་ལྡོན་མི་ནུས་པ་-

ལན་ལྡོན་ཞིང་སྒྲུ་བ་-

ལན་བྱ་བའི་ཕྱིར་- उत्तर दिएको कारणले; उत्तर दिनकोलागि

ལན་བྱེད་- उत्तर दिनु; जवाफ दिनु

ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་- कैयन् पटक गर्नु

ལན་མང་པོ་ -कैयन् पटक

ལན་ཚ་- नुन

ལན་ཚ་བ་- नुनिलो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལན་མཛད་ -उत्तर दिनु; जवाफ दिनु

ལན་གསུམ་དུ་བླས་ཏེ་- त्रि परिवार

ལན་ཚྭ་བ་- नुनिलो

ལམ་- पथ; मार्ग; पद्दति; प्रतिपाद; संयोजनात्मक प्रत्यय

ལམ་ཀ་- पाथी; पथमा लागेको

ལམ་ཁ་- सडक

ལམ་གྱི་སྐུ་གསུམ་- त्रि पथ कायहरू

ལམ་གྱི་དགག་བྱ་- पथद्वारा प्रत्याख्यानको वस्तु

ལམ་གྱི་རྒྱུན་བཅད་- पथको निरन्तरतालाई काट्नु

ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་- पथको अवरोधहरू

ལམ་གྱི་དམ་པ་- उत्कृष्ठ पथ; सर्वोच्च पथ

ལམ་གྱི་བདེན་- मार्ग सत्य

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ -मार्ग सत्य

ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་- सबै प्रकारको पथ

ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་- मार्ग ज्ञानता

ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་- मार्ग विशेष

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་- मार्गआलम्बनत्व

ལམ་གྱི་འོད་གསལ་- मार्ग प्रभास

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་- मार्ग अङ्ग

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བརྒྱད་- अष्ट मार्गाङ्गनी

ལམ་གྱི་རང་བཞིན་- मार्ग स्वभाव

ལམ་གྱིས་- अचानक; क्षणिक रूपमा; तत्काल

ལམ་གྲོལ་འགྲོ་བ་- उत्पाथ गत

ལམ་རྒྱུན་མི་གཅོད་པ་ -मार्गको निरन्तरतालाई नकाटेको

ལམ་སྒྲོན་- बोधि पथ प्रदिप

ལམ་བསྒོམ་པ་- मार्ग भावना

ལམ་བསྒོམས་པ་- मार्ग भावना गर्छ

ལམ་གཅོད་པ་- पथलाई काट्नु; परिपन्थ

ལམ་ཆད་པ་ -पथलाई काट्नु;

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལམ་མཆོག་འགྲོ་- बौद्ध ब्रह्माण्डको आठ द्विप मध्येको एक

ལམ་རྗེས་ཤེས་- पथको अनुवर्ती वोधक

ལམ་སྐྱེ་ -अचानक; क्षणिक रूपमा; तत्काल

ལམ་ཐུན་མོང་- साधारण मार्ग

ལམ་དུ་སོང་- पथी

ལམ་བདེན་- मार्ग सत्य

ལམ་བདེན་པ་- मार्ग सत्य

ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་- द्वि विधा मार्ग

ལམ་པོ་ཆེ་- महा मार्ग; महा पथ; महाराजा पथ

ལམ་སྒྲུད་པ་- मार्ग अभ्यास

ལམ་མིན་- अमार्ग

ལམ་སྒྱུར་བའི་ཁྱད་པར་- पथमा अझ ठूलो गतिको विशेषता

ལམ་ཞུགས་- मार्गमा प्रवेश गर्ने व्यक्ति

ལམ་རིམ་- पथको चरणहरू

ལམ་ལས་རབ་ཏུ་མཉམ་པ་-मार्ग प्रनस्थ

ལམ་ལོག་པར་མཆིས་པ་- गलत मार्ग; यो गलत मार्ग हो

ལམ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་- गलत मार्गमा प्रवेश गर्नु

ལམ་ཤེས་- मार्ग ज्ञाता

ལམ་ཤེས་ཉིད་- मार्ग ज्ञाता

ལམ་ཤེས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཤེས་པ་- पथ चेतना अनि पूर्ण रूपमा शुद्ध चेतना

ལམ་གསུམ་- त्रि मार्ग

ལུ་ཨི་པ་- लुहिपाद

ལུ་ཨི་པ་- लुहिपाद

ལས་- कर्म; कर्मी; सम्मुख; बाट; कारणले; कृयाकलापहरू

ལས་- कर्म

ལས་ཀ་- काम

ལས་ཀྱང་ཡོད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱི་- कार्य अस्तित्वमा भए पनि; कार्यहरूको फल पनि हुन्छ

ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- कर्म विशेष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་- कर्मको अवरोधहरू; कार्मिक अवरोध

ལས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་- कर्म गर्भ

ལས་ཀྱི་མཐའ་- कर्मको चरम; कर्मको सीमा

ལས་ཀྱི་དོར་- परिकर्म कर्म त्याग; कर्म वहिष्कार गर्नु

ལས་ཀྱི་གནས་- कर्म स्थान

ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་- कर्म विपाक; कर्मको फल

ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཚུངས་པ་- तुल्य कर्म विपाक

ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་- कर्म मुद्रा

ལས་ཀྱི་དབང་གིས་- कर्मको वलले

ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་- कर्मको वलले अभिलाषाको अनुपालना उत्पन्न हुनु

ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་- कर्म भेद

ལས་ཀྱི་ལམ་- कर्म मार्ग; कर्म पथं

ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་- कर्मद्वारा वनेको; कर्मद्वारा उत्पादित

ལས་ཁུངས་- कार्यालय

ལས་གུད་ནའང་- अन्यत्र

ལས་རྒྱ་- कर्म मुद्रा

ལས་རྒྱལ་མཆོག་- कर्मको सर्वोच्च राजा

ལས་སྒྲིབ་- कर्मावरण; कर्मको अवरोध

ལས་ཅན་- कर्माक; कर्म हुनु; सक्रिय

ལས་ཉིད་པ་- कर्मता; सक्रियता; कार्मिक

ལས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་- कर्मता स्वभावता

ལས་དང་པོ་པ་- आदि कार्मिक; सुरुवात कर्ता

ལས་དང་པོ་པ་ཙམ་གྱི་ཡིད་བྱེད་- सुरुवातकर्ताको मानसिक चिन्तन

ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་- एक सुरुवातकर्ता योगी

ལས་དང་པོ་བ་- आदि कार्मिक; सुरुवातकर्ता; सिकारु

ལས་དང་པོ་བ་ཙམ་གྱི་ཡིད་བྱེད་- आदिकार्मिक मात्र मानस्कर

ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་- कर्मको उद्देश्य

ལས་འདས་པ་- अतिक्रम; समातिक्रम; उत्तिर्णत्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

…ལས་ལྡོག་ཅིང་- बाट उल्टो; बाट विपरित

ལས་ནི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་- विचित्र रूप; कार्यको विभिन्न निकाय छ

ལས་རྣམ་པ་དྲུག་གི་དོན་- कर्मार्थ षड् विद्या; छ प्रकारको कार्यको अर्थ

ལས་རྣམ་གསུམ་པོ་- तीन प्रकारको कर्म; कार्य

ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- कर्म सम्पद; त्रुटीविहीन कार्य; उत्कृष्ट कार्य

…ལས་ཕྱིར་ལྡོག་- ढाड फर्काउनु; बाट टाढा जानु.

ལས་བྱས་པ་- कार्य सम्पादन गर्नु; गर्नु

…ལས་བྱུང་བ་- मयी; बाट उत्पन्न भएको; कारणले हुन्छ; अभ्यास

ལས་བྱེད་- कर्म क्रिया; कार्य सम्पादन गर्नु; गर्नु

ལས་བྱེད་པ་ -कर्म क्रिया; कार्य सम्पादन गर्नु; गर्नु

ལས་བྱེད་པའི་མི་- कर्मकार; कर्ता

ལས་འབྲས་- कर्म फल

…ལས་བརྩམས་ཏེ་- आरम्भय; बाट सुरु हुनु; सँग सुरु हुनु

…ལས་བརྩམས་ཞིང་ -आरम्भय; बाट सुरु हुनु; सँग सुरु हुनु

ལས་ཚོགས་- कर्म सम्भार; क्रियाकलापहरूको सङ्ग्रह

ལས་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་དགོས་- कर्म लक्षण साध्य

ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་- छरपस्ट पारिएको कर्म रहेको छरपस्टको अवस्था

གཞན་དུ་འགྱུར་བ་- अन्यथा हुनु; आमूल परिवर्तन

…ལས་གཞན་མི་བྱེད་ -अन्यथा नहुनु; आमूल परिवर्तन नहुनु

…ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་- समातिक्रमणता; पुरै पार हुनु

ལས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་- कर्म परिशोधन

…ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་- दूरी हुन्छ; टाढा हुन्छ

ལས་ལ་དབང་བ་- कर्म वशित

ལས་ལམ་- कर्म मार्ग

ལས་ལོག་པ་- विपरित

ལས་སུ་བྱ་བ་- वस्तु

ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲ་- द्रितिया विभक्ति

ལས་སུ་རུང་- कर्मान्यता; कर्मान्यतत्वं; सेवा; कर्म गर्न लायक हुनु

ལས་སུ་རུང་ནས་- सेवा; कर्म गर्न लायक भएर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལས་སུ་རུང་བ་ -सेवा; कर्म गर्न लायक हुनु

ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ -कर्मान्यता; कर्मान्यतत्व; सेवा; कर्म गर्न लायक हुनु

ལས་སླ་པོ་- सहज; सजिलो

ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་- त्रि विशुद्ध कर्म

ལས་བསགས་པ་- कर्म उपाचय

ལི་ཡུལ་- खोटान

ལིང་ངེ་བ་- ठोस

ལིང་པོ་- ठोस

ལུ་མ་- पल्वल

ལུག་- भेडा

ལུག་ལྟར་ཀླུགས་སྨྲ་བུ་- जड़ैड़मूख

ལུགས་- नय; मता; प्रणाली; विधि

ལུགས་འགོད་པ་- एउटा प्रणाली प्रस्तुत गर्नु; व्यक्त गर्नु

ལུགས་ཀྱི་ལྡན་- अनुलोम; सुसंगत प्रणाली

ལུགས་མཐོང་-अनुलोम प्रक्रिया

ལུགས་དང་མཐུན་པ་ -अनुलोम प्रक्रिया; प्रणालीसँग अनुलोम

ལུགས་དང་ལྡན་པ་- नीतिमत; व्यवस्थित

ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་- प्रतिलोम प्रक्रिया

ལུགས་ལྡོག་- प्रतिलोम प्रक्रिया

ལུགས་འབྱུང་- अनुलोम; अग्रगामी प्रक्रिया

ལུགས་མི་མཐུན་པ་- विलोम

ལུང་- आगम; उपदेश

ལུང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རུང་བ་མ་ཡིན་- ग्रन्थको दृष्टिकोणले यो पनि सुहाउँदो छैन

ལུང་གི་ཆོས་- आगम धर्म; मौखिक वाद

ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་- आगम अनुमान

ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་- आगम अनुसार

ལུང་གི་ཚད་མ་ -आगम प्रमाण; ग्रन्थमा आधारित मुख्य वोधक

ལུང་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ -

ལུང་ཙུང་ཟད་ལ་རྟེན་པ་- ग्रन्थमा थोरै भर परेर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu.

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

• ལུང་སྟོན་པ་- ग्रन्थको उपदेश; भविष्यवाणी

ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་ -भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको

ལུང་བསྟན་ -भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको

ལུང་བསྟན་ངེས་པ་- निश्चित रूपमा भविष्यवाणी गरिएको

ལུང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་- भविष्यवाणी गरिए बमोजिम अस्तित्वमा छ

ལུང་བསྟན་པ་ -भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको

ལུང་བསྟན་པ་ཆེན་པོ་ -महान् भविष्यवाणी; धर्म ग्रन्थ सम्वन्धि महान् उपदेश

ལུང་བསྟན་པས་ལུང་སྟོན་པ་ -भविष्यवाणीद्वारा भविष्यवाणी गरिएको

ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་- भविष्यवाणी नगरिएको; भविष्यवाणी प्राप्त नगर्नु

ལུང་བསྟན་ཡིན་ -भविष्यवाणी गरिएको हो; भविष्यवाणी गरिएको छ

ལུང་བསྟན་གསོལ་ -भविष्यवाणी

ལུང་དུ་བསྟན་པ་ -भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको ग्रन्थमा उपदेश दिइएको; ग्रन्थिय उपदेश

ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ -भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको ग्रन्थमा उपदेश दिइएको; ग्रन्थिय उपदेश

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་- तटस्थ; ग्रन्थमा सङ्केत नगरिएको; भविष्यवाणी नगरिएको

ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་ -ग्रन्थमा सङ्केत नगरिएको कुरा;

ལུང་དུ་མེད་པ་ -ग्रन्थमा सङ्केत नगरिएको; भविष्यवाणी नगरिएको

ལུང་ཉོད་པར་ཡང་བྱེད་- व्याख्या गर्नु

ལུང་དཔོག་པར་བྱ་ -व्याख्या गर्नु

ལུང་ཐོག་ཅིག་ -व्याख्या गर्नु

ལུང་འབོག་པ་- उपदेश

ལུང་མ་བསྟན་ -ग्रन्थमा सङ्केत नगरिएको; भविष्यवाणी नगरिएको; तटस्थ

ལུང་མ་བསྟན་པ་ -ग्रन्थमा सङ्केत नगरिएको; भविष्यवाणी नगरिएको

ལུང་ཡང་བསྟན་ཧྲོ་- भविष्यवाणी; भविष्यवाणी गरिएको; ग्रन्थीय उपदेश

ལུང་ལ་རྟེན་པ་- ग्रन्थमाथि निर्भरता

ལུང་ལས་- ग्रन्थवाट

ལུང་ལས་གྲགས་པ་ཙམ་- ग्रन्थवाट मात्र प्रख्यात; ग्रन्थमा मात्र प्रख्यात

ལུས་ - काय; शरीर; देह; आश्रय; आत्म भव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལུས་ཀྱི་- कायिक

ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡང་དག་པར་སེལ་བ་- शरीको दोषहरूलाई पुरै न्यूनिकरण गर्नु; हटाउनु; निर्मूल पार्नु

ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- देह विशेष

ལུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་- काय विकार

ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་- काय अनुदर्शी

ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་- तीन प्रकारको दोषी शारीरिक अभ्यास

ལུས་ཀྱི་ནད་- शारीरिक बिरामी

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་- शारीरिक पक्षहरू

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་- काय विज्ञान

ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་- काय विज्ञान

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་- कायेन्द्रिय

ལུས་ཀྱིས་ནི་གནས་ངན་ལེན་རབ་ཏུ་སྟོན་- खराब शारीरिक अवस्थाहरू सिकाउनु

ལུས་སྒྲིབ་- काय आवरण; शारीरिक अवरोधहरू

ལུས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་- काय साक्षी; प्रत्यक्ष कायिक बोध

ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད་- काय साक्षी; प्रत्यक्ष कायिक वोध

ལུས་ཅན་ -देही

ལུས་ལྕི་བར་- शारीरिक गह्रौपन

ལུས་རྙེད་པ་- आत्मभव प्रतिलाभ; शरीर प्राप्त गर्नु

ལུས་སྙོམ་པ་- काय क्लमथा

ལུས་རྟེན་- शारीरिक आधार

ལུས་དང་ངག་- काय र वाक

ལུས་དང་ངག་གི་ལས་- काय र वाकको कार्य; कर्म

ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡང་དག་པར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་- काय; वाक र चित्तको कर्मलाई पुरै अभ्यास गर्नु

ལུས་དང་ངག་ནི་ཞི་བ་- काय र वाकलाई शान्त पार्नु

ལུས་དང་ངག་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་- काय; वाक संयम प्रतिज्ञा

ལུས་དང་ངག་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་ལས་རྣམས་- काय; वाक र चित्तको प्रकृतिको कर्म

ལུས་དང་ལྡན་- शरीर हुनु; कायिक; देहीक; शारीरिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལུས་དང་ནི་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་- न त शरीर न त जीवनलाई हेर्नु
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་- शरीर भोग; शरीर र स्रोतहरू
ལུས་དང་སེམས་- काय र चित्त
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་- काय र चित्तको दुख
ལུས་དང་སྲོག་- काय र जीवन
ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་- कायको सचेततामा स्थापना
ལུས་པ་- अवशिष्ट; अवशेष; कुनै अवशेष बिना; सम्पूर्ण
ལུས་པ་མེད་པ་- केही पनि बाँकी नराखी; सम्पूर्ण; सबै
ལུས་པོ་ -अवशिष्ट; अवशेष; कुनै अवशेष बिना; सम्पूर्ण
ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- आत्म भव सम्पद; त्रुटिविहीन काय; उत्कृष्ट काय
ལུས་འཕགས་- विदेह बौद्ध ब्रह्माण्ड विज्ञानको द्विप
ལུས་འཕགས་པོ་- शरीरको एकाकीपन
ལུས་དབེན་- शारीरिक एकाकीपन
ལུས་མི་སྣང་- अदृश्य काय
ལུས་མེད་བདག་པོ་- अनाङ्गपति शरीर विहीन प्रभु
ལུས་མེད་པ་- देह अभाव; अकायिक; शरीर बिना
ལུས་མཚན་དཔེས་- मुख्य र गौण लक्षणहरूले सजिएको काय (बुद्धको)
ལུས་ཞིག་ནས་- शरीरको नष्टबाट; शरीर नष्ट गरेर
ལུས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- पुरै स्थापित शरीर
ལུས་ལ་གཏོགས་པ་- काय गत; शरीरमा समावेश भएको
ལུས་ལ་དམིགས་པ་- कायालम्वन; कायलाई अवलोकन गर्नु
ལུས་ལ་སོགས་པ་- कायादि
ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་-कायादि धर्म नैरात्म्य
ལུས་ལས་གནས་ངན་ལེན་པ་- खराब शारीरिक अवस्था
ལུས་ཤེས་- काय ज्ञान
ལུས་ཤེས་ཀྱི་རིག་བྱ་- काय चेतनाको ठोस वस्तु
ལུས་སུ་གཏོགས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་- कायागत अनुस्मृति
ལུས་སུ་སྣང་བ་- शरीरको रूपमा देखा पर्नु; शारीरिक रूप
ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་- शारीरिक र मानसिक लचकपनको परमानन्द

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལེ་ལོ་- तटस्थ क्रियाकलापहरूको अल्छीपन

ལེ་ལོ་ཅན་- अल्छी

ལེ་ལོ་མེད་པ་- अल्छी होइन

ལེ་ལོའི་སྒྲིབ་པ་- अलछीपनको अवरोध

ལེགས་- असल; सुन्दर; सही

ལེགས་འཁྲུངས་- सुजात

ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་- शुद्धि तन्त्र

ལེགས་བཅོས་མ་བྱས་- राम्ररी वनाइएको

ལེགས་ཆོས་- गुण धर्म

ལེགས་ལྡན་ཆུང་བ་- भवविकेक

ལེགས་ལྡན་འབྱེད་- भवविवेक भव (स्वातन्त्रिक माध्यमिक परम्पराका संस्थापक)

ལེགས་པ་- असल; राम्रो; सुन्दर; सही; उत्कृष्ट

ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་- साधु मती

ལེགས་པར་- सु; असल; राम्रो; सुन्दर; सही; उत्कृष्ट

ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་- सुजाता

ལེགས་པར་གྲུབ་- राम्ररी स्थापित; राम्ररी उत्पादित

ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ -राम्ररी स्थापित्त; सही ढङ्गले स्थापित

ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་ -राम्ररी सजिएको; सुन्दर ढङ्गले सजिएको

ལེགས་པར་བསྔགས་པ་- सम्यक् प्रशंसा

ལེགས་པར་བཅོས་ལེགས་བྱས་- राम्ररी वनाइएको

ལེགས་པར་བརྗོད་པ་- राम्ररी अभिव्यक्त गरिएको

ལེགས་པར་མཉམ་པར་བཞག་པ་- सही/असल ध्यान सन्तुलन

ལེགས་པར་རྙེད་པ་- सु लाभ

ལེགས་པར་རྟོགས་པར་- राम्ररी सिद्धि गरिएको/ वुझिएको

ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ -गम्ररी सिद्धि गरिग्को/ वुझिएको

ལེགས་པར་སྟོན་པ་- गम्ररी सिकाइएको; असल उपदेश; सम्यक् उपदेश

ལེགས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ -गम्ररी सिकाइएको; असल उपदेश; सम्यक् उपदेश

ལེགས་པར་བརྟགས་- राम्ररी विश्लेषण गरिएको; राम्ररी जाँजवुझ गरिएको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལེགས་པར་བསྟན་པ་ -राम्ररी सिकाइएको; असल उपदेश; सम्यक् उपदेश
ལེགས་པར་ཐོས་ -सुश्रुत; राम्ररी सुन्नु; सही ढङ्गले सुन्नु
ལེགས་པར་འདོམས་- असल सल्लाह; राम्ररी सल्लाह दिनु
ལེགས་པར་གནས་- राम्ररी पालना गर्नु; असल स्थान
ལེགས་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་- राम्ररी बुझ्नु; सही ढङ्गले बुझ्नु
ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་- असल विभेद युक्त
ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་- असल विभेदको विचार चक्र
ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་- सु चरित; असल कर्म; असल कार्य सम्पादन
ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་- राम्ररी फरक छुट्याउनु
ལེགས་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ -असल विभेदको विचार चक्र
ལེགས་སྐྲྀ་བྱ་བ་- राम्ररी गरिएको
ལེགས་པར་བྱས་པ་ -राम्ररी गरिएको
ལེགས་པར་འབྱེས་པ་- अपरिमलना
ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་- राम्ररी शुद्धिकरण गरिएको; सफा गरिएको
ལེགས་པར་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- राम्ररी पाकेको; परिपक्वतामा ल्याउनु
ལེགས་པར་སྒྲུ་བ་- राम्ररी प्रतिपादन गरिएको; सही ढङ्गले प्रतिपादन गर्नु
ལེགས་པར་ཚུལ་བཞིན་- सही ढङ्गले; सही तरिकाले
ལེགས་པར་རྫོགས་པ་- राम्ररी सिद्धि गरिएको/ पुरा गरिएको/ समाप्त गरिए
ལེགས་པར་ཟིན་པ་-सु ग्राहित; राम्ररी बोध गरिएको
ལེགས་པར་བཟུང་ -सु ग्राहित; राम्ररी बोध गरिएको
ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་- सु मानसिकर
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་- असल उद्देश्य; सही उद्देश्य
ལེགས་པར་ཤེས་- सुविज्ञ
ལེགས་པར་བཤད་- सुभाषित; राम्ररी व्याख्या गरिएको
ལེགས་པར་བཤད་པ་- सुदेशना; सुदेशित; सुभाषित; राम्ररी व्याख्या गरिएको
ལེགས་པར་བཤམས་- असल विन्यास; सही विन्यास
ལེགས་པར་སློབས་པའི་སླད་དུ་- सुशिक्षितत्व
ལེགས་པར་གསུངས་པ་- सुभाषित; राम्ररी भनिएको; राम्ररी बोलिएको
ལེགས་པར་བསམས་པ་- राम्ररी सोचिएको; असल सोचाइ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལེགས་པར་བསླབས་པ་- सुशिक्षित; राम्ररी सिकेको; राम्ररी सिकु

ལེགས་བརྩོན་- सुयुक्त; सही प्रयास; सतप्रयास

ལེགས་མཚོ་- गुण सागर

ལེགས་ལ་ག་ཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ- दक्षिणावर्त्य

ལེགས་བཤད་ - सुभाषित;

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ -चोङखापाको असल व्याख्याको सार

ལེགས་བཤད་པ་- सु कथित असल व्याख्या राम्ररी व्याख्या गरिएको

ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་- चोङ्खापाकृत असल व्याख्याकोको सुनौलो माला

ལེགས་སམ་སྙམ་སྙེ་- मलाई लाग्छ[ ] त्यो असल छ[ ]

ལེགས་སུ་གྲུབ་-सु स्थापित; सही ढङ्गले स्थापित

ལེགས་སོ་- साधु; राम्रो; असल

ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་- राम्रो भनेर सहमति दिनु

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་- साधु साधु; असल असल; राम्रो राम्रो

ལེན་- लिनु; प्राप्त गर्नु; उपयुक्त; स्विकार गर्नु; ग्राह

ལེན་གྱི་འཆིང་བ་- अनुमान

ལེན་དང་སྤོང་བ་- उपयुक्त बनाउने अनि परित्याग गर्ने

ལེན་པ་ -लिनु; प्राप्त गर्नु; उपयुक्त; स्विकार गर्नु; ग्राह

ལེན་པ་དང་སྤོང་བ་ -उपयुक्त बनाउने अनि परित्याग गर्ने

ལེན་པ་པོ་- उपयुक्त बनाउने; ग्राह गर्ने

ལེན་པ་མེད་པ་- अनुपयुक्त; अनुपयुक्त बनाउने; अग्राह

ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་ -उपयुक्त नबनाइकन रूप अशुद्धीहरू

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ -उपयुक्त बनाउने चेतना

ལེན་པར་བགྱིད་པ་- लिनु; प्राप्त गर्नु; उपयुक्त; स्विकार गर्नु; ग्राह

ལེན་པར་བྱེད་- लिनु; प्राप्त गर्नु; उपयुक्त; स्विकार गर्नु; ग्राह

ལེའུ་- अध्याय

ལེའུ་སྔེ་དང་པོ་- पहिलो अध्याय

ལེའུར་བཅད་པ་- परिच्छेद; अध्याय

ལོ་- वर्ष; पात; दल; पत्र

ལོ་གཅིག་- सम्वत्सर; एक वर्ष

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལོ་ཏོག་- वालीनाली

ལོ་སྟོང་དུ་མཚུངས་པར་- वर्ष सहस्र

ལོ་འདབ་- पात

ལོ་འདབ་རུལ་པ་ལྷ་བུར་གྱུར་པར་- कसम्बक जात

ལོ་མ་- पात

ལོ་མ་འདོར་ལེན་- परित्याग गर्ने र उपयुक्त बनाउने पातहरू

ལོ་གསར་མེ་ཏོག་- नयाँ वर्ष फुल

ལོག་- उल्टो; विपरित; गलत; अवास्तविक; पराजित गर्नु; फर्कनु; पल्टिनु; रोकिनु

ལོག་ཉིད་- उल्टाइ; फर्काइ; विपर्यास; गलतपन; प्रतिपक्ष; फर्कनु

ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་- गलत विचारहरूलाई घटाउने परिभाषा

ལོག་རྟོག་- मिथ्या सङ्कल्प; मिथ्या दृष्टि

ལོག་རྟོག་པ་- गलत अवधारणात्मक चेतना; गलत सोचाइ

ལོག་ལྟ་ -मिथ्या दृष्टि

ལོག་འདྲེན་བགེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་- विनायक

ལོག་པ་- उल्टो; विपरित; गलत; अवास्तविक; पराजित गर्नु; फर्कनु; पल्टिनु; रोकिनु

ལོག་པ་ངེས་པར་སེལ་བ་- निश्चित रूपले गल्तिलाई न्यून पार्नु; निर्मूल पार्नु; हटाउनु; समावेश नगर्नु

ལོག་པ་ཉིད་- गल्ती; गलतपन; विपरितता; उल्टो फर्काइ

ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་- मिथ्यात्व नियत; गलत रूपमा निश्चय

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་- अवास्तविक; गलत दबाइएको सत्य

ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་- मिथ्या मन; भ्रमपूर्ण घमण्ड

ལོག་པའི་རྟོག་པ་- गलत विचारहरू

ལོག་པའི་ནན་ཏན་- गलत रूपमा प्रगति गर्नु

ལོག་པའི་ཚིག་- मिथ्यावाद; गलत शब्दहरू

ལོག་པའི་འཚོ་བ་- मिथ्या आजीविका

ལོག་པའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་- गलत पथमा पुरै अनुपालना गर्नु

ལོག་པའི་ཤེས་པ་- मिथ्या ज्ञान; गलत चेतना

ལོག་པར་- मिथ्या; गलत; भुलवश

ལོག་པར་གྱུར་པ་- वितथा दर्शन; गलत छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་- गलत रूपले स्थापित; भुलवश स्थापित

ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་- गलत रूपले स्थापित तथता; भुलवश स्थापित तथता

ལོག་པར་བསྒྲུབ་ -गलत रूपले स्थापित; भुलवश स्थापित

ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་- भुलवश अनुभव गर्नु; गलत सोचाइ

ལོག་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ -भुलवश अनुभव गर्नु; गलत सोचाइ

ལོག་པར་རྟོག་པ་- गलत विचार; गलत सोचाइ; भुलवश सोच्नु

ལོག་པར་རྟོགས་པ་གསལ་བ་- गलत विचारहरूलाई हटाउनु

ལོག་པར་ལྟ་- मिथ्या दृष्टि

ལོག་པར་ལྟ་བ་ -मिथ्या दृष्टि

ལོག་པར་སྣང་བ་- गलत रूप; भुलवशको रूप; गलत रूपले देखा पर्नु

ལོག་པར་བྱས་པ་- गलत रूपमा गरिएको; गलत रूपले बनाइएको

ལོག་པར་སྦྱོར་- गलत रूपले प्रयत्न गर्नु; जोड्नु; सम्पर्क गर्नु; लागू गर्नु

ལོག་པར་མོས་པ་- गलत; भुलवश; उल्टो; विश्वास; आस्था; रुचि

ལོག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་- गलतबोधमा संलग्न हुनु

ལོག་པར་འཛིན་པ་- अमद ग्राह; गलतबोध

ལོག་པར་ཞུགས་པ་- गलत परिप्रेक्ष; भुलवश संलग्न हुनु

ལོག་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་- गलत रूपमा बोध गर्नु; भुलवश बोध गर्नु

ལོག་པར་ཡང་དག་ཤེས་པ་- गलतबोध; भुलवशको चेतना

ལོག་པར་རིག་པ་- गलत चेतना; भुलवशको जान

ལོག་པར་བསམས་པའི་དོན་- गलत विचारको वस्तु

ལོག་ཕྱོགས་- विपरित वर्ग

ལོག་ཞུགས་- विप्रतिपन्न; गलत परिप्रेक्ष; भुलवश संलग्न हुनु

ལོག་ཤེས་- मिथ्या ज्ञान; विपर्याय ज्ञान; गलत चेतना

ལོག་སུ་འགྲོ་- गलत रूपमा जानु

ལོག་སུ་རྗེས་སུ་འབབ་- गलत रूपमा ओर्लनु; झर्नु

ལོག་སུ་མཐུན་པར་འདོང་ངོ་- अनुगच्छति

ལོགས་སུ་- अलग अलग

ལོགས་སུ་བཀྲལ་- भिन्नता छुट्याउनु

ལོང་- समय अवधि; फुर्सदको समय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལོང་ཁྲིད་- मार्गदर्शक; दृष्टिविहीनको नेता

ལོང་པོ་- उदाउँदो

ལོང་བུ་- गुल्फा

ལོངས་ -समय अवधि; फुर्सदको समय

ལོངས་སྐུ་- सम्भोग काय

ལོངས་པར་སྤྱོད་- सम्भोग; स्रोतहरू; आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་- भोग; सम्भोग; स्रोतहरू; आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་- भोग समदर्शन

ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་རྫོགས་-सम्पूर्ण भोग

ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་- भोग निमित्त; स्रोत/ भोगको कारण

ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕམ་-भोग पराजित; आनन्दद्वारा पराजित

ལོངས་སྤྱོད་ཅན་- भोगी

ལོངས་སྤྱོད་ཆགས་- भोग आशक्ति

ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་- महाकुलमा उत्पत्ति हुनु

ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་- भोगता; स्रोतहरू; आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་མ་ཆགས་པ་- स्रोतहरू/ आनन्दमा अनाशक्त

ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་ -स्रोतहरू/ आनन्दमा खुसी नमनाउनु

ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་པ་-स्रोतहरू/ आनन्दमा अनाशक्ति

ལོངས་སྤྱོད་པ་- सम्भोग; स्रोतहरू; आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་- भोग सम्पद पूर्ण स्रोतहरू/ आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ -स्रोतहरू/ आनन्द वृद्धि

ལོངས་སྤྱོད་བག་ཡོད་ -स्रोतहरू/ आनन्दको सम्वन्धमा सदविवेकी

ལོངས་སྤྱོད་བྱ་- प्रयोगको वस्तु

ལོངས་སྤྱོད་མ་ཆགས་བློ་- लिप्त नभएको चित्त

ལོངས་སྤྱོད་སྨིན་པར་བྱེད་- भोग पाकन स्रोतहरू/ आनन्द पाक्नु

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་- सम्भोग; सम्भोंग्य; पुरा/ त्रुटिविहीन आनन्द

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་- सम्भोग काय; सम्भोगिक

ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ -स्रोतहरू/ आनन्दको लागि अवोध अग्राह

ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ - भोग आशक्ति; स्रोतहरू/ आनन्दमा लिप्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟ་བ་- भोग निरपेक्ष; स्रोतहरूलाई नहेर्नु

ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་ལྡན་ -भोग निरपेक्ष; स्रोतहरू/ आनन्द विना

ལོངས་བུ་- गुल्फ

ལོངས་རྫོགས་- सम्भोग; आनन्द; पुर्ण आनन्द/ स्रोतहरू

ལོན་པ་- लिनु; परिपक्क हुनु; विकसित; समय व्यतित गर्नु; पुग्नु; आइपुग्नु

ཟློས་པའི་གར་- नृत्य; नाटक; प्रादुर्भाव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤ་- मासु

ཤ་ཀྱ་- शाक्य

ཤཱ་ཀྱ་- संस्कृत शब्द शाक्यको लिपि रुपान्तर

ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་- शाक्यमुनि

ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པ་- शाक्यमुनि

ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་- महा शाक्यमुनि

ཤཱ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་- शाक्यमित्र

ཤ་ཀྱའི་སྲས་པོ་མ་ཡིན་- अशाक्य पुत्रिय

ཤ་ཁ་ར་- सखर

ཤ་ཁ་རའི་རོ་- चिनीको स्वाद

ཤ་སྟག་- मात्र; केवल

ཤ་སྟག་ལ་ -मात्र; केवल

ཤ་པ་- अशोक वृक्ष

ཤ་བ་- हरिण

ཤ་ཟ་- पिशाच; मांसहारी

ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་- मांसहारीहरूकोलागि उच्च संवेदक वस्तु भएको एक व्यक्ति

ཤཱ་རིའི་བུ་- शारिपुत्र

ཤངས་- नासिक

ཤད་- ठाडो प्रहार

ཤན་པ་- गोठालो; वगरे

ཤམ་ཐབས་- भुक्षुणी वा भिक्षुको तल्लो भागको वस्त्र

ཤའི་སྤྱན་- मांस चक्षु; फलमासु युक्त आँखा

ཤའི་མིག་ -मांस चक्षु; मासुमय युक्त आँखा

ཤར་- पूर्व; पूर्व दिशा; पूर्वी भाग

ཤར་སྒོམ་- विचारात्मक ध्यान

ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཉེར་སྦས་- पूर्वी र पश्चिमी उपगुप्त

ཤར་ཕྱོགས་- पूर्वी दिशा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤར་བ་- देखा पर्नु; उदय; रुप; प्रकट हुनु

ཤར་བའི་སྣང་བ་- उदय हुने रूप

ཤར་རྩེ་- सरजे; गान्देन गुम्बाको कलेज

ཤར་ལ་- सहायक

ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་- पूर्व विदेह (एक द्विप)

ཤས་- जोड; निकै बलियो; शक्तिशाली; धेरै; असल कारोबार

ཤས་ཆེ་བ་- धेरै वलियो; शक्तिशाली;; धेरै; असल कारोबार

ཤས་ཆེར་ -धेरै बलियो; शक्तिशाली;; धेरै; असल कारोबार

ཤས་ཆེར་གྱུར་པ་ -धेरै बलियो; शक्तिशाली;; धेरै; असल कारोबार

ཤས་ཆེས་ -धेरै वलियो; शक्तिशाली; धेरै; असल कारोबार

ཤི་- मरण

ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་འཁྱམ་ཚུལ་- मृत्युमा खराव गतीमा भौतारीने विधि

ཤི་འཕོས་པ་- च्युत

ཤི་བི་ཀཱ་- शिविक

ཤིག་-आज्ञार्थक प्रत्यय सम्बन्धकारक प्रत्यय फुकाउनु (गाँठो)

ཤིག་པ་རྗེས་ལ་- खुकुलो बनाउनु; नष्ट गर्नु

ཤིགས་- खुकुलो बनाउनु (गाँठो); नष्ट गर्नु

ཤིགས་པ་ -नष्ट गर्नु; खुकुलो बनाउनु (गाँठो)

ཤིང་- रूख; काठ; लट्ठी

ཤིང་ཀུན་- हिंग; सोंपको साग

ཤིང་སྐམ་པོའི་མེ་ཏོག་- मरेको रूखको फूल

ཤིང་མཁན་- सिकर्मी

ཤིང་མཁན་གྱི་སློབ་མ་- सिकर्मीको सहयोगी

ཤིང་མཁན་བཟོ་པོ་- सिकर्मी

ཤིང་གི་ལྷུག་མ་- लहरा

ཤིང་གི་ཕུང་པོ་- दाउरा;. लट्ठीको थुप्रो

ཤིང་གྱི་ཚོགས་- दारु संघट

ཤིང་གཉིས་ལས་མེ་འབྱུང་བ་- दुईवटा लट्ठीबाट निस्केको आगो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤིང་རྟ་- रथ

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་- रथ मार्ग खोल्ने

ཤིང་དྲུངས་པ་- वृक्ष मुलिक

ཤིང་ནགས་- बन जङ्गल

ཤིང་པ་ན་སའི་འབྲས་བུ་- पानस फल

ཤིང་བལ་ལྷར་- तूल

ཤིང་བལ་འདའ་བ་- कपास

ཤིང་བཟོ་བ་- सिकर्मी

ཤིང་ལས་བགྱིས་པ་- काठबाट बनेको

ཤིང་སལ་གྱི་སྙོན། ཤིང་སལ་བལ་གྱི་སྙོན་- कपास

ཤིང་ཨ་མྲའི་འབྲས་བུ་- आँप फल

ཤིན་སློག་- अत्यन्त परोक्ष

ཤིན་ཏུ་- अत्यन्त; परम; गहन कर्ता; धेरै

ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ལས་- सु दुष्कर कर्म

ཤིན་ཏུ་དཀར་- धेरै सेतो

ཤིན་ཏུ་དཀོན་- सु दुर्लभ

ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་- सु परोक्ष; अत्यन्त परोक्ष

ཤིན་ཏུ་གུས་པ་ཉིད་- धेरै आदरपूर्ण

ཤིན་ཏུ་གྱ་ནོམ་པ་- धेरै शुभ

ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ་- सु संहतन

ཤིན་ཏུ་རྒྱང་རིང་བར་- धेरै टाढा

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་- वैपुल्य; निकै विस्तृत

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་- वैपुल्य; धेरै गहन, उपदेशहरू

ཤིན་ཏུ་བརྒྱན་པ་- धेरै मजिएको

ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་- पूर्ण विकास/ ध्यान

ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པས་- पूर्ण विकास / ध्यानद्वारा

ཤིན་ཏུ་ཧོ་ཚ་- धेरै अचम्मको; निकै अद्भुत

ཤིན་ཏུ་སྔ་མ་ཞིག་ན་- धेरै समय पहिला

ཤིན་ཏུ་བསྔགས་པ་- प्रशंसा

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤིན་ཏུ་ལྕི་- धेरै गह्रौं

ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་- धेरै सानो

ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་- धेरै महान्; धेरै ठूलो

ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་- सु कुमार; धेरै नरम; धेरै चिल्लो

ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་- अति भय; धेरै डराएको

ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པ་- सुप्रष्ठित; धेरै निकट स्थायी

ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་- दुर्लभ

ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པ་- सु सिद्ध; राम्ररी बुझिएको

ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་- सु सिद्ध गरेर; राम्ररी बुझेर

ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་- धेरै शक्तिशाली

ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་- सुप्रतिष्ठत; धेरै स्थिर; नागाराजाको

ཤིན་ཏུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ -सुप्रतिष्ठत; राम्ररी समापनमा ल्याइएको

ཤིན་ཏུ་མཐུ་དང་ལྡན་- धेरै शक्तिशाली

ཤིན་ཏུ་མཐོང་- सुदर्शन (देवता); राम्रो देखिने (देवताहरू)

ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་-सु दर्शन; महान् बोध

ཤིན་ཏུ་དག་པའི་གནས་- विशुद्ध अवस्था; निकै शुद्ध स्थान

ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་- धेरै धब्बाविहीन होइन

ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱ་སྟེ་- अतिक्रम

ཤིན་ཏུ་འདས་ཏེ་- अतिक्रम्य

ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་- अतिक्रान्त

ཤིན་ཏུ་འདས་པ་- अनिक्रान्त

ཤིན་ཏུ་འདས་བྱས་ནས་- अतिक्रम्य

ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར་- सु दुखित

ཤིན་ཏུ་སྦོམ་- धेरै लुकेको

ཤིན་ཏུ་བསྡམ་པ་- धेरै लुकेको; राम्ररी दबाइएको; राम्ररी बाँधिएको

ཤིན་ཏུ་མནར་བ་- धेरै सताइएको; धेरै दुखी; धेरै हानी गर्नु; सताउनु

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་- सु विशुद्ध

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ་- सु विशुद्ध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- सु विमुक्त; सु विभक्त
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་པ་- धेरै निश्चित; राम्ररी निश्चित गरिएको; असल निश्चितता
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་- सुविनिश्चित प्रज्ञा
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་- सु विशुद्धत्व
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་- अत्यन्त सु विशुद्धत्व; सु विशुद्ध
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་- धेरै शुद्ध; धेरै शुद्ध हुनु; धेरै शुद्ध छ
ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱེས་- सु विभक्त
ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་འགྱུར་- धेरै तिखो
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་- सु परिक्रम कर्ता; लचकपन; नमनशील; शान्ति
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ལམ་- आज्ञाकारी पथ
ཤིན་ཏུ་ཞིབས་པ་- राम्ररीं पुछिएको; राम्ररी पुछनु
ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་པར་- अभिमुख; आमने सामने
ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་- अति सूक्ष्म
ཤིན་ཏུ་འཕགས་པ་- अति उच्च
ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་- महान् साथ वृद्धि गर्नु
ཤིན་ཏུ་དབེན་པ་- धेरै अलग; धेरै एकान्त स्थान
ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བ་- सु दुर्जय; पराजित गर्न निकै कठीन
ཤིན་ཏུ་སྦྱང་བ་- धेरै सफा; धेरै शुद्ध
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་- लचकपन; नमनशील
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་- महान्
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ལམ་ -लचकपन; नमनशील मार्ग
ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པ་- धेरै अनुत्पादित
ཤིན་ཏུ་མ་ཞུམ་པ་- धेरै अदुरुत्साहित/कमजोर/ डरपोक
ཤིན་ཏུ་མང་པོ་- सु बहुल; निकै धेरै
ཤིན་ཏུ་མེད་པ་- अत्यन्त न विद्ययते
ཤིན་ཏུ་མོས་པ་- धेरै इमानदार; महान् विश्वास/ रूचि/ उत्साह
ཤིན་ཏུ་དམན་- धेरै न्यून; धेरै सानो
ཤིན་ཏུ་དམན་པ་ -धेरै न्यून; धेरै सानो
ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་- धेरै पुरा; धेरै त्रुटिविहीन

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤིན་ཏུ་ཟབ་- अति गहन; परम गहनत्व

ཤིན་ཏུ་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་- धेरै तातो; धेरै तताइएको

ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་- निकै असल; उत्कृष्ट

ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་- सु विशाल; धेरै फराकिलो; निकै विस्तृत

ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་- धेरै लामो समय

ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་- धेरै लामो समयको लागि

ཤིན་ཏུ་ཡུལ་ཆེན་- धेरै महान् वस्तु

ཤིན་ཏུ་རིང་- निकै लामो; धेरै लामो समय; धेरै टाढा

ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་- निकै लामो समयको लागि

ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་- धेरै स्पष्ट; धेरै उज्यालो

ཤིན་ཏུ་བསགས་པ་- सु सञ्चित; सु लिखित

ཤིན་སྦྱངས་- लचकपन

ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བའི་ལྟ་བལྟས་- लचकपनको शकुन

ཤིས་པ་- शुभ

ཤིས་ལུགས་- व्याख्याको विधि

ཤུ་- ताछ्नु; लेख्नु

ཤུག་པ་- धुपीको रूख

ཤུགས་- वेग; सामर्थ्य; बल; उर्जा

ཤུགས་ཀྱི་-असंशयपूर्ण; अस्पष्ट

ཤུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་-

ཤུགས་ཀྱིས་ -असंशयपूर्ण तवरले; अस्पष्ट तवरले

ཤུགས་རྟོགས་ - अस्पष्ट सिद्धि; ---------

ཤུགས་ལ་ -असंशयपूर्ण तवरले; बलद्वारा

ཤུགས་ལ་བསྟན་ -अस्पष्ट तवरले सङ्केत गरिएको

ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་- अस्पष्ट तवरले अनुपालना गर्ने अर्थ

ཤུགས་ལ་ཤེས་ -..को बलद्वारा जानिएको; अस्पष्ट तवरले जानिएको

ཤུན་- त्वचा; छाला; बोक्रा; खोलाको नाम

ཤུན་པ་-बोक्रा; छाला

ཤུབ་ཤུ་- माउती; कानेखुसी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤུལ་- अंश; अवशेष

ཤུས་- तास्नु; तासिएको; लिपिवद्ध गर्नु

ཤེ་ན་- यदि सोधियो भने

ཤེད་བུ་- मानव; मनुको वच्चा

ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་- मनुज; मनुबाट जन्मिएको

ཤེར་- प्रज्ञा

ཤེར་མདོ་- प्रज्ञापारमिता सुत्र

ཤེར་ཕྱིན་- प्रज्ञापारमिता

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་- प्रज्ञापारमिता सुत्र

ཤེལ་- स्फटिक; मणिभ; सितमणी

ཤེལ་དང་བཻ་ཌཱུ་ -स्फटिक वैदूर्य

ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་- धेरै स्पष्ट स्फटिक

ཤེས་- जान्नु; ज्ञान; ज्ञानता; चेतना

ཤེས་ཀྱི་ཁེ་འདོད་པ་- स्वार्थी लाभको लागि अभिलापा गर्नु

ཤེས་རྒྱུད་- मानसिक निरन्तरता

ཤེས་སྒྲིབ་- सर्वज्ञताको अवरोध; जान्नु पर्ने कुराको अस्पष्टता

ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་- सर्वज्ञतामा क्रितृम अस्पष्टता

ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་པ་ -दूषण जुन सर्वज्ञतामा अस्पष्टता हो

ཤེས་ཏེ་- जान्दछ; बोध गर्छ

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་- विषय जान्न खोजिन्छ

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་- जान्न खोजिएको दोषविहीन विषय

ཤེས་ནས་- जानेर; बोध गरेर

ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་- ज्ञानद्वारा आस्था लाभ गर्नु

ཤེས་པ་- ज्ञान; चेतना; प्रज्ञा; चित्त; ज्ञाता; जान्नु; सिद्ध गर्नु; वुझ्नु

ཤེས་པ་ཉིད་- ज्ञाताता

ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་- ज्ञान सम्प्रयुक्त चेतनासँग सम्वन्धित

ཤེས་པ་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་- ज्ञान व्याख्या गर्नु

ཤེས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་- ज्ञान व्यवस्थान

ཤེས་པ། རྣམ་ཤེས་- ज्ञान; विज्ञान; चेतना

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤེས་པ་པོ་-ज्ञाता; बोधक

ཤེས་པ་པོ་མ་མཆིས་པ་- अज्ञानक; अबोधक

ཤེས་པ། བློ་- आन बुद्धि; बोध

ཤེས་པ་མ་ལགས་པ་- अजानमन; अबोध; न जान्नु

ཤེས་པ་མེད་པ་ -अज्ञानमन; अबोध; न जान्नु

ཤེས་པ་ཚད་མ་- वैद्य चेतना

ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་- चेतनाद्वारा अवलोकनको वस्तु

ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་- प्रतिपति सम्वृत्ति

ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་- ज्ञानकर भावना

ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་- चेतनाको पक्षहरू बोध

ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་- ज्ञान गोचर; चेतनाको क्रियाकलापाको वस्तु

ཤེས་པར་དཀའ་- जान्न; बोध गर्नको लागि कठिन

ཤེས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ -जान्न; बोध गर्नको लागि कठिन

ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་- एकै अलग प्रकारको भएको चेतना

ཤེས་པར་གྱུར་པའི་རྫས་རིགས་གཅིག་པ་ -एकै ठोस निकाय भएको चेतना

ཤེས་པར་འགྱུར་བ་- जान्नु; बोध गर्नु

ཤེས་པར་བྱ་- ज्ञानको वस्तु; जान्नु; जान्नेछ; बोध गर्नु; बोध गर्नेछ

ཤེས་པར་བྱ་བའི་གང་ཆེན་མཚོ་- ज्ञानको वस्तुको महा सागर

ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་- एउटा ज्ञानको वस्तु हुनुको कारणले

ཤེས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་- ज्ञानको वस्तुको लागि अभिलाषा

ཤེས་པར་བྱའོ་- जान्नु पर्छ; तपाईंले जान्नु पर्छ

ཤེས་པར་བྱས་ནས་- बुझेर

ཤེས་པར་བྱེད་- जान्नु; बोध गर्नु; बुझ्नु

ཤེས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་- ज्ञापक; थाहा गराउने वाला

ཤེས་པར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ -ज्ञापक; थाहा गराउने वाला

ཤེས་པས་སྟོན་པ་- ज्ञानले सिकाउनु;. उपदेश दिनु

ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་- ज्ञानद्वारा चक्रिय अस्तित्वमा अनुपालना नगर्ने आधारहरूको ज्ञाता

ཤེས་བྱ་ལ་མ་རྨོངས་པ་- ज्ञानको वस्तुको सन्दर्भमा अस्पष्ट नरहेको

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤེས་བྱ་- ज्ञेय; ज्ञानको वस्तु; जान्नयोग्य; जानिनु पर्छ
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མི་ཐོགས་ -ज्ञानको वस्तुको सम्बन्धमा अस्पष्ट नरहेको
ཤེས་བྱ་ཅིག་ཆར་སྣང་བར་བྱེད་པ་- सबै ज्ञानको वस्तुहरूलाई एकसाथ प्रदीप्त पार्नु
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་- सबै ज्ञानको वस्तुहरू
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་- ज्ञेय सर्वाकार बोध
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་- सर्व ज्ञेय विषय
ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་- अनन्त ज्ञेय विषय
ཤེས་བྱ་བ་- ज्ञानको वस्तु
ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པ་- ज्ञानको वस्तुहरू मध्ये पर्दैन
ཤེས་བྱ་ཡང་དག་རབ་རྣམ་འབྱེད་- सही; ज्ञानको वस्तुको भिन्नतावोध मार्फत
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ -ज्ञानको वस्तुहरूलाई पुरा जाँच अनुसन्धान गर्नु
ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་- ज्ञानको वस्तुको सन्दर्भमा अचुक
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་- ज्ञानको वस्तुहरू मध्ये हुँदैन
ཤེས་བྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ -ज्ञानको वस्तुको सन्दर्भमा परम ज्ञानद्वारा व्याप्त
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་- सर्वज्ञतामा अस्पषटता; सर्वज्ञतामा अवरोध
ཤེས་བྱའི་དོན་སྤྱི་- ज्ञानको वस्तुको अर्थ सामान्यता
ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ -ज्ञानको वस्तुको लक्षण
ཤེས་བྱའི་ཡུལ་- वस्तु जुन ज्ञानको वस्तु हो
ཤེས་བྱེད་- शास्त्रीय स्रोत
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་དང་སྦྱར་- त्यसलाई एउटा सुत्र स्रोतसँग संलग्न पार्नु
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་- आध्यांत्मिक स्रोत
ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ -आध्यात्मिक स्रोतको रूपमा उद्धरण गरिएको
ཤེས་མྱུར་- तिव्र ज्ञान; तिव्र बुझाइ; चाँडो बुझ्नु
ཤེས་མཛད་- ज्ञात गराउनु; ज्ञात गराउनेवाला
ཤེས་བཞིན་- सम्प्रजन्य; अन्तर्दर्शन; अन्तरावलोकन
ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ -सम्प्रजन्य; अन्तर्दर्शन; अन्तरावलोकन हुनु
ཤེས་བཞིན་དུ་ -अन्तर्दर्शनात्मक; अन्तरावलोकनात्मक
ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་- असम्प्रजन्य
ཤེས་བཞིན་མེད་པ་- असम्प्रजन्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤེས་བཞིན་རབ་ཏུ་ལྡན་ -सु सम्प्रजन्य; अन्तर्दर्शन; अन्तरावलोकन

ཤེས་རབ་- प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་- प्रज्ञा हेतुत्व

ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་- प्रज्ञा प्रकारको सिद्धि अनुपालना गर्ने ठोस सिद्धिको प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་- प्रज्ञा वल

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་- प्रज्ञा आलोक

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་- प्रज्ञा चक्षु

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- प्रज्ञापारमिता

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ- अष्ट सहस्रीक प्रज्ञापारमिता व्याख्यान अभिसंयालंकार आलोक

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པ།- सर्धा अभिसहस्रिक प्रज्ञापारमिता/ सुविक्रान्त विक्रमी परिप्रच्छ

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་- पञ्च विम्सती सहस्रीक प्रज्ञापारमितोपदेश शास्त्रभिपमयालंकार वृत्ति

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་- सड सहस्रिक प्रज्ञापारमिता

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་- सञ्चय गाथा प्रज्ञापारमिता

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཤེར་ཕྱིན་- प्रज्ञापारमिता

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ་- प्रजापारमिता हृदय

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་- प्रज्ञापारमिता सुत्र

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱའི་འགྲེལ་པ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ- अभिसंयालंकार नाम प्रज्ञापारमितोपदेश शास्त्र वृत्ति

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- प्रज्ञापारमिता

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་- प्रजा स्कन्ध

ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་- प्रज्ञेन्द्रिय

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པ་- प्रजादान

ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཚོ་བ་- प्रजा जिवक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཚོ་བ་དང་ལེགས་པར་བཤད་པ་- प्रज्ञा जीव सुदेशना

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོགས་- प्रज्ञासंभार; ज्ञान संभार; प्रज्ञा संग्रह; ज्ञानसंग्रह

ཤེས་རབ་མགྱོགས་པ་- द्रुत प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཅན་- प्राज्ञ

ཤེས་རབ་ཆེ་བ་- महा प्रज्ञा; महा प्रज्ञात्व

ཤེས་རབ་འཆལ་པ་- न्यून प्रज्ञा; मूर्ख; दोपी ज्ञान

ཤེས་རབ་འཆལ་པ་- न्यून प्रज्ञा; मूर्ख; दोपी ज्ञान

ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ -मूर्ख स्वभाव युक्त

ཤེས་རབ་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་- न्यून ज्ञानसँग सुहाउँदो

ཤེས་རབ་ཉམས་པ་- कमसल ज्ञान; दोषी ज्ञान

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་- क्लिष्ट प्रज्ञा

ཤེས་རབ་མཉམ་པ་- सम प्रज्ञा

ཤེས་རབ་མཉམ་པ་མེད་པ་- असम प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པའི་སྒོ་ནས་- प्रज्ञामा समर्पणको दृष्टिकोणले

ཤེས་རབ་བརྟན་- प्रज्ञा दीर्घ; स्थिर प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་- प्रज्ञा उपाय संहिता

ཤེས་རབ་ཐར་པ་- प्रज्ञामोक्ष

ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་- प्रज्ञावत्; प्रज्ञा योग

ཤེས་རབ་ལྡན་དེ་མཉམ་ཉིད་- उपाय प्रज्ञा

ཤེས་རབ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིད་- अनावधारणात्मक प्रज्ञाज्ञान

ཤེས་རབ་རྣོ་བ་- तिक्ष्ण प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- प्रज्ञापारिमिता

ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་- प्रज्ञाकार मती

ཤེས་རབ་སྦྱངས་པ་- प्रज्ञा शुद्धि; प्रज्ञाद्वारा शुद्धीकरण

ཤེས་རབ་མྱུར་བ་- आशु प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཟབ་པ་- गम्भिर प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཡངས་པ་- पृथु प्रज्ञा

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་- प्रज्ञाज्ञान अभिषेक

ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་- प्रज्ञा परिशुद्धि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ཤེས་རབ་ལ་ནི་མི་རྟོག་པ་- निष्कल्पना प्रज्ञायाम

ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- सुविमुक्त प्रज्ञा

ཤེས་གསུམ་- त्रि ज्ञान

ཤོ་- पासा

ཤོ་རྩེད་པ་- पासा खेल्नु

ཤོག་- इच्छासूचक प्रत्यय; यस्तै होस

ཤོག་བུ་- कागज

ཤོབ་བེ་- झूटो; झूटो बोल्नु

ཤོབ་བེ་མཚིགས་ཏགས་- पलत हुनु; गल्तीमा हुनु

ཤོབ་བེ་ལྷེ་ -झूटो; झूटो बोल्नु

ཤོམ་- तयारी गर्नु; मिलाउनु (अर्पणहरू)

ཤོས་- दुईको अर्को; उत्तमता सूचक प्रत्यय

ཤྲཱི་- श्री

གཤམ་- बाँझो

གཤིན་རྗེ་དགྲ་-यमारी मृत्युका राजाको शत्रु

གཤིན་རྗེ་གཤེད་- यामन्तक; यामारी

གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་གཉིས་- रातो र कालो यामारीहरू

གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་- यमलोक

གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་པ་- यम लौकिक

གཤིས་- आधारभूत चित्तवृत्ति; झुकाव

གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་- जीविकाको चित्तवृत्तात्मक विधि

གཤིས་ལུགས་- चित्तवृत्ति; झुकावको विधि आधारभूतचित्तवृत्ति; झुकाव

གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ -चित्तवृत्ति; झुकाव विधि स्थापना

གཤེ་- गाली गर्नु आक्रोस व्यक्त गर्नु

གཤེ་བ་- आक्रोस गर्नु

གཤེ་བ་ལ་སླར་མི་གཤེ་བ་- आक्रोसको बदलामा आक्रोस नगर्नु

གཤེགས་- गमन; जानु; यात्रा गर्नु; आउनु

གཤེགས་པ་- गमन; जानु; यात्रा गर्नु; आउनु

གཤེར་བ་- ओसीलो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གཉོམ་པ་- मिलाउनु (अर्पण मिलाउनु) तयारी गर्नु

གཉོར་- खस्रो; अपरिस्कृत

བཤགས་- स्विकार गरिएको; परामर्श गरिएको; खुलासा गरिएको; व्याख्या गर्नु

བཤགས་པ་- देशना दिएर; परामर्श गरेर; खुलासा गरेर; व्याख्या गरेर

བཤང་བ་-दिसा

བཤད་- देशना; उपदेश; देशित; व्याख्या

བཤད་དགོས་པ་- वक्तव्य; अनिवार्य व्याख्या गर्नु पर्छ

བཤད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་- थोरै समेत व्याख्या नगर्नु

བཤད་པ་ -देशना; उपदेश; देशित; व्याख्या

བཤད་པ་དག་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་- व्याख्याको स्रोत; व्याख्याहरू स्रोत हुन

བཤད་པ་ལ་- व्याख्याको सम्बन्धमा

བཤད་པ་ལ་ཞུགས་པ་- व्याख्यामा संलग्न हुनु; व्याख्यामा प्रवेश

བཤད་པའི་སྐབས་- व्याख्याको अवसर

བཤད་པའི་རྒྱུད་- चार औषिय तन्त्रहरू मध्येको दोस्रो

བཤད་པའི་ཆོས་- देसना धर्म

བཤད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་- अष्ट विद्या देशनाको फल

བཤད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ -देशनाको फलको भिन्नता छुट्याउनु; विभाजन गर्नु

བཤད་པར་གྱུར་པ་- निर्देश भुत; व्याख्या गर्नु; स्थापना गर्नु .

བཤད་པར་བྱ་- व्याख्या गर्नेछ; व्याख्याको वस्तु

བཤད་པར་ཟད་- उदित

བཤད་བྱ་- व्याख्याको वस्तु; जे व्याख्या गरिनु पर्ने हो

བཤད་སྦྱོར་- एउटा जोडिएको व्यख्या

བཤད་ཟིན་ཏོ་- व्याख्या गरि सकिएको

བཤམ་- मिलाउनु (अर्पणमा जस्तै); तयार गर्नु; स्थापना गर्नु

བཤམ་པ་ -मिलाउनु (अर्पणमा जस्तै); तयार गर्नु; स्थापना गर्नु

བཤམས་- विन्यास; मिलाउनु; तयारी गर्नु

བཤིག་- नष्ट गर्नु

བཤིག་པའི་སྟོང་པ་- एउटा शून्यता जसले नष्ट गर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བཤེབ་- पंक्ति मिलाउनु

བཤེབས་ -पंक्ति मिलाउनु

བཤུ་- ताछ्नु; लिप्यान्तर गर्नु

བཤུལ་- यात्रा; सडक; निकास बाटो

བཤུས་ -ताछ्नु; लिप्यान्तर गर्नु

བཤེས་- मित्र

བཤེས་གཉེན་- कल्याण मित्र

བཤེས་གཉེན་པ་- सम्बन्धि; आध्यात्मिक मित्र; आध्यात्मिक मार्गदर्शक

བཤེས་གཉེན་མི་ལྡན་- एक आध्यात्मिक मित्र विना

བཤེས་པ་- मित्र

བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་- शुहृलेख (नागार्जुन कृत)

བསྙོལ་བ་ལ་ཆགས་པ་- आलस्यमा लिप्त; टालटुलमा लिप्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ས་- माटो; भूमि; पृथ्वी; धारणी; स्थान; मात्रा

ས་སྐྱ་- मास्या (खैरो माटो परम्परा)

ས་དགུ་པ་- नवमी; नवौ भूमि पुगेको साधक

ས་སྐྱོགས་རིས་ -कुरुकुल

ས་བརྒྱད་པ་- आठौ भूमि अष्टमी आठौ भूमिमा पुगेको साधक

ས་བཅད་- विषय सुचीको रुपरेखा

ས་བཅུ་- दस भूमि; दस भूमिहरू

ས་བཅུ་ཁྱབ་པ་- दस भूमि व्यापन

ས་བཅུ་གཅིག་- एघार भूमिहरू; एघारौं भूमि

ས་བཅུ་པ་- दस भूमि सुत्र; दस भूमिक

ས་བཅུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་- दस भूमि विपक्ष

ས་ཆེན་པོ་- पृथ्वी; महा भूमि

ས་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་- महा भूमम प्रविष्ट

ས་མཆོག་- अग्र भूमि

ས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- यथा व्यवस्थापित भूमि मानसिकर

ས་གཉིས་- भूमि द्वय; दुई स्तर/ भूमि दुई स्तर/ भूमि

ས་གཉིས་པ་-द्वितिय भूमि पुगेको साधक दोस्रो भूमि/ स्तर

ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དྲུག་པའི་བར་དུ་- दोस्रो भूमि देखि छैटौ भूमि सम्मको श्रेणी

ས་སྟེང་- भूमि माथि

ས་སྟོན་པ་- महिषासक

ས་བརྟོལ་- कोविदर

ས་ཐོབ་པ་- भूमि लाभ

ས་དག་ནི་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ་- भूमिहरूलाई निवास भनिन्छ

ས་དང་པོ་- प्रथम भूमि; आदि भूमि; पहिलो बोधिसत्त्व भूमि

ས་དང་པོ་ལ་- पहिलो भूमि माथि

ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་- प्रथम भूमिमा प्रवेश

ས་དྲུག་པའི་བར་- छैटो भूमि सम्म

ས་དྲུག་པོ་- छैटौ भूमि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ས་དྲུག་པོ་དག་- सबै छ वटा भूमिहरू; छवटा भूमिहरू

ས་གདན་- कम्वल

ས་བདག་- भूमि पति आत्माहरू

ས་བདུན་པ་- सप्त भूमि; सातौ भूमिमा पुगेको साधक

ས་བདུན་པའི་བར་དུ་- सातो भूमि सम्म

ས་རྡུལ་- माटोको अंश; धूलोको अंश

ས་སྡེ་- असङ्गको स्तरहरूबारे पाँच छलफलहरू

ས་ནི་མཐར་ཐུག་པ་- अन्तिम भूमि

ས་ལས་འབྱུང་ངོ་- पृथ्वी सम्भुत; माटोबाट उत्पन्न भएको

ས་གནོན་- पृथ्वी साक्षी (मुद्रा)

ས་རྣམ་པར་བཞག་པ་- भूमि व्यवस्थान; भूमि प्रस्तुतिकरण

ས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཉམ་པ་མེད་- भूमिको सन्दर्भमा असमानता

ས་རྣམས་བསྒོམ་པ་དང་གྲུབ་པ་- भूमि विकास र स्थापना

ས་རྣམས་གནས་པ་ཡིན་- विहार भूमि

ས་པ་- भूमि माथि रहेको व्यक्ति

ས་ཕྱོགས་- प्रदेश

ས་ཕྱོགས་ཞིག་ན་- एउटा निश्चित स्थानमा एउटा स्थानमा

ས་ཕྱོགས་སའི་ཕྱོགས་- पृथ्वी प्रदेश एउटा क्षेत्रमा स्थान

ས་བོན་- बीज; बीउ

ས་བོན་དུ་བསྡུས་པ་- बीज संग्रहित; बीज संग्रह

ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད་- बीउ रोप्नु

ས་བོན་མི་རུང་- अनुपयुक्त बीज

ས་བོན་མེད་པ་ཉིད་- अबीजत्व; निर्बीजत्व; बीचको अस्तित्व विहीनता

ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་- वीज परावृत्ति; परिवर्तनीय बीज

ས་བླ་- जमिन माथि

ས་ཐ་- सर्व

ས་མ་དག་པ་- अशुद्ध भूमिक

ས་མ་ཡ་- समय

ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་- अचल भूमि त्रय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ས་མིན་- अभूमि

ས་མཚམས་- सीमा

ས་ཞག་- पर्पता

ས་གཞི་- भूमि

ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན་ -चतुर भूमि समाश्रित

ས་བཟང་པ་- सु भूमि

ས་འོག་- जमिन मुनि

ས་ཡི་འོག་- पाताल

ས་ཡིས་- स्तर भित्र

ས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་- पूर्ण रूपले स्थापित भूमि/ स्तर

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་- प्रमुदित भूमि; धेरै आनन्दमय भूमि

ས་ལ་- पृथ्वी माथि

ས་ལ་འཇུག་པ་- भूमि प्रवेश

ས་ལ་གནས་ཏེ་- पृथ्वी स्थित

ས་ལ་སྦྱོར་བ་- भूमि प्रयोग

ས་ལ་མ་ཞུགས་པ་- भूमि अप्रवेश

ས་ལ་བཙུགས་- घुँडा टेकु

ས་ལ་འཛུགས་ -घुँडा टेकु

ས་ལ་ཞུགས་པ་- भूमि प्रविष्ट

ས་ལ་གཟུགས་- घुँडा टेकु

ས་ལམ་- भूमि मार्ग

ས་ལས་- भूमिबाट; पृथ्वीबाट

ས་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཉིད་- निश्चित रूपमा पृथ्वीबाट उत्पन्न भएको

ས་ལེ་- वैभवशाली

ས་ལེ་སྦྲམ་- जातरूप

ས་ཤེས་པ་- जग स्तरको ज्ञान; जग स्तरको बोध

ས་གསུམ་- भूमि त्रय

སྭ་སྟི་- स्वास्ती

སང་ངེ་- मौलिक; निष्कलंक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སང་ཉིན་- भोली

སངས་རྒྱས་- बुद्ध; जिन

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་- बुद्धको क्रियाकलापहरू

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་- बुद्धहरूको मण्डलमा उदय हुनु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་- बुद्ध वचन

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་- बुद्ध काय

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ངེས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་- निश्चित रूपमा बुद्धकाय प्रदर्शन गर्नु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་- बुद्ध वरिपरिको मण्डल भित्र

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་- बुद्धत्व; बुद्धत्वको अवस्था

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་- बुद्धको विचार; बुद्धको सोचाइ

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་- बुद्धको स्वभाव

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་- बुद्ध धर्म

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་ཟེར་བར་འདོད་པ་- बुद्धको विचारधाराको सम्बन्धमा सिकाउने अभिलाषा

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་- बुद्धको उपदेश; बुद्धको शासन

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་- बुद्धको वल; बुद्धको शक्ति

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་མི་གཅོད་པ་- बुद्धको परम्परालाई नकाट्नु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བར་གནས་པ་- बुद्ध सुख विहार

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་པས་རྩེ་བར་- बुद्ध विकृडित

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་- बुद्धको आँखा

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་ཉིད་- बुद्ध कर्म महत्त्व

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་- बुद्धकार्य

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་- बुद्धवोधि

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་- बुद्धतत्त्व

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་- बुद्धको विधि; बुद्धको मार्गदर्शन

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་- बुद्ध लक्षण

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་- बुद्धनाम विरहित लोक धातु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་- बुद्ध क्रिया

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་- बुद्ध कार्य; बुद्ध कार्यत्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་- बुद्धको स्वत प्रवर्तित क्रियाकलापहरूको निर्बाध निरन्तरता

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་- बुद्ध क्षेत्र

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་- बुद्ध प्रभा

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་- बुद्ध मण्डल; बुद्ध क्षेत्र; बुद्धको उद्देश्य

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་- बुद्ध प्रजाज्ञान

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་- बुद्ध प्रजा ज्ञान् बल

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ -बुद्ध गुण

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་- बुद्ध गुण सम्पत प्रतिसंयुक्त

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་- बुद्ध परम्परा

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་- बुद्ध परम्परा हुनु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་- बुद्ध भूमि

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་- बुद्ध पुत्र

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་སྐྱེས་པ་- बुद्ध पुत्रको गुणहरू राम्ररीउत्पाद गर्नु

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་རྣམས་- बुद्धको बालबच्चाहरू

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བ་- बुद्धको अनुशासन; बौद्ध अनुशासन.

སངས་རྒྱས་བཀའ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་- बुद्धको उपदेशको रूपमा स्थापित; बुद्धको उपदेशमा स्थापित

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་- बुद्ध पालित

སངས་རྒྱས་ཁམས་- बुद्ध धातु

སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྲས་- बुद्ध जिनात्मज

སངས་རྒྱས་གཅིག་- एक बुद्ध

སངས་རྒྱས་གཅིག་པ་ཉིད་དང་དུ་མ་ཉིད་མ་ཡིན་- बुद्धको एकत्व अनि पृथकत्व

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་- बुद्ध भगवत अलौकिक विजेता

སངས་རྒྱས་ཆོས་-बुद्ध धर्म

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་- बुद्धानुस्मृति सहागता

སངས་རྒྱས་ཉིད་- बुद्धत्व

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་ -(र) बुद्धत्व (पनि) सिद्धि गर्नेछ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་- वुद्धत्वको विधिहरूको ज्ञान

སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཡིན་པ་- अधिशिक्त बुद्धत्वे

སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པ་- बुद्धत्व प्रतिपन्नक

སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ལུང་བསྟན་པ་བཤད་པ་- बुद्धत्व व्याकरण देशना

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་- बुद्धत्व सम्पत प्राप्ति विवादन

སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་- बुद्धत्वोपाय प्रवेश

སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- बुद्धत्व सम चित्त

སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་- बुद्ध दृष्टि; बुद्धको दृष्टि

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་- बुद्ध अनि बोधिसत्त्व

སངས་རྒྱས་ནི་ཡོད་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་- वुद्धत्व छ भनेर यसले भन्दैन

སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཕྲད་པ་- बुद्धहरूसँग भेट्नु

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཛད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་- बुद्धहरूको पारस्परिक एकनाशपन

སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་བ་- बुद्धहरूको उदय; प्रादुर्भाव

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡུལ་- बुद्धहरूको मण्डल; बुद्धहरूको स्थान

སངས་རྒྱས་རྣམས་སངས་རྒྱས་མཆོག་རྣམས་- बुद्धहरूको सर्वोच्च बुद्धत्व

སངས་རྒྱས་པ་- बौद्ध; बुद्धिष्ट

སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ -असीमित बुद्धहरूको उदय; प्रादुर्भाव

སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པ་- बुद्ध निर्माणकाय

སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་- आर्य बुद्ध

སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་- बुद्ध आर्य; आर्य बुद्ध

སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ -बुद्धहरूको उदय; प्रादुर्भाव

སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དོན་ཡོད་པར་- बुद्धहरूको अर्थपूर्ण उदय; प्रादुर्भाव

སངས་རྒྱས་འབྲིང་- मध्यम सिद्धहरू (प्रतिकबुद्धहरू)

སངས་རྒྱས་མེད་པའི་དུས་- बुद्ध नभएको समय; बुद्ध रहीत काल

སངས་རྒྱས་མཚན་མི་གྲགས་པ་- बुद्ध जस्तो प्रख्यात नभएको

སངས་རྒྱས་མཛད་- बुद्ध क्रियाकाप

སངས་རྒྱས་གཟུགས་- बुद्ध रूप; बुद्धको रूप

སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་- बुद्धको मानसिक सोचाइ बुद्धको मानसिक क्रियाकलापहरू

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་- बुद्धको परम ज्ञान

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་རབ་བྱུང་- बुद्धको सर्वोच्च अद्‌भूत परम ज्ञान

སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་- बुद्ध गुण

སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་- बुद्धगुण सम्पत प्रतिसम्युक्त

སངས་རྒྱས་རིང་བསྲེལ་- बुद्धधातु

སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པའི་མཆོག་- बुद्ध पूजा परम

སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པ་- बुद्ध स्त्रोत

སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་བ་- बुद्धलाई सोध्नु; बुद्धलाई विन्ती गर्नु

སངས་རྒྱས་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ -बुद्धलाई सोध्नु; बुद्धलाई विन्ती गर्नु

སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་འོས་པ་- बुद्ध हुनको लागि उपयुक्त

སངས་རྒྱས་སྲས་- बुद्ध पुत्र; बोधिसत्व

སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་ -बुद्ध पुत्रहरू; बोधिसत्वहरू

སངས་རྒྱས་གསང་བ་- बुद्ध गुह्य

སད་- ब्युँझनु; जाग्नु

སད་ནས་- ब्युँझिएर; जाग्रत भएर

སད་པ་- जाग्रत हुनु; जो ग्रांगत भएको छ

སད་མི་མི་བདུན་- परिक्षणको सात व्यक्तिहरू

སའི་ཁམས་- पृथ्वी धातु

སའི་དངོས་གཞི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས- भूमि वस्तु योगाचार्य भूमि

སའི་རྡུལ་- माटोको अंश; धूलोको अंश

སའི་རྣམ་པ་- भूमिको पक्ष; पृथ्वीको पक्ष

སར་ཞུགས་པ་- स्तर/ भूमि प्रविष्ट; भूमि प्रविष्ट

སས་- स्तर भित्र; स्तर/ भूमिबाट

སས་བསྡུས་-स्तर/ भूमिमा समावेश भएको

སི་- सिद्धि

སྲིགས་མཛུབ- चोर औंला

སིལ་སྙན་- साङ्गीतिक वाद्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སུ་ -(कर्मवाचक; क्रियायौगिक कर्मवाचक संप्रदाकारक र सप्तमी विभक्ती अव्यय) लाई मा

को?

སུ་ཀུན་-जो कोही

སུ་དག་- को? (बहुसंख्या)

སུ་ནི་ཉམས་- कसले परित्याग गर्छ ?

སུ་ཡི་- कसको

སུག་ལས་- कर्म; कार्य; क्रियाकलाप; काम

སུན་ཕྱུང་- अविश्वास गर्नु; खण्डन गर्नु

སུན་འབྱིན་- अविश्वास गर्नु; खण्डन गर्नु

སུན་འབྱིན་པ་ -अविश्वास गर्नु; खण्डन गर्नु

སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ -अविश्वास गर्नु; खण्डन गर्नु

སུམ་- त्री; तीन

སུམ་སྐོར་མ་- मुटुको पूर्वी नाडी

སུམ་ཅུ་པ་- त्रिम्सिक; बसुबन्धुको तीस

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་- त्रायमत्रिस; तेत्तीसको स्वर्ग

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ -त्रायमत्रिस देव

སུམ་བཅུ་- तीस

སུམ་བཅུ་པ་ -त्रिम्सिक; बसुवन्धुको तीस

སུམ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ -त्रायमत्रिस अधिपति

སུམ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ -त्रायमत्रिस देव

སུའི་- कस्को ?

སུས་- कसले ?

སེ་གོལ་-औंलाको चुट्की

སེ་གོལ་གཏོགས་ -औंलाको चुट्की बजाउनु

སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་ཞིག་-

སེ་གོལ་བརྡབས་ -औंलाको चुट्की वजाउनु

སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་- ल्हासाको तीन गुम्बाहरू सेरा; दिबुङ र गान्देन

སེ་ར་སྨད་- सेरा गुम्वाको कलेज

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེ་ར་- असिनाको वर्षा

སེང་- उदय हुनु, सफा गर्नु (सिंह सेङ्गेको छोटकरी)

སེང་གེ་-सिंह

སེང་གེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པ་- महान् सिंहको खेलकुद

སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་-

སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་-

སེང་གེ་རྣམ་པར་རྩེ་བ་- सिंह विक्रीडित

སེང་གེའི་འགྲོས་སུ་བཞུད་པ་ཡིན་- सिंह विक्रान्त समी

སེང་གེའི་སྒྲ་- सिंहनाद; सिंह गर्जन

སེང་གེའི་འདྲ་- सिंह जस्तै

སེང་གེའི་ང་རོ་ཆེན་པོ་- महा सिंहनाद

སེན་མོ་- नङ

སེམས་ -(क्रि) सोच्नु; विचार गर्नु (संज्ञा) चित्त; चेतना; मानस; मती

སེམས་ཀུན་ཉོན་མོངས་- चित्त संक्लेश

སེམས་ཀུན་གནས་པ་- चित्त समस्थिति

སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་- मन अस्तित्व विहीन हो; मनको अनस्तित्व

སེམས་ཀྱི་- मानसिक; मनको; जसले सोच्छ

སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་- चित्त क्षणिक; मनको क्षण;

སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་- चित्त क्षणिक संयुक्त

སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་- मानिसक निरन्तरता

སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་- चित्त धारा

སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཆད་ཅིང་མ་བྲལ་བར་- चित्त अनन्तर्यता विरहित

སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་- मनको प्राकृतिक अवस्था

སེམས་ཀྱི་མཆོག་- सर्वोच्च चित्त

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་- चित्तानुवृत्ति; मनमा प्रबेश गर्नु; सोच्नु

སེམས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་- मानसिक ध्यान स्थिरिकरण

སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་- मनको दुख

སེམས་ཀྱི་ནད་- मनको विरामी; मनोरोग

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་པར་ཤེས་པ་- चेतना पर्यायाभिज्ञा

སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་- चित्त पर्याय ज्ञान

སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་པ་- चित्त चरित; मानसिक अवधारणा अभ्यास

སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་- मानसिक पक्ष

སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་- मानसिक योग

སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་- मनको रूप कारक तत्व

སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་- चित्त चर्या

སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛད་- चित्त चरित्र ज्ञात्व

སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་གཡོ་རྣམས- चित्त अभ्यासअहरू र उतारचढाउ

སེམས་ཀྱི་དབང་- मनको बल; मनोबल

སེམས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་- चित्तको धातु स्थान

སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་- चित्तालम्बन; मनको अवलोकनको वस्तु

སེམས་ཀྱི་ཟས་- अभिप्रायको खाना; मानसिक अवलम्ब

སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སེམས་- मानसिक वैचारिकता

སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་- चित्त गमनिय मनद्वारा महसुंस गरिने वस्तु

སེམས་ཀྱིས་འདྲེན་- मनले प्रेरित गरेको

སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་:- मनले गरेको; मनले बनाएको

སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་- चेतनासँग जोडिएको

སེམས་སྐྱོ་- मानसिक द्वेष

སེམས་བསྐྱེད་- चित्तोत्पाद; उत्पादित

སེམས་བསྐྱེད་པ་ -चित्तोत्पाद; उत्पादित

སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྔགས་པ་- चित्तोत्पाद प्रशंसा

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་- प्रथम चित्तोत्पाद

སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་- चित्तोत्पाद विनिश्चय

སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་- पूर्ण स्थापित चित्तोत्पाद

སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་པ་- चित्तोपाद आश्रयता

སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་- चित्तोपादको अवसर

སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་- चित्तोपादको समय

སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་- चित्तोपाद लक्षण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིད་པ་- प्रवृत्ति उत्पाद; चित्त उत्पाद

སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་- चित्त उत्पाद गरे पश्चात् तत्काल धर्मको चक्र घुमाउनु

སེམས་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་- अक्रोध चित्त; क्रोध रहित मन

སེམས་ཁྲོས་- लडाकु चित्त; क्रोधी मन

སེམས་འཁྲུག་པ་- विक्षिप्त चित्त; चित्त विक्षेप

སེམས་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ་- विक्षिप्त चित्त; मानसिक अवरोध

སེམས་འཁྲུལ་པ་- भ्रान्त चित्त

སེམས་འཁྲུལ་མེད་- अभ्रान्त चित्त

སེམས་གྲོལ་- मुक्त चित्त; मानसिक मुक्ति

སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་- चित्त सुखत्व

སེམས་དགེ་བ་- पुण्यवान चित्त

སེམས་དགེ་བ་གཅིག་- एक चित्त कुशल

སེམས་དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་- कुशल चित्त संनियोजन

སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་-

སེམས་རྒོད་པ་- मनको उत्तेजना; मनको व्याकुलता; अन्यमनस्कता

སེམས་རྒྱ་ཆུང་བ་- अनुदार चित्त

སེམས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་- चित्तको उदारताको कारणले

སེམས་རྒྱུད་- मानसिक निन्तरता

སེམས་ཅན་- सत्व; सत्त्वता; चेतनशील प्राणी

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་བ་- सर्व सत्व कत्य

སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་- चेतनशील प्राणीको सर्वज्ञ कल्याण

སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་- सत्व धातु; सत्व लोक

སེམས་ཅན་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་- सत्वहरूको महानता

སེམས་ཅན་ཁམས་ -सत्व धातु; सत्व लोक

སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་- सत्वहरूको दोष

སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་- सत्वको समयमा

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་- सत्वहरूको कल्याण/उद्देश्य

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ -सत्वहरूको चार प्रकारको कल्याण/उद्देश्य

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བག་མེད་པ་ -सत्वहरूको कल्याण/उद्देश्यको सम्वन्धमा अचेत

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་- सत्वार्थ प्रयुक्त सत्वहरूको कल्याण/उद्देश्यको लागि संलग्न हुनु

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སེམས་པ་ -सत्वहरूको कल्याण/उद्देश्यको चिन्ता

སེམས་ཅན་གྱི་བདག་པོ་- सत्वहरूको अधिपति अन्य सत्वहरूको सार्वभौमिकता

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་- सत्वहरू निवास

སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་- सत्वहरूको समूह

སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་དག་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- सत्वहरूको कार्यको सम्वन्धमा मानसिक समानता

སེམས་ཅན་གྱི་རིས་- सत्व निकाय; सत्व गोत्र

སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པ་- सत्व काय आदि

སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་- सत्वको भूलवश स्थापना

སེམས་ཅན་གྱིས་- सत्वहरूद्वारा; सत्वहरूको

སེམས་ཅན་ངན་པ་- दुष्ट सत्वहरू

སེམས་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དང་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་- सत्व अस्वाभ जातिक

སེམས་ཅན་གཅིག་བདེ་- एक सत्व सुख

སེམས་ཅན་ཆེད་དུ་- सत्व हेतु

སེམས་ཅན་མཆོག་- अग्र सत्व; सर्वोच्च सत्व

སེམས་ཅན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་- सर्वोच्च सत्व हो

སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་- सत्व लोक

སེམས་ཅན་རྗེས་འཇུག་- सत्वहरूको अनुयायी

སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་- सत्व समता

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུལ་ནུས་པ་- सर्व विनय सामर्थ

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་- सबै सत्वहरूमा प्रकट रूपमा सर्वोच्च

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེ་- सबै सत्वहरू बुद्ध भएको समय

སེམས་ཅན་ཐེ་ཚོམ་ཤིན་ཏུ་སེལ་བ་- सत्व सुविनित संशय

སེམས་ཅན་དག་ནི་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- अपरिमेय सत्व परिपाक

སེམས་ཅན་དག་པ་- शुद्ध सत्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ཅན་དག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་དོ་-सत्व पूर्ण परिपाक
སེམས་ཅན་དང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- सत्व स्वबुद्ध धर्म परिपाक
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་- सत्व र असत्वहरूद्वारा निर्मित दुख
སེམས་ཅན་དམ་པ་- उत्कृष्ट सत्वहरू
སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་- सत्वको रूपा दोपारोपण
སེམས་ཅན་དོན་- सत्वहरूको कल्याण/ उद्देश्य
སེམས་ཅན་དོན་སྒྲུབ་ -सत्वहरूको कल्याण/ उद्देश्य स्थापना गर्नु
སེམས་ཅན་དོན་ནི་སྒྲུབ་པ་ -स्थापना गर्नु
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- सत्वार्ग क्रिया शील
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པར་སྨོན་པ་- सत्वहरूको लागि काम गर्ने अभिलाषा
སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་ -सत्वहरूको कल्याण/ उद्देश्यको लागि अति परिश्रम
སེམས་ཅན་གདུལ་བ་- सत्व विनय; सत्वहरूको अनुशासन
སེམས་ཅན་བདག་དང་མཚུངས་- सत्वात्म समान भव
སེམས་ཅན་སྡིག་པ་བྱེད་པ་- अकुशल कर्मकारी मत्त्व
སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་- सत्व दुख; दुखित सत्व
སེམས་ཅན་ནི་སྨིན་པར་བྱེད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་- सत्वहरूलाई परिपक्व बनाउनको लागि कार्य गर्छ
སེམས་ཅན་གནོད་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་མི་འཁྲུགས་པ་- सत्वहरूद्वारा पुर्याइएको चोटपटकबाट अविचलित
སེམས་ཅན་རྣམ་གྲོལ་མཛད་- सत्व विमोचक
སེམས་ཅན་རྣམ་སྨིན་བྱེད་- सत्व विपाक
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་- सत्वहरूको कल्याण स्थापना गर्नु
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་- सत्वहरूको कर्मको भिन्नताले गर्दा
སེམས་ཅན་རྣམས་འདོར་- सत्वहरूलाई परित्याग गर्नु
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྨིན་པར་བྱེད་- सत्वहरूलाई पूर्ण रूपले विपाक/ परिपक्व गराउनु
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་ -सत्वहरूलाई पूर्ण रूपले विपाक/ परिपक्व गराउने वस्तु
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་- सत्वहरूको विश्वास अनुसारले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- सत्वहरूको सम्बन्धमा मानसिक समानता
སེམས་ཅན་ཕན་འདོགས་དགའ་- सत्वहरूको लाभमा रमाउनु
སེམས་ཅན་ཕན་པར་སེམས་- सत्वहरूलाई सहयोग गर्नेबारे सोच्नु
སེམས་ཅན་ཕན་བྱེད་དོན་ཆེན་- सत्वहरूको हितको महा उद्देश्य
སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་- दरिद्र सत्वहरू
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་- निसत्व
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་- निसत्वहरूद्वारा निर्मित दुख
སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བ་- सत्वहरूलाई परित्याग नगर्नु
སེམས་ཅན་མི་འཚེ་- सत्यहरू तर्फ अहानीकारक
སེམས་ཅན་མེད་པ་- अमत्व; निसत्व; निसत्वता
སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་- सत्व नभएकोले; सत्वहरू अस्तित्वमा नभएकोले
སེམས་ཅན་དམན་པ་- हीन सत्व
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་- नरक
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་མ་ཡིན་པ་- अनरक
སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་- नरकको प्राणीहरू
སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་- नर्कपाल
སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- सत्वहरूलाई परिपक्क वनाउनु
སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་- सत्वहरूलाई मात्र देख्ने माया
སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་- अप्रमेय सत्वहरू; असङ्ख्य सत्वहरू
སེམས་ཅན་ཚོགས་- सत्व गण; सत्व काय
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བྱམས་འདོད་- पर सत्व वत्सल
སེམས་ཅན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་- अनेक सत्व सुख
སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད་- सत्व परिपाक
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་གཏོང་- सत्व त्यागी
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་- सत्व परिशोधन
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཆེ་བ་ཉིད་- सत्व अपरित्याग महात्म्य
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་- सत्वहरूलाई पूर्ण परिपाक गर्नु
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་- सत्व परिपाक
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་ -सत्वहरूलाई पूर्ण परिपाक गर्नु .

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་- सत्वहरूलाई पूर्ण परिपाक गर्नु
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ -सत्व परिग्राह: सत्व बोध
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ -सत्व परिग्राह: सत्व बोध
སེམས་ཅན་རབ་ཏུ་སྨིན་པ་ -सत्वहरूलाई पूर्ण परिपाक गर्नु
སེམས་ཅན་རབ་འདུལ་ -सत्वहरूलाई अनुशासित बनाउनु
སེམས་ཅན་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་- सत्वको समता परमज्ञान
སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲ་- सत्वलाई अर्थ सङ्केत गर्ने आवाज
སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་- सत्व हित क्रिया हेतुत्व
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་- सत्व आलम्बन
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་- सत्व आलम्बन करुणा
སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བ་- सत्व अनुकम्पन: सत्व प्रति करुणा
སེམས་ཅན་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་- सत्वहरूलाई गलत रूपमा स्थापना गर्नु
སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་- बुद्ध गोत्र सत्व
སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་- पुण्यकारी सत्व
སེམས་མཆིས་- स चित्तक चित्त भएको: सत्व
སེམས་འཛོག་གོ་- मनलाई बाँध्नु
སེམས་འཛོག་པ་ -मनलाई बाँध्नु
སེམས་འཛོག་པར་བྱེད་དོ་ -मनलाई बाँध्नु
སེམས་ཉིད་- चित्तत्व: मन: मानसिक
སེམས་མཉམ་ཉིད་- सम चित्त: एकै प्रकारको चित्त: बराबर चित्त
སེམས་མཉམ་སྙེད་པ་- सम चित्त सिद्धि गर्नु
སེམས་མཉམ་པ་- सम चित्त
སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་- सम चित्तता
སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་གོ་- मानसिक समता स्थापना
སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་- चित्त समाधना: सम चित्त स्थापना
སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་- असमाहित चित्त
སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་- समाहित चित्त
སེམས་སྙོམས་- सम चित्त
སེམས་དྲེ་- सोच्नु: सोचाइ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་- मानसिक समता
སེམས་རྟེན་- मानसिक आधार
སེམས་སྟོབས་ཞན་པ་- हीन सत्व
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་གི་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤ་སྟག་- सर्वसितोभाषितपरपरामीप्राप्त
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ -सर्वअ सितो भापि परम परमी प्राप्त
སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་- चित्त विपर्युक्त धर्म
སེམས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་- मनयुक्त जसले प्रतिपादन गर्छ
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་- प्रथम चित्तोपाद उपादय
སེམས་དང་པོ་གནས་པ་- प्रथम चित्तोत्पादिक
སེམས་དང་སྤྱོད་པ་- सोचाइ र क्रियाकलापहरू
སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོགས་པ་- चित्त मनोविज्ञान बोध
སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་- चित्त ज्ञान
སེམས་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- चेत प्रज्ञा विमुक्ति
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ་- मन र मानसिक कारक तत्वहरूको तीनवटा लोकहरू
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་- मन र मानसिक कारक तत्त्वहरू
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ -
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་བཅིངས་སོ་ -मन र मानसिक कारक तत्त्वहरूद्वारा बाँधिएको
སེམས་དང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་- चिंत्त विशुद्धि समता
སེམས་དང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་ -चित्त विशुद्धि ममता (दस)
སེམས་དད་པ་གཅིག་ཙམ་ -आस्थाको केवल एउटा विचार
སེམས་དུལ་བ་- मानसिक अनुशासन; अनुशासित मन
སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་- चित्त स्मृतिमा स्थापना
སེམས་དྲུག་- छ वटा चित्तहरू
སེམས་འདི་- यो मन; यो सोचाइ
སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྙམ་ -"यो सोचाइ असल होइन" सोच्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ན་- यदि कसैले सोच्छ भने; जब कसैले सोच्छ

སེམས་ན་བདག་པོ་ཡིན་- चित्तको अधिपति; मानसिक सार्वभौमता

སེམས་ནང་- आन्तरिक सोचाइ/ मन

སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་- मन सोचाइको क्षण

སེམས་ནི་བསྐྱེད་པ་- चित्तको उत्पादन

སེམས་ནི་ནང་དུ་གནས་པ་- मन भित्र रहनु

སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་- पूर्ण मानसिक द्वेष

སེམས་གནས་- मनमा रहनु

སེམས་གནས་སྐབས་- चित्तको अवस्था

སེམས་གནས་དགུ་- नौ मानसिक स्थितिहरू

སེམས་གནས་པ་- चित्त स्थिति

སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུ་ -नौ मानसिक स्थितिहरू

སེམས་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་- चित्त विक्षेप; चित्तको क्रोध

སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ -चित्त विक्षेप; मानसिक रूपमा भौतारिनु

སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ -चित्त विक्षेप; मानसिक रूपमा भौतारिनु

སེམས་རྣམ་པར་གཡོང་བ་ -चित्त विक्षेप; मानसिक रूपमा भौतारिनु

སེམས་པ་- चेतना; चिन्ता; तिन्तन; अभिप्राय

སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- चेतना मानस्कर अभिप्राय र मानसिक क्रियाकलाप

སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་- चेतना छन्द सहित; प्रणीधानयुक्त अभिप्राय

སེམས་པའི་ཟས་- अभिप्रायको खाना

སེམས་དཔའ་- सत्व

སེམས་དཔའ་ཆེ་- महा सत्व

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་- महा सत्व

སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་- पलेटी मारेको बसेको बोधिसत्व मुद्रा; अर्ध कमल मुद्रा

སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ -पलेटी मारेको वसेको बोधिसत्व मुद्रा; अर्ध कमल मुद्रा

སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་- विपर्यास्त चित्त; गलत चित्त

སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་- छरपस्ट चित्त नभएकोले

སེམས་བྱུང་- चित्त; मानमिक कारक तत्त्व

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་- सर्वत्रज चित्त

སེམས་བྱུང་དགེ་བ་- कुशल चित्त

སེམས་བྱུང་གཞན་འགྱུར་- अन्यथा

སེམས་བྱུང་ཡུལ་ངེས་- निश्चयकारक

སེམས་བྱེད་- सोच्नु; सोचाइ

སེམས་དབེན་- मानसिक एकाकीपन;

སེམས་འབྱུང་བ་- चित्त उद्पाद;

སེམས་མ་འཁྲུལ་བ་- अभ्रान्त चित्त

སེམས་མ་དད་པ་- अप्रसन्न चित्त;

སེམས་མི་ལྡོག་པ་- सुल्टो चित्त

སེམས་མི་ཕྱེད་པ་- अभेद्य चित्त

སེམས་མེད་- अ चित्त

སེམས་མེད་པ་- अ चित्त

སེམས་མེད་པར་གནས་པ་- चित्त

སེམས་དམྱལ་- नरक

སེམས་ཙམ་- चित्त मात्र

སེམས་ཙམ་པ་- चित्त मात्री

སེམས་ཙམ་པོ་- चित्त मात्र

སེམས་ཆེམ་པ་- आनन्ददायी सोचाइ

སེམས་ཆེམ་པར་གྱུར་- हर्षित चित्त

སེམས་ཆེམ་པར་བྱས་པ་- सन्तुष्ट मन

སེམས་ཞུམ་པ་- लीन चित्तता

སེམས་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་-मनको

སེམས་ཡང་དག་པར་གནས་པ་-

སེམས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་

སེམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་- मानसिक

སེམས་ཡོངས་སུ་བསྒོ་བ་- मानसिक

སེམས་རབ་ཏུ་ཉེ་བར་བཞག་པ་-

སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་- मानसिक

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་- चित्त आवरण; चित्त अवरोध

སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་- चित्त आवरण विना; चित्त अवरोध विना

སེམས་ལ་གདུང་བ་- चित्त उत्पिड

སེམས་ལ་གནོད་པར་བྱེད་- चित्तलाई हानी गर्नु; हानीकारक चित्त

སེམས་ལ་དབང་- मनोवल

སེམས་ལ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཡིན་- अन्योल नभएको मन

སེམས་ལས་བྱུང་- मानसिक कारक तत्व; मनबाट उत्पन्न भएको

སེམས་ལས་བྱུང་བ་ -मानसिक कारक तत्व; मनबाट उत्पन्न भएको

སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་- घटना जुन मानसिक कारक तत्व हो

སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་- मानसिक कार्य/ कर्मको लागि सुहाउँदो

སེམས་ཤིང་- सोच्दै; विचार गर्दै

སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་པར་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་-चित्त वा चैतन्य कारक तत्वहरूसँग सम्बन्धित नरहेको बनोटको कारक तत्वहरू སེར་སྐྱ་- कपिल

སེར་སྣ་- मात्यर्य; मात्सर; कंजूसपन

སེར་སྣ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་- प्रकट कंजूसपन उत्पन्न गर्ने अवसर

སེར་སྣ་ཅན་- कंजूस्याई; कंजूस हुनु

སེར་སྣ་ཉིད་ -कंजूस्याई

སེར་སྣ་བྱེད་པ་ -कंजूस्याई; कंजूस हुनु

སེར་སྣ་མེད་ -अकंजूस्याई; कंजूस नहुनु

སེར་སྣ་མེད་པ་ -अकंजूस्याई; कंजूस नहुनु

སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ -अकंजूस्याईको पूर्ण सशक्तिकरण

སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་ -अकंजूस्याईको पूर्ण सशक्तिकरण

སེར་སྣའི་སེམས་ -कंजूस चित्त

སེར་པོ་- पहेंलो

སེར་པོ་ཉིད་ -पहेंलेपन

སེལ་- सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; न्यूनीकरण गर्नु; वर्जित गर्नु

སེལ་འཇུག་ -न्यूनीकरणात्मक जुट्ने व्यक्ति

སེལ་འཇུག་གི་གང་ཟག་ -न्यूनीकरणात्मक जुट्ने रहेको व्यक्ति

སེལ་འཇུག་གི་སྒྲ་ -न्यूनीकरणात्मक जुटाउने रहेको आवाज

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སེལ་འཛུག་གི་བློ་ -न्यूनीकरणात्मक जुटाउने रहेको चेतना

སེལ་བ་ -सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; न्यूनीकरण गर्नु; वर्जित गर्नु

སེལ་བར་བྱེད་ -सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; न्यूनीकरण गर्नु; वर्जित गर्नु

སེལ་བྱེད་ -सफा गर्नु; हटाउनु;

སེལ་མི་ནུས་པ་ -सफा गर्नु; हटाउनु; असक्षम

སེལ་ཚུལ་ -सफा गर्ने; हटाउने; फ्याँक्ने; न्यूनीकरण गर्ने; वर्जित गर्ने विधि

སོ་- दाँत (वक्तव्य समाप्ति सूचक प्रत्यय) व्यक्ति; विविध; अलग; भिन्न; साझा

སོ་སྐྱེ་- सामान्य प्राणी साधारण प्राणी

སོ་སྐྱེ་བོ་- सामान्य प्राणी

སོ་ཏྲི་རོག་པོ་- माछा समात्न पानीमान जान नसक्ने तर किनारमा बसेर छालले तिनीहरूलाई उछाल्दा समात्ने ठूलो कालो चरा

སོ་ཐར་- प्रतिमोक्ष

སོ་མཐར་གྱི་སྡོམ་པ་- प्रतिमोक्ष संभार; व्यक्तिगत मोक्षको अनुशासन

སོ་བདུན་- सैतीस

སོ་བ་- बाक्लो बोक्रा भएको जौ

སོ་བྱ་ -माछा समात्न पानीमान जान नसक्ने तर किनारमा बसेर छालले तिनीहरूलाई उछाल्दा समात्ने ठूलो कालो चरा

སོ་སོ་- पृथक; विविध; अलग भिन्न

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་- सामान्य प्राणी

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་- एउटा सामान्य प्राणीक अवस्था

སོ་སོ་ཐ་དད་པ་- प्रतिभिन्न; विशिष्ट

སོ་སོ་བ་ -पृथक; विविध; अलग भिन्न

སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་- अपृथक धर्म

སོ་སོ་བའི་ཆོས་- विशिष्ट धर्म

སོ་སོ་སྦྱར་- जोड्नु

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་- विशिष्ट ज्ञान

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་པ་ -विशिष्ट ज्ञान लाभ

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་- चार सही विशिष्ट ज्ञानहरू

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་- विशिष्ट ज्ञान

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སོ་སོ་རང་གི་- विशिष्ट; आफै; व्यक्तिगत रूपमा

སོ་སོ་རང་གིས་ -विशिष्ट; आफै; व्यक्तिगत रूपमा; स्वयम्

སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ -विशिष्ट ज्ञानको वस्तु

སོ་སོ་རང་རིག་ -विशिष्ट ज्ञान; आफ जान्नु

སོ་སོ་རེ་རེ་- प्रत्येक; अलग अलग

སོ་སོ་ལ་- पृथक; प्रत्येक; अलग

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- पृथक जन; सामान्य प्राणी; साधारण प्राणी

སོ་སོའི་མཐུ་- परम

སོ་སོའི་བདག་- प्रत्यात्म

སོ་སོའི་ནང་- प्रत्यात्म

སོ་སོའི་ལས་- प्रत्येक कर्म

སོ་སོར་- प्रत्येक; पृथक; सामान्य; अलग; भिन्न; फरक

སོ་སོར་བཀག་པ་- प्रतिषेध

སོ་སོར་སྐྱེས་བུ་- पृथक जन

སོ་སོར་སྐྱེས་བོ་- पृथक जन

སོ་སོར་ངེས་པ་- प्रति नियत; प्रति नियम

སོ་སོར་གཅོད་- दुई फ्याक पार्नु

སོ་སོར་འཆགས་པ་- प्रतिदेशना; पृथक स्विकारोक्ति; पृथक खुलासा

སོ་སོར་འཆགས་པར་འགྱུར་བ་ -प्रतिदेशना; पृथक स्विकारोक्ति; पृथक खुलासा

སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ -पृथक स्विकारोक्ति गर्नु; पृथक खुलासा गर्नु

སོ་སོར་འཆད་པར་བྱེད་པ་- प्रतिदेशक; व्याख्याता

སོ་སོར་རྟོག་གོ་- व्यक्तिगत रूपमा जाँचबुझ गर्नु

སོ་སོར་རྟོག་པ་- व्यक्तिगत अनुशंधान

སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་- प्रतिसंख्यान भावना वल

སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ -व्यक्तिगत अनुशंधानको मानसिक चिन्तन

སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པ་ -व्यक्तिगत अनुशंधानको वलमा भर परेको

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ -व्यक्तिगत अनुशंधानको परम प्रज्ञा

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ -व्यक्तिगत विश्लेषणको प्रज्ञाज्ञान

སོ་སོར་རྟོགས་པ་- प्रतिबोध

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སོ་སོར་བརྟག་པ་- व्यक्तिगत विश्लेषण

སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་ -व्यक्तिगत विश्लेषणको वस्तु

སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱས་ཏེ་- व्यक्तिगत तवरमा विश्लेषण गर्छ

སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་- विश्लेपणात्मक निरोध

སོ་སོར་བརྟགས་སྒོམ་པ་ -विश्लेषणात्मक ध्यान

སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ -व्यक्तिगत तवरमा विश्लेषण गरेर

སོ་སོར་བརྟགས་པ་- व्यक्तिगत विश्लेषण

སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ -व्यक्तिगत विश्लेषण र ध्यानको शक्ति

སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ -विश्लेपणात्मक निरोध

སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ -अविश्लेषणात्मक निरोध

སོ་སོར་ཐར་པ་- प्रतिमोक्ष; व्यक्तिगत मुक्ति

སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་- प्रतिमोक्ष संभार व्यक्तिगत मुक्तिको प्रतिज्ञा

སོ་སོར་མཐར་པ་- प्रतिमोक्ष; व्यक्तिगत मुक्ति

སོ་སོར་སྤྲངས་- व्यक्तिगत रूपमा त्याग गर्नु

སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་- विभेद मार्फत

སོ་སོར་འབྱེད་- विभेद छुट्याउनु; विभेदीकरण

སོ་སོར་སྦྱར་- नत्थी गर्नु; व्यक्तिगत नत्थी

སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་- अविश्लेषणात्मक समता

སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་- व्यक्तिगत रूपमा अनुभव गर्नु

སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་- व्यक्तिगत ज्ञान

སོ་སོར་རང་གིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་- आफैले बोध गरेको कारणले

སོ་སོར་བཤགས་པ་- खुलासा गर्नु; व्यक्तिगत रूपमा खुलासा गर्नु; प्रदान गंर्नु; स्विकार गर्नु

སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱེད་ -खुलासा गर्नु; व्यक्तिगत रूपमा खुलासा गर्नु; प्रदान गर्नु;
स्विकार गर्नु

སོ་སོར་བཤགས་སོ་ -खुलासा गर्नु; व्यक्तिगत रूपमा खुलासा गर्नु; प्रदान गर्नु; स्विकार गर्नु

སོག་མའི་ཕུང་པོ་- पालाल पुञ्ज

སོག་ཡུལ་- मङ्गोलिया

སོགས་- आदि इत्यादि

སོགས་པ་ -आदि इत्यादि

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སོང་- गत; गएको; विगतको; हुनु; अगाडि बढेको; स्विकार गरिएको

སོང་བ་ -गचत; गएको; विगतको; हुनु; अगाडि बढेको; स्विकार गरिएको

སོང་ཚད་ཀྱི་རྟགས་- मनमा देखा पर्ने सङ्केत

སོན་- आइपुग्नु; पुग्नु; पार गर्नु

སོན་ཤིང་- गत्व; गएर; पार गरेर; भएर

སོམ་ཉི་- संशय; शङ्का

སོམ་ཉི་དང་བཅས་པ་- शङ्का भएर; शङ्का गर्नु

སོམ་ཉི་མེད་- अशङ्का; शङ्काबाट मुक्त

སོའི་སྐྱེ་བོ་- पृथक जन

སོར་- औंला

སོར་འདུས་- प्रत्याहार; झिक्नु; खिच्नु

སོར་མོ་- औंला

སོར་མོ་ལྔ་- पाँच वटा औंलाहरू

སོར་མོར་རིང་བ་- लामो औंलाहरू

སོར་བཞག་- जस्तो छ त्यस्तै छाड्नु

སོར་བཞི་ཙམ་གྱིས་- चारवटा औंलाहरू मात्र

སོས་- निको हुनु

སྣྲུབ- दूषित

སྲ་- गाढा

སྲ་བ་- गाढा

སྲ་བར་བྱེད་པ་- गाढा पार्नु

སྲ་ཞིང་འཐས་པ་- गाढा र बाधक

སྲང་ -रथ्य

སྲང་ལ་གཞལ་བས་-

སྲན་ཆུང་ཞེབ་མོ་- रातो दाल

སྲབ་- घटाउनु; मिहिन; पातलो

སྲབ་པ་ -घटाउनु; मिहिन; पातलो

སྲབ་པོ་ -घटाउनु; मिहिन; पातलो

སྲབ་མོ་ -घटाउनु; मिहिन; पातलो

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྲས་- पुत्र बच्चा सन्तान (आदरार्थी)

སྲིང་- लम्ब्याउनु; लामो पार्नु

སྲིད་- भू; भव; सम्भव हुनु; हुनु; गहिराइ; उचाइ; लम्बाइ; विस्तार

སྲིད་དགའ་- भव प्रिय; अस्तित्वमा हुनुको आनन्द

སྲིད་ཆགས་པ་- अस्तित्वको लागि अभिलाषा

སྲིད་མཐའ་- प्राय अनस्तित्व; अस्तित्वको चरम

སྲིད་པ་- सत्व; आत्म भव; सम्भव

སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར་- अस्तित्व (रहे) सम्म

སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ -(नयाँ) अस्तित्वलाई अनुकूल पार्नु

སྲིད་པ་མཐའ་མའི་བྱང་སེམས་- अन्तिम जीवनकालको बोधिसत्व

སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་- भव सम विनिर्मुक्त

སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་- भवसंक्रान्ति सुत्र

སྲིད་པ་བར་མ་- अन्तर भव

སྲིད་པ་ཡན་ལག་- अस्तित्वको शाखा

སྲིད་པ་གསུམ་- त्रि भव; भव त्रय

སྲིད་པའི་འཁྲི་ཤིང་- लता

སྲིད་པའི་མཐའ་- भवान्त

སྲིད་པའི་བདེ་བ་- भव सुख

སྲིད་པའི་འཁྲོག་དགོན་ཆེན་པོ་ -चक्रिय अस्तित्वको महा खाल्डो

སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་- भवाग्र

སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་- भवको शाखाहरूको प्रवृत्ति

སྲིད་པའི་ས་བོན་- भव बीज

སྲིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་- परिक्षिण भवं संयोजन

སྲིད་པར་འགྲུབ་པ་- भवमा स्थापित/ स्थापना

སྲིད་པར་གནས་པ་- भवमा रहनु

སྲིད་པར་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ -परिक्षिण भव संयोजन

སྲིད་པར་སོང་བ་- भवमा गएको

སྲིད་རྩེ་- भवाग्र; भवको शिखर

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྲིད་རྩེ་མཐར་ཕྱུག་འགྲོ་- भवको अग्र परम

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་- लौकिक अस्तित्व र शान्तिको समानतामा तान्मि

སྲིད་ལ་མངོན་དགའ་- भवमा प्रकट आनन्द

སྲིད་གསུམ་- त्रि भव

སྲིན་པོ་- राक्षसहरू

སྲིན་བུ་- किरा; धमिरा

སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་- जुनकिरी

སྲིན་བུའི་རིགས་- किरा कुल

སྲིན་མཛུབ་- साहिंली औंला

སྲིན་ལག་ -साहिंली औंला

སྲུང་- रक्षण; रक्षा गर्नु; कायम राख्नु (प्रतिज्ञा र वचनवद्धतालाई)

སྲུང་སྡོམ་ཡལ་བར་བཞག་ནས་ -प्रतिज्ञा र वचनवद्धतालाई रक्षा गर्नु; कायम राख्नुलाई वेवास्ता गर्नु परित्याग गर्नु

སྲུང་བ་- रक्षा

སྲུང་བ་མ་- अवंतक

སྲུང་བར་བྱེད་- रक्षण; रक्षा गर्नु; कायम राख्नु (प्रतिज्ञा र वचनवद्धतालाई)

སྲུང་བྱེད་- रक्षा गर्छ (प्रतिज्ञा र वचनवद्धतालाई)

སྲུང་མ་- पाल; रक्षक

སྲེ་ད་- करण्डाभव (हरियो प्रकारको अन्न)

སྲེག་- दहन गर्नु; बाल्नु; भुट्नु; लिप्सा; आशक्ति

སྲེག་པ་ -दहन गर्नु; वाल्नु; भुट्नु; लिप्सा; आशक्ति

སྲེག་པར་བྱེད་ -दहन गर्नु; वाल्नु

སྲེག་ཞེན་མངོན་དུ་ཕྱུར་ཏེ་- आशक्ति र ग्राह प्रकट गर्नु

སྲེག་སོགས་མངོན་གྱུར་པ་- आशक्ति इत्यादि प्रकट

སྲེགས་- डढ्नु; झुर्ग्नु; खरिनु

སྲེད་རྒྱུ་ -आशक्तिको कारण

སྲེད་པ་- आशक्ति; तृष्णा; स्नेह; लालसा

སྲེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱང་- तृष्णा नाडी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྲེད་པའི་རང་བཞིན་- तृष्णामय

སྲེད་པར་གཏོགས་པ་- आशक्ति; लालसा भित्र समावेश

སྲེད་པར་སྤྱོད་པ་ -आशक्तिको अभ्यास

སྲོག་- जीव; प्राणी; जीवित प्राणी; जीवन

སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་- जीवित अन्तर्य

སྲོག་གི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་- जीवित अन्तर्य क्रियामने

སྲོག་གི་དབང་པོ་- जीवेन्द्रिय

སྲོག་གཅོད་- हत्या; कत्लेआम

སྲོག་གཅོད་པ་- हत्या

སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཅན་- हत्या इत्यादिको अवस्था हुनु

སྲོག་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་- हत्या; हत्या गर्छ

སྲོག་ཆགས་- जीवित प्राणी

སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོ་- सानो जीवित प्राणीहरू

སྲོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་- जीवित प्राणीहरू

སྲོག་ཏུ་ལྟ་བ་- जीव दृष्टि

སྲོག་དང་ལྡན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་- जीवन भएको असम्बद्ध संयुक्त कारक तत्व

སྲོག་དང་འབྲལ་- जीवनबाट अलग; जीवन शक्तिबाट अलग गर्नु; हत्या गर्नु

སྲོག་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ -जीवनबाट अलग; जीवन शक्तिबाट अलग गर्नु; हत्या गर्नु

སྲོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཆུང་མ་- जीवन; स्रोतहरू र श्रीमती

སྲོག་དེ་ཉིད་ལུས་དེ་ཡིན་- त्यो जीवन नै त्यो शरीर हो

སྲོག་མི་གཅོད་པ་- अप्राणी वध; अवध

སྲོག་མེད་པ་- निर्जीव; निरात्मा

སྲོག་རྩོལ་- वैद्यता अनि प्रयत्न; प्राणायम योग

སྲོག་འཛིན་- जीवन वाहक (वायु)

སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་- अनुप्राणित गर्ने वायु

སྲོག་ལ་ལྟ་བ་- जीवित अपेक्षा; जीवित प्राणीहरूको दृष्टि

སྲོག་ལ་བབས་པ་- जीवनलाई खतरनाक; खतरनाक तवरले खस्नु

སྲོག་ཤིང་- अनुप्राणित गर्नेलाई लम्ब्याउने

སྲོག་སྲིང་ -लम्ब्याउने अनुप्राण

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སྲོང་- सीधा पार्नु; सोझ्याउनु

སྲོལ་- प्रणाली; विधि

སྲོལ་གཏོད་- प्रणाली प्रवेश गराउनु (चलनको) प्रणाली खोल्नु (चलनको) प्रणाली स्थापना गर्नु(चलनको)

སྲོལ་འབྱེད་- बाटो खोल्नु; संस्थापक

སྲོལ་འཛིན་- प्रणाली अनुमोदक; समर्थक

སླ་- सु; सुकर; सहज; प्राथमिकता दिनु लायक

སླ་བ་·-सु; सुकर; सहज; प्राथमिकता दिनु लायक

སླ་པོ་ -सु; सुकर; सहज; प्राथमिकता दिनु लायक

སླ་རིམ་བྱས་པ་- यदि तपाईँले सजिलो विधिले गर्नु भयो भने

སླད་- प्रदूषित गर्नु; कलङ्कित गर्नु

སླད་དུ་ -...को लागि

སླད་ནས་- तत पश्चात्; पछि

སླད་རོལ་པ་- तिर्थिक

སླན་ཏེ་འཛོག་པ་- फेरि राख्नु; फेरि मिलाउनु .

སླམ་མེ་བ་- चम्किलो

སླར་- पुनर्; फेरि

སླར་བཧུལ་-प्रतिसंहार गर्छ

སླར་ངོང་སླམ་ཨོ༔- निष्क्रमण गर्छ

སླར་སྡུད་པ་- झिक्नु

སླར་སྡོད་པ་ -झिक्नु

སླར་བསྡུ་བ་མཛད་པས་- प्रतिसंहार

སླར་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་- प्रतिकार

སླར་མི་ལྡོག་པའི་འགོག་བདེན་- अपरिवर्तनिय वास्तविक अन्त्य

སླར་ཞིང་འབྱུང་བ་- अरू अगाडि उदय

སླར་ཡང་- फेरि

སླར་ཡང་ཕེལ་དུ་ཕྱུང་བའི་ཁྱད་པར་- अझ वृद्धिकरण भएको गुणहरू

སླར་ལོག་- पुनागमेय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སླར་ལོག་སྟེ་- अगम्य

སླར་ལོག་ནས་- प्रत्युरभवतते

སླུ་སྣང་-. कपटपूर्ण रूप

སླུ་བ་- कपटी गर्नु; कपटपूर्ण

སླུ་བར་ -कपटपूर्ण

སླུ་བར་འགྱུར་བ་ -कपट गर्नु

སླུ་བར་བྱེད་པ་- पार गर्नु

སླེབ་ -पुग्नु

སློང་- माग्नु; जम्मा गर्नु; उदय गर्नु; प्रेरित गर्नु; उत्तेजित गर्नु

སློང་བ་ -माग्नु; जम्मा गर्नु; उदय गर्नु; प्रेरित गर्नु; उत्तेजित गर्नु

སློང་བ་པོ་- माग्ने व्यक्ति; जम्मा गर्ने व्यक्ति; प्रेरित गर्ने व्यक्ति

སློང་བ་པོའི་སྐྱེ་བོ་ -माग्ने व्यक्ति; जम्मा गर्ने व्यक्ति; प्रेरित गर्ने व्यक्ति

སློང་མོ་པ་- याचनाक; आर्थी

སློབ་- सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

སློབ་གྲྭ་- विद्यालय

སློབ་གྲྭ་བ་- विद्यार्थी

སློབ་བརྒྱུད་ -अनुयायीको परम्परा

སློབ་པ་- सिकारु; सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

སློབ་པ་པོ་- विद्यार्थी

སློབ་པའི་ལམ་- सिक्नेको पथ

སློབ་དཔོན་- आचार्य

སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་- गुरु असङ्ग र उहाँको भाइ वसुवन्धु

སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁྱུད་- कमिलो मुठ्ठी भएको आचार्य

སློབ་དཔོན་སྙིང་རྗེ་- करुणाचार्य

སློབ་དཔོན་དང་མི་ལྡན་པ་- अनाचार्य

སློབ་དཔོན་འདྲ་བ་- आचार्य जस्तै

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་- गुरु वसुबन्धु

སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་བརྗེད་བྱང་- गुरु परमार्थको विस्मृतिको शुद्धिकरण

སློབ་མ་- विद्यार्थी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

སློབ་མ་བཟང་པོ་- भद्र विद्यार्थी

སློབ་མར་གྱུར་པ་- एक विद्यार्थी हो

སློབ་ཚན་- पाठ

སློབས་- सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

སློམ་སེམས་སུ་མི་བྱ་བ་བྱེད་པ་- अकपट

སློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་- अकपट

གསང་- गुह्य

གསང་སྔགས་- गुह्य मन्त्र

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་- गुह्यमन्त्रयान

གསང་སྔགས་པ་བསྒྲུབ་པ་-मन्त्र साधना

གསང་འདུས། གསང་བ་འདུས་པ་ན་- गुह्यसमाज

གསང་བ་- गुह्य

གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་- गुह्य गर्भ तन्त्र

གསང་བ་ལ་མཁས་པ་- गुह्य कुशल

གསང་བའི་གནས་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ་- कोसभहित वस्ती गुह्यता

གསང་བའི་ཚིག་- गुह्य मन्त्र

གསང་དབང་- गुह्य अभिपेक

གསང་དབྱེངས་- गोप्य विस्तार

གསད་- हत्या

གསད་བྱ་བ་- हत्या

གསན་- सुन्नु

གསབ་- पुरा गर्नु; भर्नु

གསའ་- हिउँ चितुवा

གསར་- नयाँ

གསར་རྟོགས་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་- नयाँ बोध गरिएको वस्तु

གསར་དུ་མི་སླུ་བ་- नयाँ अकाट्य; निर्विवाद

གསར་པ་- नयाँ

གསར་ཤོག་- पत्रिका

གསལ་- व्यक्त; स्पष्ट; चम्किलो; निश्चय पूर्वक भन्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གསལ་རྒྱལ་- राजा प्रसेनजित

གསལ་ཆ་- स्पष्टताको कारक; घटक

གསལ་བཏབ་- दृश्यभाव गर्नु

གསལ་འདེབས་- दृश्यभाव गर्नु

གསལ་ནས་- स्पष्ट पारेर

གསལ་སྣང་- स्पष्ट रूप

གསལ་བ་- व्यक्त; उदाहरण; प्रकट; निश्चय पूर्वक भन्नु; पण्डित

གསལ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་- अभिभावना समत्व

གསལ་བའི་མཆོག་- सर्वोच्च स्पष्टता

གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་-उदाहरणहरूको असीमित विभागहरू

གསལ་བར་- स्पष्टता व्यक्त

གསལ་བར་བགྱིད་པ་- स्पष्ट पार्नु; प्रकाश पार्नु

གསལ་བར་བྱས་ -स्पष्ट पार्नु; प्रकाश पार्नु

གསལ་བར་བྱེད་པ་ -स्पष्ट पार्नु; प्रकाश पार्नु

གསལ་བར་མེད་པ་ -अस्पष्ट; अस्पष्टता

གསལ་བར་བཤད་- प्रष्टसँग व्याख्या गरिएको

གསལ་བྱེད་- व्यञ्जन

གསལ་ཞིང་རགས་པ་- स्पष्ट र स्थूल

གསལ་ཞིང་རིག་པ་ -स्पष्ट र ज्ञाता

གསིལ་- टुक्राउनु; छुट्टाउनु

གསུང་- वाक; स्वर; घोष; भन्नु; बोल्नु; कुरा गर्नु; भाषण

གསུང་གི་ཕྲིན་ལས་- वाकको कार्य; वाक कर्म

གསུང་རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་- साठी प्रकारको वाक

གསུང་བ་- भन्नु; बोल्नु; कुरा गर्नु; वाक

གསུང་བ་པོའི་དགོངས་པ་- वक्ताको सोचाइ (बुद्धको सोचाइको आधार)

གསུང་འབུམ་- संग्रहित ग्रन्थ

གསུང་རབ་- प्रवचन; ग्रन्थ; वाक्य

གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་- धर्मग्रन्थ भित्र व्याख्या योग्य र निश्चयात्मकको भिन्नता छुट्याउनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ཏུ་- केही धर्मग्रन्थहरूमा

གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ -धर्मग्रन्थको सम्वन्धमा व्याख्या योग्य र निश्चयात्मकक भिन्नता छुट्याउनु

གསུངས་- उक्त; भनिएको; वोलिएको; बोल्नु; भन्नु; कुरा गर्नु; वाक

གསུངས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་- लौकिक विजयले भन्नुभयो

གསུངས་པ་- भाषित; उक्ति; भने; चर्चा गरे; वोलिएको; वोल्नु; भन्नु

གསུངས་པ་ལྟར་- भनिए जस्तै

གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་སྨྲ་ཞིན་- उक्त वादी जे भनिएको छ त्यसलाई ठोस रूपमा गहन

གསུམ་- तीन

གསུམ་ག་- सबै तीन; तीन

གསུམ་ཆར་- त्रय; तेस्रो भाग

གསུམ་པ་- तेस्रो

གསུམ་པོ་- त्रय

གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་- त्रय; तीन सबै

གསེག་མ་- चिनी

གསེབ་- मध्ये भित्र

གསེར་- सुन

གསེར་ཀྱིས་ཁ་དོག་པོ་- स्वर्ण वर्ण; सुनौलो रङ

གསེར་གྱི་- सुनौलो

གསེར་གྱི་ཁ་དོག་རྣམས་- सुनौलो रङहरू

གསེར་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་- सुनद्वारा निर्मित

གསེར་གྱི་མངལ་- हिरण्यगर्भ; सुनौलो गर्भ

གསེར་གྱི་གདན་པ་- सुनौलो फल्याक

གསེར་བཙོ་མ་- चम्किलो सुन

གསེར་ལྟ་བུ་- सुन जस्तै

གསེར་མདོག་- सुनौलो छवी; सुनको रङ; सुनौलो आभा

གསེར་བུམ་- स्वर्ण घट; सुनको भाँडो

གསེར་བཙོ་མ་- सुनलाई शुद्धिकरण गर्छ

གསོ་- बिलाउनु; पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनु; उपचार गर्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

གསོ་ཕྱིར་ -पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनुको लागि

གསོ་བ་ -पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनु; उपचार गर्नु

གསོ་བ་རིག་པ་- चिकित्सा विद्या

གསོ་བར་བྱེད་ -मिलाउनु; पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनु; उपचार गर्नु

གསོ་བོ་ -मिलाउनु; पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनु; उपचार गर्नु

གསོ་མཛད་པ་ -मिलाउनु; पुनर् ताजगी गर्नु; खुवाउनु; पोषाउनु; उपचार गर्नु

གསོག་- जम्मा गर्नु

གསོག་ཉིད་- रिक्तता

གསོག་ཏུ་བགྱིད་ -जम्मा गर्नु

གསོག་ཡིན་པ་ -जम्मा गर्नु

གསོང་པོ་- सोझो; विश्वासी; इमानदार

གསོད་པ་- हत्या गर्नु; मार्नु

གསོབ་- तुच्छ

གསོབ་ཉིད་- तुच्छता

གསོབ་ཏུ་བགྱིད་- तुच्छ व्यवहार गर्नु

གསོབ་ས་སྙིག་- तुच्छ

གསོལ་- माग्नु; भिख माग्नु; लगाउनु; लुगा लगाउनु

གསོལ་ལྕོག་- टेवल (आदरार्थी)

གསོལ་འདེབས་- अध्येशना; अनुनय विनय; प्रार्थना; अनुरोध गर्नु

གསོལ་བ་ -माग्नु; भिख माग्नु; लगाउनु; लुगा लगाउनु

གསོལ་བ་བཏབ་ -अध्येशना; अनुनय विनय; प्रार्थना; अनुरोध गर्नु

གསོལ་བ་གདབ་པ་ -अध्येशना; अनुनय विनय; प्रार्थना; अनुरोध गर्नु

གསོལ་བ་འདེབས་ -अध्येशना; अनुनय विनय; प्रार्थना; अनुरोध गर्नु

གསོས་- पोषण गर्नु; पाल्नु

བསག་- जम्मा पार्नु

བསགས་ -जम्मा पार्नु

བསགས་པ་- संयुक्त; संचित

བསགས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་- सङ्ग्रहहरूलाई सम्झने भएकोले आनन्दको मानसिक संलग्नता हुन्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསད་- हत्या; हत्या गर्नु

བསད་པ་གྱུར་པ་- हत्या; हत्या गर्नु

བསད་པར་གྱུར་པ་ -हत्या; हत्या गर्नु

བསད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་- हत्या गर्नेछ

བསད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ -हत्या; हत्या गर्नु

བསད་བྱ་- हत्या गरिएको व्यक्ति

བསབ་- पुरा गर्नु; भर्नु

བསབས་ -पुरा गर्नु; भर्नु

བསམ་ -(क्रि) सोच्नु विचार गर्नु (संज्ञा) सोचाइ

བསམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་- चिन्त्य; सोच्नयोग्य; विचारयोग्य

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་- सोच्न् नसकिने; अविचारणीय; अशोचनीय

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་- अचिन्त्य; अविचारणीय; अशोचनीय

བསམ་ཛོ་དང་བྲལ་བ་- विचार मुक्त

བསམ་གཏན་- ध्यान; ध्यानी; एकाग्रता

བསམ་གཏན་གྱི་དོན་དུ་བརྩོན་པར་འགྱུར་- एकाग्रताको लागि प्रयास

བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དག་ལ་མ་ཆགས་པ་- एकाग्रताको परम सुखमा अलिप्त

བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་ལ་རོ་མྱོང་མེད་ཉིད་ -एकाग्रताको परम सुखयुक्त स्वादको अनुभव नहुनु

བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་- ध्यानसंवर; एकाग्रतात्मक अनुशासन

བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་- ध्यान पारमिता

བསམ་གཏན་དགེ་བ་- ध्यान कुशल

བསམ་གཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་- एकाग्रतामा स्पष्ट रूपमा स्थापित

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་- दोस्रो एकाग्रता

བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་- ध्यान समाधि लाभ

བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་- ध्यान बली; ध्यानवत्

བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་-ध्यान विमोक्ष समाधि समापत्ति ज्ञान बल

བསམ་གཏན་དང་པོ་- प्रथम ध्यान

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་- प्रथम ध्यानको विशेष वास्तविक आधार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ -केवल प्रथम ध्यानको विशेष वास्तविक आधार

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་ཅན་- विशेष पहिलो ध्यानको वास्तविक तन्मयता

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྙོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་- केवल पहिलो एकाग्रताको वास्तविक तन्मयता

བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་- एकाग्रता र कलङ्क रहित प्रतिज्ञाहरू

བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་- ध्यान प्रज्ञा

བསམ་གཏན་བདེ་བ་- ध्यान सुख

བསམ་གཏན་པ་- ध्यानी

བསམ་གཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་- ध्यान परमी; ध्यान सिद्धि

བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་- ध्यानोत्तर तन्त्र

བསམ་གཏན་བཞི་- चार ध्यानहरू

བསམ་གཏན་བཞི་པ་- चौथो ध्यान

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མིན་- बिना रूपको ध्यान

བསམ་གཏན་ལ་དགའ་- ध्यानमा आराम

བསམ་གཏན་ལ་གནས་པ་- ध्यान प्रतिष्ठित

བསམ་གཏན་ལ་དབང་ལ་- ध्यान बल

བསམ་གཏན་ལ་མོས་པ་- ध्यानरत

བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བདེ་བ་མངལ་- ध्यानको सम्बन्धमा बल

བསམ་གཏན་ས་- ध्यान भूमि

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་- तृतिय ध्यान

བསམ་དུ་མེད་- अचिन्त्य; असोचनिय

བསམ་པ་ -(क्रि) सोच्नु; विचार गर्नु; कल्पना गर्नु (संज्ञा) सोचाइ; विचार चाहना

བསམ་པ་དགའ་བ་- मुदित आशय; आनन्ददायी सोचाइ

བསམ་པ་དགུ་པོ་- नौ आशयहरू; नौ सोचाइहरू

བསམ་པ་འགལ་- आशय विरोधता

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་- विपुल आशय

བསམ་པ་གཅིག་པ་ཉིད་- एकत्वआशय

བསམ་པ་ཇི་བཞིན་- यथा अभिप्राय

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསམ་པ་ཆུང་ངུས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་- सानो सोचाइले सन्तुष्ट

བསམ་པ་མཉམ་པ་- सम आशय

བསམ་པ་ལྷག་པ་- अध्याशय; असामान्य प्रवृत्ति

བསམ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་- आशय विदित्व

བསམ་པ་མཐུན་པ་- समान अभिप्राय

བསམ་པ་དག་པ་- आशय शुद्धि

བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་- चिन्तन र भावना

བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་- आशय सहगत चित्तोत्पाद

བསམ་པ་དང་བློ་- आशय र बुद्धी

བསམ་པ་རྣམ་དག་- विशुद्ध आशय

བསམ་པ་མ་གོས་པ་- निर्लेप आशय

བསམ་པ་མ་དག་- अशुद्ध आशय

བསམ་པ་དམན་པ་- हीन आशय

བསམ་པ་ཙམ་གྱི་ཆོག་པར་འཛིན་པ་- केवल सोचाइबाट सन्तुष्ट

བསམ་པ་རྫོགས་པ་- अभिप्राय परिपूर्ण

བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་- अभिप्राय पूर्ण गर्नु

བསམ་པ་ཡང་ནི་དག་པ་- शुद्ध आशय

བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ -अभिप्राय पूर्ण गर्नु

བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་ -अभिप्राय पूर्ण गर्नु

བསམ་པ་རླབས་པོ་ཆེ་- उदार आशय; महान् आशय

བསམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་- आशय माथि आश्रित हुनु

བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་- चिन्तमय ज्ञान

བསམ་པའི་སྒོ་ནས་- आशयको दृष्टिकोणले

བསམ་པའི་ཕྱིར་- आशयको कारणले

བསམ་པར་གྱིས་ -आशयको कारणले; सोच्नु पर्छ

བསམ་པར་བགྱིད་པ་- सोचनीय; विचारणीय

བསམ་པར་བྱ་སྟེ་- सोच्नु; कल्पना गर्नु; चाहनु; सोचाइको वस्तु

བསམ་པར་བྱ་བ་ -सोच्नु; कल्पना गर्नु; चाहनु; सोचाइको वस्तु

བསམ་པས་- सोचाइको कारणले

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསམ་པས་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་- चिन्त्य वोधनात

བསམ་པས་ཟིན་པ་ཞེ་བའི་- सम भावनाता

བསམ་བྱུང་- चिन्तामयी

བསམ་སྦྱོར་བ་- आशय सम्प्रायशो

བསམ་ཡས་- अचिन्त्य; सोच्न नसकिने

བསམ་ཡས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- प्रमेय अचिन्त्य

བསམས་- सोच्नु; कल्पना गर्नु; सोचाइ; चाहना

བསམས་པ་ -सोच्नु; कल्पना गर्नु; सोचाइ; चाहना

བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ -चिन्तामयी; चिन्तामय

བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་- चिन्तमयी प्रज्ञा

བསམས་པ་སེམས་པ་- एउटा मनको सोचाइ

བསམས་བཞིན་- आफ्नो विचार अनुसारले; स्वत

བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་- स्वत उत्पन्न हुनु

བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་- समचिन्त्य भव प्रतिकांक्षी

བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་- समचिन्त्य भवोत्पत्ति

བསལ་- सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; उन्मूलन गर्नु; अलग्याउनु

བསལ་དགོས་ -सफा गर्नु पर्छ; हटाउनु पर्छ; फ्याँक्नु पर्छ; उन्मूलन गर्नु पर्छ; अलग्याउनु पर्छ

བསལ་ནས་- सफा गरेर; हटाएर; फ्याँकेर; उन्मूलन गरेर; अलग्याएर

བསལ་བ་ -सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; उन्मूलन गर्नु; अलग्याउनु

བསལ་བ་སོང་ -तपाईँ शोधपत्र स्विकार गर्न आउनु भएको छ

བསལ་བར་གྱུར་ -सफा गर्नु; हटाउनु; फ्याँक्नु; उन्मूलन गर्नु; अलग्याउनु

བསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་- हटाउने वस्तु हो; सफा गर्नेछ; हटाउने छ; फ्याँक्नेछ

བསལ་བྱ་- हटाउनु पर्ने वस्तु त्यो जसलाई सफा गर्नु पर्छ; हटाउनु पर्छ; फ्याँक्नु पर्छ;

བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་- जसबाट टाढा रहनुपर्छ त्यसलाई प्राप्त गर्नलाई उल्ट्याउने

བསིལ་ - शीतल

བསིལ་བ་- शीतल; शीतल हुन्छ

བསིལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་- शीतलता प्राप्त गर्नु

བསིལ་བར་གྱུར་ཅིག་- शीतल हुन्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྲུ་- भेट्न जानु; अनिचर; रक्षा पुरुष; साथी; गारद; पाउ रखवारी

བསྲུས་ -भेट्न जानु; अनिचर; रक्षा पुरुष; साथी; गारद; पाउ रखवारी

བསེ་- आम्दो प्रान्तको से गुम्बा

བསེ་རུ་- गैंडा

བསེ་རུ་ལྟ་བུ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་- गैंडा जस्तो (प्रत्येक बुद्ध)

བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རང་སངས་རྒྱས་ -गैंडा जस्तो प्रत्येक बुद्ध

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་-पहिला गैंडा जस्तो प्रत्येक बुद्धको सिद्धि प्राप्त गरेको प्रत्येकबुद्धको अब अरू नसिक्ने पथ

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ -गैंडा जस्तो प्रत्येक बुद्ध

བསོག་- जम्मा गर्नु

བསོགས་- जम्मा गर्नु

བསོད་ཉམས་- आवश्यकता भन्दा बढी आशक्ति

བསོད་སྙོམས་- पिण्ड; पिण्ड पाद; भिक्षा; भिक्षा पात्र

བསོད་སྙོམས་པ་- भिक्षा व्यक्ति

བསོད་ནམས་- पुण्य; पुण्यवान

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་- पुण्य विशेष

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་- पुण्य स्कन्ध; पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་- पुण्य संभार; पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་- पुण्य क्रिया वस्तु

བསོད་ནམས་སྐྱེ་- पुण्यबाट जन्मिएको

བསོད་ནམས་སྐྱེས་ -पुण्यबाट जन्मिएको

བསོད་ནམས་བགྱི་བའི་དངོས་པོ་- पुण्य क्रिया वस्तु

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་རྒྱུན་མི་འཆད་- विपुल सतता पुण्य

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཕེལ་- पुण्य वृद्धि

བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་- संतत पुण्य

བསོད་ནམས་ཆར་མི་འོད་- काल पुण्य

བསོད་ནམས་ཆེ་- महा पुण्य

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་- पुण्य महत

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་- पुण्य ज्ञान संभार

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕེལ་བ་- पुण्य ज्ञान मय कुशल धर्म वृद्धि

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་- पुण्य र ज्ञान द्वय

བསོད་ནམས་ཕུང་- पुण्य स्कन्ध; पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་- पुण्य राशी; पुण्य स्कन्ध; पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་- पुण्य क्रिया वस्तु

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་- पुण्य संभार; पुण्य क्रिया वस्तु

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་- अपुण्य

བསོད་ནམས་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་- पुण्य संभार संयुक्त

བསོད་ནམས་ཡང་དག་བསྡུས་པ་- पुण्य समुच्चय; पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་- अप्रमेय पुण्य ज्ञान संभार

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་- ज्ञान पुण्य संभार; ज्ञान पुण्य संग्रह

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་- पुण्य ज्ञानमय

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་རྫོགས་- पुण्य ज्ञान सुपूर्णत्व

བསོད་པར་བྱེད་- हत्या गर्नु; मार्नु

བསྲང་- सोझ्याउनु; सिधा पार्नु

བསྲངས་ -सोझ्याउनु; सिधा पार्नु

བསྲབ་པའི་ས་- घटाइको भूमि

བསྲབས་- घटेको; क्षीणं भएको; पातलो भएको

བསྲབས་པ་ -घटेको; क्षीण भएको; पातलो भएको

བསྲབས་པའི་སྒོམ་པ་- निर्लेख भावना

བསྲབས་པའི་ས་- घटाइको भूमि

བསྲུང་འཁོར་- रंक्षा वृत्त; रक्षात्मक टोली

བསྲུང་བ་- रक्षण; रक्षा བསྲུང་བ་མེད་པ་- अरक्षण अरक्षा

བསྲུང་བར་མཛད་- रक्षा

བསྲུངས་- रक्षण བསྲུངས་པ་ -रक्षण

བསྲེ་བ་- मिश्रण; संयुक्त

བསྲེག་- झुर्सिनु; खरिनु; डढ्नु

བསྲེག་པ་- दहन गर्नु; जलाउनु; बाल्नु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བསྲེགས་ -झुर्रिएको; खरिएको; डढेको

བསྲེགས་ནས་- जलाएर; बालेर

བསྲེས་- संयुक्त; मिश्रण; अन्योलता

བསྲེས་པ་ -संयुक्त; मिश्रण; अन्योलता

བསླང་- उत्पेरणा गर्नु; सोध्नु; माग्नु; जम्मा गर्नु; उत्पन्न गर्नु; प्रेरित गर्नु

བསླང་བ་ -उत्पेरणा गर्नु; सोध्नु; माग्नु; जम्मा गर्नु; उत्पन्न गर्नु; प्रेरित गर्नु

བསླངས་- उत्पेरणा गर्नु; सोध्नु; माग्नु; जम्मा गर्नु; उत्पन्न गर्नु; प्रेरित गर्नु

བསླད་པ་- प्रदुषण; ...द्वारा असर परेको

བསླབ་- सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

བསླབ་བཏུས་- शिक्षा समुच्चय; शान्तिदेवको निर्देशनहरूको संक्षेप

བསླབ་པ་ -सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

བསླབ་པ་མ་ཉམས་པ་ -शिक्षा समुच्चय करिक; शान्तिदेवको निर्देशनहरूको संक्षेप

བསླབ་པ་རྣམས་དང་བསྒོམས་པ་ཡི་འབྲས་བུ་- शिक्षा र ध्यानको फल

བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་- शिक्षा दाता

བསླབ་པ་མ་ཡིན་- अशिक्षा

བསླབ་པ་གསུམ་- शिक्षा त्रय; त्रि शिक्षा

བསླབ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་བཞི་- चतुर विद्या तालिमको चारगुणाको असर; फल

བསླབ་པའི་ཚུལ་- तालिमको विधि; कसरी तालिम दिने

བསླབ་པའི་གཞི་- शिक्षाको आधार; तालिमको आधार

བསླབ་པར་བྱ་བ་- तालिमको वस्तु; तलिम दिनेछ

བསླབ་པར་བྱའོ་- तलिम दिनु पर्छ; तपाईले तालिम दिनु पर्छ

བསླབ་བྱ་- सल्लाह; नैतिक उपदेश; निर्देशन; सिकाइनु पर्ने कुरा

བསླབས་- सिक्नु; सिकाउनु; तालिम दिनु

བསླབས་ནས་- तालिम दिएर

བསླབས་པ་ཇི་བཞིན་- यथा शिक्षित

བསླུ་བ་- विरोधाभासयुक्त; कपटयुक्त

བསླུ་བ་མེད་པ་-विरोधाभास नभएको; अकपट

བསླུ་བའི་ཆོས་- कपटपूर्ण घटना

བསློད་བྱེད་- प्रदुषक བྷ་ག་- भग; योनी

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཧ}

ཧ་ཅང་- धेरै; औधि

ཧ་ཅང་ཐལ་བ་- यो धेरै बाहियात हुन सक्छ

ཧ་ཅང་རིང་- अत्ययता

ཧྭ་ཤང་- हा साङ माहायान (आठौ शताब्दिका)

ཧམ་- संयोजक प्रत्यय; अनि; अथवा; तर; किन्तु; परंतु

ཧཾ་- हं

ཧྲཱི་- धी; मञ्जुश्रीको बीजाक्षर

ཧྲུ་ཧེ་- अवद्युति; केन्द्रिय नाडी

ལྷ་- देव; देवता; देवी

ལྷ་སྐུ་སྒོམ་པ་- दिव्य काय माथि ध्यान

ལྷ་དང་མི་- देव मनुष्य

ལྷ་དྲན་ཐེབས་གཅིག་- देवको स्मृति भएको एक सत्र

ལྷ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རང་ལྷར་བསྐྱེད་པ་- ६ देवंहरूको विधिले आफूलाई देवको रूपमा उत्पन्न गर्नु

ལྷ་དབང་བློ་- देवेन्द्रवुद्धि (धर्मकिर्तिको विद्यार्थी)

ལྷ་མ་ཡིན་- असुर

ལྷ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- असुरको आधारयुक्त साधारण प्राणी

ལྷ་མེད་པ་- नास्तिक

ལྷ་མོ་- देवी

ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་-दीर्घ आयुष्क देव

ལྷ་ཡི་- दिव्य

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་- दैवराज

ལྷ་ས་- लासा; तिब्बतको राजधानी

ལྷ་ས་པ་- लासाको मानिस

ལྷ་སྲུང་- देव रक्षात्मक आत्मा

ལྷ་ལྷ་- स्पष्ट; विशिष्ट; स्पन्दनशील

ལྷག་- विशेष; अधिक; उच्छिन्ने; अझ बढी; भन्दा टाढा; उत्कृष्ट; असामान्य

ལྷག་ཅིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ -...संग कार्य गर्छ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྷག་གཅས་སྐྱུང་འདས་- सोपाहीशेष निर्वाण; शेष वचनयुक्त निर्वाण
ལྷག་བཅས་སྐྱུང་འདས་ -सोपाहीशेष निर्वाण; शेष वचनयुक्त निर्वाण
ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་སྐྱུང་འདས་ -शेष वचनयुक्त वा अयुक्त निर्वाण
ལྷག་ཆགས་པ་མེད་པ་- कुनै विशेष आशक्ति नभएको
ལྷག་མཐོང་- विपाश्यना; विदर्शन
ལྷག་མཐོང་ལྡན་གྱུར་པ་- विपाश्ययक विशे अन्तर्ज्ञान युक्त
ལྷག་ལྡན་- अवशेष युक्त
ལྷག་པ་- अधिक; अधिकत्व; परिशिष्ट; उत्कृष्ट
ལྷག་པ་མེད་པ་- अवशेप विना; अविशेष; अअसामान्य
ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་- अधिशील
ལྷག་པ་ཡི་ས་- परिशिष्ट भूमि; उच्च स्तर; भूमि
ལྷག་པའི་ཁྲིམས་སོགས་སློབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་- अधिशील आदि शिक्षा नियोजन
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་- अभिमान
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་- अभिमानी; असामान्य रूपमा कपटी
ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་- अधिसमाधि
ལྷག་པའི་མོས་པ་- अधिमोक्ष
ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་- अधिशील; उच्च शील
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་- अधिप्रज्ञा
ལྷག་པའི་སེམས་- अधिचित्त
ལྷག་པའི་བསམ་དག་པ་- शुद्ध असामान्य प्रवृत्तीयुक्त
ལྷག་པའི་བསམ་པ་-असामान्य प्रवृत्ती
ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་ -शुद्ध असामान्य प्रवृत्तीयुक्त
ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་-शुद्ध असामान्य प्रवृत्ती भूमि
ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་ -शुद्ध असामान्य प्रवृत्ती भूमि
ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཞན་པ་- असामान्य प्रवृत्तीको सम्बन्धमा कमजोर
ལྷག་པའི་ལྷ་- विशेष देव
ལྷག་པར་- विशेपत; असामान्य; उच्च
ལྷག་པར་དགའ་བ་- असामान्य रूपमा खुसी
ལྷག་པར་ཆགས་པ་ -असामान्य रूपमा आशक्त

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ -..**को लागि असामान्य रूपमा आशक्त हुनु**

ལྷག་པར་གཏོང་- मुक्त त्यागि

ལྷག་པར་བྱས་- कृत्य अधिकार

ལྷག་པར་བྱས་ཡིན་ -कृत्य अधिकार

ལྷག་པར་མོས་པ་- उछिन्ने तवरले अभिप्राय राख्नु

ལྷག་པར་དམིགས་པ་- अवलोकनको विशेष वस्तु; उच्च अवलोकन

ལྷག་པར་འཚེ་བ་མེད་- विशेष रूपले अहानीकारक

ལྷག་པར་ཞེན་པ་- विशेष रूपले निश्चय गरेको

ལྷག་མ་- अवशेष; बाँकी रहेको

ལྷག་མ་གང་ཡང་ཡིན་པ་དེ་- जे बाँकी रहेको छ

ལྷག་མ་གང་ཡང་རུང་བ་- बाँकी रहेको कुनै पनि

ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་- अवशेष बाँकी हुनु; अवशेषयुक्त

ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་- निरावशेष

ལྷག་མ་མེད་པ་- अवशेष विना; पूर्ण रूपले

ལྷག་མ་ལུས་པ་- अवशेष बाँकी बचेको

ལྷག་མིན་- विना अवशेष

ལྷག་མེད་མྱང་འདས་- कुनै अवशेष विना निर्वाण

ལྷག་མོས་- अधिमोक्ष

ལྷག་བསམ་- अध्याशय; असामान्य प्रवृत्ति

ལྷག་བསམ་པ་དག་པ་- शुद्ध असामान्य प्रवृत्ति

ལྷག་བསླབ་པ་- अतिशिक्षा

ལྷགས་གྱུར་- पतित

ལྷང་ལྷང་- स्पष्ट आवाज; पृथक आवाज

ལྷད་མ་ཞུགས་པ་- असबल

ལྷན་ཀྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་- सहजानन्द

ལྷན་སྐྱེས་- सहज

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་- सहज गन्ध

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་- सहज मूल वर्ण

ལྷན་ཅིག་- सह; सम; एकसाथ

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྷན་ཅིག་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བ་- समवमगति

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་- सहज

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་གནས་ངན་ལེན་- सहज खराब अवस्थाहरू

ལྷན་ཅིག་ཏུ་- एक साथ; .. मँग एक साथ

ལྷན་ཅིག་གནས་པ་- संसर्ग

ལྷན་ཅིག་གནས་པར་འགྱུར་བ་ -संसर्ग

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་- सम प्रवर्ती

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་- सम उदयको कारण

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་- सहकारी प्रत्यय

ལྷན་ཅིག་བྱེད་ -सहकारी प्रत्यय

ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་- सहकारी असर

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་- सह अनावस्था विरोध

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་- एक साथ प्रमाणिकरण

ལྷན་གཅིག་- एकसाथ; सबै एकसाथ

ལྷན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་- मह अनावस्था विरोध

ལྷམ་གོག་- जुत्ता

ལྷམ་པ་- वहुभुज; वर्गाकार

ལྷམ་མེ་- चम्किलो

ལྷམ་མེ་བརྗིད་- उज्यालो चमक

ལྷམ་མེར་- चम्किलो

ལྷའི་- दिव्य

ལྷའི་ང་རྒྱལ་- दिव्यता गर्व; देव हुनुको गर्व

ལྷའི་ངར་རྒྱལ་ -दिव्यता गर्व; देव हुनुको गर्व

ལྷའི་བསྙེན་པ་- दिव्य सन्निकटिकरण

ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་- देवताको आधार भएको सामान्य प्राणी

ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་- देव योग

ལྷའི་བུའི་བདུད་- देवपुत्र राक्षस

ལྷའི་མིག་- दिव्य चक्षु

ལྷར་བཅས་- सहदेव

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ལྷར་བཅས་པ་- सहदेव

ལྷས་བྱིན་- देवदत्त

ལྷུག་པ་- खन्याउनु

ལྷུག་པར་- यथेष्ट; उदार; प्रचुर मात्रामा

ལྷུང་བ་- खस्नु

ལྷུང་བྱེད་- खस्ने गर्नु

ལྷུང་བཟེད་- पात्र; भिक्षा पात्र

ལྷུན་- स्कन्ध

ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་- अनाभोग; निर्भोग; स्वत

ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟོད་པ་འཐོབ་:- अनाभोग क्षान्ति लाभ

ལྷུན་གྲུབ་- अकारण; स्वत

ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་- अनाभोगोवाहन

ལྷུན་གྲུབ་པ་ -अकारण; स्वत

ལྷུན་གྲུབ་པར་བཟོད་པ་འཐོབ་- अनिभोग क्षान्ति लाभ

ལྷུན་པོ་- मेरु

ལྷུམས་- गर्भ

ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་- गर्भ प्रवेश

ལྷུར་- केही कुरामा मतलव हुनु; उत्तरदायित्व लिनु

ལྷུར་མཛད་པས་- मेरो गहन कार्य; उत्तरदायित्व लिनु

ལྷུར་ལེན་ -केही कुरामा मतलव हुनु; उत्तरदायिंत्व लिनु

ལྷུར་ལེན་པ་ -केही कुरामा मतलब हुनु; उत्तरदायित्व लिनु

ལྷོད་- खुकुलो पार्नु

ལྷོད་པ་- खुकुलो पार्नु; शिथिल

ལྷོད་ལྷོད་- शिथिल

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

{ཨ}

ཨ་ག་རུ་- अगरु विरुवा; घ्यु कुमारी

ཨ་ག་རུ་ནག་པོ་- कालो अगरु

ཨ་ཀུ་- काका

ཨ་ཏི་- अति

ཨ་ནུ་- अनु

ཨ་སྦྲ།་ཨ་ཕྲ་- वच्चा; बालवच्चा

ཨ་མ་- आमा

ཨ་ཡིན་- मलाई शंका छ; मलाई लाग्दैन

ཨ་ཡོད་ -मलाई शंका छ; मलाई लाग्दैन

ཨ་རུ་ར་- हर्रो अर्जुन; विश्वव्यापि औषधि

ཨ་ལ་ལ་- अहो; आहा

ཨ་བྷི་ཥི་ཀ་- अभिपेक

ཨ་བྷི་ཥི་ཀ་བ་ -अभिषेक

ཨིན་ད་ནཱི་ལ་- इन्द्रनील

ཨི་ནྡྲ་ནཱི་ལ་ -इन्द्रनील

ཨིན་དྲ་ནི་ལ་ -इन्द्रनील

ཨུ་པ་- उप (तन्त्र)

ཨུཏ་པ་ལ་- उत्पल

ཨུ་རུ་སུ་- रूस

ཨུཏ་ཕ་ལ་- उत्पल

ཨུཏ་པ་ལ་ལྟར་གས་པ་ -उत्पल

ཨེམ་ཆེ་- चिकित्सक

ཨོན་ཀྲུང་- अपितु

'ཙང་- ह्वेन साङ

'བ་པ་- कम्वलपाद

རྒྱ་གར་- भारत

གོ་- अझ सम्म पनि

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་- महायानोत्तर तन्त्र शास्त्र; उत्तर तन्त्र

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

རྒྱུད་བླ་མ་ -महायानोत्तर तन्त्र शास्त्र; उत्तर तन्त्र

ཨ་རུ་- अदुवा

ཨ་རུག་ -अदुवा खैरो अदुवा

ཐེག་ཆེན་རིགས་ཆེན་- **महायान हुनु**

དོན་རྣམ་སྒོམ་པ་- **वस्तुको परिप्रेक्षमा ध्यान**

ཤེས་རྣམ་སྒོམ་པ་- वस्तुको परिप्रेक्षमा ध्यान

སྒོམ་རིམ་དང་པོ་- ध्यानको चरणबारे पहिलो तीन कार्य; कमलशीलकृत

སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ -ध्यानको चरणबारे अन्तिम तीन कार्य; कमलशीलकृत

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་- दृष्टिको माहायान पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་- संग्रहको माहायान पथ

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་- तयारीको माहायान पथ

ཛ་ཡབ་-चामर

དེ་བོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་- तथता देव

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་- शून्यता देव

རྒྱན་པ་- आलंकार

དམན་པའི་ང་རྒྱལ་- लघुताको गर्व

བདག་ཉིད་ང་རྒྱལ་- आत्मत्वको गर्व

འི་-(सम्वन्धकारक प्रत्यय) को; द्वारा; भित्र; जुन (अकर्म प्रत्यय)अनि तर

ཡི་--(सम्वन्धकारक प्रत्यय) को; द्वारा; भित्र; जुन (अकर्म प्रत्यय)अनि

ཡིས་- द्वारा; उपायले; सँग; किनभने

སྙིང་སྟོབས་- सत्व; हलुकोपन; हृदयको शक्ति

གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་- अवस्था अन्य कुनै रूपमा परिणत हुँदैन

འཇོག་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པ་- यसलाई अर्को उपायले स्थानमा राख्दा आश्रित हुँदैन

མངའ་- धारण गर्नु; स्वामित्वमा लिनु; नियन्त्रण हुनु; (मनमा) लिनु

གསང་བ་འདུས་པ་གསང་འདུས- गुह्य समाज

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་- मिथ्या संवृत्ति सत्य

རྫོབ་- अस्पष्ट पार्नु; लुकाउनु; नक्कली; साँचो भएको जस्तै देखिनु

རྫོབས་ -अस्पष्ट पार्नु; लुकाउनु; नक्कली; साँचो भएको जस्तै देखिनु

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

བརྫབས་ -अस्पष्ट पार्नु; लुकाउनु; नक्कली; साँचो भागको जस्तै देखिनु

བརྫབ་- अस्पष्ट पार्नु; लुकाउनु; नक्कली; साँचो भागको जस्तै देखिनु

གཡོན་ནས་བསྐོར། གཡོན་བསྐོར་ -घडी घुम्ने दिशाको उल्टो परिक्रमा गर्नु

བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བ་- ग्रन्थिय गा दाम

བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ་- नैतिक उपदेशात्मक गा दाम

སྒྲོས་ཆོས་- नीजि घटना

ཐ་ཚིག་- सो सरह; पर्याय; आधारभुत अर्थ; प्रतिज्ञा सौगन्ध

<u>अनुवादकका प्रकाशित भएका अन्य अनुदित पुस्तकहरू</u> :

१. गुरू पद्मसंभव (जीवनी)
२. डाकिनी येसें छोग्याल (जीवनी)
३. मति शोधन
४. आफ्नो मनोचिकित्सक आफै बनुहोस्, लामा येमे (बौद्ध चिन्तन प्रणालीबारे)
५. आफ्नो मनलाई सागर झैं बनाउनुहोस्, लामा येमे (बौद्ध मनोविज्ञान बारे)
६. सम्यक् सम्बोधिको यात्रा, (दैनिक जीवनमा बौद्धधर्मको अभ्यासबारे गाईड)
७. बौद्ध तन्त्रको परिचयः तृष्णाको आमूल परिवर्तन (लामा येशे)
८. जीवन, मृत्यु र मृत्यु पश्चात् (लामा येशे)
९. गुरु पद्मसंभवका उपदेशहरू
१०. बाह्र ल्हो, पाँच खाम तथा ल्होसर
११. मिलारेपा (जीवनी)
१२. शान्त मृत्यु सुखी पुनर्जन्म
१३. महान स्तूप ज्यारुङ खास्योर
१४. फेङ सुई (चिनियाँ वास्तु शास्त्र)
१५. बर्दो थोडोल (सुनाइद्वारा महान मुक्ति)
१६. असल प्रश्नका असल उत्तरहरू
१७. तिब्बती नेपाली शब्दकोश
१८. चार आर्य सत्यहरू (अप्रकाशित)
१९. अमृत हृदय अङ्ग अष्ट गुह्य उपदेश तन्त्र नाम भाग १(अप्रकाशित)
२०. अमृत हृदय अङ्ग अष्ट गुह्य उपदेश तन्त्र नाम भाग १(अप्रकाशित)

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

पुस्तक पाइने ठेगाना;

१. पेमा विसिङ, तिल्पुङ लुङता इन्टरप्राइजेज, स्वयंभू ।
फोन : ४२७२३६२

२. धर्म बुक स्टोर, (झामछेन ल्हाखाङ छेउ), एक तला माथि, बौद्ध ।

३. टिबेट बुक स्टोर, त्रिदेवी मार्ग, ठमेल । फोन ४४१५७८८

४. दिल कुमार पाख्रीन, थाई होटल, काकडभिट्टा ।

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ISBN 978-9937-0-2174-6

CC-0. Nepal Sanskrit Academy, Kathmandu